

**Svenska
Akademiens
grammatik**

**1
Inledning
Register**

Svenska Akademiens grammatik

1 **Inledning** **Register**

Ulf Teleman Staffan Hellberg Erik Andersson

UNDER MEDVERKAN AV

Lisa Christensen

Helena Hansson

Lena Lötmarker

Bo-A. Wendt

Norstedts

I DISTRIBUTION

Typografi Ingmar Rudman
Sättning Team Media Sweden AB, Falkenberg

ISBN 978-91-1-303213-9

Första upplagan, tredje tryckningen

© 1999, Svenska Akademien och författarna

Utgiven av Svenska Akademien, Stockholm 1999

Tryckt hos Fälth & Hässler, Värnamo 2010

Förord

Svenska Akademien ålades i stadgarna 1786 att utarbeta inte bara en ordbok utan också en grammatik. Inför tvåhundraårsjubileet tog Akademien initiativ till ett symposium för att dryfta planerna på en ny, omfattande handbok i modern svensk grammatik. De förberedda inläggen är utgivna i boken "Synpunkter på en svensk grammatik. Inlägg vid Svenska Akademiens grammatiksymposium 4–5 mars 1985". Diskussionerna utmynnade i bland annat följande ställningstaganden.

Grammatiken borde vara en deskriptiv grammatik över modern svenska med beaktande av grammatiska särdrag såväl i skrivet som i talat standardspråk. Den skulle vända sig till universitetsstuderande, lärare, forskare, språkvårdare och professionella språkbrukare. Framställningen skulle nyttja en traditionell begreppsapparat, kompletterad och modifierad med hänsyn till de insikter som vunnits i modern grammatisk forskning. Den borde avgränsas till att i första hand gälla morfologi och syntax, i andra hand fonologi och textlära.

På grundval av de framförda synpunkterna beslöt Akademien sätta planen i verket och anvisa medel för fem års arbete. Till att utarbeta grammatiken utsågs Ulf Teleman (projektledare; Lunds universitet), Staffan Hellberg (Göteborgs universitet, senare Stockholms) och Erik Andersson (Åbo Akademi). Arbetet påbörjades 1986, och författarna arbetade med grammatiken på heltid under sex, fem och ett halvt respektive fyra och ett halvt år. Erik Andersson lämnade projektet till halvårsskiftet 1990. Ulf Teleman och Staffan Hellberg fortsatte och fullföljde arbetet inom ramen för sina forskningstjänster vid respektive universitet. I övrigt finansierades projektet även fortsättningsvis av Svenska Akademien genom årliga anslag.

Till projektredaktionen i Lund har under kortare eller längre tid varit knutna assistenter, särskilt Lisa Christensen (tidigare: Holm), Helena Hansson (tidigare: Westroth), Lena Lötmarker och Bo-A. Wendt. Assistenterna har haft huvudansvaret för exempelsökning, textkontroll, register och bibliografi. De har också fungerat som kritiska läsare av grammatiktexten och kontinuerligt bidragit med värdefulla synpunkter på innehåll och textlig utformning. Lisa Christensen har dessutom utarbetat preliminära versioner av texter i kapitlen om satsadverbial och aktionsarter samt varit särskilt involverad i kapitlet om tempus.

Grammatikens huvudtext i en preliminär version har kapitelvis granskats av ett antal nordiska språkforskare med särskild kompetens på det område som avhandlas i respektive kapitel. Som sådana granskare har fungerat följande personer (i alfabetisk ordning): Lars Ahrenberg, Lars-Gunnar Andersson, Jan Anward, Maria Bolander, Kirsti Koch Christensen, Östen Dahl, Niels Davidsen-Nielsen, Lars-Olof Delsing, Jan Einarsson, Lena Ekberg, Lars-Johan Ekerot, Claes-Christian Elert, Cecilia Falk, Jan Terje Faarlund, Claes Garlén, Erik Hansen, Lars Heltoft, Tor G.

Hultman, Nils Jörgensen, Fred Karlsson, Gunnel Källgren, Roger Källström, Svein Lie, Bengt Loman, Sven-Göran Malmgren, Bengt Nordberg, Bengt Pamp, Christer Platzack, Bo Ralph, Mirja Saari, Bengt Sigurd, Marketta Sundman, Jan Svensson, Mats Thelander, Ole Togeby, Kjell Ivar Vannebo och Margareta Westman. Som rådgivare i frågor rörande uttalsåtergivning och prosodisk beskrivning har fungerat Gösta Bruce och Claes Garlén.

Akademiens språkkommitté – bestående av Gunnel Vallquist, Göran Malmqvist och undertecknad, ordförande, med Bo Svensén som adjungerad sekreterare – har följt arbetet i projektet och i samband därmed granskat och kommenterat såväl grammatikens hela huvudtext som inledningen och termförklaringarna.

Arbetet har kunnat bygga på den allt intensivare utforskning av den svenska grammatiken som ägt rum under de senaste decennierna. Också aktuell forskning i allmän grammatik och om de besläktade språkens grammatik har gett viktiga impulser. Även om ett någorlunda heltäckande referensverk som den föreliggande grammatiken till stor del måste bygga på tidigare forskning, har det naturligtvis ändå ofta visat sig nödvändigt att företa primärundersökningar inom projektets ram.

Exempelmaterialet är i stor utsträckning autentiskt och har hämtats bl.a. från den samling av datorläsliga texter som etablerats inom Språkbanken vid Institutionen för språkvetenskaplig databehandling, numera ingående i Institutionen för svenska språket, vid Göteborgs universitet. Också i andra avseenden har författarna kunnat utnyttja tjänster från denna institution, t.ex. i form av bearbetningar av ordmaterialet i Svenska Akademiens ordlista. För beskrivningen av talspråklig grammatik har projektet haft nytta av Talbanken vid Institutionen för nordiska språk vid Lunds universitet.

Svenska Akademien riktar ett varmt tack till alla som har bidragit till att projektet kunnat genomföras, i första hand till de tre författarna och projektredaktionens övriga medlemmar men också till deras grammatikkunniga och grammatikintresserade kolleger, som bistått med uppmuntran på vägen och som muntligen och skriftligen delat med sig av sin kunskap.

Stockholm i februari 1999

Sture Allén

Innehållsförteckning

VOLYM I

Förord	5
Innehållsförteckning	7
Förkortningar och notation	9
Inledning	14
Svensk grammatisk bibliografi	59
Termförklaringar och sakregister	148
Ordregister	240

VOLYM 2

ORD (kapitel 1–12)

1 Ord och ordklasser	3
2 Substantiv	13
3 Egennamn	116
4 Adjektiv	151
5 Pronomen	235
6 Räkneord	477
7 Verb	500
8 Particip	581
9 Adverb	624
10 Prepositioner	683
11 Konjunktioner, subjunktioner och infinitivmärke	728
12 Interjektioner	746

VOLYM 3

FRASER (kapitel 13–27)

13 Fraser och frastyper	3
14 Nominalfraser	9
15 Adjektivfraser	184
16 Verbfraser: allmänt	253
17 Verbfraser: objekt	289
18 Verbfraser: predikativ	325
19 Verbfraser: egentliga subjekt	384

20	Verbfraser: adverbial	407
21	Verbfraser: postponerade led	554
22	Verbfraser: verbfraser med huvudord i infinitiv (infinitivfraser)	561
23	Participfraser	618
24	Adverbfraser	634
25	Prepositionsfraser	645
26	Subjunktionsfraser	665
27	Flerledade fraser	691

VOLYM 4

SATSER OCH MENINGAR (kapitel 28–41)

28	Satsens struktur	3
29	Subjekt	29
30	Satsadverbial	82
31	Tempus	203
32	Modala hjälpverb	282
33	Aktionsarter	323
34	Passiv	359
35	Satsbaser	405
36	Annex	438
37	Bisatser	459
38	Huvudsatser	672
39	Icke satsformade meningar	782
40	Komplexa meningar	832
41	Anförda meningar	844

SAMORDNING OCH ELLIPS (kapitel 42–43)

42	Samordning	877
43	Ellips	945

Förkortningar och notation

Förkortningar

a) Förkortningar av grammatiska termer i scheman och uppställningar e.d.:

ack.	akusativ	nom.	nominativ
adj.	adjektiv	obest. f.	obestämd form
advb	adverb	obj.	objekt
advl	adverbial	objpredv	objektspredikativ
attr.	attribut	pcp	particip
best. f.	bestämd form	pass.	passiv
def.	definit	perf.	perfekt
dekl.	deklinations	plur.	pluralis
dir. obj.	direkt objekt	pluskv.	pluskvamperfektum
egenn.	egennamn	pos.	positiv
eg. subj.	egentligt subjekt	predv	predikativ
fem.	femininum	prep.	preposition
fut.	futurum	pres.	presens
gen.	genitiv	pret.	preteritum
impv	imperativ	pron.	pronomen
indef.	indefinit	räkn.	räkneord
indik.	indikativ	sing.	singularis
indir. obj.	indirekt objekt	subj.	subjekt
inf.	infinitiv	subjpredv	subjektspredikativ
infm.	infinitivmärke	subjn	subjunktion
interj.	interjektion	subst.	substantiv
komp.	komparativ	superl.	superlativ
konjn	konjunktion	sup.	supinum
konjv	konjunktiv	utr.	utrum
mask.	maskulinum	vb	verb
neutr.	neutrum		

b) Förkortningar av kapitelnamn i hänvisningar:

Adj.	Adjektiv
Adjfraser	Adjektivfraser
Advb	Adverb
Advbfraser	Adverbfraser
Advl	Verbfraser: Adverbial
Anf. men.	Anförda meningar
Eg. subj.	Verbfraser: Egentliga subjekt
Egenn.	Egennamn

Flerl. fraser	Flerledade fraser
Icke satsf. men.	Icke satsformade meningar
Inffraser	Verbfraser: Infinitivfraser
Interj.	Interjektioner
Kompl. men.	Komplexa meningar
Konjn, subjn, infm.	Konjunktioner, subjunktioner och infinitivmärke
Mod. hjälpvb	Modala hjälpverb
Nomfraser	Nominalfraser
Obj.	Verbfraser: Objekt
Pcp	Particip
Pcpfraser	Participfraser
Postp. led	Verbfraser: Postponerade led
Predv	Verbfraser: Predikativ
Prep.	Prepositioner
Prepfraser	Prepositionsfraser
Pron.	Pronomen
Räkn.	Räkneord
Samordn.	Samordning
Satsadvl	Satsadverbial
Subj.	Subjekt
Subjnfraser	Subjunktionsfraser
Subst.	Substantiv
Vb	Verb
Vbfraser: Allm.	Verbfraser: Allmänt

c) Övriga förkortningar:

- (S) (efter exempel) anger att exemplet är autentiskt och hämtat från sakprosatext, företrädesvis tidningstext
- (R) (efter exempel) anger att exemplet är autentiskt och hämtat från skönlitterär text, företrädesvis romantext
- (T) (efter exempel) anger att exemplet är autentiskt och hämtat från talspråkstext

Särskilda skrivtecken

- * (framför objektspråkligt uttryck) anger att exemplet är ogrammatiskt (åtminstone i den betydelse och den användning som skall exemplifieras):
*Folk är väldigt snällt här. Kan du ta hand om {ett/*något} antal delegater i morgon?
- ? (framför objektspråkligt uttryck) anger att ett uttryck endast med större eller mindre tvekan är grammatiskt acceptabelt (åtminstone i den aktuella betydelsen och i det aktuella sammanhanget): ?Du berövade visst Bengt sitt självförtroende. Detta är orsaken {till/?Ø} att det regnar.

- () (omkring objektspråkligt uttryck) anger optionell närvaro: förslaget (om) att söka medlemskap
- / (mellan objektspråkliga uttryck) anger alternativ närvaro: har/hade
- { / } (omkring och mellan objektspråkliga uttryck) anger alternativ närvaro av uttrycken inom klamrar: Vem som helst som {kommer/du vill träffa} får gå in.
- Ø a) anger platsen för led som (optionellt) utelämnats genom ellips: Han var där före Ø och jag kom dit efter jul. Risken {för/Ø} att det börjar regna är stor.
b) anger avsaknad av suffix när morfologi behandlas: flera träd-Ø
- [-] anger platsen för led som (obligatoriskt) har underförståtts i en viss struktur: Vi behöver en fiende att slåss mot [-].
- kursiv* a) anger objektspråk inne i grammatikens text
b) särmarkerar i exempeltext den företeelse inuti ett exempel som behandlas i kapitlet eller ibland i det föreliggande textavsnittet; om exempelmeningen i dess helhet utgör exempel på det som behandlas i brödtexten, lämnas den dock okursiverad
- ’ ’ (omkring objektspråkligt uttryck) anger betydelse: köra ’bli underkänd vid tentamen’
- [] a) (efter objektspråkligt uttryck) anger metaspråklig kommentar till uttrycket
b) (omkring objektspråkligt uttryck) anger uttal, se nedan
c) (omkring tre punkter) anger i autentiska exempel att ett större eller mindre avsnitt utesluts i början av, inuti eller i slutet av en citerad mening eller en citerad nominalfras – eller undantagsvis inuti ett längre sammanhängande textavsnitt; inom hakparenteserna kan också ett redaktionellt supplerat uttryck stå
- = (mellan objektspråkliga uttryck) anger likvärdighet: Inte någonting har hänt. = Ingenting har hänt.
- ≈ (mellan objektspråkliga uttryck) anger ungefärlig likvärdighet: Den liknar vilken annan skrivmaskin som helst. ≈ Den liknar varje annan skrivmaskin.
- ≠ (mellan objektspråkliga uttryck) anger icke-likvärdighet: De båda statscheferna kysste varandra. ≠ De båda statscheferna kysstes.
- < > (omkring objektspråkligt uttryck) anger att uttrycket är en syntaktisk enhet (fras): <<ganska många> stolar <med <hög rygg>>>; den avslutande vinkelparentesen kan åtföljas av ett index som anger frasens funktion eller typ

Uttalsangivelser

I vissa fall anges uttal med fonetisk notation. De använda tecknen återgår då med få undantag på det internationella fonetiska alfabetet (IPA). Uttalsangivelser omges av hakparentes: ['skri:va].

Om inget annat sägs är det centralsvenskt standarduttal som återges. Detta innebär framför allt att främre r används och de därmed sammanhängande retroflexa ljuden. (I Sydsverige brukas i stället det bakre r-ljudet, och de retroflexa ljuden motsvaras av respektive dentalt ljud föregånget av ett mer eller mindre tydligt bakre r. I finlandssvenskan används främre r men de retroflexa ljuden motsvaras av främre r + dental.) För sj-ljudet används i normalfallet [ʃ] som endast i ställning efter betonad vokal ersätts med [ʃ̥]. Notationen utgår vidare från en uttalsvariant som särhåller kort e och ä i t.ex. ord som *sett* och *sätt*.

a) Längd

Vokal- och konsonantlängd anges med kolon i såväl betonad som starkt bibetonad stavelse: *mat* [ma:t], *hatt* [hat:], *kast* [kas:t], *smalmat* ['sma:l,ma:t], *stråhatt* ['stro:,hat:].

b) Vokaler

- ɑ långt a-ljud som i [ba:d], men också obetonat kort som i *bageri* [bagə'ri:]
- a Kort a-ljud som i *katt* [kat:], *skriva* ['skri:va]
- u långt och kort o-ljud som i *sol* [su:l], *tom* [tum:], *gator* ['ga:tuɾ]
- ʊ långt u-ljud som i *bus* [bʊ:s], men också obetonat kort som i *gjuteri* [jʊtə'ri:]
- ø kort u-ljud som i *buss* [bøs:]
- o långt å-ljud som i *son* [so:n], *båt* [bo:t], men också obetonat kort som i *åkeri* [okə'ri:]
- ɔ kort å-ljud som i *loss* [lɔs:], *mått* [mɔt:]
- e långt e-ljud som i *se* [se:], men också obetonat kort som i *semester* [se'mes:tər] samt betonat kort i vissa personers språkbruk som i *sett* [set:]
- ə obetonat e-ljud som i *brevet* ['bre:vət], *skriven* ['skri:vən], *telefon* [telə'fo:n]
- i långt och kort i-ljud som i *fin* [fi:n], *finsk* [fin:sk], *rolig* ['ru:lig]
- y långt och kort y-ljud som i *by* [by:], *hytt* [hyt:]
- ɛ långt och kort ä-ljud utom framför r eller retroflexa ljud, som i *säl* [sɛ:l], *klä ut sig* [klɛ'ʊ:tsej], *fem* [fɛm:], *bäck* [bɛk:]
- æ långt och kort ä-ljud framför r eller retroflexa ljud, som i *värre* ['væ:rə], *värst* [væʂ:t]
- ø långt ö-ljud utom framför r eller retroflexa ljud, som i *löv* [lø:v]; också obetonat kort som i *rökeri* [røkə'ri:]
- œ kort ö-ljud utom framför r eller retroflexa ljud, som i *höst* [hœs:t]
- œ̃ långt och kort ö-ljud framför r eller retroflexa ljud, som i *höra* ['hœ:ra], *björk* [bjœr:k], *börs* [bœʂ:]

c) Konsonanter

Samma ljudvärden som vid normal stavning av svenska har följande konsonantecken: [p, t, k, b, d, g, m, n, l, f, v, s, j, h]. Dessutom:

- r tremulantiskt eller frikativt främre r-ljud som i *rök* [rø:k], år [o:r]
- ŋ ng-ljud som i *tång* [tøŋ:], *regn* [rɛŋ:n]
- ç tj-ljud som i *tjock* [çøk:], *kil* [çi:l]
- ʃ sj-ljud utom efter betonad vokal; som i *sken* [ʃɛ:n], *sjuk* [ʃʊ:k]
- ʃ sj-ljud efter betonad vokal som i *fräsch* [frɛ:ʃ]
- R bakre tremulantiskt r-ljud
- ʁ bakre frikativt r-ljud
- ʂ retroflect (supradentalt, apikoalveolart) s-ljud som i *fars* (substantiv i genitiv) [fa:ʂ], *fars* (substantiv i grundkasus) [fa:ʂ:]
- w bilabialt frikativt v-ljud t.ex. i engelska lånord som *wow* (interjektion) [wau]
- t retroflect (supradentalt, apikoalveolart) t-ljud som i *bort* [bø:t:], *fart* [fa:t]
- d retroflect (supradentalt, apikoalveolart) d-ljud som i *vård* [vo:d]
- ŋ retroflect (supradentalt, apikoalveolart) n-ljud som i *barn* [ba:n]
- l retroflect (supradentalt, apikoalveolart) l-ljud som i *sorl* [so:l]

Framför suffix som inleds tonlöst kan i vissa fall ett stamslutande b, d, g, bakre r eller v avtonas. Detta anges med en ring under (för g över) konsonanttecknet, som i *klubbs* [kløb̥:s], *väggs* [vɛ̥g:s], *vävt* [vɛ:v̥t].

d) Betoning

Betoning anges på följande sätt med tecken framför stavelsen:

starkt betonad med ' som i *tala* ['ta:la], *betala* [be'ta:la]

starkt bibetonad med , som i *arbete* ['ar:,be:tə], *sparsamhet* ['spa:ʂam,het], *se glad ut* [se'gla:d,æt]

obetonad (undantagsvis) med 0 som i *ha tur* [0ha 'tʉ:r], *ge sig* ['je: 0ɛj]

Betoning anges ofta också i ord som i övrigt är stavade på vanligt sätt: 'tala, be'tala, 'ar,bete, 'sparsam,het, 0ha 'tur, 'ge 0sig.

Stark betoning kan alternativt anges med tecken som anger tonaccent, se nedan.

Extra stark betoning anges med " som i: Det var "Per som sjöng.

e) Tonaccent

Tonaccent anges genom att tecknet för starkbetoning (') ersätts med särskilda tecken:

accent 1 (akut accent) med ¹ som i *betala* [be¹ta:la], *godis* [¹gu:dis]

accent 2 (grav accent) med ² som i *tala* [²ta:la], *veranda* [ve²ran:da]

Tonaccent anges också i ord som i övrigt är stavade på vanligt sätt: be¹tala, ¹godis, ²tala, ve²randan. Vacklan i valet av tonaccent anges på följande sätt: ^{1/2}prehistorisk.

Inledning

I. Vad är grammatik?

Ett språk kan betraktas ur flera olika synvinklar. Ett perspektiv är det fysiska: kommunikationen kan ske via två olika fysiska medier – i tal använder vi oss av vibrationer i luft, i skrift t.ex. av ljusreflexer från en yta. Ett annat perspektiv är det fysiologiska: den fysiska sidan av talet har skapats genom processer i hjärnan och talapparaten, och den tolkas på motsvarande sätt via hörselsystemet.

Men om vi beskriver språket enbart på det fysiska och det fysiologiska planet, har vi svårt att se vad som organiserar de mångskiftande processerna. Ett nödvändigt tredje perspektiv är därför det psykiska. Hjärnaktiviteten bakom lyssnandet, talandet, läsandet etc. är mentala processer, som t.ex. kan innebära att vi känner igen något, reagerar känslomässigt, minns något och kommer på nya tankar. Ett fjärde perspektiv är det sociala: språket kan ses som en interaktion mellan språkbrukarna, dvs. vi kan beskriva hur vi med hjälp av språket vill påverka varandra, hur vi förstår varandras yttranden och reagerar på dem. Ett femte perspektiv kunde vara det idémässiga. Språket betraktas då som ett system av konventioner som strukturerar våra föreställningar och som möjliggör överföring av tankar från en språkbrukare till en annan. Detta perspektiv samspelar naturligtvis nära med de båda föregående.

De olika perspektiven på språket kan inte renodlas och isoleras utan bör alltid komplettera varandra. Språkbeskrivningen går ut på att visa hur gestaltningen av en företeelse ur ett visst perspektiv hänger samman med gestaltningarna ur de andra perspektiven. När vi t.ex. med ett socialt perspektiv vill uppmana någon att snabbt besvara ett brev, kan vi psykiskt organisera en fysiologisk aktivitet som leder till produktion av den fysiska skriften på ett papper: *Skriv snart!* Däremot vore det underligt att i samma situation skriva *Gäddan vägde två kilo*. Vi kan således iaktta systematiska samband mellan språk som fysiskt fenomen, som vi kan kalla språkets uttryckssida, och språk som idémässigt och socialt fenomen, som vi kan kalla innehållssidan.

De språkliga meddelandena är konstruerade av språkliga tecken vilka vart och ett består av ett uttryck i form av ljud- eller bokstavskombinationer, t.ex. ['ven:;ska:p] (i skrift: *vänskap*), och ett innehåll i form av en begreppslik betydelse, ungefär 'känsla av tillgivenhet för och tillit till person man känner väl' (efter Nationalencyklopedins ordbok). Språket slår en bro mellan de hörbara eller synliga uttrycken och det som språkbrukaren vill säga med dem. De två verkligheter som på detta sätt förbinds med varandra får samtidigt en struktur: den kontinuerliga icke-språkliga verkligheten indelas i mer eller mindre skarpt avgränsade kategorier. När vi uttalar vokalen *ä* och sedan höjer tungan, övergår ljudet steglöst först till *e* och sedan till *i*, men det är språkets regelsystem som avgör hur många vokaler vi urskiljer i detta kontinuum. På liknande sätt struktureras innehållssidan. Våra kän-

lor glider omärkligt över i varandra, men med hjälp av språkets ord för känslor in- delar vi detta kontinuum i sådant som sympati, vänskap, förälskelse, kärlek etc. Språket ger således form åt såväl uttryck som innehåll.

a) Språkregler och språkanvändning

Ett barn som lär sig sitt modersmål samspelar med andra människor och observerar de uttryck som används i samtalet. Via detta språkbruk kommer barnet fram till de omedvetna regler som beskriver hur uttrycken är uppbyggda och hur man kan konstruera nya uttryck på det använda språket. Kanske är det ett biologiskt givet språkanlag hos människan som gör inlärningsprocessen så snabb och effektiv. Barnets mentala grammatik växer således fram ur mötet med andra språk- användare. Vi kan beskriva detta i fyra steg:

1. Förebild. Andras yttranden fungerar som förebilder. De lagras först som oanalyserade helheter i minnet hos inläraren, som strävar efter att tala (och senare skriva) på samma sätt.

2. System. Inläraren iakttar regelbundenheter i förebilden och abstraherar fram ett regelsystem, dvs. en grammatik och ett lexikon, som beskriver strukturen och betydelsen hos den ihågkomna förebilden och som möjliggör konstruktion av nya yttranden enligt samma principer.

3. Process. När inläraren vill säga något kan han använda de fasta element som han analyserat fram ur förebildens yttranden, t.ex. ord och fasta förbindelser av ord, och efter behov bilda längre yttranden med hjälp av de produktiva regler han antar på grundval av vad han hört. Vi har alla, mestadels intuitivt, räknat ut vilka byggstenar som kan användas i yttranden och vilka grammatiska mönster som kan användas för att bilda flerordiga yttranden. Sådan kunskap, dvs. vår språkliga kompetens, använder vi för kommunikation i enskilda situationer, dvs. i vårt språkbruk.

4. Resultat. Produktionen av yttranden ger som resultat en talad eller skriven text, som i sin tur kan fungera som förebild, t.ex. för andra språkinlärare.

De kommunikativa aktiviteterna tala, skriva, lyssna och läsa är vid sidan av det språkburna tänkandet de centrala sätten att använda språk. Språklig kompetens spelar också en roll när språkbeskrivaren beskriver och analyserar sitt språk, t.ex. när han vill förklara vad ett uttryck betyder eller göra en bedömning av om en sats är normalt och acceptabelt uppbyggd osv.

De olika typerna av språkbruk är underkastade icke-språkliga villkor som leder till avvikelser från systemets regler: trötthet, minnesbegränsningar, tidsbrist etc. Också vår intuition om satsernas betydelse och acceptabilitet i bestämda situationer är en språkanvändning som är känslig för misstag, och den medvetna språkkänslan är ingen direkt spegling av den faktiska kompetensen. Ofta tycker vi att en isolerad mening låter konstig till dess att vi finner just den kontext där den passar in. Meningen *Du fick ju gå på bio i morgon* låter kanske oacceptabel ända tills man kommer att tänka på att meningen förutsätter ett tidigare löfte, dvs. är liktydig med *Jag sa ju att du fick gå på bio i morgon*.

b) Hjärnans grammatik och bokens

När någon producerar språkliga yttranden, får man ett klart observerbart resultat: en talad eller skriven text. Förståelseprocessen när någon lyssnar och läser leder däremot till tolkningar, som utomstående bara indirekt kan sluta sig till. Också inlärningen av ordförråd och grammatikregler kan bara iakttas indirekt. När språkets grammatik undersöks, är det framför allt talade yttranden och skrivna texter samt språkforskarnas och språkbrukarnas känsla för om de är korrekta och för vad de betyder som ger nycklar till förståelsen av den språkliga kompetensen och de olika språkbruksprocesserna.

Man kan skilja mellan den mentala grammatiken, som finns lagrad i språkbrukarnas hjärnor, och en beskrivning av den mentala grammatiken, t.ex. i form av en bok som denna. De existerande grammatiska beskrivningarna är endast ofullständiga avbildningar av den mentala grammatiken. Även om vår kunskap om svenskans grammatik och om den allmänna grammatiken växt kraftigt under de senaste decennierna, kan vi knappast ge en fullständig och garanterat rättvisande bild av hjärnans system av språkliga regler.

Stor osäkerhet råder om hur den mentala grammatiken är utformad och hur den hänger ihop med resten av hjärnans mentala apparat. Finns det ett avgränsat område i hjärnan som är specialiserat på att tillägna sig och använda språk eller utnyttjas samma nervnätverk som i övriga tankeprocesser? En hypotes är att människan äger en medfödd språkförmåga, som snarast är en medfödd beredskap till språkinlärning. I de tidiga barnåren, när förbindelserna i hjärnans nätverk av neuroner etableras, har människan förmågan att förvånansvärt snabbt lära sig ett mänskligt språk, vilket språk hon än exponeras för. Grammatikens struktur är beroende av detta språkanlag, som ställer upp de ramar inom vilka de enskilda språken kan röra sig. Språkanlaget bestämmer alltså indirekt vilka ljudsystem, lexikon och grammatiska regelsystem som är möjliga att lära sig för en människa, medan exponeringen för språk åstadkommer att barnet lär sig ett visst ljudsystem, ett visst lexikon och en viss grammatik. Målet för den universella grammatiken är att beskriva vilka grammatiker som är möjliga för mänskliga språk, medan den språkspecifika grammatiken skall beskriva vilka möjligheter som realiserats i ett enskilt språk.

c) Deskriptiv och förklarande grammatik

En deskriptiv grammatik beskriver vilka yttranden som är möjliga i ett visst språk och vilken betydelse de har. En förklarande grammatik försöker hitta generella regelbundenheter i ett visst språk och härleda dessa ur universella språkliga principer eller ge dem yttre motiveringar utifrån t.ex. psykiska eller sociala omständigheter.

Förklaringar kan vara inomspråkliga eller utomspråkliga. En inomspråklig förklaring relaterar de olika strukturerna i språket till varandra och ger dem en enhetlig beskrivning kopplad till vad vi vet om mänskliga språk i allmänhet. En utomspråklig förklaring relaterar språket till människans övriga beteende och dess villkor.

Det går knappast att dra någon skarp gräns mellan deskriptiv och förklarande

grammatik. En extrem form av deskriptiv grammatik vore en förteckning över alla yttranden som är möjliga i språket. Men eftersom antalet möjliga yttranden på ett språk är oändligt, är detta inte bara en opraktisk utan också en omöjlig utväg. I stället måste grammatiken formulera generella regler för bildningen av de möjliga yttrandena och för deras tolkning. Den deskriptiva grammatikens regler kan därigenom ses som ett slags beskrivning av regelbundenheten bakom språkets möjliga yttranden och därmed också som en förklaring till att de enskilda yttrandena är byggda som de är. Men att reglerna har den form de har måste förklaras på en djupare nivå. En sådan förklaring kan bygga på kunskap om vilka syntaktiska strukturer som har visat sig möjliga i världens olika språk. Reglerna för den universella grammatiken antas då vara biologiskt bestämda och talar om hur språk över huvud taget kan vara uppbyggda, och de ger därigenom ett bidrag till förklaringen av varför också det enskilda språket ser ut som det gör. Andra sätt att förklara är att relatera grammatiska strukturer till allmänna kognitiva principer bakom mänskligt handlande eller till villkoren för mänsklig kommunikation, i allmänhet eller i enskilda kulturer och situationer.

Svenska Akademiens grammatik är snarare deskriptiv än förklarande. I den mån man kan säga att den ger förklaringar sker detta genom att den ger regler som på ett generellt sätt beskriver hur just svenskans oändligt många möjliga meningar är konstruerade. Vid formuleringen av dessa regler har hänsyn också tagits till teorier och kunskaper om universell grammatik. Den universella grammatiken och förhållandet mellan människans rent språkliga kompetens och hennes kognitiva förmåga samt den mänskliga kommunikationens grundläggande villkor är dock områden som språkvetare ännu på sin höjd kan resonera eller spekulera om.

Denna grammatik är inte en resonerande grammatik, men den vill ändå ge de fakta som kan vara relevanta för valet mellan olika sätt att beskriva och förklara grammatikens konstruktioner. I vissa fall ges alternativa beskrivningar och argument för dem som anmärkningar i anslutning till paragrafens huvudtext.

Det språkspecifika, dvs. det som är typiskt för just det svenska språkets grammatik, gynnas i denna grammatik på bekostnad av språkets universella drag. Explicita jämförelser med främmande språk och äldre språkstadier görs normalt inte. Dock har ibland konstruktioner som avviker från motsvarande konstruktioner i andra närliggande språk fått en något fyligare behandling.

d) Deskriptiv och normativ grammatik

Det har länge varit vanligt att skilja mellan en deskriptiv grammatik, som beskriver det faktiskt förekommande språkbruket, och en normativ grammatik, som föreskriver vilka uttryckssätt som borde användas. Den deskriptiva grammatiken registrerar en faktisk verklighet i all dess variation så objektivt som möjligt, medan den normativa beskriver en önskad verklighet. Den normativa grammatiken väljer en variant bland flera tävlande alternativ och begränsar sig ofta till just de konstruktioner som det råder delade meningar om i språkgemenskapen.

Svenska Akademiens grammatik är avsedd att vara en deskriptiv grammatik. Därmed menas framför allt att den inte för fram förslag till begränsning eller vida-

reutveckling av de normer som faktiskt följs inom den svenska språkgemenskapen. Grammatiken redovisar heller inga värderingar av olika konkurrerande uttryckssätt. I stället skall grammatiken ge läsaren möjlighet att förstå inom vilka ramar språkbrukarna håller sig i sitt bruk av svenskan.

Men i praktiken är gränsen mellan deskriptiv och normativ grammatik betydligt svårare att dra än det i förstone kan verka. Detta beror särskilt på att det språk som grammatiken beskriver måste avgränsas från språk som ligger utanför grammatikens beskrivning. Hit hör svenskt språkbruk hos barn eller personer med andra modersmål som ännu inte lärt sig svenska helt. Hit hör likaså experimentellt språk (t.ex. i poesi) liksom också föråldrat eller dialektalt språk. Detta betyder inte att t.ex. ett nyskapande eller ett dialektalt språk brännmärks utan bara att detta språk kan variera så mycket eller efter så föränderliga principer att det inte alltid är möjligt att beskriva variationen med grammatikens regler utan att samtidigt ge en missvisande bild av det konventionella svenska tal- och skriftspråket. Hit hör också det talade språket när dess form påverkas inte bara av brukarens kompetens utan också av de särskilda kommunikativa omständigheter som talandet är underkastat, framför allt genom att det måste planeras löpande och inte kan redigeras efteråt. Gränsen mot de nämnda formerna av språk eller språkbruk är oklar och under kontinuerlig förskjutning. Men en grammatisk beskrivning måste – om inte annat av praktiska skäl – dra en gräns mellan det beskrivna och det obeskrivna. Det är då oundvikligt att framställningen kan tolkas normativt, så att det som ligger utanför beskrivningen också uppfattas som fallande utanför standardspråkets norm. (Se också nedan 4: d.)

Det är slutligen oklart i vilken mån medveten reflektion inverkar på den automatiserade användningen av språket, men det förefaller inte osannolikt att språkbrukaren medvetet kan finslipa sitt språk när den omedvetna automatiken inte fungerar oklanderligt. Genom att bara läsa grammatik lär man sig inte att tala och skriva ett språk, men grammatikstudiet kan ändå påverka språkanvändningen, i synnerhet när man lär sig en ny språkvariant som man tidigare inte behärskat helt. I den meningen kan också en deskriptiv grammatik få normativa effekter.

2. Nyttan av grammatisk kunskap

Kunskaper i grammatik kan vara nyttiga på två sätt. Dels kan grammatiken ge insikter om oss själva som språkvaror, dels kan den tjäna som redskap när vi vill nå andra mål.

För en humanist gäller det att förstå människan som en tänkande, handlande och kännande varelse, enskilt eller i samverkan med andra. Språkförmåga och språkanvändning är något karakteristiskt och centralt för människan som art. Eftersom den mentala grammatiken är en central del av språkförmågan och språkanvändningen, måste studiet av den, sådan den kommer till synes i tal och skrift, vara ett centralt kunskapsområde inom humaniora.

Föreliggande grammatik över svenska språket kan alltså studeras som ett ex-

empel på hur mänskliga språk är uppbyggda. Därigenom blir den också användbar för förståelsen av den universella grammatiken. Särskilda grammatiker över olika språk ger material för teorier om hur mänskliga språk kan och inte kan vara uppbyggda och därigenom om hur människohjärnan fungerar. Det är därvid intressant att studera både likheter och olikheter mellan svenskans och andra språks grammatik.

Mera indirekt bidrar en fyllig beskrivning av ett språks grammatik som den föreliggande till insikter om oss själva som språkvaror genom att vara ett hjälpmedel i andra grenar av språkvetenskapen. Språkpsykologin behöver grammatiska beskrivningar som visar vilka strukturella möjligheter som står människorna till buds när de vill tala, läsa och skriva. Det kan gälla t.ex. studier i språklig utveckling och i språklig patologi. Om man vill undersöka hur barn lär sig använda och förstå en alltmer invecklad syntax, måste man ha god överblick över hur den fullfjädrade språkbrukaren kan bygga komplexa språkliga strukturer. Likaså måste den som vill undersöka språkförståelse och språklig produktion i tal och skrift känna till hur svenska meningar kan låta och hur de inte kan låta.

På samma sätt är språksociologin och stilistiken ofta beroende av tillgången på goda grammatiska beskrivningar. För den som studerar språklig variation är grammatikens redovisning av betydelsemässigt någorlunda likvärdiga uttrycksmöjligheter ett praktiskt hjälpmedel. En god grammatik skall visa vilka uttrycks-sätt som ger samma bild av verkligheten, fast de kanske är bärare av olika sociala eller stilistiska valörer eller fungerar på olika sätt i den språkliga interaktionen. Ytterligare en forskningsgren som förtjänar att nämnas är datalingvistik. Här spelar automatisk satslösning en stor roll i skilda sammanhang: informationssökning, fråga-svar-system, maskinöversättning, översättning från tal till skrift och vice versa etc. Om man vill konstruera ett system för analys av autentisk text med hjälp av dator behöver man en så fullständig deskriptiv grammatik som möjligt över det språk som denna text är skriven på.

Som ett redskap för att nå andra mål fungerar kunskaper om grammatik i första hand vid inläring av främmande språk. Olika individer lär sig främmande språk på olika sätt, men för många är kunskaper i grammatik och förmåga till grammatisk jämförelse mellan det nya språket och modersmålet en viktig tillgång när de lär sig ett främmande språk i en miljö där språket inte talas utanför undervisningslokalen. Detta är särskilt tydligt när det är fråga om inläring i ungdomsåren eller senare. Inte minst är grammatisk kunskap så gott som oundgänglig för den som undervisar i ett främmande språk, vare sig grammatiken synliggörs i undervisningen eller inte. Svenska läses som andraspråk av många invandrare i Sverige och av många finskspråkiga i Finland och som främmande språk vid ett stort antal universitet i världen. Denna grammatik avser bland annat att fylla en funktion som referensverk för författare av läroböcker i svenska som andraspråk eller främmande språk och för lärare inom detta fält. Också de som skriver läroböcker i t.ex. engelska, tyska eller franska för svenska elever har nytta av en omfattande svensk grammatik, eftersom sådana läroböcker ofta är kontrastivt upplagda och mest tar upp sådant i det främmande språket som skiljer sig från svenskan.

För särskilda yrkesutövare kan kunskaper om grammatik vara ett viktigt hjälpmedel på andra sätt. Vid kvalificerad översättning från och till svenska kan en stor grammatisk handbok vara till hjälp. Inte minst i Finland måste ofta översättningar göras av personer som kanske är starkt språkmedvetna men som inte har svenska som modersmål. Vid utarbetande av ordböcker är en grammatik som denna mångsidigt användbar. Det är t.ex. praktiskt att kunna överta ett fungerande ordklasssystem som har prövats i en omfattande grammatisk beskrivning. Betydelsen hos formorden är i särskilt hög grad beroende av dessa ords syntaktiska roll. För ett innehållsord (dvs. oftast ett substantiv, adjektiv eller verb) kan lexikografen å andra sidan vilja redovisa såväl den syntaktiska valensen, dvs. vilka bestämningar som är möjliga, som den semantiska valensen, dvs. betydelserelationen mellan bestämningarna och huvudordet. Denna grammatik ger fylliga listor på ord som konstrueras på samma sätt där lexikografen kan kontrollera konsekvensen i sin beskrivning.

Slutligen är grammatiken ett viktigt redskap för alla som arbetar med språkvård: Svenska Akademien, Svenska språknämnden, Tekniska nomenklaturcentralen, språkkonsulter och andra språkvårdare i förvaltning och massmedier, svensklärare m.fl. Här är det ofta en påtaglig fördel att ha tillgång till en fyllig grammatisk beskrivning som ger ett allsidigt underlag för ett ställningstagande. Många språkvårdsbedömningar gäller hur skriften skall förhålla sig till talet, och därför är det viktigt att ha en grammatik som beskriver inte bara skriftspråkets utan också tal-språkets uttrycksmöjligheter och som visar såväl skillnader som likheter mellan de båda. Denna grammatik är beskrivande, inte föreskrivande, och den rekommenderar därför inte ett språkbruk framför ett annat. Men den kan spela en roll i språkvården genom att peka på fler omständigheter att beakta innan ett uttryckssätt anbefalls på bekostnad av ett annat. Till dessa omständigheter hör då också grammatikens uppgifter om uttryckens stilvärde och om de normföreställningar som traditionellt knyter sig till dem. (Se också 4: c–d nedan.)

3. Svenska språket

Svenska används som förstaspråk av 8–9 miljoner människor, varav de allra flesta är bosatta i Sverige och cirka 300 000 i Finland. Utanför dessa båda länder finns bara små svenska språkgemenskaper, t.ex. bland svensk personal i svenskägda företag utomlands eller som rester av tidigare mer omfattande emigration. Svenska som andraspråk används med varierande men ofta mycket god färdighet av en stor del av den finskspråkiga befolkningen i Finland samt i Sverige dels av svenskar med samiska, tornedalsfinska och rommani som förstaspråk, dels av någon miljon invandrare (inklusive många andra generationens invandrare). Svenska som främmande språk studeras framför allt på universitetsnivå, dels av utländska studenter i Sverige och Finland, dels av studerande vid ett stort antal universitet i andra länder. Personer med danska eller norska som förstaspråk har ofta god förståelse av svenska i tal och skrift.

Geografiskt omfattar det svenskspråkiga området större delen av Sverige. Vissa delar av inre Norrland är traditionellt samiskspråkiga och Tornedalen i nordost finskspråkigt, men det kan numera vara svårt att utpeka större sammanhängande områden där inte svenskan är det dominerande språket. I Finland utgörs det svenskspråkiga området av Åland och Åbolands skärgård samt Österbottens och Nylands kusttrakter (varvid dock Helsingfors med förstäder är övervägande finskspråkigt). Den svenskspråkiga befolkningen i Åbo är liten men betydelsefull bl.a. genom det svenskspråkiga universitetet Åbo akademi.

I både Sverige och Finland är svenska officiellt språk (i Finland vid sidan av finska), och det neutrala skriftspråkets grammatik är på nästan alla punkter densamma i de båda länderna (jfr 4: a nedan). Också i tal använder de flesta språkbrukare en språkform som i bl.a. grammatiskt hänseende ligger nära skriften och som gör den ömsesidiga förståelsen förhållandevis enkel också mellan olika geografiska regioner. I några regioner är språkbrukarna tvåspråkiga på så vis att de växlar mellan utpräglad lokal dialekt och en regional språkform som ligger nära standardspråket (jfr 4: a nedan).

a) Några typologiska karakteristika för svenskan

Typiskt för svenskan (och några andra västeuropeiska språk) är att satsens ordföljd i så stor utsträckning används dels för att ange vilken språkhandling som utförs med satsen, dels för att visa vilken satsledsfunktion ett visst led har. Här ges ett par exempel.

Skillnaden i betydelse mellan *Johan kommer* och *Kommer Johan?* är att den första satsen normalt används för att uttrycka ett påstående och den andra för att uttrycka en underställande fråga. (Skillnaden kan därutöver i tal anges med olika intonation och i skrift med olika skiljetecken.)

Karakteristiskt för svenskan (och några andra språk) är att bl.a. satser som normalt uttrycker påståenden har det finita verbet som andra satsled, oberoende av vilket led som föregår, medan bl.a. de flesta slags bisatser har en annan ordföljd, där subjektet kommer först och det finita verbet ofta senare än på andra plats.

Johan fattar säkert. Karin kommer inte. [Talaren gör två påståenden, ett med vardera huvudsatsen.]

Johan fattar säkert (att) Karin inte kommer. [Talaren gör ett påstående med huvudsatsen och hänvisar därvid med en bisats till ett sakförhållande som inte påstås utan i sammanhanget tas för givet.]

Den syntaktiska relationen mellan satsens led visas i stor utsträckning med deras inbördes ordning. Detta gäller inte minst nominala led som subjekt gentemot objekt eller indirekt objekt gentemot direkt objekt. Skillnaden mellan *Johan hade överraskat Karin* och *Karin hade överraskat Johan* är således att i den första satsen är det Johan som överraskar och i den andra Karin, medan det är Karin som upplever överraskningen i den första och Johan i den andra. Skillnaden mellan *Man berövade modern barnet* och *Man berövade barnet modern* är att i den första satsen framställs modern som den drabbade och i den andra satsen barnet.

På grundval av fall som dessa brukar man säga att svenskan i stor utsträckning har satsgrammatisk ordföljd. Svenskan kan därför inte lika fritt som många andra språk disponera ordföljden t.ex. för att ange vad som är temat, yttrandets utgångspunkt, eller vad som är tyngdpunkten i det man säger om temat. För att tydliggöra sådana funktioner får svenskan ofta ta hjälp av särskilda grammatiska konstruktioner, t.ex. utbrytning (*Det är Karin som kommer*) och passiv (*Karin hade överraskats av Johan*), vilket kan anses förklara varför dessa konstruktioner finns och är vanliga i svenskan. Karakteristiskt för svenskan (och övriga nordiska språk, men inte andra germanska språk) är att passivbetydelsen kan anges med ett suffix hos verbet (-s).

För att satsens struktur skall kunna framgå av ordföljden är det viktigt att vissa basala satsled är obligatoriska. Detta anses ofta vara den funktionella förklaringen till ytterligare ett par karakteristika för svenskan (och en del andra västeuropeiska språk), nämligen subjektvånget och finita verbtvånget. Subjektvånget innebär att de flesta svenska satser måste ha utsatt subjekt också i de fall då lyssnaren skulle kunna räkna ut av sammanhanget vilket subjekt som är avsett. Skillnaden mellan påståendet *Han kommer* och frågan *Kommer han?* skulle inte framgå om subjektet inte var utsatt. I många fall förekommer expletiva subjekt, dvs. subjekt som inte har någon egen betydelse utan verkar finnas med bara för att göra ordföljden tydlig. Jämför *Det snöar* och *Snöar det?* Finita verbtvånget innebär att de flesta svenska satser måste ha utsatt huvudord i predikatsledet, dvs. ett verb som vanligen har böjningsformen presens eller preteritum. Skillnaden mellan *Johan är sjuk* och *Är Johan sjuk?* skulle inte framgå, om inte det betydelsefattiga *är* vore utsatt.

Mindre vanlig bland jordens språk är förekomsten av species som en morfologisk kategori. I svenskan måste talaren ange om han anser att lyssnaren med hjälp av den givna beskrivningen kan unikt identifiera det han talar om, t.ex. *räven* i satsen *Jag såg räven*, eller om han inte anser det, t.ex. *en räv* i satsen *Jag såg en räv*. Svenskan skiljer sig från närbesläktade språk, utom de nordiska, genom att identifierbarheten i många fall inte anges med ett eget ord utan med ett suffix som läggs till substantivet.

Ett annat strukturellt karaktistikum för svenskan är att den obligatoriska böjningen av det finita verbet är en ren tempusböjning, dvs. den anger när aktionen infaller i förhållande till talögonblicket, medan den inte säger någonting om aktionens egen tidsstruktur (om den har tidsutdräkt, har ett naturligt slut, ses som en helhet eller som bestående av olika delar etc.). Svenskan skiljer sig också från många av jordens språk genom att det finita verbet inte kongruensböjs med subjektet. Verbformen *såg* är densamma vilket subjekt man än väljer: *jag såg, du såg, Johan såg, vi såg, ni såg, alla såg*. Å andra sidan kongruensböjs subjektspredikativet i numerus med subjektet: *Johan var sjuk, alla var sjuka*.

Svenskan brukar beskrivas som ett språk med den grundläggande ordföljden subjekt – finit verb – objekt. Denna ordföljd är oftast den enda möjliga i bisatser, t.ex. *om Karin säljer bilen*. I t.ex. huvudsatser med normal funktion som påståenden är flera ordföljder möjliga, och denna grammatik anger där finit verb – subjekt – objekt som grundläggande (jfr *Snart säljer Karin bilen*). I de flesta texttyper har dock

också flertalet påståendesatser subjektet före det finita verbet (jfr *Karin säljer bilen snart*).

Liksom det finita verbet normalt föregår sina bestämningar, bl.a. objektet, föregår i svenskan prepositionen normalt sin bestämning (rektionen), t.ex. *på taket*. Däremot föregår inte substantivet alla sina bestämningar, utan såväl possessivattributet som adjektivattributet står t.ex. före substantivet, t.ex. *Johans nya rock*. En sådan spridning – att vissa vanliga bestämningar står före huvudordet, andra efter – är typologiskt ovanlig.

I flera hänseenden ansluter svenskan sig till de analytiska språken. (Analytiska språk är sådana språk som föredrar formord eller ordföljd för att ange sådana grammatisk-semantic relationer som i andra språk anges med böjning.) Svenskan visar t.ex. satsledsfunktion med hjälp av ordföljd och anger vissa grammatisk-semantic funktioner med prepositioner. I andra avseenden ansluter svenskan sig till de syntetiska språken. (Syntetiska språk har rika böjningssystem för att ange grammatisk-semantic relationer.) Svenskan har inte bara böjningskategorier som är vanliga bland jordens språk, t.ex. numerus och tempus, utan också ovanligare kategorier som species hos substantiven (*bil* : *bilen*), komparation hos adjektiven (*glad* : *gladare* : *gladast*) och diates hos verben (*säljer* : *säljs*). Till den övervägande delen är svenskans böjning agglutinerande, dvs. suffixen har vart för sig en viss betydelse, de är ofta tydligt avgränsade från varandra och från ordstammen samt följer stammen i en given ordning, t.ex. *häst-ar-na-s*, *glad-ast-e-s*, *nämn-de-s*.

b) Det svenska standardspråkets historia

Svenska har skrivits med latinsk skrift sedan 1200-talet. Från början kunde både stavning och ordböjning variera en hel del både inom samma text och framför allt mellan texter och på så vis röja mycket om den skrivandes dialekt. Ett slags nationell skrifttradition uppstod under senmedeltiden i den för tiden storskaliga skri-varverksamheten i Vadstena kloster. Framför allt i vadstenatexterna utvecklades också en skriftspråklig syntax under påverkan från latinet.

Traditionen från Vadstena befastes och förenhetligades i den första fullständiga bibelöversättningen, Gustav Vasas bibel 1541. Utmärkande för denna var en tämligen konsekvent stavning. Däremot var ordböjningen fortfarande i viss utsträckning varierande och dessutom ålderdomlig genom sin starka anknytning till vadstenaspråket. Syntaxen var mera enkel och talspråksnära. Ingen enskild händelse har betytt mera än bibelöversättningen för etableringen av ett nationellt svenskt skriftspråk.

Under ytterligare ett par hundra år förekom dock särskilt i icke religiösa genrer stor variation i stavning och böjning mellan olika texter. 1700-talet utmärktes av starka strävanden att åstadkomma ett enhetligt svenskt skriftspråk, vilket bl.a. tog sig uttryck i instiftandet av Svenska Akademien 1786. I början av 1800-talet hade det svenska skriftspråket en i stort sett enhetlig stavning och ordböjning.

Vid denna tid fanns också ett standardiserat talspråk i högre sociala skikt, särskilt i städerna. Detta talspråk anses ha utgått dels från ett bokstavstroget uttal av

skriften, kanske främst hos prästerskapet, dels från samtalsspråket i högre ståndskretsar. Det är svårt att säga när detta talade standardspråk har uppstått: det finns tydliga belägg för dess existens från slutet av 1600-talet, men det kan ha sina rötter så långt tillbaka som senmedeltiden. I olika delar av landet utvecklades olika regionala varianter av det talade standardspråket, inom Sverige tydligast i Skåne med Lunds universitet som centrum. Den politiska skilsmässan mellan Sverige och Finland 1809 bidrog till att en särskild finlandssvensk standardiserad tal-språksnorm stabiliserades. De talade standardspråken anslöt sig förhållandevis nära till skriftbildens. Ännu in på 1900-talet talade dock större delen av den svenska befolkningen lokalt förankrade dialekter med karakteristiska skillnader sinsemellan och gentemot det talade standardspråket i både uttal, ordböjning, ordförråd och i viss mån syntax.

Senmedeltiden innebar stora grammatiska förändringar i svenskan, förändringar som fullföljdes under 1500- och 1600-talen. Därefter dämpades emellertid takten i språkförändringen, möjligen beroende på etableringen av en fast skriftspråksnorm och ett talspråk som byggde på denna. Från mitten av 1700-talet har svenskans grammatik förändrats förhållandevis lite. De förändringar man kan iakttä i skriftspråket gäller i stor utsträckning hur frekvens, stilvärden och stilpreferenser har förskjutits för olika grammatiska fenomen. Under 1700-talet bidrog inverkan från franskan till en rätt enkel och talspråksnära syntax i vissa genrer, medan 1800-talet innebar ett förnyat uppsving för komplexa konstruktioner som till stor del har sitt ursprung i latinet men eventuellt förstärktes av tyskans inflytande.

Under 1900-talet har utvecklingen återigen gått mot mindre komplexitet och större talspråksnähet i skriftspråket. Detta torde bero mindre på engelskans inflytande än på att talspråket kunde göra sig starkare gällande när allt fler språkbrukare inte talade dialekt utan ett talspråk som hade större likhet med skriftspråket. Å andra sidan har talspråket närmats sig skriftspråket under 1900-talet inte bara genom de många språkbrukarnas övergång från dialekt till talat standardspråk utan också genom förskjutningar inom det talade standardspråkets uttal, ordförråd och grammatik.

Skillnaden mellan skriftspråkets och det talade standardspråkets grammatik har minskat under 1900-talet också utöver gradskillnader i fråga om syntaktisk komplexitet. Några punkter kan anföras här. Den mest iögonfallande förändringen i skriftspråkets grammatik är kongruensböjningens försvinnande hos de finita verbformerna: *jag hinner*, *vi hinna* har blivit *jag hinner*, *vi hinner*, och *jag hann*, *vi hunno* har blivit *jag hann*, *vi hann*. I det talade standardspråket förekom denna kongruensböjning bara i starkt skriftspråkspåverkade varianter. Verbböjningen har dessutom reducerats genom att modus optativ, t.ex. *vare*, *gånge*, försvunnit också ur lagspråket, det religiösa språket och poesins språk och genom att modus konjunktiv, t.ex. *ginge*, blivit ovanligt (med undantag för formen *vore*). I andra fall har det skett kvantitativa förskjutningar: i presens med *s*-form är de kortare formerna på *-s*, t.ex. *döms*, nu mycket vanligare än de längre på *-es*, t.ex. *dömes*; i många verb som växlar mellan långa och korta former, t.ex. *draga/dra*, är den korta nu

vanligare än den längre; och många löst sammansatta verb, t.ex. *insätta*, förekommer nu betydligt mera sällan än motsvarande verb + partikeladverbial, t.ex. *sätta in*.

Som exempel på det talade standardspråkets närmande till skriften kan nämnas att bestämd form pluralis på *-ena*, t.ex. *husena*, har blivit mera ovanlig under 1900-talet till förmån för *-en*, t.ex. *husen*, att pluralsuffixet *-or* i stor utsträckning har trängts ut *-er* i ord som *gator*, att allt fler språkbrukare uttalar supinumformer som *bundit* och participformer som *bundet* olika och kanske också att det temporala hjälp verbet *ha* numera oftare utelämnas (i de satstyper där skriftspråket tillåter detta, t.ex. *om hon sett Johan* i stället för *om hon hade sett Johan*).

c) Svenskan och de andra nordiska språken

Ur ett kontinuum av nordiska fastlandsdialekter har av historiska skäl olika standardspråk utbildats: danska, norska och svenska. Dessa standardspråk är i första hand tack vare sitt ursprung i ett sammanhängande dialektområde mycket lika varandra. Mycket i denna grammatik (särskilt i fras- och satsläran) gäller mer eller mindre ograverat också för ett eller båda av grannspråken, och i några fall är det en vetenskaplig studie av danskan eller norskan som har lagt grunden för en djupare förståelse av motsvarande fenomen i svenskan.

I viss mån är de skandinaviska standardspråken t.o.m. mera lika varandra än vad som kunde förväntas om man jämför ländernas genuina dialekter. Särskilt gäller detta skriftbild, som har bevarat gemensamma ålderdomliga drag. Bestämd form singularis *huset* skrivs t.ex. så på alla tre språken, fastän *t*-uttalet har försvunnit ur de flesta dialekter (medan det har restituerats i svenskt standardspråk). Men de tre standardspråken har också gemensamma yngre drag som beror på att de utvecklats ur och stått mest i kontakt med centrala dialekter som representerat yngre utvecklingsstadier, medan perifera dialekter ofta behållit äldre drag. De har t.ex. endast en rudimentär kasusböjning hos substantiven (medan många dialekter har bevarat bl.a. en produktiv dativ), och de saknar kongruensböjning hos det finita verbet (jfr ovan). Dessutom har standardspråken, trots tendenser till förenkling särskilt under 1900-talet, i viss mån gemensamma syntaktiska regler med latinsk-tysk bakgrund som bara ofullständigt nått ut i dialekterna.

4. Olika slags svenska

I skrift är den nutida svenskan mycket enhetlig, och det går oftast inte att utläsa av språkformen från vilken del av språkområdet författaren till en tryckt text kommer. Ett undantag utgör finlandssvenska texter, som visserligen på det hela taget är mycket lika de sverigesvenska men som framför allt i ordförrådet kan uppvisa vissa särdrag. Grammatiskt utmärker de sig främst genom att vissa konstruktioner är vanligare respektive ovanligare än i sverigesvenska texter. I finlandssvenskan används t.ex. *skulle* oftare i konditional bisats där sverigesvenskan har konjunktiv eller preteritum med irreell betydelse: *Om hon skulle vara här nu så skulle jag vara*

glad i stället för det sverigesvenska *Om hon {vore/var} här nu så skulle jag vara glad*. Valet av preposition kan vara annorlunda: *berätta åt honom* i stället för *berätta för honom*. I ordböjningen finns bara enstaka skillnader, t.ex. finlandssvenskt *flere* gentemot sverigesvenskt *flera*.

a) Regionala talspråksvarianter

I tal uppträder svenskan i olika regionalt förankrade varianter. Dessa skiljer sig från varandra framför allt i uttalet, i synnerhet satsmelodin, men särskilt i mindre formella sammanhang också i syntax och ordval, däremot i ringa utsträckning morfologiskt. I denna grammatik räknas företrädesvis med fem regionala varianter: finlandssvenska, nordsvenska, centralsvenska, västsvenska och sydsvenska. Därutöver skulle kunna urskiljas t.ex. en regional variant för Dalarna och en för Gotland. Det är också – fast kanske i vikande omfattning – möjligt att tala om ett neutralt standardspråk i tal, som har den högsta prestige av alla former av talad svenska och används eller eftersträvas bl.a. på scen och i radio och teve. Detta neutrala språk ansluter rätt nära till det centralsvenska regionala språket men förutsätts i sin ideala form inte röja några regionala drag. Av de övriga regionala varianterna står den finlandssvenska kanske längst från den centralsvenska, och den västsvenska närmast. Det som här kallas finlandssvenskt regionalt språk har en särskild ställning, eftersom det är den standardiserade talspråksnormen för det ena av Finlands officiella språk.

Typiskt för ett regionalt språk är att det uppfattas som korrekt och användbart i alla talsituationer av den som använder det och av flertalet andra svenskar. Också i den offentliga debatten finns det i Sverige sedan gammalt en positiv eller åtminstone tolerant hållning till regional variation. Till skillnad från de språkdrag som ingår i en regional variant uppfattas rent dialektala drag som olämpliga eller icke adekvata i vissa talsituationer, även av dem som använder dem. Dialektala drag har ofta en mera begränsad utbredning och uppträder rikligt också i morfologin. Men det som utesluter dem ur den regionala varianten – vars särmarke gentemot andra varianter i huvudsak är ett antal drag hämtade ur regionens dialekter – är framför allt språkbrukarnas egen uppfattning av dem som dialektala och deras för den skull begränsade kommunikativa användningsområde. Ett exempel är bestämd form pluralis på *-a* till neutrala substantiv som slutar på konsonant, t.ex. *husa, spåra* (för standardspråkets *husen, spåren*). Dessa former förekommer i många dialekter men uppfattas (till skillnad från de talspråkliga *husena, spårena*) inte som gångbara i alla talsituationer.

Denna grammatik skall i princip täcka regionala varianter av svenskan. Ett uttrycksätt som inte är gängse över hela språkområdet redovisas med angivande av att det är regionalt, och det anges om möjligt i vilken regional variant av standardtalspråket som det förekommer. Former som *husena, spårena* noteras t.ex. som förekommande i alla varianterna utom den sydsvenska. Icke kongruensböjt subjektspredikativ i pluralis, t.ex. *mina barn är sjuk*, anges som nordsvenskt, och adjunktionellt *så* efter nominalt led som fundament, t.ex. *den fågeln så finns överallt*, som finlandssvenskt. Däremot redovisas inte dialektala drag: redan deras mängd

skulle göra det omöjligt. Tyvärr är de regionala språkvarianterna bara delvis undersökta, och detta gäller också kunskapen om vilka dialektala drag som accepteras som standard i en viss region. Redovisningen i denna grammatik kan därför inte anses fullständig, och gränsdragningen gentemot dialekterna är ofta något skönsmässig.

b) Nutida och föråldrat språk

Det är den nutida svenskan som denna grammatik beskriver, och den har definierats som svenskan under andra hälften av 1900-talet. Grammatiken är alltså inte historisk utan drar en gräns bakåt ungefär vid seklets mitt eller andra världskrigets slut. Denna ungefärliga gräns sammanfaller bl.a. med att verbens kongruensböjda pluralformer försvinner ur skriftspråket (jfr 3: b ovan).

Grammatiken noterar därutöver mera kortfattat ett antal föråldrade språkdrag. Detta beror för det första på att de förekommer i äldre ännu lästa texter, t.ex. äldre skönlitteratur och ännu gällande lagtext. För det andra kan de tillfälligt förekomma i nutida svenska när den som talar eller skriver vill nå en effekt av ålderdomligt språk (se vidare nedan om stilmarkeringar).

I princip försöker denna grammatik täcka de nya uttryckssätt som börjat uppträda inom standardspråkets ram under de senaste decennierna, t.ex. förekomsten i både talspråk och ledigt skriftspråk av det futurala *komma* utan efterföljande *att*, t.ex. *vi kommer sakna dig*, eller i talspråk av interrogativa bisatser med samma ordföljd som motsvarande huvudsats, t.ex. *vi är osäkra på vad avser man med detta*. Svårigheterna med att beskriva dessa uttryckssätt liknar de nyss redovisade svårigheterna med regionala varianter av svenskt talspråk: de är hittills mycket ofullständigt beskrivna i språkvetenskapliga framställningar, och de tillhör kanske inte det aktiva språkbruket hos dem som har utarbetat grammatiken. Därtill kommer att man ännu inte vet vilka av dessa språkliga nyheter som verkligen kommer att införlivas varaktigt med åtminstone någon variant av standardspråket. Men en alltför stor försiktighet med den allra senaste svenskan skulle medföra en risk att den grammatiska beskrivningen blev föråldrad redan från början.

Avgränsningen av grammatiken bakåt (och framåt) i tiden är emellertid ett rätt litet problem, eftersom svenskan i likhet med andra språk med gammal skrifttradition och funktion som nationellt språk inte ändrar sig mycket i sin grammatiska struktur över tiden. Slopandet av verbens kongruensböjning är t.ex. den enda verkligt betydande förändringen i skriftspråket under 1900-talet. I det sverigesvenska talspråket kan genomslaget av pronomenformen *dom* för skriftens *de* och *dem* ses som en genomgripande förändring, liksom genomslaget för pronomenet *du* som tilltal till en person i de flesta talsituationer. För övrigt handlar det om få och ofta marginella nyheter i grammatiken. De grammatiska förskjutningar som kan konstateras är mestadels av kvantitativ art, dvs. ett alternativt uttryckssätt har blivit vanligare på bekostnad av ett annat. Detta innebär också att denna grammatik kan ha ett i huvudsak synkront framställningssätt, dvs. den framställer svenskans struktur som ett sammanhängande system som är giltigt vid en och

samma tidpunkt, samtidigt som dess beskrivning gäller ett halvt århundrades språkbruk.

c) Situationell och stilistisk variation

De flesta av grammatikens regler gäller för all slags standardsvenska, fastän många av dem kan användas oftare i vissa sammanhang än i andra. Både ordföljd och böjning i nominalfrasen *hennes bästa historier* är t.ex. oberoende av stilart och talsituation. Men i inte så få fall kan grammatiken variera.

En viss olikhet mellan tal och skrift kan sägas vara ofrånkomlig och betingad av de yttre villkoren för kommunikationen. I tal är planeringstiden kort, överblicken över texten starkt begränsad och möjligheten till korrektion i efterhand utesluten. Därav följer t.ex. att talet undviker konstruktioner där en bestämning kongruensböjs efter ett huvudord som kommer långt senare, t.ex. *det i såväl detta som så många andra sammanhang ofta påtalade problemet* (där *det* kongruensböjs efter *problemet*), och å andra sidan har ett rikare system av hänvisningar till lyssnaren (t.ex. *va* som vädjan om medhåll eller markering av överlämnande av turen i samtalet) och den fysiska omgivningen i övrigt. Men därav följer också att det är svårt att dra gränsen för vad som faktiskt tillhör talets grammatik och vad som är konventioner för att hantera missar i talplaneringen. Ett exempel är möjligheten att inleda en narrativ bisats med subjunktion plus en nominalfras för att därefter starta om med subjunktionen och låta resten av satsen innehålla en pronominell syftning på den anförda nominalfrasen: *Bildläraren vill att fotot du haft med på utställningen, att du tar med det i morgon*. Inte ens noggranna studier av talad text kan därför alltid visa vad som är talets grammatik.

Vissa grammatiska regler tillämpas därutöver av konvention bara i talspråk respektive skriftspråk. (Den historiska orsaken kan ibland ha att göra med de olika yttre villkoren.) Så gott som enbart i talspråk (och i skrift som återger tal) påträffar man t.ex. frågor uttryckta som påståenden plus *va*, t.ex. *Du kommer, va?* Å andra sidan är det så gott som enbart i skriftspråk (och uppläst sådant) som man finner relativa bisatser inledda av preposition plus *vilken* och med korrelatet *den* plus obestämd form av substantivet, t.ex. *den motpart med vilken vi förhandlar* (i stället för *motparten (som) vi förhandlar med*). Denna grammatik beskriver också sådana regler som bara används i ena mediet. Att skriftspråket säkerligen har blivit mera fullständigt beskrivet än talspråket i grammatiken har att göra med att tidigare forskning täcker skriftspråket bättre, att det är mera enhetligt och att det är lättare tillgängligt för observation.

En uppgift om att ett visst uttryckssätt är regionalt, dvs. inte används över hela språkområdet, skall normalt (med undantag för ett fåtal finlandssvenska konstruktioner) tolkas som att det huvudsakligen används i talspråk. Skriftspråket uppvisar som nämnt föga av regional variation.

Sammanvävd med variationen mellan tal- och skriftspråk är variationen i stil. Valet av stilläge favoriserar vissa uttryckssätt och utesluter andra (dock är, som nämnt, flertalet grammatiska regler stilistiskt neutrala). Olika språkbrukare kan ha olika uppfattningar om det exakta stilvärdet hos en viss konstruktion. I denna

grammatik ges företrädesvis ungefärliga uppgifter om inskränkningar i brukligheten. Oftast räknas med bara sex olika stillägen: vardagligt talspråk, neutralt talspråk, formellt talspråk, ledigt skriftspråk, neutralt skriftspråk, formellt skriftspråk. En konstruktion som inte har helt neutralt stilvärde behöver för den skull inte vara begränsad till ett enda av dessa lägen. En vanlig gruppering är talspråk och ledigt skriftspråk, en annan skriftspråk och formellt talspråk, en tredje neutralt och formellt skriftspråk.

Ibland förekommer också andra stiluppgifter, t.ex. litterär stil. Rätt ofta anges en konstruktion som ålderdomlig, t.ex. *som vore han besatt* (i stället för *som om han vore besatt*). Det innebär att konstruktionen till skillnad från föråldrade uttryckssätt har bedömts vara i bruk fortfarande, men att den används mera marginellt än under tidigt 1900-tal och därför på den genomsnittlige språkbrukaren gör ett ålderdomligt intryck. Både ålderdomliga och föråldrade uttryckssätt kan användas medvetet för att skapa en effekt av gammaldags språk, ofta som tillfällig effekt i ett annars neutralt stilläge. Detta beskrivs som ett pastischerande språkbruk.

Utan att egentligen byta stilläge kan språkbrukaren i vissa fall variera sitt språk med hänsyn till talsituationen eller komponenter i denna. Han kan t.ex. välja olika beteckningar för lyssnaren alltefter sin sociala relation till denne. I den svenska som talas i slutet av 1900-talet är denna variation inte särskilt påfallande, men yngre svensks val av *Ni* i stället för *du* för att markera hövlig distans och eventuellt åldersskillnad är ett exempel.

d) Normer och föreställningar om normer

Att språkbrukarna använder en viss konstruktion bara eller företrädesvis i vissa stillägen innebär att de följer en uttalad eller outtalad norm för i vilka sammanhang konstruktionen är lämplig. I de flesta fall är normen outtalad och omedveten, dvs. språkbrukarna kan visserligen reagera om de möter konstruktionen utanför dess normala stildomän men de kan dåligt beskriva vad de reagerar på. I de fall då det finns en uttalad norm stämmer denna inte alltid med den outtalade norm som språkbrukaren faktiskt följer. Vissa språkbrukare torde t.ex. ha en uttalad norm för bisatsordföljd som innebär att *att tidningen inte kommer i dag* eller *att tidningen i dag inte kommer* är korrekta ordföljder, utom möjligen i vardagligt talspråk. De kan inte desto mindre följa en outtalad norm som i både deras talspråk och deras lediga skriftspråk medger ordföljden *att i dag kommer inte tidningen* och kanske t.o.m. *att tidningen kommer inte i dag* förutsatt att vissa informationsstrukturella villkor är uppfyllda. Samtidigt kan det vara så att ordföljden *att tidningen i dag inte kommer* under de nämnda betingelserna aldrig förekommer i deras talspråk utan bara i deras neutrala och formella skriftspråk.

De uppgifter som lämnas i denna grammatik om begränsad bruklighet hos vissa konstruktioner avser de normer som språkbrukarna faktiskt följer och ges i en form som är avsedd att vara värderingsfri. Till beskrivningen av ett språkssystem hör emellertid också de föreställningar språkbrukarna har om sitt språk. Det har redan nämnts att sådana föreställningar är grundläggande för skiljelinjen mellan regionala varianter av talat standardspråk och dialekt. De föreställningarna har

vanligen inte formen av uttalade normer. Men det finns också ett antal formulerade språkregler för vad som är korrekt standardspråk, särskilt när det gäller dess skrivna form men ofta överfört också på det talade standardspråket. Denna grammatik redovisar i princip sådana uttalade normer när de kan antas vara omfattade av många människor och särskilt om de har uttalats av någon instans med erkänd språkvårdande funktion, t.ex. Svenska Akademien eller Svenska språknämnden. (Se också 1: d ovan.)

5. Grammatiken – bara en del av språket och språkbeskrivningen

Grundläggande för språkliga yttranden är att de har både en uttrycks- och en innehållssida. Språkvetenskapen beskriver vilka uttryck som språkbrukarna kan bygga upp och förbinda med ett innehåll, en betydelse. Det är själva kombinationen av dessa två sidor hos yttranden som grammatiken liksom lexikonet skall fånga.

a) Grammatiken och dess gränsområden

De minsta enheter i språket som har både en uttrycks- och en innehållssida är morfemen, t.ex. *hus*, *bak*, *sida*, *fall*, *för-*, *-et*, *-s*, *-er*. Morfemen kan sedan kombineras till allt större betydelsebärande uttryck enligt språkets kombinationsregler, t.ex. till *husets baksida förfaller*. På det sättet kan längre ord, meningar och texter byggas av morfem. Reglerna ger uttrycken en hierarkisk struktur som exemplifieras i Schema 1. Parenteserna visar hur substantivet *hus* har kombinerats med bestämdhetssuffixet *-et*, en kombination som sedan utökats med genitivsuffixet *-s*. *Husets* kan nu kombineras med substantivet *bak-sida*. Verbet *för-fall-* har kombinerats med presenssuffixet *-er*. Därmed kan *förfaller* kombineras med *husets baksida* så att resultatet blir en grammatisk sats.

<<<<hus-et>-s> <bak-sida>> <<för-fall>-er>>

SCHEMA 1. Exempel på den hierarkiska strukturen hos en sats.

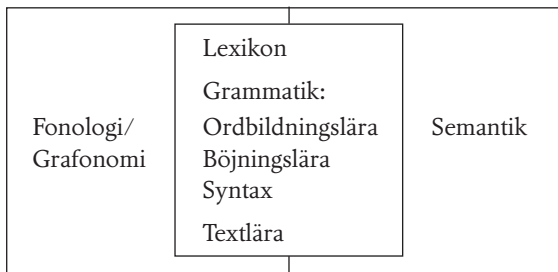
Men samtidigt som en sats kan betraktas som en sekvens av morfem, kan den också analyseras i enheter som inte har en egen betydelse men som används för att åstadkomma betydelseskilnader mellan morfem. De minsta sekventiella betydelseskiljande enheterna i det talade språket kallas fonem. Olika fonem är i svenskan sålunda de som skrivs *t*, *f*, *å*, *e*, eftersom de kan användas för att skilja på morfem som exempelvis *te*, *fe*, *tå*, *få*. Fonemen kan kombineras till stavelser och större uttalsenheter, strukturer som bara delvis sammanfaller med morfemnivåns: *hu-sets-bak-si-da-för-fal-ler*.

I skrift motsvaras fonemen i alfabetiskt skrivna språk av bokstäver och andra skrivtecken (grafem). Korrespondensen mellan ett ords fonematiska och grafematiska struktur är i svenskan rätt god men inte fullständig: en stavning som *ton* kan motsvaras av två uttal med olika betydelse, stavningar som *själ*, *stjäl* och *skäl* har alla samma uttal men olika betydelser.

Morfemens innehåll kan analyseras i betydelsekomponenter. Morfemet *dotter* har en betydelse 'dotter till X' som innefattar ungefär komponenterna 'barn till X' och 'av kvinnligt kön', där 'barn' i sin tur kan spaltas upp i mera primära betydelsekomponenter. En och samma betydelsestruktur kan realiseras i morfem på olika sätt: i stället för *husets baksida* kan vi säga t.ex. *baksidan på huset*. Och tvärtom kan identiska morfemsekvenser ha olika betydelse. Satsen *Många klarade sig inte* betyder antingen att det inte var många som klarade sig eller att det var många som inte klarade sig.

Kännetecknande för språket är alltså att yttranden uttrycksida och innehållssida kan ha olika struktur men att de samtidigt förenas på morfemnivå till enheter ("tecken") via konventionella, systematiska regler. De tre struktureringarna kan beskrivas var för sig. I fonologin beskrivs fonemen och hur de kombineras. Den komponent som redovisar betydelseelementen och deras möjligheter att kombineras med varandra kallas vanligen semantik.

Morfemen och deras kombinationsmöjligheter redovisas i lexikonet och grammatiken. Lexikonet anger språkets ordförråd. Grammatiken ger reglerna för hur ord böjs (böjningsläran) och hur de kombineras till fraser, satser och meningar (syntaxen). Till grammatiken kan man också räkna ordbildningsläran som visar hur lexikonets flermorfemiga ord är uppbyggda. (Möjligen kan man hit dessutom föra textläran som ger konventionerna för hur meningar kan utgöra texter.) Grammatiken och dess förhållande till andra delar av språkbeskrivningen kan visas som i Schema 2.

SCHEMA 2. Grammatiken och dess plats i språkbeskrivningen. (Grafonomi är läran om språkets struktur på grafemnivå.)

Till fonologin räknar man emellertid inte all beskrivning av det talade uttrycket, och till semantiken räknar man inte heller all beskrivning av innehållet. Den del som beskriver hur fonemen verkligen uttalas (och uppfattas) i konkreta yttranden kallas fonetik. Fonologin innefattar således bara en del av uttrycksläran, nämligen den som uppstår genom att språket lägger ett visst konventionellt mönster över uttrycksmöjligheterna. Den del som beskriver hur semantikens betydelser kopplas till den verklighet som yttrandena omtalar och där de fungerar kallas pragmatik. Pragmatiken redogör alltså för hur begrepp används för att peka ut vissa referenter och för hur den språkliga betydelsen blir till kommunikativ innebörd i den konkreta språkanvändningssituationen. Pragmatiken kan sägas omfatta villkoren

för hur språket kan användas för lyckosam kommunikation i en viss situation om en viss sak i ett visst syfte. För semantiken återstår den del av innehållsläran som är konventionellt strukturerad genom reglerna för språkliga uttryck.

Men en beskrivning av en komponent är meningsfull bara om reglerna relateras till de övriga komponenterna i språket. I lexikon måste t.ex. ingå olika slags upplysningar: fonologisk information om ordets uttal (och motsvarande uppgifter om stavningen), morfologisk information om ordets inre struktur och böjningstyp, syntaktisk information om i vilka större uttryck ordet kan ingå, dvs. en ordklassangivelse, samt sist men inte minst semantisk information om ordets betydelse. I grammatiken måste de syntaktiska reglerna exempelvis hänvisa till lexikon genom att ange vilka ordklasser som regeln kombinerar, till fonologin genom att ange vilket betoningsmönster kombinationen får och till semantiken genom att ange vilken betydelse som hela konstruktionen får.

Begreppet grammatik kan ges en vidare eller snävare omfattning. Svenska Akademiens grammatik har fått en traditionell snäv avgränsning och omfattar alltså endast ordklass- och böjningslära (inklusive ordbildningslära) samt syntax. Inom vissa teoretiska traditioner omfattar grammatiken även lexikonet (eller också kan grammatiken ses som en del av lexikonet). Ett ännu vidare grammatikbegrepp innesluter dessutom fonologi (och grafonomi) samt semantik. Också textläran har av vissa forskare betraktats som ingående i grammatiken.

b) Ordförrådet och ordbildningen

Grammatiken är kopplad till ordförrådet (lexikonet) på många sätt. Grammatiken talar om vilka ord som kan kombineras med varandra. Vi har t.ex. en regel i svenskan som sammanfogar artikel och substantiv till en nominalfras, t.ex. *en bil*, och en annan regel som kombinerar transitivt verb och nominalfras till en verbfras, t.ex. *äga en bil*.

Inte bara ordklassuppgifterna utan också upplysningar om böjningsavvikelser, konstruktionsförhållanden (transitiv : intransitiv, val av preposition i verbbestämningar etc.) utgör en brygga mellan lexikon och grammatik. Många av grammatikens regler gäller ett begränsat antal ord, som kan räknas upp mer eller mindre uttömmande.

Ett gränsområde mellan lexikonet och grammatiken är också de mer eller mindre lexikaliserade flerordiga uttrycken vilka inlärs som helheter precis som ord men som ändå har en tydlig inre struktur som överensstämmer med en grammatiskt bildad konstruktion, t.ex. *ångra sig*, *gå på*, *röd avgång*, *på skämt*, *upp och ner*.

Denna grammatik ger ganska många upplysningar som teoretiskt sett närmast är av lexikonkaraktär men som inte alltid står att finna i ordböcker, eftersom orden där normalt behandlas vart för sig i alfabetisk ordning. De grammatiskt betydelsefulla formorden, t.ex. pronomen, hjälpverb, vissa adverb, prepositioner, subjunktioner och konjunktioner, behandlas naturligen också i grammatiken och presenteras där med sin betydelse och sina syntaktiska egenskaper i mer eller mindre fylliga listor. I de öppna ordklasserna finns icke-produktiva ordböjningsmönster, t.ex. för verbkonjugationer och substantivdeklinationer, och sådana små eller stora slutna del-

klasser redovisar grammatiken oftast genom utförliga listor. Också syntaktiskt betydelsefulla underavdelningar av ordklasser, t.ex. sådana verb som kan ta samma typ av bestämmningar, får i denna grammatik en tämligen fullig exemplifiering.

Språkets förråd av ord utökas bl.a. med avledning och sammansättning. Avledningen fogar ett affix till en stam. Affixet kan vara ett framförställt prefix som i *be-se*, *o-rädd*, eller ett efterställt suffix som i *läs-bar*, *kontor-ist*, *nit-isk*. Sammansättningen fogar samman två (eller ibland flera) stammar som i *stor-tå*, *svensk-norsk-dansk*, *av-gå*, *in-åt*. Avledda och sammansatta ord kan i sin tur vara stammar i avledningar och sammansättningar: *nitisk-het*, *stortå-nagel*. Ordbildningarna kan ofta parafraseras med ordfogningar, bildade med syntaktiska regler:

o-mut-lig	som inte kan mutas
en-ben-t	som har ett ben
röd-vin	rött vin
hem-väg	väg hem
kast-spjut	spjut att kasta med

Betydelsereationen mellan leden i en sammansättning eller avledning kan variera och ibland också vara svår att säkert förutse utifrån de ingående stammarnas egna betydelser, medan en ordgrupps innebörd normalt kan tydliggöras och följer av de ingående ordens betydelser: sammansättningen *banan-båt* behöver inte bara avse en båt som fraktar bananer utan kan också användas om en båt som ser ut som en banan eller en båt som är gjord av ett bananskal etc., och avledningen *smak-lig* har fått den konventionella, icke-förutsägbara betydelsen 'som har angenäm smak'.

Huvuddragen av flermorfemiga ordstammars struktur redovisas i denna grammatik under de olika ordklasserna.

c) Textläran

Inom en mening sammanhålls de ingående uttrycken av syntaktiska relationer som anges på olika sätt med ordföljd, formord, böjning, interpunktion och prosodi. Meningen är den största enheten som regleras av grammatiska regler i en text. Den utgörs vanligen av en huvudsats inklusive dennas eventuella bisatser. Meningen har också typiskt språkhandlingsfunktion, dvs. den fungerar som påståen-de, fråga, uppmaning, hälsning etc.

Ovanför meningsnivån kombineras meningarna genom att de ställs invid varandra utan att detta är grammatiskt reglerat. Vissa relationer mellan meningar kan anges med uttryck som också kan relatera satser till varandra inuti en mening, t.ex. med adverb som *då*, *därför*, *således*, syftning med anaforskt pronomen, t.ex. *den*, *det*, eller identitetsrelationer som kan leda till ellips av det ena identiska ledet.

Det var för mörkt. Därför hittade jag inte nyckeln. Jfr: Eftersom det var för mörkt, hittade jag inte nyckeln.

Marcus letade efter kartan. Den var tyvärr försvunnen. Jfr: Marcus letade efter kartan, som tyvärr var försvunnen.

Ibland kan kombinationer av meningar följa generella mönster som erinrar om grammatiska regler för underordning av satser i andra satser. I ett par av mening-

ar kan den första meningen förutsätta den andra och omvänt. I dialoger skall ett utspel av något slag, t.ex. en fråga eller ett erbjudande, normalt följas av en respons, dvs. ett svar respektive ett accepterande eller avböjande. Ibland är responsen nästan obligatorisk.

Textläran ges ingen samlad behandling i denna grammatik. Däremot redovisas sådana textuella fenomen som också kan binda ihop satserna inuti en mening. Vidare behandlas med utgångspunkt i de olika syntaktiska konstruktionsmöjligheterna i viss mån hur den enskilda meningen kan anpassas till sin kontext. Med hjälp av konstruktionsväxlingar och ordföljdsvariation kan talaren t.ex. åstadkomma att informationsflödet i texten flyter på ett sätt som är funktionellt för kommunikationen. Valet mellan verb som *ge* och *få*, eller mellan aktiv och passiv konstruktion av satsen, tillåter exempelvis att en viss nominalfras väljs till subjekt, dvs. ett satsled som har en central roll när det gäller att anknyta en mening till det föregående och följande.

d) Semantiken och pragmatiken

De grammatiska kategorierna, t.ex. ordklasser och typer av satsled, har normalt en semantisk motivering för sin existens, dvs. de har en karakteristisk generell betydelse som utmärker klassen eller kategorin. Termen bisats kan t.ex. definieras på det rent syntaktiska planet som en sats som är satsled i en större sats, men samtidigt har den syntaktiska kategorin bisats särskilda betydelseegenskaper. Den är inte bara syntaktiskt ett led i den överordnade satsen, utan dess betydelse ingår också som en del i den överordnade satsens proposition. Bisatsen skiljer sig dessutom typiskt från huvudsatsen genom att inte vara bärare av en egen språkhandling, och informationsdynamiskt uttrycker den ofta en bakgrund för matrissatsens sakförhållande. Om däremot två satser innehåller lika viktig information, kan det vara naturligare att låta dem bli en sekvens av två meningar på samma nivå.

Han hade vit skjorta. Det uppskattade hon. [Satserna är kommunikativt likvärdiga.]

Han hade vit skjorta, vilket hon uppskattade. [Den senare satsens (bisatsens) upplysning är i sammanhanget mindre viktig än matrissatsens.]

Betydelsen behandlas i denna grammatik i samband med de olika grammatiska kategorierna och strukturerna. Däremot får inte semantiken någon samlad framställning. Detta innebär att en semantisk kategori kan komma att aktualiseras på flera olika håll i grammatiken. Tidsrelationer behandlas t.ex. i samband med prepositioner, adverbial, tempus och bisatser.

Semantiken beskriver de språkliga uttryckens innehåll utan hänsyn till användning i en speciell situation och kontext. Semantiken är emellertid nära förbunden med den språkvetenskapliga pragmatiken som relaterar betydelseerna till faktiska situationer där yttrandena förekommer och som visar hur det semantiska innehållet tolkas i sitt kommunikativa sammanhang.

Det är ofta svårt att dra en klar gräns mellan semantik och pragmatik, och även om en grammatik i första hand redovisar semantiskt innehåll är det ofrånkomligt

att vissa typer av pragmatisk innebörd, som kanske ofta är konventionellt knutna till vissa uttryckssätt, beaktas i en deskriptiv grammatik, utan att pragmatiken för den skull väljs som utgångspunkt för grammatikens disposition.

En avdelning inom pragmatiken behandlar sålunda uttryckens deixis, som innebär att samma uttryck kan få helt olika referens i olika talsituationer. Det gäller pronomen som *jag, du, hon, han*, tempussuffix som *-er, -de* och adverb som *här, där, nu, då*. En annan viktig avdelning, språkhandlingsteorin, behandlar yttrandenas karaktär av handlingar, och grammatiken beskriver hur olika slag av huvudsatser används för att göra t.ex. påståenden, frågor och uppmaningar. För att kunna ange t.ex. huvudsatsers betydelse måste grammatiken också visa hur meningar kan få sekundär innebörd, dvs. en annan funktion än den som meningstypen annars normalt signalerar. Den interrogativa meningen *Vill du ge mig kavajen?* fungerar således ofta som en uppmaning och inte som en fråga. Vissa sådana innebörder kan t.ex. förklaras med hjälp av samtalsprinciper och de slutsatser om yttrandets avsedda innebörd som medges av dessa. Principerna för hur och varför en språkbrukare kan ge sina yttranden en sekundär innebörd förutsätter en samarbetsvillig lyssnare som utgår ifrån att det talaren säger är sant eller väl underbyggt, relevant och tillräckligt informativt, inte för långt men begripligt uttryckt osv. Inte minst för förståelsen av hur grammatiska strukturer kan få överförd betydelse (metaforisk, metonymisk) är teorin om samtalsprinciperna en viktig bakgrund.

Pragmatiken anses ibland också omfatta informationsdynamiken, som beskriver hur en mening knyter an till lyssnarens (och talarens) tidigare kunskap och utvidgar denna. Talaren identifierar då ett tema, t.ex. en tidigare bekant företeelse som han vill yttra sig om, och fortsätter sedan med information om den. Följande meningar berättar samma sak men de har olika tema: i den första berättas om Per, i den andra om Paris:

Per är i Paris. [Som svar på t.ex.: Var håller Per och Anders hus?]

Paris har Per varit i. [Som svar på t.ex.: Är det någon här som känner till Paris eller Rom?]

Nära besläktad med informationsdynamiken är presuppositionsanalysen, som anger vilken tidigare kunskap ett meningsfullt yttrande av en sats förutsätter. I var och en av följande meningar finns en bisats inledd av *när*, men bara i en av dem förutsätts den återgivna händelsen som faktisk:

Vi undrade när han kom.

Vi läste när han kom.

e) Fonologin och fonetiken

Fonologin och fonetiken är den samlade beskrivningen av hur satser konstrueras av ljudelement, hur de uttalas och uppfattas. Inom denna del av språkbeskrivningen inventeras språkets fonem och deras varianter. Där redovisas också hur fonemen kombineras till stavelser och ord och vilka ljudegenskaper som tillkommer fraser, satser och meningar, inte minst när det gäller prosodiska karakteristika som intonation, tempo, kvantitet och röststyrka. Inom fonologin studeras ock-

så hur morfem som kombineras med andra morfem mer eller mindre regelbundet påverkas av varandras ljudstrukturer.

Denna grammatik omfattar inte någon samlad fonologisk beskrivning av svenskan, men fonologiska egenskaper hos de grammatiska kategorierna och konstruktionerna anges i samband med att de grammatiska kategoriernas och konstruktionernas uttrycksstruktur i övrigt presenteras. Vissa klasser av ord, t.ex. interjektionerna, har karakteristiska fonologiska egenskaper: *a*, *hm*, *pst*, *vov*. Böjningssuffixen har en mycket enkel fonotax: här förekommer med ett undantag (supinum av starka verb: *bit-it*) endast vokalerna *e*, *o* och *a* och endast de dentala konsonanterna *n*, *s*, *t* och *d* samt *r*.

Fonologiskt betingad variation redovisas för ordens böjning. När t.ex. en tonande konsonant får böjningsändelsen *-t* efter sig avtonas konsonanten så att skillnaden mellan *p*, *t*, *k* respektive *b*, *d*, *g* helt eller nästan upphävs. Om en stam slutar på *d* och följs av ett suffix som utgörs av eller börjar på *t*, smälter därför de båda samman till *t* som i neutrum- eller supinumformen *brett* (där stammen är *bred* och suffixet är *t*, jfr *smal-t*). Så anpassas inte sällan morfemkombinationer till språkets fonotaktiska mönster. Också de prosodiska egenskaperna är med om att karakterisera de grammatiska kategorierna och konstruktionerna. Komparativer på *-re* har t.ex. tonaccent 1 medan de på *-are* har tonaccent 2. Meningar som anger olika språkhandlingar kan delvis särskiljas med olika prosodi: *Du äter!* *Du äter?* *Du äter* (*men jag måste stå och se på*).

6. En ytnära grammatik och dess inspirationskällor

Svenska Akademiens grammatik har kunnat bygga på resultaten från den rika forskning som ägnats det svenska språkets grammatik under det senaste halvsekle. Också undersökningar av de närbesläktade nordiska systerspråkens grammatiker har kunnat utnyttjas, och utan tillgång till den internationella lingvistikens landvinningar under de gångna decennierna hade mycket i denna framställning av svensk grammatik säkert sett annorlunda ut. Många aspekter av svenskans grammatik är dock fortfarande dåligt utforskade, och det har därför varit nödvändigt att göra egna nya eller kompletterande undersökningar på många punkter.

En stor fördel har det varit att kunna utnyttja omfattande datorläsliga textkorporusar och konkordanser. Viktigast har härvidlag varit det omfattande materialet från Språkdata (Göteborgs universitet; främst roman- och tidningstext) och Tal-syntax (Lunds universitet; talspråk). På detta sätt har konstruktionernas normalitet och stilvärde lättare kunnat bedömas. Dessa material har fått släppa till flertalet av grammatikens autentiska exempel. Andra autentiska exempel härrör från andra forskares arbeten eller från medarbetarnas eget läsande och lyssnande. Icke desto mindre måste en grammatik som denna också bygga på redaktionella exempel. De redaktionella exemplen kan lättare väljas så att de tydligt belyser den enskilda paragrafen, och de kan snabbt hämtas fram med hjälp av den egna språkkänslan. Grammatikaliteten i de redaktionella exemplen har kontrollerats av referenterna och Svenska Akademiens språkkommitté (se Förord). Det bör erinras om

att också autentiska exempel på olika sätt kan vara ogrammatiska, t.ex. genom icke-konventionell anakolut, avbrott, kontamination e.d. Också här har externa läsare hjälpt redaktionen att välja bort exempelmeningar som kan ge en missvisande bild av det faktiska grammatiska regelsystemet.

a) En ytnära grammatik

Grammatisk forskning kan vara teoridrivna eller datadrivna. Den teoridrivna strategin utgår från en teoretisk hypotes, som sedan testas mot ett språkmaterial. Den datadrivna strategin utgår från ett språkligt material och resonerar sig stegvis fram till hur den teori bör vara utformad som kan redogöra för grammatiska yttrandens struktur. Skillnaden mellan strategierna är bara en gradskillnad, eftersom också den teoridrivna strategins hypotes måste bygga på någon sorts data och eftersom den datadrivna strategin måste utgå från någon sorts teoretiskt begrepps-system redan för att veta vilka språkmaterial som skall samlas in.

Med den teoridrivna strategin – som utgår från en teoretisk helhetsbild – antar man att principer som har ställts upp på basis av vissa begränsade data skall kunna generaliseras till hela språkssystemet. Man kan t.ex. postulera en symmetri i grammatiken som innebär att alla fraser med huvudord (i alla språk eller i ett enskilt språk), som t.ex. fraser med substantiv, verb eller adjektiv som huvudord, skall vara hierarkiskt organiserade på tre nivåer, där vissa typer av efterställda bestämningar först utgör en helhet tillsammans med huvudordet, en helhet som därefter konstrueras med de framförställda bestämningarna som avgör hela fras-typens funktionsmöjligheter i satsen.

Den datadrivna strategin arbetar i princip från andra hållet och vill motivera generaliseringarna i de möjliga yttrandenas utseende, innan en helhetsbild kan byggas upp. Den försöker finna oberoende bevis för de hierarkiska strukturerna i alla de nämnda fraserna.

Risken med den teoridrivna strategin är att teorin visserligen tycks ge en större överblick över de viktigaste dragen i språket, men att många enskilda uttryck inte får någon beskrivning och att reglerna kan visa sig vara missvisande om en större mängd data tas i beaktande. Risken med den datadrivna strategin är att reglerna blir för många och detaljerade och att man aldrig finner en övergripande teori som får alla bitar att falla på plats.

Arbetet med denna grammatik har varit både teori- och datadrivet, men eftersom den är avsedd att vara en handbok för både språkvetare och andra språkintresserade har strävan varit att göra grammatikens beskrivning så ytnära och konkret som möjligt. Stort utrymme har lämnats åt det språkmaterial som ligger till grund för beskrivningen.

En ytnära beskrivning av den typ som ges i denna grammatik undviker att anta sådana abstrakta underliggande strukturer som inte sätter tämligen direkta spår i den språkliga ytan. Huvudsyftet är alltid i första hand att visa hur de möjliga meningarna faktiskt låter eller ser ut. Ibland innebär ytnärheten mest ett val av en viss terminologi och retorik. Ibland innebär valet av beskrivning ett verkligt teoretiskt val. Föreliggande framställning utgår t.ex. från två scheman för satsers ord-

följd, det som normalt följs i huvudsatser och det som normalt karakteriserar bisatser. Med en mera abstraherande beskrivningsapparat skulle båda satsernas ordföljder ha kunnat beskrivas inom ramen för ett enda schema. De olika satsstrukturerna hade då uppfattats som resultatet av olika delvis obligatoriska flyttningar (med spår kvarlämnade på de övergivna platserna i en underliggande struktur). Med den beskrivningen hamnar det finita verbet i en huvudsats på samma plats som den där subjunktionen står i bisatsen:

- att vi inte har valt den lösningen i år
- i år har vi inte – valt den lösningen –

Att motivera de regler som ger en sådan – i och för sig intressant – lösning kräver att en rad teoretiska bakgrundsantaganden presenteras och accepteras. Denna grammatiks mera ytnära beskrivning ger mera direkta men mindre generella regler för hur leden i svenska satser är ordnade. Vilken beskrivning som är den psykologiskt mest realistiska är ännu svårt att bedöma.

b) Prototyper och vaghet

Grammatiken formulerar de regelbundenheter som kan utläsas ur språkets möjliga yttranden. Vissa sådana grammatikregler kan vara helt produktiva för stora kategorier av uttryck, t.ex. regeln som kombinerar gradadverb och adjektiv till *mycket stor*, *ganska tunn*. Andra grammatikregler är mera vaga tendenser, t.ex. regeln att en interjektion ibland kan kombineras med en efterföljande bestämning, som i *ve de besegrade*, *fy på dig*. De första reglerna är mera centrala i grammatiken, de senare mera perifera. Ibland är de perifera konstruktionstyperna improduktiva rester av tidigare produktiva konstruktionstyper, som kasusböjningen i *man ur huse*, *skämt åsido*. Denna grammatik beskriver utförligast de centrala reglerna i svenskan men vill också visa på det utrymme som de perifera konstruktionerna har.

En annan skiljelinje går mellan mer eller mindre prototypiska företrädare för olika kategorier. Den prototypiska representanten för en kategori har de egenskaper som man ofta intuitivt uppfattar som de centrala för kategorin. Mindre prototypiska representanter för kategorin saknar en del av dessa egenskaper. Med en prototypisk huvudsats utför talaren sålunda en språkhandling. Huvudsatsen har prototypiskt också en viss ordföljd (som bl.a. innebär att ett satsadverbial placeras efter det finita verbet), men det finns också satser som anger språkhandlingar som inte har denna prototypiska ordföljd utan i stället har den prototypiska bisatsens ordföljd (med satsadverbialet framför det finita verbet). Ett prototypiskt hjälpverb har inga krav på subjektsreferenten. Detta gäller t.ex. för temporala hjälpverb som *ha* eller modala som *torde*. Mindre prototypiskt är i detta hänseende hjälp verbet *vilja* som kräver av just subjektet att det anger en varelse utrustad med förmåga att vilja.

Det händer ofta att samma uttryck har både en prototypisk och en icke-prototypisk användning. Till skillnad från intransitiva verb som *sova* kräver transitiva verb som *ge* prototypiskt ett objekt. Men verben kan också ha icke-prototypisk konstruktion: *sova* kan ta ett innehållsobjekt (som i *sova sin skönhetssömn*), och *ge* kan ibland stå utan objekt (t.ex. som kortspelsterm: *Vem är det som ger?*).

De grammatiska kategorierna är i vissa fall självklara och klart avgränsade. Verben med sin tempusböjning, t.ex. *läs-er, läs-te*, hör självklart till en annan ordklass än de flesta substantiv som ju böjs i numerus, species och kasus, t.ex. *böck-er-na-s*, och som i sin tur skiljer sig från de flesta adjektiv med delvis andra suffix för samma kategorier men dessutom med genusböjning och komparation, t.ex. *mörk-a, mörk-t, mörk-ast-e*. Dessa ordklasser har så olika funktion i yttrandena att det tydligen är ändamålsenligt att i formen signalera en klar skillnad. Betydelseskillnaden mellan ordklasserna är dock inte alltid lika klar. På det semantiska planet finns visserligen också en stark tendens till att fasta klassifikationer eller stabila tillstånd signaleras av substantiv, t.ex. *bok, medlem*, medan tillfälliga tillstånd vanligen signaleras av adjektiv, t.ex. *smutsig, glad*, och händelser och processer av verb, t.ex. *anlända, bryta*. Men en likartad betydelse kan också uttryckas med olika ordklasser, jfr *likna någon, vara lik någon, vara någons like*.

I synnerhet kategorier utan formella böjningsmarkörer kan ha vaga gränser mot varandra. Satsen *Det dansades långsam vals mycket oftare på den tiden* kan t.ex. analyseras parallellt med *Det dansades ofta här på den tiden*, och då är *långsam vals* närmast objekt. Eller den kan analyseras parallellt med *Det förekom ofta långsam vals på programmet*, och då är *långsam vals* egentligt subjekt.

Ett prototypiskt subjekt placeras intill det finita verbet och refererar till en tidigare nämnd person som har en aktiv roll i satsen. Saknas någon av egenskaperna individualitet, agentivitet och tematiskhet, upplevs subjektet som mindre typiskt och kan i vissa fall placeras på objektsplats eller förvisas till en ännu senare position i satsen. I stället för *Att läsa den här boken är roligt* (med infinitivfrasen som subjekt) föredrar man att säga *Det är roligt att läsa den här boken*. I det senare fallet är det oklart om bisatsen alls är subjekt. I varje fall är det lätt att välja en konstruktion med ett annat, mera typiskt subjekt: *Den här boken är rolig att läsa*. I en sådan konstruktion liknar infinitivfrasen snarast ett adverbial. Ofta kan man således säga vad som är en prototypisk företrädare för en kategori men inte var kategorins gränser går.

c) Inspirationskällor

Svenska Akademiens grammatik är så långt det har varit möjligt skriven inom den traditionella skolgrammatikens ram. Många av de traditionella begreppen är i själva verket så grundläggande att de i någon form återfinns i så gott som alla moderna teorivarianter. En fördel med en traditionell grammatik är att den lättare kan tjäna som redskap för grammatikanvändare med olika intressen och förutsättningar.

Även om framställningen inte baseras på någon av de senaste decenniernas grammatiska teorier har den i hög grad kunnat utnyttja framsteg som gjorts inom dessa. Detta gäller olika slag av frasstrukturgrammatiker, topologiska grammatiker samt olika dependensgrammatiker och transformationsgrammatiker.

Frastrukturgrammatiker utgår ifrån att satser i språk av svenskans typ är hierarkiskt byggda, lineärt ordnade strukturer, som kan återges med trädigram eller parenteser eller som system av kinesiska askar. Föreställningen om sådana

frasstrukturer är en viktig utgångspunkt också för denna grammatik.

I topologiska grammatiker antas det att grammatiken har särskilda scheman som reglerar hur de hierarkiska satsleden kan ordnas lineärt i förhållande till varandra. För att fånga t.ex. satsens lineära struktur har man uppställt maximala sats-scheman bestående av successiva platser för strukturens element. Sådana topologiska scheman har – inte minst av pedagogiska skäl – använts i denna grammatik för att åskådliggöra ordningen mellan leden i satser och vissa frastyper.

Liksom frasstrukturgrammatiken har dependensgrammatiken rötter i den grammatiska traditionen. Dess grundantagande är att satsen är ett system av beroendeforhållanden: ordklasserna och satsleden får sin karaktär av vilket förhållande de har eller kan ha till andra element. Sålunda har de flesta grammatiska konstruktions-typer ett huvudord med bestämmningar vilkas semantiska roll, syntaktiska kategori och böjning är avhängiga av huvudordet. De traditionella satsledstyperna subjekt, objekt etc. får i stor utsträckning sin identitet av hur de är överordnade och underordnade andra led i satsen. I föreliggande grammatik är det dependensgrammatiska huvudordsbegreppet centralt liksom också föreställningen om ords valens, dvs. deras förmåga att till sig knyta andra led med en viss form i en viss betydelserektion.

Karakteristiskt för transformationsgrammatikerna är att de beskriver språkets satser med obligatoriska eller optionella regler för strukturell förändring av en antagen enkel underliggande satsform. I nyare varianter av transformationsgrammatik antas det dessutom att platser i strukturen kan upptas av grammatiska formelement utan någon konstaterbar direkt motsvarighet i den skrivna eller talade satsen. Strävan efter ytnärhet har gjort att Svenska Akademiens grammatik i mycket liten utsträckning arbetar med obligatoriska transformationer och abstrakta formelement. Däremot antas gärna optionella flyttnings- och utelämningsförändringar vilka liknar sådana operationer som språkbrukaren medvetet kan göra t.ex. vid redigeringen av en skriven text:

Att Per inte begriper det! $\approx$ Att inte Per begriper det!

Jag tar den blå cykeln så får du den röda cykeln. $\approx$ Jag tar den blå cykeln så får du den röda.

7. Grammatiken och dess grundbegrepp

De grammatiska regler vi som språkbrukare förfogar över ger oss möjlighet att göra meningar av ord. Liksom lexikonets ord har två sidor, uttalet (eller stavningen) och betydelsen, har de grammatiska mönstren en uttryckssida och en innehållssida. Ta orden *Per*, *Bengt*, *hjälp*, *har*. Dem kan vi sätta ihop till olika uttryck som är satser:

Per har hjälpt Bengt.

Bengt har Per hjälpt.

Har Per hjälpt Bengt?

Bengt har hjälpt Per.

Per har Bengt hjälpt.

Har Bengt hjälpt Per?

Vi ser att de olika möjliga uttrycken har mer eller mindre olika innehåll. Satsernas ordföljd talar t.ex. om vem som har hjälpt vem, och den anger om satsen är ett påstående eller en fråga. Det vi kallar grammatik redovisar bl.a. vilka ordkombinationer som är möjliga och vad de betyder.

Grammatiken kan också sägas vara en bro mellan språkets uttryckssida och dess innehållssida. Den är ett beskrivningssystem som gör det möjligt att foga ihop språkliga uttryck med språkligt innehåll eller tvärtom. Men liksom man går över en bro antingen från det ena eller det andra hållet måste en grammatik skrivas antingen från uttryckssidan (med betydelsen som kommentar) eller från innehållssidan (med uttrycket som kommentar). Det viktiga är att de båda sidorna hakas samman ordentligt. De flesta grammatiker – så också denna – disponeras liksom ordböcker med utgångspunkt i uttryckssidan. Ett skäl härtill är att språkens betydelsesida inte är så väl utforskad och förstådd som uttryckssidan. Men även om en grammatik är disponerad snarast med avstamp i uttrycksstrukturen, måste varje grammatisk regel samtidigt vara utformad så att den leder över till betydelsidan så effektivt som möjligt.

Presentationen av grammatiken skall i det följande ändå börja från betydelsidan genom att lyfta fram några olika typer av innehåll som är kopplade till grammatiska uttrycksmedel. Först därefter skisseras hur språkliga uttryck kan konstrueras och hur de olika elementen i uttrycksstrukturen förhåller sig till varandra.

7.1 Grammatiken sedd från betydelsidan

a) Språkhandlingar

När vi använder språk menar vi något med det, dvs. vi utför språkhandlingar. Detta innebär att vi har ansvar för vad vi säger, vare sig vi påstår, frågar, hälsar, uppmanar, råder, varnar, lovar etc. Ett litet antal grundläggande typer av språkhandlingar har fått konventionella uttryck i de flesta språk. Hit hör påståendet, frågan och uppmaningen.

Eva kommer i morgon. [påstående]

Kommer Eva i morgon? [underställande fråga]

Vem kommer i morgon? [sökande fråga]

Kom i morgon! [uppmaning]

För att sådana språkhandlingar skall uppfattas som vettiga eller rimliga räcker det inte med att uttrycket är korrekt, utan situationen där handlingen utförs måste också uppfylla de villkor som gäller för respektive språkhandling. Om man ställer en fråga förutsätts det exempelvis att man inte redan vet svaret men vill veta det och att man tror att lyssnaren vet svaret men inte tänker lämna det förrän han blir ombedd etc.

Även i de fall då språket har ett konventionaliserat sätt att uttrycka en viss språkhandling, kan man ofta välja ett annat sätt. En fråga kan t.ex. ställas indirekt genom att man frågar eller påstår något om de typiska betingelserna för en viss fråga: *Vet*

du hur mycket klockan är? Vill du säga mig hur mycket klockan är? Jag skulle vilja veta hur mycket klockan är. Att det sålunda är möjligt att uttrycka en språkhandling indirekt beror förstås på att talaren kan förutsätta att lyssnaren förmår räkna ut resten.

En grammatisk mening, vare sig den är formad som en huvudsats eller ej, uttrycker som regel en språkhandling. I skriftens monologer uttrycker de flesta meningar påståenden. I samtal växlar däremot oftast olika typer av språkhandlingar med varandra. Ibland innebär en viss språkhandling ett utspel som lyssnaren förväntas svara på med en viss annan språkhandling: vid fråga väntas ett svar (dvs. ett påstående), vid en hälsning en svarshälsning, vid ett erbjudande ett tack etc.

Liksom en talare kan beskriva icke-språkliga händelser kan han beskriva språkliga händelser. Det återgivna uttrycket kan då citeras direkt som det yttrades i den ursprungliga talsituationen (citат, direkt anföring) eller dess innehåll kan återges under hänsyn till den talsituation som gäller för den refererande (referat, indirekt anföring).

Anna skrek: Försvinn! Du är minsann inte bättre själv.

Anna skrek till David att han skulle försvinna. Han var minsann inte bättre själv.

När någon annans yttrande återges indirekt (t.ex. som i det sista exemplet) av en talare, är det ibland svårt att veta om texten är uttryck för talarens egen språkhandling eller omtalar vad den andre sagt eller tänkt.

Som talare utför vi alltså olika språkhandlingar med olika typer av huvudsatser, men vi kan också i andra avseenden visa hur vi förhåller oss till innehållet i det vi själva säger. Det kan gälla vår uppfattning om hur pålitlig en utsaga är eller vår hållning till hur bra ett beskrivet sakförhållande är. Sådana drag i meningars betydelse brukar kallas modalitet, och de signaleras främst med modala hjälpverb eller satsadverbial. I viss utsträckning kan modaliteten anges med verbets böjning (modus). Exempel:

Han kan komma till Örebro när som helst.

Han bör komma till Örebro.

Han kommer nog snart till Örebro.

Han kommer tyvärr snart till Örebro.

Om han ändå komme till Örebro!

Kom till Örebro!

Vi kan också direkt deklarerat med ett överordnat verb eller adjektiv vilken hållning vi har till det som sägs i en sats:

Jag {tror/vet/hoppas/önskar/vill} att han stannar i Örebro.

Det är trevligt {att/om} han stannar i Örebro.

b) Meningens beskrivande innehåll

Om man försöker tänka bort språkhandlingsbetydelsen i t.ex. en påståendesats eller en underställande fråga, så återstår satsens beskrivande innehåll, dess proposition. Propositionen kan sägas beteckna ett sakförhållande vare sig detta är faktiskt eller bara tänkt. Följande satser uttrycker alltså samma proposition:

Det ringer.
 Ringer det?
 (att) det ringer
 (om) det ringer

Det centrala elementet i en proposition är det semantiska predikatet, ofta uttryckt med ett verb som anger en eller annan aktion, t.ex. en händelse (som 'slockna'), en process (som 'brinna'), eller ett tillstånd (som 'glänsa'). I de flesta aktioner deltar personer, föremål eller andra aktanter i olika roller: den som utför handlingen, den eller det som berörs av handlingen utan att aktivt delta i den, den som upplever något, den som har eller får något, det som orsakar händelsen etc.

En viss aktion förutsätter en viss uppsättning av sådana roller, dvs. aktionen kan inte äga rum utan att aktanter med dessa roller är inblandade. Aktioner som 'hämta', 'laga' förutsätter dels en aktant som utför handlingen, dels något som är föremål för handlingen, medan aktioner som 'se', 'hitta' förutsätter en aktant som upplever och något som upplevs. Vissa aktioner som 'glänsa' förutsätter bara en aktant, något som glänser, andra kräver kanske ingen aktant alls, som 'regna'. Åter andra förutsätter flera än två aktanter, som 'ge' (den som ger, det som ges, den som får) eller 'flytta' (den som flyttar, det som flyttas, utgångspunkten och målet för flyttningen). Det är inte alltid nödvändigt att alla de inblandade aktanterna nämns. Aktionen 'låna' förutsätter en som lånar, något som lånas och någon som lånar ut, men ibland behöver bara den lånande nämnas: *Åke måste låna (en hundralapp) (av Maria)*.

Vid ett visst verb eller adjektiv anges en bestämd roll med en viss typ av satsled: subjekt, objekt, adverbial (där också prepositionen anger rollen). Vid ett verb som *stjåla* uttrycks den stjälande med subjektet, det som stjäls med objektet, den bestulne med ett adverbial inlett av *från* eller *för*: *Jag stal cykeln {från/för} honom*.

De inblandade aktanterna måste också beskrivas mer eller mindre utförligt så att lyssnaren förstår vem eller vad som åsyftas. Detta kan ske på olika sätt, t.ex. genom bara ett substantiv som hänför aktanten till en viss typ av företeelser eller också med attribut till substantivet som anger aktantens vidare egenskaper eller hur han förhåller sig till andra referenter. Ta predikatet 'skrämma', där den som blir skrämmd är talarens lillebror och den som skrämmer är x. Då kan x beskrivas på t.ex. följande sätt (markerat med kursiv):

En hund skrämde min lillebror.
En stor hund skrämde min lillebror.
En stor hund som grannen har skrämde min lillebror.
Den stora hunden skrämde min lillebror.

I många fall kan en aktant beskrivas med avseende på antal eller mängd, vilket sker t.ex. med numerussuffix och kvantitetsbetecknande attribut:

en hund, två hundar, många hundar
 lite socker, 1 kg socker, mycket socker

Också sakförhållanden kan vara aktanter till ett predikat. Då utgörs alltså aktanten av en proposition.

Att Peter ringde på morgonen irriterade Karin. [Orsaken till irritationen är ett beskrivet sakförhållande.]

Peter undrade om Karin var kvar. [Föremålet för undran är ett beskrivet hypotetiskt sakförhållande.]

Att Peter ringde på morgonen gjorde att Karin blev misstänksam. [Både orsaken och konsekvensen vid *göra* är beskrivna sakförhållanden.]

Subjunktioner kan fungera som semantiska predikat med två sakförhållanden som aktanter. I följande exempel förbinder subjunktionen *eftersom* en konsekvens och en orsak ungefär som verbet *bero*:

Katrin misslyckades eftersom hon inte fått träna. Jfr: Katrins misslyckande berodde på hennes bristande träning.

Beskrivning av ett visst sakförhållande kan också användas för att karakterisera en aktant:

Han har köpt en hund som är från Korea. [I beskrivningen av föremålet för den aktion som uttrycks med *köpa* ingår en proposition som betecknar ett visst sakförhållande, nämligen varifrån den avsedda aktanten kommer.]

Meningens beskrivande innehåll kan drastiskt förändras genom att det negeras. Negation uttrycks vanligen med satsadverbial: *Han fick inte köpa boken. Köp inte den boken.* Men den negerande innebörden kan också vara inkorporerad i andra ord:

Han fick {aldrig/sällan} köpa någon bok.

Ingen fick köpa någon bok.

Han förbjöd mig att köpa någon bok.

c) Meningsinnehållets förankring i den utomspråkliga verkligheten

Genom att infogas i en språkhandling relateras meningens beskrivande innehåll till talaren och den situation där han befinner sig.

På olika sätt kan beskrivningen ytterligare förankras i verkligheten genom hänvisning till talsituationen. De uttryck som används för att direkt anknyta till talsituationen kallas deiktiska. Vissa deiktiska uttryck pekar på talaren själv (*jag*), den tilltalade (*du*), talögonblicket (ofta *nu* och presens av verb) och platsen för talet (ofta *här*). Med andra deiktiska uttryck utpekas företeelser som befinner sig på ett visst avstånd från talaren: *där*, *den (där)*, *han (där)* etc.

Beskrivningen kan förankras också genom indirekt deixis, dvs. med uttryck som anger en eller annan relation till företeelser som är direkt deiktiskt förankrade, som i uttrycken *min far* (som relaterar fadern till talaren), *hundra mil härifrån* (som relaterar en viss plats till talarens plats), *om två timmar* (som relaterar en viss tid till talögonblicket).

Ett annat viktigt sätt att knyta an beskrivningen till verkligheten är konventionella namn på tider, platser, personer, institutioner etc. Årtal är ett bra exempel

på detta men också alla egennamn som *Frihetstiden*, *Tierp*, *Utbildningsdepartementet*, *Gustav III*. Med utgångspunkt i dessa fasta punkter kan man så indirekt utpeka andra personer, platser, tider, institutioner etc.: *människorna som levde under Frihetstiden*, *Tierps högstadieskola*, *Utbildningsdepartementets lokaler*, *det sista porträttet av Gustav III*.

d) Meningen i sitt sammanhang

I en berättelse om händelser eller tillstånd på ett visst tidsavstånd från talaren målar talaren upp en situation som liksom betraktas på distans. För att utpeka företeelser som redan har introducerats i denna situation kan talaren bruka ungefär samma ord som han kan använda deiktiskt om företeelser på ett visst avstånd från talaren.

I soffan satt alltid min bror. Där låg också för det mesta vår katt. Den var otroligt lat och kelen. Den där soffan ville alla sitta i när vi såg på TV.

Man säger då att uttrycken används anaforiskt: de är för sin tolkning beroende av kontexten. Därmed kan de också sägas bidra till att ge texten sammanhang.

Den aktant som talaren vill omnämna vid en given tidpunkt i monologen eller dialogen kan vara mer eller mindre framträdande för lyssnaren. Talaren tar hänsyn till detta när han väljer uttryck som skall hjälpa lyssnaren att identifiera vem eller vad det är frågan om. Om lyssnaren inte förväntas kunna identifiera aktanten i sin egen erfarenhet (som inkluderar vad han just fått höra i den föregående texten) anger talaren detta genom att beskriva typen av aktant med en indefinit nominalfras: *en frisör som jag var hos i fredags*. Om talaren i stället tror (eller låtsas) att lyssnaren kan identifiera vem eller vad som menas visar han detta genom att välja en definit nominalfras med en i sammanhanget tillräcklig beskrivning: *den nye frisören (som jag var hos i fredags), håret*. Talaren kan också omnämna en aktant som dessförinnan varken direkt eller indirekt har aktualiserats i det föregående men som lyssnaren förväntas känna till: *den där frisören (du vet)*. När en aktant ligger högst upp i lyssnarens medvetande räcker det ofta att hänvisa till den med ett 3 personens pronomen: *han*, *det*.

Meningar har en informationsstruktur, dvs. de anger det som talaren säger respektive tänker något om (temat) och det som han säger därom (remat). Därutöver kan meningen innehålla bakgrundsupplysningar, t.ex. om plats eller tid. Oftast är temat något som är aktuellt eller i varje fall känt för både talare och lyssnare, och det utgörs därför sällan av en indefinit nominalfras. I ett påstående är remat det nya och intressanta, det som motiverar att påståendet görs. Remat står oftast i meningens slut, temat i dess början.

Han har köpt en Volvo. [Remat är upplysningen om bilmärke.]

En Volvo har han haft länge. [Remat är upplysningen om det långa innehavet.]

Remat har i typfallet en kraftigare betoning än temat. Särskilt med kontrastbetoning kan ett rema stå i påståendets början eller mitt. Kontrastbetoningen anger att talaren avvisar andra alternativa möjligheter.

"Han har leasat en Volvo (inte hon).

Han har "leasat (inte köpt) en Volvo.

Ett kontrasterande rema kan stå som utbrutet led vid utbrytning:

Det är "han som har köpt en Volvo.

Det är "leasat en Volvo han har gjort.

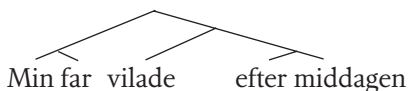
Den vanliga ordningen mellan tema och rema i en sats avspeglar det faktum att meningar vanligen tolkas i den ordning de uttalas och uppfattas. Detta innebär då att meningens rema tolkas i ljuset av dess tema. Också i andra avseenden är det viktigt vad i en mening som tolkas inom ramen för vad. Detta gäller t.ex. de negerande och fokuserande satsadverbialen samt uttrycken för kvantitet. Om satsen innehåller två uttryck av denna typ, tolkas företrädesvis det senare inom ramen av det förra. I grammatiken uttrycks detta ofta som att det senare uttrycket står inom det förras räckvidd.

Varje medlem fick se *två* filmer. [Föredragen tolkning: *Varje* medlem fick se två filmer vilka som helst.]

Två filmer fick *varje* medlem se. [Föredragen tolkning: *Varje* medlem fick se två bestämda filmer.]

7.2 Grammatiken sedd från uttryckssidan

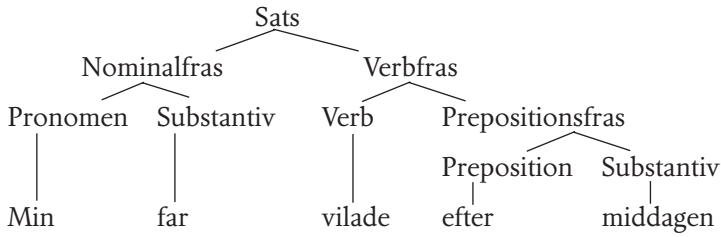
Grammatiken anger hur ord kan fogas samman till meningar. Ta meningen *Min far vilade efter middagen*. Vi känner intuitivt att orden grupperar sig i ordgrupper enligt ett mönster som är bekant från andra meningar och som gör att vi ständigt kan bilda nya meningar med dessa och andra ord i vårt lexikon. Grammatiken redovisar detta mönster genom att förteckna hur ord av olika klasser kan kombineras med varandra till olika typer av större helheter (fraser) som kan ingå i större helheter etc. Ett ord som *efter* kan enligt grammatiken kombineras med ett ord som *middagen* till frasen *efter middagen* och detta slag av fras kan i sin tur kombineras med ett ord av typen *vilade* till frasen *vilade efter middagen*. Ordet *min* är av en typ som kan kombineras med ett ord av typen *far* till frasen *min far*, och denna fras kan i sin tur kombineras med en sådan fras som *vilade efter middagen*. Uttryck som tillhör samma typ är sådana som har samma syntaktiska och semantiska kombinations- och relationsmöjligheter. Det mönster som vår sats följer och som grammatikens regler återger avbildas ibland med ett trädidiagram.

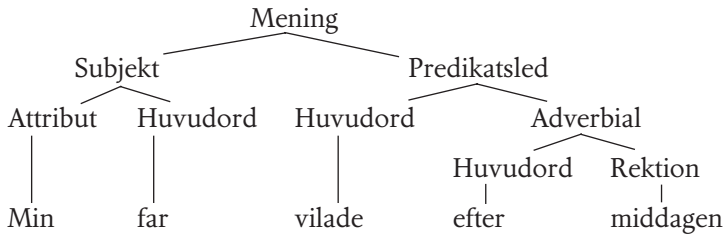
Av utrymmesskäl visas i denna grammatik hierarkisk syntaktisk struktur oftast med vinkelparenteser:

<<Min far> <vilade <efter middagen>>>

Varje grenända och förgrening i trädidiagrammet representerar en viss typ av uttryck, som kan namnges på följande sätt:

Man kan också ange vilken funktion varje uttryck har i förhållande till sin omedelbara omgivning:

Satsers uttrycksstruktur stämmer rätt bra med deras innehållsstruktur. Parallelliteten mellan uttrycks- och innehållsstruktur är visserligen inte fullständig, men förhållandet mellan dem är ändå så systematiskt att man kan "översätta" från den ena strukturen till den andra.

a) Meningarnas synliga eller hörbara struktur

De konkreta elementen i meningens grammatiska struktur är orden, ordböjningen, ordföljden, prosodin och interpunktionen.

Orden

Meningarnas viktigaste byggmaterial är orden, som hämtas ur språkbrukarnas mentala lexikon. Det är särskilt betydelseorden, dvs. orden som tillhör de öppna (ständigt växande) klasserna substantiv, adjektiv och verb, som bidrar till meningens helhetsbetydelse. Från grammatisk synpunkt är emellertid de slutna klassernas ord, formorden (pronomen, prepositioner, konjunktioner, subjunktioner, hjälpverb, många adverb), lika betydelsefulla. De har oftast en enkel betydelse men spelar en desto större roll som markörer av syntaktisk struktur och därmed också som vägvisare till betydelserelationerna mellan satsens led. Några exempel på grammatiskt viktiga formord (markerade med kursiv):

Han har glömt *att* ringa.

Om han kommer *så* går jag.

Hon betraktade bilden *av* min bror.

Där står *den* nya bilen.

Formorden spelar också en roll när det gäller att ange vilken språkhandling som avses med meningen och hur den skall fattas som inlägg i ett samtal. Jämför t.ex. följande meningar (med de adverbiala formorden kursiverade):

Jag kommer *väl* i kväll *va*.

Jag kommer *ju* i kväll.

Då kommer jag i kväll *då*.

För att skapa sammanhang mellan meningar och för att visa hur meningar skall tolkas i sitt sammanhang är formorden likaså viktiga. Pronomen visar t.ex. ibland vilken grad av aktualitet som tillkommer en viss referent i textsammanhanget (och i lyssnarens medvetande). Konjunktioner och konjunktionella adverb anger den logiska relationen mellan meningar. Exempel:

Har du pratat med {*henne/den där* journalisten/*någon* journalist}?

Hon fick stipendiet, *men* hon stannade hemma *ändå*.

Ordböjningen

Regler för ordböjning är ett annat betydelsefullt inslag i det grammatiska maskineriet. Böjningen sker i svenskan väsentligen genom att suffix fogas till substantiv, adjektiv, verb samt – mindre regelbundet – också till adverb och pronomen. Betydelsemässigt erinrar böjningen om formorden och ibland kan böjningen t.o.m. ersättas med formord, t.ex. *mera elegant* (i stället för *elegant-are*) eller *blev mördad* (i stället för *mördade-s*).

De tre betydelseordklasserna substantiv, adjektiv och verb skiljer sig åt i fråga om böjning. Substantiven böjs i numerus, species och kasus (*fisk* : *fiskar*, *fisk* : *fisken*, *fisk* : *fisks*). Adjektiven böjs i genus och numerus (*tjock* : *tjockt* : *tjocka*). De böjs i species (*tjock(t)* : {*tjocka/tjocke*}), och de kompareras *tjock* : *tjockare* : *tjockast*. Verben böjs framför allt i tempus (*köper* : *köpte*) och har därutöver infinita former (*köpa*, *köpt*). De böjs också i diates (*köpte* : *köptes*).

Det är typiskt för svenskan att flera böjningssuffix kan följa på varandra:

cykl-ar-na-s, hög-st-a, kör-de-s

Vissa böjningssuffix har en tydlig egenbetydelse, medan andra nästan bara har strukturangivande funktion:

Saras bil-*ar* [Pluralsuffixet anger flertal.]

Sara somna-*de*. [Preteritumsuffixet anger dåtid.]

Sara vill ät-*a*. [Infinitivsuffixet anger bara det syntaktiska sambandet mellan *äta* och *vill*.]

Sara har lång-*t* hår. [Neutrumsuffixet anger bara det syntaktiska sambandet mellan *lång* och *hår*.]

Böjningen påverkar de enskilda ordens form, men ur semantisk och syntaktisk synvinkel är den ofta en egenskap hos frasen. Kasussuffixet hängs t.ex. normalt på substantivet men är i grunden ett element som anger en semantisk och syntaktisk egenskap hos hela den fras där substantivet är huvudord: i uttrycket *de äldre flickornas cyklar* är det genitiv-*s* som gör att nominalfrasen *de äldre flickorna* kan stå som attribut till *cyklar* och som anger vilken rollrelationen är mellan de äldre flickorna och cyklarna.

Böjningen bidrar inte bara till att ange hur satsens beskrivande betydelse skall förstås. Den bidrar också i vissa fall till att visa vilken språkhandling meningen är avsedd att uttrycka: med *Sätt du dig på soffan* utförs en annan språkhandling än med *Sätter du dig på soffan*.

Ordföljden

Ett annat sätt att ange grammatiska relationer mellan satsens ord är med deras inbördes ordning, ordföljden. Ord som syntaktiskt-semantiskt hör samman står normalt ihop, och ordningen mellan dem är ofta grammatiskt fixerad. Ingen skulle komma på tanken att sätta likhetstecken mellan betydelsen hos satser som *Den röda bollen ligger bakom den blåa bokhyllan* och *Den blåa bollen ligger bakom den röda bokhyllan*. Om någon yttrar satsen *Hans har sett Per* vet vi vem som har sett vem. Likaså vet vi att *Lars brukar hinna försöka* betyder något annat än *Lars brukar försöka hinna*.

Ordföljden kan vidare ange vilken språkhandling meningen tänks uttrycka: *Lars kan komma* betyder något annat än *Kan Lars komma*. Vi har också sett att ordföljden hjälper lyssnaren att förstå en mening i dess sammanhang. Står vi inför en viss parksoffa och vill kommentera den, ligger det närmare till hands att säga *Den soffan har jag inte sett förr* än *Jag har inte sett den soffan förr*.

Prosodin

I tal tillkommer ett annat viktigt grammatiskt uttrycksmedel: prosodin, dvs. variationen i tonhöjd, tonstyrka och taltempo. Prosodin kan användas på olika sätt för att tydliggöra de olika slagen av betydelse som en mening kan förmedla. Följande två meningar har exempelvis olika beskrivande betydelse:

Han ₀körde _i 'diket. [Dvs. han körde av vägen.]

Han 'körde ₀i 'diket. [Dvs. han var i diket och körde.]

Med variationen i tonhöjd (satsmelodi) kan vi visa vilken språkhandling som följande mening ger uttryck för, om den är en förebrående upplysning, en befallning eller en försiktig undran:

Du sover.

Prosodin har också en roll som indikator på var gränsen går mellan ord, satser och meningar. Jfr t.ex. prosodin i följande exempelpar:

Fredrik hade femton jordgubbar.

Fredrik hade fem ton jordgubbar.

Olle skulle laga maten alla såg fram emot att få äta.

Olle skulle laga maten. Alla såg fram emot att få äta.

Interpunktionen

I skriftspråket utnyttjar grammatiken interpunktion (bruket av skiljetecken) samt fördelning av stor och liten bokstav för att skilja mellan olika betydelser. Textens ord avgränsas från varandra med mellanrum. Kommatering är viktig för

att avgränsa underordnade satser eller inskott av olika slag och för att visa gränsen mellan leden i en samordning där samordnande konjunktion saknas. Exempel:

Det var en besviken Björn som mötte oss i grinden. Jfr: Det var en besviken björn ...

Rökfritt. Jfr: Rök fritt!

Det blev många mindre, lyckade försök. Jfr: Det blev många mindre lyckade försök.

Med stor bokstav och stort skiljetecken avgränsas normalt meningar. Det stora skiljetecknet antyder då i viss mån dessutom vilken språkhandling meningen uttrycker. Också meningens sammanhang med texten i övrigt kan signaleras med interpunktion. Kolon kan t.ex. användas för att ange vissa typer av logiska relationer mellan de omgivande huvudsatserna. Komma mellan huvudsatser inbjuder läsaren till att läsa in ett närmare samband mellan satserna än vad en punkt skulle göra.

b) Underordning, tillordning och samordning

Bakom satsen som en sekvens av ord, böjda eller oböjda, i en viss ordning och med en viss prosodi eller interpunktion, måste man anta en struktur där satsens element hålls ihop av relationer som underordning, tillordning och samordning.

Underordning

Underordning innebär att ett led i en fras är syntaktiskt och semantiskt beroende av ett annat led i frasen. Det beroende (underordnade) ledet kallas bestämning, och det led som bestämningen är beroende av kallas huvudord. Huvudordet avgör ofta vilken syntaktisk kategori som bestämningarna kan tillhöra och vilken böjningsform de skall ha. Det är också huvudordet som i princip avgör vilken relation frasen kan ha till satsens övriga led (se nedan om fraser). Huvudordet kan vanligtvis ensamt fungera i sammanhanget utan bestämning. Några exempel:

nominalfras med substantiv som huvudord: (färska) jordgubbar (med grädde)

adjektivfras: (ganska) nöjd (med erbjudandet)

verbfras: (skickligt) föreläsa (om budgeten)

prepositionsfras: (strax) utanför (huset)

Genom underordning kan en konstruktion (sats eller fras) komma att innehålla ett uttryck av samma syntaktiska typ som sig själv (rekursivitet):

<<Om han kommer> vet jag inte.> [Satsen *om han kommer* är objekt i en annan sats.]

<alla <<min frus> kollegas> katter> [Nominalfrasen *min frus* är attribut i nominalfrasen *min frus kollegas* som är attribut i nominalfrasen *alla min frus kollegas katter*.]

<<våldigt> klokt> [Adjektivfrasen *våldigt* är adverbial i adjektivfrasen *våldigt klokt*.]

<vilja <sluta <spela piano>>> [Verbfrasen *spela piano* är objekt i verbfrasen *sluta spela piano* som är objekt i verbfrasen *vilja sluta spela piano*.]

Tillordning

En annan relation är tillordningen, där i princip inget av leden kan stå för helheten. Här är det i stället just kombinationen av de två leden som ger helheten dess syntaktiska karaktär. Den viktigaste formen för tillordning är förbindelsen mellan subjekt och predikatsled i den finita satsen. En liknande förbindelse utgör också vissa tvåledade satsekvivalenta fraser. Relationen mellan leden i sådana förbindelser kallas nexus. Exempel:

Han städar.

Jag städa! Aldrig.

Med *köket städat* ser våningen trevligare ut.

Samordning

Samordning är den tredje typen av relation mellan leden i en fras. De samordnade leden (nedan kursiverade) är vart för sig av samma syntaktiska och semantiska typ som frasen i dess helhet:

alla *Pers och syskonens* möbler

en *klok och mycket gammal* dam

motionerade *ofta och ganska länge*

försöka *spela piano eller sjunga romanser*

Där är rörmokaren *som du ringde till och som skulle laga toaletten*.

Lars är obetänksam men Anders tänker sig för.

c) Kontroll

Kontroll innebär att ett satsled är beroende av ett annat, kontrollerande, satsled i satsen eller meningen, utan att det kontrollerade ledet behöver vara bestämning till det kontrollerande ledet. Vanligen består kontrollen i att det kontrollerande ledet genom sina lexikala egenskaper avgör det kontrollerade ledets uttrycksform, kategoritillhörighet, lexikala realisering eller semantiska roll. Det kontrollerande ledet kan också ge betydelse eller referens åt det kontrollerade ledet. I vissa fall kan det också råda en överensstämmelse i fråga om böjningsform eller betydelse mellan två led utan att denna är kontrollerad av (ett ord i) det ena ledet.

Den form av kontroll som kallas styrning innebär att ett lexikonord avgör det kontrollerade elementets böjningsform. I ett böjt ord styr t.ex. stammen ofta vilka böjningsvarianter som får användas, t.ex. om supinumsuffixet vid ett verb skall vara *-it* eller *-t* (*sov-it, dröm-t*) eller om pluralsuffixet vid ett substantiv skall vara *-ar* eller *-er* (*häst-ar, fest-er*). Men ett lexikonords styrningsmöjligheter sträcker sig också utanför ordets ram. Ett substantiv kontrollerar genom sitt inneboende genus sålunda inte bara böjningen av bestämdhetssuffixet (*stol-en, bord-et*) utan också de kongruensböjliga attributens och predikativets form: *En grön stol blev förstörd. Ett grönt bord blev förstört.* (Se också nedan om kongruens.)

En annan form av kontroll följer av att vissa ord har syntaktisk valens. Ett ords syntaktiska valens innebär att ordet har krav på sina bestämningars kategoritillhörighet och lexikala identitet. Ett verbs syntaktiska valens avgör t.ex. vilka led

som kan eller skall vara bundna bestämningar, om de skall utgöras av nominala led, prepositionsfraser, adjektivfraser etc., om ett bestämmande nominalt led skall vara en nominalfras, en nominal bisats eller en verbfras, om nominalfrasen skall utgöras av ett reflexivt pronomen eller ej och vilken preposition som skall vara den bundna bestämningens huvudord, om verbfrasen skall vara en infinitivfras eller en supinumfras, om infinitivfrasen skall ha infinitivmärke eller ej. (Se också nedan om semantisk valens. Gränsen mellan syntaktisk och semantisk valens är i vissa avseenden vag.)

Ibland måste två led harmoniera med varandra i fråga om böjning utan att valet beror på ett kontrollerande ords lexikala egenskaper. Överensstämmelse av detta slag kallas grammatisk kongruens. Ett typiskt fall av kongruens är specieskongruens i nominalfrasen (*den stor-a buss-en*); bestämdhet är här ett drag som tillkommer nominalfrasen som helhet och ger sig till känna på olika sätt i dess struktur. Numeruskongruens råder i nominalfrasen samt mellan predikativ och den nominalfras som anger predikativets predikationsbas (*vår-a ny-a chef-er själv-a är förvånad-e*). Också när ett substantiv styr genus (jfr ovan) blir resultatet kongruens inom nominalfrasen och med ett eventuellt predikativ (*e-tt ny-tt fartyg blev förstör-t*). Kongruens föreligger dessutom mellan leden i pseudosamordningar av verb (*sitter och läser, satt och läste, suttit och läst*).

De nämnda fallen av kongruens är syntaktiskt reglerade. Kongruenskrav i fråga om genus och numerus gäller också mellan ett korrelat och ett 3 personens personligt pronomen, men här fungerar kravet också över meningsgräns och utan några syntaktiska restriktioner:

Där ligger *hans glasögon*. Han glömmer *dem* alltid.

Där ligger *hans tidning*. Han glömmer *den* alltid.

Ett lexikonord kan kontrollera andra led också genom sin semantiska valens. Här är det lexikonordets betydelse som förutsätter att andra led i den egna frasen och satsen kan tilldelas en viss semantisk roll inom ramen för den aktion eller relation som lexikonordet betecknar. I ett verbs lexikala betydelse förutsätts det vanligen att en eller flera aktanter är inblandade i aktionen: den som utför handlingen, den eller det som drabbas av den, den som upplever något etc. Verbets predikationsbas (som ofta anges av satsens subjekt) spelar en av dessa roller, resten tillkommer referenter för verbets bundna bestämningar. Också substantiv, adjektiv och particip har semantisk valens på liknande sätt.

Ett led kan slutligen kontrollera tolkningen av ett annat led. Ett slags tolkningskontroll föreligger mellan ett korrelat och ett anaforiskt uttryck. (Relationen från det anaforiska ledet mot korrelatet kallas syftning.) Ingetdera ledet är bestämning till det andra. Reglerna för vad som kan vara korrelat för ett reflexivt pronomen är komplexa, men vanligen utgörs korrelatet av det led som anger predikationsbasen för den fras där det reflexiva pronomenet ingår.

För Anders har Per inte visat sin cykel. [Satsens subjekt *Per* anger predikationsbasen för *visat sin cykel* och är därmed korrelat för det reflexiva pronomenet *sin*.]
Pers rapport till Anders om sina förehavanden [Possessivattributet *Pers* anger

predikationsbasen för *rapport till Anders om ...* och är därmed korrelerat för det reflexiva pronomenet *sina*.]

Under vissa betingelser kan ett utelämnat eller underförstått led på samma sätt få sin betydelse eller referens av ett korrelerat. En infinitivfras kan således ibland sakna ett led, varvid den avsedda betydelsen eller referensen kan suppleras med hjälp av ett korrelerat högre upp i strukturen:

Den där fåtöljen är bekväm att sitta och läsa i. [Prepositionen *i* saknar här rektion, och subjektet i den överordnade satsen visar vilken plats som avses.]

Ikke satsformade konstruktioner saknar ibland inom sig ett led som anger predikationsbasen. Ändå kan konstruktionen tolkas med hjälp av ett kontrollerande led högre upp i strukturen.

Linda {lovade/förbjöd} Lars att hacka upp potatisen. [Infinitivfrasen *att hacka upp potatisen* har inom sig ingen uppgift om predikationsbas men denna kan identifieras med hjälp av satsens subjekt *Linda* (vid *lova*) respektive objekt *Lars* (vid *förbjuda*).]

Se också avsnitt 7.1: d om räckviddsskapande uttryck som bestämmer tolkningen av uttryck som står inom deras räckvidd.

7.3 Grammatikens byggstenar

Grammatikens byggstenar är olika typer av ord (som kan böjas eller förbli oböjda), fraser och satser. Orden, hämtade ur språkets lexikon, är grammatikens grundläggande byggelement. Grammatiken visar hur man bygger fraser och satser av ord. Satsen kan i vissa typer av skriftspråk göras mycket invecklad, eftersom en sats kan innehålla andra samordnade och underordnade satser, som i sin tur kan ha samordnade och underordnade satser som led etc. En sats eller en fras som inte själv är led i en annan sats fungerar som en mening. Hur man sedan bygger texter av meningar kan inte beskrivas med grammatiska regler, även om många element i satserna har till uppgift att ange relationer också över meningsgränserna.

För att kunna ge regler för hur ord, fraser och satser kan varieras och kombineras behöver vi klassificera orden, fraserna och satserna i grammatiska typer efter struktur, funktion och betydelse. Som en viss typ eller klass av ord, fraser och satser räknar vi då sådana som kan vara byggda på ett visst antal sätt (struktur) samtidigt som de har en viss uppsättning av syntaktiska användningsmöjligheter (funktion och distribution). Klassen kan också kännetecknas semantiskt av vad dess medlemmar kan betyda och av vilken semantisk relation de kan ha till sin omgivning (betydelse).

Alla medlemmar av en viss klass eller typ av uttryck behöver inte ha alla klassens egenskaper, men varje medlem har fler egenskaper gemensamma med medlemmarna i den egna klassen än med medlemmarna i andra klasser. Vissa egen-

skaper är mera typiska än andra för klassen. Medlemmar med alla eller många sådana egenskaper kallas prototypiska.

a) Ord

Med ord kan man mena olika saker. Ord som avgränsas med mellanrum i en skriven text och som tillsammans bildar meningar brukar kallas grafiska ord. Neutrala till om texten är talad eller skriven är beteckningar som textord eller löpord.

Min mor och mina mostrar känner din mor. [Satsen består av 8 grafiska ord (textord, löpord).]

Varje textord är en manifestation av ett böjt eller oböjt lexikonord:

Min mor och mina mostrar känner din mor. [I satsen används 6 olika lexikonord, nämligen följande (upptagna i sin lexikala uppslagsform): *min, mor, och, moster, känna, din.*]

Om man bortser från att ett lexikonord kan böjas (se nedan) kan det ha någon av följande tre strukturer. Det kan bestå av ett enda morfem (rotmorfem), dvs. av en ljudsekvens som uppbär betydelse men som inte kan delas upp i delar som var för sig är betydelsebärande: *jämn, jul, gran*. Det kan vara en avledning och består då av ett potentiellt lexikonord + ett avledningsaffix: *jämn-het, o-jämn*. Det kan också vara en sammansättning och består då av två potentiella lexikonord: *jul-gran, skum-plast*. Lexikonord som ingår i andra lexikonord kan själva vara flermorfemiga, dvs. avledningar eller sammansättningar: *ojämn-het, plast-julgran*.

Vissa typer av ord kan böjas i olika kategorier. I svenskan sker böjning i regel med tydligt urskiljbara böjningssuffix (*Bengt-s, stol-ar, stol-en, grön-a, hög-re, kör-de*), men ibland kan motsvarande distinktion signaleras (också) på annat sätt (*gäss, större, gjor-de, sprang, fick*). I ett ords uppsättning av böjningsformer ingår också den oböjda formen som har sin egen syntaktiska funktion på nivå med de böjda formerna: *tåg : tåg-et, vit : vit-t, spring : spring-er* etc.

En viktig indelning är den i böjliga och oböjliga lexikonord.

De böjliga lexikonorden indelas vidare i ordklasser framför allt efter sin böjning. Tydligast avtecknar sig ordklasserna substantiv, adjektiv och verb. Egenamnen skiljer sig i vissa avseenden från substantiven och räknas i denna grammatik som en särskild ordklass. Participle är avledda av verb men är i fråga om böjning och syntaktisk funktion lika adjektiven. Också de förs i denna grammatik till en egen ordklass.

Pronomenen är en heterogen ordklass som omfattar en samling av inbördes tämligen väl sammanhållna men sinsemellan olika undertyper. Vissa pronomen erinrar böjningsmässigt och syntaktiskt om substantiven, andra om adjektiven, men på det hela taget är skillnaderna gentemot dessa ordklasser så tydliga att det knappast skulle vara berättigat att klassificera hithörande ord som pronomina substantiv respektive adjektiv. Till pronomenen hör också den bestämda artikeln *den* och den obestämda artikeln *en*. Starkt besläktade med olika slags pronomen är räkneorden, dvs. grundtalen *en, två, tre* etc. och ordningstalen *första, andra, tredje*

etc., som på grund av gemensamma semantiska egenskaper i enlighet med traditionen ändå hänförs till en egen ordklass.

De oböjliga orden fördelas på olika klasser med utgångspunkt i sina syntaktiska (och i viss mån semantiska) egenskaper. Prepositionerna konstrueras med ett nominalt led, subjunktionerna med en sats och infinitivmärket med en verbfras (vars huvudord är ett verb i infinitiv). Konjunktionerna förbinder ord, fraser och satser av samma semantiska och syntaktiska typ. Adverben kan också räknas till de oböjliga ordklasserna. De fungerar bl.a. som bestämmningar till alla ord utom substantiv (och egennamn) och utgör alltså en semantiskt och syntaktiskt mycket brokig samling. Man kan ifrågasätta det rimliga i att räkna dem som en sammanhållen ordklass. Återstår interjektionerna som kan utgöra en egen mening och uttrycka en egen språkhandling.

Se vidare Ord och ordklasser § 4–8.

b) Fraser

Många ord kan vara huvudord till bestämmningar. På så sätt bildas konstruktioner, vilka kan användas syntaktiskt ungefär på samma sätt som konstruktionens huvudord.

”Fras” är en sammanfattande term för ord eller ordgrupper med en viss uppsättning av möjliga strukturer och med en viss uppsättning av syntaktiska användningsmöjligheter. En adjektivfras består sålunda av ett adjektiv utan eller med bestämmningar, och den kan fungera främst som attribut, som predikativ eller (med adjektivet i neutrum) som adverbial.

Det grundläggande mönstret för uppbyggnaden av en fras kan anges som i Schema 3.

	(Bestämning ...)	Huvudord	(Bestämning ...)
Nominalfras:	två rätt små	bilar	från Japan
Adjektivfras:	ganska	duktig	på datorer
Verbfras:	försiktigt	avlägsna	emballaget
Prepositionsfras:	tätt	intill	vår veranda

SCHEMA 3. Konstruktionsmönster för fraser med huvudord. Parentes om ett led anger att ledet är möjligt men inte nödvändigt, punkter att det kan finnas mer än ett led av det angivna slaget.

Olika huvudord tar olika bestämmningar och kan användas på olika sätt syntaktiskt. Fraserna indelas därför i typer efter vilket huvudord de har. De viktigaste frastyperna är följande:

Nominalfrasen är ett samlingsbegrepp för fraser med framför allt substantiv, egennamn eller substantiviska pronomen som huvudord. Huvudordet tar olika slag av attribut som bestämmningar före eller efter huvudordet. Nominalfrasen kan fungera framför allt som subjekt, objekt, rektion, predikativ och possessivattribut. Nominalfrasen är ett blockled, dvs. huvudord och bestämmningar står normalt tillsammans i satsen.

Verbfrasen har ett verb som huvudord. I den sammanhållna verbfrasen har verbets bestämningar med få undantag sin ordinarie plats efter verbet. Bestämningarna utgörs framför allt av olika slags objekt eller adverbial, av egentligt subjekt eller predikativ. Vid vissa verb är en viss typ av bestämning obligatorisk (*medföra, hävda* kräver t.ex. objekt). En finit verbfras fungerar som predikatsled i satsen. Infinita verbfraser (särskilt infinitivfraser med infinitivmärke) kan användas i en rad nominala funktioner (ungefär som en nominalfras). Verbfrasen är mindre fast sammanhållen än nominalfrasen.

Adjektivfrasen har ett adjektiv eller ett adjektiviskt pronomen som huvudord. Vissa bestämningar står alltid framför huvudordet medan andra i den sammanhållna adjektivfrasen vanligen placeras efteråt. Bestämningarna är vanligen adverbial, någon gång objekt (*trogen sina ideal*). Adjektivfrasen fungerar som attribut, predikativ och (i neutrumform) som adverbial. Adjektivfrasen är lika litet som verbfrasen alltid ett sammanhållet blockled. Adjektivfraser kan ingå i nominalfraser utan substantiviskt huvudord: *De svarta måste försonas med de vita. Här behövs lite rött*. Participfrasen har ett particip som huvudord och liknar adjektivfrasen i sin struktur men visar också släktskap med verbfrasen genom sin större möjlighet att ta efterställda bestämningar och att konstrueras med objekt eller predikativ.

Prepositionsfrasen har en preposition som huvudord. Vissa prepositioner kan ta framförställd adverbial bestämning. Prepositionen tar annars bara en efterställd bestämning, rektionen, som i de allra flesta fall utgörs av en nominalfras eller ett annat nominalt led (infinitivfras eller nominal bisats). Normalt är rektionen obligatorisk. Utan rektion används framför allt vissa prepositioner som anger rum (*bredvid, intill* m.fl.) samt prepositioner i funktion som partikeladverbial vid verb (*slå på, gå av*). Prepositionsfrasen har en vidsträckt syntaktisk funktion, främst som adverbial till adjektiv och verb och som efterställt attribut i nominalfraser.

Många typer av fraser kan utvidgas med ett fokuserande satsadverbial som *särskilt, bara, åtminstone* till en frastyg av samma slag. En nominalfras som *två bilar från Japan* kan utvidgas med exempelvis *åtminstone* utan att förlora sin karaktär av nominalfras: *åtminstone två bilar från Japan*.

Två fraser av ett visst slag kan samordnas till en fras av samma slag:

Den är *rätt snabb och mycket bra på halt väglag*. [Två adjektivfraser har samordnats till en fras med samma syntaktiska funktion som en enkel adjektivfras.]

Se vidare kapitel 13 Fraser och frastyper.

c) Satser

Satsen är den mest omfattande konstruktion som kan byggas med grammatikens regler. I denna grammatik uppfattas satsen som en tillordning av två obligatoriska led till varandra, subjektet och en finit verbfras (predikatsledet). Ett annat synsätt är att betrakta satsen som en huvudordskonstruktion där det finita verbet (eller rentav finitmorfeget, vanligen presens- eller preteritumsuffixet) är huvudord med resten av satsens led som sina direkta eller indirekta bestämningar.

Subjektet består vanligen av en nominalfras, och predikatsledet är en verbfras med verbet-huvudordet i finit form:

<<Du själv>_{Subjekt} <skall göra i ordning skinkan>_{Predikatsled}>_{Sats}

I vissa satstyper, t.ex. i direktiv huvudsats, saknas emellertid oftast subjektet:

<<Gör i ordning skinkan>_{Predikatsled}>_{Sats}

Subjektet föregår i vissa satstyper predikatsledet i dess helhet, men i andra fall placeras subjektet mellan det finita verbet och dettas bestämningar:

<<Skall <du själv>_{Subjekt} göra i ordning skinkan>_{Predikatsled}?>_{Sats}

Utöver subjekt och predikatsled kan satsen innehålla satsadverbial som t.ex. negrar satsen eller anger talarens attityd till satsinnehållet:

Min bror vill *nog tyvärr inte* göra skinkan i år.

En sats kan vara led i en annan sats (eller i en fras). Den kallas då bisats och kännetecknas i de flesta fall av en viss ordföljd (i denna grammatik kallad af-ordföljd): subjektet och eventuella satsadverbial står före det finita verbet. Ofta inleds satsen av en subjunktion som anger bisatsens syntaktiska och semantiska karaktär:

att min bror inte vill äta [Bisatsen inledd av en subjunktion som *att* används i första hand som nominalt led.]

eftersom min bror inte vill äta [Bisatsen inledd av en subjunktion som *eftersom* används i första hand som adverbial.]

som min bror inte vill äta [Bisatsen inledd av subjunktionen *som* används i första hand som attribut.]

En nominal eller adverbial bisats liksom andra nominala och adverbiala led kan ofta utvidgas med ett fokuserande satsadverbial: *särskilt eftersom min bror inte vill äta*.

Både underordnade och icke underordnade satser kan liksom fraser samordnas med varandra:

Han läser i boken *som din bror har skrivit och som kom i går*.

Skinkan gör hon men knäcken gör han.

Se också Satsens struktur § 1.

d) Meningar

Sådana grammatiska fraser eller satser i en text som inte är led i andra grammatiska konstruktioner utgör meningar i texten. I skriftspråk utgörs de flesta meningarna av huvudsatser, främst av deklarativa huvudsatser men också av interrogativa, direktiva, expressiva etc. huvudsatser:

Jag tar bilen.

Tar du bilen?

Ta bilen!

Vad fin bilen är!

Men meningen behöver inte vara satsformad. Särskilt i talspråk utgörs den ofta av icke satsformade uttryck, t.ex. interjektionsfraser (*Oj! Va? Hej!*) eller vokativfraser (*Åsa! Du!*).

Det är typiskt för meningen att den uttrycker en självständig språkhandling, t.ex. ett påstående, en fråga, en uppmaning, en hälsning etc.:

22 grader.

En huggorm?

Två vagnar hitåt!

Vilken sommardag!

Kära syster!

Meningar som var för sig skulle kunna fungera självständigt kan vara kombinerade utan förbindande konjunktion till komplexa meningar som prosodiskt och semantiskt är mer integrerade med varandra än med den omgivande texten:

Han var här igår, va?

Oj, vad det regnar.

Kom hit, Bengt, ska du få se.

Gå nu, annars kastar jag ut dig.

Komplexa meningar bildas också genom att huvudsatser eller icke satsformade meningar samordnas via en konjunktion:

Gå nu meddetsamma eller stanna och diska.

Han tog bilen men hon stannade kvar.

Hon gick inte fort men vilken stil!

Plötsligt började det hagla och hon till att skrika.

Jag kan inte komma men tack i alla fall.

Svensk grammatisk bibliografi

Sammanställd av

Lisa Christensen, Helena Hansson, Lena Lötmarker och Bo-A. Wendt

Urval

Bibliografin förtecknar – med en ambition att vara så fullständig som möjligt – litteratur om svensk grammatik utkommen på 1900-talet (till och med första halvåret av 1995). Enstaka äldre verk av central betydelse finns också med. När det gäller litteratur på utomnordiska språk är redovisningen dock mindre heltäckande, framför allt för litteratur på andra språk än engelska. Allmänlingvistisk litteratur finns inte med i bibliografin, men gränsen är ibland oklar. När det ges svenska exempel i en i övrigt rent allmänlingvistisk artikel eller bok, har denna vanligtvis kommit med.

Uppställning

Bibliografin är uppställd ämnesvis efter denna grammatiks kapitelordning. Först redovisas allmänna verk om grammatik, sedan följer enligt grammatikens disposition: Ord med dess underavdelningar, Fraser med dess underavdelningar, Satser och meningar med dess underavdelningar samt Samordning och ellips. Sist redovisas under rubriken Sammelverk sådana böcker varur minst två olika artiklar finns upptagna i bibliografin. I den bibliografipost där en enskild artikel redovisas anges bara titeln på det verk som den ingår i, och denna titel återfinns sedan under Sammelverk med fullständiga bibliografiska uppgifter. När endast en artikel ur en viss bok finns med i bibliografin, ges däremot alla bibliografiska uppgifter i samma post som själva artikeln.

Ett flertal artiklar och böcker i bibliografin hänför sig till mer än en ämnesrubrik. De återfinns då som bibliografiposter antingen under den rubrik där de i första hand hör hemma eller – när det är svårt att urskilja ett visst ämne som det mest centrala – under den första relevanta ämnesrubriken i bibliografin. I båda fallen hänvisas det sedan från de övriga relevanta ämnesavdelningarna till denna bibliografipost. Dessa hänvisningar återfinns sist under varje ämnesrubrik och består av bibliografipostens nummer samt författarnamn inom parentes. Exempel: ”Se också: 319 (Diderichsen), 342 (Lindroth)”.

Under ämnesrubrikerna är bibliografiposterna sorterade alfabetiskt efter författarnas efternamn. Flera verk av en författare från ett och samma år betecknas – alfabetiskt efter titel – med a, b etc. efter årtalsangivelsen.

Efter den ämnessorterade redovisningen följer ett alfabetiskt författarregister med hänvisningar till samtliga bibliografiposter.

Genomgångna källor

a) Till bibliografin har följande tidskrifter och institutionserier m.m. excerperats i sin helhet till och med första halvåret 1995:

Acta Linguistica Hafniensia

Acta Philologica Scandinavica

Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities

Arbetsrapporter från Tema K, Linköpings universitet

Arkiv för nordisk filologi

Bulletin of Scandinavian Philology

Data linguistica

Folkmålsstudier

FUMS rapport

Färsk Forsk

Gothenburg Monographs in Linguistics

Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics

Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics-S

Guling

Linköping Studies in Arts and Science

Logical Grammar Reports

Lund University. Department of Linguistics. General Linguistics. Phonetics. Working Papers.

Lundastudier i nordisk språkvetenskap A, B, C, D

Meddelanden från Avdelningen för tillämpad nordisk språkvetenskap vid Lunds universitet

Meddelanden från Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet A, B

Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Jyväskylä universitet

Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Uleåborgs universitet A, B, C

Meddelanden från Institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet

Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning

MINS (Meddelanden från Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet)

MISS (Meddelanden från Institutionen för svenska språket vid Göteborgs universitet)

Moderna språk

Nordic Journal of Linguistics

Nordistica Gothoburgensia

Nordlund

Nordrapp

Nordsvenska

Norsk Lingvistisk Tidsskrift

Norskraft

Nydanske Studier & Almen kommunikationsteori

Nysvenska studier

Ord och stil (Språkvårdssamfundets skrifter)

Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm (PILUS)

Rapporter från Språkdata

Reports from Uppsala University. Department of Linguistics (RUUL)

Scandinavian Studies (ej vol. 1, 2:3, 3)

Skrifter utgivna av Institutionen för filologi II vid Tammerfors universitet, nordisk filologi

Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet

Skrifter utgivna av Svenska språknämnden

Språk och stil. Ny följd

Språkbruk (Informationsblad utgivet av Svenska språkbyrån, Helsingfors)

Språkvård

SSM reports (Projektet Svenska som målspråk)

Stockholm studies in Scandinavian philology. New series

Studia Linguistica. A Journal of General Linguistics

Studia Philologica Jyväskyläensia

Studier i modern språkvetenskap (inklusive Ny serie)

Studier i nordisk filologi (Skrifter utgivna av Svenska Litteratursällskapet i Finland)

Studies in Communication (SIC)

Studies in Generative Grammar

Svenska landsmål och svenskt folkliv

Svenskläraryrkeföreningens årsskrift

Working Papers in Scandinavian Syntax

Årsskrift för Modersmålslärares förening

b) Rapporter från följande konferensserier har gått igenom till och med första halvåret 1995:

The Nordic languages and modern linguistics

Nordic prosody

Scandinavian conference of linguistics

Svenska språkets historia

Svenskans beskrivning

Symposium om svenska som andraspråk

ALLMÄNT

- 1 **Ahlbäck, O.**, 1971 (1956). *Svenskan i Finland*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 15.) (2 uppl.) 73 s. Stockholm.
- 2 **Ahrenberg, L.**, 1986. Lexikalisk-funktionell grammatik på svenska. I: *Papers from the Fifth Scandinavian conference of computational linguistics*. Helsinki, December 11–12. Ed. by F. Karlsson. (University of Helsinki. Department of general linguistics. 15.) I–II.
- 3 **Allén, S.**, 1982. Om förändringar i svenskan sedan 1950. I: *Svenskans beskrivning* 13, 6–25.
- 4 **Allwood, J.**, 1976a. *A Montague grammar for a fragment of Swedish*. (Logical Grammar Reports 22.) 48 s. Göteborg.
- 5 **Allwood, J., Andersson, L.-G.**, 1989 (1976). *Semantik*. (Guling 1.) (10 uppl.) 223 s. Göteborg.
- 6 **Allwood, J., Nivre, J., Ahlsén, E.**, 1990. Speech management – on the non-written life of speech. I: *Nordic Journal of Linguistics* 13:1, 3–48.
- 7 **Amnell, I.-B., Saari, M.**, 1978 (1974). *Kurs i svensk grammatik 1*. (2 uppl.) 185 s. Helsingfors.
- 8 **Andersson, Erik**, 1993b. *Grammatik från grunden. En koncentrerad svensk satslära*. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 24.) 192 s. Uppsala.
- 9 **Andersson, Erik, Östman, J.-O.**, 1978. Computer processing of Swedish syntactic data. Some preliminaries and tentative results. I: *Working papers on computer processing of syntactic data*. Ed. by E. Andersson. (Meddelanden från Stiftelsen för Åbo Akademi forskningsinstitut 37.) 73–108. Åbo.
- 10 **Andersson, L.-G.**, 1978. *Common sense grammar*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 37.) 17 s. Göteborg.
- 11 **Andersson, L.-G.**, 1982a (1977). *Lite grann om språk och grammatik*. (Guling 10.) 167 s. Göteborg.
- 12 **Andersson, L.-G.**, 1985b. *Fult språk. Svordomar, dialekter och annat ont*. 245 s. Stockholm.
- 13 **Anward, J.**, 1980. Från yttrandeplanering till social struktur. I: *Lingvistiska perspektiv*, 15–56.
- 14 **Anward, J.**, 1982. Basic Swedish. I: *Readings on unbounded dependencies in Scandinavian languages*, 47–75.
- 15 **Anward, J.**, 1983. *Språkbruk och språkutveckling i skolan*. 171 s. Lund.
- 16 **Askedal, J. O.**, 1990. De moderne germanske språk – hovedtrekk av en lingvistisk-typologisk og språkgeografisk inndeling. I: *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* 1990:1, 3–27.
- 17 **Askedal, J. O.**, 1992. On certain typological (characterological) differences be-

- tween Norwegian and Swedish syntax. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 7, vol. 1, 141–150.
- 18 **Askedal, J. O.**, 1993. Aspekter der Morphosyntax der modernen skandinavischen Sprachen vor dem Hintergrund der Sprachtypologie. I: *Arbeiten zur Skandinavistik*. 10. Arbeitstagung der deutschsprachigen Skandinavistik 22.–27.9. 1991 am Weißenhäuser Strand. Hrsg. von B. Glienke & E. Marold. 301–315. Frankfurt am Main.
 - 19 **Beckman, N.**, 1910. Till frågan om grammatiska kategorier och grammatisk terminologi. I: *Språk och stil* 9, 11–28.
 - 20 **Beckman, N.**, 1934. *Västeuropeisk syntax. Några nybildningar i nordiska och andra västeuropeiska språk.* (Göteborgs högskolas årsskrift XL.) 44 s. Göteborg.
 - 21 **Beckman, N.**, 1959 (1904). *Svensk språklära för den högre elementarundervisningen.* (9 uppl.) 318 s. Stockholm.
 - 22 **Berg, T.**, 1978. *Provinsialismer i gymnasisters språk. En undersökning av regionala och dialektala varianterers frekvenser i Luleå.* (Stadsmål i övre Norrland 14.) 58 s. Umeå.
 - 23 **Bergman, G.**, 1942. Sydliga provinsialismer i det bildade svenska talspråket. I: *Arkiv för nordisk filologi* 56, 125–250.
 - 24 **Bergman, G.**, 1952. Nordliga provinsialismer i det bildade svenska talspråket. I: *Arkiv för nordisk filologi* 66 (1951), 131–215.
 - 25 **Bergman, G.**, 1962. *Rätt och fel i språket.* (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 26.) 99 s. Stockholm.
 - 26 **Bergroth, H.**, 1928 (1917). *Finlandssvenska.Handledning till undvikande av provinsialismer i tal och skrift.* (2 uppl.) 367 s. Helsingfors.
 - 27 **Björkhagen, I.**, 1962 (1923). *Modern Swedish grammar.* (9 uppl.) 199 s. Stockholm.
 - 28 **Björseth, B.**, 1958. *Göteborgsspråket.* (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 19.) 54 s. Stockholm.
 - 29 **Bolander, M.**, 1981. *Mera grammatik. En orientering om några alternativ till traditionell grammatik.* (Läromedel från institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 8.) 49 s. Umeå.
 - 30 **Bucht, T.**, 1962. *Språket i Härnösand.* (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 25.) 151 s. Stockholm.
 - 31 **Cederschiöld, G.**, 1919. *Skriftsvenska och talsvenska.* 80 s. Lund.
 - 32 **Cederschiöld, G.**, 1924 (1897). *Om svenskan som skriftspråk.* (5 uppl.) 255 s. Lund.
 - 33 **Collinder, B.**, 1971. *Svenska. Vårt språks byggnad.* 295 s. Stockholm.
 - 34 **Collinder, B.**, 1974. *Svensk språklära.* 258 s. Lund.
 - 35 **Cooper, R.**, 1986a. Swedish and the head-feature convention. I: *Topics in Scandinavian syntax*, 31–52.
 - 36 **Dahl, Ö.**, 1976a (1974). *Generativ grammatik på svenska.* (2 uppl.) 113 s. Lund.
 - 37 **Dahl, Ö.**, 1976c. Svensk operationell syntax. I: *Nysvenska studier* 55–56, 133–156.
 - 38 **Dahl, Ö.**, 1977. Swedish operational syntax. I: *Logic, pragmatics and grammar*, 117–145.

- 39 **Dahl, Ö.**, 1982. *Grammatik*. 108 s. Lund.
- 40 **Dahlstedt, K.-H.**, 1971 (1966). Homonymi i nusvenskan. I: *Norrländska och nusvenska. Tre studier i nutida svenska*, 79–220. Lund.
- 41 **Deskriptiv svensk grammatik**, 1972. Utarbetad av lärare vid IES, Stockholms universitet. Red. av E. Nylund-Brodda & B. Holm. 211 s. Stockholm.
- 42 **Dunås, R.**, 1970. *Bättre svenska*. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 2.) 169 s. Lund.
- 43 **Ehrling, S.**, 1914. Grammatik och logik. Några synpunkter. I: *Språk och stil* 14, 168–217.
- 44 **Einarsson, J.**, 1978. *Talad och skriven svenska. Sociolinguistiska studier*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 9.) 230 s. Lund.
- 45 **Ejerhed, E.**, 1985. *En ytstrukturgrammatik för svenska*. (Department of general linguistics. Avdelningen för allmän språkvetenskap. 27.) 27 s. Umeå.
- 46 **Ejerhed, E., Church, K.**, 1983. Finite state parsing. I: *Papers from the Seventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 2, 410–432.
- 47 **Elert, C.-C.**, 1970. *Ljud och ord i svenskan*. 191 s. Stockholm.
- 48 **Elert, C.-C.**, 1980. Artighetsuttryck i svenskan. Yttranden i rutinmässiga interaktioner. I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 429–442.
- 49 **Elert, C.-C.**, 1981. *Ljud och ord i svenskan* 2. (Acta Universitatis Umensis. Umeå Studies in the Humanities 40.) 169 s. Umeå–Stockholm.
- 50 **Eliasson, S.**, 1975. On the issue of directionality. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 2, 421–445.
- 51 **Eliasson, S.**, 1978. Svensk kontrastiv lingvistik och felanalys: en översikt samt några aktuella teoretiska frågor. I: *Svenskan i modern belysning*, 97–138.
- 52 **Eliasson, S.**, 1979. A bibliography of Swedish contrastive linguistics and error analysis. I: *Nordic Journal of Linguistics* 2:2, 123–149.
- 53 **Ellegård, A.**, 1968. Grammatiska termer i en transformationell svensk grammatik. I: *Språkvård* 1968:1, 9–12.
- 54 **Ellegård, A.**, 1969. *Svensk-engelsk transformationsgrammatik*. 185 s. Göteborg.
- 55 **Ellegård, A.**, 1971. *Transformationell svensk-engelsk satslära. Med övningsuppgifter av Sölve Ohlander*. 224 s. Lund.
- 56 **Faarlund, J. T.**, 1977. Transformational syntax in dialectology: Scandinavian word order varieties. I: *Papers from the Trondheim syntax symposium*, 65–83.
- 57 **Gadelii, E.**, 1992. Relationen mellan morfologisk-syntaktisk variation och omslag i "huvudskapsparametern" i svenska. I: *Svenskans beskrivning* 19, 121–132.
- 58 **Gjerdman, O.**, 1937. Dialekt i skriftspråk. I: *Årsskrift för Modersmållärarnas förening* 1937, 79–95.
- 59 **Hellberg, S.**, 1984. *Sanningen om svenskan. 75 artiklar om vårt språk*. 174 s. Göteborg.
- 60 **Hellberg, S.**, 1985d. *Vårt språk* 69–150. (Färsk Forsk 10.) 69–150. Göteborg.
- 61 **Hellberg, S.**, 1987b. *Vårt språk* 151–270. (Färsk Forsk 13.) 151–270. Göteborg.

- 62 **Hellberg, S.**, 1990b. *Vårt språk* 271–404. (Färsk Forsk 15.) 271–404. Göteborg.
- 63 **Holm, G.**, 1964. Talspråkssyntax. I: *Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* I, 30–45.
- 64 **Holm, Lars, Larsson, K.**, 1980 (1976). *Svenska meningar*. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 7.) (2 uppl.) 154 s. Lund.
- 65 **Holmberg, B.**, 1976. *Språket i Göteborg*. (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 59.) 73 s. Stockholm.
- 66 **Holmes, P., Hinchliffe, I.**, 1988. *Essentials of Swedish grammar*. 186 s. Hull.
- 67 **Holmes, P., Hinchliffe, I.**, 1994. *Swedish. A comprehensive grammar*. 628 s. London–New York.
- 68 **Hornstrand, C.**, 1983. *Något om de syntaktiska ytmönstren i svenskan*. (Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm. 50.) 28 s. Stockholm.
- 69 **Hulthén, L.**, 1944. *Studier i jämförande nunordisk syntax*. (Göteborgs högskolas årsskrift L 1944:3.) 285 s. Göteborg.
- 70 **Hulthén, L.**, 1948. *Studier i jämförande nunordisk syntax II*. (Göteborgs högskolas årsskrift LIII 1947:4.) 255 s. Göteborg.
- 71 **Hultman, T. G.**, 1975. *Liten svensk grammatik 1. Grundbok*. 104 s. Lund.
- 72 **Hyltenstam, K.**, 1976. Ordföljd och meningsbyggnad. I: *Kontrastiv fonetik och syntax med svenska i centrum*, 86–118.
- 73 **Ingers, I.**, 1950. *Sydsvenskt riksspråk*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 7.) 30 s. Stockholm.
- 74 **Ingers, I.**, 1970 (1957). *Språket i Lund. Dialekt och riksspråk i Lund och omnejd*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 17.) (2. uppl.) 139 s. Stockholm.
- 75 **Jørgensen, N.**, 1970b. *Syntaktiska drag i svenska dialekter. En bibliografisk översikt*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 2.) 65 s. Lund.
- 76 **Jørgensen, N.**, 1971. *Svensk verbsyntax – en bibliografisk översikt*. (Meddelanden från avdelningen för tillämpad nordisk språkvetenskap vid Lunds universitet 5.) 44 s. Lund.
- 77 **Jørgensen, N., Svensson, J.**, 1992 (1986). *Nusvensk grammatik*. (2 uppl.) 216 s. Lund.
- 78 **Kallstenius, G.**, 1910. Några förmenta och några verkliga konstruktionsfel. I: *Språk och stil* 9, 81–99.
- 79 **Karlgren, H.**, 1971. Konsten att undertrycka information. I: *Språkvård* 1971:1, 8–12.
- 80 **Körner, R.**, 1940a. Grundlinjer till en analytisk syntax. I: *Moderna språk* 34, 71–80.
- 81 **Körner, R.**, 1954c. Strödda bidrag till komparativ grammatik III–IV. I: *Moderna språk* 48, 67–86, 323–341.
- 82 **Liljestrand, B.**, 1987a. Felkategorier i talad svenska – och hos C J L Almquist. I: *Talspråk och prosadialog*, 1–50.

- 83 **Lindberg, E.**, 1980 (1976). *Beskrivande svensk grammatik. Under medverkan av Ove Oskarsson.* (2 uppl.) 276 s. Stockholm.
- 84 **Linell, P.**, 1980. Om yttrandeplaneringens syntax: några hypoteser och forskningsbehov. I: *Lingvistiska perspektiv*, 71–102.
- 85 **Linell, P., Gustavsson, L.**, 1987. *Initiativ och respons. Om dialogens dynamik, dominans och koherens.* (SIC 15, 1987. University of Linköping. Studies in Communication.) 269 s. Linköping.
- 86 **Ljung, M.**, 1986 (1984). *Om svordomar i svenskan, engelskan och arton andra språk.* (2 uppl.) 125 s. Stockholm.
- 87 **Ljung, M., Ohlander, S.**, 1988 (1971). *Allmän grammatik.* (6 uppl.) 239 s. Malmö.
- 88 **Loman, B., Jørgensen, N.**, 1971. *Manual för analys och beskrivning av makrosyntagmer.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 1.) 127 s. Lund.
- 89 **Lombard, A.**, 1946. Sydsvenska och uppsvenska. Bidrag till en jämförelse mellan två former av svenskt riksspråk. I: *Arkiv för nordisk filologi* 60 (1945), 1–72.
- 90 **Lundström, G.**, 1939. *Studier i nyländsk syntax.* (Svenska landsmål ock svenskt folkliv B 38.) 230 s. Stockholm.
- 91 **Löfström, J.**, 1988. *Repliker utan gränser. Till studiet av syntaktisk struktur i samtal.* 189 s. Göteborg.
- 92 **Lönnnerholm, E.**, 1972. *Språket i Jönköping.* (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 46.) 127 s. Stockholm.
- 93 **Magnusson, B.**, 1978. *Språket i Kalmar.* (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 64.) 118 s. Stockholm.
- 94 **Molde, B.**, 1970a. Dagens svenska och morgondagens. I: *1900-talssvenska*, 5–24.
- 95 **Molde, B.**, 1992. *Svenska i dag. Svar på språkfrågor.* 239 s. Stockholm.
- 96 **Mårtensson, E.**, 1988. Förändringar i 1900-talets svenska – en litteraturgenomgång. I: *Nordlund* 14, 101–217. Lund.
- 97 **Nikula, H.**, 1986. *Dependensgrammatik.* (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 16.) 134 s. Malmö.
- 98 **Nikula, K.**, 1985. Skyltspråk – några iakttagelser. I: *Skrifter utgivna av institutionen för filologi II vid Tammerfors universitet, nordisk filologi* 11, 7–60. Tammerfors.
- 99 **Nordenstam, K.**, 1988. Avbrott och stödsignaler hos kvinnor och män. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 2, 386–400.
- 100 **Nordman, M.**, 1992. *Svenskt fackspråk.* 279 s. Lund.
- 101 **Noreen, A.**, 1903–23. *Vårt språk. Nysvensk grammatik i utförlig framställning* 1–5, 7, 9:1. 579 s, 491 s, 574 s, 331 s, 706 s, 555 s, 87 s. Lund.
- 102 **Nyholm, L.**, 1981. Vårdat talspråk – variationsmönster i Helsingfors. I: *Svenskans beskrivning* 12, 193–202.
- 103 **Nyholm, L.**, 1984. *Svenskt stadsmål i Helsingfors.* (Meddelanden från Institutio-

- nen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet B 8.) 177 s. Helsingfors.
- 104 **Palmgren, K., Löfström, J.**, 1978. *Om språkliga innehållskategorier*. (Rapporter från Språkdata 8.) 43 s. Göteborg.
- 105 **Pettersson, G.**, 1974. *Reklamsvenska. Studier över varumärkesannonser från 1950- och 60-talen*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 27.) 159 s. Lund.
- 106 **Platzack, C.**, 1974b. *Språket och läsbarheten*. 211 s. Lund.
- 107 **Platzack, C.**, 1982b. *Modern grammatisk teori. En introduktion till EST*. 175 s. Lund.
- 108 **Platzack, C.**, 1987d. Parametric variation in Scandinavian syntax. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 6, 21–32.
- 109 **Platzack, C.**, 1991. Nutida svensk syntaxforskning: en internationell angelägenhet. I: *Svenskans beskrivning* 18, 29–46.
- 110 **Platzack, C.**, 1994b. Svensk syntax i nordisk belysning. I: *Svenskans beskrivning* 20, 38–60.
- 111 **Platzack, S.**, 1974. Språk för att beskriva språk. I: *Papers from the First Scandinavian conference of linguistics*, 255–271.
- 112 **Platzack, S.**, 1981a. En kontextgrammatisk beskrivning av svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 12, 49–63.
- 113 **Platzack, S.**, 1982. Kontextens roll för val av språkform och för den valda språkformens innebörd. I: *Textstrategier i tal och skrift*, 171–190.
- 114 **Reuter, M.**, 1973. Hur talar Helsingforssvenskarna? I: *Språkvård* 1973:4, 16–20.
- 115 **Reuter, M.**, 1977. Svenskan i Finland och finlandssvensk språkvård. I: *Språkvård* 1977:4, 5–14.
- 116 **Saari, M.**, 1975. *Talsvenska. En sociolingvistisk studie över syntaktiska drag i intervju-svar*. 233 s. Helsingfors.
- 117 **Sigurd, B.**, 1970. Grammatikens indelning. I: *Språkvård* 1970:3, 3–14.
- 118 **Silverström, C.**, 1994. Bland pulpeter, roskisar och jättekiva käringar. I: *Språkbruk* 1994:3, 3–11.
- 119 **Ståhle, C. I.**, 1970. Några drag i svenska språkets förändring under 1900-talet. I: *1900-talssvenska*, 25–76.
- 120 **Svensson, J.**, 1981. *Etermediernas nyhetsspråk 2. Studier över innehåll och informationsstruktur*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 11.) 245 s. Lund.
- 121 **Svensson, J.**, 1987. Den problematiska hierarkin. I: *Grammatik på villovägar*, 97–105.
- 122 **Taraldsen, K. T.**, 1984. Some phrase structure dependent differences between Swedish and Norwegian. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 9, 1–45. Trondheim.
- 123 **Teleman, U.**, 1969c. Grammatik för gymnasister. I: *Språket i blickpunkten*, 98–131.
- 124 **Teleman, U.**, 1970a. Generativ grammatik och modersmålsstudiet. I: *Nydanske Studier & Almen kommunikationsteori* 2, 143–170.

- 125 **Teleman, U.**, 1972a. Om Paul Diderichsens syntaktiska modell. I: *Tre uppsatser om grammatik*, 33–57.
- 126 **Teleman, U.**, 1972b. Transformativ grammatik – tre generationer. I: *Tre uppsatser om grammatik*, 58–108.
- 127 **Teleman, U.**, 1974. *Manual för grammatisk beskrivning av talad och skriven svenska*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 6.) 282 s. Lund.
- 128 **Teleman, U.**, 1978. Grammatikens tillstånd och behov. I: *Svenskan i modern belysning*, 7–27.
- 129 **Teleman, U.**, 1983. What Swedish is like. A mini-grammar for those who need it. I: *Nordlund* 1, 1–40. Lund.
- 130 **Teleman, U.**, 1984 (1974). Ordklasser och satsdelar – finns dom? I: *Språket i bruk*, 72–98. Malmö.
- 131 **Teleman, U.**, 1987a. Det skolgrammatiska arvet. En inledning. I: *Grammatik på villovägar*, 7–11.
- 132 **Teleman, U.**, 1988. De svenska svordomarna och deras grammatik. I: *Nysvenska studier* 67 (1987), 15–87.
- 133 **Thorell, O.**, 1977 (1973). *Svensk grammatik*. (2 uppl.) 302 s. Stockholm.
- 134 **Thors, C.-E.**, 1969. Något om svenskan i Finland. I: *Språket i blickpunkten*, 87–97.
- 135 **Thors, C.-E.**, 1976. Finlandssvenskan femtio år efter Bergroth. I: *Språkvård* 1976:2, 20–24.
- 136 **Tingbjörn, G.**, 1981. Kontrastiv minigrammatik. I: *Svenska i invandrarperspektiv*, 41–78.
- 137 **af Trampe, P., Viberg, Å.**, 1972. *Allmän språkteori och grammatik. En introduktion*. 367 s. Lund.
- 138 **Wellander, E.**, 1964. *Språk och språkvård*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 30.) 228 s. Stockholm.
- 139 **Wellander, E.**, 1969. Betydelseutvecklingens mekanik. Återblick och utblick. I: *Nysvenska studier* 48, 71–192.
- 140 **Wellander, E.**, 1973 (1939). *Riktig svenska*. (4 uppl.) 310 s. Stockholm.
- 141 **Wessén, E.**, 1970 (1968). *Vårt svenska språk*. (3 uppl.) 241 s. Stockholm.
- 142 **Åkermalm, Å.**, 1962b. Rubriksvenska. I: *Modersmåslärarnas förening. Årsskrift* 1962, 151–181.
- 143 **Åkermalm, Å.**, 1965. *Rubriksvenska och andra studier*. (Skrifter utgivna av Modersmåslärarnas förening 100.) 160 s. Lund.
- 144 **Åkermalm, Å.**, 1972 (1966). *Modern svenska. Språk- och stilfrågor*. (Skrifter utgivna av Svenskläraryöreningen 103.) (2 uppl.) 219 s. Lund.
- 145 **Östman, C.**, 1992. *Den korta svenskan. Om reducerade ordformers inbrytning i skriftspråket under nysvensk tid*. (Skrifter utgivna av institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 30.) 227 s. Uppsala.

ORD

Ord och ordklasser

- 146 **Blåberg, O.**, 1987. Sammansättningar – gränser för grammatik. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 6, III–II8.
- 147 **Blåberg, O.**, 1988a. *A study of Swedish compounds*. (Department of general linguistics. Avdelningen för allmän språkvetenskap. 29.) 146 s. Umeå.
- 148 **Brodda, B.**, 1979. *Något om de svenska ordens fonotax och morfotax: iakttagelser med utgångspunkt från experiment med automatisk morfologisk analys*. (Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm. 38.) 108 s. Stockholm.
- 149 **Brodda, B., Karlgren, H.**, 1966. Grammatisk klass och syntaktisk roll med särskild tanke på morfemklassifikation. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning II*, 56–59.
- 150 **Bruce, G.**, 1982. Reglerna för slutbetoning i sammansatta ord i nordsvenskan. I: *Nordsvenska*, 123–148.
- 151 **Cederschiöld, G.**, 1911a. Dvandva-sammansättningar i nutidssvenska. I: *Svenska landsmål ock svenskt folkliv* 1911, 348–355.
- 152 **Ekberg, L.**, 1995a. Deriving the lexicon: Cognitive operations on the vertical axis. I: *Papers from The XVth Scandinavian conference of linguistics*, 102–112.
- 153 **Elert, C.-C.**, 1973. Avledningar med förstavelserna *be-* och *för-* i svenskan. Med synpunkter på avledningars behandling i en generativ grammatik. I: *Svenska studier från runt tid till nutid tillägnade Carl Ivar Ståhle på 60-årsdagen den 27 juni 1973*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 48.) 107–133. Stockholm.
- 154 **Elert, C.-C.**, 1984. Examinand, intervjuoffer ... Nomina patientis – ett avsnitt av svensk ordbildningslära. I: *Florilegium Nordicum*, 99–106.
- 155 **Elert, C.-C.**, 1994. Compounds in a phonology of Swedish. I: *Acta Linguistica Hafniensia* 27:1, 123–129.
- 156 **Eliasson, S.**, 1980. Expressiv geminering hos svenska hypokorismer och elipsord. I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 341–361.
- 157 **Gadelii, E.**, 1993. *Några observationer angående deiktiska uttryck i tal och skrift*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics S 19.) 13 s. Göteborg.
- 158 **Geete, R.**, 1906. *En-* i sammansättning med *neutra*. I: *Språk och stil* 6, 81–94.
- 159 **Hammarberg, B.**, 1966. Maskinell generering av böjningsformer och identifikation av ordklass. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning III*, 59–70.
- 160 **Hellberg, S.**, 1978. *The morphology of present-day Swedish. Word-inflection, word-formation, basic dictionary*. (Data linguistica 13. Department of computational linguistics. University of Göteborg.) 130 s. Stockholm.

- 161 **Johannisson, T.**, 1964b (1958). Tendenser i nutida svensk ordbildning. I: *Nutids-svenska*, 7–22.
- 162 **Kiefer, F.**, 1970. *Swedish morphology*. 187 s. Stockholm.
- 163 **Kiefer, F.**, 1972. A propos derivational morphology. I: *Derivational processes*, 42–59.
- 164 **Kotsinas, U.-B.**, 1990. Ordbildning i slangspråk. I: *Svenskans beskrivning* 17, 137–148.
- 165 **Kvist, U.**, 1995. On semantic markedness and Swedish inflectional suffixes. I: *Papers from The XVth Scandinavian conference of linguistics*, 269–276.
- 166 **Körner, R.**, 1933a. Ordklasserna och deras indelning. I: *Årsskrift för Moders-mållärarnas förening* 1933, 16–26.
- 167 **Laurén, C.**, 1975. Ellips, teckenfunktion och språklig ekonomi. En studie i svensk ordbildning. I: *Studier i nordisk filologi* 60, 289–329.
- 168 **Liljestrand, B.**, 1993 (1975). *Så bildas orden. Handbok i ordbildning*. (2 uppl.) 114 s. Lund.
- 169 **Linell, P.**, 1972. *Remarks on Swedish morphology*. (RUUL 1. Reports from Uppsala University. Department of linguistics 1 1972.) 87 s. Uppsala.
- 170 **Ljung, M.**, 1966. Om restmorfem. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning III*, 41–46.
- 171 **Ljunggren, K. G.**, 1956. Ytterligare om termerna avledning och retrograd avledning. I: *Arkiv för nordisk filologi* 71, 69–70.
- 172 **Malmgren, S.-G.**, 1988. On regular polysemy in Swedish. I: *Studies in computer-aided lexicology*, 179–200.
- 173 **Nilsson, K.**, 1970b. Multiple modal expressions: A case of synonymy. I: *Studia Linguistica* 24, 114–127.
- 174 **Saury, J.-M.**, 1985. Negative affixes in Swedish. I: *Svenskans beskrivning* 15, 435–450.
- 175 **Schmid, B.**, 1988. Lexikalisk fonologi och tryck i sammansatta ord i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 2, 415–427.
- 176 **Sigurd, B.**, 1971. *Ord på gott och ont*. (Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm. 6.) 24 s. Stockholm.
- 177 **Sigurd, B.**, 1972a. Med- och motsatsord. I: *Ord om ord*, 66–82.
- 178 **Söderbergh, R.**, 1971 (1967). *Svensk ordbildning*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 34.) (2 uppl.) 197 s. Stockholm.
- 179 **Tamm, F.**, 1900. *Sammansatta ord i nutida svenskan. Undersökta med hänsyn till bildning av förleder*. (Skrifter utgivna af K. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala. VII. 1.) 158 s. Uppsala.
- 180 **Teleman, U.**, 1969a. Böjningssuffixens form i nusvenskan. I: *Arkiv för nordisk filologi* 84, 163–208.
- 181 **Teleman, U.**, 1987d. Om avstavning. I: *Språkvård* 1987:2, 20–26.
- 182 **Teleman, U.**, 1993b. Ett sanningens ord. I: *Nordiska orter och ord*, 201–204.
- 183 **Teleman, U., u.å.** *Om svenska ord*. 113 s. Lund.

- 184 **Thorell, O.**, 1981. *Svensk ordbildningslära*. 180 s. Stockholm.
- 185 **Thorell, O.**, 1984. *Att bilda ord*. 138 s. Stockholm.
- 186 **Viberg, Å.**, 1990. Svenskans lexikala profil. I: *Svenskans beskrivning* 17, 391–408.
- 187 **Wikberg, K.**, 1989. On translating Swedish compounds into English. I: *Language learning and learner language. Papers from a conference held in Stockholm and Åbo, 17–18 October, 1988*. Ed. by B. Hammarberg. (Scandinavian working papers on bilingualism 8. University of Stockholm. Institute of linguistics. Department of research on bilingualism.) 140–149. Stockholm.
- 188 **Åkerblom, B.**, 1963. Topelius och Törneros. Ett bidrag till belysningen av förhållandet mellan finlandssvenskan och svenskan i Sverige. I: *Modersmålslärares förening. Årsskrift* 1963, 114–137.
- 189 **Åkerblom, B.**, 1964. *Modern svenska. Drag och tendenser i nusvenskan. En registrering*. 48 s. Stockholm.
- 190 **Åkermalm, Å.**, 1956. Om termerna avledning och retrograd avledning. I: *Arkiv för nordisk filologi* 71, 66–69.
- 191 **Östergren, O.**, 1905b. Språklig nyskapelse. I: *Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri utgiven av Letterstedtska föreningen* 1905, 582–602.

Se också:

1283 (Wellander)

Substantiv och egennamn

- 192 **Allén, S.**, 1981. Tjugohundratalet och några andra tidsord. I: *Språkvård* 1981:2, 13–16.
- 193 **Andersson, A.-B.**, 1992. *Second language learners' acquisition of grammatical gender in Swedish*. (Gothenburg monographs in linguistics 10.) 237 s. Göteborg.
- 194 **Andersson, Erik**, 1980. Balansen mellan grammatiskt och semantiskt genus i svenskan. I: *Folkmålsstudier* 26 (1979), 27–48.
- 195 **Andersson, Erik**, 1983b. Om gränsen mellan substantiv och nominalfras. I: *Struktur och variation*, 283–299.
- 196 **Andersson, Erik, Sundman, M.**, 1979a. Bestämningar till verbalsubstantiv i svenska och finska. I: *Kontrastiv lingvistik och sekundärspråksforskning*, 7–17.
- 197 **Andersson, T.**, 1976. Manlig sjuksköterska. I: *Nordiska studier i filologi och lingvistik*, 1–11.
- 198 **Andersson, T.**, 1980. Svenska släktnamn i går, i dag – i morgon? I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 385–400.
- 199 **Andersson, T.**, 1994. Olika egennamnskategorier – förenande och särskiljande drag. I: *Övriga namn*, 15–42.
- 200 **Aniansson, E.**, 1982. En morfologisk variabel i två generationer i Eskilstuna. I: *Svenskans beskrivning* 13, 91–101.

- 201 **Aniansson, E.**, 1991a (1982). Enköping kommun och Thor Cup. I: *Eget språk och andras*, 48–49.
- 202 **Aronson, B.**, 1970. Olika slag av genitivkonstruktioner i vardagligt talspråk. (Rapport nr 11 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 43 s. Uppsala.
- 203 **Beckman, N.**, 1908. Familjebeteckningarna på -s. I: *Språk och stil* 7, 243–248.
- 204 **Benson, S.**, 1957. Om genuskategorier och genuskriterier i svenskan. I: *Arkiv för nordisk filologi* 72, 61–70.
- 205 **Berg, R. G:son**, 1910. Verbalabstrakter på -an. I: *Språk och stil* 9, 258–267.
- 206 **Berg, R. G:son**, 1914b. Duala substantiv i nusvenskan. I: *Svenska studier tillägnade Gustaf Cederschiöld den 25 juni 1914*, 180–190.
- 207 **Berg, R. G:son**, 1915a. Avledningsändelsen -(n)ad. I: *Språk och stil* 15, 124–127.
- 208 **Bergfors, E. O.**, 1991 (1981). Hur många personal är ni? I: *Eget språk och andras*, 70–71.
- 209 **Bergman, G.**, 1951. Det lämpliga uttrycket. I: *Nysvenska studier* 30, 94–115.
- 210 **Bergman, G.**, 1953. Det lämpliga uttrycket. 7. Massaved och syratorn. I: *Nysvenska studier* 31, 126–130.
- 211 **Bergman, G.**, 1958. Det lämpliga uttrycket. 18. En PM, ett PS och vårt hundraåriga SJ. Om genus för initialord. I: *Nysvenska studier* 37, 141–142.
- 212 **Bergroth, H.**, 1910. Ett fall av dissimilatorisk tendens i den finländska svenskan. I: *Språk och stil* 9, 247–257.
- 213 **Blume, H.**, 1976. Der Status des schwedischen Suffixes -is (Typ Kondis) in einer semiotischen Typologie lexikalischer Einheiten. I: *Skandinavistik* 6:2, 81–109.
- 214 **Blåberg, O.**, 1985. Svensk substantivböjning i BETA. I: *Svenskans beskrivning* 15, 134–148.
- 215 **Blåberg, O.**, 1988b. On compound words in Swedish. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 88–102.
- 216 **Brodda, B.**, 1976. Om genitivens grundbetydelse. I: *Nysvenska studier* 55–56, 200–212.
- 217 **Brodda, B.**, 1982. Yttre kriterier för igenkänning av sammansättningar. I: *Svenskans beskrivning* 13, 102–114.
- 218 **Cederschiöld, G.**, 1908. *Studier öfver verbalabstrakterna i nutida svenska*. 132 s. Göteborg.
- 219 **Cederschiöld, G.**, 1911c. Några anmärkningar om sammansatta substantiv med adjektiv (såsom attribut) till förled. I: *Festskrift till K.F. Söderwall på hans sjuttioårsdag den 1 januari 1912*, 177–194. Lund.
- 220 **Cederschiöld, G.**, 1912. Hemvant och främmande i nominalböjningen. I: *Språk och stil* 12, 133–150.
- 221 **Cederschiöld, G.**, 1915. Några anmärkningar om verbalabstrakter på -ande (resp. -ende). I: *Språk och stil* 15, 129–143.

- 222 **Davidson, H.**, 1990. *Han hon den. Genusutvecklingen i svenskan under nysvensk tid.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 45.) 223 s. Lund.
- 223 **Ekberg, L.**, 1995b. Ordbildningens gränser: om *are*-avledningar i svenskan. I: *Arkiv för nordisk filologi* 110, 179–198.
- 224 **Eklund, B.**, 1986. Om särskrivning av sammansatta ord. I: *Språkvård* 1986:2, 22–24.
- 225 **Elert, C.-C.**, 1966b. Morfofonematiska typer bland svenska substantiv. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning II*, 40–52.
- 226 **Elmqvist, A. L.**, 1939. Swedish gender. I: *Scandinavian Studies and Notes* 15:6, 198–214.
- 227 **Gadelii, K. E.**, 1992. Inflectional vs. periphrastic modification of the Swedish noun. I: *Papers from the Workshop on the Scandinavian noun phrase*, 45–57.
- 228 **Gerdelius, E.**, 1914. Växlande artikelböjning med *n* och *t*. I: *Språk och stil* 14, 116–131.
- 229 **Green, B.**, 1985. Nominalsammansättningar i Harry Martinsons poesi. I: *Nysvenska studier* 63, 193–201.
- 230 **Hasselrot, B.**, 1954. Om diminutiver – ute och hemma. I: *Nysvenska studier* 33 (1953), 139–154.
- 231 **Hellberg, S.**, 1976. Bestämd form pluralis. I: *Nysvenska studier* 55–56, 227–250.
- 232 **Hellberg, S.**, 1985c. "They never come back". On unproductive rules and allomorphs. I: *Studia Linguistica* 39:2, 130–142.
- 233 **Hesselman, B.**, 1911. Studier i svensk formlära. 1. Slutartikeln *-en*. I: *Språk och stil* 11, 81–171.
- 234 **Hiilos, H.**, 1965b. Om det notiviska och kvantitativa species. I: *Nysvenska studier* 44 (1964), 146–149.
- 235 **Hiilos, H.**, 1965c. Om det skenbestämda species. I: *Nysvenska studier* 44 (1964), 142–146.
- 236 **Himanen, R.**, 1990. *Kvinnliga ombudsmän och manliga sjuksköterskor. Titlar och yrkesbeteckningar i nusvensk dagspress.* (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 21.) 136 s. Uppsala.
- 237 **Hjelmqvist, T.**, 1903. *Förnamn och familjenamn med sekundär användning i nysvenskan. Onomatologiska bidrag.* 411 s. Lund.
- 238 **Hjelmqvist, T.**, 1913a. *Imperativiska substantivbildningar i svenskan. Studier och samlingar.* 216 s. Lund.
- 239 **Holmberg, Anders**, 1992b. Properties of non-heads in compounds: a case study. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 49, 27–57. Lund.
- 240 **Hultman, T. G.**, 1992. *Barnet – han eller den.* Om genuskongruens vid ordet *barn* i gymnasisters språkbruk. I: *Svenska i harmoni*, 75–150.
- 241 **Hummelstedt, E.**, 1937. Nomina actionis i östsvenska dialekter, tre principer för bildande av sådana. I: *Svenska landsmål ock svenskt folkliv* 1936, 160–190.

- 242 **Hummelstedt, E.**, 1949. Pejorativt neutrum i de finlandssvenska dialekterna. I: *Acta Academiae Aboensis. Humaniora* 18, 178–200. Åbo.
- 243 **Hylén, J. E.**, 1908. Kollektiv med pluralis. I: *Språk och stil* 8, 55–87.
- 244 **Hylén, J. E.**, 1916. Skolgrammatiska strövtåg. I: *Språk och stil* 16, 28–40.
- 245 **Inghult, G.**, 1968. Ord med suffixet -is i svenskan. I: *Språkvård* 1968:4, 9–15.
- 246 **Janzén, A.**, 1964a. Gender variation in Scandinavian: I. I: *Scandinavian Studies* 36:2, 81–102.
- 247 **Janzén, A.**, 1964b. Gender variation in Scandinavian: II. I: *Scandinavian Studies* 36:3, 189–208.
- 248 **Janzén, A.**, 1965a. Gender variation in Scandinavian: III. I: *Scandinavian Studies* 37:2, 139–159.
- 249 **Janzén, A.**, 1965b. Gender variation in Scandinavian: IV. I: *Scandinavian Studies* 37:4, 356–376.
- 250 **Janzén, A.**, 1966. Gender variation in Scandinavian: V. I: *Scandinavian Studies* 38:1, 45–61.
- 251 **Josefsson, G.**, 1995b. Some principles on word formation in Swedish. I: *Papers from The XVth Scandinavian conference of linguistics*, 243–251.
- 252 **Kjellmer, G.**, 1980. "Två taxeringsordföranden lämnar olika meddelande" – om böjning av substantiv på -ande. I: *Språkvård* 1980:2, 9–11.
- 253 **Kjellmer, G.**, 1984b. Minutrar. I: *Språkvård* 1984:2, 17–18.
- 254 **Kuhn, H.**, 1985. Genustilldelning hos främmande ord. I: *Svenskans beskrivning* 15, 291–302.
- 255 **Källström, R.**, 1995. *Om svenskans genussystem. En diskussion av några analysalternativ.* (Meddelanden från institutionen för svenska språket 9.) 38 s. Göteborg.
- 256 **Körner, R.**, 1937a. Formella och logiska kategorier i grammatiken. I: *Moderna språk* 30 (1936), 185–197.
- 257 **Laurén, C.**, 1972. *Initialord i svenskan.* (Vaasan kauppaorkeakoulun julkaisuja. Tutkimuksia No 17. Filologia.) 16 s. Vasa.
- 258 **Leander, M., Synnemark, M.**, 1970. *Ändelsevariation i neutrum bestämd form hos några grupper eskilstunabor.* (Rapport nr 9 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 52 s. Uppsala.
- 259 **Lilie, E.**, 1921. *Studier över Nomina agentis i nutida svenska.* 225 s. Göteborg.
- 260 **Linell, P.**, 1977. Knipor, mejder och snulkar – ett experiment med pluralbildning i svenskan. I: *Provinsiellt och universellt. En vänskrift till Karl-Hampus Dahlstedt 19 april 1977.* Utg. av R. Otterbjörk & S. Sjöström. (University of Umeå. Department of general linguistics. 12.) 91–101. Umeå.
- 261 **Loman, B.**, 1962. Verbalsubstantiv på -ning och -ande i nusvenskt riksspråk. I: *Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning* 11, 1–30. Göteborg.
- 262 **Lotz, J.**, 1972. The structure of the Swedish nominal paradigm. I: *Studies for Einar Haugen*, 331–338.

- 263 **Magnusson, B.**, 1965. Om pluraländelserna -ar – -er hos feminina vokaltammar. 387 s. Uppsala.
- 264 **Michaëlsson, K.**, 1935–36. Hur personnamn övergå till appellativer. I: *Acta Philologica Scandinavica* 10, 50–80.
- 265 **Molde, B.**, 1970b. Latinsk och svensk ordböjning. I: *Språkvård* 1970:1, 2–6.
- 266 **Molde, B.**, 1975. Leksand k:a – vägvisning och språkbruk. I: *Språkvård* 1975:4, s. 6.
- 267 **Molde, B.**, 1978. Radior och tevar – några ordböjningsproblem. I: *Språkvård* 1978:3, 3–16.
- 268 **Nordberg, B.**, 1971. *Allomorfisk variation i böjningen av neutrala substantiv i eskilstunaspråket*. (Rapport nr 17 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 51 s. Uppsala.
- 269 **Nordberg, B.**, 1972. Böjningen av neutrala substantiv i Eskilstunaspråket. Utomspråkligt och inomspråkligt betingad variation. I: *Nysvenska studier* 51, 117–227.
- 270 **Nordfelt, A.**, 1898. Om ändelsen -is i nysvenskan. I: *Studier i modern språkvetenskap* I, 133–145. Stockholm.
- 271 **Olofsson, Y.**, 1975. Den applikativa generativa modellen – ett universellt system för språklig analys tillämpat på verbalsubstantiv i svenskan. I: *SLOVO* 9, 3–44. Uppsala.
- 272 **Olsson, M.**, 1989. Om årtalsbenämningar. I: *Nysvenska studier* 68 (1988), 41–56.
- 273 **Pamp, B.**, 1994. Övriga namn och andra. Ett försök till gruppering av egennamnen. I: *Övriga namn*, 49–57.
- 274 **Platzack, S., Platzack, C.**, 1980. *En svensk referensgrammatik del V (preliminär version). Substantivets accidenser: Species*. (Sve-re-gram 6.) 83 s. Lund.
- 275 **Platzack, S., Santesson, L.**, 1981. *En svensk referensgrammatik del IV (preliminär version). Substantivets accidenser 2: numerus*. (Sve-re-gram 7.) 114 s. Lund.
- 276 **Reinhammar, M.**, 1983. Om artikelsynkopen i eskilstunaspråket. I: *Nysvenska studier* 61, 5–28.
- 277 **Sandström, G., Holmberg, Anders**, 1994a. Adjective incorporation and the syntax of the Scandinavian noun phrase. I: *Department of general linguistics. University of Umeå*. 35, 81–97. Umeå.
- 278 **Sandström, G., Holmberg, Anders**, 1994b. Ett polysyntetiskt drag i nordsvenska. I: *Svenskans beskrivning* 20, 330–340.
- 279 **Sigurd, B.**, 1965. Morfologiska mönster i nationalitetsord. I: *Arkiv för nordisk filologi* 80, 231–276.
- 280 **Sigurd, B.**, 1966. Morfologiska mönster i nationalitetsord. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* II, 53–55.
- 281 **Sigurd, B.**, 1975. Understanding compounds and Salvador Dali. I: *Papers from the Second Scandinavian conference of linguistics*, 313–335.
- 282 **Sigurd, B.**, 1979. Förkortningarna och det moderna samhället. I: *Språkvård* 1979:2, 3–8.

- 283 **Sigurd, B.**, 1980. Förnamnsreformen. I: *Språkvård* 1980:2, 20–24.
- 284 **Sigurd, B.**, 1987. Språkliga förlängningskonster. I: *Språkvård* 1987:3, 18–23.
- 285 **Solstrand, P.H.**, 1980. Suffixet -are i finländskt slangspråk. I: *Xenia Thorsiana*, 310–314.
- 286 **Sturtevant, A.M.**, 1954. The shift of gender in certain modern Swedish and Danish words. I: *Scandinavian Studies* 26:3, 118–124.
- 287 **Ståhle, C.I.**, 1980. Kungsan, Fiskis och Stegan. Ord på -an och -is i stockholmskan – och en Bellmansstrof. I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 362–384.
- 288 **Svensson, L.**, 1975. Om fogen i sammansättningar med tvåstaviga neutrer på -e som förled i modern svenska. I: *Kringen* en ordbok, 163–194.
- 289 **Söderberg, B.**, 1983. *Från rytters och cowboys till tjuvstrykers. S-pluralen i svenskan. En studie i språklig interferens.* (Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholm studies in Scandinavian philology. New series 16.) 232 s. Stockholm.
- 290 **Söderberg, B.**, 1984. Sex öl, två taxi och raffiga foto. Om den oböjda pluralen. I: *Nysvenska studier* 62, 18–44.
- 291 **Söderberg, B.**, 1988. Svensk språkvård och ofödda lammskinn. Om förledsbestämning: ett språkvårdsfall. I: *Nysvenska studier* 67 (1987), 89–122.
- 292 **Tamm, F.**, 1897. *Om avledningsändelser hos svenska substantiv. Deras historia och nutida förekomst.* (Skrifter utgifna af K. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Uppsala. V. 4.) 93 s. Uppsala.
- 293 **Tegnér, E.**, 1962 (1892). *Om genus i svenskan.* (3 uppl.) 217 s. Stockholm.
- 294 **Teleman, U.**, 1969d. On gender in a generative grammar of Swedish. I: *Studia Linguistica* 23, 27–67.
- 295 **Teleman, U.**, 1987c. Hur många genus finns det i svenskan? I: *Grammatik på villovägar*, 106–114.
- 296 **Thelander, M.**, 1974. Grammatiskt genus i en nutida norrländsk talgemenskap. I: *Nysvenska studier* 54, 96–129.
- 297 **Thorell, O.**, 1991b (1979). Sväv och flyt. I: *Eget språk och andras*, 54–55.
- 298 **Tiseli, G.A.**, 1908. Familje- och firmabeteckningarna på -s i nutida svenskt riksspråk. I: *Språk och stil* 7, 127–160.
- 299 **Wellander, E.**, 1915. Ett par produktiva typer av skriftspråklig nybildning. I: *Språk och stil* 15, 26–52.
- 300 **Wellander, E.**, 1952. Oklara punkter i svensk grammatik. I: *Till Nils Hänninger* 275.1952, 37–48. Stockholm.
- 301 **Wellander, E.**, 1954. Varm korvgubbe – vandrare i dimma. I: *Elias Wessén 15 april* 1954, 236–250. Lund.
- 302 **Wennerberg, J.**, 1962. De dubbelt sammansatta orden i svenskan. I: *Nysvenska studier* 41, 5–54.
- 303 **Westman, M.**, 1986b. Svenskalärare? I: *Språkvård* 1986:2, 27–28.

- 304 **Wijk-Andersson, E.**, 1989. Individuella reflexioner om generella betydelser. Artikelanvändningen i några texter med generell referens. I: *Nysvenska studier* 68 (1988), 75–86.
- 305 **Ågren, K.**, 1912. *Om användningen av bestämd slutartikel i svenskan*. 146 s. Uppsala.
- 306 **Åkermalm, Å.**, 1961a. Om s.k. förledsanslutning. I: *Nysvenska studier* 40, 55–81.
- 307 **Åkermalm, Å.**, 1961b. "Utrensare utan blod". I: *Modersmåslärarnas förening. Årsskrift* 1961, 71–91.
- 308 **Östergren, O.**, 1908. Per Sprogvid och G. Cederschiöld, Verbalabstrakterna. I: *Språk och stil* 8, 137–163.
- 309 **Östergren, O.**, 1917. Obestämd s-form efter preposition. Några synpunkter. I: *Språk och stil* 17, 129–184.
- 310 **Östergren, O.**, 1921–22. S-form efter prepositionen 'till'. I: *Nysvenska studier* 1, 138–140.
- 311 **Östergren, O.**, 1922. Adverbiell s-form efter annan prep. än 'till'. I: *Nysvenska studier* 2, 201–208.

Se också:

- 48 (Elert), 314 (Belanner), 1198 (Hiilos), 1217 (Rydén)

Adjektiv

- 312 **Abelin, Å.**, 1989. *Färgordssammansättningar*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics S 14.) 24 s. Göteborg.
- 313 **Andersson, L.-G.**, 1985a. Avhandlade adjektiv. I: *Nysvenska studier* 64, 151–179.
- 314 **Belanner, I.**, 1947. Adjektivändelsen -e, bestämda slutartiklarna i plural. I: *Skola och samhälle* 7–8, 228–235.
- 315 **Berg, R. G:son**, 1915b. Tvåstaviga adjektiv som förled. I: *Språk och stil* 15, 260–272.
- 316 **Berg, R. G:son**, 1918–19. Nya adjektiv på -sam. I: *Språk och stil* 18, 218–226.
- 317 **Bergman, G.**, 1960. Det lämpliga uttrycket. 21. Sammansättningar av adjektiv med adjektiv. I: *Nysvenska studier* 39, 169–178.
- 318 **Borgstam, S.**, 1977. Nog är tillräckligt. I: *Nysvenska studier* 57, 217–226.
- 319 **Diderichsen, P.**, 1944. Perfektparticipium – supinum – verbaladjektiv i dansk og svensk. I: *Arkiv för nordisk filologi* 58, 263–283.
- 320 **Dunås, R.**, 1966. *Lig-avledningar till substantiv i nusvenskan*. (Skrifter utgivna av institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 14.) 429 s. Uppsala.
- 321 **Ejder, B.**, 1945. *Adjektivändelsen -er i de nordiska språken särskilt i svenskan*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap 3.) 262 s. Lund.
- 322 **Garme, B.**, 1991a (1988). Annorlunda. I: *Eget språk och andras*, 69–70.
- 323 **Garme, B.**, 1991b (1987). Röda och orange tröjor. I: *Eget språk och andras*, 46–47.

- 324 **Hast, S.**, 1980. Om ord och uttryck av typen *splitterny* och *spritt ny*. I: *Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning* 16, 21–81. Göteborg.
- 325 **Hedquist, R.**, 1979. Om adjektivets komparation. I: *Svenskans beskrivning* 11, 95–106.
- 326 **Hellberg, S.**, 1988. The semantics of high-frequency adjectives. I: *Studies in computer-aided lexicology*, 124–139.
- 327 **Hene, B.**, 1984. "Den dyrkade Lasse och stackars lilla Lotta." *En syntaktisk-semantisk studie av personbeskrivande adjektiv och adverb i populära ungdomsböcker*. (Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities 64.) 269 s. Umeå–Stockholm
- 328 **Hene, B.**, 1988. Attributiv ålder och predikativ glädje – om personbeskrivande adjektivs syntaktiska funktion. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 1, 202–219.
- 329 **Hjelmqvist, T.**, 1913b. *Ospar och ospard (osparad)* i st. f. *sparad* jämte liknande uttryck. Några fall af öfverflödigt negation i svenskan. I: *Arkiv för nordisk filologi* 29, 135–162.
- 330 **Hylén, J. E.**, 1920–21. Adjektiv utan obestämt neutrum singularis. I: *Språk och stil* 20, 55–64.
- 331 **Hylén, J. E.**, 1924. Sammansatta adjektivs komparation. I: *Nysvenska studier* 4, 152–163.
- 332 **Jonsson, H.**, 1988. Växlingen mellan normbestämd och neutral innebörd hos vissa adjektiv. I: *Nysvenska studier* 67 (1987), 137–154.
- 333 **Kester, E.-P.**, 1992. Adjectival inflection and dummy affixation in Germanic and Romance languages. I: *Papers from the Workshop on the Scandinavian noun phrase*, 72–87.
- 334 **Kester, E.-P.**, 1993. The inflectional properties of Scandinavian adjectives. I: *Studia Linguistica* 47:2, 139–153.
- 335 **Körner, R.**, 1936a. Den skolgrammatiska behandlingen av det självständiga adjektivet. I: *Moderna språk* 29 (1935), 173–193.
- 336 **Körner, R.**, 1945b. En misskänd superlativ. I: *Årsskrift för Modersmållärarnas förening* 1945, 127–134.
- 337 **Körner, R.**, 1953. Strödda bidrag till komparativ grammatik. II. I: *Moderna språk* 47, 39–56.
- 338 **Larsson, A.**, 1991a (1978). Att göra sin egen mask. I: *Eget språk och andras*, 64–65.
- 339 **Larsson, C.**, 1940a. Den s.k. absoluta komparationen. I: *Årsskrift för Modersmållärarnas förening* 1940, 142–144.
- 340 **Leijström, G.**, 1950. *Studier i det germanska adjektivets syntax I. Partitiva adjektiv. En satsanalytisk undersökning*. 93 s. Stockholm.
- 341 **Lindqvist, A.**, 1909. Studier över svenska verbaladjektiv. I: *Arkiv för nordisk filologi* 25, 221–288.
- 342 **Lindroth, H.**, 1906. *Om adjektivering af particip. En studie inom nusvensk betydelselära*. 176 s. Lund.

- 343 **Ljunggren, K. G.**, 1939. *Adjektivering av substantiv i svenskan. Undersökningar i svensk ordbildnings- och betydelselära.* (Lunds universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 35. Nr 3.) 321 s. Lund–Leipzig.
- 344 **Ljunggren, K. G.**, 1940. Ett kapitel ur språkets liv. När substantiv blir adjektiv. I: *Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri utgiven av Letterstedtska föreningen. Ny serie 15* (1939), 466–482.
- 345 **Ljunggren, K. G.**, 1944. Adjektiven liten och små. I: *Arkiv för nordisk filologi* 58, 47–61.
- 346 **Loman, B.**, 1964a. Adjektivkombinationer. I: *Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning I*, 72–81.
- 347 **Loman, B.**, 1980. Avledning på -sam i svenskan. I: *Folkmålsstudier* 26 (1979), 49–60.
- 348 **Lundbladh, C.-E.**, 1988. *Adjektivets komparation i svenskan. En semantisk beskrivning.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 40.) 196 s. Lund.
- 349 **Löfström, P.**, 1988. Vinröd eller rödvin? I: *Språkvård* 1988:4, 21–23.
- 350 **Malmgren, S.-G.**, 1981. Att definiera adjektiv. I: *Svenskans beskrivning* 12, 91–99.
- 351 **Malmgren, S.-G.**, 1987a. *Om adjektiven i LPS-projektets lexikon. En arbetsrapport från projektet En Lexikonorienterad Parser för Svenska.* (Rapporter från Språkdata 23.) 21 s. Göteborg.
- 352 **Malmgren, S.-G.**, 1990 (1984). *Adjektiviska funktioner i svenskan.* (Nordistica Gothoburgensia 13. Acta Universitatis Gothoburgensis.) 231 s. Göteborg.
- 353 **Mjöberg, J.**, 1931. En vilsekommen superlativ. I: *Årsskrift för Modersmålläroarnas förening* 1931, 74–77.
- 354 **Nilsson, G.**, 1993a. *Aktig-ord förr och nu. En historisk-semantisk studie av aktig-avledning i svenskan.* (Skrifter utgivna av institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 31.) 140 s. Uppsala.
- 355 **Nilsson, G.**, 1993b. Tvivelaktig, slösaktig och småaktig eller välartad, sparsam och gentlemannamässig? Om konkurrens mellan adjektivbildande suffix. I: *Studier i svensk språkhistoria* 3, 153–159.
- 356 **Nordberg, B.**, 1985d (1982). Vad händer med adjektivets ändelsekomparation? I: *Det mångskiftande språket*, 88–103.
- 357 **Nordberg, B.**, 1991b (1979). Tätare eller mera tät? I: *Eget språk och andras*, 45–46.
- 358 **Pettersson, T.**, 1990. Varför barnet inte kan vara latt. I: *Svenskans beskrivning* 17, 293–302.
- 359 **Samuelsson, K. J.**, 1914. Några ord om sammansättningar med -lös och -fri. I: *Svenska studier tillägnade Gustaf Cederschiöld den 25 juni 1914*, 394–405.
- 360 **Sigurd, B.**, 1967. Adjektivkomparationens morfologi. I: *Arkiv för nordisk filologi* 82, 250–268.
- 361 **Sigurd, B.**, 1983. Om jätte-, kalas- och andra förstärkningsprefix. I: *Språkvård* 1983:2, 7–16.

- 362 **Söderbergh, R.**, 1964. *Suffixet -mässig i svenskan. En historisk-semantisk ordbildningsstudie.* (Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholm studies in Scandinavian philology. New series 5.) 388 + 40 s. Stockholm.
- 363 **Söderbergh, R.**, 1965. Ändelsen -mässig i svenskan. I: *Språkvård* 1965:3, 9–12.
- 364 **Tamm, F.**, 1899a. *Om avledningsändelser hos svenska adjektiv. Deras historia och nutida förekomst.* (Skrifter utgivna af K. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Uppsala. VI. 8.) 68 s. Uppsala.
- 365 **Teleman, U.**, 1965. Svenskans genusmorfem. I: *Arkiv för nordisk filologi* 80, 217–230.
- 366 **Teleman, U.**, 1966a. Svenskans genusmorfem. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning II*, 67–69.
- 367 **Teleman, U.**, 1987b. Det är skillnad på folk och få: dum; dummare; dummast. I: *Grammatik på villovägar*, 115–123.
- 368 **Teleman, U.**, 1995. Han, hon eller vem som helst. I: *Språkvård* 1995:1, 3–9.
- 369 **Thelander, K.**, 1991 (1989). Kommuniserbar på svenska? I: *Eget språk och andras*, 62–63.
- 370 **Uthorn, N.**, 1954. Falsk komparativ. I: *Modersmåslärarnas förening. Årsskrift* 1953, 94–96.
- 371 **Utterström, G.**, 1980. *Om prefixet o- i 1900-talssvenska. En studie.* (Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 18.) 20 s. Umeå.
- 372 **Vendelfelt, E.**, 1946–47. Ordsammansättningar av typen ”sötsur”. I: *Nysvenska studier* 26, 96–110.
- 373 **Westman, M.**, 1994. Grammatikens lundensiske ljus. I: *Språkbruk, grammatik och språkförändring*, 229–237.
- 374 **Widmark, G.**, 1991 (1982). Norges nye/nya statsminister. I: *Eget språk och andras*, 47–48.
- 375 **Widmark, G.**, 1992b. Vi och Wellander. Om kongruensen som språkvårdsproblem. I: *Språkvård* 1992:3, 7–16.

Se också:

194 (Andersson), 204 (Benson), 209 (Bergman), 220 (Cederschiöld), 245 (Inghult), 255 (Källström), 270 (Nordfelt), 278 (Sandström, Holmberg), 279 (Sigurd), 280 (Sigurd), 293 (Tegnér), 294 (Teleman), 296 (Thelander), 433 (Körner), 834 (Widmark)

Pronomen och räkneord

- 376 **Ahlgren, P.**, 1978. *Tilltalsordet ni. Dess semantik och användning i historiskt perspektiv.* (Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Philologiæ Scandinaviæ Upsalien-sia 12.) 142 s. Uppsala.
- 377 **Allén, S.**, 1958. Indelningen av nusvenskans pronomen. I: *Arkiv för nordisk filologi* 73, 51–70.

- 378 **Andersson, Elisabet**, 1982. Några pronominella bestämningar i Umemålet. I: *Nordsvenska*, 193–200.
- 379 **Andersson, Erik**, 1975. Swedish numerals: Constituent structure and semantics. I: *Papers from the Second Scandinavian conference of linguistics*, 15–34.
- 380 **Andersson, Erik**, 1993a. En syntaktisk definition av svenskans pronomen. I: *Språk och social kontext*, 215–227.
- 381 **Andersson, L.-G.**, 1972. *Man – ett pronomen*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 15.) 22 s Göteborg.
- 382 **Aniansson, E.**, 1991b (1987). Tjugohundratalet. I: *Eget språk och andras*, 55–56.
- 383 **Anward, J.**, 1974b. Swedish reflexivization. I: *Papers from the First Scandinavian conference of linguistics*, 17–35.
- 384 **Beckman, N.**, 1948. Rang och pronomen. I: *Nysvenska studier* 27, 99–112.
- 385 **Berg, R. G:son**, 1906b. Interrogativet och relativet *hvem*. I: *Språk och stil* 6, 247–248.
- 386 **Bergman, G.**, 1959. *Tilltalsord i Norden*. (Föreningen Norden. Nordens serie 32.) 31 s. Stockholm.
- 387 **Bilý, M.**, 1978. Reflexives and the subjective ('empathic') side of FSP. I: *Papers from the Fourth Scandinavian conference of linguistics*, 227–233.
- 388 **Blume, H.**, 1982. Schwedisch *han/hon* und seine Entsprechungen im Deutschen. I: *Skandinavistik* 12:2, 137–151.
- 389 **Bolander, M., Hene, B.**, 1982. "Hä gå bra dä!" Varianter till *det* i regionalt standardspråk i Arvidsjaur. I: *Nordsvenska*, 175–191.
- 390 **Braunmüller, K.**, 1978a. On possessive pronouns in Germanic languages. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 3, 303–312.
- 391 **Bönnemark Myrman, M.**, 1992. Förenade possessiva och demonstrativa pronomen i svensk skönlitteratur och i översättningar till svenska från engelska. I: *Svenskans beskrivning* 19, 82–94.
- 392 **Cassirer, P.**, 1976. Formerna av pronomenet *de*. 1. södra Sverige. I: *Nysvenska studier* 55–56, 251–290.
- 393 **Dahl, Ö.**, 1980. Über *Sin* und *Hans*. I: *ALVAR. A linguistically varied assortment of readings. Studies presented to Alvar Ellegård on the occasion of his 60th birthday*. (Stockholm papers in English language and literature. 1.) 21–33. Stockholm.
- 394 **Eklund, B.**, 1978. *JAG SÅG HAN och HAN SÅG JAG. Något om subjektformer av personliga pronomen på objektsplats hos skolungdomar i Västerbotten*. (Stadsmål i övre Norrland 12.) 44 s. Umeå.
- 395 **Eklund, B.**, 1982. "Jag såg han." Om objektsformer av personliga pronomen i nordsvenskan. I: *Nordsvenska*, 161–173.
- 396 **Elert, C.-C.**, 1964. Räkneordens morfosyntax och morfofonematik. I: *Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* I, 63–70.
- 397 **Elert, C.-C.**, 1966a. Graphs for the morphological relations in the personal and possessive pronouns in Swedish. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* III, 29–39.

- 398 **Ellegård, A.**, 1980. Om namn på höga tal. I: *Språkvård* 1980:2, 12–15.
- 399 **Elmqvist, A. L.**, 1947. Swedish expressions denoting 'a little' and 'at all'. I: *Scandinavian Studies* 19:6, 225–229.
- 400 **Engdahl, E.**, 1980a. Unbounded dependencies with bound anaphors. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 4, 251–262.
- 401 **Enkvist, N. E.**, 1983. En not över multipla kriterier för korrelatbestämning. I: *Struktur och variation*, 301–307.
- 402 **Eriksson, I.**, 1969. *Pronomenbruket i några inspelningar av Eskilstuna stadsspråk.* (Rapport nr 5 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 44 s. Uppsala.
- 403 **Ewerth, S.**, 1978. Ska dom eller skall de? I: *Språkvård* 1978:2, 25–30.
- 404 **Ewerth, S.**, 1992. Tidningstexter, om dom igen. I: *Språkvård* 1992:3, 17–19.
- 405 **Forsgren, T.**, 1995. Hän/hon/han: om folk och få, personligt och opersonligt. I: *Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Uleåborgs universitet B* 19, 44–52. Uleåborg.
- 406 **Fraurud, K.**, 1988b. Pronoun resolution in unrestricted text. I: *Nordic Journal of Linguistics* 11:1–2, 47–68.
- 407 **Gjerdman, O.**, 1915. Till frågan om uppkomsten av uttryck som *din stackare*. I: *Språk och stil* 15, 235–259.
- 408 **Gunnarsson, B.-L.**, 1991b. Hen, den, hon eller han? I: *Språkvårdssamfundets meddelanden* 28, s. II. Uppsala.
- 409 **Götzsche, H.**, 1991b. On the logic and syntax of numerals in Danish and Swedish. I: *Papers from the Twelfth Scandinavian conference of linguistics*, 78–89.
- 410 **Götzsche, H.**, 1994. Svenska decimaltermer och pseudodecimaltermer. I: *Svenskans beskrivning* 20, 159–167.
- 411 **Hallencreutz, K.**, 1979. *De–dem–dom i svenskt elevspråk.* (FUMS rapport 71.) 30 s. Uppsala.
- 412 **Hallencreutz, K.**, 1992. Elevtexter – rapport från en granskning. I: *Språkvård* 1992:3, 20–22.
- 413 **Hammarberg, B., Viberg, Å.**, 1976a. Anaforiska processer i svenskan i in-vandrarperspektiv – några utgångspunkter. I: *Nysvenska studier* 55–56, 213–226.
- 414 **Hantson, A.**, 1994. Scandinavian SIN in (absolute) MED constructions. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. General session*, vol. I, 149–161.
- 415 **Hedquist, R.**, 1976. Pronomen som övertalningsmedel. I: *Nysvenska studier* 55–56, 157–176.
- 416 **Hellberg, S.**, 1980. *Reflexiveringen som ledtråd till svenskans struktur.* (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 42.) 107 s. Göteborg.
- 417 **Henningsson, L.-Å.**, 1986. Floating quantifiers or precisers. I: *Scandinavian syntax*, 67–74.

- 418 **Henningsson, L.-Å.**, 1988. Referents in the grammar. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 33, 131–137. Lund.
- 419 **Henriksson, B., Hene, B., Bolander, M.**, 1983. "En flicka gråter inte". Om svenskans artikelbruk. (Läromedel från institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet. 10.) 50 s. Umeå.
- 420 **Holmberg, Anders**, 1984a. Om reflexiva och andra enklitiska pronomina. I: *Svenskans beskrivning* 14, 30–38.
- 421 **Holmberg, Anders**, 1984b. On certain clitic-like elements in Swedish. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 13, 1–31. Trondheim.
- 422 **Holmberg, Anders**, 1986a. The distribution of case-neutral pronouns in a Swedish dialect. I: *Scandinavian syntax*, 88–100.
- 423 **Holmberg, Anders**, 1991b. The distribution of Scandinavian weak pronouns. I: *Clitics and their hosts*. Ed. by H. van Riemsdijk & L. Rizzi. (Eurotyp working papers. Theme group 8: Clitics.) 155–173. Tilburg.
- 424 **Hylén, J. E.**, 1911b. Personligt pronomenen i tilltal. I: *Språk och stil* 10, 71–85.
- 425 **Hylén, J. E.**, 1918–19. Några iakttagelser angående användningen av personligt och relativt pronomenen. I: *Språk och stil* 18, 122–134.
- 426 **Josephson, O.**, 1992. Vem kommer som ett yrväder? eller "Annchen! Det var för mycket!" Om pronominell personintroduktion i svenska noveller. I: *Leve mångfalden!*, 79–91.
- 427 **Kjellmer, G.**, 1976. Du pacifist – din pacifist. I: *Språkvård* 1976:1, 8–14.
- 428 **Kjellmer, G.**, 1984a. "De vars" eller "de vilkas"? Om genitiv av relativpronomenen. I: *Nysvenska studier* 62, 45–55.
- 429 **Kjellmer, G.**, 1995. *Min egna familj*. Om ett variationsområde i modern svenska. I: *Språk och stil. Ny följd* 4 (1994), 145–153.
- 430 **Kohz, A.**, 1982. *Linguistische Aspekte des Anredeverhaltens. Untersuchungen am Deutschen und Schwedischen*. (Kommunikation und Institution 5.) 144 s. Tübingen.
- 431 **Källström, R.**, 1992a. Hennes nyai bilarhennes. Om kongruens i svenska och andra språk. I: *Svenska i harmoni*, 31–59.
- 432 **Källström, R.**, 1992b. Språktypologiska perspektiv på kongruens i svenskan och finskan. I: *Första forskarsymposiet om Nordens språk som andraspråk i Stockholm 1991*, 162–171.
- 433 **Körner, R.**, 1934a. Analysen av uttryck av typen *något nytt*, *något nytt*. I: *Moderna språk* 27 (1933), 261–265.
- 434 **Körner, R.**, 1937b. Pronominalläran i skolgrammatiken. I: *Moderna språk* 30 (1936), 69–82.
- 435 **Körner, R.**, 1939. Den bestämda artikelns bruk vid av adjektivattribut bestämt substantiv i svenskan, engelskan, tyskan och franskan. I: *Moderna språk* 32 (1938), 52–76.
- 436 **Körner, R.**, 1954b. Nutida tendenser i svensk språkutveckling. I: *Modersmålsläraarnas förening. Årsskrift* 1954, 98–113.

- 437 **Körner, R.**, 1955. Strödda bidrag till komparativ grammatik V, VI. I: *Moderna språk* 49, 77–102, 295–315.
- 438 **Körner, R.**, 1957. Nutida tendenser i svensk språkutveckling. III. I: *Modersmålslärares förening. Årsskrift* 1957, 63–72.
- 439 **Larsson, A.**, 1991b (1984). Behövs Ni? I: *Eget språk och andras*, 103–104.
- 440 **Laurén, C.**, 1979. Något om något. I: *Festskrift till Björn Pettersson* 29.12.1979, 107–110.
- 441 **Leijström, G.**, 1934. Om obestämda artikeln. Ett bidrag till nordisk språkhistoria. (Nordiska texter och undersökningar 3.) 192 s. Stockholm–Köpenhamn.
- 442 **Lindroth, H.**, 1941. *De reflexiva pronomina. Ett stycke tillämpad språkteori.* (Göteborgs högskolas årsskrift XLVII. 1941:17.) 72 s. Göteborg.
- 443 **Ljunggren, C. A.**, 1901. Om bruket af sig och sin i svenskan. *Historisk framställning.* 55 s. Lund.
- 444 **Ljunggren, K. G.**, 1949. Till frågan om uppkomsten av uttryckstypen ”din stackare”. I: *Studier i nordisk filologi* 39, 58–61.
- 445 **Loman, B.**, 1956. Om relationen mellan ordföljd och betydelse hos framförställda attributiva bestämningar till substantiviska huvudord. I: *Arkiv för nordisk filologi* 71, 218–244.
- 446 **Låftman, E.**, 1949. Svenskt och engelskt i pronoménlärans. I: *Moderna språk* 43, 44–53.
- 447 **Malmström, M.**, 1980. Mängd- eller flertalsbetydelse? Förskjutningar i bruket av kvantitetsorden *mer(a)* och *fler(a)* som bestämningar till substantiv. I: *Xenia Thorsiana*, 170–184.
- 448 **Mitchell, S. A.**, 1979. Address and decision-making in modern Swedish. I: *Anthropological linguistics* 21:2, 61–69.
- 449 **Molde, B.**, 1971. Dom och andra talspråksformer. I: *Språkvård* 1971:2, 14–16.
- 450 **Molde, B.**, 1976a. Han, hon, den – eller vad? I: *Språkvård* 1976:1, 4–7.
- 451 **Molde, B.**, 1980. Ingen av de som? I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 72–85.
- 452 **Mårtensson, E.**, 1986. Det nya niandet. I: *Nordlund* 10, 35–79. Lund.
- 453 **Mårtensson, E.**, 1987. När myndigheterna blev du med oss. Om informaliseringen av det offentliga språket. I: *Nordlund* 13, 25–78. Lund.
- 454 **Møller, K.**, 1945. *Nordiske artikelproblemer.* (Udvalg for Folkemaals publikationer A 7.) 127 s. Köpenhamn.
- 455 **Nilsson, K.**, 1972. Two Swedish reflexive constructions. I: *Studies for Einar Haugen*, 409–418.
- 456 **Nørstebø Moshagen, S., Trosterud, T.**, 1990. Non-clause-bounded reflexives in Mainland Scandinavian. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 46, 47–52. Lund.
- 457 **Olson, E.**, 1913. *Studier över pronoménen den i nysvenskan.* (Lunds universitets årsskrift. N.F. Afd. 1. Bd 9. Nr 3.) 118 s. Lund–Leipzig.

- 458 **Olsson, M.**, 1988. How dates are made. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 33, 173–191. Lund.
- 459 **Olsson, M.**, 1990. De svenska räkneordens morfonologi. I: *Svenskans beskrivning* 17, 281–292.
- 460 **Pettersson, B.**, 1978. *Man och du*. I: *Spridda studier i svenska, särskilt finlandssvenska I*. (Skrifter utgivna av institutionen för filologi II vid Tammerfors universitet, nordisk filologi. 2.) 21–25. Tammerfors.
- 461 **Pettersson, G.**, 1976. Om *vilken* som relativt pronomen. I: *Nordiska studier i filologi och lingvistik*, 342–352.
- 462 **Phillips, G.**, 1979. Notes on deixis and the definite article in English and Swedish. I: *Kontrastiv lingvistik och sekundärspråksforskning*, 79–85.
- 463 **Pihlström, S.**, 1972. De, di, dem, dom. I: *Svenskläraryrskrift 1972*, 144–152.
- 464 **Platzack, C.**, 1976a. Hur *dom* som blir *de/dem* som. I: *Nordiska studier i filologi och lingvistik*, 353–361.
- 465 **Reinhammar, M.**, 1978. Om tilltalsordet *ni*. I: *Nysvenska studier* 58, 167–197.
- 466 **Reinikainen, M.**, 1983. Korrelat med determinativ syftning. I: *Grammatiska kontraster*, 29–50.
- 467 **Riad, T.**, 1988a. Long distance reflexives. A predictive system and some Swedish data. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 37, 13–23. Lund.
- 468 **Riad, T.**, 1988b. *Reflexivity and predication*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 36.) 50 s. Lund.
- 469 **Risberg, B.**, 1928. Valet mellan reflexivt och icke-reflexivt pronomen. I: *Nysvenska studier* 8, 154–156.
- 470 **Rolf, B.**, 1974. A rule for pronominalization and reflexivization in Swedish. I: *Wiener Linguistische Gazette* 6, 40–48.
- 471 **Schwartz, E.**, 1899. Om användningen af possessivt pronomen i *din stackare* och likartade uttryck. I: *Arkiv för nordisk filologi* 15, 182–192.
- 472 **Sigurd, B.**, 1972b. Runda tal. I: *Ord om ord*, 104–136.
- 473 **Sigurd, B.**, 1982a. Changes in Swedish address terms described by power-solidarity diagrams. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 24, 59–79. Lund.
- 474 **Sigurd, B., Gawronska-Werngren, B.**, 1990. Reflexivization in referent grammar. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 36, 139–150. Lund.
- 475 **Silfverbrand, S.**, 1901–02. Undersökningar rörande användningen af *sig* och *sin* i nysvenskan. I: *Språk och stil* 1, 109–136.
- 476 **Sorvali, I.**, 1984. Om räkneord. I: *Fem studier tillägnade Åke Granlund på hans 70-årsdag 28.4.1984*. (Meddelanden från institutionen för nordisk filologi vid Uleåborgs universitet B 5.) 16–23. Uleåborg.
- 477 **Sundqvist, A.**, 1980. Tilltal på sjukhus. I: *Språkvård* 1980:2, 16–19.

- 478 **Svartengren, T. H.**, 1911. Du lilla skålmgubbe, din lilla skålm. I: *Språk och stil* 11, 72–75.
- 479 **Svartholm, K.**, 1978. *Svenskans artikelsystem. En genomgång av artikelbruket i vuxenspråket och en modell för analys av bruket i barnspråket.* (MINS 3.) 243 s. Stockholm.
- 480 **Takman, J.**, 1990. Vad säger du, ers högvälborehet? I: *Språkvård* 1990:4, 25–28.
- 481 **Terner, E.**, 1922. *Studier över räkneordet en och dess sekundära användningar, förnämligast i nysvenskan.* 234 s. Uppsala.
- 482 **Thelander, M.**, 1980. Någonting om bl.a. ingenting. I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 323–340.
- 483 **Thelander, M.**, 1991a (1984). Ett ord med egenart. I: *Eget språk och andras*, 50–51.
- 484 **Práinsson, H.**, 1987. What is a reflexive pronoun? I: *Proceedings of the Seventh biennial conference of teachers of Scandinavian studies in Great Britain and Northern Ireland*, 107–127.
- 485 **Thulin, C.**, 1933. Valet mellan reflexivt och icke-reflexivt pronomén i nysvenskan. I: *Nysvenska studier* 13, 75–84.
- 486 **Uthorn, N.**, 1970. Försvinner ordet de? I: *Svenskläraryörelingens årsskrift* 1970, 147–155.
- 487 **Wellander, E.**, 1935. Bruket av *sin* och *hans* ur grammatisk, logisk och psykologisk synpunkt. I: *Svensk stil*, 139–150.
- 488 **Wellander, E.**, 1938. Tilltalsord i Norden. I: *Nordens kalender* 1938, 63–71. Oslo.
- 489 **Wellander, E.**, 1965b. Svenskans tillstånd och behov. I: *Språkvård* 1965:1, 8–13.
- 490 **Werner, O.**, 1979. Swedish *dom* revisited. I: *Papers from the Fifth Scandinavian conference of linguistics*, 373–382.
- 491 **Werner, O.**, 1981. Nochmals schwedisch *dom*. I: *Arkiv för nordisk filologi* 96, 137–168.
- 492 **Westman, M.**, 1986a. Om ordformer i skriftspråk. I: *Svenskläraryörelingens årsskrift* 1986, 155–166.
- 493 **Widmark, G.**, 1979. Han och hon. I: *Språkform och språknorm*, 264–271.
- 494 **Wikström, K.**, 1986. Svenskt eller osvenskt i finskspråkigas abiturientuppsatser. Om *den/det*-syftning. I: *Xenia Huldeniana*, 317–327.
- 495 **Zaenen, A., Maling, J.**, 1982. The status of resumptive pronouns in Swedish. I: *Readings on unbounded dependencies in Scandinavian languages*, 223–230.
- 496 **Åbrink, H.**, 1988. Här är jag nu – om spatio-temporala markörer i talspråket. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 2, 513–527.

Se också:

- 48 (Elert), 139 (Wellander), 194 (Andersson), 204 (Benson), 222 (Davidson), 236 (Himannen), 240 (Hultman), 244 (Hylén), 255 (Källström), 256 (Körner), 283 (Sigurd), 293 (Tegnér), 294 (Teleman), 296 (Thelander), 300 (Wellander), 338 (Larsson), 340 (Leijström), 365 (Teleman), 366 (Teleman), 368 (Teleman), 670 (Edmondson, Lindau), 679 (Hirvonen), 680 (Hirvonen), 726 (Teleman), 728 (Welin), 834 (Widmark), 990 (Hellberg)

Verb

- 497 **Alfvegren, L.**, 1984. *Vi gingo och vi gick. Från pluralis till singularis i verbböjningen.* (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 72.) 116 s. Stockholm.
- 498 **Allwood, J.**, 1977. Om analys av kommunikationsverb. I: *Nysvenska studier* 57, 123–136.
- 499 **Anward, J.**, 1988. Verb-verb agreement in Swedish. I: *McGill working papers in linguistics*, 1–34.
- 500 **Bodegård, A.**, 1988. Partikelverb och sammansättning – analys och syntes i ordbildningen. I: *Första symposiet om svenska som andraspråk*, vol 1, 246–251.
- 501 **Cederschiöld, G.**, 1911b. För riksspråket nya verb, som bildats genom avledning. I: *Språk och stil* 10, 211–228.
- 502 **Cederschiöld, W.**, 1912. Några svenska avledningar på suffixet (s-)tra. I: *Xenia Lideniana. Festskrift tillägnad professor Evald Lidén på hans femtioårsdag den 3 oktober 1912*, 78–83. Stockholm.
- 503 **Elmevik, L.**, 1971. Om verben varda och bliva i de nordiska språken. I: *Nysvenska studier* 50, 129–169.
- 504 **Ewerth, S.**, 1993. Har vi konjunktiv i svenskan? I: *Språkvård* 1993:4, 9–14.
- 505 **Ewerth, S.**, 1995. Mer om konjunktivens död. I: *Språkvård* 1995:3, 22–23.
- 506 **van Gelderen, E.**, 1988. *To be* in English and Swedish. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 37, 3–7. Lund.
- 507 **Gronemeyer, C.**, 1995. Swedish applied verbs derived by the prefix *be-*. I: *Lund University. Department of linguistics. Working papers* 44, 21–40.
- 508 **Hallander, L.-G.**, 1955. Morfofonemiska förhållanden vid svensk verbböjning. I: *Nordisk sommeruniversitet 1954. Virkelighed og beskrivelse.* (Moderne videnskab. Orientering og debat IV.) 144–147. Köpenhamn.
- 509 **Hene, B., Holmgren, B.**, 1982. "Vi flytt int." Presens av olika verb samt preteritum av *vara* i standardspråken i Arvidsjaur och Skellefteå. I: *Nordsvenska*, 201–220.
- 510 **Holmberg, Axel**, 1937. Om verbalgenera. Ett bidrag till nysvensk formlära. I: *Nysvenska studier* 17, 219–232.
- 511 **Hylén, J.E.**, 1915. Trenne skolgrammatiska spörsmål. I: *Språk och stil* 15, 201–213.
- 512 **Hänninger, N.**, 1918. Om betydelseförskjutningen hos de verbala *s*-formerna. I: *Studier tillegnade Esaias Tegnér den 13 januari 1918*, 250–257.
- 513 **Inghult, G.**, 1990. Zu den Verben mit einem nominalen Erstglied im Deutschen und Schwedischen. I: *Studier i modern språkvetenskap. Ny serie* 9. (Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholm studies in modern philology. New series 9.) 77–98. Stockholm.
- 514 **Jansson, V.**, 1948. Uppkomsten av tredje konjugationen (tro, trodde, trott). I: *Nysvenska studier* 27, 113–132.

- 515 **Johannisson, T.**, 1964a (1954). Om sammansatta verb i svenskan. I: *Nutidssvenska*, 23–42.
- 516 **Josefsson, G.**, 1993a. Noun incorporating verbs in Swedish. I: *The Nordlex project. Lexical studies in the Scandinavian languages*. Ed. by M. Herslund & F. Sørensen. (LAMBDA 18.) 274–304. Köpenhamn.
- 517 **Josefsson, G.**, 1994. Några aspekter på verben *krylla*, *vimla* och *myllra*. I: *Språkbbruk, grammatik och språkförändring*, 167–176.
- 518 **Karlsson, F., Sahlquist, Å.**, 1975. Starka verb i förvandling. I: *Nysvenska studier* 54, 44–84.
- 519 **Keer, E.**, 1994. The verb particle combination in Swedish as incorporation. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. Special session on Scandinavian syntax*, 61–73.
- 520 **Kjellman, N.**, 1930. Partikeln *till* i sammansättning med verb. I: *Nysvenska studier* 9, 117–148.
- 521 **Kosmeijer, W.**, 1986. *The status of the finite inflection in Icelandic and Swedish*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 26.) 41 s. Trondheim.
- 522 **Källgren, G.**, 1979. *Innehåll i text*. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 11.) 168 s. Lund.
- 523 **Körner, R.**, 1945a. En flexionsform i upplösning. I: *Pedagogisk tidskrift* 81, 67–70.
- 524 **Landtmanson, S.**, 1911. Några anteckningar vid kriorättningen. I: *Språk och stil* 10, 125–130.
- 525 **Ledin, P.**, 1988. Att starta upp betyder mer än starta. I: *Språkvård* 1988:2, s. 17.
- 526 **Ljunggren, R.**, 1934. *Supinum och dubbelsupinum. Syntaktiska studier*. (Uppsala universitets årsskrift 1934.) 103 s. Uppsala.
- 527 **Lotz, J.**, 1964. Morphophonemic alternations in the Swedish strong verb (Ablaut). I: *Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* I, 55–61.
- 528 **Lotz, J.**, 1969. Morphophonemics of the strong verb in formal literary Swedish. I: *Studia Linguistica* 23, 114–131.
- 529 **Lundberg, J.**, 1921. *Studier över andra starka verbalklassen i nysvenskan med hänsyn tagen även till övriga starka verbalklasser*. 210 s. Lund.
- 530 **Lundbladh, C.-E.**, 1991. Processverb med tillståndsbetydelse. I: *Svenskans beskrivning* 18, 248–260.
- 531 **Lundbladh, C.-E.**, 1993. Verbens s-former. En följd och yttring av svag objektsbetydelse. I: *Ord och lexikon*, 102–117.
- 532 **Markey, T. L.**, 1969. *The verbs varda and bliva in Scandinavian. With special emphasis on Swedish*. (Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Philologiae Scandinavicae Upsaliensia 7.) 309 s. Uppsala.
- 533 **Mjöberg, J.**, 1941. Verbens pluralformer. I: *Årsskrift för Modersmållärarnas förening* 1941, 213–223.

- 534 **Molde, B.**, 1976b. Närvara, övervara, undvara och avvara. I: *Språkvård* 1976:4, 28–32.
- 535 **Muittari, V.**, 1978. *Modala verbformer i finskan och svenskan*. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Jyväskylä universitet. 1/1978.) 41 s. Jyväskylä.
- 536 **Muittari, V.**, 1980. *Studier över modusbruket i finskan och svenskan. En kontrastiv analys*. 190 s. Jyväskylä.
- 537 **Muittari, V.**, 1987a. *Om modus och modalitet. En finsk-svensk kontrastiv studie över modalitet i konditionala, koncessiva och komparativa satser och satsfogningar*. (Studia Philologica Jyväskyläensia 20.) 296 s. Jyväskylä.
- 538 **Muittari, V.**, 1987b. *Bilaga till "Om modus och modalitet". Testen*. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Jyväskylä universitet 5.) 48 s. Jyväskylä.
- 539 **Nivre, J.**, 1987. *Jag tror – jag vet – jag beklagar. Om de propositionella attitydverbens semantik*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics S 9.) 67 s. Göteborg.
- 540 **Norén, K.**, 1985. Partikelverb – är det något särskilt? I: *Svenskans beskrivning* 15, 375–386.
- 541 **Norén, K.**, 1990. *Svenska partikelverbs semantik*. 210 s. Göteborg.
- 542 **Olofsson, A.**, 1993. Övåntade imperativer. I: *Språkvård* 1993:4, 15–18.
- 543 **Ottósson, K. G.**, 1986. På väg mot en prototypisk klassificering av ordklassen "verb". I: *Papers from the Ninth Scandinavian Conference of Linguistics*, 246–256.
- 544 **Perridon, H.**, 1985a. Om svenska verb. I: *Svenskans beskrivning* 15, 387–400.
- 545 **Perridon, H.**, 1985b. Verbens morfologi i skriften rikssvenska. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1985:1, 88–119.
- 546 **Pettersson, B.**, 1979b. Sku. I: *Språkvård* 1979:4, 30–32.
- 547 **Pihlström, S.**, 1994. Konjunktiv i nutida svenska. I: *Språkvård* 1994:3, 20–21.
- 548 **Pitkänen-Koli, T.**, 1990. Om klassificering av verb enligt systemlingvistik. Analys av några svenska skönlitterära texter. I: *Svenskans beskrivning* 17, 303–314.
- 549 **Platzack, C.**, 1976b. The Swedish past participle. Some arguments for a lexical redundancy rule. I: *Papers from the Third Scandinavian conference of linguistics*, 313–325.
- 550 **Platzack, C.**, 1980. The Swedish past participle: Some arguments for a lexical redundancy rule. I: *Studia Linguistica* 34:1, 43–78.
- 551 **Platzack, C.**, 1989. The Swedish supine: An active verb form or the non-agreeing form of the past participle? I: *Sentential complementation and the lexicon. Studies in honour of Wim de Geest*. Ed. by D. Jaspers, W. Klooster, Y. Putseys & P. Seuren. 305–319. Dordrecht–Providence.
- 552 **Scovazzi, M.**, 1968. L'uso delle forme verbali riflessive nello svedese moderno. I: *Studie Germanici* 6, 5–11. Florens.
- 553 **Šćur, G. S.**, 1965. On the non-finite forms of the modal verbs in Danish and

- Swedish. I: *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* 15, 331–341. Budapest.
- 554 **Sjöström, S.**, 1990. *Spatial relations. Towards a theory of spatial verbs, prepositions and pronominal adverbs in Swedish.* (Gothenburg monographs in linguistics 8.) 244 s. Göteborg.
- 555 **Sundman, M.**, 1980b. Om verbets *s-* och *sig-*former i modern svenska. I: *Xenia Thorsiana*, 357–378.
- 556 **Sundman, M.**, 1983c. Verbets *s-* och *sig-*form. I: *Grammatiska kontraster*, 137–159.
- 557 **Sundqvist, A.**, 1955. *Studier i svensk moduslära.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap 12.) 402 s. Lund.
- 558 **Sundqvist, A.**, 1958. Något om presens konjunktiv i nysvenskan. I: *Lundastudier i nordisk språkvetenskap* 14, 72–80. Lund.
- 559 **Teleman, U.**, 1994. Var går gränsen mellan huvudverb och hjälpverb? I: *Svenskans beskrivning* 20, 360–369.
- 560 **Thelander, M.**, 1991b (1978). Från och med eller bara från? I: *Eget språk och andras*, 100–101.
- 561 **Thorell, O.**, 1991c (1986). Vi kan kontorsmöbler. I: *Eget språk och andras*, 60–61.
- 562 **Tingbrand, B.**, 1970. *Supinum i Eskilstuna stadsspråk. I. Variantformer av 1:a, 2:a och 4:e konjugationerna.* (Rapport nr 12 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 55 s. Uppsala.
- 563 **Tingbrand, B.**, 1973. "Norge ha vi förresten vart ganska mycke i å åke, tittat". Om verbhöjning i Eskilstunaspråket. (Rapport nr 29 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 73 s. Uppsala.
- 564 **Ureland, S.**, 1974. Reflexive clitics in Swedish. I: *Papers from the First Scandinavian conference of linguistics*, 325–365.
- 565 **Ureland, S.**, 1975b. The rise of the Swedish clitic passive in *verba dicendi* and *putandi*. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 2, 704–733.
- 566 **Welin, C. W.**, 1970. *Om konjunktiv i svenskan.* (Papers from the institute of linguistics. University of Stockholm. 1.) 24 s. Stockholm.
- 567 **Wellander, E.**, 1947. *Vi gå eller vi går? En speciell språkriktighetsfråga ur allmän språkvårdssynpunkt.* (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 3.) 47 s. Stockholm.
- 568 **Westman, M.**, 1993a. Språket lever. I: *Språkvård* 1993:3, 28–30.
- 569 **Viberg, Å.**, 1979. Emotiva predikat i svenskan och några andra språk. I: *Kontrastiv lingvistik och sekundärspråksforskning*, 117–155.
- 570 **Viberg, Å.**, 1981a. *En typologisk undersökning av perceptionsverben som ett semantiskt fält.* (SSM report 8.) 67 s. Stockholm.
- 571 **Viberg, Å.**, 1992. Universellt och språkspecifikt i det svenska ordförrådets organisation. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1992:2, 17–58.
- 572 **Widmark, G.**, 1967b. Neka – vägra. I: *Språkvård* 1967:3, 2–9.

- 573 **Widmark, G.**, 1986. Verbens pluralformers försvinnande i språkvårdsperspektiv. I: *Festschrift für Oskar Bandle*, 107–114.
- 574 **Wijk-Andersson, E.**, 1993. Om preteritumformer i svenskt skriftspråk. Bidrag till verbkonjugationernas historia. I: *Studier i svensk språkhistoria* 3, 219–228.
- 575 **Åkermalm, Å.**, 1954. Om verbet atombomba och liknande bildningar i nutida svensk dagspress. I: *Nysvenska studier* 32, 8–46.
- 576 **Åkermalm, Å.**, 1962a. Fast sammansättning och lös förbindelse. I: *Nysvenska studier* 41, 174–196.
- 577 **Östergren, O.**, 1913. Första konjugationens singulära imperativ. I: *Språk och stil* 13, 138–144.

Se också:

244 (Hylén), 297 (Thorell), 319 (Diderichsen), 329 (Hjelmqvist), 375 (Widmark), 403 (Ewerth), 436 (Körner), 492 (Westman), 1097 (Holmberg), 1116 (Jonsson), 1231 (Elmqvist)

Particip

- 578 **Gunnarsson, B.-L.**, 1991a (1989). Fådda blommor. I: *Eget språk och andras*, s. 44.
- 579 **Hedlund, C.**, 1992. *On participles*. 194 s. Stockholm.
- 580 **Sigurðsson, H. Á.**, 1993. Agreement as head visible feature government. I: *Studia Linguistica* 47:1, 32–56.
- 581 **Strömquist, S.**, 1991 (1989). Kommer du gåendes? I: *Eget språk och andras*, 97–98.

Se också:

319 (Diderichsen), 342 (Lindroth), 352 (Malmgren)

Adverb

- 582 **Eriksson, M.**, 1992. *Ett fall av grammatikalisering i modern svenska: ba i ungdomars talspråk*. (FUMS rapport 166 = SoLiD 1.) 29 s. Uppsala.
- 583 **Erman, B., Kotsinas, U.-B.**, 1993. Pragmaticalization: the case of *ba'* and *you know*. I: *Studier i modern språkvetenskap. Ny serie 10*. (Acta Universitatis Stockholmiensis. Stockholm studies in modern philology. New series 10.) 76–93. Stockholm.
- 584 **Gunnarson, K.-Å.**, 1987. Expressions spatiales comme prédicats, modificateurs et arguments. I: *Studia Linguistica* 41:1, 1–47.
- 585 **Jacobson, S.**, 1979a. A new way of classifying adverbs. I: *Papers from the Fifth Scandinavian conference of linguistics*, 123–134.
- 586 **Johannesson, F.**, 1918–19. De med postposition sammansatta pronominella adverbena i modern svensk litteraturprosa. En statistisk undersökning. I: *Språk och stil* 18, 183–200.

- 587 **Körner, R.**, 1950. Några notiser rörande pronominaladverben i de germaniska språken. I: *Moderna språk* 44, 154–164.
- 588 **Lehti-Eklund, H.**, 1988. Om konnektiva adverb i nysvenska. I: *Studier i svensk språkhistoria*. Red. av G. Pettersson. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 41.) 185–194. Lund.
- 589 **Lehti-Eklund, H.**, 1993. Användningen av *då* i historiskt och nusvenskt perspektiv. I: *Språk och social kontext*, 29–48.
- 590 **Ljunggren, K. G.**, 1936. Till de försäkrande adverbens betydelseutveckling i svenskan. I: *Nysvenska studier* 16, 88–122.
- 591 **Melin, C.**, 1988. Om bruket av *igen* i finlandssvenskan. I: *Språkbruk* 1988:3, 19–22.
- 592 **Pihlström, S.**, 1989. Varför i nutida svenska. I: *Språkvård* 1989:4, 13–14.
- 593 **Sigurd, B.**, 1969. Numrera numera. I: *Språkvård* 1969:4, s. 13.
- 594 **Sjöström, S.**, 1988. Rumsbetydelse och perspektiv. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 2, 428–442.
- 595 **Tamm, F.**, 1899b. Om ändelser hos adverb ock arkaiskt bildade prepositionsuttryck i svenskan. (Skrifter utgifna af K. Humanistiska Vetenskapssamfundet i Upsala. VI. 9.) 41 s. Uppsala.
- 596 **Tiisala, S.**, 1990. Naturligtvis – från ord till suffix. I: *Svenskans beskrivning* 17, 357–366.
- 597 **Wijk-Andersson, E.**, 1988a. Bara för utlänningar? I: *Första symposiet om svenska som andraspråk*, vol. 1, 252–260.
- 598 **Åbrink, H.**, 1990. I språkets ikoniska rum. I: *Svenskans beskrivning* 17, 409–420.
- Se också:
 318 (Borgstam), 327 (Hene), 496 (Åbrink), 554 (Sjöström)

Övriga ordklasser

- 599 **Aijmer, K.**, 1985b. What happens at the end of our utterances? – The use of utterance-final tags introduced by *and* and *or*. I: *Papers from the eighth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 2. Ed. by O. Togeby. 366–389. Köpenhamn.
- 600 **Allwood, J.**, 1988. Om det svenska systemet för språklig återkoppling. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 1, 89–106.
- 601 **Allwood, J., Nivre J., Ahlsén, E.**, 1991. *On the semantics and pragmatics of linguistic feedback*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 64.) 39 s. Göteborg.
- 602 **Andersson, L.-G.**, 1987. Talets signalord. I: *Grammatik på villovägar*, 12–20.
- 603 **Anward, J.**, 1986. Emotive expressions. I: *Papers from the Ninth Scandinavian Conference of Linguistics*, 39–52.
- 604 **Belfrage, S.**, 1910. Interjektionerna. En språkpsykologisk studie. I: *Språk och stil* 9, 159–173.

- 605 **Berg, R. G:son**, 1906c. Konjunktionen *utan*. I: *Språk och stil* 6, 127–128.
- 606 **Braunmüller, K.**, 1978b. Remarks on the formation of conjunctions in Germanic languages. I: *Nordic Journal of Linguistics* 1:2, 99–120.
- 607 **Chrystal, J.-A., Ekvall, U.**, 1992. Kan du skicka på saltet? Några synpunkter på *på*. I: *Svenskans beskrivning* 19, 101–110.
- 608 **Ekberg, L.**, 1992. Den lokativa användningen av *i* och *på*: en privativ opposition i betydelsesdomänen DIREKT LOKALISERING. I: *Språk och stil. Ny följd* 1 (1991), 89–108.
- 609 **Ekberg, L.**, 1994b. Slutpunktsfokus i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 20, 118–130.
- 610 **Ekberg, L., Platzack, C.**, 1993. *Kvart i tre* – prepositionen *i* vid tidpunktsangivelser. I: *Nordiska orter och ord*, 51–53.
- 611 **Gellerstam, M.**, 1976. Förtegna fraser – ett bidrag till konsten att undertrycka information. I: *Språket i spalterna*. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 8.) 79–88. Lund.
- 612 **Gustafsson, K.**, 1971. *Växlingen av – utav som preposition och adverb i Eskilstuna stadsspråk*. (Rapport nr 22 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 41 s. Uppsala.
- 613 **Hylén, J. E.**, 1906. Några skolgrammatiska spörsmål. I: *Språk och stil* 6, 149–176.
- 614 **Hylén, J. E.**, 1919. Ett par konjunktionsuttryck. I: *Språk och stil* 19, 42–57.
- 615 **Ideforss, H.**, 1928. *De primära interjektionerna i nysvenskan. I. Primära impulser och imperationer*. 365 s. Lund.
- 616 **Josephson, O.**, 1985. Givet en ny preposition. I: *Språkvård* 1985:4, 29–30.
- 617 **von Klopp, A.**, 1994. BUT and negation. I: *Nordic Journal of Linguistics* 17:1, 1–34.
- 618 **Körner, R.**, 1933b. Svenskt *så* i konjunktionell användning. I: *Moderna språk* 26 (1932), 48–49.
- 619 **Körner, R.**, 1935c. Till klassificeringen av *som* och *än*. I: *Nysvenska studier* 15, 209–216.
- 620 **Körner, R.**, 1961. Nutida tendenser i svensk språkutveckling. IV. I: *Modersmåslärarnas förening. Årsskrift* 1961, 92–107.
- 621 **Larsson, K.**, 1994. Prepositioner på glid. I: *Språkbruk, grammatik och språkförändring*, 299–307.
- 622 **Lehti-Eklund, H.**, 1992. Användningen av partikeln *nå* i helsingforssvenska samtal. I: *Svenskans beskrivning* 19, 174–184.
- 623 **Lindberg, E.**, 1992b. Om prepositioner och språklig standardisering. I: *Leve mångfalden!*, 129–133.
- 624 **Lindqvist, C.**, 1994. *Zur Entstehung von Präpositionen im Deutschen und Schwedischen*. (Linguistische Arbeiten 311.) 323 s. Tübingen.
- 625 **Lindstedt, T.**, 1950b. De sammansatta prepositionerna och prosarytmen. I: *Modersmåslärarnas förening. Årsskrift* 1950, 59–70.
- 626 **Ljung, M.**, 1973. Om SOM. I: *Språkvård* 1973:3, 15–18.

- 627 **Ljunggren, K. G.**, 1952. Towards a definition of the concept of preposition. I: *Studia Linguistica* 5 (1951), 7–20.
- 628 **Lundin, E.**, 1919. Behandlingen av infinitivmärket 'att' i nusvenskan. I: *Språk och stil* 19, 150–183.
- 629 **Lundin, E.**, 1920–21. Behandlingen av infinitivmärket 'att' i nusvenskan (forts). I: *Språk och stil* 20, 11–54.
- 630 **Melin, L.**, 1992. Stå vid spisen och föda barn. I: *Leve mångfalden!*, 135–139.
- 631 **Mjöberg, J.**, 1950. Infinitivmärke på glid. I: *Modersmålslärares förening. Årsskrift* 1950, 71–80.
- 632 **Molde, B.**, 1985. Hej och god dag. I: *Språkvård* 1985:2, 3–7.
- 633 **Nordberg, B.**, 1986. *The use of onomatopoeia in the conversational style of adolescents.* (FUMS rapport 132.) 29 s. Uppsala.
- 634 **Nordberg, B.**, 1987. The use of onomatopoeia in the conversational style of adolescents. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 6, 265–288.
- 635 **Ohlander, S.**, 1983. "Förslag typ löntagarfonder" – om ett nytt språkbruk i dagens svenska. I: *Språkvård* 1983:1, 21–30.
- 636 **Perridon, H.**, 1987. Och en og. Een kontrastieve studie naar het gebruik van de voegwoorden Zweeds *och*, Deens *og* en Nederlands *en*. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1987:1, 3–41.
- 637 **Pettersson, B.**, 1949. Anteckningar om bruket av prep. *på* i nusvenskan. I: *Acta Academiae Aboensis. Humaniora* 18, 224–236. Åbo.
- 638 **Ralph, B.**, 1984. *Svenskans grundläggande prepositioner.* (Färsk forsk 7.) 15 s. Göteborg.
- 639 **Saari, M.**, 1983. Avgränsningen av interjektionsmakrosyntagmer. I: *Struktur och variation*, 309–319.
- 640 **Sigurd, B.**, 1993a. Flerordiga prepositioner som lexikografiskt problem. I: *Ord och lexikon*, 139–154.
- 641 **Sigurd, B.**, 1993b. The problems of multi-word prepositions and subjunctions. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 40, 197–212. Lund.
- 642 **Sjöström, S.**, 1985. Prepositionen i svenskan – öppen eller sluten ordklass? I: *Svenskans beskrivning* 15, 474–488.
- 643 **Sundén, K. F.**, 1911c. Äro svarsorden *ja, jo, nej* pronominella? I: *Språk och stil* 11, 1–16.
- 644 **Teleman, U.**, 1993a. A – en bagatell. I: *Språk och social kontext*, 21–27.
- 645 **Vallmark, S.**, 1937. Fördelningen av de temporal konjunktionerna *då* ock *när* i svenskt talspråk. I: *Svenska landsmål ock svenskt folkliv* 1936, 119–159.
- 646 **Östergren, O.**, 1901–02. Är sammanfallet af *och* och *att* hänföra till forn-svensk tid? I: *Språk och stil* 1, 82–108.

Se också:

300 (Wellander), 554 (Sjöström), 594 (Sjöström), 595 (Tamm), 1185 (Bjerre)

FRASER

Fraser och frastyper

- 647 **Allén, S.**, 1973. Om fraser i svenskan. I: *Folkmålsstudier XXIII*, 24–31.
- 648 **Anward, J., Linell, P.**, 1976. Om lexikaliserade fraser i svenskan. I: *Nysvenska studier* 55–56, 77–119.
- 649 **Birn, J.**, 1991. Diskontinuerlighet som strukturenlig företeelse. I: *Svenskans beskrivning* 18, 75–86.
- Se också:
 940 (Jørgensen), 941 (Jørgensen, Svensson)

Nominalfraser

- 650 **Andersson, Erik**, 1987. Vad är huvudord i en svensk nominalfras? I: *The Nordic languages and modern linguistics* 6, 67–78.
- 651 **Beckman, N.**, 1942. Några spånor. I: *Nysvenska studier* 22, 129–135.
- 652 **Beckman, N.**, 1946. Varm korvgubbe. I: *Nysvenska studier* 25, 92–94.
- 653 **Belfrage, S.**, 1906. Om attributiva bestämningars anslutning till förleden i sammansatta substantiv. I: *Språk och stil* 6, 101–116.
- 654 **Berg, R. G:son**, 1905. Några anteckningar om några fall af attraktion i några svenska arbeten. I: *Studier i modern språkvetenskap III*, 125–154. Stockholm.
- 655 **Berg, R. G:son**, 1906d. Prepositionsattribut till förled. I: *Språk och stil* 6, 126–127.
- 656 **Brodda, B.**, 1991. En beskrivningsmodell för svenskans nominalfraser. I: *Svenskans beskrivning* 18, 87–95.
- 657 **Börjars, K.**, 1991a. De svenska nominalfrasernas beskrivning. I: *Svenskans beskrivning* 18, 105–112.
- 658 **Börjars, K.**, 1991c. Types of complementation in Swedish determiner phrases. I: *LCJL 2 proceedings*. Leiden conference for junior linguists. 11–14 December 1990. University of Leiden. Ed. by J. van Lit, R. Mulder & R. Sybesma. 1–12. Leiden.
- 659 **Börjars, K.**, 1992. D selecting a PP complement in Germanic languages. I: *Papers from the Workshop on the Scandinavian noun phrase*, 1–19.
- 660 **Börjars, K.**, 1994. Swedish double determination in a european typological perspective. I: *Nordic Journal of Linguistics* 17:2, 219–252.
- 661 **Börjars, K. E.**, 1992. An argument in favour of a syntax-morphology distinction: Scandinavian and Balkan noun phrases. I: *Proceedings of the eighteenth annual meeting of the Berkeley linguistics society*. February 14–17, 1992. General session

- and parasession on the place of morphology in a grammar. Ed. by L. A. Buszard-Welcher, L. Wee & W. Weigel. 276–286. Berkeley.
- 662 **Cooper, R.**, 1984. Svenska nominalfraser och kontext-fri grammatik. I: *Nordic Journal of Linguistics* 7:2, 115–144.
- 663 **Dahl, Ö.**, 1976b. *How do noun phrases refer?* (Logical Grammar Reports 21.) 22 s. Göteborg.
- 664 **Dahl, Ö.**, 1988. Referent-introducing indefinite noun phrases. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 147–159.
- 665 **Delsing, L.-O.**, 1988. The Scandinavian noun phrase. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 42, 57–79. Lund.
- 666 **Delsing, L.-O.**, 1991. Quantification in the Swedish noun phrase. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 47, 89–117. Lund.
- 667 **Delsing, L.-O.**, 1992. On attributive adjectives in Scandinavian and other languages. I: *Papers from the Workshop on the Scandinavian noun phrase*, 20–44.
- 668 **Delsing, L.-O.**, 1993a. On attributive adjectives in Scandinavian and other languages. I: *Studia Linguistica* 47:2, 105–125.
- 669 **Delsing, L.-O.**, 1993b. *The internal structure of noun phrases in the Scandinavian languages. A comparative study.* 244 s. Lund.
- 670 **Edmondson, J. A., Lindau, M.**, 1972. Complex noun phrases and reflexivization in Swedish. I: *Linguistische Berichte* 22, 11–22.
- 671 **Ekberg, L.**, 1994a. *Ett glas vin – och andra falska partitiver.* I: *Språkbruk, grammatik och språkförändring*, 109–117.
- 672 **Elmqvist, A. L.**, 1940. Various Swedish equivalents of the English possessive adjective plus a noun. I: *Scandinavian Studies and Notes* 16:3, 95–113.
- 673 **Ewerth, S.**, 1988. Vad uttrycks med genitiv? I: *Språkvård* 1988:1, 26–27.
- 674 **Fraurud, K.**, 1988a. Hierarchical relations between discourse referents and the interpretation of antecedentless definite noun phrases. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 196–210.
- 675 **Freund, F., Sundqvist, B.**, 1990. Zum Numerus bei Pflanzennamen im Schwedischen und Deutschen. I: *Nysvenska studier* 69 (1989), 173–180.
- 676 **Haskå, I.**, 1972. *Studier över bestämdhet i attributförsedda nominalfraser. Uttryckstyperna "det vida hav", "vida havet" osv. i svensk poesi 1500–1940.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 23.) 307 s. Lund.
- 677 **Hellberg, S.**, 1987a. Bestämd form: du vet vilken jag menar. I: *Grammatik på villovägar*, 33–38.
- 678 **Hiilos, H.**, 1967. *Om relativkomplexet i nusvenskan.* (Studia Philologica Jyväskyläensia IV) 173 s. Jyväskylä.
- 679 **Hirvonen, I.**, 1986. *Denne + substantiv. Funderingar kring en strukturalistisk analys.* I: *Xenia Huldeniana*, 311–316.
- 680 **Hirvonen, I.**, 1987. *Konstruktionstyperna denne man och denne mannen i svenskan. En språkhistorisk undersökning.* (Studier i nordisk filologi 69.) 515 s. Helsingfors.

- 681 **Holmberg, Anders**, 1987. *The structure of NP in Swedish*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 33.) 23 s. Lund.
- 682 **Holmberg, Anders**, 1992a. On the structure of predicate NP. I: *Papers from the Workshop on the Scandinavian noun phrase*, 58–71.
- 683 **Holmberg, Anders**, 1993a. On the structure of predicate NP. I: *Studia Linguistica* 47:2, 126–138.
- 684 **Holmberg, Anders, Sandström, G.**, 1995. Scandinavian possessive constructions from a northern Swedish viewpoint. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 55, 29–49. Lund.
- 685 **Huldén, L.**, 1958. En folklig svensk vokativ. I: *Nysvenska studier* 37, 74–85.
- 686 **Hultman, T.**, 1966. Obestämt, bestämt och överbestämt. Metodproblem i Einar Lundebys bok *Overbestemt substantiv*. I: *Arkiv för nordisk filologi* 81, 214–228.
- 687 **Hylén, J. E.**, 1911a. Några anmärkningar till relativsatser. I: *Språk och stil* 11, 172–196.
- 688 **Ingman-Lindholm, L.**, 1983. Form och betydelse. Handledning i fråga om species i svenskan. I: *Grammatiska kontraster*, 51–65.
- 689 **Ivarsson, M.**, 1933. Varför utelämnas adjektivets bestämda artikel? Några iakttagelser och reflexioner till belysning av en aktuell språkfråga. I: *Nysvenska studier* 13, 189–220.
- 690 **Källström, R.**, 1977. Agreement rules for Swedish noun phrases. I: *Logic, pragmatics and grammar*, 267–295.
- 691 **Källström, R.**, 1990. Om nominalfrasintern kongruens i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 17, 149–162.
- 692 **Källström, R.**, 1993. *Kongruens i svenskan*. (Nordistica Gothoburgensia 16. Acta Universitatis Gothoburgensis.) 300 s. Göteborg.
- 693 **Källström, R.**, 1994. Language universals, linguistic typology and nordic agreement. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. General session*, vol. I, 187–201.
- 694 **Körner, R.**, 1934b. Det så kallade partitivattributet. I: *Moderna språk* 27 (1933), 1–27.
- 695 **Larsson, C.**, 1936. Några konstruktioner i svenskt skriftspråk. I: *Årsskrift för Modersmåslärarnas förening* 1936, 59–86.
- 696 **Lindberg, E.**, 1992a. Färre antal deltagare – hur många antal var det förut? I: *Språkvård* 1992:2, 8–12.
- 697 **Lombard, A.**, 1949. Om svenska titlar, deras artikelsyntax och användning. I: *Arkiv för nordisk filologi* 63 (1948), 140–157.
- 698 **Lundeby, E.**, 1965. *Overbestemt substantiv i norsk og de andre nordiske språk*. 350 s. Oslo–Bergen–Tromsø.
- 699 **Mjöberg, J.**, 1947. Lossnar prepositionsattributet? I: *Årsskrift för Modersmåslärarnas förening* 1947, 93–99.
- 700 **Nilsson, K. G.**, 1969. Noun and article in Swedish. I: *Studia Linguistica* 22 (1968), 51–63.

- 701 **Payne, J., Börjars, K.**, 1994. Swedish noun phrases meet Categorical grammar. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. Special session on Scandinavian syntax*, III–125.
- 702 **Perridon, H.**, 1988. Bestämningsfältet i svenskan. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1988:1–2, 239–255.
- 703 **Perridon, H.**, 1989. *Reference, definiteness and the noun phrase in Swedish*. 267 s. Amsterdam.
- 704 **Perridon, H.**, 1993. Bestämmdhet i de nordiska språken i dialektgeografiskt perspektiv. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1993:2, 21–33.
- 705 **Perridon, H.**, 1994. The Scandinavian article systems: unity in diversity. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. August 16–21 1993. General session*, vol. 2. Ed. by J. Allwood, B. Ralph, P. Andersson, D. Kós-Dienes & Å. Wengelin. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 69.) 323–333. Göteborg.
- 706 **Pettersson, T.**, 1976a. Bestämda och obestämda former. I: *Kontrastiv fonetik och syntax med svenska i centrum*, II9–142.
- 707 **Pipping, R.**, 1937. Potenserande genitiv. I: *Studier i nordisk filologi* 27, 1–76.
- 708 **Pitkänen, A. J.**, 1977. Semantiska aspekter på bruket av genitiv och dess omskrivningar i nusvenska. I: *Nysvenska studier* 57, 105–122.
- 709 **Pitkänen, A. J.**, 1979a. *Binominala genitiviska hypotagmer i yngre nysvenska*. (Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland 484. Humanistiska avhandlingar 1.) 342 s. Helsingfors.
- 710 **Pitkänen, A. J.**, 1979b. Om dependens i nominalfältet i belysning av binominala genitiviska hypotagmer i nutidssvenskan. I: *Svenskans beskrivning* 11, 135–147.
- 711 **Pitkänen, A. J.**, 1983. Om bruket av genitiv i svenskan och finskan. I: *Grammatiska kontraster*, 67–122.
- 712 **Ralph, B.**, 1978. Fåfångligheters fåfånglighet. En konstruktion och dess historia. I: *Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning* 15, 86–III. Göteborg.
- 713 **Rebbe, C.**, 1934. Om analyseringen av sådana uttryck som *en mängd människor, ett lass grönsaker*. I: *Moderna språk* 27 (1933), 135–137.
- 714 **Rydberg, A.**, 1921. Substantiva attribut. I: *Pedagogisk tidskrift* 57:1, 1–8.
- 715 **Santelmann, L.**, 1992. Den-support: An analysis of double determiners in Swedish. I: *Papers from the Workshop on the Scandinavian noun phrase*, 100–118.
- 716 **Santelmann, L.**, 1993. The distribution of double determiners in Swedish: Den support in D°. I: *Studia Linguistica* 47:2, 154–176.
- 717 **Sigurd, B.**, 1990. Om »annan», »till», »också» och andra tilläggsmarkörer. I: *Nysvenska studier* 69 (1989), 117–126.
- 718 **Sigurd, B.**, 1995b. Konungens av Danmark bröstkarameller och genitivreglerna. I: *Språkvård* 1995:1, 9–15.
- 719 **Sundman, M.**, 1993. Nominalfrasens struktur i svenskan och finskan. I: *Språk och social kontext*, 169–189.

- 720 **Sundman, M.**, 1994. Species i jämförande perspektiv: svenska och finska. I: *Svenskans beskrivning* 20, 350–359.
- 721 **Svartholm, K.**, 1977. Bestämda nominalfraser med attribut. I: *MINS* 2, 161–178. Stockholm.
- 722 **Svenonius, P.**, 1993. Selection, adjunction, and concord in the DP. I: *Studia Linguistica* 47:2, 198–220.
- 723 **Söderbergh, R.**, 1968. Bestämningar till substantiv. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* IV, 47–55.
- 724 **Teleman, U.**, 1966b. Syntagmer utan namn. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* III, III–II6.
- 725 **Teleman, U.**, 1969b. *Definita och indefinita attribut i nusvenskan*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap B 7.) 122 s. Lund.
- 726 **Teleman, U.**, 1970b. On noun phrases with identical reference. I: *The Nordic languages and modern linguistics* [1], 518–539.
- 727 **Thunell, K.**, 1935. Till bortkastandet av artikeln vid adjektiv. I: *Nysvenska studier* 15, III–II3.
- 728 **Welin, C. W.**, 1974a. Nominalfraser i sammanhängande text. I: *Svenskans beskrivning* 8, 218–232.
- 729 **Westman, M.**, 1974. *Bruksprosa. En funktionell stilanalys med kvantitativ metod*. 240 s. Lund.
- 730 **Westman, M.**, 1979. Artiklar hos barn och vuxna. En granskning av Kristina Svartholms doktorsavhandling *Svenskans artikelsystem*. I: *MINS* 5, 23–48. Stockholm.
- 731 **Wijk-Andersson, E.**, 1992a. Kan *som*-satsers bestämda substantivkorrelat se ut hur som helst i svenskan? I: *Första forskarsymposiet om Nordens språk som andraspråk i Stockholm 1991*, 294–303.
- 732 **Wijk-Andersson, E.**, 1992b. Varför utelämnas inte adjektivets bestämda artikel? I: *Svenskans beskrivning* 19, 299–307.
- 733 **Wijk-Andersson, E.**, 1994a. Bestämthetsmarkering och bestämdhetsgivning. I: *Svenskans beskrivning* 20, 380–387.
- 734 **Wijk-Andersson, E.**, 1994b. Bestämt markerat – hur då? Något om framförställda bestämdhetsmarkeringar i sverigesvenska och finlandssvenska. I: *Språk och stil. Ny följd* 3 (1993), 141–162.
- 735 **Wikström, K.**, 1977. *Speciesproblemet i nusvenskt språkbruk I–II*. (Skrifter utgivna av institutionen för nordisk filologi vid Tammerfors universitet 1.) 76 s. Tammerfors.
- 736 **Wikström, K.**, 1984. Vårt komplicerade species. I: *Studier i nordisk filologi* 65, 299–314.
- 737 **Åkermalm, Å.**, 1968. Den artikellösa konstruktionen i sportens språk. I: *Nysvenska studier* 47, 63–88.
- 738 **Östergren, O.**, 1905a. Inkongruenser af typen 'i sin helhet och sammanhang'. I: *Språk och stil* 5, 1–49.

Se också:

193 (Andersson), 195 (Andersson), 196 (Andersson, Sundman), 201 (Aniansson), 202 (Aronsson), 216 (Brodda), 219 (Cederschiöld), 227 (Gadelii), 234 (Hiilos), 235 (Hiilos), 244 (Hylén), 266 (Molde), 274 (Platzack, Platzack), 275 (Platzack, Santesson), 277 (Sandström, Holmberg), 278 (Sandström, Holmberg), 291 (Söderberg), 299 (Wellander), 301 (Wellander), 304 (Wijk-Andersson), 305 (Ågren), 306 (Åkermalm), 307 (Åkermalm), 322 (Garme), 328 (Hene), 333 (Kester), 335 (Körner), 336 (Körner), 337 (Körner), 338 (Larsson), 340 (Leijström), 346 (Loman), 373 (Westman), 378 (Andersson), 399 (Elmquist), 407 (Gjerdman), 418 (Henningsson), 419 (Henriksson, Hene, Bolander), 427 (Kjellmer), 429 (Kjellmer), 431 (Källström), 432 (Källström), 433 (Körner), 435 (Körner), 438 (Körner), 440 (Laurén), 441 (Leijström), 444 (Ljunggren), 445 (Loman), 447 (Malmström), 451 (Molde), 454 (Møller), 462 (Phillips), 464 (Platzack), 471 (Schwartz), 478 (Svartengren), 479 (Svartholm), 481 (Turner), 483 (Thelander), 489 (Wellander)

Adjektivfraser

- 739 **Elmquist, A. L.**, 1944. *Fullt med*, meaning 'many, much', and related expressions in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 18:1, 37–40.
- 740 **Elmquist, A. L.**, 1946d. Ways of expressing the gradational meaning of the comparative in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 19:1, 19–35.
- 741 **Falk, C.**, 1994. *Fullt med X* i historiskt perspektiv. I: *Språkbruk, grammatik och språkförändring*, 269–278.
- 742 **Körner, R.**, 1952a. Begreppet *adjekt*. I: *Moderna språk* 46, 245–252.
- 743 **Lundbladh, C.-E.**, 1985. Relativ superlativ. I: *Svenskans beskrivning* 15, 332–346.
- 744 **Platzack, C.**, 1982a. Adjectives with noun phrase complements in Swedish. I: *Papers from the Sixth Scandinavian conference of linguistics*, 117–126.
- 745 **Platzack, C.**, 1982c. Transitive adjectives in old and modern Swedish. I: *Papers from the 5th international conference on historical linguistics*. Ed. by A. Ahlqvist. (Amsterdam studies in the theory and history of linguistic science. Series IV – current issues in linguistic theory 21.) 273–282. Amsterdam.
- 746 **Platzack, C.**, 1982d. Transitive adjectives in Swedish. A phenomenon with implications for the theory of abstract case. I: *The Linguistic Review* 2:1, 39–56.
- 747 **Vikner, S.**, 1987. Case assignment differences between Danish and Swedish. I: *Proceedings of the Seventh biennial conference of teachers of Scandinavian studies in Great Britain and Northern Ireland*, 262–281.

Se också:

313 (Andersson), 324 (Hast), 333 (Kester), 335 (Körner), 337 (Körner), 346 (Loman), 351 (Malmgren), 352 (Malmgren), 353 (Mjöberg), 356 (Nordberg), 620 (Körner), 797 (Viberg), 868 (Ralph)

Verbfraser

- 748 **Aijmer, K.**, 1988. 'Tyck inte så mycket' – om användningen av verbet *tycka*. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 1, 76–88.
- 749 **Alving, H.**, 1918–19. Objekt-subjektets plats i akkusativ med infinitiv. En morfemhistorisk undersökning. I: *Språk och stil* 18, 1–37.
- 750 **Anderman, G.**, 1988. Upp med dig! Om det som inte står i texten. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 1, 107–120.
- 751 **Andersson, Erik**, 1977. *Verbfrasens struktur i svenskan. En studie i aspekt, tempus, tidsadverbial och semantisk räckvidd.* (Meddelanden från Stiftelsens för Åbo Akademi forskningsinstitut 18.) 564 s. Åbo.
- 752 **Andersson, Erik**, 1978b. Synchronically derived meaning. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 3, 173–181.
- 753 **Andersson, Erik**, 1992a. Om konstruktionsväxling: varför säga det annorlunda? I: *Nordens språk i Baltikum*, 35–60.
- 754 **Brodda, B.**, 1973. *(K)overta kasus i svenskan.* (Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm. 18.) 90 s. Stockholm.
- 755 **Börjars, K.**, 1991b. Passive vs. raising in Swedish and English. I: *Papers from the Twelfth Scandinavian conference of linguistics*, 38–49.
- 756 **Clark, G.**, 1988. Den ser god ut, men smakar den gott? De passiva förnimmel-severbens konstruktion. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 1, 136–145.
- 757 **Ejerhed, E.**, 1979. Verb-partikel-konstruktionen i svenska: syntaktiska och semantiska problem. I: *Svenskans beskrivning* 11, 49–64.
- 758 **Ekberg, L.**, 1985. Abstrakta övergångsfraser: lexikaliseringsgrad och semantiska arketyper. I: *Svenskans beskrivning* 15, 193–204.
- 759 **Ekberg, L.**, 1988. Semantic relations in abstract transition phrases. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 178–188.
- 760 **Ekberg, L.**, 1989. *Gå till anfall och falla i sömn. En strukturell och funktionell beskrivning av abstrakta övergångsfraser.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 43.) 187 s. Lund.
- 761 **Ekberg, L.**, 1994c. Verbet *ta* i metaforisk och grammatikaliserad användning. I: *Språk och stil. Ny följd* 3 (1993), 105–139.
- 762 **Gambäck, B.**, 1994. Towards a uniform treatment of Swedish verb syntax and semantics. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. General session*, vol. 1, 123–134.
- 763 **Gellerstam, M.**, 1988. Verb syntax in a dictionary for second-language learning. I: *Studies in computer-aided lexicology*, 103–123.
- 764 **Holm, G.**, 1951. Om utelämnandet av hjälpverbet *hava* i bisats. I: *Nysvenska studier* 30, 87–93.
- 765 **Holm, G.**, 1958. *Syntaxgeografiska studier över två nordiska verb.* (Uppsala universi-

- tets årsskrift 1958:I. Acta Universitatis Upsaliensis.) 255 s. Uppsala–Wiesbaden.
- 766 **Holm, G.**, 1960. Hjälp verbet ha i bildat talspråk. Språkforskning i grammonarkivet. I: *Nysvenska studier* 39, 83–93.
- 767 **Ivarsson, M.**, 1931. Har kommit – är kommen. Ett bidrag till belysning av den senare uttryckstypens funktion. I: *Nysvenska studier* 11, 61–68.
- 768 **Johannisson, T.**, 1945. *Hava och vara som tempusbildande hjälpverb i de nordiska språken*. (Lunds universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 41. Nr 6.) 244 s. Lund–Leipzig.
- 769 **Kinnander, B.**, 1972. Ett nyord i närbild. I: *Språkvård* 1972:1, 3–12.
- 770 **Körner, R.**, 1935b. Svenskans konstruktionsmöjligheter vid verbet låta och dettas motsvarigheter i engelskan. I: *Moderna språk* 28 (1934), 184–186.
- 771 **Körner, R.**, 1956. Strödda bidrag till komparativ grammatik VII–IX. I: *Moderna språk* 50, 63–81, 309–331, 449–463.
- 772 **Laureys, G.**, 1991. Partikelverb. En fallgrop för lexikografer. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1991:1–2, 215–225.
- 773 **Leander, F.**, 1933. Ordställningen vid reflexiva verb med betonat adverb i nysvenskan. I: *Årsskrift för Modersmåslärarnas förening* 1933, 27–39.
- 774 **Loman, B.**, 1958. Om relationen mellan ordföljd och betydelse hos hjälpverb. I: *Arkiv för nordisk filologi* 73, 33–50.
- 775 **Malmgren, S.-G.**, 1985. Om utelämnning av hjälp verbet *ha* i förbindelse med supinum. I: *Svenskans beskrivning* 15, 347–358.
- 776 **Motsch, W., Schädlich, R.**, 1965. Die Grundstruktur schwedischer Verbalphrasen. I: *Festschrift Wolfgang Steinitz*, 266–280. Berlin.
- 777 **Nikula, H.**, 1976. *Verbvalenz. Untersuchungen am Beispiel des deutschen Verbs mit einer kontrastiven Analyse Deutsch – Schwedisch*. (Acta Universitatis Upsaliensis. Studia Germanistica Upsaliensia 15.) 165 s. Uppsala.
- 778 **Nilsson, K. G.**, 1966. *A partial grammar of Swedish syntax with emphasis on verbal subcategorization*. Ann Arbor.
- 779 **Nordenfelt, L.**, 1977. Om orsaker och effekter i språket. Några reflektioner med utgångspunkt i Benny Broddas kasusgrammatik för svenskan. (Filosofiska småtryck. 2.) 33 s. Stockholm.
- 780 **Norén, K.**, 1992. Att sätta samman eller sammansätta. Ett försök till klassificering av svenska flerledade (verb)uttryck ur lexikologisk synvinkel. I: *Svenskans beskrivning* 19, 244–251.
- 781 **Nyström, G.**, 1933. Morfemet ”låta sig” + aktiv eller passiv infinitiv. I: *Årsskrift för Modersmåslärarnas förening* 1933, 40–47.
- 782 **Pihlström, S.**, 1988. Hålla på att och hålla på och. I: *Språkvård* 1988:2, 8–10.
- 783 **Platzack, C.**, 1978b. Review article. The structure of the Swedish verb phrase. I: *Nordic Journal of Linguistics* 1:1, 55–91.
- 784 **Platzack, C.**, 1988b. Have/be variation in the Scandinavian languages. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 2, 181–194.

- 785 **Platzack, C.**, 1988d. Valency and GB grammar. I: *Valency. Three studies on the linking power of verbs*. (Copenhagen studies on language. Cebal series II.) 57–71. Köpenhamn.
- 786 **Platzack, C.**, 1994c. The relation between lexicon and syntax: Swedish abstract transition phrases. I: *Paths towards universal grammar*, 277–292.
- 787 **Sigurd, B.**, 1981. Varför ett hus kan brinna både upp och ned. I: *Språkvård* 1981:3, 3–8.
- 788 **Sigurd, B.**, 1982b. Converse terms in Swedish. I: *Approaches to word order*, 235–257.
- 789 **Sigurd, B.**, 1992a. A new analysis for machine translation of the auxiliary and main verb complex. I: *Studia linguistica* 46:1, 30–48.
- 790 **Sigurd, B.**, 1995a. Analysis of particle verbs for automatic translation. I: *Nordic Journal of Linguistics* 18:1, 55–65.
- 791 **Sjögren, P. A.**, 1973. Konsten att placera. En studie i placera-verbens semantik. I: *Folkmålsstudier XXIII*, 165–178.
- 792 **Sjöström, S.**, 1992. Spatiala verb, transitivitet och primära semantiska roller. I: *Svenskans beskrivning* 19, 262–271.
- 793 **Ureland, S.**, 1972a. A transformational description of the accusative-with-infinitive construction in Swedish. I: *Svenskans beskrivning* 6, 220–252.
- 794 **Ureland, S.**, 1972b. Nominalized complements occurring after Swedish HÖRA 'hear'. I: *Derivational processes*, 74–92.
- 795 **Ureland, S.**, 1973. *Verb complementation in Swedish and other Germanic languages. Studies in comparative syntax*. 336 s. Stockholm.
- 796 **Viberg, Å.**, 1980. *Tre semantiska fält i svenskan och några andra språk*. (SSM report 7.) 103 s. Stockholm.
- 797 **Viberg, Å.**, 1981b. Kognitiva predikat i svenskan. En inledande analys. I: *Svenskans beskrivning* 12, 112–131.
- 798 **Viberg, Å.**, 1985. Hel och trasig. En skiss av några verbala semantiska fält i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 15, 529–554.
- 799 **Åneman, C.**, 1991 (1985). Om dubbelt supinum. I: *Eget språk och andras*, 98–100.
- Se också:
- 176 (Sigurd), 455 (Nilsson), 489 (Wellander), 500 (Bodegård), 503 (Elmevik), 507 (Gronemeyer), 510 (Holmberg), 515 (Johannisson), 517 (Josefsson), 519 (Keer), 520 (Kjellman), 525 (Ledin), 531 (Lundblad), 532 (Markey), 540 (Norén), 541 (Norén), 542 (Olofsson), 544 (Perridon), 552 (Scovazzi), 555 (Sundman), 556 (Sundman), 564 (Ureland), 565 (Ureland), 572 (Widmark), 576 (Åkermalm), 594 (Sjöström), 628 (Lundin), 629 (Lundin), 651 (Beckman), 747 (Vikner), 927 (Holm), 1094 (Christensen), 1097 (Holmberg), 1100 (Platzack), 1101 (Platzack), 1151 (Källgren, Prince), 1265 (Lindberg), 1270 (Wennerström)

Objekt

- 800 **Chrystal, J., Eriksson, M.**, 1990. Att bygga hus och dansa tango. Om innehållsobjekt i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 17, 85–96.
- 801 **Ellegård, A.**, 1972. Om objekt. I: *Svenskans beskrivning* 5, 28–34.
- 802 **Falk, C.**, 1990. On double object constructions. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 46, 53–100. Lund.
- 803 **Holmberg, Anders**, 1991a. On the Scandinavian double object construction. I: *Papers from the Twelfth Scandinavian conference of linguistics*, 141–152.
- 804 **Holmberg, G.**, 1951. Om det "possessiva objektet". I: *Moderna språk* 45, 177–187.
- 805 **Hultman, T. G.**, 1987. Objekt som objekt. I: *Grammatik på villovägar*, 39–55.
- 806 **Körner, R.**, 1936b. Objektet. I: *Moderna språk* 29 (1935), 58–90.
- 807 **Körner, R.**, 1940b. Konstrueras verbet *kosta* med objekt eller adverbial? I: *Moderna språk* 33 (1939), 90–95.
- 808 **Körner, R.**, 1963. Possessivadjektet. I: *Moderna språk* 56 (1962), 33–45.
- 809 **Körner, R.**, 1964. Objektet. En studie i analytisk syntax. I: *Nutidssvenska*, 43–150.
- 810 **Ljunggren, K. G.**, 1942. *Objekt och adverbial. Studier i svensk syntax.* (Lunds universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 38. Nr 3.) 211 s. Lund–Leipzig.
- 811 **Ljunggren, K. G.**, 1964 (1942). Objekt och adverbial. Några allmänna synpunkter. I: *Nutidssvenska*, 184–202.
- 812 **Pihlström, S.**, 1970. Objektet i svenskan. I: *Svenskläraryrskriftens årsskrift 1970*, 138–146.
- 813 **Platzack, C.**, 1987c. Inverterad objekt med infinitiv. I: *Nysvenska studier* 66, 89–111.
- 814 **Rebbe, C.**, 1937. Objekt och adverbial. I: *Moderna språk* 30 (1936), 50–52.
- 815 **Sköld, T.**, 1970. *The object in pre-predicative position in Swedish.* (Acta Universitatis Upsaliensis. Acta Societatis Lingusticæ Upsaliensis. Nova series 2:3.) 98 s. Uppsala.
- 816 **Wallin, I.**, 1964b (1941). Om objektet som grammatisk kategori. I: *Nutidssvenska*, 215–256.

Se också:

- 936 (Josefsson), 937 (Josefsson), 938 (Josefsson), 1103 (Thorell), 1108 (Berg)

Predikativ

- 817 **Berg, R. G:son**, 1914a. Bidrag till attraktionsläran. I: *Studier i modern språkvetenskap* V, 147–157. Stockholm.
- 818 **Bolander, M.**, 1980. *Predikativens funktion i svenskan. Om adjektiv som subjektiva predikativ.* (Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities 31.) 203 s. Umeå.

- 819 **Bolander, M.**, 1987b. *Vara, bliva, heta, kallas* – om predikativ och närstående kategorier samt ordföljd och informationsstruktur. I: *Grammatik på villovägar*, 21–32.
- 820 **Fichtelius, A.**, 1980. *Frågor och funderingar kring oböjd predikatsfyllnad i nusvenskt talspråk*. (FUMS rapport 88.) 15 s. Uppsala.
- 821 **Hagåsen, L.**, 1990. Inkongruens av typen *Sverige är beredd att ... och arkivet är ansvarig*. I: *Allan Rostvik den 22 mars 1990. En hyllningsskrift*. Red. av E. Brylla, S. Strandberg & M. Wahlberg. 45–57. Uppsala.
- 822 **Hagåsen, L.**, 1992. *Sverige var intresserad och facket ska vara obunden* – en typ av neutruminkongruens. I: *Svenska i harmoni*, 60–74.
- 823 **Heinertz, N. O.**, 1953. Ärtter är gott – Karakteristiskt för latinet är rika böjningsmöjligheter. I: *Moderna språk* 47, 257–276.
- 824 **Hiilos, H.**, 1968. Om predikatsfyllnadens inkongruens i uttryckstypen ärtter är gott. I: *Studier i nordisk filologi* 56, 7–22.
- 825 **Holmberg, Anders**, 1994. The pros and cons of agreement in Scandinavian impersonals. I: *Paths towards universal grammar*, 217–236.
- 826 **Lindstedt, T.**, 1954. Ett par kongruensfrågor. I: *Modersmålslärares förening. Årsskrift 1954*, 122–131.
- 827 **Malmgren, S.-G.**, 1991. Om predikativ som fundament. I: *Svenskans beskrivning* 18, 261–269.
- 828 **Nilsson, K.**, 1980. Concerning number and gender in a non-congruent construction. I: *Studia Linguistica* 33:1 (1979), 79–88.
- 829 **Nordberg, B.**, 1985b (1977). ”Har du Dahlstedt ligger på nattduksbordet?” En syntaktisk egendomlighet i mellansvenskt talspråk. I: *Det mångskiftande språket*, 50–74.
- 830 **Wellander, E.**, 1949. Predikatsfyllnadens form i modern svenska. Ett stycke språkutveckling i ultrarapid närbild. I: *Studier i modern språkvetenskap XVII*. (Stockholm studies in modern philology.) 181–209. Stockholm.
- 831 **Wellander, E.**, 1956. Ärtter är gott och liknande inkongruenta satstyper. Ett bidrag till språkvetenskapens metodik. I: *Nysvenska studier* 35, 1–47.
- 832 **Widmark, G.**, 1967a. Den inkongruenta neutrala predikatsfyllnaden och dess plats i svenskans genusystem. I: *Nysvenska studier* 46, 91–134.
- 833 **Widmark, G.**, 1976 (1971). Är färsk sill god eller gott? I: *Studier i dagens svenska*. Red. av B. Molde. (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 44.) (2 uppl.) 79–86. Stockholm.
- 834 **Widmark, G.**, 1992a. Kongruensförändring i språkvärderingsperspektiv. I: *Svenska i harmoni*, 7–30.
- 835 **Widmark, G.**, 1993. Eftertankar om inkongruent predikatsfyllnad. I: *Språk och stil. Ny följd* 2 (1992), 186–191.

Se också:

328 (Hene), 375 (Widmark), 431 (Källström), 432 (Källström), 580 (Sigurdsson), 654 (Berg), 692 (Källström), 693 (Källström)

Egentliga subjekt

- 836 **Ekberg, L.**, 1990. Theta role tiers and the locative PP in existential constructions. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 46, 37–45. Lund.
- 837 **Falk, C.**, 1989. On the existential construction in the Germanic languages. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 44, 45–59. Lund.
- 838 **Hellberg, S.**, 1970. *On existential sentences*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 1.) 8 s. Göteborg.
- 839 **Maling, J.**, 1987. *Existential sentences in Swedish and Icelandic: Reference to thematic roles*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 28.) 21 s. Lund.
- 840 **Maling, J.**, 1988. Variations on a theme: Existential sentences in Swedish and Icelandic. I: *McGill working papers in linguistics*, 168–191.
- 841 **Malmgren, S.-G.**, 1987b. Är det egentliga subjektet egentligen subjekt? I: *Grammatik på villovägar*, 56–62.
- 842 **Platzack, C.**, 1983a. Existential sentences in English, German, Icelandic and Swedish. I: *Papers from the Seventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 80–100.
- 843 **Robach, I.-B.**, 1983. *Existentialsats i franska och svenska*. (Rapport nr 4 från projektet "Fransk-svenska kontrastiva studier. Meningens och textens organisation" vid romanska institutionen i Lund.) 25 s. Lund.
- 844 **Sundman, M.**, 1980a. *Existentialkonstruktionen i svenskan*. (Meddelanden från Stiftelsens för Åbo Akademi forskningsinstitut 57.) 281 s. Åbo.

Se också:

825 (Holmberg)

Adverbial (i verbfraser)

- 845 **Aijmer, K.**, 1984b. 'Gärna' in Swedish. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 5. Proceedings of The fifth international conference of Nordic languages and modern linguistics in Århus 27/6–1/7 1983. Ed. by K. Ringgaard & V. Sørensen. 167–176. Århus.
- 846 **Allén, S.**, 1972. Denominala verbalfraser. I: *Svenskans beskrivning* 5, 1–21.
- 847 **Andersson, Erik**, 1974b. Tidsadverbial och syntaktisk struktur. I: *Svenskans beskrivning* 8, 1–14.
- 848 **Bergqvist, B. J:son**, 1908. Några subjektiva tidsmått i svenskan och tyskan. I: *Studier i modern språkvetenskap* IV, 241–253. Stockholm.
- 849 **Goodluck, H.**, 1986. Notes on some particle and prepositional constructions in Swedish and English. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 29, 67–88. Lund.
- 850 **Gunnarson, K.-Å.**, 1988. *Expressions of distance, prepositions and theory of theta-roles*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 41.) 47 s. Lund.

- 851 **Gunnarson, K.-Å.**, 1989. Expressions of distance and raising. I: *Nordic Journal of Linguistics* 12:1, 1–12.
- 852 **Gunnarson, K.-Å.**, 1993. Expressions of distance and theory of theta-roles. I: *Nordic Journal of Linguistics* 16:1, 3–32.
- 853 **Gunnarsson, K.-Å.**, 1987. *Expressions of distance and raising*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 30.) 17 s. Lund.
- 854 **Holm, Lisa**, 1991. Satsadverbial eller sättsadverbial? I: *Svenskans beskrivning* 18, 172–180.
- 855 **Laureys, G.**, 1974. Moderne Zweedse syntaxis: Beschouwingen bij de analyse van het "adverbial". I: *Handelingen van het 32e Nederlands Filologencongres*, 293–297.
- 856 **Laureys, G.**, 1977. Adverbialet som parameter för situationell språkvariation. I: *Nysvenska studier* 57, 162–177.
- 857 **Laureys, G.**, 1979–80. *De adverbiale bepaling in het Zweeds. Een studie over plaats, vorm en constituentenstatus van de adverbiale functiecategorie in het gesproken en geschreven hedendaagse Zweeds. Med en sammanfattning på svenska. I–III. Del I* 333 s., del II 334–801, del III 214 s. Gent.
- 858 **Lerner, J.**, 1975. "Han går in i skogen" – semantische und syntaktische Analyse. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 2, 548–561.
- 859 **Merkel, M.**, 1988. The interpretation of Swedish temporal frame-adverbial phrases. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 2, 99–113.
- 860 **Nilsson, K.**, 1969a. A note on a Swedish adverbial construction. I: *Acta Linguistica Hafniensia* 12, 145–149.
- 861 **Perridon, H. C. B.**, 1991. Voorzetselvoorwerpen in het Nederlands en in het Zweeds. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1991:1–2, 227–243.
- 862 **Pettersson, T.**, 1983. Fria adverbial. Divertimento con introduzione. I: *Nydanske Studier & Almen kommunikationsteori* 13, 41–74.
- 863 **Rahkonen, M.**, 1974. *Placeringen av tids-, befintlighets-, riktnings- och sättsadverbialen i svenska och finska satser*. (University of Umeå. Department of general linguistics. 8.) 228 s. Umeå.
- 864 **Rahkonen, M.**, 1975. Om rumsadverbialen i generativ grammatik. I: *Papers from the Second Scandinavian conference of linguistics*, 242–259.
- 865 **Rahkonen, M.**, 1981a. *Om existens, tid och lokalitet i svenskan*. (Studia Philologica Jyväskyläensia 15.) 319 s. Jyväskylä.
- 866 **Rahkonen, M.**, 1981b. Tre typer av rumsadverbial i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 12, 100–111.
- 867 **Rahkonen, M.**, 1982. *Bilaga till "Om existens, tid och lokalitet i svenskan". Testbatteriet*. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Jyväskylä universitet. 3.) 42 s. Jyväskylä.
- 868 **Ralph, B.**, 1975. On the nature of preposition deletion in Swedish. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 2, 666–684.

- 869 **Sigurd, B.**, 1992b. "Om ålderdomshem tycker jag inte" – en omöjlig rolighet. I: *Språkvård* 1992:1, 18–19.
- 870 **Strzelecka, E.**, 1989. Svenska rumsliga verbpartiklar och deras polska motsvarigheter. I: *Nysvenska studier* 68 (1988), 57–74.
- 871 **Wijk-Andersson, E.**, 1977. *Om placeringen av några vanliga adverb i bisatser*. (Forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS). Rapport nr 56.) 23 s. Uppsala.
- 872 **Åkerlund, W.**, 1976. Ur en undersökning av de fraseologiska och syntaktiska omständigheterna vid utformningen av nutida svenskt talspråk. I: *Nordiska studier i filologi och lingvistik*, 476–489.

Se också:

- 284 (Sigurd), 584 (Gunnarsson), 591 (Melin), 598 (Åbrink), 610 (Ekberg, Platzack), 627 (Ljunggren), 637 (Pettersson), 699 (Mjöberg), 751 (Andersson), 805 (Hultman), 807 (Körner), 810 (Ljunggren), 811 (Ljunggren), 814 (Rebbe), 897 (Platzack), 1030 (Togebby), 1103 (Thorell), 1107 (Berg), 1117 (Kirri), 1120 (Körner), 1121 (Körner)

Postponerade led

- 873 **Larsson Ringqvist, E.**, 1985. *Dislokation i franska och svenska*. (Rapport nr 6 från projektet "Fransk-svenska kontrastiva studier. Meningens och textens organisation" vid romanska institutionen i Lund.) 31 s. Lund.
- 874 **Robach, I.-B.**, 1981. *Naviguer est necessaire – il est necessaire de naviguer. Om infinitiv och sats i subjektställning, i extraposition och som dislokerat led. Jämförelse mellan franska och svenska*. (Rapport nr 2 från projektet "Fransk-svenska kontrastiva studier. Meningens och textens organisation" vid romanska institutionen i Lund.) 24 s. Lund.

Infinitivfraser

- 875 **Anderman, G.**, 1984. Def+S. "Att"-satser och infinitivkonstruktioner som definitiva nominalfraser i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 14, 19–29.
- 876 **Andersson, A.-B.**, 1974. *The NP status of that-clauses and infinitives*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 24.) 16 s. Göteborg.
- 877 **Andersson, Erik**, 1978a. On the borderline between equi-NP-deletion and subject raising in English and Swedish. I: *Papers from the Fourth Scandinavian conference of linguistics*, 367–373.
- 878 **Andersson, Erik**, 1989. När gäller subjektregeln? I: *Språkbruk* 1989:1, 15–24. Helsingfors.
- 879 **Anward, J.**, 1974a. Om semantisk snarlikhet mellan syntaktiska släktingar. I: *Homeosemi*, 11–42.
- 880 **Holmberg, Anders**, 1990. On bare infinitivals in Swedish. I: *Grammar in pro-*

gress. *Glow essays for Henk van Riemsdijk*. Ed. by J. Mascaró & M. Nespor. (Studies in generative grammar 36.) 237–245. Dordrecht.

- 881 **Johnson, K., Vikner, S.**, 1994. The position of the verb in Scandinavian infinitives: In V° or in C° but not in I°. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 53, 61–84. Lund.
- 882 **Joosten, L.**, 1995. Variation in the syntactic status of infinitive markers. I: *Papers from The XVth Scandinavian conference of linguistics*, 231–242.
- 883 **Järborg, J.**, 1975. *Infinitive constructions in an operational grammar*. (Logical grammar reports 16.) 26 s. Göteborg.
- 884 **Körner, R.**, 1952b. Strödda bidrag till komparativ grammatik. I: *Moderna språk* 46, 22–70.
- 885 **Platzack, C.**, 1986d. The structure of infinitive clauses in Danish and Swedish. I: *Scandinavian syntax*, 123–137.
- 886 **Reinhammar, M.**, 1991a (1987). Att på glid. I: *Eget språk och andras*, 94–95.
- 887 **Reinhammar, M.**, 1991b (1980). Kommer-kosta-konstruktionen. I: *Eget språk och andras*, 91–93.
- 888 **Tottie, G.**, 1974. On promising in Swedish and English. A problem of coreference and meaning. I: *Papers from the First Scandinavian conference of linguistics*, 289–314.
- 889 **Wilder, C.**, 1989. Wh-movement and passivization in infinitive predicates. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 44, 157–169. Lund.

Se också:

299 (Wellander), 437 (Körner), 628 (Lundin), 629 (Lundin), 631 (Mjöberg), 646 (Östergren), 813 (Platzack), 850 (Gunnarson), 851 (Gunnarson), 853 (Gunnarsson), 868 (Ralph), 890 (Elmqvist), 929 (Holmberg), 996 (Mjöberg), 1078 (Berg), 1201 (Jørgensen)

Participfraser

Se: 352 (Malmgren), 579 (Hedlund)

Adverbfraser

Se: 739 (Elmqvist), 740 (Elmqvist)

Prepositionsfraser

- 890 **Elmqvist, A. L.**, 1948. Prepositions with the infinitive in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 20:1, 12–24.
- 891 **Eriksson, O.**, 1987. Prepositionsfrasen i satsdelsanalysen. I: *Moderna språk* 81:3, 234–238.

- 892 **Josefsson, G.**, 1995a. Om parallelliteten mellan prepositionsfraser och bisatser i svenskt vuxen- och barnspråk. I: *Barnspråk vid Lunds universitet*. Föreläsningar av tolv forskare från fyra institutioner med anledning av införlivandet av HSFRprofessuren i barnspråk med Lunds universitet 1 juli 1995. Red. av R. Söderbergh. 75–86. Lund.
- 893 **Karlgren, H.**, 1974. Homeosema prepositionsuttryck. I: *Homeosemi*, 75–114.
- 894 **Larsson, E.**, 1981. Kluvna eller sammanhållna prepositionsfraser? En jämförelse mellan svenskan och några andra språk. I: *Svenska i invandrarperspektiv*, 121–131.
- 895 **Lindberg, E.**, 1994. Fallet med den försvunna prepositionen. I: *Språkbruk, grammatik och språkförändring*, 177–181.
- 896 **Lindén, O.**, 1918–19. Lokal inessiv med *i* och *på*. I: *Språk och stil* 18, 227–241.
- 897 **Platzack, C.**, 1978d. The Swedish prepositions *på* and *i* followed by measure phrases. I: *Phonetics laboratory. Department of general linguistics. Lund University. Working papers* 16, 105–120. Lund.
- 898 **Ureland, S.**, 1975a. Synchronic-diachronic perspectives of Germanic OV structures. I: *Papers from the Second Scandinavian conference of linguistics*, 390–411.
- 899 **Welin, C. W.**, 1974b. Strukturell flertydighet hos kedjor av prepositionsuttryck. I: *Homeosemi*, 115–153.

Se också:

- 309 (Östergren), 310 (Östergren), 311 (Östergren), 425 (Hylén), 607 (Chrystal, Ekvall), 608 (Ekberg), 609 (Ekberg), 611 (Gellerstam), 627 (Ljunggren), 637 (Pettersson), 699 (Mjöberg), 900 (Ekerot), 1225 (Vising)

Subjunktionsfraser och flerledade fraser

- 900 **Ekerot, L.-J.**, 1994. *Hon uppträdde mera stabilt jämfört med förra gången*. Om användningen av *jämfört med* som standardmarkör. I: *Språkbruk, grammatik och språkförändring*, 119–130.
- 901 **Horn, F.**, 1918–19. Några ord om s.k. fristående satsförkortningar. I: *Språk och stil* 18, 75–83.
- 902 **Janson, T.**, 1972. *Med flaggan i topp. Något om satsreduktioner i svenskan*. (Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm. 11.) 25 s. Stockholm.
- 903 **Kiefer, F.**, 1978. Presuppositions and comparative constructions: Towards a semantic classification of Swedish adjectivals. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 3, 462–467.
- 904 **Körner, R.**, 1937c. S.k. attributiv och fristående satsförkortning. I: *Moderna språk* 30 (1936), 197–204.
- 905 **Palmér, J.**, 1925. Den s.k. fristående satsförkortningen i modern svenska. I: *Pedagogisk tidskrift* 61, 171–183.

906 **Sigurd, B.**, 1986b. Understanding measure and comparative sentences through Prolog. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 29, 191–218. Lund.

907 **Thomsen, H., Körner, R.**, 1938. S.k. attributiv och fristående satsförkortning ännu en gång! I: *Moderna språk* 31 (1937), III–II3.

Se också:

299 (Wellander), 425 (Hylén), 511 (Hylén), 619 (Körner), 695 (Larsson), 827 (Malmgren), 1201 (Jørgensen)

SATSER OCH MENINGAR

Satsens struktur

- 908 **Andersson, Erik**, 1976a. Topic and comment in Swedish wh-questions. I: *Papers from the Third Scandinavian conference of linguistics*, 9–17.
- 909 **Andersson, Erik**, 1982a. Om gränsen mellan huvudsats och bisats i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 13, 69–76.
- 910 **Andersson, Erik**, 1982b. On the ordering of sister constituents in Swedish – the choice between preposed and postposed modifiers. I: *Approaches to word order*, 15–35.
- 911 **Andersson, Erik**, 1983a. Different ways of shooting and choosing sentence construction in Swedish. I: *Papers from the Seventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 113–121.
- 912 **Andersson, Erik**, 1983c. Satsdelarna och deras placering i ljuset av kasusgrammatik och textlingvistik. I: *Grammatiska kontraster*, 5–28.
- 913 **Andersson, Erik**, 1992b. Ordföljdsprinciper i de nordiska språken. I: *Nordens språk i Baltikum*, 18–34.
- 914 **Anward, J.**, 1973. Svenskans ordföljd – kontextanpassning och kontrast. I: *Folkmålsstudier XXIII*, 192–194.
- 915 **Askedal, J. O.**, 1994. Presubjectal pronouns in the modern Scandinavian languages. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of nordic and general linguistics. August 16–21 1993. Four special sessions: Spoken language, neurolinguistics, anthropological linguistics, language contacts across the Baltic*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 72.) 199–218.
- 916 **Beckman, N.**, 1938–1939. En syntaktisk nybildning med anor. I: *Acta Philologica Scandinavica* 13, 96–98.
- 917 **Cooper, R.**, 1986b. Verb second – predication or unification? I: *Nordic Journal of Linguistics* 9:2, 163–179.
- 918 **Dooley Collberg, S.**, 1988. GPSG and the verb-second phenomenon in Swedish. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 132–146.
- 919 **Ekerot, L.-J.**, 1981. Syntax och informationsstruktur. I: *Svenska i invandrarperspektiv*, 79–108.
- 920 **Ekerot, L.-J.**, 1995. *Ordföljd. Tempus. Bestämthet. Föreläsningar om svenska som andra språk*. 187 s. Lund.
- 921 **Enkvist, N. E.**, 1978. Linearity and text strategy. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 3, 159–172.
- 922 **Fries, S.**, 1968. Så jag målar... Rak ordföljd i stället för omvänd i svensk vers. I: *Nysvenska studier* 47, 28–62.

- 923 **Gunnarson, K.-Å.**, 1982. Structure dérivée d'extraposition-S. Étude sur l'extraposition en français et en suédois. I: *Studia Linguistica* 36:1, 1–38.
- 924 **Götzsche, H.**, 1991a. Non-formal analyse i svensk og nordisk syntaks. I: *Svenskans beskrivning* 18, 143–152.
- 925 **Hammarberg, B., Viberg, Å.**, 1977. The place-holder constraint, language typology, and the teaching of Swedish to immigrants. I: *Studia Linguistica* 31: 2, 106–163.
- 926 **Hammarberg, B., Viberg, Å.**, 1979 (1975). *Platshållartvånget, ett syntaktiskt problem i svenskan för invandrare*. (SSM report 2.) (2 uppl.) 67 s. Stockholm.
- 927 **Holm, G.**, 1941. Västerbottniska syntaxstudier. I: *Svenska landsmål och svenskt folkliv* 1941, 17–43.
- 928 **Holmberg, Anders**, 1983b. *The finite sentence in Swedish and English*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 3.) 56 s. Trondheim.
- 929 **Holmberg, Anders**, 1984c. On raising in Icelandic and Swedish. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 13, 1–29. Trondheim.
- 930 **Holmberg, Anders**, 1986b. *Word order and syntactic features in the Scandinavian languages and English*. 254 s. Stockholm.
- 931 **Holmberg, Anders**, 1988. The head of S in Scandinavian and English. I: *McGill working papers in linguistics*, 123–155.
- 932 **Holmberg, Anders, Platzack, C.**, 1988. On the role of inflection in Scandinavian syntax. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 42, 25–42. Lund.
- 933 **Holmberg, Anders, Platzack, C.**, 1991. On the role of inflection in Scandinavian syntax. I: *Issues in Germanic syntax*, 93–118.
- 934 **Holmberg, Anders, Platzack, C.**, 1995. *The role of inflection in Scandinavian syntax*. (Oxford studies in comparative syntax.) 253 s. New York–Oxford.
- 935 **Jacobson, S.**, 1979b. The placement of adverbs in principal and subordinate clauses in English and Swedish. I: *Kontrastiv lingvistik och sekundärspråksforskning*, 31–39.
- 936 **Josefsson, G.**, 1992. Object shift and weak pronominals in Swedish. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 49, 59–94. Lund.
- 937 **Josefsson, G.**, 1993b. Object shift and weak pronouns in Swedish. I: *Clitics in Germanic and Slavic*. Ed. by L. Hellan. (Eurotyp working papers. Theme group 8: Clitics. Volume 4.) 51–82. Tilburg.
- 938 **Josefsson, G.**, 1993c. Scandinavian pronouns and object shift. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 52, 1–28. Lund.
- 939 **Jørgensen, N.**, 1970a. *Om makrosyntagmer i informell och formell stil*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 3.) 77 s. Lund.
- 940 **Jørgensen, N.**, 1976a. *Meningsbyggnaden i talad svenska*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 7.) 170 s. Lund.
- 941 **Jørgensen, N., Svensson, J.**, 1977. *Etermediernas nyhetsspråk 1. Några syntaktiska drag*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 8.) 169 s. Lund.
- 942 **Kinnander, B.**, 1959. *Sammanhangsanalys. Studier i språkets struktur och rytm*.

- (Skrifter utgivna av institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 5.) 387 s. Uppsala.
- 943 **Kosmeijer, W.**, 1991. Verb second, nominative case and scope. I: *Issues in Germanic syntax*, 197–221.
- 944 **Kosmeijer, W.**, 1993. *Barriers and licensing*. 270 s. Groningen.
- 945 **Kosmeyer, W.**, 1988. De positie van zinsadverbia in het Ijslands en het Zweeds. I: *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 1988:1–2, 205–221.
- 946 **Krogtoft, M.**, 1992. Teoretiske problem i analysen av skandinaviske presenteringskonstruksjoner. I: *Norskraft* 75, 1–21.
- 947 **Kronborg, O.**, 1954. Subjekt och predikat. (Diskussionsinledning vid Kungl. Skolöverstyrelsens kurs för lärare i modersmålet vid folk- och småskoleseminarier januari 1953.). I: *Modersmåslärarnas förening. Årsskrift 1954*, 114–121.
- 948 **Larsson, A.**, 1991c (1982). Den besvärliga ordföljden. I: *Eget språk och andras*, 90–91.
- 949 **Lindberg, E.**, 1973. Studentsvenska. *Studier i stockholmsabiturienters examensuppsatser 1864–1965*. 387 s. + textbilaga. Stockholm.
- 950 **Lindstedt, T.**, 1950a. Behandlingen av meningsbyggnaden i äldre svensk grammatisk litteratur. I: *Nysvenska studier* 29, 53–75.
- 951 **Linell, P.**, 1981. Svenska anakoluter. I: *Svenskans beskrivning* 12, 173–184.
- 952 **Nivre, J.**, 1991. Verb second in categorial grammar. I: *Papers from the Twelfth Scandinavian conference of linguistics*, 314–325.
- 953 **Nyström, I.**, 1988. Svensk ordföljd ur finländskt perspektiv. I: *Språkbruk* 1988:2, 3–12.
- 954 **Nyström, I.**, 1993. Informationsstruktur och grammatisk struktur på kollisionkurs. Några synpunkter på ordföljdsproblem i finlandssvenskan. I: *Språk och social kontext*, 191–204.
- 955 **Ottósson, K. G.**, 1989. VP-Specifier subjects and the CP/IP distinction in Icelandic and Mainland Scandinavian. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 44, 89–100. Lund.
- 956 **Platzack, C.**, 1983b. *Germanic word order and the COMP/INFL parameter*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 2.) 45 s. Trondheim.
- 957 **Platzack, C.**, 1985a. A survey of generative analyses of the verb second phenomenon in Germanic. I: *Nordic Journal of Linguistics* 8:1, 49–73.
- 958 **Platzack, C.**, 1986a. COMP, INFL, and Germanic word order. I: *Topics in Scandinavian syntax*, 185–234.
- 959 **Platzack, C.**, 1986b. Diderichsens positionsschema och generativ transformationsgrammatik. I: *Nydanske Studier & Almen kommunikationsteori* 16/17. *Sætnings-skemaet og dets stilling – 50 år efter*, 161–170.
- 960 **Platzack, C.**, 1986c. The position of the finite verb in Swedish. I: *Verb second phenomena in Germanic languages*. Ed. by H. Haider & M. Prinzhorn. 27–47. Dordrecht.
- 961 **Platzack, C.**, 1987a. Bisatser, huvudsatser och andra satser. I: *Grammatik på villovägar*, 79–86.

- 962 **Platzack, C.**, 1987b. Huvudsatsordföljd och bisatsordföljd. I: *Grammatik på villovägar*, 87–96.
- 963 **Platzack, C.**, 1987e. The case of narrative inversion in Swedish and Icelandic. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 31, 9–14. Lund.
- 964 **Platzack, C.**, 1988a. En ändelse med konsekvenser – om jämförande nordisk syntaxforskning. I: *Ingemar Olsson 25 augusti 1988*. (MINS 28.) 249–256. Stockholm.
- 965 **Platzack, C.**, 1995. Topicalization, weak pronouns and the symmetrical/asymmetrical verb second hypotheses. I: *Festvorträge anlässlich des 60. Geburtstags von Inger Rosengren*. (Sprache und Pragmatik. Arbeitsberichte. Sonderheft.) Hrsg. von O. Önnarfors. 78–113. Lund.
- 966 **Platzack, C., Holmberg, Anders**, 1989. The role of AGR and finiteness in Germanic VO languages. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 43, 51–76. Lund.
- 967 **Rebbe, C.**, 1926. Huvudsats inskjuten i sin bisats. I: *Nysvenska studier* 6, 291–293.
- 968 **Reinholtz, C.**, 1989. V-2 in Mainland Scandinavian: Finite verb movement to Agr. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 44, 101–117. Lund.
- 969 **Schlyter, S.**, 1982. Adverbial positions in French, contrasted with those in Swedish: Stress, focus and subjectivity. I: *Approaches to word order*, 215–233.
- 970 **Schwartz, B. D., Vikner, S.**, 1989. All verb second clauses are CPs. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 43, 27–49. Lund.
- 971 **Sigurðsson, H. Á.**, 1986. Verb post-second in a V2 language. I: *Scandinavian syntax*, 138–149.
- 972 **Sigurðsson, H. Á.**, 1992. Det finita verbets position i nordiska och andra germanska språk. I: *Nordens språk i Baltikum*, 61–69.
- 973 **Sköld, T.**, 1974. Har svenskan en SVO-ordföljd eller en VSO-ordföljd? Till frågan om ordföljd och universaler. I: *Svenska. Sigurd Fries den 22 april 1974*, 97–102. Umeå.
- 974 **Sundström, G.-B.**, 1992. Ordföljdens följder. I: *Språkvård* 1992:2, 6–7.
- 975 **Svensson, J.**, 1978. Nyheter, informationsstruktur och konversationspostulat. I: *Papers from the Fourth Scandinavian conference of linguistics*, 271–278.
- 976 **Svensson, J.**, 1982. Textstrategier i nyhetsspråket. I: *Textstrategier i tal och skrift*, 68–83.
- 977 **Taraldsen, K. T.**, 1990. NP-movement and expletive chains. I: *Tromsø linguistics in the eighties*. (Tromsø studies in linguistics 11.) 405–425. Oslo.
- 978 **Vikner, S.**, 1995. *Verb movement and expletive subjects in the Germanic languages*. (Oxford studies in comparative syntax.) 294 s. New York–Oxford.
- 979 **Åfarli, T. A.**, 1989. On sentence structure in Scandinavian languages. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 44, 1–14. Lund.

Se också:

- 173 (Nilsson), 417 (Henningsson), 423 (Holmberg), 437 (Körner), 442 (Lindroth), 649 (Birn), 754 (Brodda), 771 (Körner), 779 (Nordenfelt), 862 (Pettersson), 865 (Rahkonen)

Subjekt

- 980 **Andersson, Erik, Sundman, M.**, 1979b. Some factors governing subject formation in Swedish and Finnish. I: *Papers from the Fifth Scandinavian conference of linguistics*, 19–30.
- 981 **Anward, J.**, 1981. *Functions of passive and impersonal constructions. A case study from Swedish*. 163 s. Uppsala.
- 982 **Beckman, N.**, 1928–1929. Ljunggren: Om den opersonliga konstruktionen. I: *Acta Philologica Scandinavica* 3, 185–192.
- 983 **Berg, R. G:son**, 1902–03. Pluralt predikat efter *det* som formellt subjekt. I: *Språk och stil* 2, 93–95.
- 984 **Cederschiöld, G.**, 1910. Om s.k. subjektlösa satser i svenskan. I: *Om ordlekar och andra uppsatser i språkliga och historiska ämnen*, 61–82. Stockholm.
- 985 **Christensen, K. Koch, Taraldsen, K. T.**, 1988. Expletives, chains and agreement. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 116–131.
- 986 **Ejerhed Braroe, E.**, 1977. The role of surface structure in semantic interpretation. I: *Papers from the Trondheim syntax symposium*, 23–43.
- 987 **Falk, C.**, 1987. *Subjectless clauses in Swedish*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 32.) 25 s. Lund.
- 988 **Falk, C.**, 1993. *Non-referential subjects in the history of Swedish*. 350 s. Lund.
- 989 **Heinertz, N. O.**, 1934. Till användningen av *det*. I: *Moderna språk* 27 (1933), 87–91.
- 990 **Hellberg, S.**, 1985a. Satsens subjekt och textens. I: *Nysvenska studier* 64, 29–82.
- 991 **Holmberg, Anders**, 1993b. Two subject positions in IP in Mainland Scandinavian. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 52, 29–41. Lund.
- 992 **Hylén, J. E.**, 1903–04. Två svenska språkregler. I: *Språk och stil* 3, 11–29.
- 993 **Lindqvist, A.**, 1912. *Förskjutningar i förhållandet mellan grammatiskt och psykologiskt subjekt i svenskan*. (Lunds universitets årsskrift. N.F. Afd. 1. Bd 8. Nr 2.) 170 s. Lund–Leipzig.
- 994 **Ljunggren, R.**, 1926. *Om den opersonliga konstruktionen*. 354 s. Uppsala.
- 995 **Ljunggren, R.**, 1931. Till användningen av *det*. I: *Nysvenska studier* 11, 89–150.
- 996 **Mjöberg, J.**, 1933. Några fall av subjektsvävning. I: *Årsskrift för Modersmåls-lärarnas förening* 1933, 48–57.
- 997 **Platzack, C.**, 1985b. *The Scandinavian languages and the null subject parameter*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 20.) 65 s. Trondheim.
- 998 **Platzack, C.**, 1987f. The Scandinavian languages and the null-subject parameter. I: *Natural language and linguistic theory* 5:3, 377–401.
- 999 **Platzack, C.**, 1994a. Null subjects, weak Agr and syntactic differences in Scandinavian. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 53, 85–106. Lund.
- 1000 **Rudsänger, H.**, 1985. *Sats, struktur och perspektiv. Subjektsdiskussioner*. 145 s. Uppsala.

- 1001 **Rudsänger, H.**, 1986. Ett annorlunda perspektiv på grammatiken. I: *Svenska i tid och otid*, 191–196.
- 1002 **Sköld, T.**, 1966. Avgör ordföljden vad som är subjekt i en svensk sats? I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning III*, 103–110.
- 1003 **Sundman, M.**, 1977. Om utebliven subjektivering i svenskan. I: *Nysvenska studier* 57, 150–161.
- 1004 **Sundman, M.**, 1983a. Control, subject, and voice in Swedish. I: *Papers from the Seventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 101–112.
- 1005 **Sundman, M.**, 1987. *Subjektval och diates i svenskan*. 542 s. Åbo.
- 1006 **Wallin, I.**, 1936. *Om det grammatiska subjektet. En semologisk och morfologisk studie*. 391 s. Stockholm.
- 1007 **Wallin, I.**, 1964a (1953). Om det grammatiska subjektet som språklig upplevelse. I: *Nutidssvenska*, 257–319.
- 1008 **Wellander, E.**, 1923. Syntaktiska strövtåg. I: *Nysvenska studier* 3, 1–51.

Se också:

421 (Holmberg), 654 (Berg), 788 (Sigurd), 817 (Berg), 825 (Holmberg), 836 (Ekberg), 837 (Falk), 838 (Hellberg), 839 (Maling), 840 (Maling), 841 (Malmgren), 842 (Platzack), 843 (Robach), 844 (Sundman), 874 (Robach), 925 (Hammarberg, Viberg), 926 (Hammarberg, Viberg)

Satsadverbial

- 1009 **Aijmer, K.**, 1977. Partiklarna ju och väl. I: *Nysvenska studier* 57, 205–216.
- 1010 **Aijmer, K.**, 1979. Några talaktsfunktioner hos adverb i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 11, 5–20.
- 1011 **Aijmer, K.**, 1985a. Vad man ej klart kan säga – om vaghetsmarkörer. I: *Svenskans beskrivning* 15, 107–117.
- 1012 **Andersson, L.-G.**, 1976. Talaktsadverbial. I: *Nysvenska studier* 55–56, 25–46.
- 1013 **Andersson, L.-G.**, 1984. Stolpe in – stolpe ut. I: *Svenskans beskrivning* 14, 7–18.
- 1014 **Aniansson, E.**, 1991c (1983). Varken och vare sig. I: *Eget språk och andras*, 66–67.
- 1015 **Bolander, M.**, 1987a. *De uttrycksfulla kameleonerna. Om talarattitydsadverb i populära ungdomsböcker*. (Populära böcker för flickor och pojkar. En jämförande språklig analys. Rapport 7.) 83 s. Umeå.
- 1016 **Brännström, E.**, 1933. En syntaktisk egendomlighet i norrländska dialekter. Uttrycket ”he be int höfs”. I: *Nysvenska studier* 13, 112–127.
- 1017 **Dahl, Ö.**, 1981. Negationens typologi. I: *Svenska i invandrarperspektiv*, 109–120.
- 1018 **Elmquist, A. L.**, 1941. Swedish words meaning ’perhaps’. I: *Scandinavian Studies and Notes* 16:7, 264–269.

- 1019 **Eriksson, M.**, 1988. Ju, väl, då, va, alltså. En undersökning av talaktsadverbial i stockholmskt talspråk. I: *Studier i stockholmspråk 1*. (MINS 26.) 75–120. Stockholm.
- 1020 **Heinrichs, W.**, 1981. *Die Modalpartikeln im Deutschen und Schwedischen. Eine kontrastive Analyse*. (Linguistische Arbeiten 101.) 265 s. Tübingen.
- 1021 **Kinnander, B.**, 1963. Också och även. I: *Nysvenska studier* 42, 187–237.
- 1022 **Kinnander, B.**, 1980. Partikeln *ju* som emfasmarkör. I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 57–71.
- 1023 **Kiparsky, P.**, 1970. Semantic rules in grammar. I: *The Nordic languages and modern linguistics* [1], 262–280.
- 1024 **Lehti-Eklund, H.**, 1990. *Från adverb till markör i text. Studier i semantisk-syntaktisk utveckling i äldre svenska*. (Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland 561. Humanistiska avhandlingar 4.) 272 s. Helsingfors.
- 1025 **Lindblad, I.-B.**, 1991. Attitydmarkörer i nyhetsspråk. En studie av talarattitydsadverb i nyhetsrapporteringen efter Tjernobylyolyckan. I: *Svenskans beskrivning* 18, 228–237.
- 1026 **Pihlström, S.**, 1971. Användningen av *både...och, såväl...som, dels...dels* och liknande uttryck. I: *Svenskläraryörelingens årsskrift 1971*, 164–169.
- 1027 **Saari, M.**, 1979. Om adverbena *ju, nog* och *väl*. I: *Festskrift till Björn Pettersson* 29.12.1979, 219–243.
- 1028 **Sigurd, B.**, 1986a. Om *bara* och andra förväntningsadverb. I: *Arkiv för nordisk filologi* 101, 184–193.
- 1029 **Sigurd, B.**, 1986c. Ärligt talat och andra metakommentarer. I: *Språkvård* 1986:3, 5–17.
- 1030 **Togeby, O.**, 1980. Negation and aspect. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 4, 64–80.
- 1031 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1990a. *Skall* och negation. I: *Svenskans beskrivning* 17, 367–378.
- 1032 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1991. *Modalverbet skall. Tretton skrifter om tid och modalitet*. Helsingfors.
- 1033 **Westman, M.**, 1993b. Vare sig – och varken. I: *Språkvård* 1993:4, 25–30.
- 1034 **Wijk-Andersson, E.**, 1988b. Flertydiga *bara*-fraser. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 2, 503–512.
- 1035 **Wijk-Andersson, E.**, 1991a. *Bara i fokus. En semantisk-syntaktisk studie av bara och dess ekvivalenter i nysvenskt skriftspråk*. (Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 27.) 200 s. Uppsala.
- 1036 **Wijk-Andersson, E.**, 1991b (1984). *Bara om bara*. I: *Eget språk och andras*, 88–90.
- 1037 **Östman, J.-O.**, 1979. Om svenskans talarattitydsadverbial. I: *Svenskans beskrivning* 11, 195–209.

Se också:

176 (Sigurd), 284 (Sigurd), 582 (Eriksson), 583 (Erman, Kotsinas), 588 (Lehti-Eklund), 589 (Lehti-Eklund), 590 (Ljunggren), 596 (Tiisala), 597 (Wijk-Andersson), 602 (Andersson), 614 (Hylén), 617 (von Klopp), 845 (Aijmer), 854 (Holm), 855 (Laureys), 856 (Laureys), 857 (Laureys), 871 (Wijk-Andersson), 872 (Åkerlund), 974 (Sundström), 1076 (Abelin, Gadelii, Löfström), 1084 (Nordman), 1232 (Elmqvist), 1233 (Elmqvist), 1234 (Elmqvist)

Tempus

- 1038 **Afzelius, J. A.**, 1906. *Öfversikt af futurum och konditionalis i svenskan till ledning för undervisare i engelska och tyska*. 30 s. Stockholm.
- 1039 **Aijmer, K.**, 1984a. Bruket av preteritum som fatisk markör. I: *Svenskans beskrivning* 14, 46–52.
- 1040 **Andersson, Erik**, 1991. Om svenskans tempus. I: *Språkbruk* 1991:1, 7–13.
- 1041 **Beckman, N.**, 1917. Hur uttryckes hos verbet framtid i forn- och nysvenskan? En provföreläsning och en önskelista. I: *Språk och stil* 17, 1–16.
- 1042 **Beckman, N.**, 1946–47. "Futurum exactum". I: *Nysvenska studier* 26, 75–76.
- 1043 **Christensen, L.**, 1994b. Valet av framtidsuttryck i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 20, 102–III.
- 1044 **Dahl, Ö.**, 1985. *Tense and Aspect Systems*. 213 s. Oxford–New York.
- 1045 **Elmqvist, A. L.**, 1943a. Present tense for present perfect and past tense for past perfect in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 17:8, 305–308.
- 1046 **Fries, I.**, 1994. Hjälp verbet *skall* i NT 8r: modalt eller temporalt? I: *Svenskans beskrivning* 20, 143–149.
- 1047 **Haugen, E.**, 1972. The inferential perfect in Scandinavian: a problem of contrastive linguistics. I: *The Canadian Journal of Linguistics* 17:2–3, 132–139.
- 1048 **Kinnander, B.**, 1974. Perfektum i "sekundär" användning. I: *Nysvenska studier* 53, 127–172.
- 1049 **Kjederqvist, J.**, 1898. *Ett fall af preteritum i stället för presens i svenskan*. Syntaktisk studie. 46 s. Lund.
- 1050 **Kozłowska-Raś, R.**, 1987. The categories of tense, aspect, and aktionsart in Polish and Swedish. I: *Nordic Journal of Linguistics* 10:2, 165–179.
- 1051 **Körner, R.**, 1941. Tidsrelationerna och deras uttrycksmedel. I: *Moderna språk* 35, 1–64.
- 1052 **Landtmanson, S.**, 1908. Till bruket av perfektum och imperfektum i svenskan. (Litet kvasivetenskapligt avfall vid kriarättning.). I: *Språk och stil* 8, 252–254.
- 1053 **Lindberg, E.**, 1966. Verbfunktionen i tidningarnas nyhetsrubriker. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning* III, 91–98.
- 1054 **Låftman, E.**, 1927. Något om modusvalet i nusvenska villkorsbisatser. I: *Nysvenska studier* 7, 119–148.

- 1055 **Låftman, E.**, 1928. Ett obeaktat skulle. I: *Moderna språk* 21 (1927), 76–80.
- 1056 **Muittari, V.**, 1989. Zu den semantischen und pragmatischen Aspekten der epistemischen Modalität. I: *Probleme der Modalität in der Sprachforschung*. (Studia Philologica Jyväskyläensia 23.) Hrsg. von A. Jäntti, 110–136. Jyväskylä.
- 1057 **Nordberg, B.**, 1985c (1980). När betyder *ha* 'hade'? Ett sätt att uttrycka modalitet. I: *Det mångskiftande språket*, 75–87.
- 1058 **Nygård, A.**, 1946. Finns futurum exaktum i svenskan? I: *Nysvenska studier* 25, 195–196.
- 1059 **Pettersson, B.**, 1984. Hortativt presens i nusvenskan. I: *Studier i nordisk filologi* 65, 199–203.
- 1060 **Pettersson, T.**, 1976b. Tempus. I: *Kontrastiv fonetik och syntax med svenska i centrum*, 143–160.
- 1061 **Pipping, R.**, 1936. Om innebörden av perfektum i nusvenskan. I: *Bidrag till nordisk filologi tillägnade Emil Olson den 9 juni 1936*, 143–154. Lund–Köpenhamn.
- 1062 **Platzack, C.**, 1978c. Temporal meaning: A description of the Swedish tense system. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 3, 472–485.
- 1063 **Platzack, C.**, 1979a. Satsens och meningens tidsbetydelse. I: *Lundastudier i nordisk språkvetenskap D* 10, 28–51. Lund.
- 1064 **Platzack, S.**, 1981b. *En kontextgrammatisk guide till avsnittet om tempus i "en svensk referensgrammatik"*. (Sve-re-gram 9.) 104 s. Lund.
- 1065 **Rebbe, C.**, 1931. Imperfekt konjunktiv i indirekt anföring. I: *Nysvenska studier* 10 (1930), 247–249.
- 1066 **Sadalska, G.**, 1993. *Tidskategorin i svenskan*. (Uniwersytet Jagiellonski. Rozprawy Habilitacyjne 253.) 244 s. Krakow.
- 1067 **Santesson, L., Platzack, S., Platzack, C.**, 1981. *En svensk referensgrammatik del X (preliminär version). Verbets accidenser 1: tempus*. (Sve-re-gram 8.) 96 s. Lund.
- 1068 **Schubert, K.**, 1979. *Om perfekt och preteritum i svenskan och tyskan*. (FUMS rapport 70.) 61 s. Uppsala.
- 1069 **Schubert, K.**, 1986. Är svenskans perfekt aspektuellt? I: *Svenska i tid och otid*, 197–205.
- 1070 **Thulstrup, Å.**, 1949. Preteritalt perfekt. Till belysning av gränsområdet mellan perfekt och imperfekt i svenskan. I: *Nysvenska studier* 28, 70–101.
- 1071 **Tjekalina, E.**, 1992. Om kategorierna modus och tempus i nutida svenska. I: *Språk och stil. Ny följd* 1 (1991), 139–155.
- 1072 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1984. *Det multifunktionella skall*. (Meddelanden från institutionen för nordisk filologi vid Uleåborgs universitet B 6.) 80 s. Uleåborg.
- 1073 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1987. *Uppsatser om skall och skulle*. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Uleåborgs universitet B10.) 87 s. Uleåborg.
- 1074 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1992. Skall och latinets konjunktiv. I: *Språkbruk* 1992:1, 14–17.

- 1075 **Uthorn, N. m.fl.**, 1976. Perfekt och pluskvamperfekt i bisatser. I: *Svenskläroren* 1976:1, 19–22 (med bidrag av N. Uthorn, S. Pihlström & G. Brynnel).

Se också:

- 256 (Körner), 521 (Kosmeijer), 751 (Andersson), 767 (Ivarsson), 768 (Johannisson), 774 (Loman), 783 (Platzack), 784 (Platzack), 799 (Åneman), 848 (Bergqvist), 886 (Reinhammar), 887 (Reinhammar), 920 (Ekerot), 1032 (Törnudd-Jalovaara), 1095 (Christensen)

Modala hjälpverb

- 1076 **Abelin, Å., Gadelii, E., Löfström, J.**, 1981. *Om modalitet i talspråk*. (Rapporter från Språkdata 16.) 52 s. Göteborg.
- 1077 **Andersson, Erik**, 1974a. Epistemiskt och deontiskt *måste*: semantisk representation och räckvidd. I: *Papers from the First Scandinavian conference of linguistics*, 7–16.
- 1078 **Berg, R. G:son**, 1906a. Hjälpverbet lär. I: *Språk och stil* 6, s. 252.
- 1079 **Björkstam, H.**, 1919. *De modala hjälpverben i svenskan. Tör, lär, mon, må, måtte och vill*. 235 s. Lund.
- 1080 **Bord, C.**, 1979. *Les "auxiliaires de mode": essai d'analyse partielle de la modalité en suédois contemporain*. 134 s. + textbilaga. Paris.
- 1081 **Danielsson, L.**, 1977. Om modala hjälpverb i ett socialt varierat talspråksmaterial. I: *Språk och samhälle* 3. *Social variation i talspråkets syntax*. Utg. av B. Loman. 181–194. Lund.
- 1082 **Låftman, E.**, 1931b. *Skall och skulle i subjektiva omdömen*. I: *Moderna språk* 24 (1930), 141–144.
- 1083 **Nilsson, K.**, 1969b. A note on the so-called 'modal' *lär* in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 41:4, 320–329.
- 1084 **Nordman, M.**, 1986. Modalitet i några facktexter. I: *Arkiv för nordisk filologi* 101, 194–210.
- 1085 **Sundman, M.**, 1983b. Svenska modalverb – ett kontinuum från hjälpverb till huvudverb? I: *Struktur och variation*, 321–334.
- 1086 **Thráninsson, H., Vikner, S.**, 1995. Modals and double modals in the Scandinavian languages. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 55, 51–88. Lund.
- 1087 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1988a. Distansformen *skulle*. I: *Svenskans beskrivning* 16, vol. 2, 488–502.
- 1088 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1988c. *Skulle* in expressions with propensitive and progressive aspect. I: *Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics*, vol. 2, 271–283.
- 1089 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1989. Semantic interaction between *skall* and its contexts. I: *Papers from the Eleventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 270–289.

- 1090 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1990b. *Skall och svenskans tre modus. I: Nysvenska studier* 69 (1989), 127–148.
- 1091 **Wagner, J.**, 1973. Eine kontrastive Analyse der Verben: Deutsch: *dürfen, müssen, können, bekommen*. Schwedisch: *få, torde, måste, kunna*. I: *RUUL 2. Reports from Uppsala University. Department of linguistics* 2 1973, 70–103. Uppsala.
- 1092 **Wagner, J.**, 1976. Eine kontrastive Analyse von Modalverben des Deutschen und Schwedischen. I: *International review of applied linguistics in language teaching* 14, 49–66.
- 1093 **Werner, O.**, 1986. Neuere schwedische Modalverben und ihre deutschen Entsprechungen. I: *Festschrift für Oskar Bandle*, 89–106.

Se också:

- 535 (Muittari), 536 (Muittari), 537 (Muittari), 538 (Muittari), 546 (Pettersson), 774 (Loman), 1023 (Kiparsky), 1031 (Törnudd-Jalovaara), 1032 (Törnudd-Jalovaara), 1046 (Fries), 1055 (Låftman), 1056 (Muittari), 1057 (Nordberg), 1072 (Törnudd-Jalovaara), 1073 (Törnudd-Jalovaara), 1074 (Törnudd-Jalovaara), 1195 (Heinertz)

Aktionsarter

- 1094 **Christensen, L.**, 1994a. En aktionsartsmodell testad mot ett material. I: *Språkbruk, grammatik och språkförändring*, 87–97.
- 1095 **Christensen, L.**, 1995. *Svenskans aktionsarter. En analys med särskild inriktning på förhållandet mellan aktionsarten och presensformens temporal referens*. (Nordlund 20.) 166+8 s. Lund.
- 1096 **Dahl, Ö.**, 1978. *On the definition of the telic/atelic (bounded/non-bounded) distinction*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 36.) 9 s. Göteborg.
- 1097 **Holmberg, K. A.**, 1977. Aktionsart, aspekt och aktionalitet. En diskussionsöversikt. I: *Nysvenska studier* 57, 227–258.
- 1098 **Johansson, B.**, 1987. Att uttrycka progressiv aspekt. I: *Diverse. Vänskrift till Bertel Fortelius* 3.8.1987. (Filologiska institutionen vid Åbo universitet. Nordisk filologi. Meddelanden 6.) 37–49. Åbo.
- 1099 **Nilsson, K.**, 1970a. Causative and related constructions in Swedish. I: *The Nordic languages and modern linguistics* [1], 418–425.
- 1100 **Platzack, C.**, 1978a. Aktionsarten in Swedish. I: *Papers from the Fourth Scandinavian conference of linguistics*, 307–315.
- 1101 **Platzack, C.**, 1979b. *The semantic interpretation of aspect and aktionsarten. A study of internal time reference in Swedish*. (Studies in generative grammar 8.) 171 s. Dordrecht.
- 1102 **Sundman, M.**, 1986. *Få och låta som kausativa verb i svenskan*. I: *Xenia Huldéniana*, 277–288.
- 1103 **Thorell, O.**, 1991a (1982). Flytta (på) stolen och äta (på) en smörgås. I: *Eget språk och andras*, 67–68.

- II04 **Törnudd-Jalovaara, E.**, 1988b. *Hålla på* ur flera aspekter. I: *Språkvård* 1988:4, 27–29.
- II05 **Wellander, E.**, 1965a. Aktionsart och aspekt. Anteckningar till föredrag i "Samfundet för nordisk språkforskning" 7.12.1964. I: *Nysvenska studier* 44 (1964), 184–252.

Se också:

- 751 (Andersson), 758 (Ekberg), 759 (Ekberg), 760 (Ekberg), 761 (Ekberg), 774 (Loman), 1030 (Tögeby), 1050 (Kozłowska-Raś), 1088 (Törnudd-Jalovaara), 1271 (Andersson), 1276 (Ekberg)

Passiv

- II06 **Anward, J.**, 1989. Constraints on passives in Swedish and in English. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 44, 15–29. Lund.
- II07 **Berg, R. G:son**, 1911a. Konstruktionen 'hon skrattas åt'. I: *Språk och stil* 10, 143–144.
- II08 **Berg, R. G:son**, 1911b. Passivt verb med "akusativobjekt". I: *Språk och stil* 10, 142–143.
- II09 **Bergner, E., Nylund, E.**, 1990. Något om valet mellan s-passiv och kopulapassiv. I: *Svenskans beskrivning* 17, 67–72.
- II10 **Björnström, E.**, 1904. Om några olika sätt att uttrycka passiv betydelse i nysvenskan. I: *Språk och stil* 4, 198–237.
- III1 **Hantson, A.**, 1991. Towards the syntax of the passive in English, Norwegian and Swedish. I: *Papers from the Twelfth Scandinavian conference of linguistics*, 90–101.
- III2 **Holm, G.**, 1952. Om s-passivum i svenskan. *Företädesvis folkmålen och den äldre fornsvenskan*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap 9.) 401 s. Lund.
- III3 **Holm, G.**, 1967. Om s-passivum i svenskt talspråk. I: *Svenskt talspråk*, 204–222.
- III4 **Holm, G.**, 1978. Notiser om passivum. I: *Nysvenska studier* 58, 198–202.
- III5 **Hylén, J. E.**, 1914. Ett par skolgrammatiska frågor. I: *Språk och stil* 14, 132–150.
- III6 **Jonsson, H.**, 1975. "Passivum med intransitiv betydelse" och genera verbi i svenskan. I: *Kring en ordbok*, 73–105.
- III7 **Kirri, A.**, 1972. Om agent vid passivkonstruktioner. I: *Svenskans beskrivning* 5, 46–56.
- III8 **Kirri, A.**, 1974. Diatesstudier i svenskt talspråk. I: *Svenskans beskrivning* 8, 144–159.
- III9 **Kirri, A.**, 1975. *Studier över passivkonstruktioner i nysvenskt skriftspråk*. (Meddelanden från institutionen för nordisk filologi vid Helsingfors universitet A 2.) 370 s. Helsingfors.
- II20 **Körner, R.**, 1948. *Studier över syntaktisk nybildning i svenskan. I. De prepositionella passivbildningarna med hänsyn tagen till motsvarande nybildningar i danskan, norskan och engelskan*. 355 s. Lund.

- II21 **Körner, R.**, 1949. The prepositional passive formations. A contribution to West European syntax. I: *Moderna språk* 43, 53–67.
- II22 **Körner, R.**, 1954a. En misskänd passivbildning. I: *Språkvård. Redogörelser och studier utgivna till språkvårdsnämndens tioårsdag 1954*. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård II.) 198–211. Stockholm.
- II23 **Larsson Ringqvist, E.**, 1983. *Passivbruket i franskan och svenskan*. (Rapport nr 5 från projektet "Fransk-svenska kontrastiva studier. Meningens och textens organisation" vid romanska institutionen i Lund.) 32 s. Lund.
- II24 **Leinonen, M., Östman, J.-O.**, 1983. Passive patterns in Russian and Swedish. I: *Papers from the Seventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 175–198.
- II25 **Oksaar, E.**, 1972. Zum Passiv im Deutschen und Schwedischen. I: *Reader zur kontrastiven Linguistik*. Hrsg. von G. Nickel. 85–105. Frankfurt am Main.
- II26 **Persson, P.**, 1918. Syntaktiska anmärkningar. I: *Studier tillägnade Esaias Tegnér den 13 januari 1918*, 444–454.
- II27 **Rebbe, C.**, 1914. Bidrag till frågan om passivbildningarnas användning och betydelse i nusvenskan. I: *Svenska studier tillägnade Gustaf Cederschiöld den 25 juni 1914*, 169–179.
- II28 **Sigurd, B.**, 1994. The passive as an auxiliary. I: *Acta Linguistica Hafniensia* 27:2, 447–454.

Se också:

503 (Elmevik), 510 (Holmberg), 531 (Lundbladh), 532 (Markey), 565 (Ureland), 884 (Körner), 889 (Wilder), 981 (Anward), 1004 (Sundman), 1005 (Sundman), 1008 (Wellerlander)

Satsbaser

- II29 **Allwood, J.**, 1976b. Några oväntade satsflätor. I: *Nysvenska studier* 55–56, 177–199.
- II30 **Allwood, J. S.**, 1982. The complex NP constraint in Swedish. I: *Readings on unbounded dependencies in Scandinavian languages*, 15–32.
- II31 **Andersson, L.-G.**, 1974b. *Topicalization and relative clause formation*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 25.) 18 s. Göteborg.
- II32 **Andersson, L.-G.**, 1982b. What is Swedish an exception to? Extractions and island-constraints. I: *Readings on unbounded dependencies in Scandinavian languages*, 33–45.
- II33 **Anward, J.**, 1974c. The semantics of noun phrase movement. I: *RUUL 3. Reports from Uppsala University. Department of linguistics* 3 1974, 1–16. Uppsala.
- II34 **Ejerhed, E.**, 1982. The processing of unbounded dependencies in Swedish. I: *Readings on unbounded dependencies in Scandinavian languages*, 99–149.
- II35 **Ekerot, L.-J.**, 1988. *Så-konstruktionen i svenskan. Konstruktionstypen "Om vädret*

- tillåter, så genomföres övningen" i funktionellt grammatiskt perspektiv. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 42.) 292 s. Lund.
- II36 **Ekerot, L.-J.**, 1992. The Swedish *så*-construction in a functional and contrastive perspective. I: *The Nordic languages and modern linguistics* 7, vol. 1, 191–203.
- II37 **Elmqvist, A. L.**, 1945b. The employment of resumptive *så* by various Swedish writers. I: *Scandinavian Studies* 18:8, 289–306.
- II38 **Elmqvist, A. L.**, 1945c. The resumptive use of *så* in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 18:6, 209–232.
- II39 **Elmqvist, A. L.**, 1945d. The use of resumptive *så* after non-adverbial expressions in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 18:7, 284–288.
- II40 **Engdahl, E.**, 1982a. Interpreting sentences with multiple filler-gap dependencies. I: *Lund University. Department of linguistics. General linguistics. Phonetics. Working papers* 24, 21–48. Lund.
- II41 **Engdahl, E.**, 1982b. Restrictions on unbounded dependencies in Swedish. I: *Readings on unbounded dependencies in Scandinavian languages*, 151–174.
- II42 **Engdahl, E.**, 1983. Parasitic gaps. I: *Linguistics and Philosophy* 6, 5–34.
- II43 **Engdahl, E.**, 1985b. Parasitic gaps, resumptive pronouns, and subject extractions. I: *Linguistics* 23:1, 3–44.
- II44 **Engdahl, E.**, u.å. *Parasitic gaps, subject extractions, and the ECP*. (Working Papers in Scandinavian Syntax 6.) 39 s. Trondheim.
- II45 **Franzén, B., Nilsson, L.**, 1974. *Fundamentfältet i informellt talspråk*. (Rapport nr 36 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 49 s. Uppsala.
- II46 **Hagström, B.**, 1976. Om satsflätans förutsättningar. En skiss. I: *Nordiska studier i filologi och lingvistik*, 138–150.
- II47 **Heino, M.**, 1984. *Fundament och dubblerade fundament i svenskan*. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Jyväskylä universitet 1984:4.) 70 s. Jyväskylä.
- II48 **Ivars, A.-M.**, 1993. *Så*-konstruktionen i finlandssvenskt talspråk. I: *Språk och social kontext*, 229–241.
- II49 **Källgren, G.**, 1972. *Restriktioner på verbfrasflyttning eller Ulv i fårakläder*. (Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm. 13.) 26 s. Stockholm.
- II50 **Källgren, G.**, 1982. Ämnesväxlare/ämnesinledare i talad och skriven svenska. I: *Textstrategier i tal och skrift*, 152–170.
- II51 **Källgren, G., Prince, E. F.**, 1989. Swedish VP-topicalization and Yiddish verb-topicalization. I: *Nordic Journal of Linguistics* 12:1, 47–58.
- II52 **Larsson Ringqvist, E.**, 1981. *Topikalisering i franska och svenska*. (Rapport nr 1 från projektet "Fransk-svenska kontrastiva studier. Meningens och textens organisation" vid romanska institutionen i Lund.) 21 s. Lund.

- II53 **Larsson Ringqvist, E.**, 1982. Topikalisering i franska och svenska. I: *Papers from the Sixth Scandinavian conference of linguistics*, 142–150.
- II54 **Lindberg, E.**, 1968. Till satsflätans teori. I: *Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning IV*, 57–65.
- II55 **Lindstedt, T.**, 1926. Om satssammanflätning i svenskan. I: *Nysvenska studier* 6, 1–20.
- II56 **Maling, J., Zaenen, A.**, 1982. A phrase structure account of Scandinavian extraction phenomena. I: *The nature of syntactic representation*. Ed. by P. Jacobson & G. Pullum. 229–282. Dordrecht.
- II57 **Nordgård, T.**, 1989. On barriers, *wh*-movement and IP-adjunction in English, Norwegian and Swedish. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 43, 3–26. Lund.
- II58 **Nyström, G.**, 1934. Adverbet så vid eftersatser. I: *Årsskrift för Modersmåls-lärarnas förening* 1934, 35–42.
- II59 **Platzack, C.**, 1974a. An exception to the complex NP constraint. I: *Papers from the First Scandinavian conference of linguistics*, 241–253.
- II60 **Platzack, C.**, 1993. Satsfläta med *att*-sats-subjekt. I: *Språk och social kontext*, 153–167.
- II61 **Schlyter, S.**, 1975. *Topicalization, cleft, WH-movement in Swedish and the question of COMP*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 27.) 24 s. Göteborg.
- II62 **Seppänen, A., Engström, C. G., Seppänen, R.**, 1987. On the complex noun phrase constraint. I: *Studia Linguistica* 41:2, 93–114.
- II63 **Severinson, K.**, 1972. Allmänna villkor för flyttning av satslement. Satsfläta: en transformationsgrammatisk förklaring. I: *Svenskans beskrivning* 6, 184–197.
- II64 **Severinson, K.**, 1973. Emphatic verb phrase preposing in Swedish. I: *RUUL 2. Reports from Uppsala University. Department of linguistics 2* 1973, 1–6. Uppsala.
- II65 **Westman, M.**, 1977. Flerledat fundament – typiskt för kanslistil och för tal-språk? I: *MINS* 2, 199–208. Stockholm.

Se också:

400 (Engdahl), 495 (Zaenen, Maling), 815 (Sköld), 827 (Malmgren), 894 (Larsson), 898 (Ureland), 965 (Platzack), 995 (Ljunggren), 1202 (Klingemann), 1236 (Engdahl)

Annex

- II66 **Bruce, G.**, 1981. Om prosodisk koppling i svenska. I: *Svenskans beskrivning* 12, 64–78.
- II67 **Holmberg, Anders**, 1983a. Performer-parentheticals in Swedish, English, and French. I: *Papers from the Seventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 60–79.
- II68 **Lilius, P.**, 1990. Meningsfragment eller lösa fundament? I: *Svenskans beskrivning* 17, 185–192.

- 1169 **Nordenstam, K.**, 1989. *Tag questions och dylika påhäng i svenska samtal*. (Färsk Forsk 14.) 90 s. Göteborg.
- 1170 **Nordenstam, K.**, 1990. Om va och vet du i privatsamtal. I: *Svenskans beskrivning* 17, 245–255.
- 1171 **Saari, M.**, 1984. Några pragmatiska partiklar i svenskt talspråk. I: *Studier i nordisk filologi* 65, 213–221.
- 1172 **Saari, M.**, 1986. Jag menar. I: *Xenia Huldeniana*, 329–337.
- Se också:
- 599 (Aijmer), 873 (Larsson Ringqvist), 1012 (Andersson), 1135 (Ekerot), 1136 (Ekerot), 1150 (Källgren), 1275 (Cassirer)

Bisatser

- 1173 **Andersson, A.-B.**, 1973. *Om att-satser*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 20.) 17 s. Göteborg.
- 1174 **Andersson, Erik**, 1985. Om komparativa bisatser i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 15, 118–133.
- 1175 **Andersson, Erik**, 1986. Om satsrelationer vid samordning och underordning. I: *Xenia Huldeniana*, 295–309.
- 1176 **Andersson, Eva, Richthoff, U.**, 1991. *Relativkonstruktionernas ontogenes – en fallstudie*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics S 17.) 89 s. Göteborg.
- 1177 **Andersson, L.-G.**, 1973a. *On the Comp-S analysis*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 21.) 13 s. Göteborg.
- 1178 **Andersson, L.-G.**, 1973b. *Some subordinating constructions in Swedish*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 17.) 22 s. Göteborg.
- 1179 **Andersson, L.-G.**, 1973c. *Än vad som – a note on comparative clauses in Swedish*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 22.) 9 s. Göteborg.
- 1180 **Andersson, L.-G.**, 1974a. Om bisatser i svenskan. I: *Svenskans beskrivning* 8, 15–30.
- 1181 **Andersson, L.-G.**, 1975. *Form and function of subordinate clauses*. (Gothenburg monographs in linguistics 1.) 234 s. Göteborg.
- 1182 **Beckman, N.**, 1922. En skolgrammatisk fråga i språkhistorisk belysning. I: *Skrifter utgivna av Modersmålsläraarnas förening. Minnesskrift 1912–1922*, 70–89. Lund.
- 1183 **Bjerre, B.**, 1935a. *Nordiska konjunktionsbildningar med temporal innebörd I*. (Lunds universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 31. Nr 3.) 309 s. Lund.
- 1184 **Bjerre, B.**, 1935b. *Tvåsatsordstäv och het-konstruktion*. I: *Arkiv för nordisk filologi* 51, 1–68.
- 1185 **Bjerre, B.**, 1938. *Nordiska konjunktionsbildningar med temporal innebörd II*. (Lunds universitets årsskrift. N.F. Avd. 1. Bd 34. Nr 5.) 348 s. Lund–Leipzig.
- 1186 **Ejskjær, I.**, 1964. Nogle ejendommeligheder ved relativkonstruktioner i danske ømaal og i skånsk. I: *Acta Philologica Scandinavica* 26, 109–152.

- 1187 **Ekerot, L.-J.**, 1979. Villkorssatser och att-satser. Om villkorssatser som verbkomplement. I: *Lundastudier i nordisk språkvetenskap D 10*, 52–84. Lund.
- 1188 **Elmqvist, A. L.**, 1943b. Relative clauses in Swedish having *allt* as the antecedent. I: *Scandinavian Studies 17*:7, 248–257.
- 1189 **Elmqvist, A. L.**, 1943c. Swedish subject forms of interrogative pronouns in subordinate clauses, of the relative *vad*, and of indefinite relatives. I: *Scandinavian Studies 17*:6, 218–223.
- 1190 **Engdahl, E.**, 1980b. WH-constructions in Swedish and the relevance of sub-jacency. I: *Proceedings of NELS 10*, 98–108. Ottawa.
- 1191 **Fridh, Å.**, 1955. Till frågan om de kausala *att*-satsernas uppkomst. I: *Moderna språk 49*, 273–283.
- 1192 **Gustafsson, R.**, 1984. Universellt och svenskt. Något om relativsatser. I: *Florilegium Nordicum*, 112–116.
- 1193 **Hammermo, O.**, 1975. *Relativsatser i talat språk*. (Rapport nr 42 från forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS).) 33 s. Uppsala.
- 1194 **Heinertz, N. O.**, 1941. Till frågan om realitet i villkorsbisatser. I: *Moderna språk 35*, 64–73.
- 1195 **Heinertz, N. O.**, 1955. Så mycket ... som att ... I: *Moderna språk 49*, 106–108.
- 1196 **Heltoft, L.**, 1989. Scandinavian *hv*-clauses – topology or syntax? I: *Papers from the Eleventh Scandinavian conference of linguistics*, vol. 1, 26–44.
- 1197 **Hiilos, H.**, 1965a. Något om en relativsats restriktivitet. I: *Nysvenska studier 44* (1964), 149–152.
- 1198 **Hiilos, H.**, 1965d. Om termerna *nödvändig* och *icke-nödvändig relativsats*. I: *Nysvenska studier 44* (1964), 141–142.
- 1199 **Häggqvist, A.**, 1935. Indirekt anföring. I: *Nysvenska studier 15*, 184–196.
- 1200 **Jørgensen, N.**, 1976b. Satsfogning – några preliminära funderingar. I: *Nordiska studier i filologi och lingvistik*, 234–238.
- 1201 **Jørgensen, N.**, 1978. *Underordnade satser och fraser i talad svenska. Funktion och byggnad*. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 10.) 200 s. Lund.
- 1202 **Klingemann, G.**, 1939. Emfatisk konstruktion. Några jämförande stilsynpunkter. I: *Nysvenska studier 18*, 28–36.
- 1203 **Körner, R.**, 1935a. Bisatserna och deras indelning. I: *Moderna språk 28* (1934), 34–60.
- 1204 **Liljestrand, B.**, 1987b. Fri indirekt anföring (fri *att*-sats). I: *Talspråk och prosa-dialog*, 51–85.
- 1205 **Lindberg, E.**, 1972b. Två centrala typer av relativsyntagmer. (De två huvudtyperna i modern svensk sakprosa av bestämd relativsyntagm med fast bisats.) I: *Svenskans beskrivning 5*, 57–79.
- 1206 **Ljunggren, R.**, 1932. Utbrytningen ännu en gång. I: *Nysvenska studier 12*, 221–244.
- 1207 **Loman, B.**, 1964b. Sats och bisats. I: *Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning I*, 84–89.

- 1208 **Lundin, B.**, 1988 (1987). *Bisatser i små barns språk. En analys av fem barns första bisatser.* (Lundastudier i nordisk språkvetenskap A 39.) (2 uppl.) 217 s. Lund.
- 1209 **Låftman, E.**, 1940. Villkorssatser i modern svenska. En undersökning med rundfråga. I: *Pedagogisk tidskrift* 76, 219–253.
- 1210 **Noreen, A.**, 1901–02. Två olika slags frågesatser. I: *Språk och stil* 1, 1–9.
- 1211 **Nygård, A.**, 1932. Om den s.k. utbrytningen. I: *Nysvenska studier* 12, 77–83.
- 1212 **Nygård, A.**, 1933. Utbrytningen återigen. I: *Nysvenska studier* 13, 237–250.
- 1213 **Pettersson, B.**, 1979a. Att och inte att. I: *Spridda studier i svenska, särskilt finlandssvenska II.* (Skrifter utgivna av institutionen för filologi II vid Tammerfors universitet, nordisk filologi. 3.) 56–60. Tammerfors.
- 1214 **Pihlström, S.**, 1992. Direkta och indirekta frågesatser. I: *Språkvård* 1992:2, 17–18.
- 1215 **Reinhammar, V.**, 1980. Mera man har hemma, mera går det åt. I: *Nysvenska studier* 59–60 (1979–1980), 198–207.
- 1216 **Robach, I.-B.**, 1982. *Satsklyvning i franska och svenska.* (Rapport nr 3 från projektet "Fransk-svenska kontrastiva studier. Meningens och textens organisation" vid romanska institutionen i Lund.) 32 s. Lund.
- 1217 **Rydén, M.**, 1969. Termen nödvändig relativsats. I: *Nysvenska studier* 48, 193–197.
- 1218 **Seppänen, A.**, 1994. Subject gap phenomena in English and Swedish. I: *Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. Special session on Scandinavian syntax*, 127–144.
- 1219 **Sigurd, B.**, 1989. A referent grammatical analysis of relative clauses. I: *Acta Linguistica Hafniensia* 21:2, 95–115.
- 1220 **Sigurd, B.**, 1992c. Relativization hierarchies and the nordic languages. I: *The Nordic languages and modern linguistics 7. Proceedings of the Seventh international conference of Nordic and general linguistics in Tórshavn, 7–11 August 1989*, vol. 2. 579–593. Torshamn.
- 1221 **Sundén, K. F.**, 1911a. Betydelseskillnaden mellan frågesatsens båda huvudarter. I: *Språk och stil* 10, 197–210.
- 1222 **Taraldsen, K. T.**, 1986. Som and the binding theory. I: *Topics in Scandinavian syntax*, 149–184.
- 1223 **Teleman, U.**, 1967. Bisatser i talad svenska. I: *Svenskt talspråk*, 160–203.
- 1224 **Wijk-Andersson, E.**, 1990. På villkors vis. Om svenskers och utlänningars sätt att uttrycka villkor i skriven svenska. I: *Andra symposiet om svenska som andraspråk i Göteborg 1989.* Utg. av G. Tingbjörn. 363–388. Stockholm.
- 1225 **Vising, J.**, 1925. Bisatser inledda av preposition i germanska och romanska språk. I: *Minnesskrift utgiven av filologiska samfundet i Göteborg på tjugofemårsdagen av dess stiftande den 22 oktober 1925*, 1–22. Göteborg.

Se också:

234 (Hiilos), 235 (Hiilos), 385 (Berg), 425 (Hylén), 428 (Kjellmer), 451 (Molde), 461 (Pettersson), 464 (Platzack), 466 (Reinikainen), 535 (Muittari), 536 (Muittari), 537 (Muittari), 538 (Muittari), 539 (Nivre), 606 (Braunmüller), 619 (Körner), 626 (Ljung),

645 (Vallmark), 678 (Hiilos), 687 (Hylén), 726 (Teleman), 731 (Wijk-Andersson), 740 (Elmquist), 748 (Aijmer), 764 (Holm), 766 (Holm), 775 (Malmgren), 794 (Ureland), 795 (Ureland), 797 (Viberg), 850 (Gunnarson), 851 (Gunnarson), 853 (Gunnarsson), 868 (Ralph), 871 (Wijk-Andersson), 875 (Anderman), 876 (Andersson), 879 (Anward), 884 (Körner), 892 (Josefsson), 895 (Lindberg), 903 (Kiefer), 906 (Sigurd), 974 (Sundström), 995 (Ljunggren), 1008 (Wellander), 1023 (Kiparsky), 1054 (Låftman), 1065 (Rebbe), 1115 (Hylén), 1131 (Andersson), 1158 (Nyström), 1161 (Schlyter), 1167 (Holmberg), 1235 (Engdahl), 1236 (Engdahl), 1237 (Engdahl), 1247 (Pihlström), 1257 (Andersson), 1258 (Arctadius), 1261 (Hammarberg, Viberg), 1263 (Liljestrand), 1265 (Lindberg), 1266 (Londen), 1270 (Wennerström), 1274 (Berg)

Huvudsatser

- 1226 **Ahrenberg, L.**, 1980. The meaning of sentence types. I: *RUUL 6. Reports from Uppsala University. Department of linguistics 6 1980*, 181–242. Uppsala.
- 1227 **Ahrenberg, L.**, 1982. Att ställa en fråga, och att svara på en. I: *Textstrategier i tal och skrift*, 104–123.
- 1228 **Ahrenberg, L.**, 1987. *Interrogative structures of Swedish. Aspects of the relation between grammar and speech acts.* (RUUL 15. Reports from Uppsala University. Department of linguistics 15 1987.) 279 s. Uppsala.
- 1229 **Bredvad-Jensen, A.-C.**, 1980. An intonation-oriented description of questions in Swedish. I: *The Nordic languages and modern linguistics* [4], 233–241.
- 1230 **Bredvad-Jensen, A.-C.**, 1981. Tonal interaction between attitude and grammar. I: *Nordic prosody II. Papers from a symposium.* Ed. by T. Fretheim. 51–62. Trondheim.
- 1231 **Elmquist, A. L.**, 1945a. Infinitive for imperative in Swedish. I: *Scandinavian Studies* 18:5, 202–203.
- 1232 **Elmquist, A. L.**, 1946a. Negative form with affirmative meaning and affirmative form with negative meaning in Swedish. Part I. Certain types of exclamatory sentences. I: *Scandinavian Studies* 19:2, 45–69.
- 1233 **Elmquist, A. L.**, 1946b. Negative form with affirmative meaning and affirmative form with negative meaning in Swedish. Part II. Certain uses of expressions of profane character. I: *Scandinavian Studies* 19:3, 110–117.
- 1234 **Elmquist, A. L.**, 1946c. Negative form with affirmative meaning and affirmative form with negative meaning in Swedish. Part III. Miscellaneous items. I: *Scandinavian Studies* 19:4, 144–157.
- 1235 **Engdahl, E.**, 1985a. Interpreting questions. I: *Natural language parsing.* Ed. by D.R. Dowty, L. Karttunen & A.M. Zwicky. (Studies in natural language processing.) 67–93 Cambridge.
- 1236 **Engdahl, E.**, 1986. *Constituent questions. The syntax and semantics of questions with special reference to Swedish.* (Studies in linguistics and philosophy 27.) 347 s. Dordrecht.

- 1237 **Engdahl, E. B.**, 1980. *The syntax and semantics of questions in Swedish*. 242 s. Ann Arbor.
- 1238 **Gårding, E.**, 1979. Satsintonation i svenska. I: *Svenskans beskrivning* 11, 81–93.
- 1239 **Gårding, E., House, D.**, 1985. Frasintonation, särskilt i svenska. I: *Svenskans beskrivning* 15, 205–221.
- 1240 **Hellberg, S.**, 1985b. *Scandinavian sentence-types*. (Färsk forsk 9.) 104 s. Göteborg.
- 1241 **Hellberg, S.**, 1990a. Uppmaningarnas syntax och direktiva satsers betydelse. I: *Svenskans beskrivning* 17, 21–37.
- 1242 **Holmberg, Anders**, 1977. Om indirekta direktiver. I: *Nysvenska studier* 57, 137–149.
- 1243 **Larsson, C.**, 1940b. Om den retoriska frågan. I: *Årsskrift för Modersmållära-
nas förening 1940*, 112–118.
- 1244 **Lindgren, R.**, 1981. *Pragmatisk beskrivning av direktiver*. (Papers from the Institute of Linguistics. University of Stockholm. 41.) 55 s. Stockholm.
- 1245 **Muittari, V.**, 1988. *Om konventionaliserad indirekthet i svenskan med anspelning på finskan*. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk vid Jyväskylä universitet 6.) 117 s. Jyväskylä.
- 1246 **Ohlander, S.**, 1985. "Snälla ta med brickan!" Om ett nytt uttryck för hövlighet i svenskan. I: *Språkvård* 1985:3, 4–15.
- 1247 **Pihlström, S.**, 1990. Direkt frågesats i stället för indirekt. I: *Språkvård* 1990:3, 20–21.
- 1248 **Platzack, C.**, 1979c. Uppmaningar. Ett bidrag till beskrivningen av modus i svenskan. I: *Lundastudier i nordisk språkvetenskap D* 10, 1–27. Lund.
- 1249 **Platzack, C., Rosengren, I.**, 1994. Imperativens tilltalspronomen. I: *Språkb-
bruk, grammatik och språkförändring*, 209–218.

Se också:

593 (Sigurd), 603 (Anward), 1056 (Muittari), 1145 (Franzén, Nilsson), 1153 (Larsson Ringqvist), 1175 (Andersson), 1190 (Engdahl), 1210 (Noreen), 1221 (Sundén), 1224 (Wijk-Andersson)

Icke satsformade meningar

- 1250 **Abrahamsson, S.-E.**, 1972. Att beskriva meningsfragment – en teoretisk diskussion. I: *Svenskans beskrivning* 6, 3–18.
- 1251 **Haugen, E.**, 1986. Negative reinforcement. Some thoughts on saying "No" in Scandinavian. I: *Arkiv för nordisk filologi* 101, 149–172.
- 1252 **Lehti-Eklund, H.**, 1991. Iakttagelser av syntaxen i samtal. I: *Svenskans be-
skrivning* 18, 218–227.
- 1253 **Liljestränd, B.**, 1987c. Hälsningsfraser. I: *Talspråk och prosadialog*, 86–106.

- 1254 **Lindstedt, T.**, 1927. Tendenser i nusvensk meningsbildning. I: *Nysvenska studier* 7, 1–29.
- 1255 **Sigurd, B.**, 1984. Om Jaså, Bra, Precis och andra returord. I: *Språkvård* 1984:3, 3–8.
- 1256 **Westman, M.**, 1973. Om oregelbundna meningar i sakprosa. I: *Folkmålsstudier XXIII*, 158–164.

Se också:

- 98 (Nikula), 386 (Bergman), 407 (Gjerdman), 444 (Ljunggren), 471 (Schwartz), 473 (Sigurd), 478 (Svartengren), 602 (Andersson), 603 (Anward), 604 (Belfrage), 615 (Ideforss), 639 (Saari), 643 (Sundén), 685 (Huldén), 1019 (Eriksson), 1053 (Lindberg), 1168 (Lilius), 1170 (Nordenstam), 1232 (Elmquist), 1233 (Elmquist), 1234 (Elmquist), 1246 (Ohlander), 1282 (Sundén)

Anförda meningar

- 1257 **Andersson, Erik**, 1988. Att återge ord och innehåll. Om gränsen mellan direkt och indirekt anföring. I: *Språkbruk* 1988:2, 12–19.
- 1258 **Arctaedius, D.**, 1982. – *Tre är nog, avgjorde Biggles kort. Om anföringssatser och anföringsuttryck i populära ungdomsböcker.* (Populära böcker för flickor och pojkar. En jämförande språklig analys. Rapport 5.) 44 s. Umeå.
- 1259 **Cassirer, P.**, 1979. Objektivitet i nyhetstelegram – en fråga om anföringssatsens placering? I: *Språkform och språknorm*, 18–27.
- 1260 **Eriksson, M.**, 1994. Anföringens funktion i ungdomars berättelser. I: *Svenskans beskrivning* 20, 131–142.
- 1261 **Hammarberg, B., Viberg, Å.**, 1976b. Reported speech in Swedish and ten immigrant languages. I: *Papers from the Third Scandinavian conference of linguistics*, 131–148.
- 1262 **Kotsinas, U.-B.** 1994. *Ungdomsspråk.* Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 25) 184 s. Uppsala.
- 1263 **Liljestrand, B.**, 1983. *Tal i prosa. Om svenska författares anföringsteknik.* (Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities 54). 282 s. Umeå–Stockholm.
- 1264 **Liljestrand, B.**, 1989. Talåtergivning i prosa. I: *Svenskläraryrskrift* 1989, 135–144.
- 1265 **Lindberg, E.**, 1972a. Begreppet rapportsyntagm. I: *Svenskans beskrivning* 6, 144–156.
- 1266 **Londen, A.-M.**, 1991. Sori nu att ja här i snagakön talar svenska. Om direkta citat i samtal. I: *Stilistik och finlandssvenska. En samling artiklar tillägnade Birger Liljestrand den 25 juni 1991.* (Nordsvenska. Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 8.) Utg. av S. Fries, R. Hedquist & K. Larsson. 112–125. Umeå.

- 1267 **Låftman, E.**, 1931a. Referat. En studie i nusvensk syntax. I: *Nysvenska studier* 10 (1930), 91–118.
- 1268 **Låftman, E.**, 1936. Anföring och framställning. I: *Nysvenska studier* 16, 171–186.
- 1269 **Svensson, J.**, 1976. Reportindicators and other parentheticals. I: *Papers from the Third Scandinavian conference of linguistics*, 369–380.
- 1270 **Wennerström, E.**, 1935. Expressiva anföringsverb. I: *Svensk stil*, 151–160.

Se också:

- 582 (Eriksson), 583 (Erman, Kotsinas), 990 (Hellberg), 1029 (Sigurd), 1055 (Låftman), 1065 (Rebbe), 1167 (Holmberg), 1199 (Häggqvist), 1204 (Liljestrand), 1240 (Hellberg)

SAMORDNING OCH ELLIPS

Samordning

- 1271 **Andersson, L.-G.**, 1979. *Några V-V konstruktioner*. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 40.) 15 s. Göteborg.
- 1272 **Anward, J.**, 1972. Kontrastiv betoning i svenskan. Några iakttagelser. I: *Svenskans beskrivning* 6, 26–33.
- 1273 **Bendz, G.**, 1965. *Ordpar*. (Svenska humanistiska förbundets skrifter 74.) 147 s. Stockholm.
- 1274 **Berg, R. G:son**, 1911c. Relativpronomen med pleonastisk konjunktion. I: *Språk och stil* 10, 194–195.
- 1275 **Cassirer, P.**, 1973. Regler för syndes i svenskan. I: *Folkmålsstudier XXIII*, 143–152.
- 1276 **Ekberg, L.**, 1983. *Vara och* – en markör för subjektets 'icke-plats'. I: *Nordlund* 1, 1–8. Lund.
- 1277 **Hylén, J. E.**, 1910. Pluralis vid konjunktionssammanbundna subjekt. I: *Språk och stil* 9, 112–142.
- 1278 **Josefsson, G.**, 1991. Pseudocoordination – a VP + VP coordination. I: *Working Papers in Scandinavian Syntax* 47, 130–156. Lund.
- 1279 **Lindberg, E.**, 1977. Ett par talspecifika asyndetiska sekvenser. I: *MINS* 2, 113–124. Stockholm
- 1280 **Teleman, U.**, 1976. On causal conjunction in modern Swedish. I: *Papers from the Third Scandinavian conference of linguistics*, 393–404.

Se också:

- 139 (Wellander), 284 (Sigurd), 605 (Berg), 614 (Hylén), 617 (von Klopp), 618 (Körner), 620 (Körner), 630 (Melin), 636 (Perridon), 646 (Östergren), 738 (Östergren), 740 (Elmqvist), 761 (Ekberg), 782 (Pihlström), 942 (Kinnander), 992 (Hylén), 1026 (Pihlström), 1126 (Persson), 1200 (Jørgensen), 1254 (Lindstedt), 1283 (Wellander)

Ellips

- 1281 **Andersson, Erik**, 1976b. Verbfrasdeletion i svenskan. I: *Nysvenska studier* 55–56, 47–76.
- 1282 **Sundén, K. F.**, 1911b. Till frågan om ellipsbegreppet. I: *Språk och stil* 11, 197–234.
- 1283 **Wellander, E.**, 1921. En ellipsteori. I: *Studier i modern språkvetenskap VIII*, 25–56. Stockholm.

Se också:

- 1252 (Lehti-Eklund)

SAMMELVERK

Approaches to word order, 1982 (1976). Reports on text linguistics. Ed. by N.E. Enkvist & V. Kohonen. (Meddelanden från Stiftelsens för Åbo Akademi forskningsinstitut.) (2 uppl.) 258 s. Åbo.

Derivational processes, 1972. Proceedings of the KVAL sea-borne spring seminar held on board M/S Bore. April 9–10, 1972, Stockholm–Turku. Ed. by F. Kiefer. 92 s. Stockholm.

Det mångskiftande språket, 1985. Om variation i nusvenskan. Av B. Nordberg. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 14.) 124 s. Malmö.

Eget språk och andras, 1991. Ett urval artiklar ur Språklådan i Upsala Nya Tidning. Red. av E. Aniansson. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 22.) 118 s. Uppsala.

Festschrift für Oskar Bandle, 1986. Zum 60. Geburtstag am 11. Januar 1986. Hrsg. von H.-P. Naumann. (Beiträge zur nordischen Philologie 15.) 316 s. Basel–Frankfurt am Main.

Festschrift till Björn Pettersson 29.12.1979, 1979. (Skrifter utgivna av Institutionen för filologi II vid Tammerfors universitet, nordisk filologi. 4.) 419 s. Tammerfors.

Florilegium Nordicum, 1984. En bukett nordiska språk- och namnstudier tillägnade Sigurd Fries den 22 april 1984. Utg. av L.-E. Edlund, C.B. Hagervall, B. Liljestrand & E. Melefors. (Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities 61.) 278 s. Umeå–Stockholm.

Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning I, 1964. Första sammankomsten, Stockholm 1963. Institutionen för allmän och tillämpad språkvetenskap (allmänna avdelningen) och Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet. Utg. av C.-C. Elert. 93 s. Stockholm.

Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning II, 1966. Andra sammankomsten, Lund 1964. Institutionen för nordiska språk samt Fonetiska institutionen vid Lunds universitet. Utg. av B. Loman & B. Sigurd. 92 s. Lund.

Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning III, 1966. Göteborg 1965. Göteborgs universitet, Institutionen för nordiska språk, Institutionen för engelska språket. Utg. av S. Allén. 116 s. Göteborg.

Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning IV, 1968. Uppsala 1967. Uppsala universitet, Institutionen för nordiska språk, Forskningskommittén i Uppsala för modern svenska (FUMS). Utg. av K.-H. Dahlstedt & G. Widmark. 117 s. Uppsala.

Första forskarsymposiet om Nordens språk som andraspråk i Stockholm 1991, 1992. Utg. av M. Axelsson & Å. Viberg. 324 s. Stockholm.

Första symposiet om svenska som andraspråk, 1988. Föredrag om språk, språkinlärning och interaktion. Vol. 1. Utg. av K. Hyltenstam & I. Lindberg. 260 s. Stockholm.

Grammatik på villovägar, 1987. Red. av U. Teleman. (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 73.) 123 s. Stockholm.

Grammatiska kontraster, 1983. Problem i svensk grammatik i kontrastiv belysning. Utg. av S. Tiisala. (Publications de l'association finlandaise de linguistique appliquée 35.) 209 s. Helsingfors.

Homeosemi, 1974. Utg. av H. Karlgren. (KVAL publikation 1974:1.) 184 s. Stockholm.

Issues in Germanic syntax, 1991. Ed. by W. Abraham, W. Kosmeijer & E. Reuland. (Trends in linguistics. Studies and monographs 44.) 395 s. Berlin–New York.

Kontrastiv fonetik och syntax med svenska i centrum, 1976. Utg. av E. Gårding. 160 s. Lund.

Kontrastiv lingvistik och sekundärspråksforskning, 1979. Föredrag vid en konferens i Åbo och Stockholm den 13–14 februari 1979 utgivna av Björn Hammarberg. 191 s. Stockholm.

Kring en ordbok, 1975. Festskrift till Sven Ekbo 7 Augusti 1975. 201 s. Stockholm.

Leve mångfalden!, 1992. Tjugo uppsatser om språk tillägnade Barbro Söderberg. (MINS 37.) 221 s. Stockholm.

Lingvistiska perspektiv, 1980. Red. av B. Brodda & G. Källgren. 138 s. Stockholm.

Logic, pragmatics and grammar, 1977. Ed. by Ö. Dahl. 295 s. Lund–Göteborg.

McGill working papers in linguistics, 1988. Special issue on comparative Germanic syntax. 322 s. Montreal.

1900-talssvenska, 1970. Utg. av B. Molde & C.I. Ståhle. (Skrifter utgivna av Nämnden för svensk språkvård 37.) 77 s. Stockholm.

Nordens språk i Baltikum, 1992. Konferanse for lærere og sendelektorer ved baltiske universiteter. Riga 26.–30. November 1991. (Nordisk språksekretariat. Rapport 18.) 143 s. Oslo.

Nordiska orter och ord, 1993. Festskrift till Bengt Pamp på 65-årsdagen den 3 november 1993. (Skrifter utgivna genom Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund 7.) 247 s. Lund.

Nordiska studier i filologi och lingvistik, 1976. Festskrift tillägnad Gösta Holm på 60-årsdagen den 8 juli 1976. Red. av L. Svensson, A.M. Wieselgren & Å. Hansson. 499 s. Lund.

Nordsvenska, 1982. Språkdrag i övre Norrlands tätorter. Utg. av C.-C. Elert & S. Fries. (Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities 49.) 253 s. Umeå–Stockholm.

Nutidssvenska, 1964. Uppsatser i grammatik. 319 s. Stockholm–Göteborg–Uppsala.

Ord och lexikon, 1993. Festskrift till Hans Jonsson 10 juni 1993. 212 s. Stockholm.

Ord om ord, 1972. Av B. Sigurd. 136 s. Lund.

Papers from the First Scandinavian conference of linguistics, 1974. Kungälv, March 30–31, 1974. Department of linguistics, University of Göteborg, Sweden. Ed. by Ö. Dahl. 388 s. Göteborg.

Papers from the Second Scandinavian conference of linguistics, 1975. Lysebu, April 19–20, 1975. Department of linguistics, University of Oslo, Norway. Ed. by E. Hovdhaugen. 411 s. Oslo.

Papers from the Third Scandinavian conference of linguistics, 1976. Hanasaari, October 1–3, 1976. Ed. by F. Karlsson. 404 + 16 s. Åbo.

Papers from the Fourth Scandinavian conference of linguistics, 1978. Hindsgavl, January 6–8, 1978. Ed. by K. Gregersen. (Odense University studies in linguistics. 3.) 478 s. Odense.

Papers from the Fifth Scandinavian conference of linguistics, 1979. Frostavallen, April 27–29 1979. Part I: Section papers. Ed. by T. Petterson. (Acta Universitatis Lundensis. Sectio I. Theologica Juridica Humaniora 30.) 382 s. Stockholm.

Papers from the Sixth Scandinavian conference of linguistics, 1982. Røros, June 19–21, 1981. Ed. by T. Fretheim & L. Hellan. 320 s. Trondheim.

Papers from the Seventh Scandinavian conference of linguistics, 1983. Hanasaari, Finland, December 17–19, 1982. Ed. by F. Karlsson. (University of Helsinki, Department of general linguistics 9.) Vol. 1 1–364, vol. 2 365–720. Helsingfors.

Papers from the Ninth Scandinavian Conference of Linguistics, 1986. Stockholm, January 9–11, 1986. Ed. by Ö. Dahl. 327 s. Stockholm.

Papers from the Tenth Scandinavian conference of linguistics, 1988. Bergen, June 11–13, 1987. Department of linguistics and phonetics, University of Bergen. Ed. by V. Rosén. (Skriftserie fra Institutt for fonetikk og lingvistikk. Universitetet i Bergen C 30 + 31.) Vol. 1 300 s., vol. 2 310 s. Bergen.

Papers from the Eleventh Scandinavian conference of linguistics, 1989. Joensuu 1989. Vol. 1. Ed. by J. Niemi. (Studies in languages. University of Joensuu, Faculty of arts. 14.) 289 s. Joensuu.

Papers from the Twelfth Scandinavian conference of linguistics, 1991. Reykjavík, June 14–16, 1990. Linguistic Institute, University of Iceland. Ed. by H. Á. Sigurðsson. 471 s. Reykjavík.

Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of Nordic and general linguistics. General session, 1994. August 16–21 1993. Vol. 1. Ed. by J. Allwood, B. Ralph, P. Andersson, D. Kós-Dienes & Å. Wengelin. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 69.) 231 s. Göteborg.

Proceedings of The XIVth Scandinavian conference of linguistics and The VIIIth conference of nordic and general linguistics. Special session on Scandinavian syntax, 1994. August 16–21 1993. Ed. by C. Hedlund & A. Holmberg. (Gothenburg Papers in Theoretical Linguistics 70). 191 s. Göteborg.

Papers from The XVth Scandinavian conference of linguistics, 1995. Oslo, January 13–15, 1995. Ed. by I. Moen, H. Gram Simonsen & H. Lødrup. 543 s. Oslo.

Papers from the Trondheim syntax symposium, 1977. Ed. by T. Fretheim & L. Hellan. 254 s. Trondheim.

Papers from the Workshop on the Scandinavian noun phrase, 1992. Ed. by A. Holmberg. (Department of general linguistics. University of Umeå. 32.) 164 s. Umeå.

Paths towards universal grammar, 1994. Studies in honor of Richard S. Kayne. Ed. by G. Cinque, J. Koster, J.-Y. Pollock, L. Rizzi & R. Zanuttini. (Georgetown studies in Romance linguistics.) 491 s. Washington D.C.

Proceedings of the Seventh biennial conference of teachers of Scandinavian studies in Great Britain and Northern Ireland, 1987. Held at University College London, March 23–25 1987. Ed. by R. D. S. Allan & M. P. Barnes. 318 s. London.

Readings on unbounded dependencies in Scandinavian languages, 1982. Ed. by E. Engdahl & E. Ejerhed. (Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities 43.) 230 s. Umeå–Stockholm.

Scandinavian syntax, 1986. Ed. by Ö. Dahl & A. Holmberg. (Workshop at the Ninth Scandinavian conference of linguistics, Stockholm, January 1986. Institute of linguistics, University of Stockholm.) 161 s. Stockholm.

Språk och social kontext, 1993. Red. av A.-M. Ivars, H. Lehti-Eklund, P. Lilius, A.-M. Londen & H. Solstrand-Pipping. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. B 15). 265 s. Helsingfors.

Språkbruk, grammatik och språkförändring, 1994. En festskrift till Ulf Teleman 13. 1. 1994. Utg. av N. Jørgensen, C. Platzack & J. Svensson. 375 s. Lund.

Språket i blickpunkten, 1969. (Skrifter utgivna av Svenskläraryöreningen 110.) 240 s. Lund.

Språkform och språknorm, 1979. En bok till Bertil Molde på 60-årsdagen den 16 september 1979. (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 67.) 271 s. Stockholm.

Struktur och variation, 1983. Festskrift till Bengt Loman 7.8.1983. Utg. av E. Andersson, M. Saari & P. Slotte. (Meddelanden från Stiftelsens för Åbo Akademi forskningsinstitut 85.) 371 s. Åbo.

Studier i svensk språkhistoria 3, 1993. Förhandlingar vid Tredje sammankomsten för svenska språkets historia. Uppsala 15–17 oktober 1992. Utg. av L. Wollin. (Skrifter utgivna av institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet 34.) 257 s. Uppsala.

Studier tillägnade Esaias Tegnér den 13 januari 1918, 1918. 586 s. Lund.

Studies for Einar Haugen, 1972. Presented by friends and colleagues. Ed. by E. Scherabon Firchow, K. Grimstad, N. Hasselmo & W. A. O'Neil. (Janua Linguarum. Series Maior 59.) 573 s. Haag–Paris.

Studies in computer-aided lexicology, 1988. To Sture Allén on the occasion of his 60th birthday December 31, 1988 from his colleagues at Språkdata. (Data linguistica 18. Department of computational linguistics. University of Göteborg.) 375 s. Stockholm.

Svensk stil, 1935. Studier tillägnade Bengt Hesselman den 21 dec 1935. (Skrifter utgivna av samfundet för stilforskning I.) 160 s. Uppsala–Stockholm.

Svenska i harmoni, 1992. Fyra uppsatser om kongruens. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 23.) 155 s. Uppsala.

Svenska i invandrarperspektiv, 1981. Kontrastiv analys och språktypologi. Utg. av K. Hyltenstam. 270 s. Lund.

Svenska i tid och otid, 1986. Vänskrift till Gun Widmark från doktoranderna i Uppsala. Red. av C. Anderson Östman & A. Malmberg. 238 s. Uppsala.

Svenska studier tillägnade Gustaf Cederschiöld den 25 juni 1914, 1914. 483 s. Lund.

Svenskan i modern belysning, 1978. Fem översikter från Tionde sammankomsten för svenskans beskrivning. Red. av K. Larsson. (Ord och stil. Språkvårdssamfundets skrifter 9.) 138 s. Lund.

Svenskans beskrivning 5, 1972. Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning 5, Stockholm 26–27 april 1969. Utg. av L. Cleve. 158 s. Stockholm–Göteborg–Lund.

Svenskans beskrivning 6, 1972. Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning 6. Umeå 1970. Umeå universitet. Avdelningarna för allmän språkvetenskap, fonetik och nordiska språk. Utg. av C.-C. Elert, S. Fries & Å. Jonsson. 252 s. Umeå.

Svenskans beskrivning 8, 1974. Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning 8. Lund 1974. Lunds universitet, Institutionen för nordiska språk. Utg. av C. Platzack. 240 s. Lund.

Svenskans beskrivning 11, 1979. Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning 11. Stockholm 1978. Stockholms universitet. Institutionen för nordiska språk. Utg. av O. Josephson, H. Strand & M. Westman. 209 s. Stockholm.

Svenskans beskrivning 12, 1981. Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning 12. Umeå 1980. Utg. av S. Fries & C.-C. Elert. (Acta Universitatis Umensis. Umeå studies in the humanities. 37.) 254 s. Umeå.

Svenskans beskrivning 13, 1982. Förhandlingar vid trettonde sammankomsten för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning. Hanaholmen 1981. Red. av M. Saari & M. Tandefelt. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. B 6.) 344 s. Helsingfors.

Svenskans beskrivning 14, 1984. Lund 1983. Utg. av N. Jörgensen. 248 s. Lund.

Svenskans beskrivning 15, 1985. Förhandlingar vid Sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning. Göteborg den 11–12 oktober 1985. Utg. av S. Allén, L.-G. Andersson, J. Löfström, K. Nordenstam & B. Ralph. 575 s. Göteborg.

Svenskans beskrivning 16, 1988. Förhandlingar vid sammankomst för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning. Linköping den 22–23 oktober 1987. Utg. av P. Linell, V. Adelswärd, T. Nilsson & P.A. Pettersson. (SIC 21 a + b. University of Linköping. Studies in Communication.) Vol. 1 278 s., vol. 2 279–545. Linköping.

Svenskans beskrivning 17, 1990. Förhandlingar vid Sjuttonde sammankomsten för att dryfta frågor rörande svenskans beskrivning. Åbo den 18–19 maj 1989. Utg. av E. Andersson & M. Sundman. 433 s. Åbo.

Svenskans beskrivning 18, 1991. Förhandlingar vid Artonde sammankomsten för svenskans beskrivning. Uppsala den 25–26 oktober 1990. Utg. av M. Thelander, B.-L. Gunnarsson, O. Hammermo, O. Josephson, C. Liberg, B. Nordberg & C. Östman. 391 s. Uppsala.

Svenskans beskrivning 19, 1992. Förhandlingar vid Nittonde sammankomsten för svenskans beskrivning. Stockholm den 2–3 april 1992. Utg. av S. Hellberg, U.-B. Kotsinas, P. Ledin & I. Lindell. 325 s. Lund.

Svenskans beskrivning 20, 1994. Förhandlingar vid Tjugonde sammankomsten för svenskans beskrivning. Umeå den 2–3 december 1993. Utg. av A. Holmberg & K. Larsson. 409 s. Lund.

Svenskt talspråk, 1967. Red. av G. Holm. 225 s. Stockholm.

Talspråk och prosadialog, 1987. Tre specialstudier av B. Liljestränd (Nordsvenska. Skrifter utgivna av Institutionen för nordiska språk vid Umeå universitet 4.) 116 s. Umeå.

Textstrategier i tal och skrift, 1982. Utg. av W. Koch, C. Platzack & G. Tottie. (Acta Universitatis Lundensis. Sectio 1 Theologica Juridica Humaniora 38.) 244 s. Stockholm.

The Nordic languages and modern linguistics [1], 1970. Proceedings of the International conference of Nordic and general linguistics. University of Iceland, Reykjavík. July 6–11, 1969. Ed. by H. Benediktsson. 616 s. Reykjavík.

The Nordic languages and modern linguistics 2, 1975. Proceedings of the Second international conference of Nordic and general linguistics. University of Umeå. June 14–19, 1973. Ed. by K.-H. Dahlstedt. 792 s. Stockholm.

The Nordic languages and modern linguistics 3, 1978. Proceedings of the Third international conference of Nordic and general linguistics. The University of Texas at Austin. April 5–9, 1976. Ed. by J. Weinstock. 550 s. Austin, Texas.

The Nordic languages and modern linguistics [4], 1980. Proceedings of the Fourth international conference of Nordic and general linguistics in Oslo 1980. Ed. by E. Hovdhaugen. 392 s. Oslo–Bergen–Tromsø.

The Nordic languages and modern linguistics 6, 1987. Proceedings of the Sixth international conference of Nordic and general linguistics in Helsinki, August 18–22, 1986. Ed. by P. Lilius & M. Saari. 481 s. Helsingfors.

The Nordic languages and modern linguistics 7, 1992. Proceedings of the Seventh international conference of Nordic and general linguistics in Tórshavn, 7–11 August 1989. Vol. 1. Ed. by J. Louis-Jensen & J. H. W. Poulsen. 367 s. Torshamn.

Topics in Scandinavian syntax, 1986. Ed. by L. Hellan & K. Koch Christensen. (Studies in natural language and linguistic theory.) 273 s. Dordrecht.

Tre uppsatser om grammatik, 1972. Av U. Teleman. (Lundastudier i nordisk språkvetenskap C 5.) 112 s. Lund.

Xenia Huldéniana, 1986. En vänskrift tillägnad Lars Huldén på hans 60-årsdag 5.2.1986. Red. av M. Saari, A.-M. Londen & K. Nilsson. (Meddelanden från Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. B 10.) 337 s. Helsingfors.

Xenia Thorsiana, 1980. En vänskrift tillägnad Carl-Eric Thors på hans 60-årsdag den 8 juni 1980. Utg. av M. Saari & H. Solstrand. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. B 5.) 445 s. Helsingfors.

Övriga namn, 1994. Handlingar från NORNA:s nittonde symposium i Göteborg 4–6 december 1991. Utg. av K. Jóhannesson, H. Karlsson & B. Ralph. (Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning 18.) 369 s. Göteborg.

FÖRFATTARREGISTER TILL BIBLIOGRAFIN

Under respektive författarnamn redovisas – med nummer – först de bibliografiposter (i nummerordning) som vederbörande är ensam författare till, därefter – efter ett plustecken – de där vederbörande är en av två eller flera samförfattare.

- Abelin, Å.: 312 + 1076
 Abrahamsson, S.-E.: 1250
 Afzelius, J. A.: 1038
 Ahlbäck, O.: 1
 Ahlgren, P.: 376
 Ahrenberg, L.: 2, 1226, 1227, 1228
 Ahlsén, E.: + 6, 601
 Aijmer, K.: 599, 748, 845, 1009, 1010, 1011, 1039
 Alfvegren, L.: 497
 Allén, S.: 3, 192, 377, 647, 846
 Allwood, J.: 4, 498, 600, 1129, 1130 + 5, 6, 601
 Alving, H.: 749
 Amnell, I.-B.: + 7
 Anderman, G.: 750, 875
 Andersson, A.-B.: 193, 876, 1173
 Andersson, Elisabet: 378
 Andersson, Erik: 8, 194, 195, 379, 380, 650, 751, 752, 753, 847, 877, 878, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 1040, 1077, 1174, 1175, 1257, 1281 + 9, 196, 980
 Andersson, Eva: + 1176
 Andersson, L.-G.: 10, 11, 12, 313, 381, 602, 1012, 1013, 1131, 1132, 1177, 1178, 1179, 1180, 1181, 1271 + 5
 Andersson, T.: 197, 198, 199
 Aniansson, E.: 200, 201, 382, 1014
 Anward, J.: 13, 14, 15, 383, 499, 603, 879, 914, 981, 1106, 1133, 1272 + 648
 Arctadius, D.: 1258
 Aronson, B.: 202
 Askedal, J. O.: 16, 17, 18, 915
- Beckman, N.: 19, 20, 21, 203, 384, 651, 652, 916, 982, 1041, 1042, 1182
 Belanner, I.: 314
 Belfrage, S.: 604, 653
 Bendz, G.: 1273
 Benson, S.: 204
 Berg, R. G:son: 205, 206, 207, 315, 316, 385, 605, 654, 655, 817, 983, 1078, 1107, 1108, 1274
 Berg, T.: 22
- Bergfors, E. O.: 208
 Bergman, G.: 23, 24, 25, 209, 210, 211, 317, 386
 Bergner, E.: + 1109
 Bergqvist, B. J:son: 848
 Bergroth, H.: 26, 212
 Bílý, M.: 387
 Birn, J.: 649
 Bjerre, B.: 1183, 1184, 1185
 Björkhagen, I.: 27
 Björkstam, H.: 1079
 Björnström, E.: 1110
 Björseth, B.: 28
 Blume, H.: 213, 388
 Blåberg, O.: 146, 147, 214, 215
 Bodegård, A.: 500
 Bolander, M.: 29, 818, 819, 1015 + 389, 419
 Bord, C.: 1080
 Borgstam, S.: 318
 Braunmüller, K.: 390, 606
 Bredvad-Jensen, A.-C.: 1229, 1230
 Brodda, B.: 148, 216, 217, 656, 754 + 149
 Bruce, G.: 150, 1166
 Brännström, E.: 1016
 Bucht, T.: 30
 Bönnemark Myrman, M.: 391
 Börjars, K.: 657, 658, 659, 660, 661, 755 + 701
- Cassirer, P.: 392, 1259, 1275
 Cederschiöld, G.: 31, 32, 151, 218, 219, 220, 221, 501, 984
 Cederschiöld, W.: 502
 Christensen, K. Koch: + 985
 Christensen, L. (se också Holm, Lisa): 1043, 1094, 1095
 Chrystal, J.-A.: + 607, 800
 Church, K.: + 46
 Clark, G.: 756
 Collinder, B.: 33, 34
 Cooper, R.: 35, 662, 917

- Dahl, Ö.: 36, 37, 38, 39, 393, 663, 664, 1017,
 1044, 1096
 Dahlstedt, K.-H.: 40
 Danielsson, L.: 1081
 Davidson, H.: 222
 Delsing, L.-O.: 665, 666, 667, 668, 669
 Diderichsen, P.: 319
 Dooley Collberg, S.: 918
 Dunås, R.: 42, 320

 Edmondson, J. A.: + 670
 Ehrling, S.: 43
 Einarsson, J.: 44
 Ejder, B.: 321
 Ejerhed, E.: 45, 757, 986, 1134 + 46
 Ejskjær, I.: 1186
 Ekberg, L.: 152, 223, 608, 609, 671, 758, 759,
 760, 761, 836, 1276 + 610
 Ekerot, L.-J.: 900, 919, 920, 1135, 1136, 1187
 Eklund, B.: 224, 394, 395
 Ekvall, U.: + 607
 Elert, C.-C.: 47, 48, 49, 153, 154, 155, 225, 396, 397
 Eliasson, S.: 50, 51, 52, 156
 Ellegård, A.: 53, 54, 55, 398, 801
 Elmevik, L.: 503
 Elmquist, A. L.: 226, 399, 672, 739, 740, 890,
 1018, 1045, 1137, 1138, 1139, 1188, 1189, 1231,
 1232, 1233, 1234
 Engdahl, E.: 400, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144,
 1190, 1235, 1236, 1237
 Engström, C. G.: + 1162
 Enkvist, N. E.: 401, 921
 Eriksson, I.: 402
 Eriksson, M.: 582, 1019, 1260 + 800
 Eriksson, O.: 891
 Erman, B.: + 583
 Ewerth, S.: 403, 404, 504, 505, 673

 Faarlund, J. T.: 56
 Falk, C.: 741, 802, 837, 987, 988
 Fichtelius, A.: 820
 Forsgren, T.: 405
 Franzén, B.: + 1145
 Fraurud, K.: 406, 674
 Freund, F.: + 675
 Fridh, Å.: 1191
 Fries, I.: 1046
 Fries, S.: 922

 Gadelii, E.: 57, 157, 227 + 1079
 Gambäck, B.: 762
 Garne, B.: 322, 323
 Gawronska-Werngren, B.: + 474
 Geete, R.: 158
 van Gelderen, E.: 506
 Gellerstam, M.: 611, 763
 Gerdelius, E.: 228
 Gjerdman, O.: 58, 407
 Goodluck, H.: 849
 Green, B.: 229
 Gronemeyer, C.: 507
 Gunnarson, K.-Å.: 584, 850, 851, 852, 853,
 923
 Gunnarsson, B.-L.: 408, 578
 Gustafsson, K.: 612
 Gustafsson, R.: 1192
 Gustavsson, L.: + 85
 Gårding, E.: 1238 + 1239
 Götzsche, H.: 409, 410, 924

 Hagström, B.: 1146
 Hagåsen, L.: 821, 822
 Hallander, L.-G.: 508
 Hallencreutz, K.: 411, 412
 Hammarberg, B.: 159 + 413, 925, 926, 1261
 Hammermo, O.: 1193
 Hantson, A.: 414, 1111
 Haskå, I.: 676
 Hasselrot, B.: 230
 Hast, S.: 324
 Haugen, E.: 1047, 1251
 Hedlund, C.: 579
 Hedquist, R.: 325, 415
 Heinertz, N. O.: 823, 989, 1194, 1195
 Heino, M.: 1147
 Heinrichs, W.: 1020
 Hellberg, S.: 59, 60, 61, 62, 160, 231, 232, 326,
 416, 677, 838, 990, 1240, 1241
 Heltoft, L.: 1196
 Hene, B.: 327, 328 + 389, 419, 509
 Henningsson, L.-Å.: 417, 418
 Henriksson, B.: + 419
 Hesselman, B.: 233
 Hiilos, H.: 234, 235, 678, 824, 1197, 1198
 Himanen, R.: 236
 Hinchliffe, I.: + 66, 67
 Hirvonen, I.: 679, 680

- Hjelmqvist, T.: 237, 238, 329
 Holm, G.: 63, 764, 765, 766, 927, III2, III3, III4
 Holm, Lars: + 64
 Holm, Lisa (se också Christensen, L.): 854
 Holmberg, Anders: 239, 420, 421, 422, 423, 681, 682, 683, 803, 825, 880, 928, 929, 930, 931, 991, II67, 1242 + 277, 278, 684, 932, 933, 934, 966
 Holmberg, Axel: 510
 Holmberg, B.: 65
 Holmberg, G.: 804
 Holmberg, K. A.: 1097
 Holmgren, B.: + 509
 Holmes, P.: + 66, 67
 Horn, F.: 901
 Hornstrand, C.: 68
 House, D.: + 1239
 Huldén, L.: 685
 Hulthén, L.: 69, 70
 Hultman, T. G.: 71, 240, 686, 805
 Hummelstedt, E.: 241, 242
 Hylén, J. E.: 243, 244, 330, 331, 424, 425, 511, 613, 614, 687, 992, III5, 1277
 Hyltenstam, K.: 72
 Häggqvist, A.: 1199
 Hänninger, N.: 512

 Ideforss, H.: 615
 Ingers, I.: 73, 74
 Inghult, G.: 245, 513
 Ingman-Lindholm, L.: 688
 Ivars, A.-M.: 1148
 Ivarsson, M.: 689, 767

 Jacobson, S.: 585, 935
 Janson, T.: 902
 Jansson, V.: 514
 Janzén, A.: 246, 247, 248, 249, 250
 Johannesson, F.: 586
 Johannisson, T.: 161, 515, 768
 Johansson, B.: 1098
 Johnson, K.: + 881
 Jonsson, H.: 332, III6
 Joosten, L.: 882
 Josefsson, G.: 251, 516, 517, 892, 936, 937, 938, 1278
 Josephson, O.: 426, 616
 Järborg, J.: 883

 Jörgensen, N.: 75, 76, 939, 940, 1200, 1201 + 77, 88, 941

 Kallstenius, G.: 78
 Karlgren, H.: 79, 893 + 149
 Karlsson, F.: + 518
 Keer, E.: 519
 Kester, E.-P.: 333, 334
 Kiefer, F.: 162, 163, 903
 Kinnander, B.: 769, 942, 1021, 1022, 1048
 Kiparsky, P.: 1023
 Kirri, A.: III7, III8, III9
 Kjederqvist, J.: 1049
 Kjellman, N.: 520
 Kjellmer, G.: 252, 253, 427, 428, 429
 Klingemann, G.: 1202
 von Klopp, A.: 617
 Kohz, A.: 430
 Kosmeijer, W.: 521, 943, 944, 945
 Kotsinas, U.-B.: 164, 1262 + 583
 Kozłowska-Raś, R.: 1050
 Krogtoft, M.: 946
 Kronborg, O.: 947
 Kuhn, H.: 254
 Kvist, U.: 165
 Källgren, G.: 522, 1149, 1150 + 1151
 Källström, R.: 255, 431, 432, 690, 691, 692, 693
 Körner, R.: 80, 81, 166, 256, 335, 336, 337, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 523, 587, 618, 619, 620, 694, 742, 770, 771, 806, 807, 808, 809, 884, 904, 1051, 1120, 1121, 1122, 1203 + 907

 Landtmanson, S.: 1052, 524
 Larsson, A.: 338, 439, 948
 Larsson, C.: 339, 695, 1243
 Larsson, E.: 894
 Larsson, K.: 621 + 64
 Larsson Ringqvist, E.: 873, 1123, 1152, 1153
 Laurén, C.: 167, 257, 440
 Laureys, G.: 772, 855, 856, 857
 Leander, F.: 773
 Leander, M.: + 258
 Ledin, P.: 525
 Lehti-Eklund, H.: 588, 589, 622, 1024, 1252
 Leijström, G.: 340, 441
 Leinonen, M.: + 1124
 Lerner, J.: 858
 Lindau, M.: + 670

- Lilie, E.: 259
 Lilius, P.: 1168
 Liljestrand, B.: 82, 168, 1204, 1253, 1263, 1264
 Lindberg, E.: 83, 623, 696, 895, 949, 1053, 1154, 1205, 1265, 1279
 Lindblad, I.-B.: 1025
 Lindén, O.: 896
 Lindgren, R.: 1244
 Lindqvist, A.: 341, 993
 Lindqvist, C.: 624
 Lindroth, H.: 342, 442
 Lindstedt, T.: 625, 826, 950, 1155, 1254
 Linell, P.: 84, 169, 260, 951 + 85, 648
 Ljung, M.: 86, 170, 626 + 87
 Ljunggren, C. A.: 443
 Ljunggren, K. G.: 171, 343, 344, 345, 444, 590, 627, 810, 811
 Ljunggren, R.: 526, 994, 995, 1206
 Loman, B.: 261, 346, 347, 445, 774, 1207 + 88
 Lombard, A.: 89, 697
 Londen, A.-M.: 1266
 Lotz, J.: 265, 527, 528
 Lundberg, J.: 529
 Lundblad, C.-E.: 348, 530, 531, 743
 Lundebj, E.: 698
 Lundin, B.: 1208
 Lundin, E.: 628, 629
 Lundström, G.: 90
 Låftman, E.: 446, 1054, 1055, 1082, 1209, 1267, 1268
 Löfström, J.: 91 + 104, 1076
 Löfström, P.: 349
 Lönnerholm, E.: 92

 Magnusson, B.: 93, 263
 Maling, J.: 839, 840 + 495, 1156
 Malmgren, S.-G.: 172, 350, 351, 352, 775, 827, 841
 Malmström, M.: 447
 Markey, T. L.: 532
 Melin, C.: 591
 Melin, L.: 630
 Merkel, M.: 859
 Michaëlsson, K.: 264
 Mitchell, S. A.: 448
 Mjöberg, J.: 353, 533, 631, 699, 996
 Molde, B.: 94, 95, 265, 266, 267, 449, 450, 451, 534, 632

 Motsch, W.: + 776
 Muittari, V.: 535, 536, 537, 538, 1056, 1245
 Mårtensson, E.: 96, 452, 453
 Møller, K.: 454

 Nikula, H.: 97, 98, 777
 Nilsson, G.: 354, 355
 Nilsson, K.: 173, 455, 828, 860, 1083, 1099
 Nilsson, K. G.: 700, 778
 Nilsson, L.: + 1145
 Nivre, J.: 539, 952 + 6, 601
 Nordberg, B.: 268, 269, 356, 357, 633, 634, 829, 1057
 Nordenfelt, L.: 779
 Nordenstam, K.: 99, 1169, 1170
 Nordfelt, A.: 270
 Nordgård, T.: 1157
 Nordman, M.: 100, 1084
 Noreen, A.: 101, 1210
 Norén, K.: 540, 541, 780
 Nygård, A.: 1058, 1211, 1212
 Nyholm, L.: 102, 103
 Nylund, E.: + 1109
 Nyström, G.: 781, 1158
 Nyström, I.: 953, 954
 Nørstebø Moshagen, S.: + 456

 Ohlander, S.: 635, 1246 + 87
 Oksaar, E.: 1125
 Olofsson, A.: 542
 Olofsson, Y.: 271
 Olson, E.: 457
 Olsson, M.: 272, 458, 459
 Ottósson, K. G.: 543, 955

 Palmér, J.: 905
 Palmgren, K.: + 104
 Pamp, B.: 273
 Payne, J.: + 701
 Perridon, H.: 544, 545, 636, 702, 703, 704, 705, 861
 Persson, P.: 1126
 Pettersson, B.: 460, 546, 637, 1059, 1213
 Pettersson, G.: 105, 461
 Pettersson, T.: 358, 706, 862, 1060
 Phillips, G.: 462
 Pihlström, S.: 463, 547, 592, 782, 812, 1026, 1214, 1247

- Pipping, R.: 707, 1061
 Pitkänen, A. J.: 708, 709, 710, 711
 Pitkänen-Koli, T.: 548
 Platzack, C.: 106, 107, 108, 109, 110, 464, 549,
 550, 551, 744, 745, 746, 783, 784, 785, 786,
 813, 842, 885, 897, 956, 957, 958, 959, 960,
 961, 962, 963, 964, 965, 997, 998, 999, 1062,
 1063, 1100, 1101, 1159, 1160, 1248 + 274, 610,
 932, 933, 934, 966, 1067, 1249
 Platzack, S.: 111, 112, 113, 1064 + 274, 275, 1067
 Prince, E. F.: + 1151

 Rahkonen, M.: 863, 864, 865, 866, 867
 Ralph, B.: 638, 712, 868
 Rebbe, C.: 713, 814, 967, 1065, 1127
 Reinhammar, M.: 276, 465, 886, 887
 Reinhammar, V.: 1215
 Reinholtz, C.: 968
 Reinikainen, M.: 466
 Reuter, M.: 114, 115
 Riad, T.: 467, 468
 Richthoff, U.: + 1176
 Risberg, B.: 469
 Robach, I.-B.: 843, 874, 1216
 Rolf, B.: 470
 Rosengren, I.: + 1249
 Rudsänger, H.: 1000, 1001
 Rydberg, A.: 714
 Rydén, M.: 1217

 Saari, M.: 116, 639, 1027, 1171, 1172 + 7
 Sadalska, G.: 1066
 Sahlquist, Å.: + 518
 Samuelsson, K. J.: 359
 Sandström, G.: + 277, 278, 684
 Santelmann, L.: 715, 716
 Santesson, L.: + 275, 1067
 Saury, J.-M.: 174
 Schlyter, S.: 969, 1161
 Schmid, B.: 175
 Schubert, K.: 1068, 1069
 Schwartz, B. D.: + 970
 Schwartz, E.: 471
 Scovazzi, M.: 552
 Šćur, G. S.: 553
 Schädlich, R.: + 776
 Seppänen, A.: 1218 + 1162
 Seppänen, R.: + 1162

 Severinsson, K.: 1163, 1164
 Sigurðsson, H. Á.: 580, 971, 972
 Sigurd, B.: 117, 176, 177, 279, 280, 281, 282, 283,
 284, 360, 361, 472, 473, 593, 640, 641, 717,
 718, 787, 788, 789, 790, 869, 906, 1028, 1029,
 1128, 1219, 1220, 1255 + 474
 Silfverbrand, S.: 475
 Silverström, C.: 118
 Sjögren, P. A.: 791
 Sjöström, S.: 554, 594, 642, 792
 Sköld, T.: 815, 973, 1002
 Solstrand, P. H.: 285
 Sorvali, I.: 476
 Strzelecka, E.: 870
 Strömquist, S.: 581
 Sturtevant, A. M.: 286
 Stähle, C. I.: 119, 287
 Sundén, K. F.: 643, 1221, 1282
 Sundman, M.: 555, 556, 719, 720, 844, 1003,
 1004, 1005, 1085, 1102 + 196, 980
 Sundqvist, A.: 477, 557, 558
 Sundqvist, B.: + 675
 Sundström, G.-B.: 974
 Svartengren, T. H.: 478
 Svartholm, K.: 479, 721
 Svenonius, P.: 722
 Svensson, J.: 120, 121, 975, 976, 1269 + 77, 941
 Svensson, L.: 288
 Synnemark, M.: + 258
 Söderberg, B.: 289, 290, 291
 Söderbergh, R.: 178, 362, 363, 723

 Takman, J.: 480
 Tamm, F.: 179, 292, 364, 595
 Taraldsen, K. T.: 122, 977, 1222 + 985
 Tegnér, E.: 293
 Teleman, U.: 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129,
 130, 131, 132, 180, 181, 182, 183, 294, 295, 365,
 366, 367, 368, 559, 644, 724, 725, 726, 1223,
 1280
 Ternér, E.: 481
 Thelander, K.: 369
 Thelander, M.: 296, 482, 483, 560
 Thomsen, H.: + 907
 Thorell, O.: 133, 184, 185, 297, 561, 1103
 Thors, C.-E.: 134, 135
 Þráinsson, H.: 484 + 1086
 Thulin, C.: 485

- Thulstrup, Å.: 1070
 Thunell, K.: 727
 Tiisala, S.: 596
 Tingbjörn, G.: 136
 Tingbrand, B.: 562, 563
 Tiselius, G. A.: 298
 Tjekalina, E.: 1071
 Togeby, O.: 1030
 Tottie, G.: 888
 af Trampe, P.: + 137
 Trosterud, T.: + 456
 Törnudd-Jalovaara, E.: 1031, 1032, 1072, 1073,
 1074, 1087, 1088, 1089, 1090, 1104
- Ureland, S.: 564, 565, 793, 794, 795, 898
 Uthorn, N.: 370, 486, 1075
 Utterström, G.: 371
- Wagner, J.: 1091, 1092
 Wallin, I.: 816, 1006, 1007
 Vallmark, S.: 645
 Welin, C. W.: 569, 728, 899
 Wellander, E.: 138, 139, 140, 299, 300, 301, 487,
 488, 489, 567, 830, 831, 1008, 1105, 1283
 Vendelfelt, E.: 372
 Wennerberg, J.: 302
 Wennerström, E.: 1270
 Werner, O.: 490, 491, 1093
 Wessén, E.: 141
- Westman, M.: 303, 373, 492, 571, 729, 730,
 1033, 1165, 1256
 Viberg, Å.: 186, 566, 567, 568, 796, 797, 798 +
 137, 413, 925, 926, 1261
 Widmark, G.: 374, 375, 493, 572, 573, 832, 833,
 834, 835
 Wijk-Andersson, E.: 304, 574, 597, 731, 732,
 733, 734, 871, 1034, 1035, 1036, 1225
 Wikberg, K.: 187
 Vikner, S.: 747, 978 + 881, 970, 1086
 Wikström, K.: 494, 735, 736
 Wilder, C.: 889
 Vising, J.: 1224
- Zaenen, A.: + 495, 1156
- Åbrink, H.: 496, 598
 Åfarli, T. A.: 979
 Ågren, K.: 305
 Åkerblom, B.: 188, 189
 Åkerlund, W.: 872
 Åkermalm, Å.: 142, 143, 144, 190, 306, 307,
 575, 576, 737
 Åneman, C.: 799
- Östergren, O.: 191, 308, 309, 310, 311, 577, 646,
 738
 Östman, C.: 145
 Östman, J.-O.: 1037 + 9, 1124

Termförklaringar och sakregister

Registret upptar egentliga termer med förklaringar och hänvisningar men ger också hänvisningar från vissa allmänspråkliga uttryck, särskilt sådana som används i grammatikens betydelsebeskrivningar. Det kan användas både som en uppslagsbok över grammatiska termer och som ett sakregister.

Flerordiga termer som "bestämd artikel" alfabetiseras på det första ordet i termen.

I första hand förklaras de termer som används i denna grammatik, i andra hand nämns också termer med samma eller liknande innehåll som kan förekomma i den grammatiska traditionen. För termer som inte används i denna grammatik sker hänvisning till andra uppslagsord enligt mönstret: "**imperfekt**, annan beteckning för *preteritum".

Hänvisningarna sker till kapitel och paragrafer. De går i första hand till de paragrafer där en företeelse har sin huvudbehandling. Andra ställen där den sökta företeelsen behandlas kan som regel återfinnas via korshänvisningar inne i grammatiken.

Asterisk vid ett ord anger att ordet finns som uppslagsord i "Termförklaringar och sakregister". Till uppslagsord med besläktat innehåll, t.ex. hyperonymer, hyponymer, antonymer, hänvisas ofta med "Jfr".

absolut betydelse, betydelse hos adjektiv som anger en egenskap hos en referent, oberoende av egenskapens förekomst och grad hos andra referenter: *stolen är röd*. Adj. § 10. Jfr *relativ betydelse.

absolut funktion, (a) det att en preposition står utan rektion. I absolut funktion används särskilt vissa rumsbetecknande prepositioner (*gatan utanför*) samt prepositioner i verb-partikelförbindelser (*läsa på*). Prep. § 34. Jfr också *isolerad preposition. (b) det att ett transitivt verb står utan objekt, t.ex. *läsa* i *Han satt och läste*. Obj. § 8: 2.

absolut komparativ, komparativ som inte tydligt anger en jämförelse mellan komparander utan som anger att det komparerade ordets egenskap föreligger i hög eller ganska hög grad: *ett mindre samhälle, flera personer*. Adj. § 49.

absolut superlativ, superlativ som inte tydligt anger en jämförelse mellan komparander utan som anger att det komparerade ordets egenskap föreligger i mycket hög grad: *mina varmaste lyckönskningar, de flesta bilar*. Adj. § 50.

abstrakt, om (uttryck för) referent som enligt vardagstänkandet saknar massa, t.ex. händelse, tillstånd, egenskap, relation, tid, mått. Subst. § 10.

accent 1, en av svenskans två *tonaccenter (ordmelodier), även kallad akut accent (förr också enstavighetsaccent). Accent 1 markeras i denna grammatik med upphöjd etta vid den huvudbetonade stavelsens början, t.ex. *för¹blanda*. (Traditionellt betecknas accent 1 ofta med det akuta accenttecknet efter den huvudbetonade vokalén: *förbla´nda*.)

accent 2, en av svenskans två *tonaccenter (ordmelodier), även kallad grav accent (förr också tvåstavighetsaccent). Accent 2 markeras i denna grammatik med upphöjd tvåa vid den huvudbetonade stavelsens början, t.ex. *ve²randa*. (Traditionellt betecknas accent 2 ofta med det grava accenttecknet efter den huvudbetonade vokalén: *vera`nda*.)

accidentiellt hjälpverb, *hjälpverb som anger att det som sägs i satsen händer av en slump: *råka, komma* (i andra former än presens och infinitiv). Vb § 9: d.

akusativ, kasusform av vissa pronomen. Akusativ kontrasterar mot nominativ och genitiv (t.ex. *honom*, jfr *han, hans*) och används framför allt när pronomenet är objekt eller rektion. Pron. § 53–54. Se också *kasus, *grundkasus, *nominativ.

akusativ med infinitiv, annan beteckning för *objekt + *nexusinfinitiv. Inffraser § 9–10.

akusativobjekt, annan beteckning för *direkt objekt (och ofta också för ensamt objekt).

additiv, (a) om relation som innebär att två eller flera vanligtvis samordnade leds innehåll samtidigt är giltiga och att leden tillsammans utgör en semantisk enhet gentemot den omgivande texten. Additiv relation kan uttryckas t.ex. med konjunktionen *och* eller satsadverbial som *också, dessutom*. Konjn, subjn, infm. § 2: a, Satsadvl § 36, Samordn. § 5. (b) om sammansättning som kan parafraseras med additiv samordning, t.ex. *blågul* ≈ *blå och gul, dubbelmonarkin Österrike-Ungern* ≈ *dubbelmonarkin som består av Österrike och Ungern*. Sammansättningar där en predikativ relation (se *predikativ relation (c)) råder mellan för- och efterled, t.ex. *pojkvän*, uppfattas ibland som additiva. Subst. § 27 not 2.

additiv konjunktion, konjunktion som anger en *additiv relation: *och, samt*. Konjn, subjn, infm. § 2: a.

adjektiv, en ordklass, se kapitel 4. Adjektivet anger vanligen en egenskap eller ett tillstånd hos en referent: *grön, glad, färdig, tysk*. Det böjs i numerus, genus och species och kan vanligtvis kompareras. Adjektiv fungerar som huvudord i attribut, predikativ och vissa typer av adverbial.

adjektivattribut, deskriptivt attribut som består av ett adjektiv, ett particip eller ett relationellt pronomen med eventuella bestämningar. Adjektivtribut placeras omedelbart framför huvudordet, t.ex.: två *röda* bilar, två *andra* bilar, två *andra röda* bilar. Nomfraser § 41–49.

adjektivavledd, om ord vars avledningsstam är ett adjektiv, t.ex. *sparsam-het, sjuklig, gul-na*. Subst. § 15: c, 19: a, Adj. § 27: 3, Vb § 16.

adjektivfras, fras med adjektiv eller adjektiviskt pronomen som huvudord: *ganska van vid värme*. Kapitel 15 Adjektivfraser.

adjektivisk, (a) om pronomen med adjektivliknande böjning i numerus och genus, t.ex. *vilken, vilket, vilka*, (b) om predikativ som utgörs av fras vars huvudord är ett adjektiv eller ett ord med liknande böjning (t.ex. *mycket vacker* i *Den är mycket vacker*), (c) om particip med adjektivliknande betydelse (t.ex. *känd* i *en ganska känd poet*).

adjunktionell, om betydelsestomt formord som placeras efter satsbas och närmast fungerar som markör av gränsen mellan satsbas och satskärna, t.ex. *så* respektive *som* i följande exempel: *I morgon så kommer han. Det var fantastiskt så många blommor som du har fått på din födelsedag*. Det adjunktionella *så* kan också ange gränsen mellan initialt annex och inre sats, t.ex. *Om du vill så slå en signal*. Advb § 42: 2d, Satsbaser § 7, Annex § 13–14.

adressat, aktant som är den avsedda mottagaren av ett budskap. Adressaten anges t.ex. med (indirekt) objekt eller bundet adverbial vid sägeverb, t.ex.: *meddela ngn ngt*, *meddela ngt till ngn*. Obj. § 19: 3c, Advl § 35: b. Jfr *mottagare, *lyssnare.

adverb, en ordklass, se kapitel 9. Adverbet anger ofta en omständighet vid en aktion: *där, ofta, ute, nu, delvis*. Det är i de allra flesta fall oböjligt. Adverbet fungerar framför allt som huvudord i olika slags adverbial.

adverbattribut, efterställt attribut som utgörs av adverbfras, t.ex. *här* i nominalfrasen *befolkningen här*. Nomfraser § 62.

adverbfras, fras med adverb som huvudord: *lika ofta som på den tiden*. Kapitel 24 Adverbfraser.

adverbial, bestämning framför allt till verb, adjektiv och adverb. Adverbialet utgörs av en prepositionsfras, en adverbfras, en adjektivfras (med huvudordet i neutrum), en bisats eller i undantagsfall av en nominalfras. Kapitel 20 Adverbial och 30 Satsadverbial samt Adjfraser § 6–52. Se också *satsadverbial.

adverbialiserat attribut, satsled som semantiskt sett är bestämning (attribut) i en nominalfras men som syntaktiskt har lösgjort sig från resten av nominalfrasen och fungerar som ett adverbial i verbfrasen: *Handeln har ökat med Frankrike* ≈ *Handeln med Frankrike har ökat*. Advl § 5, 34.

adverbialsposition, plats i satsen där adverbial normalt placeras, dvs. dels positionen efter objekt och predikativ i slutfältet (t.ex. *strax* i *Han får träffa henne strax*), dels en position i mittfältet (framför allt för satsadverbial) antingen i *af-sats före det finita verbet (t.ex. *strax* i *Om han strax får träffa henne ...*) eller i *fa-sats efter det finita verbet (och vanligen också efter subjektet; t.ex. *strax* i *Nu får han strax träffa henne*). Satsens struktur § 5–6.

adverbiell, (a) med funktion som adverbial, (b) som utgörs av ett adverb.

adverbiell bisats, bisats med funktion som adverbial i den överordnade satsen. Bisatser som är inledda av andra subjunktioner än de basala är vanligen adverbiella. Bisatser § 7, 83–150.

adverbiell funktion, funktion som adverbial.

adverbiell nexusfras, fras som består av två led av vilka det ena ofta betecknar det andra ledets predikationsbas: *dina tillgångar oräknade*. Frasen fungerar som fritt adverbial. Flerl. fraser § 4.

adversativ, om relation som innebär att det är anmärkningsvärt att två leds innehåll samtidigt är giltiga. Relationen mellan leden, som vanligtvis är två samordnade sats, anges med en adversativ konjunktion (t.ex. *men*) och/eller med ett adversativt satsadverbial (t.ex. *emellertid*, *i gengäld*, *ändå*). Konjn, subj, infm. § 2: c, Satsadvl § 42–44, Samordn. § 34–40.

adversativ konjunktion, konjunktion som anger en *adversativ relation: *men*, *fast*, *utan*. Konjn, subj, infm. § 2: c.

affirmativ sats, sats vars innehåll påstås eller förutsätts vara sant.

affix, sammanfattningen av *prefix och *suffix.

affokal, om placering av fokuserande satsadverbial intill ett fokuserat uttryck: *till och med din bror*, *din bror till och med*. Jfr *fokuserande satsadverbial, *postfokal, *prefokal.

af-form, af-ordföljd, struktur som *af-sats.

af-sats, sats där subjekt och mittfälsadverbial (t.ex. *inte*) placeras framför det finita verbet och där hjälp verbet *har/hade* kan utelämnas. Af-satsen är bisatsens typiska form, t.ex.: *Hon visste att Per inte (hade) kommit*. Satsens struktur § 3, Jfr *fa-sats.

agens, semantisk roll som tillkommer den aktant vilken kontrollerar och avsiktligt utför (eller låter bli att utföra) en viss aktion. Agens anges vanligen med subjektet. I satser som *Per började sig* eller *Per kände efter* är subjektet agens men inte i satser som *Per föll i flera sekunder* eller *Per kände en plötslig smärta*. Vb § 5, Subj. § 27.

agent, annan beteckning för (a) *agentadverbial eller (b) *agens.

agentadverbial, adverbial i passiv sats som anger samma aktant som subjektet i motsvarande aktiv sats. Agentadverbial utgörs av en prepositionsfras med prepositionen *av*: *Vi hejdades av {polisen/stormen}*. Lika litet som subjektet i en aktiv sats behöver agentadverbialens aktant ha rollen som *agens: *Meddelandet uppfattades av fienden*. Advl § 84, Passiv § 8, 19.

agentiv, om aktion som förutsätter en aktant med rollen *agens (eller om ett uttryck för en sådan aktion). Aktioner som *lyssna på*, *leta efter* är alltså agentiva till skillnad från aktioner som *höra*, *hitta*. Också referenter som har rollen agens (eller uttryck för sådana referenter) kallas ibland agentiva.

aktant, referent eller sakförhållande ("propositionell aktant") som har en *semantisk roll i förhållande till aktionen. Aktanten kan ha en roll som omfattas av predikatets *valens, men den kan också vara relaterad till aktionen i dess helhet, t.ex. *ange plats*, *orsak*, *villkor* etc. för aktionen. Aktanter av den senare typen kallas ibland "omständigheter", medan i så fall beteckningen "aktanter" reserveras endast för sådana aktanter som omfattas av predikatets valens, t.ex. *agens, *mot- tagare eller *föremål för aktionen. Man kallar ibland också dessa två typer av ak-

tanter för "fria" respektive "bundna" aktanter. Aktanten uttrycks oftast med (preposition +) en nominalfras men kan också anges med (preposition +) andra nominala led (nominala bisatser, infinitivfraser). Det led som anger aktanten kallas *aktantled. En annan beteckning för "aktant" är "argument".

aktantled, led som anger en *aktant.

aktion, handling, händelse, process, tillstånd, relation eller egenskap som anges med t.ex. ett verb, particip eller adjektiv. Om olika slag av aktion se *aktionsarter.

aktionell, (a) om nominalfras vars huvudord är *nomen actionis, *nomen qualitatis eller ord med liknande betydelse, (b) om hjälpverb eller hjälpverbsliknande verb som preciserar eller modifierar aktionsarten hos den underordnade verbfrasens aktion. Aktionella verb omfattar *fasala, *progressiva, *usuella, *accidentiella och *tendentiella verb. Vb § 9.

aktionsart, typ av *aktion med avseende på aktionens tidsliga egenskaper såsom förekomst av naturlig slutpunkt, inre homogenitet, varaktighet m.m. De grundläggande aktionsarterna är i denna grammatik *tillstånd, *oavgränsad process, *avgränsad process, *punkthändelse. Kapitel 33 Aktionsarter.

aktionsbeskrivande adverbial, adverbial som betecknar sätt, medel, grad, mått, följeslagare, ersättning, beledsagande omständighet. Advl § 74–81.

aktionssätt, annan beteckning för *aktionsart.

aktionstid, tid då en aktion äger rum, dvs. var aktionen placerar sig på tidslinjen. Tempus § 2.

aktiv, om sats eller verbfras som inte har passiv konstruktion, jfr *passiv, *s-lös form.

aktualisera, göra lyssnaren mera medveten om en bekant referent eller ett bekant sakförhållande. Pron. § 74: d, 75: c, Annex § 9, Huvudsatser § 18, 81. Jfr *aktuell.

aktuell, särskilt om företeelse (referent eller förhållande) som lyssnaren kan antas ha uppmärksamheten mer eller mindre riktad på i det ögonblick då den kommer på tal. Jfr *känd, *prominent, *informationsstruktur.

akut accent, annan beteckning för *accent I.

allmän relativsats, annan beteckning för *generaliserande bisats.

allmänspråk, språkform som kan användas för allehanda ändamål, i motsats till olika fackspråk. Jfr *stilart.

allmänt indefinit adverb, kvantitativt adverb som anger att aktionen gäller vid någon tid eller på någon plats till skillnad från att inte gälla alls, t.ex. *någonsin*, *någonstans*. Advb § 38.

allmänt indefinit pronomen, kvantitativt pronomen som endast förekommer i indefinit nominalfras och vars myckenhets- eller mängdbetydelse inte är framträdande, t.ex. *någon*. Pron. § 174–190.

allmänt underordnande att, subjunktionen *att* som inledare av *narrativ bisats.

allofon, uttalsvariant av *fonem. Allofonen kan antingen väljas fritt eller också är

den bunden till en viss språklig omgivning, t.ex. det bakre och främre uttalet av *r* eller det slutnare och öppnare uttalet av *ö* i *öga* respektive *öra*.

allomorf, stavnings- eller uttalsvariant av *morfem. Allomorfen kan antingen väljas fritt eller också är den bunden till viss språklig omgivning. Exempel: *mer* : *mera*, *nyckel* : *nyckl* (i t.ex. *nyckel-n*, *nyckl-ar*), *-en* : *-n* (i t.ex. *vägg-en*, *nyckel-n*).

alternativfråga, fråga som presenterar alternativa sakförhållanden och begär upplysning om vilket av dem som är sant: *Bor du här eller har du kommit utifrån?* Huvudsatser § 78–79.

anafor, relationen mellan ett pronominellt uttryck, t.ex. ett definit pronomen eller adverb eller en lucka, och ett annat uttryck i kontexten (*korrelatet), med vars hjälp det pronominella uttrycket kan tolkas. Korrelatet och det anaforiska uttrycket har vanligen samma referens (*direkt anafor). Korrelatet föregår vanligen det anaforiska uttrycket. Pron. § 42–51, Advb § 20–23, Nomfraser § 101–106. Se också *anaforisk ellips.

anaforisk ellips, ellips av led som kan suppleras med hjälp av uttryck i kontexten (korrelat): *Jag sköt en älg och min bror två Ø. Han vill inte åka hem men han måste Ø.* Ellips § 1: a. Jfr *deiktisk ellips, *redundansellips.

anakolut, *kontamination av två konstruktioner som leder till att yttrandets slut följer ett annat konstruktionsmönster än början: *Jag tror att han är besviken, tror jag.*

andragradsbisats, bisats som är direkt underordnad i en *förstagradsbisats (dvs. i en bisats som i sin tur är direkt underordnad i en huvudsats). Bisatser § 5.

anförande sats, sats som karakteriserar den handling som utförs med den *anförda meningen eller omständigheterna runt handlingen, t.ex.: Nu blir det snart bättre, *sa han skrattande till Elsa*. Den införande satsen kan beskrivas som syntaktiskt överordnad den införda meningen, men den har semantiskt ofta närmast en stödjande funktion, ibland erinrande om ett satsadverbials. Anf. men. § 10–12, 14–15.

anförd mening, mening som återger ett yttrande eller en tanke som vanligen härrör från någon annan än den återgivande talaren. Den införda meningen är antingen en *citatmening eller en *referatmening. Den kan vara en självständig mening i texten eller underordnad en *anförande sats som normalt talar om vem som är upphovet till den återgivna repliken eller tanken. Kapitel 41 Anförda meningar. Jfr *anföring.

anföring, *anförd mening + eventuell *anförande sats eller konstruktion där en införande sats är överordnad en nominal bisats som återger en annans yttrande eller tanke. Jfr *indirekt anföring.

anhållan, Huvudsatser § 41. Se också *vädjan.

animat, om levande varelse som ses som utrustad med förnuft, vilja och känsla, Subst. § 8, Pron. § 16.

annalistiskt presens, presens använt om språkhandlingar som visserligen ägt

rum i det förflutna men som avkastat ännu levande texter vilkas tolkning sker i nutid: *Men Strindberg påstår faktiskt inte detta*. Tempus § 11.

annex, satsled som placeras utanför eller som inskott i den inre satsen och tillsammans med denna bildar en utvidgad sats. Annexet består vanligtvis av en fras som annars hade kunnat fungera som led i den inre satsen. Annexen utgörs av *dislokationer (*Lars, är han hemma? Är han hemma, Lars?*), *finala dubbleringar (*Lars är hemma, han. Lars är inte hemma, inte.*) samt *fria annex (*Alltså, i morgon blir det regn. I morgon blir det regn, alltså.*) Kapitel 36 Annex.

antagande, Huvudsatser § 107, 115.

antal, se *kvantitet.

antonym, ungefär motsats. A och B är varandras antonymer om A och B är varandras *konträra motsatser (gradmotsatser) eller *kontradiktoriska motsatser, t.ex. *smal* : *bred* respektive *död* : *levande*. Vardagsspråkets begrepp "motsats" har en bredare användning. Med detta språkbruk är exempelvis *vit* : *svar*, *till* : *från*, *sitta* : *ligga* motsatser men inte antonymer. Jfr också *konvers.

apikoalveolar, annan beteckning för *retroflex konsonant.

apokope, bortfall av obetonad slutvokal, t.ex. (dialektalt) infinitiv *kast* i stället för *kasta*. Vb § 51 not 2.

appellativ, *individuativt konkret substantiv med *singulär betydelse. Subst. § 3 Anm.

apposition, (a) efterställt attribut som utgörs av en nominalfras. Appositionen beskriver eller betecknar vanligen samma referent som hela den nominalfras där appositionen ingår, t.ex.: *Lars Berg, föreningens ordförande*; det faktum *att han är här*. En *partitiv apposition i en nominalfras anger innehåll e.d. i den referent som hela nominalfrasen betecknar, t.ex.: den sista lådan *svenska äpplen*. Nomfraser § 64–73. (b) löst fogad bestämning till en sats eller verbfras. Appositionen utgörs av en nominalfras eller relativ bisats som karakteriserar innehållet i den överordnade satsen eller verbfrasen, t.ex.: *Vi har problem på den tyska marknaden, {ett faktum som/något som/vilket} vi inte kan bortse från*. Annex § 15, Bisatser § 37.

appositionell nexusfras, flerledad fras bestående av ett nominalt led som betecknar predikationsbasen för det som sägs med det andra ledet. Hela frasen fungerar som apposition till ett nominalt led i den överordnade satsen, t.ex.: *Per, också han smålänning*, applåderade beslutet. Flickorna, *många knappt arton år*, var mycket entusiastiska. Flerl. fraser § 3.

appositionell relativ bisats, relativ bisats som fungerar som apposition till sats, verbfras, adjektiv- eller participfras eller svagt referentiell nominalfras, t.ex.: *Dottern kom hem i torsdags, vilket glädde föräldrarna mycket*. Bisatser § 37.

argument, annan beteckning för *aktant.

argumentstruktur, annan beteckning för semantisk *valens.

arkaiserande, särskilt om uttryck som inte används så ofta i nutida språkbruk och som ger association till en äldre tids texter eller förhållanden.

artbetydelse, betydelse hos ett *individuativt substantiv som används om hela den art (klass, typ) vars individer har den uppsättning av egenskaper som substantivet anger, t.ex. *bilen* i *Bilen är vår tids gissel*. Subst. § 6. Jfr *generisk, *sortbetydelse, *typ.

artighet, se *hövlighet.

artikel, se *bestämd artikel, *obestämd artikel.

artnamn, *individuativt konkret substantiv med *singulär betydelse. Subst. § 3 Anm. Jfr *appellativ.

aspekt, annan beteckning för *aktionsart, särskilt *avgränsad aktionsart gentemot *oavgränsad aktionsart.

assimilation, uttalsändring som innebär att ett ljud blir mera likt ett annat (vanligen intillstående) ljud, t.ex. att [d] förlorar sin stämbandston intill tonlös konsonant, bl.a. i verbets preteritumsuffix (*läs-te* fastän *böj-de*) och före genitiv-*s* (*till döds* [ti>døt̃s]).

asymmetrisk, särskilt om samordning där samordningsleden inte kan byta plats utan att betydelsen ändras. Motsats: *symmetrisk. Samordn. § 2.

asyndetisk, om samordning där leden står intill varandra utan att förbindas med konjunktion.

attityd (till lyssnaren), Icke satsf. men. § 24: a. Se också *talarattityd.

attraktion, det att ett kongruensböjligt ord böjs efter ett annat led än det som annars normalt kontrollerar ordets böjning: *Är något av rummen lediga?*

attribut, bestämning till huvudordet i en nominalfras, t.ex. bestämningarna till *örhängen* i *hennes andra gröna örhängen av plast*. Kapitel 14 Nominalfraser.

att-sats, detsamma som *narrativ bisats.

augment, suffix (med oklar status) som förlänger stammen i ett böjningsparadigm. I denna grammatik används inte termen "augment", men jfr Vb § 12 Anm. 2: b.

avgränsad, om aktion som har en naturlig slutpunkt: *landa*, *skriva en artikel*. Jfr *oavgränsad. Aktionsarter § 3–8, 17–18.

avledd sammansättning, annan beteckning för *ordgruppsavledning.

avledd, om ord som har bildats genom *avledning.

avledning, (a) bildande av ett flermorfemigt lexikonord genom att till ett annat lexikonord (avledningsstammen) foga ett *avledningssuffix eller ett *avledningsprefix: *skriv-ning*, *jämn-het*; *o-jämn*, *be-skriva*. (b) flermorfemigt ord som bildats genom avledning enligt (a). Avledningen kan i sin tur vara avledningsstam i nya avledningar eller i sammansättningar: *ojämn-het*, *slut-skrivning*. Jfr *ord.

avledningsprefix, *prefix som fogas till ett lexikonord (avledningsstammen) för att bilda ett nytt lexikonord, t.ex.: *o-praktisk*, *super-svår*, *be-stå*.

avledningsstam, lexikonord som tillsammans med ett avledningsprefix eller av-

ledningssuffix utgör en avledning. Avledningsstammen kan vara ett rotmorfem, en avledning eller en sammansättning, t.ex. *ret-lig*, *frihet-lig*, *inskriv-ning*. Jfr *stam.

avledningssuffix, *suffix som fogas till ett lexikonord (avledningsstammen) för att bilda ett nytt lexikonord, t.ex.: *gul-na*, *sjuk-lig*, *grå-het*.

avljud, viss typ av vokalväxling i böjningsformer av ett ord eller i besläktade ord, framför allt hos de starka verben, särskilt i språkhistoriska framställningar: *giva*, *gav*, *gåva*; *bryta*, *bröt*, *brott*. Vb § 56.

avsedd funktion, Advb § 3: 2c.

avseende, Advb § 3: 2d, Adjfraser § 51, Advl § 115.

avsikt, Prep. § 25: 2d, Konj, subj, infm. § 8: f, Advl § 113: c, Mod. hjälpvb § 5, Bisatser § 126, 148.

avstånd, Pron. § 75, Advb § 17. Jfr *närhet.

avtoning, *assimilation som innebär att ett ljud förlorar sin stämbandston så som sker t.ex. med stammens *g* i *vägt*.

bagatellisering, Interj. § 3.

bahuvrihisammansättning, annan beteckning för *possessiv sammansättning.

bakgrund, (a) särskilt den del av satsinnehållet som ger behövliga upplysningar om situationen (ofta tid och rum) men som inte tillhör det som talaren egentligen vill ha sagt (*remat) eller det som han främst säger det om (*temat). (b) ibland den del av satsinnehållet som inte sätts i *fokus utan som bara aktualiseras eller tas för given i en sats med fokus. Satsadvl § 82, Satsbaser § 18. Jfr *informationsstruktur.

bakgrundskomparand, den eller det som någon eller något (*förgrundskomparanden) jämförs med, t.ex.: *Felix är lika gammal som Karl*. Subjnfraser § 2, 4. Jfr *komparand.

basal subjunktion, subjunktion med vag egen betydelse, enkel fonotaktisk struktur och varierad användning: *att*, *som*, *om*, *än*. Konjn, subj, infm. § 7, 9.

bastid, den tid som ett *indirekt tidfästade adverbial utgår ifrån för att ange en annan tid: *två timmar efter konserten* (där *konserten* anger bastiden), *om två timmar* (där *talögonblicket* är bastiden). Advl § 92.

befallning, Interj. § 4: a, Huvudsatser § 41. Jfr *uppmaning.

befintlighet, Vb § 11: 1a (ett verbalt betydelsefält), Advb § 3: 4a–c, Prep. § 4–12, Nomfraser § 12: c, 60: a, 62, Eg. subj. § 13, Advl § 49, 51, 86, Samordn. § 18. Jfr *riktning.

begäran, se *vädjan.

bekräftelse, Interj. § 6. Se också *instämmande.

belastning, Prep. § 6.

beledsagande omständighet, Prep. § 25: 3h, Advl § 81.

benägenhet, Adj. § 3 (ett adjektiviskt betydelsefält), Aktionsarter § 20.

benämning, Predv § 21.

beskaffenhet, Pron. § 118: b, 211–212, Nomfraser § 90: b. Jfr *identitet. Se också *karaktiserande.

bestridande, Interj. § 6.

bestämd artikel, *definit pronomen (*den, det, de*) som används framför adjektivattribut i definit nominalfras när annat definit attribut saknas. I nominalfras med bestämd artikel har såväl huvudordet i den attributiva adjektivfrasen som nominalfrasens huvudord normalt bestämd form: *den stora lönnen*. Pron. § 57–60. Om bestämd artikel i *determinativ användning se Pron. § 59: b.

bestämd form, böjningsform hos substantiv (*bok-en, böcker-na*), adjektiv (*gaml-e, gaml-a*) och vissa adjektiviskt böjda ord (*andr-a, omskrivn-a*). Den bestämda formen anger *definit betydelse. Motsats: *obestämd form; jfr också *species. Subst. § 65–74, Adj. § 62–63, Pcp § 22, 41, Nomfraser § 4–5.

bestämd slutartikel, annan beteckning för substantivets *bestämdhetssuffix.

bestämdhet, underkategori av böjningskategorin *species. Bestämdhet kontrasterar mot obestämdhet. Den anges med suffix (t.ex. *vägg-en, tak-et, väggar-na*) och markerar att referenten är unikt identifierbar. Substantiv, adjektiv, perfektparticip och vissa pronomen böjs i bestämdhet. Subst. § 65, Adj. § 62–63, Pron. § 10: b, Pcp § 22. Se också *definit.

bestämdhetssuffix, t.ex. *-en* i *vägg-en*, *-na* i *väggar-na*, *-a* i *äldst-a*, *-e* i *gripn-e, andr-e*. Suffixet anger *bestämdhet (*bestämd form) hos substantiv, adjektiv, perfektparticip och vissa pronomen.

bestämning, led som är underordnat ett huvudord i en fras. Bestämningen modifierar huvudordets betydelse och rättar sig inte sällan till formen efter detta. De viktigaste typerna av bestämningar till olika slag av huvudord är följande: *attribut till substantiv; *objekt, *predikativ, *adverbial till verb; *adverbial till adjektiv, particip, adverb; *rekktion till preposition eller subjunktion.

betingelse, se *villkor, *konditional.

betoning, prosodisk framhävnings av en del av ett ord eller ett satsled. Framhävningsen åstadkoms genom en kombination av tryck (framhävnings med starkare ton), melodi (framhävnings genom en böjning i melodikonturen, t.ex. en topp) och tid (framhävnings genom att segmentet uttalas under relativt längre tid). Olika grader av betoning är t.ex. *huvudbetoning, stark och svag *bibetoning. En stavelse med svag betoning eller utan betoning kallas i denna grammatik *obetonad. I satsen har ofta en huvudbetonad stavelse starkare betoning än satsens övriga huvudbetonade stavelser. Särskilt stark betoning tillkommer ibland kontrasterande ord (*kontrastbetoning). Jfr *tonaccent. Se också Förkortningar och notation, avsnittet Uttalsangivelser.

betydelse, det innehåll hos ett uttryck (ett morfem, ett ord, en böjningsform eller

en grammatisk konstruktion) som genom lexikal konvention eller grammatiska regler är förknippat med uttrycket. Betydelsen bildar utgångspunkt för förståelsen av vad talaren vill säga när han använder uttrycket i ett yttrande i ett visst sammanhang. Ett substantivs betydelse avgör t.ex. vilka referenter det kan användas om. Jfr *semantisk.

betydelsefält, grupp av besläktade betydelser som anges t.ex. med ord av en viss ordklass, Adj. § 3, Vb § II, Advb § 3.

betydelsekomponent, (icke reducerbar) semantisk egenskap som är en del av ett uttrycks betydelse. De djurbetecknande substantiven *bagge* och *tacka* skiljer sig till betydelsen från varandra genom olika betydelsekomponent för kön, rörelseverben *falla* och *stiga* skiljer sig åt genom olika betydelsekomponent för rörelseriktning.

betydelseord, ord med relativt fyllig deskriptiv betydelse, framför allt ord hörande till de öppna ordklasserna substantiv, adjektiv, verb samt (icke-pronomiella) adverb. Gränsen mellan betydelseord och *formord är flytande.

bibetoning, betoning som är svagare än *huvudbetoning. Bibetoningen kan vara stark eller svag. Typfallet av stark bibetoning är sistaledets betonade stavelse i sammansättningar, t.ex. *små« prata, groggve« randa*. (Stark bibetoning markeras med rakt accenttecken i nederkant.) Svag bibetoning tillkommer en svagt betonad stavelse som skiljs från närmaste starkare betonad stavelse av en obetonad stavelse, t.ex. första stavelsen i *promenad* eller sista stavelsen i *kamera, väggarna*. Svag bibetoning utmärks inte i den fonetiska notationen i denna grammatik. Se också Förkortningar och notation, avsnittet Uttalsangivelser.

bindesuffix, *suffix som i vissa fall fogas till ett förled i en sammansättning eller till en avledningsstam utan att bidra till sammansättningens eller avledningens betydelse, t.ex. *-s* i *beskattning-s* (i ord som *beskattningsregler, beskattningsbar*) eller *-e* i *bind-e* (i ord som *binde-medel*).

bindevokal, *bindesuffix som består av vokal, t.ex. *-e* i *närm-e-värde*.

bisats, syntaktiskt underordnad sats, dvs. en sats med funktion som satsled i en överordnad sats. Bisatsen har vanligen formen av en *af-sats. Se kapitel 37 Bisatser. Jfr *huvudsats, *matrissats, *överordnad.

bisatsinledare, *satsbas och/eller *subjunktion som tillsammans med en efterföljande satskärna utgör en bisats (och som därför normalt efterföljs av bisatsens subjekt), t.ex.: Vi frågade {*vilken mat/om*} han kunde äta. Bisatser § 2.

bitransitiv, om verb som normalt konstrueras med två objekt (t.ex. *avundas, beröva, tilldela*). Obj. § 9, 18, 24, Passiv § 5.

bli-passiv, *passiv konstruktion med hjälpverbet *bli* + perfektparticip: *Hon blev intervjua*d i går. Passiv § 14–24, 26–27, 29.

blockled, flerordigt led där de ingående orden i princip inte kan placeras skilda från varandra i satsen. Nominalfraser är i princip blockled i sin helhet. Andra

frastyper är blockled endast fram till och med huvudordet, dvs. framförställda bestämmningar och huvudord skiljs ogärna åt, medan efterställda bestämmningar är mer flyttbara. Nomfraser § 88, Adjfraser § 60, Vbfraser: Allm. § 17, Pcpfraser § 12, Advbfraser § 9, Prepfraser § 10.

bråktal, Räkn. § 17–18.

bunden anafor, anafor där syntaktiska regler avgör vilket led i satsen som kan vara korrelerat åt ett anaforiskt uttryck. Relativa, reciproka och reflexiva pronomen har normalt bunden anaforisk relation till sina korrelerat. Pron. § 86–96, 100–102, 107. Jfr *fri anafor.

bunden bestämning, bestämning som omfattas av huvudordets syntaktiska *valens. Bundna led kan vara obligatoriska men är det inte alltid. Motsats: *fri bestämning, som inte omfattas av huvudordets valens och som alltid är optionell. Gränsen mellan fria och bundna led är ofta vag. Efterställda bundna bestämmningar kallas ofta också *komplement. Jfr *bundet adverbial, *bundet predikativ.

bunden generaliserande bisats, generaliserande bisats med nominal funktion, t.ex.: Hon nickade bifall till *vad jag än föreslog*. Bisatser § 114.

bundet adverbial, adverbial i en fras (t.ex. en verbfras) som omfattas av huvudordets valens, dvs. vars semantiska roll är förutsatt i huvudordets lexikala betydelse, t.ex.: van *vid oljud*, tänka *på framtiden*, vistas *i Italien*, inträffa *snart*. Adjfraser § 28–44, Advl § 18–57. Jfr *fritt adverbial.

bundet attribut, attribut som omfattas av huvudordets (substantivets) valens, dvs. vars semantiska roll är förutsatt i huvudordets lexikala betydelse, t.ex.: en bror *till mig*, bilden *på henne*, lagningen *av datorn*. Subst. § 13, 15.

bundet morfem, morfem som inte ensamt kan utgöra ett självständigt ord. *Suffix och *prefix är bundna, och dessutom vissa *rotmorfem, t.ex. *justitie-* i *justitieminister*, *justitiemord*.

bundet predikativ, predikativ som omfattas av verbets valens och som är mer eller mindre obligatoriskt som bestämning till verbet, t.ex.: bli *glada*, göra dem *glada*. Predv § 16–45. Jfr *subjektspredikativ, *objektspredikativ, *fritt predikativ.

böjning, sådan systematisk förändring av ett lexikonords form som har grammatisk funktion. I svenskan böjs substantiv, adjektiv, particip och verb samt många pronomen och några få adverb. Böjningen sker väsentligen genom tillägg av *böjningssuffix (*sten-ar*, *stenar-na*, *stenarna-s*, *fräck-a*, *kör-de*, *körde-s*) men kan också åstadkommas helt eller delvis genom förändringar i det böjda rotmorfemets stam (*mus* : *möss*, *få* : *fick*, *god* : *gott*, *ung* : *yngre*, *binda* : *bundit*).

böjningsform, lexikonords form med avseende på *böjning. Också lexikonordets oböjda form räknas som en böjningsform, när den kontrasterar mot böjda former av samma ord.

böjningskategori, system av böjningsdistinktioner som karakteriserar ord i olika ordklasser. Adjektiven böjs t.ex. särskilt i böjningskategorierna numerus, genus

och species, medan verben framför allt böjs i tempus, modus och diates. Varje böjningskategori omfattar minst två kontrasterande böjningsmöjligheter: numerus skiljer på singularis och pluralis, diates på s-form och s-lös form etc.

böjningsstam, den del av ett ord som tillsammans med ett *böjningssuffix utgör en *böjningsform. Se också *stam.

böjningssuffix, suffix som används vid *böjning.

bön, se *vädjan.

centralsvenska, språkbruk i Centralsverige, dvs. särskilt i Stockholm med angränsande landskap.

citatmening, *anförd mening som framställer den återgivna repliken eller tanken som om den vore ordagrant återgiven. Citatmening kallas också *direkt anföring. Exempel: *Jag har varit i Göteborg*, sa Bertil. Anf. men. § 2. Jfr *referatmening, *indirekt anföring.

dativ, kasus i äldre svenska, t.ex. *huse* av substantivet *hus*, kvarlevande i uttrycket *man ur huse*.

dativobjekt, annan beteckning för *indirekt objekt.

defekt, om böjning av ett lexikonord där en eller flera böjningsformer saknas, t.ex. verbet *vilja* som saknar imperativform och s-former.

definit, (a) om betydelse som innebär att lyssnaren förutsätts kunna unikt identifiera referenten i verkligheten eller i textens värld, (b) om uttryck som indikerar definit betydelse enligt (a) (t.ex. *definit pronomen, *definit adverb, *bestämhetssuffix eller om fraser som innehåller sådana element). Nomfraser § 96–106. Se också (om definit tidfästning) Advl § 91. Jfr *indefinit.

definit adverb, adverb med definit betydelse och deiktisk eller anaforisk användning, t.ex. *där*, *dit*, *då*, *dessförinnan*, *därför*, *därmed*. Advb § 14–30.

definit attribut, framförställt attribut som ger definit betydelse åt nominalfrasen, t.ex.: *den nya affären*, *denna bok*, *mina känslor*. Nomfraser § 4.

definit pronomen, pronomen som ger definit betydelse åt den nominalfras där det ingår. Hit hör *personliga pronomen, *bestämd artikel, *demonstrativa, *reflexiva, *reciproka och *relativa pronomen samt *possessiva pronomen av olika slag. Pron. § 18–107.

deiktisk ellips, ellips av led som har sin referent i talsituationen och som kan suppleras utifrån kännedomen om denna: *Vill du ha de här* [t.ex. om två böcker som talaren håller i]? Ellips § 1: b. Jfr *anaforisk ellips, *redundansellips.

deixis, det att ett uttryck refererar till referenter (inklusive tider, platser) i yttrandets icke-språkliga sammanhang (talsituationen). Typiskt deiktiska är ord som refererar till talaren och lyssnaren själva (*jag*, *du*, *vi*, *ni*), till talögonblicket (*nu*, pre-

sens), till platsen för kommunikationen (*här*) eller till andra aspekter på talsituationen (*så, sådan, annan*). Det icke-språkliga sammanhanget kan fattas snävt som den konkreta iakttagbara situationen runtomkring talaren och/eller lyssnaren eller också som en tidsligt och/eller rumsligt vidare situation. *Här, nu, vi* kan alltså i en och samma situation få en mycket olika tolkning beroende på hur brett talsituationen uppfattas. Uttryck som används för deixis används ofta också för *anafor. Pron. § 25, 52, 60, 68, 73, 79, Advb § 16–19, 24, Nomfraser § 96–99, Tempus § 8.

deklarativ huvudsats, huvudsats som inleds av icke-interrogativ satsbas och som i övrigt har fa-satsens form. Den deklarativa satsen uttrycker vanligen ett påstående: *I går regnade det*. Huvudsatser § 9–29.

deklination, böjningsklass för substantiv (efter hur pluralformen bildas) eller adjektiv (efter hur komparativ- och superlativformerna bildas). Subst. § 43, Adj. § 43–44.

del av helhet, Subst. § 13: a, 14: f, Adj § 19, Vb § 6: 6, 11: 3g, Prep. § 25: 3, Flerl. fraser § 3: a, Kompl. men. § 9: f, g. Jfr *helhet. Se också *dividuativ, *partitiv apposition, *partitivt attribut, **ha*-relation.

delmening, mening som tillsammans med en annan mening utgör en *komplex mening. Kompl. men. § 2.

deltagarroll, semantisk roll som vanligen tillkommer någon av aktionens animata aktanter eller det som aktionen riktar sig emot, t.ex. någon av följande olika rolltyper: agens, mottagare (inklusive upplevare), föremål för aktionen. Vbfraser: Allm. § 23: 1. Jfr *inre roll.

demonstrativt pronomen, definit pronomen som till sin grundbetydelse är *deiktiskt, t.ex. *den i: Läs den boken*. Demonstrativa pronomen används också anaforiskt, t.ex. *den i: 1946 blev han färdig med romanen. Den boken blev en stor framgång*. Pron. § 61–81.

denotation, det som ett uttryck kan användas om i kommunikation. Ett substantiv denoterar t.ex. konkreta eller abstrakta företeelser, adjektiv denoterar egenskaper, verb denoterar aktioner etc. Vad ett ord kan denotera beror på dess *deskriptiva betydelse. När en talare använder ett ord, är det ordets denotation som sätter gränserna för vad han kan *referera till med ordet. Om någon har fått en gul tegelsten i huvudet, kan han säga *jag har fått en sten i huvudet* eftersom ordet *sten* har en denotation som innefattar objekt av den typ som talaren har träffats av.

dental, konsonant som bildas med tungspetsen eller främre delen av tungan mot eller strax bakom tänderna. Dentaler är bl.a. *d*-, *t*-, *n*- och *l*-ljuden.

deontisk, om (uttryck för) betydelse som innebär talarens lämplighetsbedömning utifrån allmänna moraliska regler, juridiska eller andra bestämmelser eller funktionella krav av det som sägs i satsen. Deontisk betydelse anges t.ex. med vissa hjälpverb, t.ex. *böra*. Mod. hjälpvb § 1. Jfr också *modal.

deponens, sådan *s*-form av verb som inte har *passiv funktion, t.ex. *andas, enas* 'ena sig'. Vb § 48–49.

desiderativ huvudsats, huvudsats som normalt uttrycker önskan och som prototypiskt utgörs av en *af-sats inledd med *bara* eller *om*. Huvudsatser § 100–115.

deskriptiv anafor, anafor där det anaforiska uttrycket innehåller kompletterande upplysningar om korrelatets referent. Pron. § 66, 81.

deskriptiv betydelse, den del av ett ords betydelse som gör att ordet kan användas för att ge upplysningar om en referents beskaffenhet eller relation till andra referenter. Den deskriptiva betydelsen behövs när talaren vill utsäga något om något (Hon är *snickare*. De är *trötta*. Han *läser*. Ni *kritiserar* oss). Men den gör det också möjligt att identifiera de referenter som utsagan gäller (Jag har talat med *snickaren*. Hon gillar inte det *röda*). Den deskriptiva betydelsen hos vissa ord gör det också möjligt att utsäga något om propositioner och/eller om den inbördes relationen dem emellan (Om hon kommer är *tveksamt*. Om hon kommer *beror på* om det regnar). Två ord med samma deskriptiva betydelse är *synonyma. Ett ords betydelse omfattar oftast inte bara deskriptiv betydelse utan också olika slag av bibetydelse, t.ex. stilvärde, underförstådd värdeladdning etc. Om uttryck med samma form men med olika deskriptiv betydelse se *homonymi, *polysemi.

deskriptivt adverb, adverb som i stor utsträckning kan tolkas utifrån sin egen lexikala betydelse. Advb § 4: b, 49. Jfr *pronominellt adverb.

deskriptivt attribut, attribut som (tillsammans med nominalfrasens huvudord) framför allt används för att beskriva referenten. Deskriptiva attribut är adjektivattribut, deskriptiva genitivattribut samt nästan alla efterställda attribut. Nomfraser § 2.

deskriptivt genitivattribut, framförställt deskriptivt attribut i form av en nominalfras i genitiv, t.ex.: *två timmars* sömn. Nomfraser § 50.

deskriptivt predikativ, predikativ som karakteriserar eller klassificerar predikationsbasen. Predv § 30. Jfr *identifierande predikativ.

destination, Subst. § 14: h. Se också *mål.

determinativ, om definit attribut som kan sägas hänvisa framåt till en restriktiv relativ eller narrativ bisats i samma nominalfras, t.ex.: *den* {bok/boken} som du älskar, *det* hon vill, *den* som vill arbeta, *den* omständigheten att det regnar, *det* att hon håller sig borta. Pron. § 31, 39: 2a, 59: b. Jfr Nomfraser § 75:e, Bisatser § 51.

determinativ sammansättning, sammansättning vars sista led är det grammatiska och semantiska huvudledet. De allra flesta sammansättningar är determinativa: *plåtask*, *ljusgrön*, *småspringa*.

dialekt, språkform som talas inom en geografiskt begränsad del av språkområdet, som av språkbrukarna inte erkänns som en variant av standardspråket och som avviker tydligt från detta inte bara i uttal utan också i morfologi och ordförråd. I denna grammatik beskrivs inte dialekterna utan endast det svenska standardspråket inklusive dess *regionala varianter.

diates, böjningskategori som omfattar distinktionen mellan verbets former utan eller med (deponentiellt eller passivt) *s*-suffix: *reta* : *reta-s*. Vb § 34, 45–49.

diffust flertal, flertal där det exakta antalet inte anges eller är känt. Subst. § 60, 73 not 5.

dimension, Adj. § 3 (adjektiviskt betydelsefält).

direkt anafor, *anafor där det anaforiska uttrycket har samma referens som sitt korrelat. Nomfraser § 102. Jfr *indirekt anafor.

direkt anföring, återgivande av tal eller tankar som om de vore ordagrant citerade. Se *citatmening. Jfr *indirekt anföring.

direkt deixis, deixis där en referent utpekas utan omväg via någon annan referent: *där, nu, den här saxon*. Jfr *indirekt deixis. Nomfraser § 99.

direkt korrelat, *korrelat vid *direkt anafor.

direkt objekt, det sista objektet i en konstruktion med två objekt, t.ex. *en förklaring* i *Jag gav henne en förklaring. Jag är skyldig henne en förklaring*. Obj. § 9, 24. Jfr *indirekt objekt, *bitransitiv.

direktiv huvudsats, huvudsats utan satsbas med det finita verbet i imperativ och vanligen utan subjekt. Den direktiva satsen anger vanligen någon form av uppmaning: *Gå din väg. Tag tåget*. Huvudsatser § 30–53.

disjunktiv, om relation som innebär att av två eller flera vanligtvis samordnade led vart och ett av leden är alternativ till de andra. Disjunktiv relation kan uttryckas t.ex. med konjunktionen *eller* och med adverbial som *alternativt, annars, eljest*. Konjn, subjn, infm. § 2: b, Satsadvl § 48, Samordn. § 26.

disjunktiv konjunktion, konjunktion som anger en *disjunktiv relation: *eller*. Konjn, subjn, infm. § 2: b.

diskursmarkör, uttryck som anger hur en (syntaktisk, semantisk eller pragmatisk) enhet förhåller sig till textsammanhanget eller talsituationen i övrigt. Interj. § 7–8, Satsadvl § 39, 44, Samordn. § 28, 38–39. Se också *samtalsreglering.

dislokation, *annex som är korrelat till en pronominell kopia i den inre satsen, t.ex.: *Böckerna om Swedenborg*, dem glömde jag hemma. Jag glömde dem hemma, *böckerna om Swedenborg*. Annex § 2–9.

dissimilation, uttalsändring som innebär att ett ljud blir mera olik ett annat ljud, t.ex. när ett *a* som obetonat suffix efter en stavelse som också innehåller ett obetonat *a* ersätts med *e* som i attributen i *det gladast-e barnet, den enarmad-e banditen* (jfr *det lycklig-a barnet, den trendig-a stolen*).

distinktiv, betydelseskiljande.

distribution, (a) ett uttrycks placerings- och kombinationsmöjligheter i förhållande till andra uttryck, (b) betydelsegrupp omfattande adverb som anger referenters fördelning i förhållande till varandra, t.ex. *nationsvis, åtskils, tillsammans*. Advb § 3: 2b.

distributivt pronomen, pronomen som betecknar alla referenter (i en viss mängd eller över huvud taget) tagna en och en: *varje, var*. Pron. § 135–144.

distributivt flertal, flertal om referenter som åsyftas var och en för sig: *Pojkarna kunde lyfta bordet*, om var pojke för sig kunde lyfta bordet. Subst. § 60. Motsats: *kollektivt flertal.

dividualisering, användning av ett *individuativt substantiv (t.ex. *en lök*) som *dividuativt, t.ex. *Här luktar lök*. Subst. § 4. Jfr också *svagt referentiell.

dividuativ, om (uttryck för) en referent som inte är tydligt avgränsad, som inte kan räknas och som är delbar i den meningen att delarna kan benämnas med samma substantiv som den odelade mängden, t.ex. *grädde, zink, prat, glädje*. Subst. § 3. Jfr *individuativ, *svagt referentiell.

dold anföring, *referatmening(ar) utan *anförande sats(er). Anf. men. § 3 Anm., 6, 18. Jfr *synvinkel.

drabbad, se *gynnad.

drag, ibland *betydelsekomponent.

dramatiskt presens, annan beteckning för *historiskt presens.

dubbel negation, konstruktion som innehåller två negerande uttryck med samma avsedda betydelse som om den endast haft ett negerande uttryck. Satsadvl § 87 not 1.

dubbel satsdel, annan beteckning för initial *dislokation där den pronominala kopian står som fundament i den inre satsen, t.ex.: *Böckerna, dem har jag glömt. Bilen, den är på verkstad*.

dubbeladverbial, par av tids- eller rumsadverbial som preciserar varandras betydelse och som tillsammans utgör ett sammanhållet satsled: *förra året i juli, där borta i hörnet, utanför Umeå om våren*. Advl § 26, 66.

dubbelimperativ, konstruktion med två på varandra följande imperativformer i stället för en konstruktion där det första verbet är överordnat den följande verbfrasen, t.ex. *Försök lyft stenen!* (jfr *Försök att lyfta stenen!*). Huvudsatser § 33.

dubbelsupinum, konstruktion där ett verb i supinum bestämmer ett verb som också står i supinum, fastän det överordnade verbet annars styr infinitiv i det underordnade verbet, t.ex. *kunnat gjort* (i stället för *kunnat göra*). Vbfraser: Allm. § 16.

dubbelt subjekt, annan beteckning för *dislokation där den pronominala kopian i den inre satsen fungerar som subjekt och fundament.

dubbeltydig, om uttryck som har två klart skilda betydelser, t.ex.: *Hon tog den vänstra filen. Han ville prova kostymen i skyltfönstret*. Jfr *vag, *flertydig. Jfr också *homonymi, *polysemi.

dubblering, se *final dubblering.

duration, aktions utsträckning i tid. Duration kan anges med adverbial som anger *varaktighet eller *tidsåtgång. Prep. § 22: b, Advl § 104–106. Se också *durativ.

durativ, om *aktion som varar en viss tid. Den durativa aktionen kan vara ett *tillstånd eller en *process. Motsats: *punktuell. Aktionsarter § 11. Jfr *progressiv.

dynamisk, om aktion som innebär att predikationsbasen genomgår olika tillstånd eller förändras från ett tillstånd till ett annat. Den dynamiska aktionen kan vara en *punkthändelse eller en *process. Motsats: *statisk. Aktionsarter § 10.

dåtid, annan beteckning för *förfluten tid.

efterfält, position efter den *inre satsen där dislokerade led, finalt dubblerade led samt fria annex kan placeras. Satsens struktur § 12.

efterled, andra ledet i en sammansättning.

efternamn, Egenn § 4, 7: 1, 9: 3, 11.

efterställd, om bestämning placerad efter sitt huvudord, t.ex. om attribut efter sitt substantiv (t.ex.: riset *från Indien*) eller adverbial efter sitt adjektiv (t.ex.: hygglig *mot oss*).

egennamn, en ordklass, se kapitel 3. Det typiska egennamnet saknar betydelse och pekar ut en (i sammanhanget) unik referent: *Sven, Gustavsson, Gnosjö, Arbetsmarknadsstyrelsen, Dagens Nyheter*.

egenskap, särskilt en referents stabila, konstitutiva beskaffenhet. Egenskap anges prototypiskt med adjektiv. Jfr *tillstånd.

egentlig betydelse, den delbetydelse hos ett uttryck som är utgångspunkten för ordets *överförda (t.ex. metaforiska eller metonymiska) betydelse.

egentligt subjekt, sådan bunden nominal bestämning till verb som vanligen utgörs av en indefinit nominalfras och som samförekommer med ett *expletivt pronomen (*formellt subjekt) på subjektsplats. Eigentligt subjekt uttrycker samma roll i förhållande till verbet som ett ordinärt *subjekt vid samma verb men står på den plats där *objektet brukar stå. Exempel: *Det saknades två stolar.* (Jfr: *Två stolar saknades.*) *Numera bor det en pensionerad överste i huset.* (Jfr: *En pensionerad överste bor numera i huset.*) Kapitel 19 Eigentliga subjekt. Jfr också subjekt som *postponerat led.

egressiv, om betydelse hos ett verb eller en verbfras som anger slutfasen av en aktion. Jfr Vb § 9: a, Aktionsarter § 5: c. Jfr *ingressiv.

ekofråga, en fråga varmed innehållet i en ställd fråga upprepas av den tillfrågade. Ekofrågan uttrycks ofta med en af-sats: *Om August kommer? Vem som målat den där?* Huvudsatser § 69, 80.

elidera, utelämma en av två vokaler som sammanstöter i gränsen mellan ord: *Vi ska (i)nte klaga.* *Hon trodd(e) att det skulle gå.*

ellips, utelämnning av uttryck. Det genom ellips utelämnade uttrycket kan sättas in i textens lucka utan att satsen blir ogrammatisk. Luckan har oftast ett korrelerat i texten som visar vilket uttryck som är utelämnat. Kapitel 43 Ellips. Jfr *utelämnad, *underförstådd.

emfas, framhävnings, t.ex. för att ange *kontrast eller känslomässig laddning. Emfas anges bl.a. med förhöjd betoning. Exempel: *Det var » »Per (inte Åke) som sjöng. Ditt e» »ländiga kräk!* Också om adverb som framhäver högre grad. Adjfraser § 19, Annex § 10, Bisatser § 39. Jfr *fokus, *fokuserande adverb, fokuserande pronomen.

emfatisk omskrivning, annan beteckning för *utbrytning.

emfatiskt attribut, attribut bestående av totalitetspronomen eller *själva* som inleder komplex definit nominalfras (t.ex. *all* respektive *själva* i *all den goda sylten, själva det operativa arbetet*). Nomfraser § 8. Också om efterställt attribut av typen *i all sin dar* i nominalfrasen *vad i all sin dar*. Nomfraser § 33, Huvudsatser § 60.

emotion, Vb § 11: 2e (ett verbalt betydelsefält). Se också *känslouttryck, *pejorativ, *värdering.

emotiv artikel, obestämd artikel i starkt rematisk nominalfras för att ange en anmärkningsvärd egenskap hos predikationsbasen. Emotiv artikel förekommer också i pluralis, t.ex.: *Ni är ena riktiga dumbommar*. Pron. § 173.

empati, det att talaren övertar en omtalad persons kunskaps- och attitydperspektiv. Empati kan röja sig genom att talaren hänvisar till den omtalade situationen med deiktiska uttryck i stället för med anaforiska. Advb § 24, Anf. men. § 18.

endocentrisk, om konstruktion som består av ett huvudord och dess eventuella bestämningar. I denna grammatik beskrivs de flesta icke satsformade konstruktioner som endocentriska utom de *flerledade. Jfr *exocentrisk.

enkel nominalfras, nominalfras som utgörs av emfatiskt attribut eller kvantitetsattribut + definit nominalfras: *själva den inre kretsen, en den vackaste blomman*. Jfr motsatsen: *komplex nominalfras.

enkelt tempus, tempus som bildas med suffix, dvs. presens och preteritum. Tempus § 7–17. Jfr *sammansatt tempus (som bildas med hjälpverb).

enklis, det att ett obetonat ord ansluter sig fonetiskt till ett föregående vanligen mera betonat ord, ibland med ljudbortfall som följd: *Jag » tänkte-nte » på-de*.

enledad, om konstruktion som består av bara en fras. Jfr *flerledad.

enledad huvudsatsekvivalent, *huvudsatsekvivalent bestående av en fras som annars kan utgöra primärt satsled i en sats: *Svag is. Så utmärkt!* Utöver denna fras kan huvudsatsekvivalenten innehålla ett eller flera optionella led: *Svag is vintertid*. Icke satsf. men. § 27–36. Jfr *tvåledad huvudsatsekvivalent.

enställig, om semantiskt predikat som förutsätter bara en aktant: *vaken (A var vaken), sova (A sov)*. Jfr *ställighet, *valens.

ental, antalet 1. Motsats: *flertal. Jfr *singularis (en böjningsform som ofta anger ental).

entalsord, ibland vart och ett av grundtalen för 1–9. Räkn. § 5.

epexegetisk, ibland om genitiv av ett attributivt egennamn som anger vad huvudordets referent heter: *Sundsvalls stad*. Nomfraser § 12: f.

epistemisk, om (uttryck för) en betydelse som innebär talarens sannolikhetsbedömning av det som sägs i satsen. Epistemisk betydelse kan framför allt anges med vissa modala hjälpverb (t.ex. *lär*, *torde*) och satsadverbial (*nog*, *möjligen*). Satsadvl § 17–19, Mod. hjälpvb § 2.

epitet, annan beteckning för huvudordet i en nominalfras med fast apposition: *jagaren* Gotland, *kapten* Bölja. Jfr Nomfraser § 71–73.

erbjudande, Interj. § 4: d, Huvudsatser § 41. Jfr *uppmaning.

erlebte rede, återgivande av tal eller tankar med *referatmeningar utan anförande sats. Se *dold anföring.

ersättning, Prep. § 25: d, Advl § 80.

etymologi, ords historiska bakgrund i fråga om form och betydelse och läran därom.

evaluering, Satsadvl § 22. Se också *värdering.

exemplar, individ som är medlem i en viss klass. Jfr *artbetydelse, *sortbetydelse, *typ.

exemplifierande apposition, *pseudoapposition som exemplifierar det som resten av nominalfrasen betecknar, t.ex.: fåglar, *särskilt hägrar*. Nomfraser § 70.

exemplifierande tillägg, se *pseudoapposition.

existens, Vb § 11: 3d (ett verbalt betydelsefält), Eg. subj. § 13.

existentialkonstruktion, konstruktion där ett verb tar *formellt och *egentligt subjekt (*existentialsats).

existentialsats, sats med *formellt och *egentligt subjekt: *Det står kräm i kylen*.

exkluderande samordning, samordning där det senare ledet anger ett undantag från det som sägs i första ledet. De samordnade leden förbinds med *utom*, *förutom*. Samordn. § 47.

exklusiv, (a) om disjunktiv samordning där kontexten antas gälla om bara ett av samordningens led: *Han är (antingen) tysk eller engelsman*. Samordn. § 26. (b) om jämförelse mellan komparander som inte uttryckligen hänförs till samma mängd: *Hon sprang fortare än sin syster*. Adj. § 46. Jfr *inklusiv.

exocentrisk, om konstruktion som saknar huvudord. En finit sats brukar uppfattas som en exocentrisk konstruktion. Exocentriska icke satsformade konstruktioner kallas i denna grammatik *flerledade. Jfr *endocentrisk.

explanativ, om en relation mellan två satsinnehåll som innebär att en sats anger skälet till att anta det som sägs i den andra satsen. Explanativ relation uttrycks t.ex. med konjunktionerna *för*, *ty*, satsadverbial som *nämligen* eller subjunktionen *eftersom*. Satsadvl § 47, Samordn. § 45. Jfr *kausalitet (a).

explanativ konjunktion, konjunktion som anger en *explanativ relation: *ty*, *för*. Konjn, subjn, infm. § 2: d.

expletiv, om uttryck som saknar egen referens eller betydelse men ändå fungerar som ett led i en sats. Expletivt *det* kan vara subjekt, t.ex. *Nu regnar det igen. Så står det plötsligt en karl i dörren. Då är det praktiskt med stövlar. Det är ju du som bråkar. Därför överraskade det oss att han protesterade.* Vissa typer av satser med expletivt subjekt kallas *opersonliga. Det expletiva subjektet i vissa satser kallas också *formellt subjekt. Expletivt *det* kan också stå som objekt: *Ni gjorde det möjligt för mig att åka till Italien. Vi har det bra nu.* Obj. § 12, Subj. § 18–25. Se också *platshållare.

explicit, om innehåll som är direkt uttryckt i texten. Synonymer: utsatt, nämnd, ut-sagd. Jfr *implicit, *underförstådd, *utelämnad.

expressiv bisats, bisats med nominal funktion och *expressivt led som satsbas eller med inledaren *som*. Den expressiva bisatsen anger något anmärkningsvärt, ofta något som föreligger i anmärkningsvärt hög grad. Exempel: *Det var fantas-tiskt så fina rosorna är. Det är något otroligt som den mannen kan spela.* Bisatser § 79–80.

expressiv ekosats, *om*-sats som upprepar propositionen i ett föregående yttran-de och som anger emfatiskt instämmande. Exempel: – De är visst kära i varandra. – » *Om de är!* Huvudsatser § 95. Jfr *ekofråga.

expressiv huvudsats, huvudsats som utgörs av en *af*-sats och som kan inledas av subjunktion eller av *expressivt led som satsbas. Den expressiva huvudsatsen anger talarens spontana emotiva reaktion inför något anmärkningsvärt (t.ex. be-undran, överraskning, avsky): *Att du bara vill! Som jag har jagat dig! Så fina rosorna är!* Huvudsatser § 90–99.

expressivt led, led som innehåller *så*, *vad*, *sådan* eller *vilken* och som fungerar som satsbas i *expressiv huvud- eller bisats eller ensamt bildar icke satsformad mening (expressiv fras): *Vad vacker den är! Det var väldigt vad mycket ogräs du har i ditt land! Vad mycket ogräs!* Huvudsatser § 92, Icke satsf. men. § 36: 1.

extraposition, ibland (placering som) *annex eller *postponerat led.

fa-form, fa-ordföljd, struktur som *fa-sats.

fakticitet, det som talaren tar för givet (att lyssnaren vet) om sanningshalten i ett givet yttrande i en given situation. Man kan urskilja särskilt följande möjligheter: (a) förutsatt sann (presupponerad), (b) förutsatt osann (irreell), (c) neutral. Härtill kommer (d) hävdad, dvs. när talaren påstår om en sats att den är sann utan att ta lyssnarens uppfattning för given. I vissa fall kan det också tas för givet att en pro-position är möjlig men osannolik. Inffraser § 25, Tempus § 42, Bisatser § 14, Huvud-satser § 7, 70, 74, 97, 105. Se *presupponerad, *irreell, *neutral.

faktisk, särskilt (a) om proposition som *hävdas eller *presupponeras eller (b) om re-ferent som förutsätts existera. Jfr *fakticitet.

faktivt predikat, predikat som tar ett sakförhållande (uttryckt med en narrativ bisats) som aktant och där det ligger i predikatets betydelse att bisatsens proposi-tion är sann (*presupponerad) oberoende av om det överordnade predikatet är

negerat eller befrågat. Faktiva predikat uttrycks med verb som *veta*, *inse*, *beklaga*, *märka* och adjektiv som *konstig*, *tragisk*. I satsen *Per insåg (inte) att spelet var slut* är alltså bisatsen presupponerad oberoende av om *inse* är negerat eller ej. Bisatser § 62: 2. Vid många predikat av denna typ används rogativ interrogativ bisats för att ange en icke-presupponerad proposition: *Per vet nog (inte) om spelet är slut*. Bisatser § 68. Jfr *implikativt predikat.

fakultativ, annan beteckning för *optionell.

falsk sammansättning, annan beteckning för *fonologisk sammansättning.

falsk utbrytning, satsfogning av typen *Det som jag tycker bäst om är geografi* till skillnad från satsfogningar som är exempel på ordinär *utbrytning, t.ex. *Det är geografi som jag tycker bäst om*. Bisatser § 40.

familjenamn, se *efternamn.

farhåga, Huvudsatser § 108.

fasalt hjälpverb, hjälpverb som anger vilken fas av aktionen som avses, t.ex. *börja*, *fortsätta*. Vb § 9: a, Samordn. § 20.

fa-sats, sats där subjektet (om det inte är satsbas) samt mittfälsadverbial placeras efter det finita verbet. Fa-satsen är huvudsatsens prototypiska form: *Då hade Per inte kommit*. Satsens struktur § 3. Jfr *af-sats.

fast apposition, restriktiv apposition som hålls samman prosodiskt (genom ordgruppsbetoning) med sitt huvudord, t.ex.: staden *Kalmar*. Nomfraser § 71–73.

fast sammansättning, sammansatt verb, som inte kan parafraseras med partikelförbindelse, t.ex. *anföra*. Vb § 20. Jfr *lös sammansättning.

femininum, lexikalisk egenskap som innebär att ordets referent förutsätts vara av kvinnligt kön: *faster*, *hon*. Subst. § 9, Pron. § 37. Se också Adj. 68, Pron. § 63. Jfr *maskulinum.

final, (a) om den logiska relationen mellan två propositionella innehåll som innebär att ett satsled (en final bisats, preposition + infinitivfras eller preposition + nominalfras) anger avsikten med det som sägs i den överordnade satsen, (b) om en adverbial bisats som anger avsikt. Bisatser § 126–127. (c) om uttryckselement som står i slutet av ett ord, en fras eller en sats.

final dislokation, *annex som placeras i satsens *efterfält, koreferentiellt med en pronominal kopia i den inre satsen, t.ex.: Han är skicklig, *den nye svetsaren*. Annex § 2–9.

final dubbling, *annex som placeras i satsens *efterfält och som kan utgöras av ett anaforiskt pronomen koreferentiellt med ett nominalt fundament i den inre satsen eller av en negation som dubblerar en negation i den inre satsen, t.ex.: Lars har inga syskon, *han*. Lars har inga syskon, *inte*. Annex § 10–11.

final ellips, *ellips som innebär att led i slutet av en struktur, t.ex. av en sats eller en nominalfras, utelämnas: <en grön Ø> och <en röd stol>.

final subjunktion, subjunktion som anger avsikt, t.ex. *för att*. Konjn, subjn, infm. § 8: f.

finalt annex, *annex med placering i satsens *efterfält. Kapitel 36 Annex.

finit, om verbform med funktion som huvudord i satsens predikatsled. De viktigaste finita verbformerna är presens, preteritum samt imperativ.

finit verbfras, verbfras med huvudordet i finit form och med funktion som satsens *predikatsled, t.ex.: *Din man skall lämna tillbaka boken*.

finlandssvenska, regional variant av svenska som är karakteristisk för Finlands svensktalande befolkning. Jfr *sverigesvenska.

fixerad, om fast ordgrupp som har en helhetsbetydelse (ungefär som ett enda lexikonord) och där orden i ordgruppen har oföränderlig form och ordning och heller inte kan skiljas åt: *på grund av, med barn, eld upphör, god kväll*. Många fixerade ordgrupper är *lexikaliserade.

flerledad, om konstruktion som består av två eller flera fraser som inte är syntaktiskt över- eller underordnade varandra. Flerledade är vissa satsbaser (dubbeladverbial, Advl § 26, 66), vissa satsvärdiga fraser (kapitel 26 Subjunktionsfraser och 27 Flerledade fraser), vissa egennamn (Egenn. § 20: 1), vissa appositioner (Nomfraser § 65) och vissa icke satsformade meningar (Icke satsf. men. § 37–47).

flerledad med-fras, fras bestående av prepositionen *med* (eller *utan*) + en flerledad rektion, t.ex. *Han hade aldrig klarat sig med benet gipsat*. Flerl. fraser § 5–8.

flerledad nominal satsförkortning, *nominal satsförkortning som förutom en nominalfras består av ett eller flera andra led (motsvarande adverbial eller predikativ i en finit sats), t.ex.: *En blomma till svärmor på hennes födelsedag* är nog klokt. Flerl. fraser § 10.

flerordsadverb, lexikaliserad och fixerad ordgrupp med betydelse och syntaktisk funktion som adverb: *i väg, i sank, på tok, på pin kiv, väster ifrån*. Advb § 10: c samt Anm. 2 och 3.

flerordspreposition, lexikaliserad och fixerad ordgrupp med betydelse och syntaktisk funktion som preposition, t.ex. *på grund av, i stället för*. Prep. § 30.

flerordspronomen, lexikaliserad ordgrupp med betydelse och syntaktisk funktion som pronomen, t.ex. *var och en, var sin, vem som helst*. Vissa flerordspronomen har inre böjning (*var och en, vart och ett*), andra inte (*var sin, var sitt*). Pron. § 7.

flerordssubjunktion, lexikaliserad och fixerad ordgrupp med betydelse och syntaktisk funktion som subjunktion: *därför att, efter det att, även om, så snart som*. Konjn, subjn, infm. § 9.

flerordssubstantiv, lexikaliserad nominalfras som syntaktiskt fungerar som ett substantiv, t.ex.: *ett förmaningens ord*. Nomfraser § 31 not 2.

flerstavig, om uttryck som består av två eller flera stavelser.

flerställig, om semantiskt predikat som förutsätter fler än en aktant, t.ex.: *vänlig* (*A var*

vänlig mot B), *hitta* (*A hittade B*), *skyldig* (*A var skyldig B C*), *prata* (*A pratade med B om C*). Jfr *ställighet, *enställig, *tvåställig.

flertal, antal som överstiger 1. Motsats: *ental. Jfr *pluralis (om en böjningsform som oftast anger flertal).

flertydig, om ord eller uttryck med två eller flera klart åtskilda betydelser. Jfr *dubbeltydig, *homonymi, *polysemi.

flyktig vokal, annan beteckning för *stödvokal.

fogemorfem, annan beteckning för *bindesuffix.

fokus, det att något framhävs (en referent, ett sakförhållande, en omständighet) i motsats till något annat, varvid talaren underförstår att det framhävda är anmärkningsvärt i sammanhanget. Fokus kan också användas om det som framhävs. Jfr Advb § 47, Satsadvl § 50.

fokuserande adverb, adverb som framhäver en referent eller omständighet såsom i något avseende anmärkningsvärd gentemot en annan referent eller omständighet som hade kunnat spela samma roll i betydelsesammanhanget, t.ex. *bara, till och med, särskilt, åtminstone, bland annat, redan, först*. Advb § 47, Satsadvl § 50–64. Vissa fokuserande adverb anger att den tid (uttryckt eller underförstådd i satsen) vid vilken propositionen gäller är anmärkningsvärt sen eller tidig i jämförelse med en annan vid vilken den gäller eller skulle kunna gälla: *fortfarande, redan*. Advl § 107–112.

fokuserande pronomen, pronomen som framhäver en referent gentemot andra referenter vilka hade kunnat spela samma roll i betydelsesammanhanget, t.ex. *själv, egen, enda*. Pron. § 229–239.

fonem, minsta betydelseskiljande ljudsegment i ett ord: *be* består av de segmentala fonemen *b* + *e* eftersom *be* kan kontrasteras mot t.ex. *te* och *bi*. Också prosodiska (suprasegmentala) distinktioner kan utgöra fonem, t.ex. de båda tonaccenterna i *ställ-et* respektive *ställe-t*.

fonologisk fras, prosodiskt sammanhållen sekvens av ord runt en huvudbetoning, t.ex. ordgruppen *vi sätter den* (med samma prosodi som ordet *berättade*). Jfr *ordgruppsbetoning.

fonologisk sammansättning, flerstavigt rotmorfem (som *almanacka*) eller flerstavig avledning (som *sparsamhet*) med en prosodisk struktur som annars tillkommer sammansättningar, dvs. accent 2 och stark bibetoning på en senare stavelse: ²*alma*« *nackorna*, ²*sparsam*« *heten*.

fonotax, språkets regler för hur språkljud (*fonem) kombineras till stavelser och ord. Det är t.ex. typiskt för svenskans fonotax att inga ord börjar på *ng*-ljud och att knappast något slutar på *tj*-ljud.

form, (a) böjningsform hos ett ord (*bok, boks, boken, böcker* etc.) eller en variant av ett ords stam: *mer(a), ta(ga), (i)från*, (b) annan beteckning för *uttryck (b).

formell, (a) som har med formen (= uttrycket) att göra (i motsats till innehållet),

(b) om stilvärde som kontrasterar mot neutralt och ledigt skriftspråk respektive neutralt och vardagligt talspråk.

formellt objekt, *expletivt objekt i konstruktion med nexusinfinitiv som innehåller egentligt subjekt, t.ex.: Vi lät *det* komma in för många besökare. Obj. § 12: b.

formellt subjekt, led (vanligen det expletiva pronomenet *det*) som utan egen referens eller betydelse fungerar som subjekt i sats med *egentligt subjekt, t.ex.: *Det* behövdes mera färg. Eg. subj. § 6, Subj. § 19.

formord, ord som har en förhållandevis enkel egenbetydelse och som ofta tillsammans med böjningsmorfem bildar system för att uttrycka grammatiska kategorier. Formorden ingår i de tämligen slutna ordklasserna pronomen, hjälpverb, pronominella adverb, prepositioner, konjunktioner, subjunktioner, infinitivmärke. Motsats: *betydelseord.

framförställd, om bestämning placerad före sitt huvudord, t.ex. om attribut före sitt substantiv (t.ex.: *mitt andra* namn) eller om adverbial före sitt adjektiv (t.ex.: *ganska* förnäm).

framtid, tid som infaller efter talögonblicket. Tempus § 1–2, 8: b, 29–31.

fras, grammatisk konstruktion som inte är en sats och som definieras efter sin inre struktur och sin distribution. Fraser med huvudord benämns oftast efter huvudordet: adjektivfras, verbfras, participfras, adverbfras, prepositionsfras, subjunktionsfras. *Nominalfras är en sammanfattande beteckning för framför allt fraser med substantiv, egennamn eller substantiviska pronomen som huvudord. Frasen kan bestå av två eller flera *samordnade led, t.ex.: Väggen är *röd, blå och grön*. Frasen kan också bestå av ett *huvudord och *bestämningar till huvudordet, t.ex.: Den där tavlan är *väldigt typisk för honom*. Frasen kan ofta representeras av huvudordet ensamt som led i en större konstruktion, t.ex.: Tavlan är *typisk*. Kapitel 13 Fraser och frastyper. Jfr *sats.

frasavledning, annan beteckning för *ordgruppsavledning.

frassammansättning, annan beteckning för *ordgruppssammansättning.

frekvens, Advb § 3: 3c, Advl § 102. Se också *iterativ.

fri anafor, anafor där semantiska och pragmatiska förhållanden snarare än strukturella relationer avgör vad som kan vara korrelat åt ett anaforiskt uttryck. 3 pers. personliga pronomen har vanligtvis fri anaforisk relation till sina korrelat. Pron. § 42–51. Jfr *bunden anafor.

fri bestämning, bestämning som inte omfattas av huvudordets *valens. Fria bestämningar är alltid optionella och uppträder ofta syntaktiskt annorlunda än *bundna bestämningar.

fri generaliserande bisats, generaliserande bisats som utgör ett fritt adverbial eller ett satsadverbial i den överordnade satsen, t.ex.: Hon blir glad, *vad jag än föreslår*. Bisatser § 114.

fri indirekt anföring, *referatmening(ar) utan *anförande sats(er), se *dold anföring.

fri relativsats, annan beteckning för *appositionell relativ bisats.

frikativa, konsonant som uttalas med ofullständig avspärrning av luftpassagen så att buller uppstår. Frikativor är *v*-, *f*-, *s*-, *sj*-, *tj*-, *j*- och *h*-ljuden.

fristående bestämd artikel, annan beteckning för *bestämd artikel. Jfr också *bestämhetssuffix.

fritt adverbial, adverbial som inte omfattas av huvudordets (oftast verbets) *valens. Vanligen fria är t.ex. adverbial som anger tid och avseende. Advl § 58–115. Jfr *bundet adverbial.

fritt annex, *annex som utgörs av ett sådant led som annars hade kunnat fungera som satsadverbial eller fritt adverbial i den inre satsen och som semantiskt ger samma bidrag till den inre satsens betydelse som ett sådant adverbial, såsom *för resten* i följande exempel: *För resten, vad har du här att göra? Vad har du här att göra, för resten?* Som fria annex räknas också nominalfraser och relativa bisatser vilka fungerar som apposition till den inre satsen eller till en verbfras i denna, t.ex.: Han har sagt ja, {*vilket/något som/ett beslut som*} *vi hälsar med glädje*. Annex § 12–15.

fritt attribut, deskriptivt efterställt attribut som inte omfattas av huvudordets *valens. Flertalet attribut är fria, bl.a. alla där huvudordet är ett pronomen eller ett egenamn och de flesta där huvudordet är ett konkret substantiv. Nomfraser § 55, 60.

fritt fundament, annan beteckning för initialt placerat *fritt annex.

fritt morfem, morfem som ensamt kan utgöra självständigt ord, t.ex. *film*, *kom*, *att*. Jfr *bundet morfem.

fritt predikativ, predikativ som inte omfattas av verbets *valens, t.ex.: *Mycket belåten* satte han sig ner. De hade *alla* varit i USA. Predv § 46–52. Jfr *bundet predikativ.

fråga, språkhandling som innebär att talaren begär information av lyssnaren. En fråga kan vara *sökande eller *underställande. En särskild typ av fråga är undran, där talaren inte väntar sig att lyssnaren skall (kunna) ge den önskade informationen. Huvudsatser § 6, 7: b, 8: b, 22–24, 46, 70–80, 87–89, 110, Icke satsf. men. § 34, 45. Jfr *interrogativ bisats, *interrogativ huvudsats (om satser som har en viss struktur och som kan ange fråga).

främmande ord, ord som etymologiskt sett är inlånat från annat språk och som i fråga om böjning, uttal och/eller stavning fortfarande har en främmande prägel.

främre vokal, vokal som bildas med tungans högsta punkt rätt långt fram i munhålan. Främre vokaler är t.ex. de som normalt stavas med *i*, *e*, *ä*, *y*, *ö*.

fundament, *satsbas i deklarativ huvudsats (t.ex. *i går i I går regnade det i Karlstad*, Huvudsatser § 12) eller i narrativ bisats med fa-ordföljd (t.ex. *i går i Hon sa att i går regnade det i Karlstad*, Bisatser § 4: 2b). Se också Satsbaser § 4, 18.

funktion, särskilt ett leds (ett morfems, ett ords, en sats') relation till andra led (morfem, ord, satser) i en överordnad morfologisk eller syntaktisk struktur. Jfr *struktur (som avser ett uttrycks inre byggnad).

funktionsmodifierande, om adjektiv som anger en egenskap som tillkommer referenten bara som medlem av den klass vilken betecknas med adjektivets huvudord: *allvarliga spekulanter, skickliga violinister*. Adj. § 12.

funktionsverbsförbindelse, lexikaliserad förbindelse av formordsliknande verb (t.ex. *falla, ha, ta, gå, göra*) + (preposition +) abstrakt substantiv, t.ex. *falla i sömn, anställa prövning*. Vbfraser: Allm. § 9.

futural, som gäller framtiden.

futuralt hjälpverb, temporalt hjälpverb som anger att den underordnade verbfrasens aktion infaller senare än den tid som anges med hjälpverbets eget tempus, vare sig denna är talögonblicket, en given tid i det förflutna eller en annan tid, t.ex.: Det {*ska/kommer att*} bli vackert väder i morgon. Efteråt *skulle* det kännas bättre, trodde han. Tempus § 28–31.

futuralt tempus, tempus som bildas med *futuralt hjälpverb.

futurum, sammansatt tempus som bildas av ett futuralt hjälpverb i presens med en underordnad infinitivfras och som anger att infinitivfrasens aktion inträffar senare än den nutid som anges med hjälpverbets eget tempus. Tempus, särskilt § 28–31. Jfr *futuralt hjälpverb, *futuralt tempus.

futurum infinitiv, infinitivfras bestående av ett futuralt hjälpverb i infinitiv med en underordnad infinitivfras, t.ex.: hoppas *komma att bli accepterad*, påstods *skola tentera före jul*. Tempus § 33.

futurum preteritum, sammansatt tempus som bildas av hjälp verbet *skulle* (i preteritum) med en underordnad infinitivfras och som anger att infinitivfrasens aktion inträffar senare än den givna tid i det förflutna som anges med hjälpverbets eget tempus, t.ex.: Han *skulle* säkert *bli bra*, men när? Tempus § 1, 4, 30: 2.

fyllnadsled, annan beteckning för *bunden bestämning till verbet.

fält, särskilt (a) sammanhållen sekvens av positioner i ett ordföljdsschema. Positionerna i satsens ordföljdsschema grupperar sig i *initialfält, *mittfält och *slutfält, vartill i vissa fall kommer *förfält och *efterfält. Satsens struktur § 2. (b) innehållsdomän (betydelsefält) som omfattar ett system av inbördes relaterade ordbetydelser. Verbs betydelser kan t.ex. sägas gruppera sig i tre fält: det fysiska, det psykiska och sociala samt det logiska. Vb § 11.

färg, Adj. § 3 (ett adjektiviskt betydelsefält).

följd, Konjn, subjn, infm. § 8: e, Advl § 56, 113: b, Bisatser § 124, 147, Samordn. § 45–46. Se också *konsekutiv, *konklusiv.

följeslagare, Prep. § 25: 5a, Advl § 79.

förbindelse, också **ordgrupp**, sekvens av ord som inte behöver utgöra en syntaktisk fras.

förbud, Interj. § 4: b. Se också *befallning.

förbytning, det att en nominalfras bestående av ett perfektparticip som attribut (A) med ett substantiviskt huvudord (H) används med samma innebörd som en nominalfras där adjektivattributets (A) semantiska motsvarighet är ett aktionellt huvudord och den förstnämnda nominalfrasens huvudord (H) ingår i ett prepositions- eller possessivattribut, t.ex. *den inställda festen* med samma innebörd som *inställandet av festen*. Nomfraser § 42 not 1.

föremål, särskilt aktant med den mest allmänt avgränsade semantiska rollen (den eller det som är föremål för aktionen), t.ex. det som flyttas, påverkas, åstadkoms, försvinner eller som bara står i en eller annan relation till något annat, t.ex.: *Ställ undan stolen*. Vill du göra *en stol*? *Den där statyn* liknar *en stol*. *Stolen* syns ju inte. Tänk inte mer på *stolen*. Vb § 7, Prep. § 25: 4d–e, Vbfraser: Allm. § 23: 1c, Obj. § 19, Advl § 35: a, Subj. § 27.

förenad, om adjektiv, particip eller adjektiviskt böjt pronomen med funktion som attribut i nominalfras med substantiv, egennamn eller substantiviskt pronomen som huvudord. Motsats: *självständig. Se också *attributiv funktion.

förfluten tid, tid som infaller före talögonblicket. Tempus § 1–2.

förfält, position före den *inre satsen där dislokerade led och fria annex kan placeras. Satsens struktur § 11.

förgrundskomparand, den eller det som jämförs med någon eller något (= *bakgrundskomparand), t.ex.: *Felix* är lika gammal som *Karl*. Subjnfraser § 2, 4.

förhoppning, Huvudsatser § 114.

förklaring, se *explanativ, *skäl.

förled, första led i en sammansättning.

förledsanknytning, det att ett deskriptivt attribut semantiskt specificerar förledet i ett sammansatt huvudord, varvid valet av preposition i det förledsanknyttande attributet beror på detta förled, t.ex. *förfoganderätt över tillgångarna*. Nomfraser § 55 not 2.

förledsanslutning, annan beteckning för *förledsanknytning.

förledsbestämning, annan beteckning för *förledsanknytning.

förmodan, se *sannolikhet.

förmåga, Vb § 11: 2g (ett verbalt betydelsefält), Mod. hjälpvb § 4, 9–10, 14, 19, Aktionsarter § 20.

förnamn, Egenn. § 4, 6, 7: 2–3, 8, 9: 1–2, 11.

förnimmelse, se *perception.

försanthållande, Satsadvl § 19. Jfr *sannolikhet.

förskjutet tempus, se *tempusförskjutning.

förslag, se *råd.

förstagsbisats, bisats som är direkt underordnad i en huvudsats. Bisatser § 5. Jfr *andragradsbisats.

förstärkning, Satsadvl § 20.

förvåning, Interj. § 3, Huvudsatser § 82, 96.

gardering av sanningshalten av ett påstående, Huvudsatser § 20, 25. Se också *sannolikhet.

generaliserande adverb, *kvantitativt adverb som anger att satsens aktion utspelas på en plats, vid en tid eller på ett sätt som kan väljas godtyckligt: *var som helst, när som helst, hur som helst*. Advb § 36.

generaliserande bisats, adverbiell (eller nominal) bisats vars överordnade sats är giltig antingen för varje godtyckligt vald referent eller omständighet som stämmer med bisatsens beskrivning eller för en sådan referent eller omständighet som talaren inte kan eller vill beskriva närmare, t.ex.: Jag stannar här *vad du än säger*. Jag ser fram emot *vad du än ska säga*. Bisatser § 114–117.

generaliserande pronomen, *kvantitativt pronomen som betecknar en godtycklig referent av den typ som nominalfrasen beskriver: *vem som helst, hurdan som helst*. Pron. § 145–154.

generell referens, referens som tillkommer uttryck med *generisk betydelse.

generisk, om referensen hos ett uttryck (t.ex. en sats eller ett satsled) som avser alla förhållanden eller referenter som passar in på uttryckets beskrivning. Såväl subjektet som hela satsen i följande exempel kan sägas ha generisk betydelse: *I större hushåll sparar diskmaskinen mycket arbete*. En generisk aktion kan anges med ett verb som i sin grundbetydelse betecknar en specifik aktion men som i generisk användning i stället betecknar möjligheten eller förmågan att aktionen förverkligas, t.ex. *Maria talar spanska* 'Maria kan tala spanska', *Maria fotograferar* 'Maria brukar fotografera'. Subst. § 6, 73–74, Pron. § 37, 39, 44–45, 154, 171: c, Nomfraser § 100, 110, Aktionsarter § 20.

genitiv, kasusform, vanligen markerad med -s, mest hos substantiv, egennamn och vissa pronomen, t.ex. *den gamle mannen-s, min bror Karl-s, henne-s*. Genitivsuffixet fogas vanligen till nominalfrasens sista ord och kan (särskilt i talspråk) läggas till ett efterställt attribut, t.ex.: *de fyra-s* nya förslag, *alla andra-s* bostäder, Vad heter *karln där-s* fru? Genitiv anger vanligen *attributiv funktion hos nominalfrasen. Subst. § 75–77, Egenn. § 22–23, Pron. § 11, 13, 105, Nomfraser § 79, Prepfraser § 3: a, 4.

genitivattribut, (a) possessivattribut vars huvudord står i genitiv. (b) annan beteckning för *possessivattribut. Se också *deskriptivt genitivattribut.

genus, lexikal grammatisk egenskap hos substantiv, vilken avgör formen på *bestämhetssuffixet i singularis (*båt-en, hus-et*) och påverkar bl.a. valet av kongruensböjd form för pronomen och adjektiv som attribut och predikativ. Genus är antingen *utrum eller *neutrum. Också egennamn har mer eller mindre entydigt genus. Subst. § 40–41, Egenn. § 15, Pron. § 10, 16.

giltighetsmodifierande, om adjektiv varmed talaren anger sin bedömning av hur adekvat det substantiviska huvudordets beskrivning av referenten är: *den faktiske diktatorn, en verklig ledare*. Adj. § 13.

given, ibland om företeelse (referent eller sakförhållande) som kan antas vara *känd för lyssnaren i det ögonblick då den kommer på tal. Motsats: ny.

grad, mer eller mindre exakt värde på en skala som anger t.ex. antal, längd eller ålder. Grad kan också avse den högre eller lägre intensitet varmed en egenskap manifesterar sig. Adj. § 9, Advb § 3: 1, 5, Adjfraser § 12–21, Satsbaser § 20, 22, Bisatser § 80, 113.

gradadverbial, adverbial som anger grad av den graderbara betydelsen hos det huvudord som adverbialet bestämmer (*ganska stor, rätt många, röka mycket*). Till gradadverbial räknas också sådana som anger mått och skillnad (*två meter* {bred/bredare}) samt adverbial som anger om ett visst värde har uppnåtts eller ej (*nästan full*) samt hur ett värde förhåller sig till ett visst lämpligt eller rimligt värde (*alltför bred*). Adj. § 9, Adjfraser § 6–21, Advl § 77, Advbfraser § 3.

graderbar, om egenskap eller process som förutsätter en skala på vilken predikationsbasen placerar sig i fråga om intensitet eller myckenhet etc. Adj. § 9, Advb § 5.

grafem, språkets minsta betydelseskiljande enheter i skrift. Bokstäver, interpunktionstecken, distinktionen stor : liten bokstav är exempel på grafem. Jfr *fonem.

grafisk mening, sekvens i skrift som inleds med versal och avslutas med stort skiljetecken. I normalfallet sammanfaller grafisk mening med syntaktisk *mening.

grafonomi, läran om språkets struktur på grafemnivå. Jfr *grafem.

grammatik, i denna framställning den del av språkbeskrivningen som ger reglerna för hur ordstammar bildas (ordbildning), för vilka ord som kan böjas och hur (böjning) och för hur böjda och oböjda ord av olika slag kan fogas samman till fraser, satser och meningar med en viss betydelse (syntax). Se vidare Inledning, avsnitt 5 och 7.

grammatisk kongruens, kongruens som innebär att två ord i en konstruktion har samma böjningsform inom en viss böjningskategori, t.ex. singularis eller pluralis inom kategorin numerus: *ingen stol, ing-a stol-ar*. Se *kongruens.

grammatisk, (a) som stämmer med språkbrukarens internaliserade (omedvetna) kunskap om språkets regelsystem, (b) som definieras eller regleras syntaktiskt eller morfologiskt snarare än semantiskt eller pragmatiskt.

grav accent, annan beteckning för *accent 2.

grundbetydelse, den delbetydelse hos ett ord som framstår som den psykologiskt grundläggande och utifrån vilken andra betydelser kan förstås som sekundära. Grundbetydelsen hos ett adverb som *in* är rumslig, dvs. tidsliga och andra betydelser som i *långt in på 1700-talet, sätta sig in i ngt* etc. är *överfödda. Jfr *prototypisk, *egentlig betydelse.

grundkasus, kasusform utan kasussuffix hos substantiv, egennamn och vissa

pronomen. Grundkasus kontrasterar mot *genitiv, t.ex. *huset* mot *huset-s*. Vid vissa pronomen föreligger *nominativ och *ackusativ i stället för grundkasus. Subst. § 75, Pron. § 11.

grundtal, räkneord som anger exakt antal: *fyra, tvåhundrafemtio*. Räkn. § 2–18. Jfr *kvantitativt pronomen, *ordningstal.

gränsangivande, särskilt om tidsadverbial som tidfäster en durativ aktion genom att ange tidrymdens början och/eller slut, t.ex.: Hon ska arbeta i Afrika *från och med december*. De spelade *till klockan ett*. Advl § 100.

gränsrelaterad aktionsart, annan beteckning för *avgränsad aktionsart.

gynnad, om aktant som har fördel eller nackdel av aktionen. Adj. § 18, Vb § 6: 2, Pcp § 3: c, Prep. § 25: 4a, Obj. § 19: 3b, Advl § 35: b, 83. Jfr *valens, *aktant, *agens, *mot-tagare, *upplevare.

halvsvag, om böjning som har drag av både starka och svaga verbs böjning. Halvsvag böjning har verben *kunna, skola, vilja, veta*. Vb § 61.

handling, detsamma som *agentiv aktion.

haplologi, det att en av två likalydande sekvenser i följd utelämnas: *hålla sig för god* i stället för *hålla sig för för god*.

ha-relation, samhörighetsrelation mellan två *aktanter som ofta kan anges med verbet *ha*. Den ena aktanten kan t.ex. stå i släktskapsrelation till den andra, inneha eller innehålla den andra, utgöra helheten varav den andra är en del etc. Exempel: *Svens dotter* (jfr *Sven har en dotter*), *Svens lägenhet* (jfr *Sven har en lägenhet*), *en burk med grönt lock* (jfr *Burken har ett lock*). Subst. § 13, Adj § 19, Vb § 6: 5–6, 11: 3f–g, Pcp § 16: b, Prep. § 25: 3, Advl § 81 Anm.

hastighet, Adj. § 3 (ett adjektiviskt betydelsefält).

helhet, Subst. § 13: a, 14: f, Adj § 19, Vb § 6: 6, 11: 3g, Pcp § 3: f, Prep. § 25: 3, Flerl. fraser § 3, 7, Kompl. men. § 9: f–g. Jfr *del. Se också *partitiv apposition, *partitivt attribut, *ha-relation.

hiatus, vokalmöte såsom t.ex. i *blåa, dyig, stadium*.

hierarki, system av relationer som kännetecknas av över- och underordning. I en syntaktisk hierarki är huvudordet överordnat sina bestämningar eller frasen som helhet överordnad de led som ingår i den.

historiskt presens, presens som – ofta inom ramen för en sammanhängande berättelse – refererar till en given tid i det förflutna som om talaren och lyssnaren hade varit närvarande när den återgivna aktionen utspelade sig. Tempus § 10.

hjälpverb, verb som (i en viss betydelse) vanligtvis har en annan verbfras eller participfras som obligatorisk och enda *bundna bestämning, t.ex.: *har skrivit, blev skriven, kan skriva, lär skriva*. Vb § 29–33.

homofoni, relationen mellan två uttryck som uttalas likadant men har olika be-

tydelse och/eller tillhör olika formella kategorier (ett gott *skäl*, en vänlig *själ*, han *stjäl*) Vissa homofona uttryck företer också *homografi, dvs. har samma stavning, andra icke. Jfr *homonymi.

homografi, relationen mellan två uttryck som stavas likadant men har olika betydelse och/eller tillhör olika formella kategorier (ett *ton* potatis, en hög *ton*; den där *biten*, han blev *biten*). Vissa homografa uttryck företer också *homofoni, dvs. har samma uttal, andra icke. Jfr *homonymi.

homonymi, relationen mellan två uttryck som uttalas och/eller stavas likadant men som har olika betydelse och/eller tillhör olika formella kategorier (Den högra *filen* är bättre. Hon ville *prova klänningen i fönstret*). Se också *homofoni, *homografi. Om de båda olika betydelserna är tydligt besläktade talar man i stället om *polysemi, dvs. man säger att ett och samma uttryck har olika (del)betydelser. När ett uttryck tillhör olika ord- eller böjningsklasser betraktas de dock som homonymer även om tydlig betydelselikheter föreligger: substantivet *ljus* och adjektivet *ljus* räknas alltså som två homonyma ord. Jfr *synonymi.

hot, Huvudsatser § 19.

hundratalsord, ibland grundtal för 100, 200 etc. upp till 900. Räkn. § 6.

huvudbetoning, betoning som tillkommer den prosodiskt mest framhållna (= den starkast *betonade) stavelsen i ett ord, en fras eller en sats. Se också Förkortningar och notation, avsnittet Uttalsangivelser.

huvudord, det ord i en fras som avgör hur hela frasen kan fungera syntaktiskt, t.ex. substantivet, egennamnet eller det substantiviska pronomenet i en nominalfras, verbet i en verbfras, adjektivet i en adjektivfras, prepositionen i en prepositionsfras etc. Huvudordet kan i många fall ensamt utgöra hela frasen: (*den gamla älg*), (*väldigt glad (i spagetti)*), (*inte segla (i Östersjön)*), (*bredvid (vårt hus)*). I vissa fall kan en följd av två eller flera ord fungera på samma sätt som eljest ett huvudord i en större konstruktion, såsom t.ex. *alltför vita* i nominalfrasen *det där alltför vita*.

huvudsats, sats som inte fungerar som led i någon annan sats. Den typiska huvudsatsen är bärare av en *språkhandling. Jfr *bisats, *fa-sats, *af-sats.

huvudsatsekvivalent, uttryck som i likhet med en huvudsats, en vokativfras eller en interjektionsfras dels inte utgör led i annan sats, dels är bärare av en språkhandling. En huvudsatsekvivalent har inte satsform men innehåller ett eller flera led av det slag som annars fungerar som satsled. Icke satsf. men. § 26–47.

huvudtryck, annan beteckning för *huvudbetoning.

huvudverb, verb som inte är *hjälpverb. Jfr Vb § 29–33.

hyperonym, uttryck för ett överordnat begrepp: A är hyperonym till B om B är ett slags A. *Fordon* är alltså hyperonym till *bil*, *röd* till *karmosin*, *gå* till *lunka*, *dimension* till *längd*. Konvers: *hyponym.

hypokoristisk, om namnform bildad (framför allt genom avledning) av egennamn och med prägel av förtrolighet (smeknamn): *Gunsan* av *Gun*, *Svenne* av *Sven*. Egenn. § 7: 2.

hyponym, uttryck för ett underordnat begrepp: A är hyponym till B om A är ett slags B. *Bil* är alltså hyponym till *fordon*, *karmosin* till *röd*, *lunka* till *gå*, *längd* till *dimension*. Konvers: *hyperonym.

hypotax, underordning (framför allt av satser). Jfr *paratax.

hypotes, språkhandling som innebär att talaren gör ett antagande genom att beskriva ett möjligt sakförhållande, ofta som utgångspunkt för att begrunda sakförhållandets konsekvenser. Den *suppositiva huvudsatsen har hypotes som sin prototypiska betydelse. Tempus § 48, Mod. hjälpvb § 2, Huvudsatser § 7: e, 25, 107.

hälsning, Interj. § 10.

händelse, detsamma som *avgränsad aktion.

hänvisning till källa eller indicier, Satsadvl § 21, Tempus § 25, Mod. hjälpvb § 2, 16, 21.

hävda, också **påstå**, hålla en proposition för sann och delge lyssnaren denna uppfattning. Prototypiskt utgår talaren ifrån att lyssnaren inte redan delar hans åsikt. Det typiska sättet att hävda någonting är genom *deklarativa huvudsatser. Jfr *språkhandling. Bisatser § 14: 1, Huvudsatser § 7: a, § 18.

hövlighet, Pron. § 27, Interj. § 10, Tempus § 47, Huvudsatser § 42.

icke-affirmativ sats, sats vars innehåll talaren inte garanterar som sant. Icke-affirmativa satser är framför allt frågesatser, negerade satser och hypotetiska satser. Jfr *affirmativ sats.

icke-relationell, om substantiv som inte i sin betydelse anger någon relation mellan olika referenter. Jfr *relationellt substantiv.

icke-restriktiv, om attribut som inte bidrar till att inskränka nominalfrasens möjliga referens i den föreliggande kontexten eller talsituationen. Jfr *restriktiv.

icke-resultativ, om aktion som inte leder till en bestående eller ständigt ackumulerande förändring. Jfr *resultativ.

icke satsformad mening, uttryck som anger en språkhandling och som fungerar i förhållande till omgivande uttryck som en huvudsats men som inte har satsform. Se kapitel 39 Icke satsformade meningar.

icke-specifik, om indefinit nominalfras varmed talaren refererar till en tänkt, möjligen icke-existerande referent, t.ex.: Jan önskar sig *en motorcykel*. Pron. § 180–184, Nomfraser § 108.

identifierande predikativ, predikativ nominalfras som betecknar en referent som är identisk med predikationsbasen, t.ex.: Stockholm är *Sveriges huvudstad*. Predv § 31.

identifikationsram, situationell eller kontextuell ram inom vilken en referent (angiven med definit nominalfras) skall kunna identifieras. Subst. § 74, Nomfraser § 96, 100.

identitet, Pron. § 118: a, 202, 218, Nomfraser § 96. Jfr *beskaffenhet. Se också *klassificerande.

idiomatisk, som stämmer med naturligt och normalt uttryckssätt.

ignorativ, (a) om betydelse som innebär att talaren inte vill eller kan specificera en viss beskrivning närmare, (b) särskilt om ett slags *generaliserande bisatser som har ignorativ betydelse enligt (a), t.ex.: Jag stod där och pratade med *vem det nu var*. Bisatser § 116.

imperativ, *modus (och finit verbform i detta modus) som prototypiskt uttrycker uppmaning: *tala! läs! skriv!* Imperativ är den finita verbform som används i *direktiv huvudsats. Vb § 40, Huvudsatser § 32, 39–44.

imperfekt, annan beteckning för *preteritum.

imperfektiv, annan beteckning för *oavgränsad.

imperfekt konjunktiv, annan beteckning för *konjunktiv till skillnad från *optativ (som då kallas presens konjunktiv).

implicit, som är *underförstådd eller vars uttryck är *utelämnat i texten.

implikativ anafor, anafor där det anaforiska uttrycket inte har samma referent som ett korrelat utan bara impliceras av något som har nämnts i texten, t.ex.: Hon har köpt *en villa*, men *trädgården* är rätt liten. Nomfraser § 104.

implikativt predikat, semantiskt predikat vars uttryck tar infinitivfras eller narrativ bisats som bestämning och där det ligger i predikatets betydelse att om dess egen aktion förverkligas, så förverkligas också den underordnade infinitivfrasens eller bisatsens aktion. Implikativa är predikat som uttrycks med t.ex. *lyckas, råka, åstadkomma*. Om man säger *Lars lyckades simma över sundet* innebär detta att Lars faktiskt simmade över sundet till skillnad från om vi säger *Lars lyckades inte simma över sundet*. Negativt implikativa är predikat vilkas underordnade aktion inte förverkligas om den överordnade aktionen förverkligas – och tvärtom. Negativt implikativa är predikat som uttrycks med t.ex. *glömma, låta bli, strunta, vägra*. Jfr *faktivt predikat.

improduktiv, om affix eller mönster för avledning eller böjning som inte längre används för att bilda respektive böja nya ord.

inanimat, om (beteckning för) referent som inte förutsätts utrustad med förnuft, vilja eller känsla: *stängsel, mörker*. Subst. § 8, Pron § 16.

indefinit, (a) om betydelse som innebär att lyssnaren inte förutsätts kunna unikt identifiera den avsedda referenten i verkligheten eller i textens värld. Nomfraser § 107–110 och (om indefinit tidfästning) Advl § 91. (b) om uttryck som indikerar indefinit betydelse, t.ex. om nominalfraser som saknar definitivhetsmarkörer (indefinita nominalfraser). Nomfraser § 21–31. Jfr *definit, *allmänt indefinit pronomen.

indikativ, *modus (och finit verbform i detta modus) som saknar specificerad modusbetydelse och som därför används i de flesta typer av satser. Verb i modus indikativ böjs också i tempus (presens och preteritum). Vb § 36–39.

indirekt anafor, anafor där det anaforiska uttrycket inte direkt betecknar en referent som är identisk med en i texten nämnd referent utan i stället betecknar sin referent genom att ange dess relation till en annan i texten nämnd referent, t.ex.: Vi åt klockan 7. *Efteråt* tittade vi på TV. Nomfraser § 103–104, Advl § 92: 2c. Jfr *implikativ anafor, *intensionell anafor.

indirekt anföring, återgivande av tal eller tankar med narrativ eller interrogativ bisats, varvid den överordnade satsen normalt anger vem som är upphovet till talet eller tanken. Vid indirekt anföring står den återgivande talaren förhållandevis fri gentemot den återgivna replikens eller tankens ursprungliga form. Deiktiska uttryck rättar sig sålunda efter den återgivande talarens perspektiv. Anf. men. § 4. Se också *direkt anföring, *referatmening.

indirekt deixis, deixis där ett uttryck inte direkt utpekar en i talsituationen given referent utan i stället betecknar sin referent genom att ange dess relation till en annan deiktiskt given referent. Adverb *nyss*, *snart* är indirekt deiktiska, eftersom de anger en tid som föregår eller följer på det deiktiskt givna talögonblicket. Advb § 19, Advl § 92: 2b.

indirekt korrelat, *korrelat vid *indirekt anafor.

indirekt objekt, det första objektet i en konstruktion med två objekt, t.ex. *henne* i *Jag gav henne boken. Du är skyldig henne en ursäkt.* Obj. § 9, 24. Jfr *direkt objekt, *bitransitiv.

indirekt tal, icke ordagrant återgivande av annan persons yttrande genom *referatmening, *indirekt anföring eller på annat sätt.

indirekt tidfästning, tidfästning genom att ett ställe på tidslinjen anges via ett annat ställe (*bastiden) som kan vara underförstått eller uttryckt i satsen: *två dagar senare, två dagar efter bröllopet, om två dagar.* Motsats: direkt tidfästning. Advl § 92: 2.

individbetydelse, betydelsen hos ett substantiv som hänför sig till enstaka exemplar av den typ som substantivets beskrivning passar på. Subst. § 6: a. Jfr *artbetydelse, *sortbetydelse, *exemplar.

individualisering, användning av ett primärt *dividuativt substantiv som *individuativt. Subst. § 5.

individuativ, om (uttryck för) en referent som är avgränsad och räknebar och vars delar inte kan benämnas med samma substantiv som helheten, t.ex. *cykel, försök.* Subst. § 3. Jfr *dividuativ.

infinit, om verbform som inte fungerar som huvudord i satsens predikatsled. Också om verbfras vars huvudord har denna form. De infinita verbformerna är infinitiv och supinum. Vb § 43–44. Jfr *finit.

infinitiv, infinit verbform använd som huvudord i verbfras med funktion som nominalt satsled: *ropa, läsa, gå.* Infinitiven är verbets funktionellt *omarkerade böjningsform. Vb § 43, kapitel 22 Infinitivfraser.

infinitivattribut, efterställt attribut som utgörs av infinitivfras, t.ex.: idén *att bygga nytt*. Nomfraser § 74–76.

infinitivfläta, satskonstruktion där en satsbas i en sats också fungerar som ett led i en infinitivfras (i satsens predikatsled), särskilt när konstruktionen i sin komplexitet påminner om *satsfläta. Exempel: *Prag har han lovat oss att berätta om [-] en annan gång*. Jfr satsfläta: *Prag har han lovat att han ska berätta om [-] en annan gång*. Jfr kapitel 35 Satsbaser.

infinitivfras, verbfras vars huvudord står i infinitiv. Kapitel 22 Infinitivfraser.

infinitivmärke, ordet *att* som inledare av *infinitivfras. Konjn, subjn, infm. § 13, Infrraser § 22.

informationsstruktur, ett yttrandes struktur betraktad som sättet att ordna de informationsbärande enheterna lineärt och utmärka dem prosodiskt för att visa vad talaren vill säga (*remat) om något (*temat) och vad som behöver nämnas för att få det sagt (*bakgrund). Remat kan ses som den del i ett påstående som utgör svaret på en uttalad eller outtalad sökande fråga. En och samma påståendemening kan i olika sammanhang ha olika tema-remat-struktur. I följande exempel är remat kursiverat, medan temat ingår i exemplens okursiverade del: *Persson ska ta upp potatisen i dag*. (Jfr: – Vem ska ta upp potatisen i dag? – Persson.) Persson ska *ta upp potatisen* i dag. (Jfr: – Vad ska Persson göra i dag? – Ta upp potatisen.) Man kan skilja mellan starkt och svagt tema. Det starka temat men inte det svaga betecknar något som förutsätts bli kommenterat också i fortsättningen. En dimension i informationsstrukturen är vad talaren förutsätter vara känt respektive nytt för lyssnaren i det som sägs i meningen. Också fenomen som *fokus och *kontrast kan räknas till meningens informationsstruktur. Jfr också *aktuell, *känd, *prominent, *anafor, *deixis, *definit.

ingressiv, om aktion som innebär att ett visst tillstånd inträder eller en viss process börjar: *bli ledsen*, *gå i gång*. Aktionsarter § 22.

inherent, detsamma som *inneboende.

initial dislokation, *annex som placeras i satsens *förfält och som är koreferentiellt med en pronominnell kopia i den inre satsen, t.ex.: *Maten*, den är redan kall. Annex § 2–9.

initial, som står i början av stavelse, morfem, ord, fras eller sats.

initial ellips, ellips som innebär att led i början av en struktur, t.ex. av en sats eller en nominalfras, utelämnas: <Vi har gett Anna en bil> och <Ø Hans en docka>.

initialfält, det första av de tre fält som den inre satsen ordföljdmässigt indelas i. I initialfältet står satsens inledare (satsbas eller subjunktion). Satsens struktur § 4, 10, 13.

initialord, ord som etymologiskt återgår på ett flermorfemigt ord eller flerordsuttryck vars betydelsebärande delar i initialordet representeras av namnen på sina begynnelsebokstäver, t.ex. *tv*, *teve*, *TV* av *television*, *AIK* av *Allmänna idrottsklubben*, *p-plats* av *parkeringsplats*. Subst. § 28, Egenn. § 12.

initialt annex, *annex med placering i satsens *förfält. Annex § 1.

inklusiv, särskilt (a) om disjunktiv samordning där kontexten kan gälla inte bara ett utan flera av de samordnade leden: *Pratade du med Kajsa eller Petra?* Samordn. § 26. (b) om jämförelse som görs inom en mängd där förgrundskomparanden ingår: *Hon sprang fortast av flickorna.* Adj. § 46. Jfr *exklusiv.

inkoativ, om aktion som innebär att ett visst tillstånd gradvis inträder, t.ex. *blekna* 'bli blek'. Aktionsarter § 22 Anm. Jfr *ingressiv.

inkongruens, utebliven kongruensböjning (i fall där besläktade konstruktioner har kongruensböjning).

inledare, led som tillsammans med en följande satskärna utgör en sats (inre sats). Inledaren har till uppgift att ange satstypen. Den utgörs av en *satsbas eller en *subjunktion eller i vissa fall av både satsbas och subjunktion. Flertalet satstyper (både huvud- och bisatser) har inledare.

inneboende, också **inherent**, **lexikal**, om en grammatisk egenskap som är kopplad till ett lexikonord. Genus och deklination respektive konjugation och valens är inneboende egenskaper hos ett substantiv respektive ett verb.

innebörd, det som talaren menar med ett yttrande. Innebörden är alltså en funktion av den yttrade satsens semantiska innehåll och en rad utomspråkliga faktorer, som talaren medvetet eller omedvetet räknar med skall hjälpa lyssnaren vid tolkningen av det sagda. Jfr *samtalsprinciper, *pragmatisk.

innehav, Vb § 11: 3f (ett verbalt betydelsefält), Prep. § 25: 3, Nomfraser § 12: a, Obj. § 19: 1a, Flerl. fraser § 7. Se också **ha*-relation.

innehavare, aktant som är i besittning av eller disponerar något eller som saknar något. Vb § 6: 5, Subj. § 27. Jfr *mottagare. Se också *innehav.

innehåll, (a) detsamma som *betydelse; jfr *uttryck. (b) semantisk roll som innebär att aktanten t.ex. ryms i eller utgör materialet i en annan aktant. Subst. § 13: c, Prep. § 25: 3b, Nomfraser § 16, Obj. § 19: 4a. Jfr *del, *helhet, **ha*-relation.

innehållsadverbial, annan beteckning för adverbial med (normal) placering i slutfältet.

innehållsfält, annan beteckning för *slutfält.

innehållsobjekt, objekt som anger samma aktion som verbet, t.ex. leka *en lek*. Obj. § 21.

inre böjning, böjning där ordets böjning (också) sker inuti ordet, inte som annars (enbart) i slutet av ordet, t.ex. *denna, detta, dessa; ingendera, ingetdera*.

inre objekt, ibland sammanfattningen av *innehållsobjekt och objekt som anger aktionsens resultat.

inre roll, också **deltagarroll**, semantisk roll som mer eller mindre specifikt förutsätts av det valensbärande ordets betydelse, jfr *valens. Motsats: *yttre roll, *omständighet.

inre sats, en sats exklusive dess eventuella *annex. Satsens struktur § 2, kapitel 36 Annex.

inre verbfras, en verbfras' huvudord och dess bundna bestämningar. Vbfraser: Allm. § 2.

inskott, satsled som inte är syntaktiskt fullt integrerat i den omgivande satsen utan står inskjutet bland övriga satsled i denna. Många inskott kännetecknas bl.a. av att kunna placeras mycket fritt, att i skrift gärna omges med tankstreck och att i tal utmärkas med en egen prosodi. Också en huvudsats kan stå som inskott. Annex § 16, Kompl. men. § 6.

inskottsvokal, annan beteckning för *stödvokal.

instrument, se *medel.

instämmande, Interj. § 6, Huvudsatser § 18.

intensionell anafor, anafor där korrelatet och det anaforiska uttrycket inte betecknar samma referent utan bara en referent av samma slag, t.ex.: Bengt behöver sin bil men *det* behöver inte vi. Pron. § 47. Jfr *indirekt anafor, *implikativ anafor.

intensitet, Nomfraser § 12: g. Jfr *grad.

intention, Vb § 11: 2d (ett verbalt betydelsefält). Se också *avsikt.

intentionellt hjälpverb, modalt hjälpverb, t.ex. *vilja*, *ämma*, *gitta*, som anger att subjektsreferenten tänker eller vill göra något. Mod. hjälpvb § 5, 26.

interjektion, ordklass, se kapitel 12. Interjektionen är oböjlig och kan med sina eventuella bestämningar fungera som ett självständigt yttrande. Till interjektionerna hör bl.a. uttryck för känslor (*aj*), hälsningsord (*hej*) och svarsord (*jo*). Jfr *interjektionsfras.

interjektionsfras, fras bestående av *interjektion med eller utan bestämningar. Interjektionsfrasen fungerar som en icke satsformad mening. Icke satsf. men. § 2–8.

interpunktion, bruk av skiljetecken i skrift.

interrogativ bisats, nominal bisats som normalt har *af-satsens form och som inleds av interrogativ satsbas (*kvesitiv bisats) eller av en subjunktion, vanligen *om* (*rogativ bisats). Den anger två eller flera alternativ som den överordnade satsens aktion förhåller sig till, t.ex.: {Jag undrar/Det är likgiltigt/Hon bestämmer} {*var han ska bo/hur många barn de ska ha/om du får komma eller ej*}. Bisatser § 64–78. Jfr *interrogativ huvudsats.

interrogativ huvudsats, *huvudsats som prototypiskt anger en fråga. Den interrogativa huvudsatsen har formen av en *fa-sats och inleds av en interrogativ satsbas (*kvesitiv huvudsats: *Hur många barn har du?*) eller saknar satsbas (*rogativ huvudsats: *Har du många barn?*). Huvudsatser § 54–89. Jfr *interrogativ bisats.

interrogativ nominalfras, nominalfras som utgörs eller inleds av interrogerat ord: *vad*, *vilka böcker*, *vems cykel*, *hur många träd*. Nomfraser § 32–34.

interrogativ satsbas, satsbas som inleder kvesitiv huvudsats eller kvesitiv bisats. Den interrogativa satsbasen utgörs av eller innehåller ett interrogativt pronomen eller adverb (som står först i satsbasen eller där föregås av preposition), t.ex.: *I hur många länder har du varit?*

interrogativ subjunktion, subjunktion som anger den underordnade satsens sanningsvärde som efterfrågat, ovisst, likgiltigt etc., t.ex. *huruvida*. Konjn, subjn, infm. § 7: c, 8: a, Bisatser § 67.

interrogativt adverb, adverb som prototypiskt anger vilken omständighet (t.ex. tid, plats, sätt, grad) som efterfrågas i en *kvesitiv huvudsats eller bisats, t.ex. *hur*, *hur* många barn, *vart*, *när*, *varför*. Interrogativa adverb utgör eller ingår i *interrogativa satsbaser. Advb § 31–33.

interrogativt led, led som utgörs av eller innehåller interrogativt pronomen eller adverb och normalt står som *interrogativ satsbas. Huvudsatser § 60.

interrogativt pronomen, pronomen som prototypiskt anger vad som efterfrågas i en *kvesitiv huvudsats eller bisats, t.ex. *vem*, *vad*, *vad* i all sin dar, *vilken*, *hur-dan*. Interrogativa pronomen utgör eller ingår i *interrogativa satsbaser. Pron. § 108–119.

intonation, variation i tonhöjd.

intransitiv, om verb som normalt konstrueras utan objekt, t.ex. *sova*, *falla*, *komma*. Vb § 28, Obj. § 7. Jfr *transitiv.

invändning, Huvudsatser § 18. Se också *bestridande.

irreell, om proposition som förutsätts vara icke-faktisk. Vb § 41, Tempus § 42, Bisatser § 14: 3, Huvudsatser § 105. Jfr *fakticitet.

isolerad preposition, obetonad preposition utan direkt efterföljande rektion. Rektionen står som satsbas eller är enligt vissa regler underförstådd och identisk med ett annat led i satsen. Exempel med prepositionen *i* isolerad: *Huset bor han inte i. Huset som han bor i. Huset är bra att bo i. Ett bra hus att bo i.* Prep. § 35, Prepfraser § 10.

isolerad subjunktion, obetonad subjunktion utan direkt efterföljande rektion, t.ex.: *Biträdande handledare kan jag väl fungera som.* Subjnfraser § 16.

iterativ, om aktion som omfattar en serie av enskilda likadana aktioner. Advb § 3: 3c–d, Advl § 101–103, Aktionsarter § 21.

jämförelse, Adj. § 46, Pron. § 202, 211–212, 218, 226, Advb § 41–42, Prep. § 25: 5c, Konjn, subjn, infm. § 8: b, Adjfraser § 14, Obj. § 19: 4f, Advl § 114, Subjnfraser § 12–15, Satsadvl § 50, Bisatser § 107. Se också *komparation, *komparativ.

jämförelseram, också **komparationsram**, det avseende i vilket *komparander jämförs med varandra. I en sats som *A har flera barn än B* är jämförelseramen antalet barn per komparand. Subjnfraser § 2, Bisatser § 107.

kalenderenhet, kalendariskt regelbundet återkommande typ av tidsperiod, t.ex. juli, fredag, vår, julafton. Namn på kalenderenheter är substantiv. Advl § 99. Jfr *mått.

karakteriserande, om adjektiv som beskriver *predikationsbasen, t.ex. anger en graderbar egenskap eller ett tillstånd (Adj. § 6): *stor, praktisk, röd*. Också nominalfraser som predikativ kan vara karakteriserande (Predv § 5: 1b). Motsats: *klassificerande.

kasus, böjningskategori hos substantiv, egennamn och vissa pronomen samt marginellt hos adjektiv och particip. Kasus bidrar till att ange frasens syntaktiska funktion. I de flesta fall kontrasterar endast två kasus mot varandra: *genitiv mot ommarkerat *grundkasus. Några pronomen kasusböjs i *nominativ och *akusativ (och eventuellt genitiv). Subst. § 75–77, Egenn. § 22, Pron. § 11.

kataforisk, framåtsyftande, om annars anaforiska uttryck när de i undantagsfall har sitt korrelat i det följande, t.ex.: *Detta* vill jag råda dig till: Skaffa dig snarast en utbildning. *Han* är duktig, Sjölund.

kausal bisats, bisats (vanligen adverbial) som anger orsak eller skäl. Bisatser § 118–123.

kausal relativsats, icke-restriktiv relativ bisats som har tydlig orsaksbetydelse och är eller kan vara postponerad: *Du är dum som står här och diskar. Han är säkert spanjor som har så svart hår*. Bisatser § 33.

kausal subjunktion, subjunktion som anger orsak (eller skäl), t.ex. *eftersom*. Konjn, subjn, infm. § 8: c.

kausalitet, (a) i snävare mening orsaksrelationen mellan två förhållanden eller omständigheter. Kausal relation kan uttryckas med t.ex. subjunktionerna *därför att, emedan, eftersom* och konjunktionerna *för, ty*. Adverbial som anaforiskt hänvisar till en tidigare sats, t.ex. *därför*, anger att det som sägs i korrelatsatsen är orsak till det som sägs i den sats där adverbialet ingår. Jfr också *explanativ, *kausativ. (b) i vidare mening orsaksrelation och andra relationer som är besläktade med den, dvs. också sådana relationer som följd (konsekutiv relation), slutsats (konklusiv relation), otillräckligt hinder (koncessiv relation), villkor (konditional relation) och ändamål (final relation). Vb § 11: 3a (ett verbalt betydelsefält), Prep. § 25: 2, Advl § 113.

kausativ, (a) om ett överordnat verb som anger att subjektsreferenten är orsak till eller föranstaltar en aktivitet eller ett tillstånd som anges med ett underordnat verb eller adjektiv, t.ex.: *Kylan fick mig att återvända. Framgången gjorde henne olycklig*. Vb § 10. (b) ibland om transitivt verb med resultativ betydelse, t.ex. *släcka* (jfr *slockna*), *fälla* (jfr *falla*). Jfr Vb § 3, Aktionsarter § 12.

klassificerande, om adjektiv (och substantiv) som hänför *predikationsbasen till en viss klass: *tysk, medeltida*. Jfr *karakteriserande. Subst. § 2, 6, Adj. § 6–8, Nomfraser § 12: f, 31, 90, Predv § 30. Jfr *artbetydelse, *sortbetydelse, *typ.

klockslag, Räkn. § 14.

klusil, konsonant som kännetecknas av att luftpassagen först spärras helt och sedan plötsligt öppnas genom munnen, t.ex. de som stavas med *p, t, k, b, d, g*.

kognition, Vb § II: 2c (ett verbalt betydelsefält).

kollektiv, om betydelse hos substantiv (och nominalfraser) som i singularis betecknar en samling av räknebara individer, t.ex. *besättning*. Subst. § 7, Nomfraser § 9r: 3. Jfr *kollektivt flertal.

kollektiviserande genitiv, genitiv av personnamn eller personbetecknande substantiv som anger personens familj eller liknande: *Svenssons är inte hemma*. Subst. § 77, Egenn. § 23.

kollektivt flertal, flertal som innebär att referenterna gemensamt utgör en grupp som samfällt har en aktantroll i satsens aktion, t.ex. *pengar*, *Hebriderna*. Motsats: *distributivt flertal. Subst. § 60, Nomfraser § 22.

komitativ, om (den semantiska rollen för) en aktant som uppträder tillsammans med en mera framträdande aktant i en aktion (som den mera framträdande aktantens följeslagare) eller som är en beledsagande omständighet för aktionen som helhet. Komitativ betydelse anges ofta med prepositionen *med*. Exempel: *Anna lekte med Åke. Han blev sittande med sina gamla bekymmer*. Advl § 79, 81.

kommentar, (a) ibland (uttrycket för) en talares bedömning av ett påståendes sanningshalt, hans bedömning av ett meddelat sakförhållandes värde eller hans karakteristik av själva språkhandlingen. Satsadvl § 23, Huvudsatser § 20–21, 24, 28, Samordn. § 23–38. Jfr *talarattityd, *värdering, *sannolikhet. (b) ibland en sats' *rema, i motsats till dess *tema (eller topik).

kommunikation, Vb § II: 2b (ett verbalt betydelsefält).

komparand, företeelse som jämförs med en annan likartad företeelse i ett visst avseende. Se *bakgrundskomparand, *förgrundskomparand. Adj. § 46, Subjnfraser § 2, 4, Bisatser § 107.

komparation, gradböjning av adjektiv, adverb, particip och pronomen. Komparationen omfattar tre former: *positiv (ommarkerad), *komparativ, *superlativ. Vid suffixkomparation anges komparativ och superlativ med suffix, vid perifrastisk komparation tar adjektivet i komparativ och superlativ i stället gradadverben *mer(a)* respektive *mest* som bestämning. Adj. § 42–51, Pron. § 10: c, 155, Pcp § 23, Advb § 12.

komparationsram, detsamma som *jämförelseram.

komparativ, (a) en komparationsform hos adjektiv, adverb, adjektiviska particip och pronomen. Komparativen anger att en egenskap e.d. föreligger hos en komparand i högre grad än hos en annan komparand, såsom *större i A har större barn än B*. Adj. § 42, Pron. § 10: c, 155, Pcp § 23, Advb § 12. (b) om subjunktion, t.ex. *än, som* som anger skillnad eller överensstämmelse vid jämförelse. Konjn, subjn, infm. § 7: a, d, 8: b. (c) om subjunktionsfras eller bisats som inleds med komparativ subjunktion (enligt (b) och som anger bakgrundskomparanden vid jämförelse. Subjnfraser § 2–15, Bisatser § 106–112. (d) om pronomen som anger skillnad eller överensstämmelse i fråga om identitet eller beskaffenhet, t.ex. *annan, samma, sådan, likadan*. Pron. § 197–218. (e) om adverb som anger likhet eller skillnad i fråga om grad eller sätt, t.ex. *så, lika, annorlunda, olika*. Advb § 41.

komparativ konditional bisats, annan beteckning för subjunktionsfras där den komparativa subjunktionen *som* konstruerats med en konditional bisats som rektion, t.ex.: Han linkar *som om han vore skadad i foten*. Subjnfraser § 4 Anm., Bisatser § 90.

komparator, komparativt ord som anger överensstämmelse eller skillnad vid jämförelse mellan komparander. Komparatorn utgörs vanligen av (a) ett adjektiv, adjektiviskt particip, pronomen eller adverb i komparativ eller superlativ, (b) ett komparativt pronomen (t.ex. *sådan, likadan, samma, annan*) eller (c) ett komparativt adverb (t.ex. *så, lika, annorlunda*). Subjnfraser § 2, Bisatser § 106.

komparera, komparationsböja. Se *komparation.

komplement, efterställd *bunden bestämning till exempelvis ett verb, adjektiv eller substantiv.

komplementär, (a) om distribution av två uttrycksvarianter som inte kan användas i samma kontext utan förutsätter olika kontexter. Öppet och slutet långt *ö* står t.ex. i komplementär distribution, eftersom den öppna varianten används framför *r*, den slutna i övriga fall. (b) ibland om motsats *kontradiktorisk.

komplex mening, mening som består av minst två led (*delmeningar), som vart för sig skulle kunna stå som självständig mening. Den komplexa meningen utgör en semantisk enhet gentemot den omgivande texten. Samhörigheten signaleras med prosodi och interpunktion. I vissa komplexa meningar sammanhålls delmeningarna av *konjunktion. Delmeningarna utgörs av *huvudsatser eller *icke satsformade meningar. Kapitel 40 Komplexa meningar.

komplex nominalfras, nominalfras som har ytterligare en attributiv bestämning framför den eljest maximala strukturen, t.ex. *hela den första delen, själva den inre gården* (komplex definit nominalfras, Nomfraser § 8), *en den vackraste blomman* (komplex indefinit nominalfras, Nomfraser § 31).

koncessiv, (a) om subjunktion (t.ex. *fastän*) som anger att *komplementets innehåll utgör ett *otillräckligt hinder eller en *vilseledande premiss för (antagandet av) innehållet i den överordnade satsen. Konjn, subjn, infm. § 8: d. (b) om bisats eller subjunktionsfras inledd med koncessiv subjunktion enligt (a), t.ex.: *Fastän hon var sjuk* så gick hon till skolan. *Fastän sjuk* så gick hon till skolan. Subjnfraser § 18–20, Bisatser § 128–130. (c) om logisk relation mellan två satsinnehåll som kan anges med en koncessiv subjunktion enligt (a). Jfr *adversativ.

konditional, (a) om subjunktion eller preposition som anger villkor, t.ex. *såvida*. Prep. § 25: 2c, Konjn, subjn, infm. § 8: g. (b) om bisats (vanligen adverbial) som anger villkor och som kan inledas av konditional subjunktion, t.ex.: *Om hon talar där* gör hon säkert succé. Bisatser § 131–141. (c) om logisk relation mellan två satsinnehåll som innebär att det som sägs i den underordnade satsen är ett villkor för att det som sägs i den överordnade satsen skall vara sant. Konditional relation kan uttryckas med t.ex. den basala subjunktionen *om*. Med ett anaforiskt adverbial syftande på en föregående sats, t.ex. *i så fall*, kan man ange att det som sägs i den föregående satsen är

ett villkor för det som sägs i den senare satsen. Advb § 3: 6, Predv § 52: b, Advl § 113: e, Bisatser § 131, Kompl. men. § 9: e.

konditionalis, ibland verbförbindelse som har *skulle* som överordnat verb och som anger att den underordnade verbfrasens aktion är irreell eller osannolik, t.ex.: Om hon vore i Berlin nu, så *skulle* hon säkert *sitta* på kafé. Då *skulle* hon *ha varit* nöjd. Tempus § 42.

kongruens, grammatiskt reglerad överensstämmelse mellan två eller flera ord med avseende på en viss egenskap. Kongruensen är grammatisk eller semantisk. (a) Vid grammatisk kongruens rättar sig ett ord till sin böjning efter grammatiska egenskaper hos ett annat ord. Ett adjektiv eller adjektiviskt böjt ord (som attribut eller predikativ) rättar sig i sin böjning efter genus och numerus hos huvudordet i den nominalfras där attributet ingår eller efter genus och numerus hos den nominalfras som anger predikativets predikationsbas, som t.ex. neutrumsuffixet *-t* i följande exempel: *Ett gammal-t träd. Trädet var gammal-t*. Också ett 3 pers. personligt pronomen rättar sig efter grammatiskt genus och numerus hos korrelatet, såsom *den, det* och *de* i följande exempel: *Kommer du ihåg den tyska flygmaskinen? Den hade landat på vår åker. – Kommer du ihåg det tyska flygplanet? Det hade landat på vår åker. – Kom du ihåg glasögonen? – Dem har jag i fickan*. Inom nominalfrasen råder i viss utsträckning specieskongruens, såsom t.ex. mellan *det, -a, -et* i följande exempel: *det gaml-a träd-et*. Kongruens i fråga om verbal böjningsform kan också sägas gälla mellan leden i *pseudosamordning, *dubbelimperativ och *dubbelsupinum. (b) Semantisk kongruens föreligger när valet av ett predikativ eller ett anaforiskt pronomen rättar sig efter predikationsbasens eller korrelatreferentens referentiella antal eller kön, såsom t.ex. *rädda* och *hon* i följande exempel: *I kraftverkets närhet blev man rädda för vad som kunde hända. Statsrådet räknade med att hon skulle få kritik*. Semantisk är kongruensen också när valet av reflexivt uttryck avgörs av korrelatets referens, som t.ex. *framgår av oss* och *sig* i följande exempel: *Jag och Ingela skyndade oss. Ingela och Anna skyndade sig*. Adj. § 52–68, Nomfraser § 37–40, Predv § 1, 12–14, 42. Jfr *kontroll.

kongruensböjning, genus- och/eller numerusböjning av (a) ett adjektiviskt böjt attribut i enlighet med genus och numerus hos nominalfrasens huvudord (*ingen sådan tavla, inget sådant porträtt*) eller (b) ett adjektiviskt böjt predikativ i enlighet med huvudordet i det uttryck som anger predikativets predikationsbas (*Fridas nya tavla var fin. Fridas nya porträtt var fint*) eller (c) ett anaforiskt pronomen i enlighet med dess korrelat (*Tavlan? Den har jag inte sett. Porträttet? Det har jag inte sett*). Jfr *kongruens.

konjugation, (a) böjning av verb; (b) verbal böjningsklass. Vb § 50.

konjunktion, en ordklass, se kapitel 11. Konjunktionerna samordnar satser och satsled av samma funktionstyp till en högre syntaktisk enhet av samma syntaktiska funktionstyp som de ingående ledens. Ordklassen omfattar i denna grammatik ej *subjunktionerna. Kapitel 11 Konjunktioner, subjunktioner och infinitivmärke samt kapitel 42 Samordning.

konjunktionellt adverb, adverb med funktion som *konjunktionellt satsadverbial.

konjunktionellt satsadverbial, satsadverbial som anger en logisk relation mellan den egna satsens innehåll och det som sägs i en annan sats, t.ex. *nämligen*, *alltså*, *emellertid*. Satsadvl § 30–49.

konjunktiv, *modus (och finit verbform i detta modus) som anger irreell eller osannolik fakticitet: *vore*, *funne*. Konjunktiv används bl.a. i konditionala satsföro-
ningar och desiderativa huvudsatser. Vb § 41, Tempus § 42–49.

konklusiv, om logisk relation mellan två satsinnehåll där det som sägs i den ena satsen – premissen – anger skälet till att anta det som sägs i den andra satsen. Konklusiv relation uttrycks framför allt med konjunktionen *så* och satsadverbial som *alltså*, *sålunda*, *följaktligen* men också med subjunktionen *så att*. Konjn, subjn, infm. § 2: e, Satsadvl § 46, Samordn. § 46. Jfr *konsekutiv, *explanativ, *vilsedande premiss, *slutsats.

konkret, om (uttryck för) referenter som enligt vardagstänkandet har massa, t.ex. *flicka*, *älg*, *blåsippa*, *malm*, *dörrhandtag*. Subst. § 10.

konsekutiv, om logisk relation mellan två satsinnehåll där den ena satsen anger ett förhållande som är konsekvensen av det förhållande som nämns i den andra satsen. Konsekutiv relation uttrycks t.ex. med subjunktionen *så att* eller konjunktionen *så*. Konjn, subjn, infm. § 8: e, Bisatser § 124–125, Samordn. § 46. Jfr *konklusiv, *kausali-
tet.

konsekvens, se *följd.

konsonant, ljud som inte utgör stavelsekärna och som bildas med kraftig för-
trängning eller avspärrning av luftpassagen genom munnen. För förteckning över
svenskans konsonanter se Förkortningar och notation, avsnittet Uttalsangivelser.

konstituent, annan beteckning för *led.

konstituerande betydelse, betydelse hos en bisats som etablerar en proposition-
nell aktant i den överordnade satsens proposition. Den typiska bisatsen med kon-
stituerande betydelse är den narrativa. Bisatser § 15: 1. Jfr *specificerande betydelse.

konstruktion, struktur sedd ur ett visst ords perspektiv: A konstrueras med B
(dvs. bildar en struktur tillsammans med B), vissa ord som normalt konstrueras på
ett visst sätt kan byta konstruktion etc. "Konstruktion" kan också användas som
synonymt med "syntaktisk struktur". Fraser och satser är exempel på konstruk-
tioner.

konstruktionsväxling, alternativ konstruktion vid ett valensbärande ord utan
att betydelsen nämnvärt ändras, t.ex.: *Eskil är trevlig att prata med*. ≈ *Det är trevligt att
prata med Eskil*. Vbfraser: Allm. § 25, Subj. § 31.

konsumtion, Vb § 11: 1b (ett verbalt betydelsefält).

kontakt, Prep. § 6.

kontamination, konstruktion som beror på sammanblandning av två uttryck, t.ex.: *Antalet besökare var ganska få*. Jfr: *Antalet besökare var ganska litet*. *Besökarna var ganska få*. Jfr *anakolut.

kontext, språkligt sammanhang där ett visst uttryck ingår. Jfr *talsituation.

kontextberoende, särskilt om additiv samordning där kontexten förutsätter flertalsreferens för det satsled som samordningen utgör: *Oskar och Katja är kusiner*. Samordn. § 15.

kontinuativ, ibland om uttryck som anger att en aktion inte avbryts utan fortsätter, t.ex. *fortfarande*, *ännu*; *fortsätta*, *stanna*, *behålla*. Jfr Vb § 9: a, Advl § 108–110, Aktionsarter § 15 not 2.

kontradiktorisk, om betydelserelation som innebär att en negerad proposition är sann i alla de situationer där dess icke-negerade motsvarighet är falsk: *sjunger* : *sjunger inte*. Egenskaper kan vara varandras kontradiktoriska motsatser: *levande* : *död*, *gift* : *ogift*. Adj. § 11: 1, Satsadvl § 80. Jfr *konträr, *antonym.

kontrafaktisk, annan beteckning för *irreell.

kontrast, (a) relation mellan ett led (A) och andra nämnda eller tänkta led (B) när satsens utsaga gäller just det som avses med det kontrasterande ledet A men inte B. Vilket eller vilka alternativ som avvisas kan vara utsagt eller underförstått: *I dag har Lindén* » »*cyklat hit (, inte åkt bil)*. Kontrast kan under vissa omständigheter anges med *utbrytning. Jfr *fokus. (b) distinktiv betydelse eller funktion i förhållande till något annat: ett kasus står i kontrast till (kontrasterar mot) ett annat kasus, ett numerus står i kontrast till ett annat numerus.

kontrastbetoning, extra stark betoning på ett ord (utan att övriga betoningar i satsen försvagas) när ordet står i *kontrast till ett annat explicit eller implicit givet ord i kontexten: *Jonas känner jag inte men* » »*Henrik har jag ofta pratat med*. Se också Förkortningar och notation, avsnittet Uttalsangivelser.

kontrasterande apposition, *pseudoapposition som anger vad som inte avses med resten av nominalfrasen, t.ex.: *Jag vill bli en riktig möbelsnickare, inte en byggnadssnickare*. Nomfraser § 70: b.

kontroll, det att ett leds form, kategoritillhörighet, betydelse m.m. är beroende av ett annat led i samma sats eller mening. Olika slag av kontroll är *styrning, *valens samt *tolkningskontroll. Också *kongruens kan uppfattas som en form av kontroll.

konträr, om betydelserelationen mellan två motsatsord som anger yttervärden på en skala men som inte kan användas om värden som faller mellan yttervärdena: *stor* : *liten*, *vacker* : *ful*. Adj. § 11: 2, Satsadvl § 80. Jfr *kontradiktorisk, *antonym.

konventionaliserad, om användning av ett uttryck eller en konstruktion med speciell (eventuellt specialiserad eller överförd) betydelse. Användningen i denna betydelse kan vara mera frekvent än användningen i andra av uttryckets betydelser, och uttrycket kan framstå som en normal beteckning för den speciella betydelsen.

Jfr också *lexikaliserad, som dock särskilt avser konventionaliserad användning med en betydelse som inte framgår av uttryckets form.

konvers, om vart och ett av två relationsbetecknande uttryck (k_1 , k_2) där A k_1 B uttrycker samma förhållande som B k_2 A. Konversa är t.ex. *bakom* : *framför*, *sälja till* : *köpa av*. Subj. § 31: 4.

koordination, annan beteckning för *samordning.

kopia, särskilt pronomen vars korrelat står som *dislokation.

kopulativ, annan beteckning för *additiv.

kopulaverb, verb som obligatoriskt konstrueras med bundet *subjektspredikativ och knappast har någon egen betydelse utöver att vara bärare av aktionsart. Kopulaverb är *vara*, *bli*.

koreferentiell, om uttryck med samma referens som ett annat uttryck.

korrelat, led (vanligtvis i det föregående) som avgör tolkningen av ett pronomiellt uttryck eller av ett underförstått eller utelämnat led (lucka). Korrelatet avser ofta samma referent som det pronomiella uttrycket eller luckan. Inte sällan avgör korrelatet också formen hos det pronomiella uttrycket. Exempel: Om jag hade *en båt* skulle jag fara ut och fiska med *den*. *Var och en* måste se till *sina* egna barn. *Den där boken* frågade han mig om jag trodde hon var intresserad av [-]. Olles *tavlor* såldes strax efter Bengts Ø. Se också *anafor, *ellips.

korrelativt adverb, adverb som anger samordning. Vissa korrelativa adverb återfinns i både det första och det andra av samordningens led (*dels ... dels, än ... än, ömsom ... ömsom*), andra står i det första ledet och korresponderar med en konjunktion som inleder det andra ledet (*både ... och, antingen ... eller, visserligen ... men*). Advb § 48, Samordn. § 12, 30, 44.

korrelatlös relativsats, relativ bisats utan korrelat, t.ex.: Jag gör gärna *vad du ber mig om*. Han vill helst bo *där det finns gran och tall*. Bisatser § 34–36.

korsvis referens, Pron. § 100.

kortform, särskilt den kortare varianten av ord med parallella böjningsformer, t.ex. *dra* (jfr *draga*), *dan* (jfr *dagen*), *nåt* (jfr *något*). Subst. § 49 not 1, 66: a, Pron. § 176, 203, Vb § 53, 60. Jfr *långform.

kortstavig, om ord där den betonade stavelsen mot huvudregeln i svenskan uttalas med kort vokal utan efterföljande lång konsonant: *va*?

kvantitativt adverb, adverb som för tider, platser m.m. anger ungefärligt antal på samma sätt som kvantitativa pronomen: *ofta, sällan, alltid, flestades, överallt, ingens*. Advb § 34–39.

kvantitativt pronomen, pronomen som anger antalet individuativa referenter eller mängden av en dividuativ referent. Vissa kvantitativa pronomen används bara i indefinita nominalfraser och fungerar då också som markörer av indefinit betydelse. Bortsett från när pronomenet avser total eller ingen referens (*alla, ingen*)

eller ental (*en*, den obestämda artikeln) anger de kvantitativa pronomenen till skillnad från grundtalen en ungefärligt avgränsad kvantitet: *många*, *litet*, *några*. Pron. § 120–195.

kvantitet, (a) antal *individuativa (räknebara) referenter eller mängd av något *dividuativt. Subst. § 58–64, Pron. § 5, 127, 132, 134, 141, 144, 163–165, 169, 180, 185–190, Räkn. § 2, 16, Vb § 11: 3e (ett verbalt betydelsefält), Nomfraser § 92, (b) längd hos vokaler, konsonanter eller stavelser.

kvantitetsattribut, framförställt attribut som utgörs av kvantitativt pronomen eller grundtal eller av kvantitetsbetecknande nominalfras. Kvantitetsattributet är normalt placerat mellan eventuella definitiva attribut och adjektivattribut, t.ex.: *de fyra svarta katterna*, *många fina cyklar*, *en liter blåbär*. Nomfraser § 2, 22–24.

kvesitiv bisats, interrogativ bisats som inleds med interrogativ satsbas, t.ex.: *Det spelar ingen roll hur ofta jag talar med honom*. Bisatser § 71–78. Jfr *rogativ bisats.

kvesitiv huvudsats, interrogativ huvudsats som inleds med interrogativ satsbas och som vanligen har sökande betydelse: *Hur ofta talar du med honom?* Huvudsatser § 58–67. Jfr *rogativ huvudsats.

kvinnonamn, Egenn. § 7: 2b och 3, 9: 1b.

känd, särskilt om företeelse (referent eller sakförhållande) som kan antas vara bekant för lyssnaren i det ögonblick då den kommer på tal. Bekantheiten kan bero på att det kända är nämnt i texten (anafor) eller på att det ger sig av uttryckets beskrivning i förening med lyssnarens utomspråkliga erfarenhet, t.ex. i den föreliggande språksituationen (deixis). Jfr *informationsstruktur, *prominent, *aktuell.

kännetecken, Adj. § 19, Pcp § 3: d–e, Nomfraser § 12: e.

känslouttryck, språkhandling som innebär att talaren ger uttryck för spontan känslomässig reaktion inför det sakförhållande som beskrivs i satsen. Den expressiva huvudsatsen har känslouttryck som sin prototypiska betydelse. Interj. § 3, Satsbaser § 20, Huvudsatser § 7: d, 96, 99, Icke satsf. men. § 36, 46. Jfr *emotion, *emotiv artikel, *värdering, *pejorativ.

kön, Subst. § 9, Pron. § 37. Jfr *genus. Se också *maskulinum, *femininum.

latiniserande, som efterbildar latinets stil och syntax.

led, ord, fras eller sats betraktad som konstituerande element i större syntaktisk helhet: olika led bildar tillsammans en fras eller en sats. Nominalfrasen *våldigt stora vindruvor från södra Italien* består omedelbart av tre led: *våldigt stora* + *vindruvor* + *från södra Italien*. Det första av dessa tre led består i sin tur av två led, det adjektiviska huvudordet och dess framförställda adverbial. Det sista ledet består av prepositionen *från* och dess rektion *södra Italien* som i sin tur består av ett egennamn och dess framförställda attribut. Också en flermorfemig ordstam kan sägas ha flera led. Substantivet *bad-handduk* består av två led av vilka det senare självt har två led. Adjektivet *frihet-lig* består av två led, ett substantiv och ett adjektivbildande

suffix. Substantivet i sin tur består av ett adjektiv och ett substantivbildande suffix. En annan vanlig term för led är konstituent. Led som är byggstenar i satsens ordföljdsschema kallas *primära satsled. Jfr *blockled.

ledig, särskilt om stilläge som kännetecknar spontant talspråk och talspråksnära skriftspråk.

lednegation, *negation som inte omfattar hel sats utan endast ett led i satsen, t.ex. *Han drabbades av en icke försumbar hjärtattack* (endast adjektivfrasen *försumbar negetas*, inte nominalfrasen eller hela satsen). Satsadvl § 81.

lexikal, om grammatisk eller semantisk egenskap som är knuten till det enskilda lexikonordet. Se *inneboende.

lexikaliserad, vanligen om ordförbindelse vars helhetsbetydelse inte restlöst kan beräknas ur de enskilda ordens betydelser. Förbindelsens lexikaliserade karaktär kan ibland framgå av prosodi (*olång* » *klänning*, *ogå* » *av*) eller av tendenser till sammanskrivning (*idag*, *varsin*). Ibland har den lexikaliserade förbindelsen syntaktiskt strukturen av en fras (*hög hatt*, *var och en*, *äga rum*) men i andra fall är den inte en (ursprunglig) syntaktisk fras (*i likhet med*, *efter det att*). Vissa lexikaliserade ordgrupper är *fixerade, dvs. de har i likhet med sammansatta ord ingen inre böjning och de ingående leden kan inte skiljas åt av andra led. Hit hör ordgrupper som *i dag*, *på grund av*, *därför att*, *var sin*. Andra lexikaliserade ordgrupper har behållit karaktären av syntaktiska konstruktioner, som t.ex. *äga rum* respektive *hög hatt* i: *När äg-er överlämnandet rum? Alla hade hög-a hatt-ar*. Lexikaliseringen kan vara mer eller mindre långt gången. I vissa fall är den lexikaliserade ordgruppen helt obegriplig utifrån de ingående ordens betydelse, i andra fall är dess betydelse mindre särpräglad. Jfr *konventionaliserad.

lexikon, i denna grammatik språkets förråd av ord, där varje ord är kännetecknat av ett visst uttal och en viss stavning i kombination med vissa grammatiska egenskaper och en viss betydelse. Se också Inledning, avsnitt 5.

lexikonord, ord betraktat som en enhet i ordförrådet med viss inre struktur (t.ex. rotmorfem, avledning, sammansättning), visst uttal, viss stavning, viss betydelse och vissa grammatiska egenskaper. Vissa lexikonord kan böjas (*böjning). Lexikonord kan också ingå som led i andra lexikonord (*avledning, *sammansättning).

likhet, Vb § 11: 3b (ett verbalt betydelsefält), Pron. § 211–212, Advb § 41, Subjfraser § 3, 12, Bisatser § 107. Jfr *jämförelse.

likvida, *r-* eller *l-ljud*.

litotes, underdrift, dvs. uttryck som anger ett lägre värde på en skala än det som uppenbart avses: *Det gick rätt bra, sa han som vann OS*. Litotes formuleras ofta som ett förnekande av den konträra motsatsen till vad som avses: *Den här boken är inte dålig! Den kräftan var inte stor*. Satsadvl § 80.

litterär, om stilvärde hos ord eller konstruktionstyper som för tanken till (äldre) skönlitterära stilkonventioner.

ljudhärmande, om ord som betecknar ett visst ljud (eller som karakteriseras av ett visst ljud) och vars uttal liknar eller avbildar det betecknade ljudet: *plopp, klafs, nynna, viska*. Interj. § 12.

ljudsymbolisk, om ord som till uttalet liknar ett ljudhärmande uttryck och där uttalet trots att ordet inte betecknar ett ljud ändå på något sätt (t.ex. metonymiskt eller metaforiskt) kan associeras med ordets betydelse: *usch, gunga, kisa*.

logisk relation, sammanfattningen av vissa slag av semantisk relation mellan innehållet i samordnade eller över-underordnade satser; se vidare *additiv, *disjunktiv, *kausaltet, *explanativ, *konditional, *konsekutiv, *konklusiv, *koncessiv, *adversativ, *final. Advb § 3: 6.

lokal relativsats, ibland relativ bisats inledd av *där* eller *dit*, *varifrån*. Bisatser § 36.

lucka, tom plats för *utelämnat eller *underförstått led, dvs. för led som bidrar till satsens betydelse men som saknar uttryck i dess syntaktiska struktur.

lyssnare, i denna grammatik mottagare eller adressat vid verbal kommunikation (alltså inte bara en tilltalad mottagare utan också en läsare av ett skriftligt budskap).

långform, särskilt längre (oreducerad) variant av ett ord med parallell *kortform, t.ex. *draga* (jfr *dra*).

lånord, ord som övertagits i svenskan från ett annat språk men som inte längre nödvändigtvis uppvisar spår av sitt främmande ursprung. Jfr *främmande ord.

läge, Adj. § 3 (ett adjektiviskt betydelsefält). Jfr *befintlighet.

löfte, Huvudsatser § 19.

löpord, detsamma som *textord.

lös apposition, icke-restriktiv apposition som skiljs prosodiskt eller grafiskt från sitt huvudord, t.ex.: min bror, *hennes farbror*. Nomfraser § 65–69.

lös sammansättning, sammansatt verb, t.ex. *kvarhålla*, som kan parafraseras med en *partikelförbindelse (jfr *hålla kvar*). Vb § 20.

mansnamn, Egenn. § 7: 2a och 3, 9: 1a.

marginell, om uttryck som förekommer sällan och/eller som inte självklart uppfattas som grammatisk.

markerad, om en part i förhållande till sin motpart inom en grammatisk eller lexikal kategori som är mera specificerad än sin motpart inom sin kategori. Man kan skilja mellan morfologisk och funktionell markering. (a) Morfologiskt markerad är den part där distinktionen har ett morfologiskt uttryck, medan den part är morfologiskt omärkerad där distinktionen saknar explicit uttryck. Exempel (med den markerade parten först): bestämd form : obestämd form, neutrum : utrum, komparativ : positiv. (b) Funktionellt markerad är den part som till betydelsen eller funktionen entydigt skiljer ut sig från den andra parten, medan den part är funktionellt omärkerad för vilken den semantiska distinktionen ibland kan vara upphävd eller irrelevant.

Exempel (med den markerade parten först): *tjur* : *ko* (som kan avse hela arten), pluralis : singularis (som också kan avse kollektivt flertal och som används när numerusdistinktionen är upphävd). Ofta men inte alltid sammanfaller morfologisk och funktionell markering som i fallet bestämd form : obestämd form. Exempel på det omvända förhållandet är t.ex. imperativ (morfologiskt ommarkerad men semantiskt markerad) : infinitiv (morfologiskt markerad men semantiskt ommarkerad).

maskulinum, (a) lexikalisk egenskap som innebär att ordets referent förutsätts vara av manligt kön (*bror*) eller i vissa fall av manligt eller ospecificerat kön: *han*; (b) böjningsform av adjektiv eller pronomen med bestämdhetssuffix som anger manligt eller i vissa fall ospecificerat kön: *min bäst-e chef*, *den nyanställd-e*. Subst. § 9, Adj. § 68, Pron. § 10, 37, 62–63, 133, 198, 213, 220–222, 228, 230, 233, 236, Räkn. § 21. Jfr *femininum.

matrissats, den del av en överordnad sats som blir kvar om man undantar dess underordnade sats(er). Den underordnade satsens matrissats i exemplet *jag vet att hon kommer* är således *jag vet*. Jfr *överordnad sats, *underordnad sats, *bisats.

maximivärde, den övre logiska ytterpunkten i en graderad skala. Adjektivet *full* anger således i sin grundbetydelse maximivärdet i den skala där *tom* i sin grundbetydelse anger minimivärdet. Adj. § 9–11.

medel, Advb § 3: 2a, Prep. § 25: 1, Advl § 76.

medgivande, Mod. hjälpvb § 2, 3, 17: 1b. Jfr också *tillåtelse, *otillräckligt hinder, *vilsledande premiss.

medial, (a) om verb vars subjekt betecknar den som upplever aktionen eller är föremål för den och där det inte finns någon föreställning om en aktant som framkallat aktionen, t.ex. *förfäras*, *mattas* (Vb § 49: 2). (b) om placering eller utelämnning inuti en struktur. I *mönstrad* är *-nstr-* mediala konsonanter; i *Jag har ofta ringt hem från bilen* är *ofta* medialt placerat (dvs. i det syntaktiska mittfältet); ett annex som annars står finalt kan i vissa fall placeras medialt som inskott inuti den inre satsen (Annex § 16). Medial utelämnning förekommer vid ellipser av typen *Katrin åter fil och Stina Ø yoghurt* (Ellips § 20).

mekaniskt kollektiv, *kollektiv som utgörs av en tillfällig anhopning av likar, t.ex. *stim*, *ohyra*. Subst. § 7.

mening, den största icke-underordnade syntaktiskt sammanhållna textenheten. Meningen är samtidigt det prototypiska uttrycket för en självständig språkhandling. Den består oftast av en *huvudsats (inklusive eventuella bisatser), men den kan också sakna satsform (*icke satsformad mening) eller utgöras av två eller flera enkla meningar efter varandra (*komplex mening). Grafiska meningar kallas sådana delar av en skriven text som avgränsas initialt med stor bokstav och finalt med stort skiljetecken. Kapitel 28 Satsens struktur. Jfr *anförd mening.

metafor, visst slag av överförd betydelse som innebär att en betydelserelation överförs från ett primärt område till ett sekundärt, t.ex. från att avse en fysisk omständighet till att karakterisera ett psykiskt eller abstrakt förhållande: *Arbetet knäckte oss*. *Entusiasmen svalnade*. *Motorn dog*.

metakomparation, komparation som anger att ett visst språkligt uttryck är mer adekvat som beskrivning av en referent än ett annat: *Den är mera [= snarare] grön än blå*. Adj. § 9.

metaspråk, språk som används för att tala om annat språk (objektspråket). Ut-sagor om uttrycks betydelse, uttal eller grammatiska struktur i ett språk är metaspråkliga. I metaspråket använder man ofta citationstecken eller kursiv om objektspråkets uttrycksform avses och enkla citationstecken om dess innehåll avses: Det svenska ordet *häst* betyder 'häst'. Metaspråkliga uttryck återfinns också i vardagsspråket, t.ex.: ett *s.k.* tillslag, en *vad heter det nu igen* dromedar. Satsadvl § 23 Anm., Bisatser § 116, Huvudsatser § 86.

metonymi, visst slag av överförd betydelse som innebär att en referent betecknas med något som referenten har en fast relation till. Ord för en plats används t.ex. ofta om dem som bor på platsen (*Berlin jublade*), ord för en verksamhet om verksamhetens resultat (*produktion i vi sålde hela vår produktion till Danmark*), ord för en egenskap om dem som har egenskapen (*ortens skönheter*), ord för en persons egenskaper om personens handlingar eller yttranden (*vreda i vreda ord*). Subst. § 5: d, 19: d, Adj. § 24. Jfr också *possessiv sammansättning.

missgynnad, se *gynnad.

mittfält, det andra av de tre fält som den inre satsen ordföljdmässigt indelas i. Mittfältet omfattar platserna för subjekt, (sats)adverbial och finit verb (i denna ordning i *af-sats, i ordningen finit verb – subjekt – adverbial i *fa-sats). Mittfältet, som innehåller positioner för både subjekt och finit verb, har också kallats nexus-fält. Satsens struktur § 5, 8–9, 13.

mittfältsadverbial, adverbial – främst olika slag av *satsadverbial – med placering i *mittfältet.

modal, om betydelse hos en sats som innebär att talaren ifrågasätter eller bekräftar satsinnehållets sanning, anger dess lämplighet eller önskvärdhet eller uttalar sig om subjektreferentens möjlighet eller vilja att förverkliga satsens aktion. Modal betydelse anges t.ex. med *modalt hjälpverb eller *modalt satsadverbial. Också adjektiv kan ha modal betydelse (Adj. § 13). De anger då att talaren bekräftar, ifrågasätter etc. predikationsbasens existens eller huvudordets lämplighet som beskrivning av predikationsbasen: *en möjlig utväg*, *en verklig katastrof*, *en förment succé*. Jfr också *modalt perfekt.

modalt hjälpverb, *hjälpverb som anger talarens attityd till satsens sanningshalt, önskvärdhet m.m. såsom t.ex. *lär*, *torde* samt i en viss betydelse *skall*, *kan*, *måste*. Kapitel 32 Modala hjälpverb.

modalt perfekt, perfekt som används med referens till en känd tid i det förflutna och som samtidigt anger att talaren bara har andrahandskunskap om den nämnda aktionen. Tempus § 25.

modalt satsadverbial, satsadverbial med vilket talaren kommenterar det han själv säger och som anger hans inställning till dess sanningshalt eller önskvärdhet: *nog*, *ju*, *väl*, *tyvärr*. Satsadvl § 9–29.

modifierande apposition, *pseudoapposition varmed talaren ger ett nytt uttryck för det som nominalfrasen avses beteckna, antingen med sakligt modifierad betydelse, t.ex.: Sverige, *ja hela Norden*, eller med bara en ny formulering, t.ex.: överlycklig, *ja glädjerusig med andra ord*. Nomfraser § 70.

modifierande preteritum, preteritum med nutidsbetydelse som gör språkhandlingen mera indirekt, t.ex.: Då *var* det dags för middag. Tempus § 17. Om tempus i hövlighetsuttryck Tempus § 47. Jfr *tempusförskjutning.

modifierande tillägg, se *pseudoapposition.

modus, böjningskategori hos det finita verbet som anger vilken attityd talaren har till satsens innehåll eller vilken typ av språkhandling som talaren vill att yttrandet skall uppfattas som. Modus omfattar *indikativ, *konjunktiv, *imperativ, *optativ. Vb § 34.

momentan, annan beteckning för *punktuell.

monotransitiv, om verb eller adjektiv som normalt konstrueras med ett enda objekt: *hitta, se, måla; lik*. Adjfraser § 22–26, Obj. § 6. Jfr *bitransitiv.

morfem, språkets minsta betydelsebärande enhet. Ljudsekvensen *tår* i *tåren* utgör ett morfem, eftersom sekvensen inte kan delas upp i delar med var sin betydelse som återkommer i helhetens betydelse. Däremot är *tår* i *tårna* två morfem, eftersom ljudsekvensens betydelse är en kombination av betydelsen hos *tå* och *-r* (pluralsuffix). Morfem är en sammanfattande beteckning för *böjningssuffix (t.ex. presenssuffixet *-r*), *avledningssuffix (t.ex. det adjektivbildande suffixet *-bar*), *avledningsprefix (t.ex. det negerande prefixet *o-*) och *rotmorfem. Ett ord består av ett eller flera morfem, t.ex. *bil* (1 morfem), *last-bil-s-för-ar-na-s* (7 morfem).

morfologisk, om ords struktur med avseende på morfem och dessas funktion som byggelement i ordet.

motivering, Kompl. men. § 10: c. Jfr *förklaring, *explanativ, *skäl.

motsättning, semantisk relation mellan sakförhållanden vilka uppfattas som varandras motsatser eller kontraster, t.ex. i fråga om värde. Satsadvl § 42, Kompl. men. § 9: b, Samordn. § 34. Jfr *adversativ.

mottagare, aktant som har, får, saknar eller mister något. Rollen är vagt avgränsad från *gynnad/drabbad (den som har nytta eller skada av aktionen). Exempel där *hon/henne* betecknar mottagaren: *Huset tillföll henne. Hon {fick/gick miste om} huset. Han {gav/fråntog} henne huset*. Ibland (även i denna grammatik) används mottagare, mottagarroller som ett överordnat begrepp som innefattar också den som upplever eller uppfattar något och helheten i förhållande till sina delar. Vb § 6, Obj. § 19, 24, Advl § 35: b, Subj. § 27. Jfr *upplevare, *adressat, *innehavare, *helhet.

myckenhet, Pron. § 155–165, Advb § 37.

mål, Advb § 3: 4, 45–46, Prep. § 14, Advl § 50–51. Jfr *riktning.

mått, Subst. § 11, 54, Adjfraser § 16–17, Obj. § 19: 4a, Advl § 78. Jfr *kalenderenhet.

mängd, se *kvantitet.

möjlighet, Satsadvl § 18, Mod. hjälpvb § 2, 4, 10, 11–12, 14–15, 19.

naken nominalfras, indefinit nominalfras (med substantiv som huvudord) som saknar kvantitetsattribut (t.ex. obestämd artikel) trots att nominalfrasen är singular och substantivet har individuativ grundbetydelse, t.ex.: Han är *hängiven vegetarian*. Hon har köpt *ny bil*. Nomfraser § 30, 65, 111–117, Predv § 5: 1a, Prepfraser § 2, Icke satsf. men. § 16.

namn, annan beteckning för *egennamn.

narrativ bisats, nominal bisats som vanligen inleds av *att*. Den narrativa satsen anger i sig ett sakförhållande med neutral fakticitet. Bisatser § 59–63.

narrativ tidsföljd, det att två intillstående satsers aktion antas ha ägt rum i samma ordning som satserna yttras, trots att den tidsliga relationen mellan aktionerna inte anges explicit i satserna: *Tor köpte en cykel och Arne blev avundsjuk*. Tempus § 14.

nasal, konsonant som uttalas med avspärrning av munnen så att utandningssluchten passerar genom näsan. Nasala konsonanter är *m*-, *n*- och *ng*-ljuden.

nationalitet, Adj. § 7: a (ett adjektiviskt betydelsefält).

negation, (a) negerande innebörd, dvs. den betydelse som är gemensam för alla negerande ord. (b) annan beteckning för *negerande satsadverbial.

negationsberoende, om uttryck som endast används i *icke-affirmativa satser.

negerad, om sats eller annan konstruktion som innehåller ett negerande uttryck och vars innehåll med detta uttryck framställs som osant eller ogiltigt i sammanhanget.

negerande adverb, adverb som anger att innehållet i den sats eller det led där det ingår är negerat, t.ex. *inte*, *aldrig*, *ingenstans*. Advb § 39.

negerande pronomen, pronomen som anger att innehållet i den sats eller det led där det ingår är negerat, t.ex. *ingen*, *ingenting*. Negerande pronomen kan parafrastras med *inte ... {någon/någonting}* etc., t.ex.: Han såg {*ingenting/inte någonting*}. Pron. § 191–195.

negerande satsadverbial, satsadverbial som anger att innehållet i den sats eller det led där det ingår är negerat, t.ex. *inte*, *på inga villkor*. Advb § 39, Satsadvl § 65–87.

neutral, (a) om skriftspråk eller talspråk som är stilistiskt adekvat i de flesta skrivna respektive talade genrer. Jfr t.ex. *ledig, *formell. (b) om *fakticitet hos en sats vars sanningshalt varken förutsätts eller hävdas. (c) om substantiv vars genus är *neutrum. Jfr *utral.

neutraliserad, om distinktion mellan två kategorier som har upphävts. Jfr också *vag.

neutrum, (a) en böjningsform eller ett böjningssuffix hos substantiv, adjektiv, perfektparticip och vissa pronomen. Suffixet utgörs vanligen av *-t*. (b) ett lexikalt

*genus (hos substantiv och egennamn) som styr valet av singular böjningsform enligt (a) hos kongruensböjliga suffix och ord. Exempel: *hus-et* (substantivet *hus* har det lexikala genus neutrum och bestämdhetssuffixet får formen *-et*), *ett gul-t hus* (substantivet *hus* har det lexikala genus neutrum och obestämd artikel får formen *ett* och adjektivet böjningsformen *gult*), *det idylliska Sala* (egennamnet *Sala* har det lexikala genus neutrum och utlöser formen *det* hos den bestämda artikeln). Subst. § 40–41, 67, Egenn § 15, Adj. § 52, 55, 64–67, Pron. § 10: a, 16, Pcp § 24–25. Jfr *utrum.

nexusadverbial, annan beteckning för *mittfälsadverbial eller adverbial med normal placering i mittfältet.

nexusfält, annan beteckning för *mittfält.

nexusinfinitiv, satsled som utgörs av infinitivfras utan infinitivmärke och som utgör bunden bestämning till vissa transitiva verb vars objekt anger infinitivfrasens predikationsbas (Vi såg dem *åter tala med varandra*) eller till samma verb i passiv varvid subjektet anger infinitivfrasens predikationsbas (De sågs *åter tala med varandra*). Inffraser § 9–11.

nexusrelation, semantisk-syntaktisk relation mellan två led där inget är underordnat det andra och där det ena anger predikationsbasen för det andra. Nexusrelation gäller framför allt mellan subjekt och predikatsled i den finita satsen. Nomfraser § 13: a, Predv § 44, 49, Inffraser § 26, Flerl. fraser § 1, Satsens struktur § 1, Icke satsf. men. § 41.

nollställig, om semantiskt predikat som inte förutsätter någon aktant, t.ex. *töa*. Subst. § 15, Adj. § 14, Vb § 4. Se *ställighet, *valens.

nollsuffix, utebliven markering av grammatisk eller lexikal egenskap som annars brukar anges med suffix. I uttrycket *fyra tåg* kan *tåg* sägas ha nollsuffix (Ø-suffix) för pluralis, jfr *fyra bil-ar*. Ibland sägs substantivet *spring* vara avlett med nollsuffix av verbet *spring-*. I denna grammatik undviks beskrivning med nollsuffix. I stället sägs att *tåg* saknar pluralsuffix (vilket dock kan markeras så: *tåg-Ø*) och t.ex. att substantivet *spring* är avlett av verbet *spring(a)* genom ordklassbyte.

nomen actionis, substantiv som prototypiskt är avlett av verb och som i sin grundbetydelse anger verbets aktion, t.ex. *rengöra* : *rengöring*, *reducera* : *reduktion*, *veta* : *vetande*. Subst. § 15: a, 19: d, Nomfraser § 13, 56.

nomen agentis, substantiv som prototypiskt är avlett av verb och som anger aktionens predikationsbas, dvs. ofta den som utför eller upplever verbets aktion, t.ex. *konkurrera* : *konkurrent*, *förlora* : *förlorare*. Subst. § 15: b, 19: d, Nomfraser § 14, 57.

nomen qualitatis, substantiv som prototypiskt är avlett av ett adjektiv och som i sin grundbetydelse anger den egenskap eller det tillstånd som också adjektivet betecknar, t.ex. *hövisk* : *höviskhet*, *intensiv* : *intensitet*. Subst. § 15: c, 19: a, Nomfraser § 13, 56.

nominal, (a) om funktion som tillkommer nominalfras, dvs. funktion som subjekt, objekt, egentligt subjekt, rektion och subjektspredikativ. Infinitivfraser och vissa bisatser har nominal funktion utan att vara nominalfraser; (b) om substantiviskt pronomen som utgör huvudord i nominalfras (*jag* (själv), *allting* (gammalt)); (c) om *självstän-

digt använt adjektiv, particip eller adjektiviskt pronomen som utgör led i nominalfras utan substantiv, egennamn eller substantiviskt pronomen som huvudord ((många) *handikappade*, (inget) *rött*).

nominal bisats, bisats med *nominal funktion (dvs. som subjekt, objekt, postponerat subjekt, rektion, predikativ). Typiska nominala bisatser är narrativa bisatser och interrogativa bisatser. Bisatser § 6, 46–82.

nominal satsförkortning, nominalfras som ofta i konstruktion med ett eller flera andra led (vilka står i *nexusrelation till nominalfrasen) anger en aktion vars centrala aktanter betecknas med konstruktionens led, t.ex.: *En ordentlig semester (nu på våren)* vore underbart. Nomfraser § 94, Flerl. fraser § 10.

nominalfras, konstruktion bestående av substantiv, egennamn eller substantiviskt pronomen som huvudord med dess eventuella bestämmingar (attribut): *några fina bräder*, *hans nya intresse för fysik*, *vem i all världen*, *alla vi som var där*, *den av alla aktade Bertil Carlsson från Luleå*. I vissa fall kan huvudordet saknas i en nominalfras: *de nyss omvända*, *en stor stark*, *allt annat*. Nominalfrasen har *nominal funktion. Kapitel 14 Nominalfraser.

nominativ, en kasusform av vissa pronomen. Nominativ kontrasterar mot *akkusativ och *genitiv (t.ex. *de*, jfr *dem*, *deras*) och används framför allt när pronomenet är subjekt. Jfr *kasus, *grundkasus. Pron. § 53–54, 152.

nordsvenska, språkbruk i Norrland.

normalvärde, det värde på en skala som är det normala för den typ av referent som skalans egenskap avser. Ett adjektiv i positiv med relativ betydelse anger utan gradbestämning normalt ett värde som är högre än normalvärdet: *en lång tändsticka* (dvs. lång för att vara en tändsticka), *en lång karl* (dvs. lång för att vara en karl). Adj. § 10.

normativ, om regel som tillråder eller avråder från ett visst uttryckssätt. Motsatsen är en deskriptiv regel, som sammanfattande beskriver ett visst språkbruk sådant det är.

normvärde, det värde på en skala som är det rimliga eller önskvärda i det sammanhang där skalan används. Vissa gradadverbial kan ange hur ett värde förhåller sig till normvärdet, t.ex. *lagom*, *nog*, *alltför*. Adjfraser § 15.

numerus, en böjningskategori hos substantiv, adjektiv, perfektparticip och vissa pronomen. Numerus anger antal och omfattar distinktionen *singularis : *pluralis. Pluralis anges vanligen med suffix och betecknar normalt flertal, medan singularis är morfologiskt omärkat. Subst. § 43, Adj. § 52, Pron. § 10, Pcp § 24. Jfr också Egenn. § 21.

nutid, tid som omfattar *talögonblicket. När tiden för yttrandet och tolkningen inte sammanfaller, kopplar talaren vanligen nutiden till yttrandetiden, men nutid kan i vissa fall också knytas till tiden för den förväntade tolkningen. Tempus § 1–2, 8–9. Jfr *dåtid, *framtid.

nytta, annan beteckning för den semantiska rollen *gynnad.

närhet, Pron. § 69, 74, Advb § 17, 21, Prep. § 10. Jfr *avstånd.

nödvändig relativsats, annan beteckning för relativ bisats med *restriktiv betydelse.

nödvändighet, Satsadvl § 19, Mod. hjälpvb § 2, 3, 6, 18, 25.

oavgjord sanningshalt, Bisatser § 14: 5, 65, 116, Huvudsatser § 70. Jfr *fakticitet, *öppen referens.

oavgränsad, om aktion utan naturlig slutpunkt: *skriva på en artikel*. Aktionsarter § 3–8, 15–16. Jfr *avgränsad.

obestämd artikel, grundtalet *en (ett)* när det är obetonat och inte används för att kontrastera mot andra grundtal men ändå ofta är syntaktiskt obligatoriskt, snarast för att markera att referenten är *individuativ och *indefinit. Pron. § 166–173.

obestämd form, form av ett speciesböjligt ord där ordet saknar *bestämthets-suffix, dvs. inte står i *bestämd form: *bok* (jfr *bok-en*), *röd* (jfr *röd-a*). Subst. § 65, Adj. § 52, Pron. § 10, Pcp § 24.

obetonad, om vokal, stavelse, ordled, ord eller fras som är prosodiskt undanhållen i satsen. Jfr *prosodi.

objekt, (a) bunden nominal bestämning till verb eller adjektiv, t.ex. *dig i likna dig, lik dig*. Till skillnad från adverbial utgörs ett objekt aldrig av prepositionsfras. Till skillnad från nominalt subjektspredikativ refererar normalt inte ett objekt till samma referent som subjektet (och behöver alltså inte vara semantiskt kongruent med detta i fråga om numerus). Kapitel 17 Objekt. (b) annan beteckning för den semantiska rollen *föremål för en aktion.

objekt med infinitiv, annan beteckning för *objekt + *nexusinfinitiv där infinitivfrasens predikationsbas anges med objektet. Inffraser § 9–10.

objektiv genitiv, bundet possessivattribut som bestämning till *nomen actionis där possessivattributet motsvarar objektet i en semantiskt korresponderande sats, t.ex. *bytets delning* (jfr *Man delade bytet*). Nomfraser § 13: b. Jfr *subjektiv genitiv.

objektliknande, om bundet adverbial med en betydelserelation till verbet som erinrar om objektens, t.ex.: *tänka på något, skratta åt något, prata om något, vänjas vid något, passa till något, förstöra något för någon*. Advl § 35–47.

objektsform, annan beteckning för *akusativ.

objektspredikativ, predikativ i verbfras vars objekt betecknar predikativets predikationsbas, t.ex.: *göra ngn glad, utbilda dem till frisörer*. Predv § 32–45, 49.

objektspråk, de språkliga uttryck som grammatiken handlar om, t.ex. språket i exempen. Motsats: *metaspråk.

obligatorisk, (a) om led som inte kan utelämnas; (b) om regel som måste tillämpas (under givna omständigheter). Jfr *optionell.

oblikt kasus, annat kasus än *nominativ.

obstruent, konsonant som uttalas med så kraftigt hinder i luftpassagen, att buller uppstår. Obstruenter är *klusiler och *frikativor.

oböjlig, om ord som inte har olika böjningsformer, t.ex. adjektivet *äkt*.

oförytterligt ägande, annan beteckning för relationen mellan *helhet och *del.

olikhet, se *skillnad.

omarkerad, om den part i förhållande till sin motpart inom en grammatisk eller lexikal kategori som är mindre specificerad än motparten. Se *markerad.

omfattning, Advb § 3: 2d.

omljud, vokalväxling i stammen vid böjning eller avledning, som innebär att en bakre vokal växlar med motsvarande främre vokal: *a* eller *å* med *ä* (*glad* : *glädja*, *lång* : *längre*), *o* med *ö* (*stor* : *större*). Hit räknas också vokalväxling mellan *u* (som ursprungligen var en bakre vokal) och *y* eller *ö* (*tung* : *tyngre*, *mus* : *möss*). Subst. 47: 1a, 49: 2, 51: 2a, Adj. § 44, Vb § 15, 55: 2.

omslutning, Prep. § II.

omständighet, också **yttre roll**, sammanfattningen av de semantiska roller som anger kännetecken eller betingelse för en aktion. Som omständigheter räknas framför allt roller som anger tidsliga, rumsliga, kausala och processuella kännetecken eller betingelser. Omständighetsrollernas aktanter är ofta mindre tydliga och prominenta än *deltagarrollernas. Motsats: deltagarroll, *inre roll. Advb § 1–3, Vbfraser: Allm. § 23: 2.

omvänd ordföljd, ordföljd i en sats där subjektet kommer senare än det finita verbet. Fa-satser har omvänd ordföljd utom när satsbasen fungerar som subjekt. Satsens struktur § 3.

omärkt, detsamma som *omarkerad.

onomatopoetisk, detsamma som *ljudhärmande.

opersonlig, om predikatsled (eller sats med sådant predikatsled) som förutsätter expletivt subjekt: *Det ljusnar. Det svindlade för tanken.* Subj. § 23.

optativ, *modus (och verbform i detta modus) som anger önskan eller uppmaning. Modus optativ lever kvar bara i lexikaliserade uttryck eller alderdomligt pastischerande stil, t.ex. *vare*. Vb § 42, Huvudsatser § 104.

optionell, också **frivillig**, **fakultativ**, (a) om led som kan utelämnas; (b) om regel som inte behöver tillämpas. Jfr *obligatorisk.

ord, (a) lexikonord, dvs. ordet som lexikonenhet, bestående av ett rotmorfem, en avledning eller en sammansättning (t.ex. *duk* i lexikonet), (b) grammatiskt ord, dvs. ett lexikonord inklusive alla dess böjda former (t.ex. *duk*, *duken*, *dukar*, *dukarna*, *duks*, *dukens*, *dukars*, *dukarnas*), (c) textord (också löpord), dvs. en förekomst av ett (eventuellt böjt) lexikonord i dess textsammanhang, i skrift skilt från angränsande textord av mellanrum (t.ex. *dukarna* i *Han tvättade dukarna i går*), (d) ordstam, dvs.

uttryck vilket antingen ensamt fungerar som lexikonord eller som element i en sammansättning (*disk* och *handduk* är lexikonord men bildar också tillsammans sammansättningen *diskhandduk*) eller en avledning (*saklig* är ett lexikonord men bildar också tillsammans med suffixet *-het* avledningen *saklighet*). Kapitel 1 Ord och ordklasser.

ordbildning, sammanfattningen av *avledning, *sammansättning m.fl. sätt att bilda nya ord på grundval av redan förefintliga ord.

order, se *befallning.

ordföljd, (lineär) ordning mellan leden i en syntaktisk konstruktion. Se vidare *ordföljdsschema.

ordföljdsschema, schema som anger de möjliga positionerna i en lineär struktur. Nomfraser § 2, Adjfraser § 3–4, Vbfraser: Allm. § 2, 12, Pcpfraser § 3, Advbfraser § 2, Satsens struktur § 2–13, Annex § 1.

ordgrupp, sekvens av ord som inte nödvändigtvis utgör en fras.

ordgruppsavledning, avledning där avledningsstammen är en sammansättning som inte finns som självständigt använt lexikonord utan återgår på en ordgrupp: *vårdnadshav-are*, *trehjul-ing* (där stammens sammansättning återgår på ordgruppen *ha vårdnad* respektive *tre hjul*).

ordgruppsbetoning, betoning som innebär försvagning av alla starka betoningar på de enskilda orden i en ordgrupp utom den sista: »*Anders* + »*Johansson* = *Anders* »*Johansson*.

ordgruppssammansättning, sammansättning där förledet är en sammansättning som inte finns som självständigt använt lexikonord utan återgår på en ordgrupp: *munmotmun-metoden* (där förledets sammansättning återgår på ordgruppen *mun mot mun*).

ordinativ preposition, preposition som anger ordningsföljden i tid eller rum mellan prepositionsfrasens predikationsbas och rektionens referent: *före*, *efter*. Prep. § 19.

ordinativt adverb, adverb som anger att aktionen har föregåtts av minst en annan likartad aktion, t.ex. *igen*, *åter*. Advb § 43.

ordinativt pronomen, pronomen som anger predikationsbasens placering i en seriellt ordnad mängd, t.ex.: *nästa* gång, *sista* boken. Pron. § 219–222.

ordklass, samling ord med gemensamma strukturella, funktionella och semantiska egenskaper, t.ex. substantiv, adjektiv och verb. Kapitel 1 Ord och ordklasser.

ordklassbyte, det att ett ord bildas av ett ord ur annan ordklass utan förändring av stammen genom t.ex. avledningssuffix: substantivet *ljus* av adjektivet *ljus*, adjektivet *turkos* av substantivet *turkos*. Subst. § 18, Adj. § 70 Anm., 72 Anm., 73 Anm., Pron. § 8: c, Vb § 14, Pcp § 35 Anm., 39, 40, 42, Advb § 50, Prep. § 28.

ordningsnummer, Pron. § 219–222, Räkn. § 13, Advl § 103.

ordningstal, räkneord som anger predikationsbasens plats i en numrerad serie: *fjärde, hundra*. Räkn. § 19–22. Jfr *grundtal, *ordinativt pronomen.

oregelbunden, om böjning av ord som avviker från huvudmönstret inom den klass som ordet tillhör.

organiskt kollektiv, *kollektiv där individerna har olika funktion i en organisk helhet: *fotbollslag, bestick, stråkkvartett*. Subst. § 7.

orientering, predikationsbasens befintlighet i förhållande till en viss angiven eller underförstådd punkt. Orienteringen kan gälla upp-ned, in-ut, fram-bak, väderstreck, höger-vänster m.m. Pron. § 223–228, Advb § 44–46, Prep. § 8.

orsak, Subst. § 13: b, Vb § 10, Prep. § 25: 2a, Konjn, subjn, infm. § 8: c, Obj. § 19: 4d, Predv § 52: a, Advl § 35: d, 113: a, Subj. § 27, Bisatser § 33, 118, Kompl. men. § 9: d, Samordn. § 45–46. Jfr *explanativ, *förklaring, *kausaltet, *skäl.

ortnamn, Egenn. § 2, 3: c, 4: 2a och 4, 7: 4, 8, 9: 4, 10–11.

ortografi, (rätt)stavning.

otillräckligt hinder, sakförhållande som tvärtemot förväntan inte hindrar att ett annat sakförhållande är eller blir sant, t.ex.: *Han ansträngde sig* men kom ändå alltid för sent. Han kom alltid för sent, *fastän han ansträngde sig*. Prep. § 25: 2b, Konjn, subjn, infm. § 8: d, Advl § 113: d, Satsadvl § 43, Bisatser § 115, 128, 136, 145, 149, Kompl. men. § 9: b, Samordn. § 35.

paradigm, böjningsmönster. Ord tillhör samma paradigm om de böjs på samma sätt.

parafras, ersättning av ett visst uttryck med ett annat någorlunda synonymt flerordigt uttryck.

parallellform, alternativ böjningsform av ett ord. Tex. har verbet *bringa* i preteritum parallellformerna *bringade* och *bragte*. Jfr också *långform, *kortform.

parasitisk lucka, annan beteckning för lucka som uppstått genom utelämnning av ett led identiskt med satsbasen. Sådan utelämnning sker vanligen i en adverbial infinitivfras eller en bisats och är ett alternativ till anaforiskt pronomen: *Persson uppskattar jag utan att direkt tycka om {Ø/honom}*. Satsbaser § 17.

paratax, sidoordning (framför allt av satser): *Bilen slirade till och barnen blev rädda*. Jfr *hypotax: *Barnen blev rädda, när bilen slirade till. När bilen slirade till blev barnen rädda*.

particip, en ordklass, se kapitel 8. Participen, som omfattar *perfektparticip (*försvunnen, läst*) och *presensparticip (*försvinnande, läsande*), är avledningar av verb. Vissa particip bibehåller vissa verbala egenskaper, men alla particip har också adjektiviska egenskaper. Se också *adjektivisk, *verbal.

participfras, fras med particip som huvudord: *ganska känd för sina deckare, försiktigt prövande sig fram*. Kapitel 23 Participfraser.

partikel, (a) annan beteckning för *partikeladverbial, (b) ibland preposition eller adverb som förled i sammansatt verb, (c) ibland vanligtvis obetonat *satsadverbial som särskilt används i talad kommunikation ("modal partikel").

partikeladverbial, adverbial som omedelbart bestämmer ett verb och som ofta tillsammans med verbet bildar en lexikaliserad förbindelse. Partikeladverbialet utgörs oftast av ett riktningsadverb (äta » *upp*) eller av en absolut använd preposition (gå » *av*). Om verbet också har objekt placeras detta efter partikeladverbialet. Advl § 6–17.

partikelförbindelse, förbindelse bestående av verb + *partikeladverbial. Partikelförbindelsen är ofta lexikaliserad. Vbfraser: Allm. § 4, Advl § 6–17.

partitiv, om relation som kännetecknar förhållandet mellan del och helhet.

partitiv apposition, bunden apposition som anger den indefinita, svagt referentiella helhet varav den överordnade nominalfrasen anger en viss myckenhet, t.ex.: en stor låda *vin*, det stora antalet *elever*. Nomfraser § 72: b. Jfr *partitivt attribut.

partitivt attribut, attribut som anger den oftast specifika, givna mängd varav den överordnade nominalfrasen betecknar en del. Det partitiva attributet utgörs normalt av prepositionen *av* med rektion, t.ex.: två *av båtarna*, en stor del *av rågen*. Nomfraser § 61. Jfr *partitiv apposition.

passiv, (a) om konstruktion, verbfraser eller sats som har verb i s-form eller *bli/vara* + perfektparticip och där predikationsbasen vanligen motsvaras av referenten för ett objekt i en korresponderande aktiv (= icke-passiv) sats: *Eleven kritiserades av läraren. Tidningen älskas av läsarna. Eleven blev kritiserad av läraren. Tidningen är älskad av läsarna.* (Jfr: *Läraren kritiserade eleven. Läsarna älskar tidningen.*) (b) om s-form av verbet eller verbförbindelsen *bli/vara* + perfektparticip som ingår i konstruktion enligt (a). Kapitel 34 Passiv.

passivbildande hjälpverb, hjälpverb som i kombination med perfektparticip till ett transitivt verb har passiv funktion och betydelse, dvs. har en predikationsbas som skulle vara referenten för objektet till det transitiva verbet i motsvarande aktiva sats: *Han blev övertalad att stanna.* ≈ *Man övertalade honom att stanna.* Passivbildande hjälpverb är *bli, vara*. Passiv § 14.

pastischerande, avsiktligt stilbrytande. Talaren kan t.ex. använda en ålderdomlig form eller ett ålderdomligt uttryck i en text som eljest har ett neutralt stilläge. I denna grammatik används beteckningen pastischerande utan hänsyn till om en komisk effekt eftersträvas eller inte.

pejorativ, om uttryck som har nedsättande betydelse. Pron. § 75: c, 81, Vb § 17: 1b och 2, Icke satsf. men. § 17.

perception, Vb § 11: 2a (ett verbalt betydelsefält), Inffraser § 9: a.

perfekt, sammansatt tempus som bildas av hjälp verbet *har* (presens) + en supinumfras och som anger ett eftertillstånd i nutid efter supinumfrasens aktion. Vanligen är supinumfrasens aktion (eller dess resultat) relevant i nuet, t.ex.: *Värme pannan har gått sönder.* Tempus § 19–25.

perfekt infinitiv, infinitivfras bestående av ett perfektuellt hjälpverb i infinitiv med en underordnad verbfras i supinum, t.ex.: efter att *ha ätit upp maten*, kommer att *ha tenderat*. Tempus § 20, 32.

perfektiv, annan beteckning för *avgränsad (om aktionsart).

perfektparticip, particip avlett med *-d* (med varianter) av svaga verb och (vanligen) med *-en* av starka verb. När participet är avlett av transitivt verb har participet passiv betydelse (*förlorad*), när det är avlett av intransitivt verb har det aktiv betydelse (*försunnen*). Pcp § 4–26.

perfektuell, om det temporala hjälpverbet *ha* och därmed bildade sammansatta tempus (*perfekt och *pluskvamperfekt) som anger att den aktion som betecknas med den underordnade verbfrasen (i supinum) infaller före hjälpverbets egen tid, vare sig denna är en tid som omfattar talögonblicket, en given tid i det förflutna eller en annan tid. Tempus § 19–27.

performativ, om mening som anger vilken språkhandling talaren utför genom att yttra meningen. Språkhandlingens innehåll anges vanligen i ett underordnat led, t.ex. en sats: *Jag får härmed meddela att herr Möller tilldelats årets pris. Jag döper dig härmed till Esmeralda*. Huvudsatser § 19.

perifrastisk, om syntaktisk konstruktion som systematiskt motsvarar en böjningsform, t.ex. perifrastisk passiv (*bli inbjuden* $\approx$ *inbjudas*, *vara älskad* $\approx$ *älskas*), perifrastisk komparativ/superlativ (*mera duglig*, *mest duglig* $\approx$ *dugligare*, *dugligast*). Adj. § 45, Passiv § 14–27.

permissiv, uppmaning som innebär ett erbjudande eller en tillåtelse.

person, (a) grammatisk kategori som skiljer mellan talare, lyssnare och annan referent, se *personligt pronomen, (b) ibland mänsklig referent till skillnad från andra slag av referenter.

personböjning, böjning av finit verb som beror på om subjektet betecknar den talande (1 person) eller den tilltalade (2 person) eller har annan referens (3 person). Personböjning förekommer endast i 2 person pluralis i starkt ålderdomligt språk: *I faren med osanning*. (Numera: *Ni far med osanning*.) *Vaken och bedjen!* (Numera: *Vaka och be!*). Vb § 35 not 1, 37 not 2, 40 not 1.

personifiering, *metafor varigenom ett föremål eller en abstrakt företeelse beskrivs som om den vore mänsklig: *en barmhärtig tystnad*.

personligt pronomen, definit substantiviskt pronomen som betecknar talaren eller lyssnaren eller – när det framgår av kontext eller talsituation vad som avses – något annat. Pron. § 19–56. 1 pers. personligt pronomen betecknar i singularis (*jag*) talaren, i pluralis (*vi*) talaren och minst en annan person. Pron. § 19–27. 2 pers. personligt pronomen betecknar i singularis (*du*) den tilltalade (*lyssnaren), i pluralis (*ni*) två eller flera personer varav minst en tilltalad. Pron. § 19–27. 3 pers. personligt pronomen betecknar personer eller andra slags referenter (andra än talaren eller den tilltalade) när det framgår av kontext eller talsituation vem eller vad som avses: *han*, *hon*, *den*, *det*, *de*. Pron. § 28–52.

personnamn, se *kvinnonamn, *mansnamn, *efternamn, *smeknamn.

perspektivt adverb, *relationellt adverb som anger aktionens befintlighet eller riktning i förhållande till en viss orienteringspunkt, t.ex. *borta, bort, inne, in*. Advb § 44–46.

perspektivt pronomen, *relationellt pronomen som karakteriserar predikationsbasen efter dess placering i förhållande till andra referenter betraktad utifrån ett visst perspektiv, t.ex.: mitt *högra* ben, den *norra* flygeln, det *bortre* bordet. Pron. § 223–228.

placeringsverb, rörelseverb vid vilket rörelsens utgångspunkt inte kan anges och vid vilket målet betecknas med ett befintlighetsuttryck, t.ex. *hamna, sätta, ställa, lägga, landa*: det heter därför *hamna* här, inte *hamna* hit. Advl § 51.

platshållare, ett led som utan egen referens eller betydelse upptar en annars ledig plats i den syntaktiska strukturen. Se också *expletiv.

pleonastisk, om uttryck som inte tillför resten av satsen något ytterligare innehåll. Se också *expletiv, *platshållare, *redundant.

plurale tantum, substantiv som endast förekommer i pluralis, t.ex. *bannor, glasögon, faggorna*. Subst. § 44: 4, 45: 4, 48, 49: 4, 50: 2, 51: 4, 52.

pluralis, *numerus som prototypiskt betecknar flertal. Pluralböjning återfinns hos substantiv, adjektiv, perfektparticip och vissa pronomen. Pluralis markeras vanligen med suffix (t.ex. *-ar* i *bil-ar*, *-a* i *röd-a*). Subst. § 43, Adj. § 52, Pron. § 10, Pcp § 24–25. Jfr *singularis, *plurale tantum.

pluskvamperfekt, sammansatt tempus som bildas av hjälpverbet *hade* (preteritum) + en supinumfras och som betecknar det eftertillstånd som följer på supinumfrasens aktion och som föreligger vid en given tidpunkt i det förflutna, t.ex.: Värmepannan *hade gått sönder*. Tempus § 20, 26–27.

polaritetsuttryck, annan beteckning för *negationsberoende uttryck.

polysemi, flertydighet. Ett uttryck sägs vara polysemt när det har flera urskiljbara delbetydelser som är någorlunda systematiskt relaterade till varandra på det sätt som delbetydelser under andra flertydiga ord också brukar vara. I följande exempel används det polysema *går* i olika betydelser: *Hon går med käpp numera. När går båten? Det går bra. Vad går det för filmer i kväll?* Om ett uttryck har två betydelser som inte kan relateras till varandra (annat än möjligen med en historisk förklaring), brukar det beskrivas som två *homonyma uttryck snarare än som ett polysemt uttryck.

positiv, den omarkerade komparationsformen, se *komparation, *komparativ, *superlativ.

possessiv sammansättning, metonymisk sammansättning som i sin bokstavliga betydelse betecknar något som sammansättningen referent har, t.ex. *blekansikte*. Subst. § 27 not 1.

possessivattribut, definit attribut som prototypiskt anger den eller det som äger eller disponerar den eller det som betecknas med den överordnade nominalfra-

sen: *Strömbergs häst, min plats*. Possessivattributet utgörs av nominalfras i genitiv eller av possessivt pronomen. Nomfraser § 9–16.

possessivt pronomen, definit adjektiviskt pronomen som till betydelsen motsvarar den icke existerande genitivformen av 1 och 2 personens personliga pronomen eller av 3 personens reflexiva pronomen: *min, din, vår, er, sin*. Pron. § 19, 24, 85, Nomfraser § 9–16, Icke satsf. men. § 17.

postfokal, om placering av *fokuserande satsadverbial efter ett fokuserat uttryck, t.ex.: *min bror till och med*. Jfr *affokal, *prefokal.

postponerat led, satsled, vanligen en sats eller en infinitivfras, som inte står på sin ordinarie plats utan bland verbfrasens fria bestämmingar i satsens slutfält, såsom t.ex. relativsatsen i: *Ingen får komma in som inte har betalt*. (Jfr: *Ingen som inte har betalt får komma in*.) Om det postponerade ledet motsvarar ett subjekt i den inre satsen företräds det på subjektsplats i denna av ett expletivt *det*. I följande exempel fungerar den narrativa bisatsen som postponerat led: *Det var en framgång för vår organisation att du fick priset*. Kapitel 21 Postponerade led. Jfr *annex.

potentiell, särskilt om ett hjälpverb (framför allt *kunna*) som anger subjektsreferentens förmåga att förverkliga en aktion, t.ex.: *Hon kan inte se oss*. Planet *kunde* ta fem passagerare. Adj. § 3, Mod. hjälpvb § 4, 9, 10, 14, 19, Aktionsarter § 20.

pragmatisk, om tolkning som tar hänsyn till det icke-språkliga sammanhanget inklusive lyssnarens erfarenheter och förväntningar i förståelsen av ett yttrandes betydelse. Man skiljer mellan å ena sidan ett yttrandes semantiska innehåll (som är en funktion av dess syntaktiska struktur och de ingående ordens lexikala betydelser) och å andra sidan dess pragmatiska *innebörd (som är en funktion av satsens semantiska betydelse och dess användning som yttrande i ett bestämt kommunikativt sammanhang). Satsens funktion som språkhandling eller som förankrad i verkligheten genom deixis är typiska inslag i satsens pragmatiska innebörd. Satsen *jag fryser* har en semantisk betydelse (den som framgår när exemplet läses isolerat), men sin pragmatiska innebörd får satsen som yttrande i en bestämd situation: då framgår det vem som är *jag* och vilken tidpunkt som presens avser. Då visar det sig kanske också att det som semantiskt är ett påstående i realiteten skall tolkas som en förtäckt uppmaning. Se *samtalsprinciper, *språkhandling.

predikat, också **semantiskt predikat**, semantiskt element i propositionen som utsäger något om *predikationsbasen. Predikatet realiseras framför allt som verb, adjektiv, particip eller predikativt substantiv. Predikatet har semantisk *valens, dvs. förutsätter olika (många) aktanter i aktionen (se *ställighet), aktanter som i förhållande till predikatet spelar olika *semantiska roller. I denna grammatik används inte "predikat" som syntaktisk term. I traditionell grammatik används "predikat" om *predikatsledet (eller enbart det finita verbet eller det finita verbet plus eventuella underordnade infinita verbformer).

predikationsbas, den eller det som något utsäges om. Subjektets referent är t.ex. den finita verbfrasens predikationsbas. Nominalfrasens referent är predikationsbas för huvudordet och de andra deskriptiva leden i nominalfrasen. I *mormors nöt-*

ta gafflar är nominalfrasens referent predikationsbas för 'gafflar', 'nötta', 'mormors'. Subjektets referent kan dessutom vara predikationsbas för predikativ eller adverbial och för infinita verbfraser i satsen. På samma sätt kan ett objekts referent vara predikationsbas för infinita verbfraser, predikativ och adverbial i satsen. Uttrycket för predikationsbasen har ofta *kontrollrelation i förhållande till ord i det led som beskriver predikationsbasen (*kongruens, *reflexiv funktion). Jfr *nexusrelation.

predikativ, (a) bunden eller fri verbbestämning med subjektets eller objektets referent som predikationsbas. Predikativet utgörs oftast av en adjektivfras, participfras eller nominalfras. Adjektiviskt böjt huvudord i predikativet kongruensböjs efter uttrycket för predikationsbasen (busken är *ganska grön*, trädet är *ganska grönt*, busken och trädet är *gröna*, vi målade bordet *grönt*). Kapitel 18 Predikativ. (b) om led som fungerar som fritt eller bundet predikativ eller som *predikativt attribut, (c) om semantisk relation som kännetecknar förhållandet mellan ett semantiskt predikat och dess predikationsbas.

predikativ subjunktionsfras, subjunktionsfras med funktion som *predikativ, *predikativt attribut eller *apposition. Frasen anger egenskap eller funktion och består av (*så*)/*som* plus nominalfras eller adjektiv- eller participfras. Subjnfraser § 16–17.

predikativt attribut, efterställt attribut som består av en adjektiv- eller participfras, t.ex.: en säck *full med pengar*. Det predikativa attributet har nominalfrasens referent som predikationsbas. I traditionell grammatik har *fritt predikativ ofta kallats predikativt attribut. Nomfraser § 53–54.

predikatsdel, annan beteckning för *predikatsled.

predikatsfyllnad, annan beteckning för *bundet predikativ.

predikatsled, satsled som utgörs av finit verbfras och som tillsammans med subjekt bildar en finit sats. Satsens struktur § 1. Jfr *predikat.

prefix, morfem som inte kan utgöra ett självständigt lexikonord utan bara används som förstaled i avledningar: *o-praktisk*, *be-fara*, *van-styre*. Jfr *affix, *suffix.

prefokal, om placering av *fokuserande satsadverbial framför ett fokuserat uttryck, t.ex. *till och med min bror*. Jfr *affokal, *postfokal.

premiss, Samordn. § 45–46. Jfr *konklusiv, *koncessiv, *adversativ.

preposition, en ordklass, t.ex. *i*, *trots*, se kapitel 10. Prepositioner tar ett nominalt led som efterställd bestämning (reaktion) och anger den semantiska relationen mellan detta leds referent och en annan referent eller aktion som anges i ett överordnat led, t.ex. *böcker i hyllan*, *lyckas trots svårigheter*.

prepositionsattribut, efterställt attribut som utgörs av en prepositionsfras, t.ex. *ett porträtt av Polhem*, *en vagn med stora hjul*, *motviljan mot att vara kassör*. Nomfraser § 55–61.

prepositionsfras, fras bestående av en preposition och dess rektion: *genom vårt*

arbete, genom att arbeta, genom att vi arbetade. I vissa fall kan prepositionsfrasen utgöras av prepositionen ensam utan rektion som *med* i följande exempel: *Hon har en liten sportbil att leka med.* Om rektionen är en infinitivfras eller nominal bisats kan prepositionen i vissa fall utelämnas, t.ex.: *Han är glad (över) att du kan komma.* Kapitel 25 Prepositionsfraser.

prepositionsobjekt, annan beteckning för *objektliknande adverbial.

presens konjunktiv, annan beteckning för *optativ.

presens, *tempus som bildas med suffix och som prototypiskt anger en tid som omfattar talögonblicket (*nutid: *Peter sover*) eller en tid som följer på talögonblicket (*framtid: *När slutar Anna?*). Presens är en *finit verbform. Tempus § 7–II.

presens-infinitivstam, den stamvariant av starka verb som används i presens och infinitiv, t.ex. *spring-* i *spring-er*, *spring-a* (jfr *sprang*, *sprung-it*). Vb § 56. Jfr *preteritumstam, *supinumstam.

presensparticip, *particip som avleds av verb med suffixet *-ande/-ende*. Presensparticip har aktiv betydelse och anger samtidighet med det överordnade verbet, t.ex.: *Han avvisade de klagande kunderna.* Pcp § 27–38.

presenstempus, enkelt tempus som utgörs av presens eller sammansatt tempus med det överordnade verbet i presens: *presens, *perfekt, *futurum.

presentering, satsfogning med konstruktion ungefär som en *utbrytning men där komplementet i den överordnade satsen inte ingår i en känd avgränsad mängd (*Det var en karl här i går som ville låna pengar av dig*), Bisatser § 30: 2. Ibland används "presentering" också om andra konstruktioner med expletivt *det* som subjekt och där en ny referent införs i textsammanhanget, t.ex. om konstruktionen i sats med *egentligt subjekt (*Det kom en släkting och ville låna pengar*) eller om konstruktionen i en sats med *identifierande predikativ (*Det här är min bror. Karl XII var en av sin tids mest kända monarker*).

presupponerad, om referent eller sakförhållande som talaren och lyssnaren måste förutsätta finns till respektive är sant för att talarens yttrande skall vara en vettigt genomförd språkhandling. En vanlig typ av presupponerad sats är den där det presupponerade förutsätts vara sant oavsett om den överordnade satsen är negerad eller ej. Detta är fallet med narrativ bisats vid vissa verb. I exemplet *Siv vet (inte) att Klas har åkt* är det som sägs i bisatsen efter *vet*a presupponerat: bisatsens proposition förutsätts vara sann oberoende av om den överordnade satsen är negerad eller ej. På samma sätt tar de samtalande för givet att en restriktiv relativ bisats är sann oberoende av om den överordnade satsen är sann eller ej. I exemplet *Vi behandlade (inte) den skrivelse som personalen inlämnade* förutsätts det att personalen inlämnat en skrivelse vid en viss tidpunkt. Bisatser som inleds av vissa subjunktioner är också presupponerade: *Han gick (inte) ut {fastän/eftersom} det regnade*. På liknande sätt måste existensen av en sommarstuga som tillhör Bengt vara presupponerad för att följande påstående skall kunna sägas vara normalt: *Bengts sommarstuga ligger (inte) i Småland*. Vid andra typer av presupposition är inte negationstestet

tillämplbart. Exempel härpå är kvesitiva och expressiva huvudsatser: *Vilken bild har Stina målat? Vilken fin bild Stina har målat!* Talaren förutsätter i båda fallen att Stina har målat en bild. Bisatser § 14: 2, Huvudsatser § 97, 112. Se också *faktiva predikat, *implikativt predikat samt *fakticitet, *irrell, *neutral.

preteritum, *tempus som bildas med suffix och/eller vokalväxling i stammen och som prototypiskt refererar till en given tid i det förflutna (*dåtid): *Anna försvann. När diskade Peter?* Preteritum är en *finit verbform. Tempus § 12–17, 21–24. Se också *värderande preteritum, *modifierande preteritum, *tempusförskjutning.

preteritum futurum, annan beteckning för *futurum preteritum.

preteritumstam, den stamvariant av starka verb som används i preteritum, Vb § 56. Jfr *presens-infinitivstam, *supinumstam.

preteritumtempus, enkelt tempus som utgörs av preteritum eller sammansatt tempus med det överordnade verbet i preteritum: *preteritum, *pluskvamperfekt, *futurum preteritum.

primärt satsled, led som utgör byggsten i ordföljdsschemat för satsen. Primära satsled i en sats med bara ett verb är i första hand subjekt, finit verb, objekt, egentligt subjekt, predikativ och adverbial. De primära satsleden motsvarar alltså ungefär den traditionella grammatikens satsdelar. Ordningen mellan de primära satsleden anges i positionsscheman för *af- och *fa-sats. Se kapitel 28 Satsens struktur. Jfr *blockled.

pris, Räkn. § 15.

process, varaktig aktion som inte är homogen utan består av olika på varandra följande delmoment som är mer eller mindre urskiljbara. Processen kan vara avgränsad eller oavgränsad. Aktionsarter § 9: 1, 16, 17.

produktion, Subst. § 13: d, Vb § 11: 1b (ett verbalt betydelsefält), Obj. § 19: 1d, 24: d.

produktiv, om suffix eller ordbildningsmönster som ännu nyttjas vid bildning av nya ord ur andra ord. Substantivbildande suffix som är klart produktiva är t.ex. *-is*, *-are*, *-ande*, *-(n)ing*, medan *-an*, *-else* är klart oproduktiva. Adjektivbildande suffix som *-bar*, *-aktig*, *-mässig*, *-ig* är produktiva men knappast *-sam*.

progressiv, om verb som har durativ processuell aktionsart och som anger att en underordnad verbfras' aktion pågår. Vb § 9: c. Jfr Aktionsarter § 6: b, 9: 1, Samordn. § 20: a.

proklis, det att ett eller flera obetonade ord fonetiskt ansluter sig till ett följande mera betonat ord, ibland med ljudbortfall som följd: han bor *o**n(ne)* *o**i* » *stan*. Jfr *enklis.

prominent, särskilt om en företeelse (referent eller sakförhållande) som är psykologiskt framträdande i lyssnarens medvetande i det ögonblick då den kommer på tal. Graden av prominens kan bero på hur tydlig företeelsen är (personer mer än föremål, individuativa mer än dividuala, konkreta mer än abstrakta etc.) eller på hur viktig dess funktion är i textsammanhanget (huvudpersoner mer än bi-

personer). Pron. § 49–51. Jfr *aktuell, *känd, *informationsstruktur.

pronomen, en ordklass, se kapitel 5. Pronomenen utgörs av substantiviska eller adjektiviska formord, väsentligen med funktion som attribut eller huvudord i nominalfraser. Underkategorier av pronomen är *definita (inklusive *personliga, *demonstrativa, *relativa, *bestämd artikel), *interrogativa, *kvantitativa (inklusive *totalitets-, *myckenhets-, *allmänt indefinita, *obestämd artikel) samt *relationella.

pronominell verbfras, verbfras som syftar på en annan verbfras som korrelerat. Den pronominella verbfrasen har funktions verbet *göra* och i de flesta fall ett anaforiskt pronomen i neutrum singularis som objekt. Exempel: Per röker cigarrer och *det gör* Karl också. Per röker cigarrer, *vilket* Karl också *gör*. Per röker oftare cigarr än Karl *gör*. Per röker och Karl *gör detsamma*. Om korreleratfrasen är underordnad ett annat verb, t.ex. ett hjälpverb, upprepas det överordnade verbet ofta utan *göra*. Exempel: Per kan trolla med kort, och *det kan* Karl också (göra). Vbfraser: Allm. § 10–11, Bisatser § 110.

pronominellt adverb, adverb som semantiskt motsvarar undergrupperna av pronomen: *definita, *interrogativa, *kvantitativa etc. Advb § 14–47.

pronominellt attribut, attribut som består av pronomen. Pronominella attribut är i de allra flesta fall framförställda. Kapitel 14 Nominalfraser.

proportion, Adjfraser § 21, Satsbaser § 22, Bisatser § 113.

proportional bisats, bisats (vanligen adverbial) som uttrycker en ökning i grad för en viss egenskap som motsvarar en ökning i grad för en annan egenskap som anges i matrissatsen, t.ex.: *Ju mer jag läser desto mindre begriper jag*. Adjfraser § 21, Satsbaser § 22, Bisatser § 113.

proposition, den del av en sats' innehåll som inte anger vilken språkhandling det är fråga om. Propositionen i ett påstående är t.ex. just det som hävdas vara sant och i en underställande fråga det vars sanningsvärde efterfrågas. Samma proposition kan uttryckas i satser som anger olika språkhandlingar, i bisatser och i verbfraser. Den är t.ex. densamma i följande satser respektive fraser: *Pia kysste Peter*. *Kysste Pia Peter?* *Kysste Pia Peter* blev alltid Klas arg. Stina lät *Pia kyssa Peter*.

prosodi, uttalsegenskaper andra än de som hör till den enskilda vokalen eller konsonanten, dvs. variationer i tempo, tonhöjd och röststyrka. Kombinationer av prosodiska medel används för att framhäva led i ord, fraser och satser och kallas då *betoning.

prototypisk, om medlem av en viss grammatisk eller lexikal kategori vilken intuitivt uppfattas som särskilt representativ för kategorin, oftast därför att den särskilt tydligt avviker från angränsande kategorier. Ofta men inte alltid är de prototypiska medlemmarna av en kategori frekventare än andra medlemmar av kategorin. Prototypiska medlemmar av en kategori har en uppsättning definierande egenskaper, utifrån vilka andra, mindre prototypiska medlemmars uppsättningar av egenskaper kan uppfattas som avledda, t.ex. genom metafor, metonymi eller genom andra

slag av överföring, generalisering, insnävring eller tyngdpunktsförskjutning. Ett prototypiskt adjektiv är karakteriserande (*en duktig jurist*) men vissa andra adjektiv är klassificerande (*en internationell jurist*). Ett prototypiskt subjekt anger en avsiktligt orsakande animat aktant (*Johan förstörde stolen*), men ett subjekt kan också ange icke-avsiktlig orsak (*Regnet förstörde stolen*) eller animata aktanter som inte orsakar utan bara upplever eller får något (*Johan fick syn på stolen*). Ett prototypiskt preteritum anger att något inte gäller för nutid utan för en given tid i det förflutna (*Bo var i Berlin*), men preteritum kan också ange t.ex. osäkerhet om något gäller i nutid eller ej (*om bara Bo var i Berlin nu!*).

pseudoapposition, appositionsliknande tillägg som exemplifierar, kontrasterar eller modifierar innebörden hos den hittills givna beskrivningen i nominalfrasen. Nomfraser § 70.

pseudosamordning, samordning bestående av två verbfraser av vilka det förra ledet vanligen är obetonat och semantiskt har hjälpverbskaraktär: *Den där boken sitter jag ofta och tittar i. Ta och köp dig en ny cykel!* Samordn. § 17–22.

punkthändelse, detsamma som *punktuell aktion. Aktionsarter § 18.

punktuell, om aktion vilken uppfattas som ögonblicklig, dvs. som om den saknade utsträckning i tid, t.ex.: *Lampan blinkade till*. Motsats: *durativ. Aktionsarter § 11, 18.

påbud, Vb § 42, Huvudsatser § 41, 109. Jfr *uppmaning.

pågående, ibland detsamma som *progressiv (om aktion).

påstående, språkhandling varmed talaren hävdar att ett sakförhållande är sant. Talaren kan vara mer eller mindre säker och också ge uttryck för detta, t.ex. med modala satsadverbial. Påståenden uttrycks prototypiskt med *deklarativa huvudsatser. Huvudsatser § 6, 7, 18, 26–29, 82, 111, Icke satsf. men. § 32, 43.

påverkan, Vb § 11: 1c (ett verbalt betydelsefält).

rak ordföljd, ordföljd i en sats där subjektet kommer tidigare än det finita verbet. Af-satser har rak ordföljd, medan fa-satser har rak ordföljd endast om subjektet fungerar som satsbas. Satsens struktur § 3.

reciprok, ömsesidig, särskilt om *reciproka pronomen, *reciprok anafor och om betydelsen hos vissa verb i s-form (*deponens). Vb § 49: 1b–c. Om reciproka aktanter se Adj. § 20, Pcp § 3: g.

reciprok anafor, anafor där det anaforiska uttrycket är ett *reciprokt pronomen. Pron. § 100–101.

reciprokt pronomen, definit anaforiskt pronomen som prototypiskt anger ömsesidig relation mellan korrelatets referenter, t.ex.: *Emma och Hans retar varandra*. Pron. § 98–103.

redundansellips, ellips av ett led utan egen betydelse och utan korrelat i kontexten men som lätt kan suppleras med ledning av satsens struktur: *Trist att det alltid regnar här*. (Jfr: *Det är ...*) Ellips § 1. Jfr *anaforisk ellips, *deiktisk ellips.

redundant, om uttryck som har en i sammanhanget förutsägbar betydelse. Jfr *pleonastisk, *expletiv, *platshållare.

reduplikation, upprepning av ett uttryck, t.ex. av ett *graderbart uttryck för att ange hög *grad: *stora, stora fåglar; många, många leksaker; mycket, mycket farligt* eller av en interjektion: *tack tack; adjö adjö; oj oj; nej nej*. Pron. § 156 not 1, Interj. § 13, Adjfraser § 7.

referatmening, *anförd mening som återger en replik eller en tanke delvis utifrån den återgivande talarens perspektiv men utan att ändra på vissa drag i det återgivna yttrandets struktur, t.ex.: *Han hade aldrig haft det så bra som då*, tänkte han. Jfr *citatmening: *Jag har aldrig haft det så bra som nu*, tänkte han. Anf. men. § 3. Jfr också *dold anföring, *indirekt anföring.

referens, det att ett språkligt uttryck, särskilt en nominalfras, hänvisar (= refererar) till en faktiskt eller fiktivt existerande eller tänkt, hypotetisk företeelse. Jfr *referent, *syftning.

referenstid, det ställe på tidslinjen som ett tidfästade uttryck refererar till. Advl § 90. Jfr *aktionstid.

referent, faktisk, fiktiv eller hypotetisk företeelse som talaren hänvisar till med språkliga uttryck, särskilt nominalfraser. Referenten kan vara konkret eller abstrakt, individuativ eller divduativ, ental eller flertal etc. Nominalfrasens egen *deskriptiva betydelse samt dess hänvisningar (genom pronominella attribut) till kontexten och/eller talsituationen gör det möjligt för lyssnaren att i ett bestämt sammanhang förstå vilken referent eller vilken typ av referent som talaren refererar till. Referensen kan vara t.ex. *definit, *indefinit *specifik, indefinit *icke-specifik eller *generisk och den kan i vissa fall lämnas öppen som t.ex. när den efterfrågas med interrogativa ord. Exempel: *Bilen står på gården. Han har köpt en bil. Jag vill ha en ny bil. Bilen är vår tids olycka och lycka. Hurdan bil ska du köpa?* Vissa nominalfraser är svagt referentiella, dvs. de används inte i första hand för att referera, som t.ex. *snickare* respektive *ny bil* i: *Min bror är snickare. De har köpt ny bil*. De kan också vara icke-referentiella, dvs. de används inte alls för att referera som t.ex. *det* i: *Nu regnar det*. Nomfraser § 93–118.

referentialitet, förhållandet mellan nominalfrasen och dess avsedda *referent. Nomfraser § 93.

reflexiv anafor, anafor där det anaforiska uttrycket är ett *reflexivt pronomen. Pron. § 86–96.

reflexiv funktion, funktionen att syfta på ett korrelat enligt reglerna för *reflexiva pronomen. Reflexiv funktion kan förutom reflexiva pronomen också 1 och 2 pers. pronomen ha (när korrelatet refererar till talaren eller lyssnaren). Exempel: Jag hälsade på *min* farmor. (Jfr: Han hälsade på *sin* farmor.) Jag skyndade *mig*. (Jfr: Han skyndade *sig*.) Pron. § 82.

reflexiv verbförbindelse, lexikaliserad förbindelse av verb och pronomen med reflexiv funktion som objekt och där det reflexiva objektet saknar tydlig referent, t.ex. *bete sig, förvåna sig*. Vbfraser: Allm. § 8.

reflexivt pronomen, bundet anaforiskt pronomen som enligt vissa regler syftar på ett korrelat, vanligtvis det uttryck som anger predikationsbasen för det led där det reflexiva pronomenet ingår. 3 personens reflexiva pronomen är *sig*, *sin*. Exempel: *Per (och Anders) tog med sig sin bror*. För 1 och 2 person finns inga särskilda reflexiva pronomen: *Jag tog med mig min bror*. Pron. § 82–97.

reflexivt verb, annan beteckning för *reflexiv verbförbindelse.

regional, om språkbruk som avviker från standardspråket men som förekommer över ett större område och som inom detta område inte uppfattas som dialekt. I denna grammatik räknas företrädesvis med följande regionala varianter av svenskan: finlandssvenska, nordsvenska, centralsvenska, västsvenska och sydsvenska.

rekommendation, Mod. hjälpvb § 3. Se också *råd.

rektion, nominal bestämning till en preposition, t.ex.: hos *mina systrar*, genom *att vända sig till regeringen*, trots *att kronan är stark*. Också en satskärna eller en fras som är konstruerad med en subjunktion kallas ibland för rektion till subjunktionen, t.ex.: *fastän han vände om, än sin bror*, ehuru *69 år gammal och invandrare*. Prepfraser § 2–9, II.

relationellt adverb, adverb som karakteriserar en aktion i förhållande till en annan aktion eller till en annan plats. Relationella adverb har undergrupperna *komparativa, *ordinativa, *perspektiva, *fokuserande, *korrelativa. Advb § 40–48. Jfr också *konjunktionella adverb.

relationellt pronomen, pronomen som karakteriserar predikationsbasen genom att ange dess relation till en annan referent med avseende på likhet, ordning, placering etc. Relationella pronomen har undergrupperna *komparativa, *ordinativa, *perspektiva, *fokuserande. Pron. § 196–239.

relationellt substantiv, substantiv som i sin grundbetydelse anger en relation mellan olika referenter vilka kan anges med substantivets attribut samt i vissa fall av substantivet självt. Relationella substantiv är nomen actionis (hans *lagning* av stolen), nomen qualitatis (hennes *vänlighet* mot mig), nomen agentis (en stor *beundrare* av popkonst) samt substantiv som anger släktskap (en *bror* till mig) eller hierarkiska, rumsliga eller andra relationer (Ullas *chef*, månens *baksida*, lektionens *mitt*, en *bild* på dig) m.fl. Subst. § 13, 15, Nomfraser § 13–16, 55–58.

relativ anafor, det att referenten för ett relativt led (pronomen, adverb eller motsvarande lucka) i en relativ bisats identifieras med hjälp av den relativa bisatsens *korrelat. Nomfraser § 106, Bisatser § 27.

relativ betydelse, (a) betydelse hos adjektiv (och adverb) i positiv med graderbar betydelse, i de fall då tolkningen av graden är relaterad till (dvs. överträffar) normvärdet för referenter av predikationsbasens typ (en *stor* mygga 'stor för att vara mygga', en *stor* hund 'stor för att vara hund'). Adj. § 10. Motsats: *absolut betydelse. (b) betydelse hos ord i komparativ och superlativ i de fall då det komparationsböjda ordet anger skillnad i grad mellan jämförda referenter: *Det här paketet är mindre (än det där)*. *I dag har det kommit fler brev än i går*. *Hon har de bästa dataspelen*. Motsats: *absolut komparativ, *absolut superlativ. Adj. § 49–50.

relativ bisats, attributiv bisats som inleds av subjunktionen *som* eller av en relativ satsbas men som i vissa fall också kan sakna inledare. Det relativa pronomenet eller adverbet i satsbasen eller – om relativ satsbas saknas – ett underförstått led i bisatsen är koreferentiellt med den fras (korrelatet) där bisatsen ingår som efterställd bestämning, t.ex.: en tavla *vars upphovsman jag känner*, ett land *där jag aldrig har varit*, boken (som) *jag aldrig hann läsa*. I vissa fall kan korrelatet saknas i den överordnade satsen, t.ex.: Det finns ingen biograf *där jag bor*. Hon har nu rest, *varför jag inte heller ser något skäl att stanna*. Bisatser § 17–45.

relativ nexusfras, flerledad fras som består av ett relativt adverb (*varav* eller *varibland*) + två led av vilka det första är en nominalfras och betecknar predikationsbasen för det andra leDET, t.ex. *varav många från Libanon*. Flerl. fraser § 2.

relativ satsbas, satsbas i relativ bisats. Satsbasen utgörs helt eller delvis av ett relativt pronomen eller adverb, t.ex.: en person, *med {vilken/vars far}* jag har gjort affärer; det landskap, *varifrån* han härstammar. Bisatser § 20–22.

relativt adverb, adverb med funktion som satsbas i relativ bisats, t.ex. *där, dit, varmed*. Advb § 28–30.

relativt pronomen, pronomen med funktionen att etablera en relativ satsbas. Exempel: böcker om *vilka* ingen talar, en bok *vars* författare jag känner, allt *vad* du vill. Pron. § 104–107.

rema, det som talaren (främst) vill ha sagt i ett påstående (samt den del av meningen som uttrycker detta). Ett påstående kan uppfattas som svar på en uttalad eller outtalad fråga. Då är remat den del av påståendet som motsvarar det efterfrågade och som ofta är det enda som sägs när påståendet är svar på en uttalad fråga. Remat anges ofta med den del av satsen som har dess huvudbetoning och oftast av led i satsens senare del. Rema kallas ibland ”kommentar”. Eg. subj. § 15, Advl § 29, 69: 2b, Postp. led § 4, Satsens struktur § 13: a, Passiv § 12: 1, 23. Jfr *informationsstruktur, *tema, *bakgrund.

rematisk, som utgör eller ingår i yttrandets *rema.

respons (som svar på *utspel), Interj. § 6, Huvudsatser § 8.

restmorfem, bundet rotmorfem som endast återfinns i ett eller några få avledda eller sammansatta ord, t.ex.: *ling-on, tis-dag*.

restriktiv, om attribut som inskränker antalet möjliga referenter eller aktioner som nominalfrasen kan beteckna i sin kontext eller i talsituationen, t.ex.: den bok *som fängslade mig mest*. Nomfraser § 95.

resultativ, om aktion som leder till ett bestående resultat (*bygga*) eller som innebär en successiv förändring (*växa*). Vb § 3, Advl § 14–15, Subj. § 31: 4f, Aktionsarter § 12–13, Passiv § 27: a. Jfr också *konsekutiv.

resultatobjekt, objekt som betecknar någonting som uppstår genom aktionen och existerar efter denna: *gräva en grop, skriva en sång*. Obj. § 19: 1d.

resumtiv, om anaforiskt pronomen eller adverb som syftar på en satsbas i en överord-

nad sats vid satsflätekonstruktion som t.ex. *den i: Hans dator vet jag inte vad den kostar*. Satsbaser § 16.

retorisk fråga, i denna grammatik endast yttrande som har formen av en interrogativ huvudsats och som fungerar som en aktualisering av ett bekant sakförhållande. Till funktionen erinrar den retoriska frågan om ett aktualiserande påstående som lyssnaren förutsätts instämma i. Exempel: *Brukar jag kanske kasta dina papper? Vilken kvinna hade inte handlat på samma sätt?* Huvudsatser § 81.

retroflex, om konsonant som bildas med tungspetsen bakåtböjd mot tandvallen. Retroflexa konsonanter förekommer endast på en del av det svenska språkområdet. Retroflect uttal har där särskilt *r* samt de konsonanter som vanligen stavas med *r* + tecknet för motsvarande dentala konsonant: *rs, rt, rd, rn, rl*. Andra beteckningar på retroflex konsonant är supradental, apikoalveolar.

retrograd avledning, det att ett sammansatt ord, vars sista led är en avledning, t.ex. *morgon-simning*, omtolkas som en avledning av ett sammansatt ord, dvs. *morgonsim-ning*, som sedan kommer att uppfattas som ett självständigt lexikonord med ordinär böjning: *morgonsimma, morgonsimmar, morgonsimmade* etc.

returfråga, underställande fråga som innebär en begäran om bekräftelse av det påstående som den andra samtalsparten just har gjort (fungerar ofta som uttryck för tvivel eller förvåning), t.ex.: – Assar har hämtat posten. – *Har han (det)?* – Bertil vill inte åka. – *{Vill han inte (det)/Inte?}* Huvudsatser § 82, Icke satsf. men. § 45. Jfr *ekofråga, *retorisk fråga.

rikssvenska, (a) standardspråket i motsats till regionala varianter av svenskan, (b) sverigesvenska i motsats till finlandssvenska. På grund av dubbeltydigheten undviks termen i denna grammatik.

riktmärke, Advb § 3: 4e, Prep. § 15, Advl § 50: b. Jfr *riktning.

riktning, rörelse med hänsyn till *målet (*dit, till hamnen*), *riktmärket (*ditåt, mot hamnen*), *vägen (*via Nässjö*) eller *utgångspunkten (*från torget*). Advb § 45, Prep. § 13–17, Advl § 50. Jfr *befintlighet.

rogativ bisats, interrogativ bisats som inleds med subjunktion (*om, huruvida*) och där det är oavgjort om satsens proposition är sann eller ej, t.ex.: *Det spelar ingen roll om hon reser i morgon*. Bisatser § 67–70.

rogativ huvudsats, interrogativ huvudsats som saknar satsbas och som vanligen inleds med det finita verbet. Den rogativa huvudsatsen uttrycker typiskt en underställande fråga: *Reser du i morgon?* Huvudsatser § 55–57, 70, 72, 75, 76–79, 81–85.

roll, också **semantisk roll**, den semantiska funktion som en *aktant har i en *aktion och i förhållande till aktionens övriga aktanter. Aktionen anges med ett *valensbärande ord som i sin betydelse förutsätter en eller flera aktanter som spelar var sin semantisk roll. Om det valensbärande ordet är ett verb anges aktanterna vanligen med verbets subjekt eller bundna bestämmningar (eller lämnas de ibland outtryckta). I denna grammatik har rollrelationerna inte formaliserats utan beskrivs på det hela taget med normalspråkets ord för relationer. I satsen *Jag ser*

Karin har t.ex. *jag* rollen av den upplevande (upplevaren) och *Karin* rollen av det upplevda (föremålet); dessa roller förutsätts av verbet *se*. Vanliga roller för subjektet är t.ex. *agens (den avsiktligt handlande) och upplevare. Vanliga roller för objektet är t.ex. föremålet (det som den avsiktliga handlingen riktar sig mot, det som upplevs etc.) och den som gynnas eller missgynnas av aktionen. I vissa fall kan en och samma aktant sägas samtidigt ha två roller. Detta gäller sannolikt framför allt agens: den som lyssnar kan sägas samtidigt ha rollen av agens (den avsiktligt handlande) och upplevare; den som springer kan sägas vara samtidigt agens och föremål för förflyttningen. Vissa roller (jfr *yttre roller, *omständighet), t.ex. tid och plats, är (med vissa undantag) inte beroende av enskilda typer av aktioner eller av vilket ord som anger aktionen. De anges med fria bestämmningar till det ord som anger aktionen. Subst. § 12–15, Adj. § 14–24, Vb § 4–10, Pcp § 3, Adjfraser § 22, 28, 30–39, Vbfraser: Allm. § 23–24, Obj. § 19, 24, Eg. subj. § 13–14, Advl § 35–57, 74–115, Subj. § 27.

rotmorfem, morfem som ensamt eller tillsammans med böjningssuffix kan utgöra ett självständigt ord: *på, och, att, trä, jämn, böj*. Rotmorfemet kan bilda avledningar tillsammans med avledningssuffix (*jämnhet*) och avledningsprefix (*ojämn*) eller sammansättningar tillsammans med andra ord (*jämntjock*).

rubrik, Icke satsf. men. § 47.

rumsadverbial, adverbial (i verbfrasen) som karakteriserar en aktion med avseende på rumslig placering (*befintlighet, *mål, *riktmärke, *utgångspunkt, *väg eller *sträcka). Advl § 48–54, 85–88.

råd, Huvudsatser § 7, 41. Jfr *uppmaning.

räckvidd, egenskap som reglerar hur vissa typer av ord, t.ex. negationer och vissa andra satsadverbial samt kvantitetsangivelser, skall tolkas i förhållande till varandra i en sats. Om en sats innehåller två räckviddsuttryck har det ena normalt större räckvidd och anger därmed tolkningsramen för det andra räckviddsuttrycket. En tendens är att det räckviddsuttryck som står först i satsen får störst räckvidd. I en sats som *Då fanns det inte många böcker att köpa* har negationen den större räckvidden ('Det var inte så att det fanns många böcker att köpa'), medan det i en sats som *Då fanns många böcker inte att köpa* normalt är kvantitetsuttrycket som har den större räckvidden ('I fråga om många böcker var det så att de inte fanns att köpa'). Eg. subj. § 16, Advl § 108–112, Satsens struktur § 13: b, Subj. § 29, Satsadvl § 83–86, Mod. hjälpsb § 2, Passiv § 12: 2, Satsbaser § 18.

räknebar, Subst. § 3. Jfr *individuativ.

räkneord, en ordklass, se kapitel 6. Räkneordet anger exakt antal (*grundtal) eller en exakt plats i en numrerad serie (*ordningstal).

samförekomma, förekomma i samma sats eller mening som ett annat uttryck.

samhörighet, Subst. § 13, Prep. § 25: 3e.

sammansatt, om flermorfemigt ord som bildats genom *sammansättning (a).

sammansatt tempus, tempus som bildas med *temporalt hjälpverb + en underordnad verbfras, t.ex. *perfekt, *pluskvamperfekt, *futurum, *futurum preteritum. Jfr *enkelt tempus (som endast bildas med suffix). Tempus § 1.

sammanskriva, skriva en sekvens av två eller flera ord som ett enda ord, utan mellanrum: *vemsomhelst* i stället för *vem som helst*. Jfr *särskriva.

sammansättning, (a) bildande av ett flermorfemigt lexikonord genom att ett lexikonord (förledet) fogas till ett annat lexikonord (efterledet). Förledets och efterledets lexikonord kan själva vara rotmorfem, avledningar eller sammansättningar: *lastbils-flak*, *disk-handduk*, *skrivnings-rättnig*. (b) ord som bildats genom sammansättning enligt (a). Sammansättningsens böjningsegenskaper bestäms normalt av efterledet, som också normalt är sammansättningsens semantiska kärna. Synonym: sammansatt ord. Jfr *ord, *avledning.

samordning, (a) bildande av en konstruktion där två (eller flera) led med samma syntaktiska funktionsmöjlighet förbinds – ofta via en *konjunktion – till en konstruktion med samma funktionsmöjlighet som för vart och ett av de ingående leden. Samordningen kan vara *additiv, *disjunktiv, *adversativ, *konklusiv eller *explanativ. (b) konstruktion som bildats genom samordning enligt (a). Kapitel 42 Samordning.

samtalsprinciper, grundläggande principer vilka samtalets parter tar för givna som gemensamma spelregler, t.ex. att yttranden skall vara relevanta (vettiga) i sammanhanget och att de skall vara lagom explicita (inte för kortfattade, inte för mångordiga). Samtalsprinciper gör det möjligt för talaren att uttrycka sig kortfattat och indirekt utan risk för att bli missförstådd: lyssnaren drar slutsatser ur det talaren säger, eftersom han via samtalsprinciperna vet att talaren säger precis vad som behövs för att lyssnaren skall begripa vad talaren vill säga. Lyssnaren kan därför t.ex. förstå vad talaren avser med metaforer (t.ex.: Jag gillar inte den där *korpralen* [om en icke-militär]). Lyssnaren kan också inse att talaren antyder en möjlig uppmaning när han frågar: *Är det inte väl varmt här?*

samtalsreglering, Interj. § 7, Icke satsf. men. § 25.

samtalsrum, annan beteckning för *talsituation. Jfr *deixis.

sannolikhet, Vb § 41, Satsadvl § 17–19, Tempus § 25, 42, Mod. hjälpvb § 2, 6–7, 12, 16–18, 21–22, Bisatser § 14, Huvudsatser § 105–107, Kompl. men. § 10: d. Jfr *fakticitet.

sats, konstruktion som består av subjekt (som kan saknas i vissa satstyper) och finit verbfras (predikatsled) samt optionellt vissa adverbial som hör till hela satsen. Flertalet satstyper har dessutom inledare (en *satsbas eller en *subjunktion). En sats med funktion som satsled i en annan sats kallas *bisats (underordnad sats). En icke underordnad sats kallas *huvudsats. Kapitel 28 Satsens struktur, kapitel 37 Bisatser, kapitel 38 Huvudsatser.

satsadverbial, adverbialt satsled som hänför sig till hela satsinnehållet eller till den språkhandling som uttrycks med satsen. Satsadverbialen kan ange t.ex. talarrens bedömning av propositionens sannolikhet eller önskvärdhet, dess relevans

för eller logiska relation till en annan sats eller språkhandling. Satsadverbialet kan också negera satsinnehållet i övrigt. Vissa satsadverbial fokuserar något av satsens led. Satsadverbialet placeras typiskt i satsens mittfält. Kapitel 30 Satsadverbial, Bisatser § 88. Jfr *modalt satsadverbial, *konjunktionellt satsadverbial, *negerande satsadverbial, *fokuserande adverb.

satsattribut, ibland efterställt attribut som består av en nominal bisats, t.ex.: det faktum *att han har slutat*. Nomfraser § 77.

satsbas, led som inleder vissa typer av satser och som dels har satsledsfunktion (subjekt, objekt, adverbial etc.) i satsen och dels anger en betydelse som är specifik för den inledda satstypen. Huvudsatser med satsbas är framför allt de *deklarativa och *kvesitiva (*Sekreteraren* har jag inte talat med. *Hur mycket* vet han?). Bisatser med satsbas är framför allt vissa *interrogativa, *relativa och *generaliserande (Jag undrar *hur mycket* han vet. Dessa är de personer *vilka* har inbjudits. *Hur mycket* han än vet så vet han inte allt). Jfr *subjunktion, som inleder en bisats men som inte har satsledsfunktion i bisatsens kärna. Kapitel 35 Satsbaser.

satsdel, annan beteckning för *satsled.

satsekvivalent, också **satsvärdig**, om icke-finit konstruktion som semantiskt och syntaktiskt erinrar om en huvudsats eller bisats. Den satsekvivalenta konstruktionen innehåller ibland två led som står i *nexusrelation till varandra, som subjekt och predikatsled i den finita satsen. Satsekvivalenta är ofta *aktionella nominalfraser, dvs. nominalfraser med nomen actionis eller nomen qualitatis som huvudord (Subst. § 15), adjektiv- och participfraser som predikativa attribut (Nomfraser § 53–54) eller fria predikativ (Predv § 46–52), infinitivfraser som nexusinfinitiver eller i fria adverbial (Inffraser § 9, 16), subjunktionsfraser (kapitel 26), vissa flerledade fraser (kapitel 27) samt olika slag av icke satsformade meningar (kapitel 39).

satsfläta, satsförbindelse där en satsbas i en överordnad sats har satsledsfunktion i en underordnad sats: *Henne tror jag inte att du har talat med*. Satsbaser § 10–16.

satsfogning, konstruktion som består av en överordnad sats med dess underordnade bisats. Satsfogningen benämns ofta efter den underordnade satsens semantiska typ. Den konditionala satsfogningen består alltså av en konditional bisats med dess överordnade sats: *Jag kommer om du vill*.

satsförkortning, (a) i denna grammatik endast *nominal satsförkortning. Nomfraser § 94, Flerl. fraser § 10. (b) annan beteckning för *satsekvivalent fras i allmänhet.

satskärna, den inre satsen exklusive dess inledande *subjunktion eller *satsbas: *om* [subjunktion] *hon läser Kafka* [satskärna], *vilka böcker* [satsbas] *hon läser just nu* [satskärna], *vem* [satsbas] *har du träffat* [satskärna]. Se kapitel 28 Satsens struktur, Bisatser § 4.

satsled, fras i dess syntaktiska funktion, t.ex. subjekt, objekt, adverbial. Kapitel 28 Satsens struktur. Se också *primärt satsled.

satsnegation, *negation som omfattar hel sats. Satsadvl § 81. Jfr *lednegation.

satsradning, ibland om sekvens av meningar vilka i skriven text avgränsas från varandra endast med komma och därigenom anges som mera samhöriga inbördes än med den omgivande texten. Jfr kapitel 40 Komplexa meningar.

satsschema, schema som åskådliggör ordningsföljden mellan satsens led. Satsens struktur § 2–3. Jfr *ordföljdsschema.

satsvärdig, detsamma som *satsekvivalent.

saxad böjning, böjning av ett verb som i någon eller några böjningsformer böjs enligt en konjugation och i återstoden av böjningsformerna enligt en annan, t.ex. *dyka, dök, dykt*. Vb § 63–66.

sekundär, särskilt om betydelse som (mer eller mindre tydligt) framstår som *överförd från uttryckets grundläggande (primära) betydelse.

semantisk, som har med betydelsen att göra; särskilt om ords lexikala betydelse och om satsers betydelse som en funktion av satsens syntaktiska struktur och de ingående ordens lexikala betydelse. Jfr *pragmatisk.

semantisk kongruens, kongruens som innebär att böjningen av ett predikativ eller valet av 3 pers. personligt pronomen rättar sig efter en referentiell egenskap hos predikationsbasen respektive hos korrelatets referent. Pron. § 38: 2, Predv § 13–14. Jfr *kongruens.

semantisk roll, detsamma som *roll.

semantiskt predikat, semantiskt element i propositionen som utsäger något om *predikationsbasen. Se *predikat.

sexus, biologiskt kön. Jfr *femininum, *maskulinum.

s-form, böjningsform av verbet där suffixet *-s* fogas till verbets finita eller infinita former: *körs, kördes, körts, köras*. S-formen används vid *passiv konstruktion eller för att bilda deponensverb (*deponens). Vb § 45–49, Passiv § 2–13, 26–28.

sidoordning, symmetrisk samordning, som kan bestå av flera led på samma nivå i valfri ordning. Sidoordning är vanligen additiv eller disjunktiv: *Per, Anders och Lisa; Per, Anders eller Lisa*. Samordn. § 2. Också om bildandet av en sidoordningskonstruktion.

singularis, *numerus som prototypiskt betecknar ental. Singularis kontrasterar mot *pluralis hos substantiv (Subst. § 43), adjektiv (Adj. § 52), perfektparticip (Pcp § 24–25) och vissa pronomen (Pron. § 10). Singularis är inte morfologiskt *markerad (dvs. anges inte med något suffix). Böjningsformen används inte bara för att ange ental utan också (i många fall) när distinktionen ental : flertal är irrelevant, t.ex. för *dividuativa substantiv: *grädd*, *kärlek*.

singulär, om substantiv som betecknar enstaka individ till skillnad från *kollektiv. Subst. § 7.

sinnelag, Adj. § 3 (ett adjektiviskt betydelsefält), 23.

sinnestämning, Adj. § 3 (ett adjektiviskt betydelsefält), Huvudsatser § 40.

självständig, (a) särskilt om adjektiv, particip eller adjektiviskt böjt pronomen som används i nominalfras utan substantiv eller substantiviskt pronomen som huvudord. Motsats: *förenad. Adj § 37, Pron § 16: 2, Pcp § 19, 36, Nomfraser § 19, 26, 34, Adjfraser § 65. (b) ibland om språkhandling som är direkt riktad till mottagaren, till skillnad från *stödjande språkhandling som främst har till syfte att supplera en självständig språkhandling. Kompl. men. § 10.

skala, Adj. § 9, Subjnfraser § 14.

skillnad, Pron. § 218, Adjfraser § 18, Subjnfraser § 3, 12, Bisatser § 107. Jfr *likhet, *överensstämmelse, *jämförelse.

skriftspråk, språkform som brukas i skrift, särskilt när den i något avseende skiljer sig från talspråk. Skriftspråkets olika stillägen kan grovt indelas i formellt skriftspråk, neutralt skriftspråk och ledigt skriftspråk.

skäl, Prep. § 25: 2a, Bisatser § 118, Samordn. § 45–46. Se också *kausalitet, *orsak.

sluten ordklass, ordklass till vilken sällan nya ord bildas eller inlånas.

slutfält, det tredje av de tre fält som den inre satsen ordföljdmässigt indelas i. Slutfältet omfattar större delen av predikatsledet: infinita verb, partikeladverbial, objekt, egentliga subjekt, predikativ, nexusinfinitiver, de flesta bundna och fria adverbial samt postponerade led. I slutfältet placeras vanligen satsens mest informativa led och det har därför också kallats innehållsfält. Satsens struktur § 6, 13.

slutsats, Satsadvl § 46, Mod. hjälpvb § 2, Samordn. § 45–46. Se också *konklusiv.

s-lös form, verbal böjningsform utan *s*-suffix, i motsats till **s*-form.

smeknamn, Egenn. § 7: 2, 9: 2.

social relation, Vb § 11: 2h (ett verbalt betydelsefält).

socialt handlande, Vb § 11: 2h (ett verbalt betydelsefält).

sortbetydelse, betydelsen hos en nominalfras som refererar till en underart av den art som substantivet betecknar, t.ex. *vin* i *Detta vin* [= denna vinsort] *är nytt på den svenska marknaden*. Subst. § 6: c. Jfr *artbetydelse, *individbetydelse.

s-passiv, passiv konstruktion med verbet i *s*-form eller verbets *s*-form i passiv konstruktion. Motsats: *perifrastisk passiv. Passiv § 2–13, 26–28.

species, en böjningskategori hos substantiv, adjektiv, perfektparticip och vissa pronomen. Species omfattar *obestämd form (omarkerad) och *bestämd form (med bestämdhetssuffix), t.ex. *bil* : *bil-en*, *stor* : *stor-a*. Subst. § 65–74, Adj. § 41, 62–63, Pron. § 10, 133, 213, 228 Anm., 230, 233, Pcp § 24.

specificerande betydelse, betydelsen hos en bisats som närmare beskriver en icke-propositionell aktant i den överordnade satsen. Bisatser § 15: 2. Jfr *konstituerande betydelse.

specifik, om viss referent vars existens talaren förutsätter och som talaren vanligtvis (men inte nödvändigtvis lyssnaren) kan identifiera. Pron. § 180–181, Nomfraser § 109.

Jfr *icke-specifik, *generisk. Också om verbfrasers eller satsers prototypiska aktionsart till skillnad från deras överförda generiska användning. Aktionsarter § 20.

språkbrukare, person som använder språket (genom att tala, lyssna, skriva eller läsa), särskilt den som har det som sitt förstaspråk eller eljest har (så gott som) full behärskning av det. Jfr *talare, *lyssnare.

språkhandling, språkligt utförd handling som har ett visst syfte och som kontrolleras av talaren samt medför ett mått av ansvar för vad som sägs. En viss sorts språkhandling innebär att talaren tar för givet att vissa villkor är uppfyllda och att han indirekt gör vissa åtaganden. Om t.ex. talaren utför språkhandlingen "fråga" i dess prototypiska användning, så bör den frågande inte själv känna till svaret men han bör vara intresserad av det, han bör räkna med att lyssnaren däremot kan känna till svaret och att denne inte ger upplysningen utan att bli ombedd etc. En lång rad olika slags språkhandlingar har fått särskilda språkliga utformningar i många språk: påståenden, uppmaningar, underställande frågor, sökande frågor, önskningar, hälsningar etc. Språkhandlingar, t.ex. uppmaningar, behöver dock inte uttryckas direkt utan kan antydast på olika sätt genom att talaren kan förutsätta lyssnarens förmåga att dra slutsatser ur vad som sägs ("att läsa mellan raderna"). Vissa sätt att utföra en språkhandling genom att skenbart utföra en annan är starkt konventionaliserade. Huvudsatser § 7.

språkhandlingskommentar, uttryck varmed talaren kommenterar en språkhandling eller dess villkor. Satsadvl § 23, Huvudsatser § 23–24, 46, 84, Samordn. § 28, 38.

språkhandlingsvillkor, Huvudsatser § 7, 22–23, 45. Jfr också Huvudsatser § 8I–84, IO9–III.

språksituation, detsamma som *talsituation.

språkvård, medvetna ansträngningar (från mer eller mindre auktoritativt håll) att förändra språkbruket (eller förhindra förändring) i syfte att uppnå (eller bibehålla) ett funktionellt språk.

stabil, om egenskap som kännetecknar predikationsbasen under en längre tid. Motsats: *temporär. Subst. § 2, Adj. § 4–5, Pcp § 28: c.

stam, den del av ett ord som tillsammans med ett avledningsaffix eller ett böjningssuffix utgör en avledning respektive en böjningsform. Avledningens eller böjningsformens stam kan oftast fungera utan affix som ett självständigt ord, t.ex.: *enhet*-lig, *enhetlig*-het, *o-lycklig*, *olycklig*-a, *bil*-ar, *bilar*-na, *läs*-te, *läste*-s.

stamvariant, en av de varianter som en stam kan manifestera sig som. Olika varianter av stammen kan vara obligatoriska i olika böjningsformer, t.ex.: *nyckel*-n, *nyckl*-ar; *gör*-a, *gör*-de.

standardspråk, språkvariant som kan användas av alla språkbrukare utan att förknippas med någon särskild del av språkområdet och som i allmänhet uppfattas som den mest korrekta varianten. Jfr *regional, *dialekt, *rikssvenska.

stark bibetoning, betoningsgrad som tillkommer en *betonad stavelse när denna inte har ordets starkaste betoning. Stark bibetoning har framför allt sistaledets betonade stavelse i sammansättningar: »*lastbils*« *flak*. Se också Förkortningar och notationer, avsnittet Uttalsangivelser.

starkt bitryck, annan beteckning för *stark bibetoning.

starkt verb, verb som böjs utan suffix i preteritum, t.ex. *skriva, skrev; bära, bar; sova, sov*. Vb § 56–60.

starktryck, annan beteckning för *huvudbetoning.

statisk, om aktion som utgör ett *tillstånd, dvs. är homogen och durativ och inte innebär någon förändring. Aktionsarter § 10, 15. Jfr *dynamisk.

stavelse, följd av språkljud som tillsammans utgör en rytmisk enhet med ett snort ljud som kärna (vanligen en vokal). Stavelsekärnan kan ensam utgöra en stavelse, men vanligen har den en eller flera konsonanter efter och/eller framför sig. Ett ord kan bestå av en eller flera stavelser: *bo-a-orm, öst-li-ga, läg-sta*.

stil, språkform som bl.a. placerar sig på en skala från formalitet och medvetenhet till intimitet och spontanitet. En grov indelning efter denna skala är i formell, neutral och ledig stil, eller (särskilt om talspråk avses) i formell, neutral och vardaglig stil. Formell stil kallas ofta hög; ledig eller vardaglig stil kallas ofta låg. Jfr *stilvärde, *stilart.

stilart, språkform som förknippas med olika användningssammanhang och som karakteriseras av vissa lexikala och syntaktiska preferenser, t.ex. litterär stil, religiös stil, juridisk stil.

stilvärde, egenskap hos ett uttryck som avspeglar dess användbarhet med avseende på stil och stilart. Ett ord eller en syntaktisk konstruktion som främst tillhör ledig stil sägs ibland ha lågt stilvärde, medan ett ord eller en syntaktisk konstruktion som främst tillhör formell stil sägs ha högt stilvärde.

struktur, inre uppbyggnad av ett ord, en fras, en sats eller en annan syntaktisk konstruktion.

sträcka, avstånd, normalt angivet i måttsenheter för längd, som tillryggaläggs vid en rörelse, t.ex.: *Hon gick två mil*. Advb § 3: 4g, Advl § 87.

styrning, det att ett leds böjningsform är beroende av lexikala egenskaper hos ett ord i samma sats eller mening. Ett substantiv som huvudord i en nominalfras styr genom sitt inneboende lexikala genus genusböjningen hos kongruensböjliga ord i nominalfrasen: *en grön stol, ett grönt bord*. Ett verb som stam i en böjningsform styr valet av böjningsvariant, t.ex. supinum *-it* gentemot *-t*: *far-it, åk-t*. En preposition styr i vissa fixerade uttryck genitiv i rektionen: *till skogs*. Jfr *kontroll, *valens, *kongruens, *tolkningskontroll. Traditionellt kallas också relationen mellan en preposition och dess rektion för styrning.

ställighet, egenskap hos ett valensbärande ord att förutsätta ett visst antal aktanter i olika roller. Ett *nollställt predikat förutsätter ingen referentiell aktant (som t.ex. i *Det snöar. Det är kallt*), ett *enställt predikat förutsätter en aktant (som t.ex.

i *Hon sover. Han är trött*), ett *tvåställigt predikat förutsätter två aktanter (som t.ex. i *Hon såg en häger. Han var vänlig mot mig*) etc.

stödjande språkhandling, en språkhandling som har till uppgift att stödja en annan, dominerande språkhandling genom att t.ex. förstärka, modifiera eller förtydliga den eller genom att ange dess adressat. De båda språkhandlingarna uttrycks normalt med intillstående meningar, ofta delmeningar i en komplex mening. Huvudsatser § 46, 85, Kompl. men. § 10.

stödsvokal, vokal som inte finns i ordets grundform men som uppträder t.ex. i sammansättningar av fonotaktiska skäl, t.ex. *-e-* i *skulderblad* (jfr *skuldra*). Subst. § 33: 2b.

subjekt, nominalt satsled som tillsammans med finit verbfras (predikatsled) bildar en finit sats, t.ex.: *Matchen var bra. Att gå på fotboll är tråkigt. Om det regnar spelar ingen roll*. Om subjektets huvudord är ett ord som böjs i nominativ och akkusativ, står det i nominativ, t.ex.: *Hon gillar TV-sporten*. Kapitel 29 Subjekt.

subjekt med infinitiv, annan beteckning för subjekt och *nexusinfinitiv i en sats där subjektet betecknar infinitivfrasens predikationsbas, t.ex.: *Hon påstods ha blivit förnämad*. Inffraser § 11. Jfr *objekt med infinitiv.

subjektiv genitiv, bundet possessivattribut som bestämning till *nomen actionis eller qualitatis, där possessivattributet har samma semantiska roll som subjektet i en semantiskt motsvarande finit sats, t.ex. *barnets uppvaknande* (jfr *Barnet vaknade upp*), *barnets klokhet* (jfr *Barnet var klokt*). Nomfraser § 13. Jfr *objektiv genitiv.

subjektsautonom, om verb vars subjekt inte har någon semantisk *roll i förhållande till verbet. Subjektsautonoma är t.ex. de *temporala hjälpverben och åtskilliga av de *modala hjälpverben. Motsats: *subjektsorienterad. Vb § 8.

subjektsform, annan beteckning för *nominativ.

subjektsorienterad, om verb vars subjekt har en semantisk *roll i förhållande till verbet. De flesta verb är subjektsorienterade. Motsats: *subjektsautonom. Vb § 8.

subjektspredikativ, predikativ med subjektets referent som predikationsbas. Om subjektspredikativets huvudord är adjektiviskt, kongruensböjs det vanligen i genus och numerus efter subjektet, t.ex.: *Han har gått arbetslös i ett år nu*. De har gått *arbetslösa* i ett år nu. Predv § 16–31, 46–52.

subjektsregeln, den normativa regel som föreskriver att vissa fraser skall ha subjektets referent som predikationsbas (så t.ex. vissa infinitivfraser och fria predikativ). Enligt subjektsregeln är *Han stängde fönstren för att få det lite varmare* korrekt men inte *Fönstren stängdes för att få det lite varmare*. Predv § 49, Inffraser § 26–31.

subjektstvång, kravet att en finit sats normalt skall ha ett led med den syntaktiska funktionen som subjekt. Om det aktantled som har subjektets semantiska egenskaper syntaktiskt står som bunden verbbestämning eller om satsen saknar ett sådant aktantled fungerar i dess ställe ett *expletivt pronomen som subjekt i vissa satstyper: *Det dansades och åts hela natten*. Subj. § 10, 18–25.

subjunktion, en ordklass, se kapitel 11. Subjunktionen inleder en bisats (eller i

vissa fall en *subjunktionsfras) utan att vara satsbas, dvs. utan att ha satsledsfunktion i satsen, t.ex.: Jag kommer *om* du vill. Det regnar *fastän* solen skiner. Subjunktionen tar bisatskärnan som bestämning (*rektion).

subjunktionsfras, icke-finit konstruktion som inleds av *subjunktion, t.ex. *ehuru redan pensionerad, såsom varande din chef, än sin syster*. Kapitel 26 Subjunktionsfraser.

substantiv, en ordklass, se kapitel 2. Substantiv böjs i *species (med suffixen *-(e)n*, *-(e)t*, *-(n)a*), *kasus samt vanligen också i *numerus. De fungerar som huvudord i nominalfraser och betecknar prototypiskt varelser, ting och material men kan också mindre typiskt (i likhet med adjektiv) beteckna egenskaper och (i likhet med verb) händelser m.m.: *katt, mejsel, buske, mjölk, avund, vinst*.

substantivavledd, avledd av substantiv som stam: *sand-a, sand-ig*. Subst. § 19: b, Adj. § 27: 2, 29, Vb § 16.

substantiverad, (a) om egennamn som används inte om en unik individ utan om en typ av referenter som har en eller flera gemensamma egenskaper: *en äkta Lagerberg* (Egenn. § 4), (b) ibland om adjektiv som genom *ordklassbyte övergått till substantiv (t.ex. *liberal-en*) eller som används *självständigt (t.ex. *mina bekant-a*) (Subst. § 18: 1, Adjfraser § 65).

substantivfras, nominalfras med substantiv som huvudord.

substantiviskt pronomen, pronomen med funktion som huvudord i nominalfras och utan adjektivisk böjning, t.ex. *du, vad, man*. Pron. § 11, 16.

suffix, morfem som inte kan utgöra ett självständigt lexikonord utan används antingen som sistaled i avledningar (*avledningssuffix, i ord som *grå-het, sand-ig, gul-na*) eller för att bilda böjningsformer av ett ord (*böjningssuffix, i ord som *film-er, snabb-t, läs-te, skriv-it*). Jfr *affix, *prefix.

suffixkomparation, *komparation med suffixen *-(a)re* och *-(a)st*: *duglig-are, duglig-ast; hög-re, hög-st*. Motsats: *perifrastisk komparation: *mera duglig, mest duglig*.

superlativ, en komparationsform av adjektiv samt av vissa pronomen, particip och adverb: *störst, flest, lärdast, oftast*. I stället för med suffix kan vissa av de komparerbara orden bilda perifrastisk superlativ: *mest praktisk*. Ett adjektiv i superlativ anger prototypiskt att predikationsbasen har den betecknade egenskapen i högre grad än andra medlemmar av en underförstådd eller specificerad mängd där predikationsbasen också ingår. Adj. § 42, 46, Pron. § 10, 155, 158, 226, Pcp § 23, Advb § 12, Nomfraser § 44–48.

supinum, infinit verbform som används tillsammans med verbet *ha* för att bilda de sammansatta tempus *perfekt och *pluskvamperfekt samt *perfekt infinitiv, t.ex. *ritat, ställt, nått, bjudit, sovit*. Vb § 44.

supinumfras, fras med ett verb i supinum som huvudord. Vbfraser: Allm. § 16.

supinumstam, den stamvariant av starka verb som används i supinum såsom t.ex. *sprung-* i *sprung-it* (jfr *spring-er, sprang*). Vb § 56. Jfr *presens-infinitivstam, *preteritumstam.

suppletiv, om böjning där en eller flera böjningsformer med en viss böjningsstam ersätts med böjningsformer med en annan synonym böjningsstam som kanske bara finns i just dessa böjningsformer. Exempel: *liten, lill-, mind-; vara, är; gärna, hell-*. Suppletiv böjning kan sägas föreligga också när en avledning utbyts mot en annan i böjningen: *verkan : verkning-ar, predikan : predikning-ar*.

suppositiv huvudsats, huvudsats som utgörs av en *af-sats inledd med (*tänk*) *om* och som prototypiskt uttrycker ett antagande eller en uppställd *hypotes: *Tänk om aktierna fortsätter att sjunka!* Huvudsatser § 102: b, 107.

supradental, annan beteckning för *retroflex.

svag bibetoning, betoning som tilldelas en eljest obetonad stavelse av rytmiska skäl, för att undvika att två eller flera obetonade stavelser kommer att stå intill varandra. Sista stavelsen i *fötterna* är sålunda något mera betonad än sista stavelsen i *tårna*. I ett ord som *karakteristisk* får gärna någon av de två första obetonade stavelserna en svag bibetoning.

svagt referentiell, om nominalfras som i huvudsak har beskrivande funktion och inte tydligt används för att peka ut en verklig eller tänkt referent, t.ex.: *De dansar gärna långsam vals*. Nomfraser § III–II7.

svagt verb, verb som böjs med suffix i preteritum, t.ex. *mura, murade; köra, körde; tänka, tänkte; sy, sydde; svälja, svalde*. Vb § 50–55.

svansdubbling, annan beteckning för *final dubbling.

svar, se *respons.

svarsord, interjektion som prototypiskt anger svar på underställande fråga, t.ex. *ja, jo, nej*. Interj. § 6, 8.

sverigesvenska, standardsvenska och dess regionala varianter i Sverige (gentemot *finlandssvenska).

sviken förväntan, *Satsadvl* § 43, *Bisatser* § 128, *Samordning* § 35. Jfr *otillräckligt hinder, *premiss.

svordom, *Subst.* § 27 not 2, *Pron.* § 114, 191 not 2, *Interj.* § 3, *Adjfraser* 12: a, *Satsadvl* § 12 not 1, 20, 26, 66 not 1, 76 not 1, *Huvudsatser* § 60.

svävande framställning, återgivande av tal eller tankar med *referatmening(ar) utan anförande sats(er). Se *dold anföring.

sydsvenska, språkbruk i Sydsverige, dvs. särskilt i Skåne med angränsande landskap.

syfte, se *avsikt, *ändamål.

syftning, relationen mellan ett anaforiskt uttryck (eller ett underförstått eller utelämnat led) och dess *korrelat.

syftningsram, den syntaktiska ram inom vilken korrelatet till ett bundet anaforiskt uttryck återfinns. *Pron.* § 86–96, 101.

symmetrisk, särskilt om samordning där samordningsleden kan byta plats utan att betydelsen ändras, t.ex.: Jag ska ringa till *Mats* {och/eller} *Camilla*. Samordn. § 2.

synonymi, förhållandet att två uttryck (som skiljer sig åt i fråga om stavning och uttal) har (så gott som) samma betydelse. De båda uttrycken sägs vara synonyma. Jfr *polysemi, *homonymi, *hyperonym, *hyponym.

syntagm, annan beteckning för *fras, *konstruktion.

syntax, systemet av regler för hur böjda och oböjda ord fogas samman till fraser och satser.

synvinkel, särskilt framställning av sakförhållanden sådana de kunde uppfattas av någon av textens personer med avseende på deixis, värderingar, perspektiv m.m. (i stället för av talaren). Anf. men. § 18.

särskilt satsadverbial, annan beteckning för *fokuserande satsadverbial.

särskriva, skriva en sekvens av två eller flera ord med mellanrum mellan orden i stället för att skriva dem som ett enda ord: *vem som helst* i stället för *vemsomhelst*. Jfr *sammanskriva.

sättsadverbial, *aktionsbeskrivande adverbial som anger sättet för en aktion, t.ex.: arbeta *noggrant och med övertygelse*. Advb § 3: 2, Adjfraser § 45–47, Advl § 55, 75, Advbfraser § 5.

sökande fråga, fråga som innehåller ett element med öppen betydelse och/eller referens och som går ut på att få detta element närmare specificerat av lyssnaren. Sökande fråga anges prototypiskt med kvesitiv huvudsats: *Vems cykel är detta? Hurdan cykel har du?* Huvudsatser § 74.

talakt, annan beteckning för *språkhandling.

talaktsadverbial, ibland *satsadverbial som uttrycker en kommentar till själva språkhandlingen. Satsadvl § 23.

talarattityd, Advb § 3: 8, Satsadvl § 16, Icke satsf. men. § 24: a.

talare, i denna grammatik sändare vid all språklig kommunikation (alltså också skribent). Jfr *lyssnare, *talsituation.

talhandling, detsamma som *språkhandling.

talsituation, omständigheterna då ett yttrande fällt och uppfattas: tidpunkt, plats, närvarande personer, fysisk omgivning, vad som hänt omedelbart förut etc. I denna grammatik används "talsituation" även om skrivsituationer, fastän situationen då kan vara mera svårdefinierad, bl.a. därför att tiden för skrivandet inte är densamma som tiden för läsandet.

talspråk, språkform som brukas när man talar, särskilt när den i något avseende skiljer sig från skriftspråk. Talspråkets olika stillägen kan grovt indelas i formellt talspråk, neutralt talspråk och vardagligt talspråk.

talögonblick, tidpunkt då ett yttrande fällt och oftast också tolkas. Jfr *yttrande-tid, *nutid.

tankesubjekt, ibland uttryck som betecknar ett icke-finit leds *predikationsbas.

tecken, fast kombination av ett synligt och/eller hörbart uttryck och ett innehåll (betydelse). Språkets minsta tecken är *morfemet.

teckenrelation, Vb § 11: 3c (ett verbalt betydelsefält).

tema, (a) det som ett påstående handlar om (samt den del av meningen som uttrycker detta). Motsats: *rema. Från temat kan avskiljas upplysningar av bakgrundskaraktär, t.ex. tid, rum och andra omständigheter som så att säga sätter scenen för vad som påstås om vad (*bakgrund). Meningens tema anges ofta med subjektet. Satsens struktur § 13: a, Subj. § 30, Passiv § 12: 1, 23, Satsbaser § 18, Annex § 9. Jfr också *känd, *aktuell, *informationsstruktur. (b) annan beteckning för den semantiska rollen *föremål för en aktion.

tematisk, som utgör eller ingår i yttrandets *tema. Se också *tematisk tid.

tematisk tid, den tid som en sats handlar om, t.ex. nutid (som omfattar talögonblicket) eller en given tid i det förflutna. Tempus § 2, 4.

temporal bisats, vanligen adverbial bisats som anger tiden för den överordnade satsens aktion, t.ex.: Hon gick *innan jag kom*. Bisatser § 99–105.

temporal relativsats, relativ bisats som inleds med *när* eller *då* och som semantiskt ingår i systemet av temporal bisatser, t.ex.: Hon gick *när jag kom*. Bisatser § 35. Jfr *lokal relativsats.

temporal subjunktion, subjunktion som anger tidsrelation mellan aktionerna i en temporal bisats och dess överordnade sats, t.ex. *innan*, *medan*, *tills*. Konjn, subjn, infm. § 8: h.

temporalt hjälpverb, hjälpverb som har till huvudfunktion att ange att en underordnad verbfras' aktion infaller tidigare eller senare än den tid som hjälp verbet självt refererar till. Tempus § 19–31. Se också *futura hjälpverb, *perfektuella hjälpverb.

temporär, om egenskap som tillfälligt kännetecknar predikationsbasen. Motsats: *stabil. Adj. § 4–5.

tempus, grammatisk kategori som anger en aktions tid i förhållande till talögonblicket eller till en annan tidpunkt som i sin tur är relaterad till talögonblicket. Tempus anges antingen av en finit böjningsform av ett verb (*enkelt tempus) eller av en kombination av enkelt tempus och ett *temporalt hjälpverb som konstrueras med ett underordnat verb i infinitiv form (*sammansatt tempus). Kapitel 31 Tempus.

tempusförskjutning, det att preteritumtempus används med förskjuten tidsreferens för att ange att aktionen är osannolik eller irreell. Exempel: Även om han *hade suttit* i New York nu ... Även om han *satt* i New York nu ... Jag skulle inte vilja att han *var* här nu. Tempus § 42–49.

tendentiellt hjälpverb, hjälpverb som anger att en aktion är nära att inträffa, t.ex. *tendera*, *riskera*. Vb § 9: e.

text, längre sammanhängande yttrande med en viss innebörd och ett visst syfte i en viss talsituation. "Text" används i denna grammatik om såväl skriftliga som muntliga yttranden.

textgränsmarkör, Samordn. § 39. Se också *diskursmarkör.

textord, också **löpord**, vart och ett av de böjda eller oböjda *ord som utgör en föreliggande talad eller skriven text. I den skrivna texten avgränsas textorden med mellanrum.

textuell funktion, en huvudsats' möjlighet att samförekomma med uttryck för andra språkhandlingar i den närmaste kontexten. Ett exempel på textuell funktion hos frågor (t.ex. en interrogativ huvudsats) är att de förutsätter uttryck för svar (t.ex. en deklarativ huvudsats). Huvudsatser § 8. Jfr också Kompl. men. § 10.

textvärld, den värld som etableras i texten. Textvärlden kan vara en avbildning av verkligheten, eller den kan vara hypotetisk eller fiktiv.

tidfästa, ange tidpunkten för en aktion (t.ex. i motsats till att bara ange utsträckning i tid). Tidfastning kan ske genom att talaren mer eller mindre exakt direkt eller indirekt anger ett ställe på tidslinjen (*referenstid), t.ex. *nu, snart, i går, 1918, i juli*. Advb § 3: 3a, Prep. § 22: a, Konjn, subjn, infm. § 8: h, Nomfraser § 12: d, Predv § 51, Advl § 90–100, Tempus § 2–6, Bisatser § 99. Jfr *duration.

tidsadverbial, adverbial som anger tidpunkten för en aktion eller karakteriserar aktionen tidsligt på annat sätt, t.ex. med avseende på varaktighet, tidsåtgång, upprepning eller frekvens. Advl § 89–112.

tidssubstantiv, substantiv som anger *kalenderenhet, *mått för tid samt mer allmänna enheter för tid: *tid, tillfälle, tidpunkt, period, gång* etc.

tidsåtgång, den tid det tar för en avgränsad aktion att fullbordas. Tidsåtgång anges vanligen med adverbial som består av prepositionen *på* + en nominalfras som anger antal måttsenheter för tid: *på tre timmar*. Advl § 105. Jfr *varaktighet, *duration.

tillordning, relation mellan två led i en konstruktion där ingetdera ledet är överordnat det andra, t.ex. *nexusrelation.

tillstånd, detsamma som *statisk aktion.

tilltalsord, ord som betecknar lyssnaren.

tillåtelse, Huvudsatser § 41. Jfr *uppmaning.

tilläggsled, annan beteckning för *fri bestämning till verbet.

tiotalord, ibland grundtal för 10, 20 etc. upp till 90. Räkn. § 5.

titel, Egenn. § 20, Pron. § 27, Icke satsf. men. § 13.

tolkningskontroll, det att ett led avgör tolkningen av ett annat led. Tolkningskontroll föreligger sålunda när det kontrollerande ledet visar vilken referent som avses med ett anaforiskt uttryck som t.ex. ett reflexivt pronomen: *Vi trodde inte på Fredriks löfte till sina släktingar* (Fredriks visar vems släktingar löftet ges till). Också

vid ett utelämnat eller underförstått led (t.ex. i en infinitivfras) kan dess betydelse eller referens kontrolleras av ett led högre upp i satsens struktur: *Vi gav honom en ny fåtölj att sitta och läsa i* (objektet *en ny fåtölj* visar vad som är underförstådd rektion till prepositionen *i* i infinitivfrasen). Icke satsformade konstruktioner saknar ibland inom sig ett led som anger predikationsbasen men kan tolkas med hjälp av ett kontrollerande led högre upp i strukturen: *Eva lovade Carl att komma* (subjektet *Eva* anger infinitivfrasens predikationsbas); *Eva förbjöd Carl att komma* (objektet *Carl* anger predikationsbas för infinitivfrasen). Jfr *syftning, *kontroll, *styrning, *valens.

tonaccent, melodikurva som kan särskilja ord med olika betydelse men i övrigt lika uttal. Svenskan har två tonaccenter, *accent 1 (akut accent) och *accent 2 (grav accent): *¹steg-en* gentemot *²stege-n*, *för-¹gifta* gentemot *för ²gifta*. Åtskillnaden mellan accent 1 och 2 finns i de flesta sverigesvenska språkvarianter men den realiseras på olika sätt i olika regionala varianter. Vissa ord växlar mellan accent 1 och 2: *kol¹lega*, *kol²lega*; *¹Japan*, *²Japan*. Jfr *betoning. Se också Förkortningar och notation, avsnittet Uttalsangivelser.

tonande, om ljud som uttalas med stämbandston. Alla vokaler är tonande, och dessutom åtskilliga konsonanter, t.ex. normalt de som stavas *r, l, m, n, ng, v, j, b, d, g*. Motsats: *tonlös.

tonlös, om ljud som uttalas utan stämbandston. Tonlösa är t.ex. de konsonanter som stavas *p, t, k, f, s, sj, tj* och *h*. Vid *assimilation kan vissa annars tonande konsonanter (t.ex. de som stavas *v, j, b, d, g*) mista sin stämbandston. Motsats: *tonande.

topik, annan beteckning för en sats' *tema.

totalitetsadverb, kvantitativt adverb som anger att aktionen gäller utan undantag i fråga om tid, plats eller annat avseende, t.ex. *alltid, överallt, alldeles*. Advb § 35.

totalitetspronomen, kvantitativt pronomen som anger att nominalfrasens referens, sådan denna i övrigt anges, gäller utan undantag, t.ex.: *alla* böckerna, *båda* böckerna, *hela* boken. Pron. § 121–134.

transitiv, om verb som normalt konstrueras med objekt, t.ex. *visa, finna, påstå, beröva*. Vb § 28, Obj. § 6, 9. Jfr *intransitiv, *monotransitiv, *bitransitiv.

transport, Obj. § 19: 1b, 24: b.

trekonsonantregeln, tendensen att undertrycka den mittersta konsonanten i en sekvens av tre konsonanter: *idealis(k)t, all(t)så*.

treställig, om valensbärande ord som förutsätter tre *inre roller, t.ex. *arg* (*X är arg på Y för Z*), *förebrå* (*X förebrår Y för Z*). Jfr *ställighet, *valens.

tryck, annan beteckning för *betoning.

tryckaccent, annan beteckning för *betoning.

tryckstark, annan beteckning för *betonad.

trycksvag, annan beteckning för *obetonad (inklusive svagt betonad).

tung, särskilt om konstruktion som i sitt syntaktiska sammanhang är lång, betonad

och/eller semantiskt komplex och/eller uttrycker satsens *rema. Ett tungt led utgörs ofta av en underordnad sats eller av ett led där en underordnad sats ingår som bestämning. Postp. led § 4, Satsens struktur § 13: c.

tvåledad, om konstruktion som består av två led vilka inte är syntaktiskt över- eller underordnade varandra. Jfr *flerledad.

tvåledad huvudsatsekvivalent, *huvudsatsekvivalent bestående av två obligatoriska led som vart för sig annars skulle kunna utgöra primära satsled i en sats: *Varför detta oväsen? Lycklig den som slipper*. I många fall står leden semantiskt i *nexusrelation till varandra: *Jag gifte mig! Förbjudet att röka*. Utöver dessa led kan huvudsatsekvivalenten innehålla ett eller flera optionella led. Icke satsf. men. § 37–47.

tvåställig, om valensbärande ord som förutsätter två *inre roller, t.ex. *elak* (*X är elak mot Y*), *se* (*X ser Y*). Jfr *ställighet, *valens.

typ, särskilt sort eller klass av företeelser till skillnad från ett enstaka exemplar av klassen (en individ). Subst. § 6. Jfr: *arbetydelse, *individbetydelse, *sortbetydelse.

täckt anföring, också **täckt tal**, återgivande av tal eller tankar med *referatmening(ar) utan anförande sats(er). Se *dold anföring.

undantag, Prep. § 39: a, Konjn, subjn, infm. § 5 Anm., Prepfraser § 3: b, Samordn. § 47.

underart, se *sortbetydelse.

underförstådd, om led som under vissa betingelser obligatoriskt saknar uttryck i en konstruktion men som ändå indirekt påverkar strukturen semantiskt och syntaktiskt. Det underförstådda ledets betydelse måste identifieras av lyssnaren för att satsen skall kunna få en komplett tolkning. Exempel där det underförstådda ledet anges med [-]: *Den stolen är skön att sitta i* [-]. *Henne sa han att han inte ville träffa* [-]. Inf Fraser § 24, Prepfraser § 10, Satsbaser § 10–15. Jfr *lucka, *utelämnad.

underordnad, om led som är bestämning till ett huvudord i en konstruktion. I följande exempel är satsen *att jag vet att hon kommer* underordnad (verbet *tror* i) satsen *Han tror inte* och satsen *att hon kommer* är underordnad (verbet *vet* i) satsen *att jag vet: Han tror inte att jag vet att hon kommer*. Motsats: *överordnad.

underordnande konjunktion, annan beteckning för *subjunktion.

underställande fråga, fråga varmed talaren ber lyssnaren avgöra sanningshalten hos den proposition som frågan presenterar: *Har du redan ätit? Ny här i stan?* Den underställande frågan kan alltså kortast besvaras med svarsord som *ja* eller *nej*. Den underställande frågan uttrycks typiskt med en rogativ huvudsats. Huvudsatser § 75.

undran, Huvudsatser § 24, 72–73.

unikt identifierbar, Subst. § 72, Pron. § 3, Nomfraser § 10, 96–106.

upplevare, *aktant som erfar något med sina sinnen eller som är bärare av kunskap, känsla, förhoppning, önskan, vilja etc. utan att själv kunna kontrollera dessa

psykiska processer, t.ex.: *Hon* är nöjd med resultatet. Resultatet förvånade *henne*. *Hon* märkte ingenting. Tanken förefaller *mig* intressant. Adj. § 16–17, Vb § 6: 1, Pcp § 3: a, b, Prep. § 25: 4c, Vbfraser: Allm. § 23: 1b, Obj. 19: 1e och 3a, 24: c, Advl § 82, Subj. § 27.

uppmaning, språkhandling varmed talaren försöker få lyssnaren att utföra en handling eller iakttä ett visst förhållningssätt: *Kom hit! Var lugn! Ut med er!* Uppmaningen uttrycks typiskt med en direktiv huvudsats som anger den handling som talaren uppmanar till. Uppmaningar kan indelas i befallningar, vädjanden, erbjudanden och råd. Vb § 40, Interj. § 4, Huvudsatser § 39–53, Icke satsf. men. § 33, 44.

ursprung, annan beteckning för *utgångspunkt.

urval, se *partitivt attribut, *partitiv apposition, *del, *helhet.

urvalsmängd, den mängd referenter som en nominalfras anger ett urval av. Ibland förutsätts det att urvalet sker ur mängden av alla referenter som passar in på beskrivningen (generisk urvalsmängd): *många böcker* ('många böcker av alla böcker'), men oftare förutsätts en given mängd av referenter som passar in på beskrivningen (specifik urvalsmängd): *många böcker* ('många böcker av en given mängd böcker', t.ex. på en viss arbetsplats).

usuellt hjälpverb, hjälpverb som anger att aktionen upprepas regelmässigt, t.ex. *bruka, pläga*. Vb § 9: b.

utbrutet led, led som är korrelerat till den relativa bisatsen vid *utbrytning, t.ex.: Det var *min syster* som ringde till kommunen. Då var det *spela kort* jag helst ville.

utbrytning, konstruktion av typen "det är X som Y", där talaren med det utbrutna ledet X uttömmande anger vem eller vad som Y. Talaren förutsätter att lyssnaren vet att den relativa bisatsen är sann om någon eller något men inte om vem eller vad den är sann: *Det är bilen som han inte vill sälja*. Bisatser § 38–40.

utbrytningskomplement, den relativa bisatsen i en *utbrytning.

utelämnad, om led som kan suppleras utan att satsen blir ogrammatisk, ofta med hjälp av kontexten: *Han hade en häst flera år innan vi köpte en* Ø. Utelämnningen sker genom *ellips. Kapitel 43 Ellips. Jfr också *underförstådd, *lucka.

utgångspunkt, Subst. § 14: g, Advb § 3: 4f, Prep. § 16, Advl § 50. Jfr *riktning.

utral, som har genus *utrum. Jfr *neutral.

utrum, (a) en morfologiskt ommarkerad genusform hos adjektiv, perfektparticip och adjektiviska pronomen i singularis: *grön* (gentemot *grön-t*), *sådan* (gentemot *sådan-t*). (b) ett lexikalt *genus hos substantiv och egennamn som styr valet av böjningsform hos kongruensböjliga ord och suffix enligt (a). Subst. § 40–41, Egenn. § 15. Exempel: *sten-en* (substantivet *sten* har det lexikala genus utrum och utlöser formen *-en* av bestämdhetssuffixet), *en grå sten* (substantivet *sten* med dess lexikala genus utrum utlöser formen *grå* hos adjektivet), *Vättern är djup* (egennamnet *Vättern* har det lexikala genus utrum och utlöser formen *djup* hos predikativet). Subst. § 40–41, 66, Egenn. § 15, Adj. § 52, 64–66, Pron. § 10: a, Pcp § 24–25. Jfr *neutrum.

utsatt, också **explicit**, om element som är uttryckt (har fysisk representation) i en viss fras eller sats. Jfr *utelämnad, *underförstådd.

utspel, språkhandling som förutsätter *respons. Huvudsatser § 8.

uttryck, (a) språkligt tecken (t.ex. ett ord eller en syntaktisk konstruktion), (b) skriven eller talad manifestation av ett språkligt tecken i motsats till tecknets innehåll (betydelse).

utvidgad fras, tvåledad fras där det ena ledet är *själv* eller ett adverbialt led och det andra ett predikativt, appositionellt eller rumsbetecknande led, t.ex.: *Själv norr-länning* hade han inte svårt att förstå de nyinflyttades utanförskap. *Redan då ytterst frispråkig* väckte han en del uppeende. Flerl. fraser § 9.

utvidgad sats, sats inklusive annex i *förfält och/eller *efterfält. Satsens struktur § 2, II, 12, Kapitel 36 Annex.

vag, (a) om semantisk eller syntaktisk kategori som är oprecist avgränsad, (b) om gräns mellan kategorier som är oklar eller för vissa instanser upphävd så att dessa inte entydigt kan föras till den ena eller andra kategorin.

valens, de semantiska eller syntaktiska krav som ett ord (särskilt substantiv, adjektiv eller verb) har på sin omgivning. (a) Semantisk valens är det valensbärande ordets krav på semantisk *roll hos aktanterna. Ett verb som *finna* förutsätter en aktant som finner och en aktant som blir funnen, ett adjektiv som *vänlig* förutsätter en aktant som har egenskapen och en aktant som den riktas mot, ett substantiv som *lock* förutsätter en aktant som täcks av locket etc. Subst. § 12–15, Adj. § 14–24, Vb § 4–10, Pcp § 3, Vbfraser: Allm. § 23–24. (b) Syntaktisk valens är det valensbärande ordets konstruktionsschema, dvs. det sätt varpå aktanterna anges just vid detta ord och i vilken mån aktanterna obligatoriskt måste anges vid just detta ord. Den syntaktiska valensen vid ett verb säger således vilken aktant som uttrycks med subjekt och vilka av de eventuella andra aktanterna som anges med objekt eller med bundna adverbial och i så fall med vilken preposition det bundna adverbialt inleds. Vid verbet *älska* anges den upplevande med subjekt och föremålet med objekt, vid verbet *behaga* anges föremålet med subjekt och den upplevande med objekt. Vid verbet *låna* i en betydelse anges låntagaren av subjektet och långgivaren av en *av*-fras som bundet adverbial. I en annan betydelse av verbet blir långgivaren subjekt och låntagaren anges med indirekt objekt eller med en *till*-fras som bundet adverbial. Det (ut)lånade anges i båda fallen med objekt. Vbfraser: Allm. § 5–6, Pcpfraser § 4–5. Jfr också Nomfraser § 55–58, Adjfraser § 22–44. Den syntaktiska valensen omfattar också krav på vilken syntaktisk kategori som uttrycken för verbets aktanter tillhör: nominalfraser, prepositionsfraser, nominala bisatser, verbfraser etc. I många fall innebär den syntaktiska valensen mera speciella inskränkningar såsom att bestämningen endast får vara en viss typ av nominalfras, en viss typ av nominal bisats, en viss preposition med en viss typ av rektion, supinumfraser (inte infinitivfraser), infinitivfraser med (inte utan) infinitivmärke etc. Också en lexikaliserad *verbförbindelse kan vara bärare av valens. Jfr *kontroll, *styrning.

valensbunden, om bestämning som omfattas av det överordnade ordets *valens. Objekt och bundna adverbial är t.ex. valensbundna led.

varaktighet, den tid under vilken en i sig oavgränsad aktion pågår. Varaktighet anges vanligen med adverbial som består av den optionella prepositionen *i* + en nominalfras som anger antal måttsenheter för tid: (i) *tre timmar*. Advb § 3: 3b, Prep. § 22: b, Advl § 104, Aktionsarter § 11. Jfr *duration, *durativ, *tidsåtgång.

vara-passiv, *passiv konstruktion med hjälpverbet *vara* + perfektparticip. Passiv § 14–23, 25, 29.

vardaglig, om stilvärde som kännetecknar ord eller konstruktionstyper vilka används framför allt i muntliga informella sammanhang.

variant, den ena av två formellt besläktade uttrycksformer som har samma betydelse, t.ex. *dra* : *draga*; *ner* : *ned*. Jfr *kortform, *stamvariant.

verb, en ordklass, se kapitel 7, t.ex. *veta*, *dricka*, *somna*, *bli*. Verben böjs i bl.a. tempus och diates och fungerar som huvudord i finit eller infinit verbfras. De betecknar olika slag av *aktioner, prototypiskt dynamiska.

verbal, (a) om uttryck som utgörs av ett verb, t.ex. verbalt rotmorfem, (b) om betydelse eller funktion som är karakteristisk för verb, t.ex. verbal betydelse, (c) om uttryck som (i funktion eller betydelse) liknar ett verb, t.ex. *verbalt particip.

verbalabstrakt, annan beteckning för *nomen actionis som är avlett av ett verb.

verbalt particip, particip med verbliknande funktion och betydelse. Pcp § 2.

verbavledd, om avledning vars stam är ett verb, t.ex. *löp-ning* av *löpa*. Subst. § 15, 19: d, Adj. § 27: 1, Vb § 17, 24.

verbfras, fras med verb som huvudord. Kapitel 16 Verbfraser: Allmänt.

verbförbindelse, konstruktion som består av ett verb och en bestämning till verbet och som har en enhetlig, lexikaliserad betydelse. Verbförbindelsen fungerar i förhållande till verbets övriga bestämningar (dvs. med avseende på semantisk och syntaktisk valens) ofta som ett enkelt verb. Verbförbindelser har vanligen strukturen verb + partikeladverbial, verb + reflexivt objekt eller betydelsefattigt verb + objekt (eller bundet adverbial) med nomen actionis eller qualitatis: *äta upp*, *ånga sig*, *ta plats*, *falla i sömn*. I fråga om ordföljd och böjning skiljer sig inte den lexikaliserade verbförbindelsen från motsvarande icke-lexikaliserade verbfraser. Sålunda kan verbet böjas och verbfrasens led skiljas åt av andra satsled, t.ex.: *Ät nu upp maten. Varför ångrade han sig?* Sedan föll han i djup sömn. Vbfraser: Allm. § 3–4, 8–9.

verbkedja, sekvens av verb som uppstår när ett verb överordnas en verbfras vars huvudord är överordnat ett annat verb etc. Exempel: <skulle <vilja <ha <försökt <sluta <röka de här starka cigaretterna>>>>> [där *skulle* är hela verbfrasens huvudord].

vilja, Mod. hjälpvb § 5.

villkor, Advb § 3: 6, Prep. § 25: 2c, Konjn, subjn, infm. § 8: g, Predv § 52: b, Advl § 113: e, Tempus § 43, Bisatser § 131, Kompl. men. § 9: e. Jfr *konditional.

vilsledande premiss, Konjn, subjn, infm. § 8: d, Advl § 113: d, Satsadvl § 43, Bisatser § 128, Samordn. § 35.

vokal, ljud som utgör stavelsekärna och som bildas med fri passage för luftströmmen genom munnen. Svenskans vokaler stavas *a, o, u, å, e, i, y, ä, ö*. Se Förkortningar och notation, avsnittet Uttalsangivelser.

vokalväxling, det att ett stammorfem har olika vokal i olika böjningsformer eller avledningar, t.ex. *springa, sprang, sprungit, språng; tung, tyngre, tyngd*. Jfr *omljud, *avljud.

vokativfras, *nominalfras varmed bl.a. lyssnarens uppmärksamhet påkallas, t.ex.: *Du, jag vill hem. Ta den, Karin*. Vokativfrasen fungerar som en icke satsformad mening. Icke satsf. men. § 9–25.

väderstreck, Pron. § 225, Advl § 54.

vädjan, Interj. § 4: c, Huvudsatser § 41. Jfr *uppmaning.

väg, en rörelses bana, t.ex.: Vi passerade *Motala*. Han gick *uppför fjället*. De åkte till Ungern *över Berlin*. Advb § 3: 4b, Prep. § 18, Advl § 52. Jfr *befintlighet, *riktning.

värde, Adj. § 3. Jfr *normvärde, *skala.

värderande preteritum, preteritum med nutidsbetydelse i sats som anger en värdering, t.ex.: Vad varmt det *var* i dag! Den här sängen *tyckte* jag om! Tempus § 16.

värdering, Vb § 11: 2e (ett verbalt betydelsefält), Interj. § 3, Obj. § 23, Tempus § 16, Huvudsatser § 96, Kompl. men. § 10: d. Jfr *emotiv artikel, *pejorativ, *känslouttryck.

västsvenska, språkbruk i Västsverige, dvs. särskilt i Göteborg med angränsande landskap.

yttrande, mening eller följd av meningar som en talare uttalar i ett sträck innan han lämnar ifrån sig ordet. "Yttrande" används i denna grammatik om såväl skriftligt som muntligt språkbruk. Jfr *text.

yttrandetid, den tidpunkt då ett yttrande uttalas eller skrivs ned. Jfr *nutid. Tempus § 9.

yttre roll, också **omständighet**, semantisk *roll som inte är bunden till en viss typ av *valensbärande ord men som ändå uttrycks med en bestämning till det valensbärande ordet. Tid, plats och orsak är ofta yttre roller. Motsats: *inre roll, *delta-
garroll.

yttre sats, också *utvidgad sats, dvs. en sats inklusive dess eventuella *annex.

yttre verbfras, en verbfras inklusive verbets fria bestämningar. Vbfraser: Allm. § 2.

ålder, Adj. § 3 (adjektiviskt betydelsefält).

ålderdomlig, om språkform eller om stilvärde hos enstaka ord eller uttryck som har begränsad användning och numera för tanken till texter producerade i äldre tid.

årtal, Räkn. § 6, Advl § 94: 7.

ägare, se *innehavare.

ägobyte, Obj. § 24: a.

ämnetsnamn, annan beteckning för substantiv med *konkret *dividuativ betydelse.

ändamål, Subst. § 14: e. Jfr *avsikt.

ändelse, annan beteckning för *suffix, särskilt *böjningssuffix.

ömsesidig, se *reciprok.

önskan, språkhandling varmed talaren uttrycker sitt intresse av att något förhåller sig eller kommer att förhålla sig på ett visst sätt. Önskningar anges ofta med *desiderativa huvudsatser. Önskans innehåll kan också anges i en verbfras eller en narrativ bisats, underordnad verb som *önska*, *hoppas*, *vilja*. Vb § 11: 2f (ett verbalt betydelsefält), Vb § 42, Tempus § 46, Mod. hjälpvb § 3, Bisatser § 135, Huvudsatser § 24, 83, 105, 113, Icke satsf. men. § 35.

öppen referens, icke-specifik referens i satser som gäller just (upphävandet av) osäkerhet i fråga om referensen, t.ex. i satser där referentens identitet efterfrågas, sägs vara osäker eller betydelselös, skall beslutas eller sägs bero på något etc. Öppen referens tillkommer framför allt interrogativa uttryck. Pron. § 4, 117, 151, Nomfraser § 118, Satsbaser § 19.

överensstämmelse, se *likhet.

överförd, om betydelse som är antingen *metaforisk eller *metonymisk. Vid överförd deixis används ett uttryck i en beskriven situation (en textvärld) som om denna situation hade varit den faktiska situation där yttrandet äger rum (Pron. § 74: b, Advb § 24): *Gästerna var några fler den här gången* (*den här* avser normalt nutid). Vid överförd aktionsartsbetydelse används ett uttryck med generisk, iterativ eller ingressiv aktionsart fastän uttrycket normalt i sin grundbetydelse har annan aktionsart (Aktionsarter § 19–22): *Hon spelade schack (på den tiden)*. Jfr *grundbetydelse, *sekundär betydelse.

överordnad, om (huvudord i) ett led med sådan relation till ett uttryck att detta uttryck är dess direkta eller indirekta bestämning. Motsats: *underordnad.

Ordregister

Ordregistret upptar (a) alla ord av formordskaraktär (vartill också vissa mycket basala substantiv, adjektiv och verb räknats), (b) alla avledningsaffix samt (c) innehållsord som återfinns i mer eller mindre uttömmande listor eller behandlas ensamma i ett visst sammanhang. Också mer eller mindre lexikaliserade ordgrupper har upptagits när de fungerar ungefär som formord eller som innehållsord enligt ovan.

Böjliga ord upptas i normalfallet under sin lexikala uppslagsform. Vid alfabetiseringen av ordgrupper har hänsyn tagits till ordgränser enligt ordprincipen. Homonymer som tillhör olika ordklass utgör särskilda uppslagsord liksom i vissa fall homonymer inom samma ordklass. Ordklasstillhörighet anges för att hindra förväxling med homonyma ord i annan ordklass.

Hänvisningar görs med kapitelnamn och paragrafnummer och ges i ordning efter grammatikens disposition. Hänvisningar sker inte till belägg i översiktsparagrafer.

a (prep.) Prep. § 26
a (interj.) Huvudsatser § 44, Icke satsf. men. § 8; se också *a(h)*
à Prep. § 26, 35
a- Subst. § 23, 24, Adj. § 32
-a (substbildande) Subst. § 20, 44, Räkn. § 4
-a (egennbildande) Egenn. § 7
-a (vbbildande) Vb § 16, 19
-a (advbbildande) Advb § 9, 45
à la Prep. § 30
-abel Adj. § 28, 35
absolut Pron. § 220, Satsadvl § 2, 76, Mod. hjälpsb § 18
absurd Adj. § 55
accessorier Subst. § 48
-ad (substbildande) Subst. § 46
-ad (adjbildande) Adj. § 28, 29, 45, 53
-ad (pcpbildande) Pcp § 12, 23, 24, 39
aderton Räkn. § 5
adiaföra Subst. § 53
adjunkt Nomfraser § 73
adjö Pron. § 27, Interj. § 10
adjöss Interj. § 10
advent Egenn. § 3, 17

aggande Pcp § 32
a(h) Interj. § 3, 13; se också *a* (interj.)
aj Interj. § 3, 7
akajer Subst. § 48
akter (advb) Advl § 54
akterom Prep. § 8, 29
aktersta Pron. § 226
-aktig Adj. § 28, 29
aktre Pron. § 226
-al (adjbildande) Adj. § 28, 31, 36, Vb § 16
aldrig Advb § 4, 34, 39, Satsadvl § 66
aldrig att Satsadvl § 78
aldrig i livet att Satsadvl § 78
aldrig mer Advbfraser § 7
aldrig så Bisatser § 128, 136, 145
alemannier Subst. § 48
alfabet Subst. § 53
alg Subst. § 47, 48
all Subst. § 3, 63, 71, Pron. § 5, 7, 10, 12, 30, 106, 113, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 134, 141, 151, 195, Räkn. § 10, 11, 12, Advb § 34, Nomfraser § 4, 8, 23, 25, 26, 35, 38, 54, 61, 78, Adjfraser § 20, Predv § 3, 5, Subj. § 29, Satsadvl § 12, 20, 70, 84, Bisatser § 28, 32, 34, Huvudsatser § 16

- all right* (adj.) Adj. § 57
all right (interj.) Interj. § 7
all sorts Pron. § 121
all världen Pron. § 134
alla, se all
alla kategorier Pron. § 123
alla {slags/sorters} Pron. § 121
allaredan Satsadvl § 63
allas vår Pron. § 21
allastans Advb § 35
alldeles Pron. § 232, Advb § 35, 37, Adjfraser § 13, Advbfraser § 3, Prepfraser § 15, Subjnfraser § 8
alldenstund Konjn, subjn, infm. § 8
allehanda Pron. § 8, 121, 123
allen(a) Adj. § 38, 57, Satsadvl § 59
allenast Advb § 47, Satsadvl § 59
allergiker Subst. § 45
allesamman(s) Pron. § 7, 9, 16, 121, 124, 126, 127, Nomfraser § 18
allestädes Pron. § 8, Advb § 35
allhelgona Egenn. § 3, 17
allihop(a) Pron. § 9, 16, 121, 123, 124, 126, 127, Nomfraser § 18, 25
allra Adj. § 10, Pron. § 8, 220, Advb § 35, Adjfraser § 13, 19
allra minst Satsadvl § 61
allround Adj. § 57
alls Advb § 9, Pron. § 8, 192, Satsadvl § 6, 76
allsköns Pron. § 121, 123
allt, se all
allt annat överskuggande Pcpfraser § 6
allt folket Pron. § 134
allt i allt Satsadvl § 37, 39, 46
all(t) slags Pron. § 121
allt som oftast Advb § 37
allt uppslukande Pcpfraser § 6
alltefter Prep. § 29
allteftersom Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 102, 113, 144
alltemellanåt Advb § 37
alltför Adj. § 57, Pron. § 182, Advb § 3, 4, Nomfraser § 78, Adjfraser § 10, 11, 15, 18, Infvfraser § 15, 24, Advbfraser § 3, 4, 9, Satsadvl § 79, Passiv § 20, Bisatser § 126
alltiallo Subst. § 40
alltid Advb § 4, 34, 35, Advl § 102, Tempus § 20, Aktionsarter § 20
alltifrån Prep. § 29
alltigenom Advb § 35
alltihop Pron. § 7, 9, 16, 121, 123, 124, Nomfraser § 25
allting Pron. § 7, 8, 16, 121, 124, Nomfraser § 25
alltintill Prep. § 29
alltjämt Advl § 108, 109, 110
alltmera Advb § 10, 11
alltnog Interj. § 16, Satsadvl § 41, 43, 44
alltsamman(s) Pron. § 9, 16, 121, 124, Nomfraser § 25
alltsedan (prep.) Prep. § 23, 29, Advl § 100, 104, Tempus § 20; se också *alltsen*
alltsedan (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8, Advl § 100, 104, Tempus § 20, 37, Bisatser § 92, 101, 102
alltsen (prep.) Prep. § 29; se också *alltsedan*
alltså Advb § 3, 10, 20, Nomfraser § 69, Satsadvl § 45, 46
aln Subst. § 17
alternativt Satsadvl § 48, Samordn. § 27
amanuens Nomfraser § 73
amaryllis Subst. § 47
amen Interj. § 10
-amen Subst. § 66
ampere Subst. § 54
an (advb) Advl § 7
an (prep.) Prep. § 26
an- Vb § 17
-an (substbildande) Subst. § 20, 34, 46, 56, 69
-a(n) (egennbildande) Egenn. § 7
-an (advbbildande) Advb § 9
ana Vb § 52
anbelangande(s) Pcp § 42, Prep. § 28, 35
and Subst. § 47
-and (substbildande) Subst. § 20, 46
andas Passiv § 28
-ande (substbildande) Subst. § 20, 21, 40, 50, 51, 56, 68, 69, Pcp § 35, 36, 40
-ande (adjbildande) Adj. § 45, 57
-ande (pcpbildande) Vb § 51, 52, Pcp § 30, 39, 40
Anden Egenn. § 17
-ander (egennbildande) Egenn. § 7
andra (pron.) Pron. § 9, 10, 157, 213, 216, 218, 228, 237, Räkn. § 21, Nomfraser § 4, 26, 49, 78
andra (räkn.) Räkn. § 21

- angelägen* Adjfraser § 26
angiven Pcp § 41
angående Pcp § 42, Prep. § 28, 35, 38, Nomfraser § 53
anhörig Adj. § 65
animalier Subst. § 48
annaler Subst. § 48
annan Pron. § 7, 9, 10, 54, III, II3, 149, 190, 206, 213, 214, 215, 216, 217, 218, Nomfraser § 25, 26, 41, 49, Eg. subj. § 12, Inffraser § 23, Advbfraser § 6, Subjnfraser § 9, Bisatser § 86, 106, 107
annanstans Pron. § 8, Advb § 9, 41, Subjnfraser § 9, Bisatser § 86, 106
annars Advb § 19, 20, Satsadvl § 48, Samordn. § 27
annat, se *annan*
annorledes Advb § 41
annorlunda Adj. § 73, Pron. § 8, 216, 218, Advb § 4, 5, 9, 41, 50, Subjnfraser § 9, Bisatser § 86, 106
annorstädes Advb § 9, 41, Subjnfraser § 9, Bisatser § 86, 106
anor Subst. § 44
-ans Subst. § 20, 46
anse Predv § 16, 40, Prepfraser § 7
-ansk Adj. § 28
ansvarig Adj. § 21
ansökan Subst. § 66
-ant (substbildande) Subst. § 20, 46
-ant (adjbildande) Adj. § 28
ante- Vb § 17
antecedentia/antecedentier Subst. § 48, 53
anti- Subst. § 23, Adj. § 32
antibiotikum Subst. § 67
antingen Advb § 48, Konjn, subjn, infm. § 2, 8, Satsadvl § 2, 48, 79, Bisatser § 95, 128, 131, 145, Samordn. § 26, 27, 30
ao Interj. § 3
apostlahästar Subst. § 45
apropå (advb el. prep.) Prep. § 26, 34, 35
-ar (adjbildande) Adj. § 28, 36
arbetstagen Subst. § 51
-are Subst. § 21, 33, 51, 55, 56, 66, 68, Prep. § 31
-arie (substbildande) Subst. § 20, 49
arkivalier Subst. § 48
arla Adj. § 57
-artad (adjbildande) Adj. § 28, 29
arv Subst. § 34
as Subst. § 40
asch Interj. § 3
-at (substbildande) Subst. § 40, 46, 51
-ation Subst. § 20, 34, 35
-ativ (adjbildande) Adj. § 28
atmosfär Subst. § 54
-ator Subst. § 20
-atris Subst. § 20
att (subjn) Advb § 42, Konjn, subjn, infm. § 7, 8, 9, 11, Nomfraser § 19, 77, Prepfraser § 5, Satsens struktur § 4, Satsadvl § 59, Satsbaser § 2, 4, Bisatser § 2, 4, 15, 16, 38, 51, 52, 58, 59, 60, 61, 63, 79, 85, 86, 124, 126, Huvudsatser § 69, 91, 92, 95, 96, 98, Icke satsf. men. § 28, Anf. men. § 13, Samordn. § 9
att (infm.) Vb § 31, 33, Prep. § 30, Konjn, subjn, infm. § 8, 13, Vbfraser: Allm. § 16, Predv § 22, 26, Inffraser § 2, 11, 22, Prepfraser § 6, Satsens struktur § 5, Tempus § 20, Mod. hjälpvb § 25, Satsbaser § 2, Samordn. § 20, Ellips § 7
-atör Subst. § 20
auspiciis Subst. § 48
av Adj. § 5, 19, 22, 23, 47, Pron. § 185, Vb § 47, Pcp § 3, 16, Advb § 10, Prep. § 16, 25, 26, 29, 30, 34, Nomfraser § 16, 24, 56, 57, 58, 60, 61, 75, Adjfraser § 14, 19, 30, 34, 43, Vbfraser: Allm. § 24, Obj. § 28, Advl § 36, 84, Subj. § 23, Passiv § 3, 8, 11, 28, 29, Bisatser § 81
-av Prep. § 29
av alla de {slag/sorter} Pron. § 123
av den beskaffenheten Nomfraser § 77
av hänsyn till Prep. § 30
av noll och intet värde Pron. § 191
-avgaser Subst. § 48
avgjort Satsadvl § 2
avkunna Vb § 61
avlägsen Adjfraser § 31
avog Adj. § 26
avse Mod. hjälpvb § 5, Passiv § 4
avsidet Adj. § 57, 73, Advb § 5, 9, 45, Advl § 50, Advbfraser § 4
avsluta Vb § 63
avslutningsvis Satsadvl § 37
avundas Passiv § 28
avvand Pcp § 9

avvara Vb § 63
avvita Adj. § 57
avväjnd Pcp § 9

baby Subst. § 52, 53
bah Interj. § 3, 13
bak (advb) Advb § 10, 45, 46
bak (prep.) Prep. § 8, 26
bak- Vb § 17
bakefter Advb § 10, 45, Prep. § 34
bakelse Subst. § 49
bakerst Pron. § 226
bakersta Pron. § 226
baki Advb § 45, Prep. § 29
bakifrån Advb § 45, 46, Prep. § 29
bakis Adj. § 57
baklänges Advb § 3, 9
bakom Advb § 45, Prep. § 6, 8, 9, 29, 34, 36,
 Prepfraser § 15, Ellips § 5
bakpå Advb § 45, 52, Prep. § 6, 8, 29
bakre Pron. § 226
baktill Advb § 45
baktill på Prep. § 8
bakåt Advb § 45, 46, 52
bannor Subst. § 44
-bar Adj. § 28, 29, Nomfraser § 53
bara (advb) Pron. § 180, 238, Advb § 4, 47,
 Eg. subj. § 11, Satsadvl § 52, 53, 54, 56,
 58, 59, 74, 79, 85, Bisatser § 57, 95, 127,
 131, 135, 141, Huvudsatser § 31, 42, 50, 83,
 91, 103, 106, Anf. men. § 11, Samordn.
 § 41, 42
bara (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8, Satsadvl
 § 59, Tempus § 46, Bisatser § 131, 135, 141,
 Huvudsatser § 50, 101, 106, 108, 109, Icke
 satsf. men. § 28
bara för (att) Konjn, subjn, infm. § 8, Satsadvl
 § 59, Bisatser § 95
barfota Advb § 50
barfotalasse Egenn. § 4
barn Subst. § 40
barna- Subst. § 34
baron Nomfraser § 73
basidier Subst. § 48
basis Subst. § 66
bastu Subst. § 49
bataver Subst. § 48

be Vb § 53, 55, 58, 59, 60, Pcp § 8, 30, Nom-
 fraser § 75, Inffraser § 22, 28, Subj. § 13; se
 också *bedja*
be- Vb § 17, Pcp § 12, 32
bebis Subst. § 52
bedja Vb § 55, 58, 60, Pcp 8; se också *be*
bedjande Vb § 58, 60, Pcp § 30
beende Pcp § 30
befinna sig Vbfraser: Allm. § 9
befinnas Vb § 33, 62, Inffraser § 8, Mod.
 hjälpvb § 2
befintlig Adj. § 39, Nomfraser § 30, Adjfraser
 § 44
begrava Vb § 64, 66
begravd Vb § 64
begraven Vb § 64
behaga Pcp § 14
behjälplig Adjfraser § 23
behålla Passiv § 15, Aktionsarter § 15
behörig Adjfraser § 38
behöva Pron. § 47, 96, Vb § 33, 54, 62,
 Vbfraser: Allm. § 16, 21, Obj. § 19,
 Inffraser § 8, Satsadvl § 86,
 Mod. hjälpvb § 2, 3, 6, 8, 18, Passiv § 4,
 Huvudsatser § 40
behövas Vb § 49, Passiv § 28
behövde Vb § 54
behövs Vb § 45, Inffraser § 8
behövt Vb § 54
beige Adj. § 57
bekant Adj. § 65, Adjfraser § 26
beklämd Pcp § 12
beledsagas Passiv § 8
belåten Adj. § 72
benägen Adjfraser § 32, 38
benämna Predv § 5, 41
benämnas Predv § 16, 21
bergatroll Subst. § 34
bergis Adj. § 57
bero Vb § 53
beroende på Bisatser § 15
beroende på att Konjn, subjn, infm. § 8
berätt Adj. § 57
berömd Pcp § 23
beröras Passiv § 8
beskaffad Pcp § 12
besluta Vb § 63
beslutad Vb § 63, Pcp § 10

- besluten* Vb § 63, Pcp § 10
besläktad Pcp § 12
best Subst. § 17
bestå Pcp § 8
bestämd Pcp § 23
-bestämmelser Subst. § 48
besviken Pcp § 12
besvärja Vb § 64
betala Vb § 52, Pcp § 11
betalad Pcp § 11
betald Pcp § 11
betalt (pcp) Pcp § 8, 11
bete Vb § 53
betecknas Predv § 21
betingas Passiv § 8
-betingelser Subst. § 48
betryggad Pcp § 12
beträffande Pcp § 42, Prep. § 28, 35, Nom-
fraser § 53, 77, Advl § 115
betyda Pcp § 14, Obj. § 27, Predv § 16,
Passiv § 4
bevilja Vb § 61
bevågen Adjfraser § 23
bi (subst.) Subst. § 40
bi (advb) Prep. § 29, Advl § 7
bi- (prefix) Subst. § 23, 24, Adj. § 32, Vb § 17
biff (adj.) Adj. § 57
bifogad Pcp § 41
bikini Subst. § 52
bildas Passiv § 8
bilderbok Subst. § 34
binda Vb § 57
bisarr Adj. § 55
biskop Nomfraser § 73
bita Vb § 58
bitas Vb § 45, Passiv § 28
biträde Subst. § 40
bits, se *bitas*
bjuda Vb § 58
bland Prep. § 5, 6, 11, 12, 26, 27, 34, 36, Prep-
fraser § 15, Subj. § 6
bland annat Satsadvl § 53, 56, 64, Bisatser § 57
blev Vb § 62, Passiv § 14; se också *bli*
bli Adj. § 66, Pron. § 85, 117, 201, 234, Räkn.
§ 12, 14, Vb § 9, 11, 29, 32, 53, 58, 59, 60, 62,
Pcp § 20, 30, 37, Advb § 13, 50, Vbfraser:
Allm. § 10, Predv § 7, 10, 16, 20, 29, 31,
Eg. subj. § 3, Advl § 24, 55, 57, Infrraser
§ 13, Pcpfraser § 12, Prepfraser § 19,
Satsens struktur § 7, Subj. § 23, Tempus
§ 8, Passiv § 13, 14, 15, 17, 19, 22, 24, 25, 26,
27, 28, 29, Bisatser § 38, 47, 85; se också
blitt, *bliva*
bli av Bisatser § 47
bli föremål för Vbfraser: Allm. § 9
blinka Vb § 2
blinkers Subst. § 52
blitt (vb) Vb § 59; se också *bli*
bliva Vb § 60; se också *bli*
blivande Pcp § 30, Vb § 60
blixtra Vb § 2
blodspenningar Subst. § 45
blott (advb) Satsadvl § 52, 59, Bisatser § 141
blott (subj.) Konjn, subj., infm. § 8, Satsadvl
§ 59, Bisatser § 141
blott och bart Satsadvl § 59
blotta (pron.) Adj. § 39, Pron. § 239
blygas Passiv § 28
blå Adj. § 53
blånor Subst. § 44
blår Subst. § 49
blä Interj. § 3
bo (vb) Vb § 53, Predv § 24
-bo Subst. § 49
bok Subst. § 47
bokslutsdispositioner Subst. § 48
bokstav Subst. § 47
bollkalle Egenn. § 4
bomb Subst. § 47
bonde Subst. § 45, 49
bopålar Subst. § 45
borde Infrraser § 8, Tempus § 32, 47, Mod.
hjälpvb § 7, 21, 23, Huvudsatser § 48;
se också *böra*
boren Adj. § 39
borgen Subst. § 66
borr Subst. § 41
borst Subst. § 41
bort (vb) Vb § 54; se också *böra*
bort (advb) Advb § 10, 11, 12, 45, 46, Prep. § 16,
29
bort- Prep. § 29
borta Pron. § 52, Advb § 9, 11, 12, 45, 46
bortanför Prep. § 9, 29, 36, Prepfraser § 15
bortefter Prep. § 18, 29
bortemot Prep. § 23, 29

- borterst* Pron. § 10, 226, Advb § 11
bortesta Pron. § 10, 226
bortifrån Advb § 45, Prep. § 16, 29
bortigenom Prep. § 18, 29
bortom Prep. § 9, 29, Advl § 8, Prepfraser § 15,
 Ellips § 5
bortre Adj. § 71, Pron. § 10, 226, Advb § 11,
 Nomfraser § 43
bortsett från Prep. § 30, 35, Flerl. fraser § 4,
 Bisatser § 15, 66
bortåt Räk. § 16, Advb § 37, 45, Prep. § 15, 18,
 29
bortöver Prep. § 29
bosatt Pcp § 14
botten Subst. § 66
bra Adj. § 38, 43, 44, 57, Adjfraser § 40
bragt (pcp) Vb § 66, Pcp § 8, 9, 11
brand Subst. § 47
bravo Interj. § 3
braxen Subst. § 66
bre(da) Vb § 53
bred Adjfraser § 16
bredvid Prep. § 6, 8, 29, 34, 36, Advb § 45,
 Advl § 8, Prepfraser § 15
brillor Subst. § 44, 63
bringa (vb) Vb § 52, 55, 66, Pcp § 9
bringad Vb § 66, Pcp § 9, 11
brinna Vb § 57
brista Vb § 57
bro Subst. § 45
broder Subst. § 35, 51, 66, Icke satsf. men. § 13,
 16
bronker Subst. § 48
brons Subst. § 41
bror Subst. § 51, 66, Pron. § 27
brottas Passiv § 28
brr Interj. § 3, 13
bruka Vb § 9, 33, 62, Vbfraser: Allm. § 16,
 Inffraser § 8, 25, Aktionsarter § 20,
 Passiv § 4
brukas Vb § 49
bry Vb § 53
bryna Vb § 52
bryta Vb § 57
brås Vb § 45, 53
bråttom Adj. § 38, 57
bräda (subst.) Subst. § 47
bud Subst. § 40
bums Advb § 15
buss (adj.) Adj. § 57
buss (interj.) Interj. § 14
by Subst. § 45
byrå Subst. § 45, 47
byta Vb § 64
byxa Subst. § 63
byxis Adj. § 57
byxor Subst. § 44, 63
båda Subst. § 63, 71, 72, Pron. § 5, 21, 128, 129,
 130, 131, 132, Räk. § 10, 11, 12, Nomfraser
 § 4, 8, 23, 61, Predv § 3, Subj. § 29,
 Satsadvl § 70, Huvudsatser § 16
bådadera Pron. § 128, 129
bådas vår Pron. § 21
både Advb § 4, 48, Konjn, subj., infm. § 2,
 Satsadvl § 4, 37, Samordn. § 6, 12, 15, 30
både det ena och det andra Pron. § 213
bäcken Subst. § 67, 68
bägge Subst. § 72, Pron. § 21, 128, 129, 130, 131,
 132
bäggedera Pron. § 128, 129
bägges vår Pron. § 21
bära Vb § 57
bäst (advb) Advb § 12
bäst (subj.) Konjn, subj., infm. § 8
bäst (som) Konjn, subj., infm. § 8, 9, Bisatser
 § 2
bäst(a) (adj.) Adj. § 43, 44, 57, Icke satsf. men.
 § 18, 24
bättre (adj.) Adj. § 43, 44, 48, 57
bättre (advb) Advb § 12
bön Nomfraser § 75
bör Inffraser § 8, Tempus § 47; se också *böra*
böra Vb § 33, 54, 55, 62, Nomfraser § 76,
 Vbfraser: Allm. § 16, 21, Inffraser § 8, 25,
 Satsadvl § 19, Mod. hjälpvb § 2, 3, 7, 17, 23,
 Passiv § 4, Huvudsatser § 40, Ellips § 7; se
 också *borde*, *bort* (vb), *bör*
bördig Adjfraser § 31
börja Vb § 9, 10, 33, Pcp § 20, Nomfraser § 56,
 Vbfraser: Allm. § 21, Obj. § 19, Advl § 41,
 44, Inffraser § 8, 13, 25, Aktionsarter § 6,
 Bisatser § 61, Huvudsatser § 33,
 Samordn. § 20
böter Subst. § 47, 48
c/o Prep. § 26

- caddie* Subst. § 52
camp Adj. § 57
cardigan Subst. § 52
cello Subst. § 53
cembalo Subst. § 53
central Nomfraser § 5
cerealier Subst. § 48
cerise Adj. § 57
champion Subst. § 66
chips Subst. § 52
choser Subst. § 48
ciao Interj. § 11
cirka Advb § 37
clips Subst. § 52
comme-il-faut Adj. § 57
consortes Subst. § 53
cornflakes Subst. § 52
crazy Adj. § 57
cyklamen Subst. § 51

-d (substbildande) Subst. § 46
-d (adjbildande) Adj. § 28
-d (pcpbildande) Vb § 51, 52, Pcp § 8, 10, 12, 23, 39, Advb § 11
dag Subst. § 49, Advl § 94, 102
-dagar Subst. § 45
dagsaktualiteter Subst. § 48
dagshändelser Subst. § 48
dakapo Advb § 3, 43
datum Subst. § 53, 67
-dd (substbildande) Subst. § 46
-dd (adjbildande) Adj. § 28
-dd (pcpbildande) Vb § 53, Pcp § 8, 12, 23
de Pron. § 7, 10, 11, 16, 28, 39, 40, 45, 53, 54, 56, 58, 76, Nomfraser § 18, Eg. subj. § 11, Prepfraser § 3, Bisatser § 23, 28, 143; se också *dem, den, deras, dom*
de- Vb § 17, Pcp § 32
-de (ordningstalsbildande) Räkn. § 21
de där Pron. § 70, 72, Nomfraser § 19; se också *den där*
de här Pron. § 70, Nomfraser § 19; se också *den här*
de mina Pron. § 24
de sina Pron. § 85
debet Subst. § 67
decennium Subst. § 54, Räkn. § 4
decibel Subst. § 54

decimeras Vb § 49, Passiv § 28
definitivt Satsadvl § 2
dej Pron. § 19; se också *dig*
dekanus Subst. § 46
dekrepitus Adj. § 57
-del Räkn. § 18
-delar Subst. § 45
delat med Prep. § 30
-deles Advb § 9
delge Passiv § 15
dels Advb § 4, 9, 48, Satsadvl § 32, 37, Kompl. men. § 5, Samordn. § 6, 12
-dels Räkn. § 18
delvis Pron. § 214, Advb § 38, 50, Advl § 77
dem Pron. § 11, 28, 39, 53, 54, 56, Obj. § 16; se också *de*
demoraliseras Vb § 49
den Subst. § 8, 40, 71, Egenn. § 15, Pron. § 3, 7, 10, 16, 28, 31, 36, 38, 39, 40, 50, 53, 56, 58, 59, 60, 66, 69, 73, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 198, 205, Advb § 15, 21, Nomfraser § 4, 6, 8, 18, 52, 95, 105, Obj. § 16, Predv § 31, Subjfraser § 4, Annex § 5, 10, Bisatser § 28, 29, 31, 32, 51, 110, 143, Huvudsatser § 2, Icke satsf. men. § 15, 35, Samordn. § 24, Ellips § 2; se också *de, dens, dess, det*
den där Subst. § 71, Adj. § 38, 62, Pron. § 3, 10, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 77, 79, 212, Nomfraser § 4, 17, 19, 105, Advbfraser § 8, Bisatser § 29; se också *det där, de där*
den eller den Pron. § 39
den förra Pron. § 51, 222
den heliga skrift Nomfraser § 4
den helige ande Egenn. § 17, Nomfraser § 4
den här Subst. § 71, Adj. § 38, 62, Pron. § 3, 10, 62, 64, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 212, Nomfraser § 4, 17, 19, 105, Advl § 97, Advbfraser § 8, Bisatser § 29; se också *det här, de här*
den och den Pron. § 39, Samordn. § 16
den senare Pron. § 51, 222
denna Subst. § 8, 71, Adj. § 38, Pron. § 3, 7, 9, 10, 38, 50, 51, 59, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 77, 81, 198, 201, 212, Advb § 21, Bisatser § 29, Nomfraser § 4, 6, 8, 9, 11, 19, 49, 105, Advl § 97; se också *dennes, detta, dessa*
denna där Pron. § 70
denna här Pron. § 62, 70

- dennes* Pron. § 64; se också *denna*
dens Pron. § 28, 39, 53, Nomfraser § 81;
 se också *den*
densamma Pron. § 7, 8, 9, 28, 198, 199, 200,
 201, 202
-dera Subst. § 71, Pron. § 5, 109, 128, 130, 140,
 Nomfraser § 5, 97
deras Pron. § 11, 28, 39, 53, 86; se också *de*
des- Vb § 17, Satsadvl § 66
desperado Subst. § 52
dess (pron.) Pron. § 28, 39, 53, 55, Advb § 10,
 15, Nomfraser § 81, Bisatser § 92; se också
den
dess (advb) Adjfraser § 21, Satsbaser § 3,
 Annex § 5, Bisatser § 11, 86, 92, 113,
 Icke satsf. men. § 38, 43
dess- Advb § 20, 21
dessa Pron. § 9, 62; se också *denna*
dessbättre Satsadvl § 2, 22
dessemellan Pron. § 8, 55, Advb § 20, 22,
 Prepfraser § 4
dessförinnan Pron. § 8, 55, Advb § 5, 15, 20, 22,
 Prepfraser § 4
dessförutan Advb § 10
dessförutom Advb § 20, Prepfraser § 4
desslikes Advb § 20, Satsadvl § 37
dessutom Pron. § 8, 55, Advb § 10, 15, 20, 21,
 Prepfraser § 4, Satsadvl § 37, 38, 39
dessvärre Satsadvl § 22
desto Advb § 48, Adjfraser § 21, Satsbaser § 3,
 Annex § 3, 5, Bisatser § 11, 86, 92, 113,
 Icke satsf. men. § 38, 43
desto hellre som Konjn, subjn, infm. § 9
desto mer som Konjn, subjn, infm. § 9
det Subst. § 8, 40, Egenn. § 15, Adj. § 23, Pron.
 § 10, 16, 28, 31, 33, 36, 38, 39, 40, 46, 47, 53,
 56, 58, 76, 125, 208, Vb § 31, 32, 47, Advb
 § 12, 42, Konjn, subjn, infm. § 9, Nom-
 fraser § 18, 19, 87, 88, Adjfraser § 34,
 Vbfraser: Allm. § 10, 11, 21, 24, Obj. § 2, 12,
 14, 16, 18, 26, Predv § 5, 9, 11, 14, 16, 28, 30,
 31, 32, 40, 44, Eg. subj. § 5, 6, 7, 8, 17,
 Advl § 41, Postp. led § 2, Inffraser § 4, 6, 9,
 10, Prepfraser § 4, 5, Subj. § 2, 3, 4, 6, 7, 8,
 9, 10, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 31, 34,
 Satsadvl § 78, Tempus § 16, 19, 28, Mod.
 hjälpvb § 10, Passiv § 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 17,
 21, 26, Satsbaser § 2, Annex § 3, 5, 10,
 Bisatser § 28, 30, 31, 34, 37, 38, 44, 47, 48, 50,
 51, 52, 54, 63, 81, 85, 89, 92, 105, 110, 143,
 Huvudsatser § 13, 15, 66, Icke satsf. men.
 § 43, 45, Anf. men. § 8, 12, Ellips § 10, 11, 12,
 14, 15, 18; se också *den*
det allra minsta Satsadvl § 76
det där Pron. § 10, 70, Nomfraser § 19,
 Predv § 5, 14, 30, Subj. § 3, 4, Bisatser § 49,
 51; se också *den där*
det {där/här} med Bisatser § 51
det hela Pron. § 134
det här Pron. § 10, 70, Nomfraser § 19, Predv
 § 5, 14, 30, Subj. § 3, 4, Bisatser § 49, 51;
 se också *den här*
det minsta Satsadvl § 76
det vill säga Konjn, subjn, infm. § 2, 3, Nom-
 fraser § 69, Satsadvl § 46, 47, Huvudsatser
 § 8, Samordn. § 3, 46
detta Pron. § 9, 38, 62, 63, 66, Nomfraser § 19,
 Vbfraser: Allm. § 10, Predv § 5, 14, 30,
 Advl § 25, Postp. led § 2, Inffraser § 6, 7, 10,
 Subj. § 3, 4, Passiv § 4, Bisatser § 44, 49, 51,
 81, 85, 149, Icke satsf. men. § 38, Anf. men.
 § 8, Ellips § 17; se också *denna*
dig Pron. § 9, 11, 19, 53, Obj. § 16, Huvud-
 satser § 38; se också *du*
diktamen Subst. § 53
-dimensioner Subst. § 48
dimpa Vb § 57
din Pron. § 10, 11, 19, Annex § 5, Icke satsf.
 men. § 17
dinar Subst. § 54
ding Adj. § 57
diorama Subst. § 44
direkt Prepfraser § 15
direkt (som) Konjn, subjn, infm. § 8
dis- Subst. § 24, Adj. § 32, Vb § 17, Satsadvl
 § 66
disponeras Passiv § 8
disponibel Adjfraser § 44
dit Advb § 3, 10, 15, 17, 20, 21, 25, 28, 29, 30,
 Nomfraser § 63, Advl § 17, 51, 53, Satsbaser
 § 3, Annex § 5, Bisatser § 2, 20, 36, 106,
 Ellips § 15
dit- Advb § 10, 21
dit ut Advb § 10, Advbfraser § 7
dithän Advb § 20, 25, Advbfraser § 4, Bisatser
 § 52

- dithörande* Pcp § 41
ditintills Advb § 10
dito Subst. § 54, Satsadvl § 37
ditt, se din
ditills Advb § 10, 22
ditåt Advb § 10
diverse Pron. § 123
djup Adjfraser § 16
djupt Adjfraser § 12, Advbfraser § 3,
 Prepfraser § 15
djur Subst. § 40
djörvas Vb § 48
djävla, se jävla
djävul Subst. § 66
dock Advb § 15, 20, Satsadvl § 43
dofta Pcp § 14, Obj. § 29, Passiv § 4
doktor Nomfraser § 73
dold Pcp § 9
dollar Subst. § 66
dolma Subst. § 45
dom Pron. § 28, 45, 54, 56, 58, 154; se också *de*
-dom Subst. § 20, 45, 66
dominera Advl § 47
domineras Passiv § 8
dominion Subst. § 47
domma Pron. § 62
dotter Subst. § 45
dra Vb § 53, 58, 59, 60, Pcp § 30; se också
 dras, dratt
draga Vb § 60; se också *dra*
dragande Vb § 60, Pcp § 30
drakma Subst. § 46, 54
dram Subst. § 47
dras Vb § 45; se också *dra*
dratt Vb § 59; se också *dra*
dricka Vb § 57
driva Vb § 58
driven Pcp § 23
-droppar Subst. § 45
drottning Pron. § 27, Nomfraser § 73, Icke
 satsf. men. § 14
drucken Pcp § 23
dryg Nomfraser § 23, 24, Adjfraser § 13
drypa Vb § 57, 64
dräktig Adjfraser § 30
drösa Vb § 66
drösad Vb § 66
drös(e) Subst. § 45
dröst Vb § 66
du Pron. § 7, 9, 11, 16, 19, 21, 25, 27, 53, Vb § 40,
 Interj. § 10, Nomfraser § 18, 98, Vbfraser:
 Allm. § 14, Predv § 14, Annex § 5, Huvud-
 satser § 35, 44, Icke satsf. men. § 11, 23, 24;
 se också *dig*
-dubbel Räkn. § 4
dubbelt Adjfraser § 18
dubier Subst. § 48
duga Vb § 58, 64
dumma Pron. § 54, Icke satsf. men. § 18
dummy Subst. § 52
dussin Subst. § 54, Räkn. § 6, Nomfraser § 24
dvs., se det vill säga
dväljas Vb § 55
dygn Advl § 94, 102
dyka Vb § 57, 64
dylik Pron. § 203, Bisatser § 86
dyn Subst. § 47
då (advb) Advb § 3, 6, 15, 18, 20, 26, 27, 28, 29,
 30, Interj. § 14, Predv § 5, Advl § 93, 94,
 Prepfraser § 9, Satsadvl § 5, 7, 11, 12, 13, 20,
 46, Tempus § 14, 17, 36, Satsbaser § 3, 11, 18,
 Annex § 3, 5, Bisatser § 2, 20, 35, 78, 81, 87,
 89, 92, 97, 99, 101, 102, 103, 104, 106, 139,
 142, 144, 146, Huvudsatser § 15, 64, 66, 99,
 Icke satsf. men. § 45, Ellips § 14
då (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser
 § 104, 146
då- Advb § 20
då och då Advb § 17, 37
dåförtiden Advb § 18, 26, 27
dålig Adj. § 43, 44, Adjfraser § 40
dåtid Advb § 27
dåvarande Pcp § 41
dådan Advb § 9
där Pron. § 52, 73, 212, Advb § 3, 4, 10, 11, 15,
 17, 18, 20, 21, 25, 26, 28, 29, 30, 42, 45, 52,
 Prep. § 29, Nomfraser § 63, Eg. subj. § 6,
 Advl § 51, 66, Advbfraser § 4, Satsens
 struktur § 8, Subj. § 7, 15, 19, 20, 21, 22, 24,
 Satsadvl § 8, Passiv § 7, Satsbaser § 3,
 Annex § 3, 5, Bisatser § 2, 19, 20, 36, 106,
 Ellips § 15
där- Pron. § 38, Advb § 10, 19, 20, 21, 52, Prep.
 § 33, Nomfraser § 62, Advbfraser § 3,
 Bisatser § 44, 52, 63
där bak Advb § 26

- där framme* Advb § 26
där hemma Advb § 26
där inne Advb § 26
där nere Advb § 26
där uppe Advb § 10, 26, 66
där ute Advb § 26, Advbfraser § 7
därav Advb § 10, 20
därborta Pron. § 52
därefter Advb § 5, 10, 20, 21, 22
däremellan Advb § 10
däremot Advb § 3, 20, 21, Satsadvl § 2, 41, 42, 51, Bisatser § 104, Samordn. § 34
därest Konjn, subjn, infm. § 8
därför Advb § 3, 20, 21, Satsadvl § 49, Bisatser § 126, 146, 148
därför att (konjn) Konjn, subjn, infm. § 2, 8
därför att (subjn) Advb § 25, Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Bisatser § 2, 4, 14, 61, 118, 120
därförinnan Advb § 5
därhän Advb § 20, 25, Advbfraser § 4, Bisatser § 52, 63
därhän att Konjn, subjn, infm. § 9
däri Advb § 10, 15, 20, 21, 25
däribland Advb § 20
därifrån Advb § 3, 4, 15, 20, 30, Bisatser § 20, 36
därihenom Advb § 20, 25
därihenom att Konjn, subjn, infm. § 9
därinnanför Advb § 19
därintill Advb § 10, 15, 19
därinunder Advb § 15
därjämte Advb § 10, 20, Satsadvl § 37
därmed Advb § 3, 10, 20, Satsadvl § 46
därnäst Advb § 20, 22, Satsadvl § 37, 39
därom Advb § 3, 15, 21, Advl § 20
däromkring Advb § 19, 22
därpå Advb § 10, 11, 20, 21, 22, Prep. § 31
därstädes Advb § 11, 17
därtill Advb § 20, Satsadvl § 37
därunder Advl § 94
därur Advb § 20
därutanför Advb § 19
därutav Advb § 10, 20
däruti Advb § 10, 20
därutinnan Advb § 10
därutöver Advb § 20, Satsadvl § 37, 38
därvarande Pcp § 41
därvid Advb § 20, 21, Advl § 94
därvidlag Advb § 10
däröver Advb § 3, 20
dö Vb § 53, 59, Pcp § 8
död (adj.) Pcp § 8
döds Prepfraser § 4
död(s)- Adj. § 32
dödsryckningar Subst. § 45
döende Pcp § 30
dölja Vb § 55, Passiv § 8
döpa Predv § 21, 41
döpas Predv § 21
-dörrars Adj. § 57
e- Vb § 17
-e (substbildande) Subst. § 40, 45, 50
-e (egennbildande) Egenn. § 7
-e (advbbildande) Advb § 9, 45
-e (prepbildande) Prep. § 31
eder, se er
eders Pron. § 19
-effekter Subst. § 48
eforus Subst. § 46, 47
efter Prep. § 18, 19, 23, 26, 31, 34, 36, Konjn, subjn, infm. § 13, Adjfraser § 14, Advl § 37, 43, 95, 98, 100, Inffraser § 16, Prepfraser § 15, Tempus § 32, Aktionsarter § 5, Bisatser § 142, Ellips § 5
-efter Prep. § 29
efter (att) Konjn, subjn, infm. § 9, 13, Advl § 95, Bisatser § 2
efter det (att) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, 12, 13, Nomfraser § 19, Advl § 95, 100, Prepfraser § 5, Tempus § 37, Bisatser § 2, 61, 89, 94, 102, 142
efter hand Advb § 10, Adjfraser § 20
efter vartannat Pron. § 98
efterfölja Passiv § 26
efterföljande Pcp § 41
efterhand som Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 102
eftersom Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Bisatser § 2, 118, 120, Samordn. § 3
efterst Prep. § 31
efteråt Advb § 5, 19, 23
egen Pron. § 10, 11, 21, 30, 85, 86, 153, 230, 231, 233, 234, 235, Nomfraser § 9, 49, 79
-egenskaper Subst. § 48
egentligen Satsadvl § 21, 29, Tempus § 30,

Huvudsatser § 20, 60, Ellips § 18
churu Konjn, subjn, infm. § 8, 9, II, Subjn-
 fraser § 18, Bisatser § 129, 149
ej Advb § 3, 39, Satsadvl § 66, 69
elak Adj. § 26
eldbokstäver Subst. § 48
eljest Advb § 6, 19, 20, Satsadvl § 48
-ell (egennbildande) Egenn. § 7
-ell (adjbildande) Adj. § 28, 31, 35, 36, Vb § 16
eller Advb § 48, Konjn, subjn, infm. § 2, 3,
 Nomfraser § 70, Satsens struktur § 10, 12,
 Satsadvl § 48, 66, 74, Bisatser § 58, 98, 145,
 Huvudsatser § 15, 22, 57, Kompl. men. § 9,
 Samordn. § 2, 3, 4, 26, 27, 28, 32, 38
eller dylikt Pron. § 203, Samordn. § 2, 29
eller ej Satsadvl § 78
eller hur Huvudsatser § 22, 87, Samordn.
 § 29, 32
eller inte Satsadvl § 78, Samordn. § 29
eller så Räkn. § 9
eller va(d) Huvudsatser § 22, Samordn. § 29, 32
-else Subst. § 49
elva Räkn. § 8
eländes elände Nomfraser § 12
emedan Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Bisatser
 § 2, 120
emellan Prep. § 12, 18, 27, 33, 34, 36, Advl § 8,
 Prepfraser § II, 15
-emellan Prep. § 29
emellanåt Advb § 37
emellertid Advb § 20, Satsadvl § 43, Samordn.
 § 34
emeritus Adj. § 57, Subst. § 53
emot Vb § 17, Prep. § 6, 15, 27, 33, 34, 36,
 Advl § 8, Inffraser § 16, Prepfraser § II, 15,
 Ellips § 5
-emot Prep. § 15, 29, 34
en Subst. § 3, 71, Pron. § 7, 10, 109, III, 134,
 167, 169, 173, 181, 183, 206, 207, 228, 237,
 Räkn. § 4, 5, 10, II, 12, 18, Nomfraser § 23,
 24, 28, 36, 38, Predv § 5, Advl § 96, 101,
 Satsadvl § 69, 79
en (till man (pron.)) Pron. § 9, II, 152, 154
en- Subst. § 26
-en 'honom' Pron. § 28
-en (egennbildande) Egenn. § 7, 10
-en (pcpbildande) Pcp § 8, 10, 23, 24
-en (advbbildande) Adj. § 40, Advb § 8, 9, 34

en aning Adjfraser § 12, 18, Prepfraser § 15
en annan Pron. § 26, 213
en av varje Pron. § 138
en del Pron. § 187, Nomfraser § 23
en eller annan Pron. § 180, 181, 213
en gång Satsadvl § 52, 53, 63, 79, 85
en hel del Pron. § 134, 187, Nomfraser § 23
en hel hop Pron. § 134
en hel hög Pron. § 134
en hel rad Pron. § 134
en hop Nomfraser § 23
en kotte Satsadvl § 79
en käft Satsadvl § 79
en massa Nomfraser § 23
en myckenhet Pron. § 155, Nomfraser § 23
en mängd Pron. § 155, Nomfraser § 23
en och annan Pron. § 189, 213
en och samma Pron. § 202
en rad Nomfraser § 23
en smula Nomfraser § 23, Adjfraser § 12, 18,
 Prepfraser § 15
en viss Pron. § 180
ena (pron.) Pron. § 10, 167, 228, Nomfraser
 § 28, 38, 61, 78, 97, Predv § 5
enas Passiv § 28
enbart Advb § 8, 47, Satsadvl § 59
-end Subst. § 20, 46
enda Pron. § 10, 236, 237, 238, Nomfraser § 6,
 49, 54, 61, 78, Satsadvl § 69, 79
endast Pron. § 238, Advb § 47, Satsadvl § 52,
 59, Bisatser § 141
endaste Pron. § 236
-ende (substbildande) Subst. § 20, 50, 51, 56,
 69, Pcp § 35, 36, 40
-ende (adjbildande) Adj. § 45, 57
-ende (pcpbildande) Vb § 53, Advb § II, Pcp
 § 30, 40
endera Pron. § 172, Räkn. § 5, Nomfraser § 97,
 Satsadvl § 48, Bisatser § 95, Samordn. § 27,
 30
endorfiner Subst. § 48
enkom Satsadvl § 59
-enlig Adj. § 29
enligt Prep. § 28, 35, 38
ens (gen. till *man*) Pron. § II, 152, 153, 154
ens (advb) Konjn, subjn, infm. § 8, Satsadvl
 § 6, 52, 53, 63, 79, 85
-ens Subst. § 20, 46

- ens en gång* Satsadvl § 63, 79, 85
ensam Pron. § 21, 232, Nomfraser § 53
ens(e) Adj. § 38, 57
enstaka Adj. § 57
-ent Subst. § 20, 46, Adj. § 28
envar Pron. § 135, 137, 138
environger Subst. § 48
envisas Passiv § 28
enär Konjn, subjn, infm. § 8
er Pron. § 9, 11, 19, 21, 53, Obj. § 16, Annex § 5,
 Huvudsatser § 38, Icke satsf. men. § 17;
 se också *ni*
er- Vb § 17
-er Subst. § 51, 68
-era (vbbildande) Subst. § 20, 30, Vb § 16, 25,
 Pcp § 12, 32, 39
eran Pron. § 19
erat Pron. § 19
erbjuda Nomfraser § 75, Inffraser § 28, Subj. § 13
erbjudande Nomfraser § 75
erfaren Pcp § 23
erforderlig Adj. § 39
erfordras Vb § 49
erhålla Passiv § 15
-eri Subst. § 21, 40, 46
ers Pron. § 19
Ers excellens Icke satsf. men. § 17
Ers kunglig höghet Icke satsf. men. § 17
Ers Majestät Pron. § 27, Icke satsf. men. § 17
Ers nåd Icke satsf. men. § 17
-erska Subst. § 33, 44
-erst Prep. § 31
ersättas Passiv § 8
-essa Subst. § 20, 44
est Subst. § 17
-et 'det' Pron. § 28
etcetera Samordn. § 2
etikettera Predv § 41
ett Subst. § 26, Pron. § 10, 134, 167, Räkn. § 5,
 11, 12, Nomfraser § 23, 28; se också *en*
ett antal Nomfraser § 23
ett barr Satsadvl § 76, 79
ett dugg Satsadvl § 76, 79
ett dyft Satsadvl § 76, 79
ett eller annat, se en eller annan
ett flertal Nomfraser § 23
ett fåtal Pron. § 155, Nomfraser § 23
ett jota Satsadvl § 76
ett {litet/stort} antal Pron. § 155
ett och annat, se en och annan
ett och samma, se en och samma
ett par Pron. § 188
ett par tre Pron. § 188
ett skvatt Satsadvl § 76, 79
ett smack Satsadvl § 76
ettdera, se endera
ettvart, se envar
etui Subst. § 50
-eum Subst. § 46
evad Pron. § 145
evinnerligen Advb § 35
evärdligen Advb § 35
ex- Subst. § 23, Vb § 17
exakt Pron. § 110, Advb § 37, Satsadvl § 60,
 Bisatser § 94, Ellips § 18
examen Subst. § 53
exempelvis Satsadvl § 64
existerande Pcp § 41
exklusive Prep. § 26, 34, 35, Konjn, subjn,
 infm. § 5
exkrementer Subst. § 48
expenser Subst. § 48
extra- Adj. § 32
extraknäcka Vb § 66
fabel Subst. § 45
facit Subst. § 41, 67
fadd Adj. § 55, 56
fader Subst. § 35, 45, 51, 66, Nomfraser § 73
Fadern Egenn. § 17
faggorna Subst. § 44
faktiskt Satsadvl § 20, 27, 28
faktum Subst. § 53, 67
-faldig Räkn. § 4
falla Vb § 58, Vbfraser: Allm. § 9
falla för nngs hand Nomfraser § 9
falla till föga Prepfraser § 4
-falt Advb § 9
familje- Subst. § 34
fan Pron. § 114, Interj. § 3, 11, 13, Satsadvl § 26,
 Bisatser § 114, Huvudsatser § 60
far Subst. § 51, 66, Pron. § 27
fara Vb § 58
farao Subst. § 46, 47
farbror Subst. § 66, Pron. § 27, Icke satsf.
 men. § 13, 14

- farfar* Pron. § 27
farmor Pron. § 27
farstu Subst. § 49
farväl Interj. § 10
-fas Adj. § 57
-fasoner Subst. § 48
fast (konjn) Konjn, subjn, infm. § 2, 3, 8,
 Bisatser § 4, 128
fast (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8, Subjn-
 fraser § 18, Bisatser § 4, 129
fast att Konjn, subjn, infm. § 8
fastan Egenn. § 17
faster Pron. § 27, Icke satsf. men. § 13
fastmer(a) Satsadvl § 42
fastän (konjn) Konjn, subjn, infm. § 8,
 Bisatser § 128
fastän (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, 11,
 Subjnfraser § 18, Bisatser § 2, 4, 128, 129,
 149, Samordn. § 35
fatalier Subst. § 48
fatt (adj.) Adj. § 38, 57
fattas Passiv § 28
faun Subst. § 47
fe Subst. § 46
feberfantasier Subst. § 48
fekalier Subst. § 48
fel (pron.) Subst. § 71, Pron. § 227, Advb § 45,
 Nomfraser § 30, 49
femtioelva Räk. § 5
fiber Subst. § 45
-fibrer Subst. § 48
fiende Subst. § 45, 51
-fiera Vb § 16
-fil Subst. § 46
finemang Adj. § 57
finger Subst. § 45, 51
finna Vb § 11, 57, Obj. § 12, Predv § 40, 45,
 Inffraser § 9, Prepfraser § 7
-finnar Subst. § 45
finnas Vb § 11, 48, Nomfraser § 113, Vbfraser:
 Allm. § 10, 14, Eg. subj. § 11, 13, Advl § 49,
 Inffraser § 24, Aktionsarter § 15, Satsbaser
 § 13
fisa Vb § 58
fiskafänge Subst. § 34
fjäll Subst. § 45
fjärdedels Räk. § 18
fjäril Subst. § 45, 66
fjärmare Advb § 12
fjärmast Advb § 12
fjärnan Adj. § 43, 57, Advb § 5, 12, 50,
 Adjfraser § 24
fjäsk(er) Subst. § 45
fjättrar Subst. § 45
flat Adj. § 55, 56
flatterande Adj. § 72
fler än Subjnfraser § 11
fler(a) Subst. § 71, Pron. § 9, 10, 155, 156, 157,
 161, 164, 177, Nomfraser § 23, 38, Predv § 3
flerstädes Advb § 4, 34, 37
flertalet Pron. § 158
flest Pron. § 9, 10, 155, 158, Nomfraser § 45,
 46, 47
flicka Icke satsf. men. § 16
flockas Vb § 49
florin Subst. § 54
floskler Subst. § 48
fly Vb § 53
flyga Vb § 57
flyta Vb § 57
flå Vb § 53
fnask Subst. § 40
fnask(er) Subst. § 45
fnysa Vb § 64
folk (pron.) Adj. § 59, Pron. § 152
fordra Vb § 13
fordras Vb § 49
-fordringar Subst. § 45
forint Subst. § 54
formlig Adj. § 39
fornt Subst. § 71, Adj. § 39
fort Advb § 12, 49, Nomfraser § 62, Advb-
 fraser § 4; se också *fortare*
fortare Advb § 41; se också *fort*
fortfarande Pcp § 6, Advb § 47, 51, Advl § 103,
 108, 109, 110, Satsadvl § 36, 85,
 Aktionsarter § 5
fortkomstledamöter Subst. § 48
fortsätta Vb § 9, Vbfraser: Allm. § 21, Obj.
 § 19, Inffraser § 8, 13, 25, Bisatser § 61,
 Samordn. § 20
forum Subst. § 53, 67
fot (pl. *fot*) Subst. § 54
fot (pl. *fötter*) Subst. § 47
-fota Advb § 9
fotnot Subst. § 47

- fotografi Subst. § 41
 fram Advb § 3, 6, 10, 11, Prep. § 16, 29, 45, 46,
 Advl § 52, Bisatser § 94
 fram- Prep. § 29
 framemot Prep. § 23, 29
 framför Advb § 45, Prep. § 6, 8, 9, 29, 31, 34,
 36, Prepfraser § 15, Ellips § 5
 framför allt Satsadvl § 61
 framför allt som Konjn, subjn, infm. § 8,
 Bisatser § 95
 framgent Advb § 8
 frami Advb § 45, 52, Prep. § 29
 framifrån Advb § 3, 10, 45
 framkallas Passiv § 8
 framme Advb § 3, 5, 45, 46
 framom Prep. § 8, 29
 fram på Advb § 45, Prep. § 6, 8, 29
 framstå Predv § 16, Bisatser § 90
 framtill Advb § 10, 11, 45, Prep. § 31
 framtill på Prep. § 8
 framvid Prep. § 8, 29
 framåt (adj.) Adj. § 57
 framåt (prep.) Advb § 45, 46, 52, Prep. § 15, 29
 framöver Advb § 10, Prep. § 8, 29
 franker Subst. § 48
 franko Advb § 49
 freds Prepfraser § 4
 fri Adjfraser § 25, 31
 frigjörd Pcp § 23
 frodas Passiv § 28
 fru Subst. § 45, Egenn. § 20, Pron. § 27, Nom-
 fraser § 73
 fruntimmer Subst. § 40
 frusen Vb § 64, Pcp § 10, 23
 frysa Vb § 57, 64
 fryst (pcp) Vb § 64, Pcp § 10
 från Adj. § 19, Advb § 45, Prep. § 10, 16, 22, 23,
 26, 27, 34, 36, Nomfraser § 60, Adjfraser
 § 25, 31, Advl § 8, 38, 54, 86, 100, 104,
 Inffraser § 16, Prepfraser § 8, 15, Subj. § 23,
 Bisatser § 89, 94, Ellips § 5
 från att Konjn, subjn, infm. § 9
 från det (att) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, 12,
 Prepfraser § 5
 från och med Prep. § 23, 30, 36, Advl § 100,
 104, Prepfraser § 8, Bisatser § 61, 89
 från och med (det) att Konjn, subjn, infm. § 8
 från ... sida Prep. § 30, 33, Nomfraser § 9, 16
 från ... synpunkt (t.ex. från personalens syn-
 punkt) Nomfraser § 9
 frånsett Pcp § 42, Prep. § 28, Flerl. fraser § 4,
 Bisatser § 15, 66
 frånvarande Pcp § 41
 frälsa Vb § 66
 frälsad Vb § 66, Pcp § 11
 frälse Adj. § 57
 frälst (pcp) Vb § 66, Pcp § 11
 främmande Adjfraser § 26, 40
 främre Adj. § 44, 71, Pron. § 226, Advb § 11,
 Nomfraser § 43
 främst Adj. § 44, Pron. § 226, Advb § 8, 11,
 Satsadvl § 61
 frände Subst. § 45, 49
 fräsch Adj. § 55
 frö Subst. § 46
 fröjdas Vb § 49
 fröken Subst. § 66, Egenn. § 20, Pron. § 27,
 Nomfraser § 73
 fukter Subst. § 48
 full Adjfraser § 30
 fullmäktig Adj. § 65, 68
 funder Subst. § 48
 furstendöme Subst. § 34
 fy Interj. § 3, 13, 14
 fy katten Interj. § 3
 fy sjutton Interj. § 3
 fyllas Passiv § 8
 fyllo Subst. § 40
 fyrfota Adj. § 57
 få (pron.) Adj. § 71, Pron. § 5, 7, 10, 12, 155, 156,
 157, 159, 163, 180, Nomfraser § 4, 23, 38,
 Predv § 3, Satsadvl § 66, 84, Samordn. § 41
 få (vb) Pron. § 47, 96, 151, Vb § 2, 9, 10, 11, 30,
 32, 33, 53, 59, 62, Pcp § 8, Vbfraser: Allm.
 § 10, 16, 21, Obj. § 12, 19, Predv § 7, 13, 33, 35,
 44, Eg. subj. § 8, Advl § 9, 34, 36, 39, Inf-
 fraser § 6, 8, 13, 24, 25, Satsens struktur § 7,
 Satsadvl § 86, Tempus § 8, Mod. hjälpsb
 § 3, 8, 13, 17, 18, 26, Passiv § 4, 14, 15,
 Bisatser § 61, 65, 77, Huvudsatser § 37,
 Ellips § 7, 12
 få erfara Vb § 9, Mod. hjälpsb § 8
 få höra Pron. § 117, Vb § 9, Mod. hjälpsb § 8,
 Huvudsatser § 37
 få känna Vb § 9, Mod. hjälpsb § 8
 få lov Inffraser § 8, 25, Mod. hjälpsb § 8, 18

- få möjlighet* Mod. hjälpvb § 8
få reda på Pron. § 117
få råd Mod. hjälpvb § 4
få se Pron. § 117, Vb § 9, Mod. hjälpvb § 8,
 Huvudsatser § 32, 37
få tillåtelse Mod. hjälpvb § 8
få veta Pron. § 117, Vb § 9, Mod. hjälpvb § 8
-fående Pcp § 30
fången Pcp § 8
får Subst. § 40
får du {höra/se} Huvudsatser § 44
fåra- Subst. § 34
få Subst. § 40
fägnas Vb § 49
fängelse Subst. § 49
färdas Passiv § 28
färdig Adj. § 4, 21, 40, Adjfraser § 57, Inffraser
 § 13, 24, Passiv § 25
färdigt Predv § 44
-färger Subst. § 48
färre Pron. § 10, 155, 156, 161, Nomfraser § 38
färre än Subjfraser § 11
fäst (pcp) Vb § 66, Pcp § 11
fästa Vb § 66
fästad Vb § 66, Pcp § 11
fästmö Subst. § 49
födas Vb § 49
föga (pron.) Subst. § 71, Pron. § 155, 156, 157,
 159, 161, 163, Advb § 53, Satsadvl § 66
föga (advb) Pron. § 161, 165, Advb § 3, 37, 53,
 Adjfraser § 12, 18, Satsadvl § 66
föl Subst. § 40
följaktligen Advb § 20, Satsadvl § 46, Bisatser
 § 146
följande Subst. § 72, Pron. § 67, 221, 222,
 Pcp § 41
följas Passiv § 8
földriktigt Satsadvl § 46
följetong Subst. § 47
för (advb) 'alltför' Adj. § 58, Nomfraser § 78,
 Adjfraser § 10, 11, 18, Advl § 54, Inffraser
 § 15, 24, Advbfraser § 3, 4, 9, Passiv § 20
för (prep.) Adj. § 10, 15, 16, 17, 18, 19, 21, Pron.
 § 182, Pcp § 3, Prep. § 8, 22, 26, 32, 34, 36,
 39, Konjn, subjn, infm. § 13, Interj. § 14,
 Nomfraser § 58, 60, 75, 78, 88, 112, Adj-
 fraser § 15, 30, 32, 35, 37, 38, 39, 40, 51, 56,
 62, Vbfraser: Allm. § 20, Obj. § 10, Predv
 § 4, 6, 16, 21, 22, 32, 36, 40, 41, Advl § 25, 39,
 44, 47, 80, 82, 83, 103, 106, Inffraser § 5, 15,
 16, 21, 24, Pcpfraser § 7, Advbfraser § 2, 4,
 Prepfraser § 7, 19, Mod. hjälpvb § 8, Bi-
 satser § 86, 126, 127, 150, Huvudsatser § 61,
 Ellips § 5
för (konjn) Prep. § 39, Konjn, subjn, infm.
 § 2, 3, Satsadvl § 47, Bisatser § 118, 146, 148,
 Kompl. men. § 9, Samordn. § 2, 3, 45
för (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8
för- (prefix) Vb § 17, Pcp § 12
för- (sammansättningsled) Vb § 17
-för (prep.) Prep. § 29
för all del Advb § 15, 48, Interj. § 16, Satsadvl
 § 2, 12, 41, 42, Samordn. § 44
för att (konjn) Konjn, subjn, infm. § 2, 8
för att (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, 13,
 Satsadvl § 78, 79, Tempus § 39, Bisatser § 2,
 4, 61, 86, 95, 96, 118, 120, 126
för att inte säga Inffraser § 16
för att inte tala om Inffraser § 16
för ... del Prep. § 30, 33, Nomfraser § 9,
 Prepfraser § 3
för den händelse (att) Konjn, subjn, infm. § 9,
 Bisatser § 2, 92, 141
för den skull Advb § 10
för den skull att Konjn, subjn, infm. § 8
för det första Satsadvl § 37
för fan Interj. § 11
för länge sedan Advb § 19
för närvarande Advl § 97
för resten Advb § 10, Satsadvl § 2, 37, 39,
 Samordn. § 28
för ... räkning Prep. § 30, 33, Prepfraser § 3
för ... sedan Prep. § 23, 30, 33, Advl § 98,
 Bisatser § 105
för sin del Satsadvl § 42
för ... skull Prep. § 30, 33, Nomfraser § 9,
 Adjfraser § 30, Prepfraser § 3, 5, 6
för såvitt (som) Bisatser § 92, 141
för tillfället Advl § 97
för ... vidkommande Prep. § 30, 33, Nomfraser
 § 9
för övrigt Advb § 15, Satsadvl § 37, 39
föranledas Passiv § 8
förargas Vb § 49
förbannad Ellips § 17
förbehålla Vb § 17

- förberedelser Subst. § 48
 förbi (adj.) Adj. § 57
 förbi (prep.) Vb § 17, Prep. § 18, 26, 29, 34, 36,
 Prepfraser § 15
 förbjuda Anf. men. § 10
 förbjuden Pcp § 3, Pcpfraser § 6
 förbli Vb § 9, Predv § 16, 20, 29, 31, Aktions-
 arter § 15
 förborgerligas Vb § 49
 förbunden Pcp § 3, Adjfraser § 23, Pcpfraser
 § 6
 förbättras Vb § 49
 fördanskas Vb § 49
 fördubblas Vb § 49
 fördummas Vb § 49
 fördärvas Vb § 49
 före (prep.) Räkn. § 14, Prep. § 19, 23, 26, 31,
 34, 36, 39, Advl § 95, 98, Prepfraser § 15,
 Ellips § 5
 före (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8, 9
 före detta Pron. § 222
 förebrå Vb § 53
 förefalla Vb § 33, 62, Vbfraser: Allm. § 21,
 Predv § 16, 22, 31, Infrraser § 8, 25, 28, Subj.
 § 21, Satsadvl § 77, Mod. hjälpvb § 2,
 Bisatser § 47, Anf. men. § 4, 12
 förefinnas Vb § 49
 föregå Passiv § 8, 26
 föregående Pron. § 221, 222, Advl § 95
 förekomma Vb § 11, Infrraser § 25, Bisatser § 47,
 61
 förekommande Pcp § 41
 förena Pcp § 8
 förenad Pcp § 11
 förent Pcp § 11
 -föreskrifter Subst. § 48
 föreställa Passiv § 4
 föreställa sig Bisatser § 14
 företrädesvis Satsadvl § 61
 förevarande Pcp § 41, Advl § 97
 förfulas Vb § 49
 förfåras Vb § 49
 förfördela Vb § 17
 förgubbas Vb § 49
 förgås Vb § 49
 förgäta Vb § 58
 förgäves Advb § 49, Subj. § 27
 förhandenvarande Pcp § 41
 -förhandlingar Subst. § 45
 förhatlig Adjfraser § 26
 förhoppningsvis Advb § 49
 förhålla sig Bisatser § 52, 86
 förintas Vb § 49
 förklara Predv § 40, Prepfraser § 7
 förkolas Vb § 49
 förkunna Vb § 61
 förkvävas Vb § 49
 förlamas Vb § 49
 förlegad Pcp § 12
 förliden Pcp § 41, Advl § 95
 förlora Passiv § 15
 förlåt Interj. § 7, 10, 11, 16
 förmedels(t) Prep. § 29
 förment Adj. § 39
 förmodligen Advb § 8
 förmå Vb § 10, 11, 33, 53, Vbfraser: Allm. § 21,
 Infrraser § 8, 25, Mod. hjälpvb § 4, 9, 10,
 14, 19, Passiv § 15
 förmåla Vb § 52
 förneka Anf. men. § 10
 förnimma Vb § 57
 förns Konjn, subjn, infm. § 8
 förnämligast Advb § 8, Satsadvl § 61
 förnämst Advb § 8, Satsadvl § 61
 förnär Advb § 50
 förolyckas Passiv § 28
 föröm Prep. § 8, 29
 förr Advb § 15, 19
 förre Adj. § 44, Pron. § 221, 222, Advl § 95, 98
 förråas Vb § 49
 förrän Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Advl § 95,
 Satsadvl § 63, 69, 79, Tempus § 38, Bisatser
 § 2, 84, 92, 96, 100, 142
 förse Vb § 53, 65
 förskiffrad Pcp § 12
 förskräckas Vb § 49
 förslagsvis Satsadvl § 64
 förslappas Vb § 49
 förslummas Vb § 49
 förslöas Vb § 49
 försmå Vb § 53
 försockras Vb § 49
 försoffas Vb § 49
 först (pron.) Pron. § 220, Advb § 53
 först (advb) Pron. § 220, Advb § 53, Advl § 66,
 112, Satsadvl § 59, 63

- först och främst* Satsadvl § 61
första Adj. § 44, Pron. § 10, 220, 226, Råkn.
 § 21, Nomfraser § 4
förstenas Vb § 49
förstkommande Pcp § 41
förstoras Vb § 49
förströ Vb § 53
förstummas Vb § 49
förstå Vb § 10, 60, Pcp § 8, Anf. men. § 10
förstås Satsadvl § 12, 19, Icke satsf. men. § 43
försumpas Vb § 49
försvagas Vb § 49
försvinna Vb § 57
försåvitt (som) Konjn, subjn, infm. § 8
försämrar Vb § 49
försätta Vbfraser: Allm. § 9
försöka Vbfraser: Allm. § 21, Inffraser § 25,
 Huvudsatser § 33
förtald Pcp § 9
förtjockas Vb § 49
förtjäna Vb § 33, Mod. hjälpvb § 3
förtretas Vb § 49
förtrottas Vb § 49
förtälja Vb § 55
förtäljd Pcp § 9
förundras Vb § 49
förut Advb § 3, 19, 20
förutan Prep. § 29, 33, 34, Prepfraser § 11
förutnämnd Pcp § 41
förutom (prep. el. konjn) Pron. § 54, Prep.
 § 29, 34, 35, 39, Konjn, subjn, infm. § 5,
 Inffraser § 16, Prepfraser § 3, 8,
 Bisatser § 15, Samordn. § 47
förutsatt Prep. § 28, Flerl. fraser § 4
förutsatt att Konjn, subjn, infm. § 8,
 Bisatser § 141
förutvarande Pcp § 41
förvandlas Vb § 49
förvedas Vb § 49
förvekligas Vb § 49
förvildas Vb § 49
förvirras Vb § 49
förvånas Vb § 49
förvärldsligas Vb § 49
förvärras Vb § 49
föryngras Vb § 49
förtyligas Vb § 49
förädlas Vb § 49
föräldra- Subst. § 34
-föräldrar Subst. § 45
förändras Vb § 49
-fötter Subst. § 48

-ga (vbbildande) Vb § 16
gags Subst. § 52
galen Nomfraser § 30
galonerad Pcp § 12
gamladar/gamledar Subst. § 49
gamle gosse Icke satsf. men. § 18
gammal Adj. § 26, 43, 44, 54, 68, Adjfraser § 16,
 66, Icke satsf. men. § 18
gammaldags Adj. § 57
ganska Advb § 3, 4, 5, 6, 37, Adjfraser § 12,
 Passiv § 20, 24
garanterat Satsadvl § 2
garn Subst. § 46
gatuoroligheter Subst. § 48
gav Vb § 59; se också *ge*
gay Adj. § 57
ge Pron. § 84, 231, Vb § 10, 11, 20, 53, 58, 59,
 60, Pcp § 8, 30, Obj. § 24, Predv § 13, Advl
 § 9, 34, 36, 39, 45, 46, Inffraser § 13, 16, 24,
 25; se också *gav*, *giva*, *gåve*
ge till känna Prepfraser § 4
gedd Pcp § 8
gelatinerar Vb § 49
gemenligen Advb § 37
gemensam Samordn. § 15
gen- Subst. § 23, Vb § 17
genast (som) Konjn, subjn, infm. § 8
genast Adj. § 46, Advb § 3, 5, 19, 23, Prepfraser
 § 15
general Nomfraser § 73
geni Subst. § 40
genitalier Subst. § 48
genom Prep. § 18, 26, 27, 30, 34, 36, Advl § 8, 76,
 Inffraser § 16, Prepfraser § 15, Bisatser § 61
genom att Konjn, subjn, infm. § 8
genom ... försorg Prep. § 30, 33, Prepfraser § 3
genomfaras Passiv § 8
genomströmmas Passiv § 8
gentemot Prep. § 29, 34
gentöver Prep. § 29
genus Subst. § 67
get Subst. § 47
gick Vb § 59; se också *gå*

- gift* (subst.) Subst. § 46
ginge Vb § 59; se också *gå*
gisslan Subst. § 51, 66
gitta Vb § 33, 44, 52, 62, Vbfraser: Allm. § 21,
 Inffraser § 8, 25, Mod. hjälpvb § 5
giva Vb § 58, 60; se också *ge*
givakt Interj. § 16
givande Vb § 60, Pcp § 30
given Pcp § 8
givet (prep.) Prep. § 28, Flerl. fraser § 4
givet att Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 141
givetvis Satsadvl § 19
gjord Pcp § 9
gjorde Vb § 55; se också *göra*
gjort Vb § 54, 55; se också *göra*
gjuta Vb § 58
gladd Pcp § 9
glasögon Subst. § 53, 63
glida Vb § 58
glo Vb § 53
glädja Vb § 16, 55, Pcp § 9, Passiv § 15
glädjas Vb § 49, Passiv § 28
glömma Anf. men. § 10
gnet Subst. § 47
gni(da) Vb § 53, 58
gno Vb § 53
gnom Subst. § 47
gnu Subst. § 46
gny Vb § 53
god Adj. § 43, 44, 55; se också *gott*
god dag Pron. § 27, Interj. § 10, 11
god morgon Interj. § 10, 16
gosse Icke satsf. men. § 16
gott Vb § 30, Satsadvl § 18, Mod. hjälpvb § 13;
 se också *god*
gotter Subst. § 48
grabben Icke satsf. men. § 14
gracer Subst. § 48
grad (subst.) Subst. § 54, Adjfraser § 16
grad (adj.) Adj. § 55
-grader Subst. § 48
gradvis Advb § 50, Adjfraser § 20
gram Subst. § 54
-gram Subst. § 40, 51
gramse Adj. § 38
grannlaga Advbfraser § 4
gratier Subst. § 48
gratis Adj. § 26, 38, 57, 73, Advb § 5, 49
grattis Interj. § 10, 14
gravamen Subst. § 53
grej Subst. § 44, 47
-grejer Subst. § 48
grensle Advbfraser § 4
grep(e) Subst. § 45
grevar 'fettklumpar' Subst. § 45
greve Nomfraser § 73
griller Subst. § 47, 48
grinolle Egenn. § 4
gripa Vb § 58
gripen Pcp § 23
gro Vb § 53
groggy Adj. § 57
gross Räkn. § 6
grov Adj. § 44
gry Vb § 53
gryn Subst. § 46
grytbitar Subst. § 45
grå Adj. § 53
gråta Vb § 58
gräma Passiv § 4
gubbe Icke satsf. men. § 16
gubbs Subst. § 52
gud (subst.) Nomfraser § 7
Gud (egenn.) Egenn. § 22
gud (interj.) Interj. § 3, 16
Gud give Huvudsatser § 106
gudskelov Interj. § 3, 16
gulden (pcp) Pcp § 10
gumman Icke satsf. men. § 14, 18
gunstig Adjfraser § 23
gunås Satsadvl § 2
gutår Interj. § 10
gyllene Adj. § 57
gå Pron. § 85, 231, Vb § 11, 20, 53, 59, 60,
 Pcp § 8, Prep. § 14, Vbfraser: Allm. § 9,
 Predv § 10, 16, 24, 29, Eg. subj. § 3,
 Advl § 9, 25, Inffraser § 5, 13, 14, 24, 25,
 Passiv § 14, 15, Bisatser § 47, 61,
 Samordn. § 18, 19; se också *gick*, *ginge*
gå till spillo Prepfraser § 4
gå upp Subj. § 21
gå upp för Anf. men. § 12
gående Pcp § 30, Vb § 60
gång Advl § 101, 103, Bisatser § 31
gånga Vb § 60
gången (pcp) Pcp § 8, 41

gänger Prep. § 28, Konjn, subjn, infm. § 2,
 Adjfraser § 18
gås Subst. § 51
gäve Vb § 59; se också *ge*
-gävor Subst. § 44
gälda Pcp § 10
gäldad Pcp § 10
gälla 'avse' m. m. Predv § 16, Prepfraser § 7,
 Passiv § 4
gälla 'kastera' Vb § 66
gällad Vb § 66, Pcp § 11
gällande Pcp § 41
gälld Vb § 66, Pcp § 11
gängse Adj. § 57
gärds Vb § 13
gärna Vb § 30, Advb § 3, 5, 7, 12, 49, Satsadvl
 § 16, 69, Mod. hjälpvb § 8, 13, 23, Huvud-
 satser § 42, Icke satsf. men. § 43
gö(da) Vb § 53
göra Pron. § 47, Vb § 10, 11, 20, 21, 29, 32, 33,
 54, 55, Vbfraser: Allm. § 9, 10, 11, Obj. § 19,
 21, 24, Predv § 7, 35, 45, Advl § 4, 9, 34, 39,
 Infrraser § 5, 13, 18, 19, 24, 25, Prepfraser
 § 19, Mod. hjälpvb § 6, 16, 25, Passiv § 9, 15,
 Satsbaser § 2, 5, Bisatser § 38, 61, 85, 110,
 Huvudsatser § 12, Ellips § 10; se också
gjorde, gjort
ha (vb) Subst. § 13, Adj. § 19, Pron. § 47, 85,
 96, Vb § 2, 8, 9, 10, 11, 26, 29, 30, 32, 33, 44,
 53, 55, 62, Pcp § 6, 20, 21, 30, Prep. § 25,
 Vbfraser: Allm. § 9, 10, 11, 14, 16, 21,
 Obj. § 3, 12, 19, 22, Predv § 13, 20, 36, 45,
 Advl § 9, 34, 49, 81, 108, Infrraser § 6, 8, 13,
 16, 24, 25, 32, Flerl. fraser § 7, 8, Satsens
 struktur § 5, 9, Subj. § 13, Satsadvl § 86,
 Tempus § 3, 4, 19, 20, 33, 42, 43, Mod.
 hjälpvb § 2, 3, 6, 15, 17, 18, 20, 26, Aktions-
 arter § 13, 15, Passiv § 4, 10, Satsbaser § 13,
 Bisatser § 85, Huvudsatser § 2, 31, 40, 106,
 Samordn. § 3, Ellips § 10, 12; se också *hava*
ha (interj.) [hɑ] Interj. § 3, 13
ha (interj.) [hɑ ~] Interj. § 6
ha möjlighet Mod. hjälpvb § 4, 14
ha råd Mod. hjälpvb § 4
ha rätt Infrraser § 8
ha svårt Mod. hjälpvb § 4
ha tillfälle att Mod. hjälpvb § 14

hade se ha
haft Vb § 54; se också *ha*
haj (adj.) Adj. § 57
halleluja Interj. § 3, 11
hallonbåtar Subst. § 45
hallå Interj. § 7, 10
halv Subst. § 3, 5, Pron. § 134, Räkn. § 6, 14, 18,
 Nomfraser § 24, Adjfraser § 17
halva (pron.) Pron. § 30, 84, Nomfraser § 8,
 18, 61, 97, Eg. subj. § 11
halvannan Räkn. § 18
halvtannat, se *halvannan*
halvvägs Adj. § 57
hammare Subst. § 45, 51
hamna Advl § 51
hampblår Subst. § 49
han Subst. § 8, Pron. § 7, 8, 11, 16, 28, 31, 32, 36,
 37, 39, 52, 53, 54, 113, Nomfraser § 18,
 Annex § 5; se också *hans*
hand Subst. § 47
handha Vb § 19, Passiv § 8
handklovar Subst. § 63
-handlingar Subst. § 45
handlov(e) Subst. § 45
handskas Passiv § 28
hans Pron. § 11, 28, 53; se också *han*
harmas Vb § 49
has Subst. § 44
hava Vb § 53, 54, 55; se också *ha*
havande Pcp § 30
havs Prepfraser § 4
hej Pron. § 27, Interj. § 7, 10, 14
hej då Pron. § 27, Interj. § 10, 14
heja (interj.) Interj. § 3, 14
hejans Adj. § 39, 57
hejsan Interj. § 10
hekto Subst. § 54
hel Subst. § 3, 5, Pron. § 133, 134, Räkn. § 18,
 Nomfraser § 23, 24, Advl § 104; se också
helt
hela (pron.) Subst. § 7, Pron. § 5, 30, 83, 84,
 133, 134, Nomfraser § 4, 8, 17, 18, 61, 78,
 Eg. subj. § 11, Advl § 94, Subj. § 29;
 se också *hel*
hela härligheten Pron. § 134
hela högen Pron. § 134
helbrädda Adj. § 57
helguten Pcp § 23

- helgon* Subst. § 40
hell Interj. § 3, 14
heller Pron. § 34, Advb § 15, 20, 23, Interj. § 14, Satsadvl § 6, 33, 37, 38, 69, 74, 79, 85, Annex § 10
helre Advb § 12, 41, Inffraser § 19, 20, 23, Subjnfraser § 4, Bisatser § 110
helst Advb § 12, 32, 36
helst som Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Bisatser § 2, 95
helsyskon Subst. § 51
helt Pron. § 133, 134, 214, 218, 232, Prepfraser § 15; se också *hel*
helvete (interj.) Interj. § 3, 11
hem (advb) Advb § 10, 45, 46, Advl § 17
hemifrån Advb § 4, 45, 46
hemikring Advb § 45
hemknutar Subst. § 45
hemlandstoner Subst. § 48
hemma Advb § 45, 46
hemmavid Advb § 45
hemom Advb § 10, 45
hemorrojder Subst. § 48
hemåt Advb § 45, 46, 52
henne Pron. § 11, 28, 53, Obj. § 16; se också *hon*
hennes Pron. § 11, 28, 53; se också *hon*
herdaminen Subst. § 33
heros Subst. § 47
herr Egenn. § 20, Pron. § 27, Nomfraser § 73
herravälde Subst. § 33
herre Subst. § 66
herregud Interj. § 3
hertz Subst. § 54, Egenn. § 17
-het Subst. § 20, 21, 46, Pcp § 6, 18
heta Egenn. § 10, 19, Vb § 44, 52, Obj. § 27, Predv § 5, 10, 16, 21, Bisatser § 50, Anf. men. § 12
himla Adj. § 39, 57
himlar Interj. § 3
himmel (subst.) Subst. § 66
himmel (interj.) Interj. § 3, 16
hinna (vb) Vb § 11, 33, 57, 62, Vbfraser: Allm. § 16, 21, Advl § 10, 50, Inffraser § 8, 25, Mod. hjälpvb § 4, 10, Passiv § 4
hinna med Inffraser § 8, Mod. hjälpvb § 4, 10, Passiv § 4
hinsides (advb el. prep.) Prep. § 9, 28, 34, 35, 37
hipp Adj. § 57
historia Subst. § 44, 46, 66
hit Advb § 3, 10, 15, 17, 20, 26, Advl § 17, 51, 53, Annex § 5
hit- Advb § 10, 21
hiterst(a) Pron. § 226
hihörande Pcp § 41
hitintills Advb § 10, 19
hitom Prep. § 9, 29, 35, Prepfraser § 15, Ellips § 5
hitre Pron. § 226
hittilldags Advb § 26
hittills Advb § 3, 10, 15, 19
hittillsvarande Pcp § 41
hitåt Advb § 3, 10
hjälp (interj.) Interj. § 16
hjälpa Vb § 57
hjälpas åt Passiv § 28
hjältedater Subst. § 48
hjärta Subst. § 33
hm Interj. § 7, 13
ho Subst. § 45
hokuspokus Interj. § 10
hon Subst. § 8, 40, Adj. § 68, Pron. § 7, 8, 11, 16, 28, 31, 32, 36, 37, 52, 53, 113, Nomfraser § 18, Annex § 5; se också *henne*, *hennes*
honom Pron. § 7, 11, 28, 53, 54, Obj. § 16; se också *han*
honoratiores Subst. § 53
hopas Vb § 49
hoppas Vb § 48, Satsadvl § 77, Tempus § 40, 46, Passiv § 28, Huvudsatser § 114, Anf. men § 10
hoppilandskalle Egenn. § 4
hos Egenn. § 23, Prep. § 6, 8, 10, 26, 34, Nomfraser § 16, 58
hosianna Interj. § 3, 11
hota Vb § 9, Inffraser § 8
hugga Vb § 58
huld Adjfraser § 23
humaniora Subst. § 53
hundra Räkn. § 6, 8, 16
hur Adj. § 10, Pron. § 112, Advb § 3, 31, 33, 36, 50, Adjfraser § 12, Predv § 5, 26, Satsbaser § 3, Bisatser § 2, 48, 49, 77, 79, 80, 81, Huvudsatser § 92, 96; se också *huru*
hur länge Advb § 33
hur mycket Nomfraser § 118, Adjfraser § 12

hur ofta Advb § 33
hur pass Adj. § 10, Adjfraser § 12
hur som helst Advb § 4, 36, Satsadvl § 41, 43, 44
hur vore det att Inffraser § 27
hur ... som helst Advb § 36
hurdan Adj. § 71, Pron. § 10, 109, III, II2, II8, Nomfraser § 32, II8, Predv § 3, 5, 55, Satsbaser § 3, Bisatser § 2, 80
hurdan som helst Pron. § 145, 147, 148, 151
hurra (interj.) Interj. § 3
huril Subst. § 45
hursa Interj. § 7
huru Advb § 33; se också *hur*
hurudan Subst. § 71, Pron. § 10, 109, III
huruledes Advb § 33
hurusom Bisatser § 77
huruvida Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Nomfraser § 77, Bisatser § 67, 89, Huvudsatser § 102
hushålla Vb § 58
hustru Subst. § 49
huvud Subst. § 50, 53, 68
huvudsakligen Satsadvl § 61
hybrid (adj.) Adj. § 55, 56
hyper- Adj. § 32
hyres Vb § 45
hysa Vbfraser: Allm. § 9
hyvens Adj. § 57
hå Interj. § 13
hålla Vb § 10, II, 20, 58, Predv § 7, 36, 40, 45, Advl § 9, Inffraser § 13, 24, 25, Prepfraser § 7
hålla på Vb § 9, Inffraser § 8, 13, Subj. § 27, Aktionsarter § 6, 22, Samordn. § 20
hård Adj. § 55
hårdhandskarna Subst. § 45
håvor Subst. § 44
hådan Advb § 9
hådanefter Advb § 19
hälften Räkn. § 18
hämta Passiv § 5
hän Advb § 33
hända Vb § 11, Eg. subj. § 13, Inffraser § 5, 25, Passiv § 4, Bisatser § 47, 61
hänemot Prep. § 23, 29
hänga Predv § 24, Samordn. § 18
hängiven Adjfraser § 24, Pcpfraser § 6

hängslen Subst. § 50, 63
här (advb) Pron. § 73, 212, Vb § 17, Advb § 3, 4, 10, 15, 17, 18, 20, 26, 42, 45, 52, Prep. § 29, Nomfraser § 98, Eg. subj. § 6, Advl § 51, 66, Advbfraser § 2, Satsens struktur § 8, Subj. § 15, 19, 20, 21, 22, 24, Satsadvl § 8, Passiv § 7, Annex § 5, Bisatser § 19, 36, Ellips § 15
här- Pron. § 38, Vb § 17, Advb § 10, 19, 20, 21, 52, Prep. § 33, Nomfraser § 62, Advbfraser § 3
här framme Advb § 26
här hemma Advb § 26
här inne Advb § 26
här nere Advb § 26
här och där Advb § 17, 37
här och var Advb § 17, 37
här uppe Advb § 26
här ute Advb § 26
härad Subst. § 53, 68
hära Advb § 10, 20
härborta Advb § 10
härbredvid Advb § 19
härefter Advb § 5
häremot Advb § 20
härförinnan Advb § 22
härförleden Advb § 19
häri Advb § 15, 20, 21
häribland Advb § 20
häriifrån Advb § 3, 10, 15, 20
härigenom Advb § 20
härinnanför Advb § 19
härintill Advb § 10, 15, 19
härinunder Advb § 15
härjämte Advb § 10, 20, Satsadvl § 37
härmed Advb § 10, 20, Huvudsatser § 19
härnäst Advb § 19, Satsadvl § 32, 37, 39
härom Advb § 15
häromkring Advb § 19
häromkvällen Advb § 10
härpå Advb § 3, 10, 20, 21, 22
härstädes Advb § 9, 17
härtil Advb § 20, Satsadvl § 37
härunder Advl § 94
härur Advb § 20
härutanför Advb § 19
härutav Advb § 20
häruti Advb § 20
härutmed Advb § 19

- härutöver* Advb § 20, Satsadvl § 37
härvarande Pcp § 41
härvid Advb § 20, 21, Advl § 94
häröver Advb § 20
häva Vb § 64
hävder Subst. § 48
hög (adj.) Adj. § 44, 55, Adjfraser § 16; se också *högt*
höger Pron. § 224, Nomfraser § 30, 49, Advl § 54
högra Pron. § 10, 224, Nomfraser § 38
högst Adjfraser § 12
högt Adjfraser § 12, Advbfraser § 3, Prepfraser § 15; se också *hög*
höns Subst. § 40
höra Vb § 11, 21, Obj. § 19, Infiraser § 9, 25, Aktionsarter § 15, Bisatser § 61, 65, 77
höra av sig Vb § 10
höra talas om Infiraser § 9, 25
höras Vb § 45, Subj. § 23
hördu(du) Interj. § 7, 11, Huvudsatser § 44, Icke satsf. men. § 25
hörni(ni) Interj. § 7
hörru Interj. § 7
hörs, se *höras*
höstas Prepfraser § 4

I (pron.) Pron. § 19, Vb § 37
i (prep.) Adj. § 16, Räkn. § 14, Vb § 19, Advb § 10, 45, Prep. § 5, 7, 11, 16, 20, 22, 23, 26, 27, 29, 34, 36, Nomfraser § 60, Adjfraser § 33, 40, 51, Obj. § 29, Advl § 24, 40, 54, 57, 87, 94, 97, 98, 102, 104, Prepfraser § 4, 15, Aktionsarter § 5, Ellips § 5
i- Prep. § 29
-i (egennbildande) Egenn. § 7
-i (prep.) Prep. § 29
i all sin dar Pron. § 114
i all synnerhet Satsadvl § 61
i all världen Pron. § 114
i alla fall Satsadvl § 2, 41, 43, 62, Bisatser § 104, 128
i alla händelser Satsadvl § 41, 43, 62
i anledning av Bisatser § 15
i annat fall Satsadvl § 48
i anslutning till Prep. § 30
i avsaknad av Prep. § 30
i avseende på Prep. § 30, 35

i avsikt Prep. § 30
i avsikt att Konjn, subjn, infm. § 8
i beaktande av Prep. § 30, 35
i betraktande av Prep. § 30, 35
i brist på Prep. § 30, 35
i början av Prep. § 30
i dag Advl § 93, Tempus § 10, 22
i dag (om) åtta dagar Advl § 98
i delo Prepfraser § 4
i den händelse Bisatser § 92, 141
i det (att) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Nomfraser § 19, Bisatser § 51, 61
i egenskap av Prep. § 30, Konjn, subjn, infm. § 8
i enlighet med Prep. § 30, 35
i fall av Prep. § 30
i fjol Advb § 19, 24
i form av Prep. § 30
i fråga Vb § 19
i fråga om Prep. § 30, 35, Advl § 115
i frånvaro av Prep. § 30
i främsta rummet Satsadvl § 61
i förbindelse med Prep. § 30, 35
i förhållande till Prep. § 30, 35, Prepfraser § 8
i första hand Satsadvl § 61
i gengäld Satsadvl § 42
i går Advb § 15, 19, 24, Advl § 93
i helvete Pron. § 114, Interj. § 11
i hopp om Prep. § 30
i huvudsak Satsadvl § 61
i händelse av Prep. § 30, 35
i händelse ((av) att) Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 92, 141
i jämförelse med Prep. § 30, 35, Adjfraser § 14, Subjnfraser § 3, Bisatser § 15
i klass med Prep. § 30
i kontrast till Prep. § 30
i kraft Advb § 10, 50
i kraft av Prep. § 30, Bisatser § 15
i likhet med Prep. § 30, 35, Prepfraser § 8, Subjnfraser § 3
i linje med Prep. § 30
i ljuset av Prep. § 30
i mitten av Prep. § 30
i morgon Advb § 19, Advl § 93
i morgon bitti(da) Advb § 19, Advl § 98
i morse Advb § 19, Advl § 98
i motsats till Prep. § 30, 35, Prepfraser § 8

- i mån av* Prep. § 30
i måndags morse Advl § 98
i mångt och mycket Pron. § 155
i ... namn (t.ex. *i kyrkans namn*) Nomfraser § 9
i namn av Prep. § 30
i nåder Prepfraser § 4
i närheten av Prep. § 30, 36, Prepfraser § 15
i närvaro av Prep. § 30
i och för Prep. § 35
i och för sig Pron. § 84, Advb § 48, Satsadvl § 21, 42, 44, Samordn. § 37, 44
i och med Prep. § 30, 35, Bisatser § 61
i olikhet med Prepfraser § 8
i olikhet mot Prep. § 30, 35
i proportion till Prep. § 30
i relation till Prep. § 30
i riktning mot Prep. § 30
i rörelse mot Prep. § 30
i samband med Prep. § 30, 35, Bisatser § 15
i sin tur Satsadvl § 41, 42
i skydd av Prep. § 30
i slutet av Prep. § 30
i strid med Prep. § 30
i ... ställe Prep. § 30, 33, Nomfraser § 9, Prepfraser § 3
i stället Advb § 15, 20, Prep. § 30, Satsadvl § 2, 42, Samordn. § 27, 40
i stället för Prep. § 30, 33, Advl § 80, Inffraser § 16, Prepfraser § 8, Bisatser § 61, Samordn. § 40
i syfte Prep. § 30
i syfte att Konjn, subjn, infm. § 8
i synnerhet Satsadvl § 61
i synnerhet som Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 95
i så fall Satsadvl § 46, Bisatser § 97
i så måtto Prepfraser § 4
i sällskap med Prep. § 30
i sänder Pron. § 177
i taget Räkn. § 12
i tillägg till Prep. § 30
i trots av Prep. § 30
i utbyte mot Prep. § 30
i varje fall Satsadvl § 41, 43, 62
i väg Advb § 3, 46
i ... ägo Prepfraser § 4
i överensstämmelse med Prep. § 30, 35
i övrigt Satsadvl § 37

-ian Subst. § 20
-iansk Adj. § 28
ibak Advb § 45
-ibel Adj. § 28, 35
ibland (advb) Advb § 3, 34, 37, 38, Advl § 102, Aktionsarter § 21, Samordn. § 27
ibland (prep.) Prep. § 12, 27
icke Adj. § 11, Advb § 3, 39, Satsadvl § 66, 69, 71, 73
icke att Satsadvl § 78
icke desto mindre Satsadvl § 43, Bisatser § 104
idag, se *i dag*
idas Vb § 45, 48, Vbfraser: Allm. § 21, Mod. hjälpvb § 5, Passiv § 28, Huvudsatser § 37
idel Adj. § 39
idelig Adj. § 39
ideligen Advb § 37, Advl § 102
idog Adj. § 26
ids, se *idas*
-iell Adj. § 28
-ien (egennbildande) Egenn. § 7, 10
-iet (egennbildande) Egenn. § 10
ifall Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Nomfraser § 77, Bisatser § 2, 4, 67, 70, 92, 131, Huvudsatser § 102
ifall att Konjn, subjn, infm. § 8
ifall också Konjn, subjn, infm. § 8
-ifiera Vb § 16
ifrågavarande Pcp § 41
ifrån Advb § 10, 32, 45, Prep. § 10, 16, 23, 27, 33, 34, 36, Advl § 8, 86, Prepfraser § 15
-ifrån Advb § 10, Prep. § 16, 29
-ig (adjbildande) Adj. § 28, 29, 35, Prep. § 31
-ig (pronbildande) Prep. § 31
igen Advb § 3, 4, 6, 43, 45, Advl § 103, Satsadvl § 36
igenom Prep. § 18, 27, 33, 34, 36, Advl § 8, Prepfraser § 11, 15
-igenom Prep. § 29
ihjäl Advl § 7
ihop Samordn. § 15
ihåg Vb § 19, Advb § 50, Advl § 7
ihågkommen Pcp § 13
ijämte Prep. § 8
-iker Subst. § 51
ikring Prep. § 11, 27
-ikring Prep. § 29
il- Subst. § 24, Adj. § 32, Vb § 17

ill- Adj. § 32

illa Adj. § 44, Advb § 3, 5, 12, 49, Advbfraser § 4

-illa (egennbildande) Egenn. § 7

im- Subst. § 24, Vb § 17, Adj. § 32, Satsadvl § 66

-im Advb § 9

imponderabilia/imponderabilier Subst. § 48, 53

impressario Subst. § 46, 47

in Advb § 6, 10, 11, 45, 46, Prep. § 16, 29,

Advl § 12

in- Subst. § 24, Vb § 17, Adj. § 11, 32, Prep.

§ 29, Satsadvl § 66

-in (egennbildande) Egenn. § 7

inbegripen Flerl. fraser § 4

inbegripet Prep. § 28, Flerl. fraser § 4

inberäknad Flerl. fraser § 4

inberäknat Flerl. fraser § 4

inbilla sig Tempus § 48

inbiten Pcp § 23

inbunden Pcp § 17

indier Subst. § 45

indivud Subst. § 41

inemellan Prep. § 29

inemet Prep. § 29

inflammernas Vb § 49

inför Advl § 39, Prep. § 29

-ing Subst. § 20, 21, 34, 45, 56, 69, Egenn. § 13

inga, se *ingen*

ingalunda Pron. § 8, Advb § 3, 4, 9, 39, Satsadvl § 66, 71

inge Passiv § 15

ingen annanstans Advbfraser § 6

ingen Subst. § 71, Pron. § 5, 7, 9, 10, 12, 182, 191,

193, 194, 195, 218, 237, Räkn. § 5, 22, Nom-

fraser § 23, 26, 78, Obj. § 15, Predv § 5,

Advbfraser § 6, Satsadvl § 75, 84,

Annex § 11, Bisatser § 22

ingen nämnd och ingen glömd Flerl. fraser § 4

ingen vart Advb § 39, Advbfraser § 6

ingendera Pron. § 9, 182, 191, 193, 195

ingenstans Pron. § 8, Advb § 4, 9, 39, Satsens struktur § 8, Satsadvl § 66, Bisatser § 18, 36

ingenstädes Advb § 39, Satsadvl § 66

ingenting Pron. § 5, 7, 8, 16, 182, 191, 193, 194,

Räkn. § 5, Nomfraser § 25, Vbfraser: Allm.

§ 18, Obj. § 15, Satsens struktur § 8,

Annex § 11, Bisatser § 22

inget, se *ingen*

ingetdera, se *ingendera*

inhyses Adj. § 57

ini Prep. § 29

inifrån Advb § 10, 45, Prep. § 16, 27, 29

inigenom Prep. § 18, 29

inklusive Prep. § 26, 34, 35, Konjn, subjn, infm. § 5

-inkomster Subst. § 48

-inna Subst. § 20, 33, 44

innan (advb) Advb § 9

innan (prep.) Pron. § 55, Prep. § 23, 26, 36, 39,

Advl § 95, 98, Prepfraser § 5, 15

innan (subjn) Pron. § 182, Prep. § 39, Konjn,

subjn, infm. § 8, 9, 12, Advl § 95, Prep-

fraser § 5, Satsadvl § 79, Tempus § 38,

Bisatser § 2, 15, 89, 92, 94, 99, 100, 102, 142

innan dess Prepfraser § 4

innanför Prep. § 5, 6, 8, 11, 29, 36, Advl § 8,

Prepfraser § 15, Ellips § 5

innanom Prep. § 8, 29

innantill Advb § 45

inne Advb § 9, 45, 46

innebära Pcp § 14, Obj. § 27, Passiv § 4

inneha Passiv § 4, 8, 15, 26

inhålla Obj. § 27, Passiv § 4

innerom Prep. § 8

innerst(a) Pron. § 226, Advb § 11

innevarande Advl § 97, Pcp § 41

inom Prep. § 5, 8, 11, 23, 29, 34, Advl § 95, 105, Ellips § 5

inom loppet av Prep. § 30

inom ramen för Prep. § 30

inomhus Advl § 50

inpå Prep. § 6, 8, 10, 29, 36, Prepfraser § 15

inre Pron. § 226, Advb § 11

inräknad Flerl. fraser § 4

inse Tempus § 13

insides Adj. § 57, Advb § 45

insignier Subst. § 48

instundande Pcp § 41

inte Pron. § 195, Advb § 3, 4, 6, 39, Advl § 115,

Satsadvl § 2, 17, 18, 66, 69, 71, 73, 75, 78, 79,

84, Annex § 11, Bisatser § 67, 84, 96, 131,

Icke satsf. men. § 45, Samordn. § 42,

Ellips § 18

inte (...) annat än Subjnfraser § 9

inte att Satsadvl § 78

inte desto mindre Samordn. § 35

- inte en gång* Satsadvl § 52
inte ens Konjn, subjn, infm. § 8, Satsadvl § 52
inte fullt Satsadvl § 73
inte för att Satsadvl § 78, Bisatser § 96,
 Icke satsf. men. § 43
inte för inte Satsadvl § 87
inte förrän Konjn, subjn, infm. § 8
inte heller Flerl. fraser § 3, Satsadvl § 38, 79
inte mindre än Satsadvl § 73
inte minst Satsadvl § 61, 73
inte sant Satsadvl § 78
inte som om Satsadvl § 78
inte så Adjfraser § 14
inte så att Satsadvl § 78, Bisatser § 96,
 Icke satsf. men. § 43
inte veta ngns bästa Nomfraser § 9
inter- Adj. § 32, Vb § 17
intern Adj. § 55
interregnum Subst. § 67
intet (subst.) Pron. § 191
intet (pron.) Pron. § 5, 10, 191, 193, Nomfraser
 § 26
intet ont anande Pcpfraser § 6
intetdera Pron. § 9, 191
intill Advb § 52, Prep. § 6, 8, 10, 29, 36, Prep-
 fraser § 15
intills Advb § 10
intra- Adj. § 32
inunder Prep. § 8, 29
inuti Advb § 45, Prep. § 5, 8, 11, 29, Advl § 8
invid Prep. § 6, 8, 10, 29, 36, Prepfraser § 15
invärtes Adj. § 57
inåt Advb § 45, 52, Prep. § 15, 29
inälvor Subst. § 44
inöver Advb § 45, Prep. § 29
-ion Subst. § 46
ir- Subst. § 24, Adj. § 32
-is (substbildande) Subst. § 20, 21, 45, 46
-is (egennbildande) Egenn. § 7
-is (interjbildande) Interj. § 11
-isera Adj. § 35, Vb § 16, Pcp § 32
-isk Subst. § 20, 30, Egenn. § 13, Adj. § 28, 29,
 Vb § 16
-ism Subst. § 46, Adj. § 35
-issa Subst. § 20, 44
-ist Subst. § 46, Adj. § 35
isär Advb § 49
-iter Advb § 9
-itet Subst. § 34, 35, 46, Adj. § 35
-ition Subst. § 20
-itiv Adj. § 28
-itris Subst. § 20
-itör Subst. § 20
-ium Subst. § 46
-iv (adjbildande) Adj. § 28, Vb § 16
iväg, se *i väg*
-iös (adjbildande) Adj. § 28
ja Interj. § 6, 7, 8, 13, Nomfraser § 70, Sat-
 sadvl § 17, 20, 22, 81, Huvudsatser § 8, 78,
 79, 84, Icke satsf. men. § 5, Samordn. § 26,
 Ellips § 19
ja just Interj. § 7
ja vars Interj. § 6
ja visst Interj. § 6
-j(a) (vbbildande) Vb § 16
jaa Interj. § 6, 7
jag Pron. § 7, 9, 11, 16, 19, 21, 25, 26, 53, Nom-
 fraser § 18, 98, Annex § 5, Bisatser § 29
jaha Interj. § 6, 7
jaja Interj. § 7
jajamän Interj. § 6
jalu Adj. § 38, 57
januari Egenn. § 17
jaså Interj. § 7, Satsadvl § 20, Huvudsatser
 § 82
jeans Subst. § 52, 63
jo Interj. § 6, 7, 8, 13, Satsadvl § 17, 20, 22, 81,
 Huvudsatser § 8, 79, 81
jo vars Interj. § 6
jo visst Interj. § 6
joho Interj. § 6
jojo (subst.) Subst. § 45
jojo (interj.) Interj. § 7
jojomän Interj. § 6
jon Subst. § 47
joo Interj. § 6
jorda-/jorde- Subst. § 34
joule Subst. § 54
jourhavande Pcp § 41
ju Advb § 48, Adjfraser § 21, Satsadvl § 5, 7, 11,
 12, 13, 19, 24, 25, 26, Satsbaser § 3, 4, Annex
 § 3, 5, Bisatser § 2, 11, 86, 92, 113, Icke satsf.
 men. § 38, 43, Ellips § 18
jul Egenn. § 3, 17
julas Prepfraser § 4

- jungfru* Subst. § 49
Jungfru Marie bebådelsedag Egenn. § 17
jury Subst. § 46
just Advb § 6, 15, 19, 37, 47, Adjfraser § 14,
 Advl § 98, Advbfraser § 3, Prepfraser § 15,
 Satsadvl § 53, 60, Bisatser § 94, Ellips § 18
just som Bisatser § 92
jädra(ns) Adj. § 39, 57
jädrar Interj. § 3, 11
jäkla Adj. § 39, 57
jäklar Interj. § 3, 11
jäm- Vb § 17, Bisatser § 86
jämfört med Prep. § 30, Adjfraser § 14, Subjn-
 fraser § 3, Flerl. fraser § 4, Bisatser § 15
jämlikhetssträvanden Subst. § 50
jämlikt Prep. § 28
jäms Advb § 9
jämsides Advb § 3
jämsmed Prep. § 18, 29
jämt Advb § 35
jämte Pron. § 91, Prep. § 8, 26, 34, 35
jämväl Advb § 20, Satsadvl § 33, 37, 38
jätte- Adj. § 32, 33
jävla Adj. § 39, 57
jävlar Interj. § 3, 11, 13

-ka (vbbildande) Vb § 16
kaffepetter Egenn. § 4
kall (adj.) Adjfraser § 16
kalla (vb) Obj. § 27, Predv § 5, 41, Prepfraser § 7
kallas Egenn. § 10, Vb § 49, Predv § 16, 21
kalsingar Subst. § 45
kalsonger Subst. § 48, 63
kälvfrikadeller Subst. § 48
kammare Subst. § 45, 51
kamrat Icke satsf. men. § 16
kan Pron. § 151, Mod. hjälpvb § 2, 13, 15, 17,
 Huvudsatser § 48, 106; se också *kunna*
kandidat Nomfraser § 73
kanhända Advb § 10, Satsens struktur § 9,
 Satsadvl § 2, 12, 18, Satsbaser § 8, Huvud-
 satser § 2, 10, 17
kanske Advb § 3, 10, 49, Satsens struktur § 9,
 Satsadvl § 12, 18, Mod. hjälpvb § 2, 12, 14,
 Satsbaser § 8, Huvudsatser § 2, 10, 17, 22,
 48, 49, 73, 81, 87, 114, Icke satsf. men. § 43,
 Ellips § 18
kansler Subst. § 47

kantas Passiv § 8
kantänka Satsadvl § 18
kaptén Nomfraser § 7, 73
kaputt Adj. § 57
karakteriserar Passiv § 8
karakteristikum Subst. § 67
karat Subst. § 54
karl Icke satsf. men. § 16
karln Pron. § 50
katoliserande Pcp § 32
ked (adj.) Adj. § 56
keps Subst. § 52
kex Subst. § 52
killen Icke satsf. men. § 14
kilo Subst. § 54
kittlas Vb § 49
klappas Vb § 49
klar Adj. § 4, 21, Adjfraser § 57, Inffraser § 24
klara Mod. hjälpvb § 4
klara av Mod. hjälpvb § 4
klart slut Interj. § 7
klass Nomfraser § 50
klassiker Pcp § 32
klassiserande Pcp § 32
klassisk Pcp § 32
klicka Vb § 2, 63
klinga Vb § 63
klippa sig Vb § 10
klitter Subst. § 47, 48
kliva Vb § 58
klo Subst. § 49
klocka Subst. § 40
klockan Räkn. § 14
klockslag Advl § 94
klyva Vb § 57
klå Vb § 53
klå(da) Vb § 53
kläder Subst. § 47, 48
knall- Adj. § 32
knapp (adj.) Nomfraser § 23, 24
knappast Advb § 3, Satsadvl § 2, 5, 13, 18, 66,
 69, Ellips § 18
knappst Räkn. § 9, Nomfraser § 23, Adjfraser
 § 13, Satsadvl § 13, 66, 69, Bisatser § 84, 100,
 142
knas Adj. § 38, 57
knickers Subst. § 52
knipa Vb § 58

- knoppas* Passiv § 28
knuffas Vb § 49
knycka Vb § 64
knyta Vb § 57
ko Subst. § 49
ko- Vb § 17
koka Vb § 54, 66
kokad Vb § 66, Pcp § 11
kokt (vb) Vb § 54
kokt (pcp) Vb § 66, Pcp § 8, 11
kokte Vb § 54
kol- Vb § 17
kolibri Subst. § 46
kollega Subst. § 44, 46
kom- Vb § 17
komma (subst.) Subst. § 53, Räkn. § 17
komma (vb) Vb § 8, 9, 10, 11, 20, 33, 41, 58, 62,
Pcp § 31, 37, Vbfraser: Allm. § 9, 11, 21,
Predv § 10, 16, 24, Eg. subj. § 13, Inffraser
§ 7, 8, 13, 25, 32, Pcpfraser § 12, Tempus § 8,
28, 29, 30, 33, 39, 40, Mod. hjälpvb § 3, 20,
23, Satsbaser § 13, Huvudsatser § 40, Sam-
ordn. § 19
komma ihåg Huvudsatser § 33
komma {ngn/ngt} på spåren Obj. § 7
-kommande Advl § 95
kommer Tempus § 3, 30, 31
komminister Nomfraser § 73
kon- Vb § 17
konfirmera sig Vb § 10
konsorter Subst. § 48
-konster Subst. § 48
konstlad Adj. § 72
konsul Subst. § 46, 47, 66
kontanter Subst. § 48
konto Subst. § 53
kontra (prep.) Prep. § 26, 35
kontra- Subst. § 23, Adj. § 32, Vb § 17
-koppor Subst. § 44
korkskruvslockar Subst. § 45
korppluggar Subst. § 45
korser Subst. § 48
kort (adj.) Prepfraser § 15
korum Subst. § 67
kosta Obj. § 29, Passiv § 4
-kostnader Subst. § 48
-krafter Subst. § 48
kramas Vb § 49
-kravaller Subst. § 48
 kreatur Subst. § 40
kredit [»kreːdɪt] Subst. § 67
-kretsar Subst. § 45
kring Räkn. § 9, Prep. § 5, 11, 18, 26, 27, 34
kringel(i)krokar Subst. § 45
kristalliseras Vb § 49
Kristi himmelfärdsdag Egenn. § 17
krona Subst. § 54
kronprins Pron. § 27
kronprinsessa Pron. § 27, Icke satsf. men. § 14
kry Adj. § 56
krypa Vb § 57
krypto- Subst. § 23, Adj. § 31
kräk Subst. § 40
kräkas Passiv § 28
krävas Vb § 49
kröna Vb § 52
kul Adj. § 38, 57
kuli Subst. § 46
kulmen Subst. § 66
kunde Tempus § 32, Mod. hjälpvb § 12, 15,
Huvudsatser § 48, 105; se också *kunna*
kung Pron. § 27, Nomfraser § 73, Icke satsf.
men. § 14
kunna Pron. § 47, Vb § 11, 30, 32, 33, 38, 61, 62,
Nomfraser § 76, Vbfraser: Allm. § 16, 21,
Inffraser § 8, 25, Satsadvl § 18, 66, Tempus
§ 47, Mod. hjälpvb § 2, 3, 4, 8, 11, 12, 13, 14,
15, 19, 22, 26, Aktionsarter § 20, Passiv § 4,
Bisatser § 115, Huvudsatser § 40, 48, 49,
50, 83, 101, 102, 106, Ellips § 7; se också
kan, kunde
kunna med Mod. hjälpvb § 4
kunnande Pcp § 30
-kunskaper Subst. § 48
kvald Pcp § 9
kvantum Subst. § 53
kvar Advl § 17, Aktionsarter § 15
kvart Räkn. § 14
kvarts Räkn. § 18
kvasi- Subst. § 23
kvida Vb § 58, 64
kvitt Adj. § 38, 57, Adjfraser § 25, 31
kväda Vb § 58, 64
kvälja Vb § 55
kväljd Pcp § 9
kvävas Vb § 49

- kyrkoherde* Nomfraser § 73
kyssas Vb § 49, Passiv § 28
kåt Adj. § 55, 56
källare Subst. § 45, 51
känd Pcp § 23
-kängor Subst. § 44
känna Inffraser § 9, Passiv § 4
kännas Vb § 45, 49, Subj. § 23, Satsadvl § 77
kännetecknas Passiv § 8
känns, se *kännas*
-känslor Subst. § 44
kär Adjfraser § 26, Icke satsf. men. § 18, 24
kära (interj.) Icke satsf. men. § 18
kära nån Icke satsf. men. § 18
käring Icke satsf. men. § 16
kö Subst. § 46
köpa Vb § 54, Passiv § 5
köpes Vb § 45
köpt (pcp) Pcp § 8
- la 'väl'* Satsadvl § 8, 25
-la (vbbildande) Vb § 16
lag 'lade' Vb § 55
laga (adj.) Adj. § 57
-lagar Subst. § 45
lagd Pcp § 9
lagom Adj. § 26, 57, 73, Advb § 4, 50,
 Nomfraser § 24, 78, Adjfraser § 10,
 Inffraser § 15, 24, Advbfraser § 4, 9,
 Bisatser § 126
lags Prepfraser § 4
lagstadgad Pcp § 41
lajban(s) Adj. § 26, 57
lakritssnören Subst. § 50
lamm Subst. § 40
land Subst. § 47
landa Passiv § 15
landamären Subst. § 50
landsätta Vb § 19
langobarder Subst. § 48
lant- Subst. § 34
larv(er) Subst. § 45
lat Adj. § 55, 56
later Subst. § 47, 48
le Vb § 53, 59, Pcp § 8
le(da) Vb § 53
ledamot Subst. § 47
ledas Vb § 45, 53; se också *less*
- ledes* Advb § 9
leds, se *ledas*
leende Pcp § 30
legio Adj. § 38, 57, Pron. § 155
legymmer Subst. § 48
lejon Subst. § 40
-lek Subst. § 20, 45
lektor Nomfraser § 73
less (adj.) Adj. § 57
less (vb) Vb § 53; se också *ledas*
leva Vb § 44, 52, Predv § 16, 24
leve Pron. § 54, Interj. § 3, 14, 16, Huvudsatser
 § 104, 112
levnadsminnen Subst. § 50
levnadsomkostnader Subst. § 48
levnadsomständigheter Subst. § 48
lida Vb § 58
-lig Adj. § 28, 29, 35, Vb § 24
-liga Advb § 9
-ligen Advb § 8, 9, 34
ligga Adj. § 5, Pron. § 84, 231, Vb § 9, 11, 44, 57,
 Predv § 10, 24, Eg. subj. § 13, Advl § 49, 57,
 Inffraser § 5, Aktionsarter § 6, 15, Bisatser
 § 85, Samordn. § 18
ligurer Subst. § 48
lik (adj.) Adj. § 20, 45, Adjfraser § 25, 34; se
 också *likt*
lik- Bisatser § 86
lika Adj. § 57, Pron. § 54, Advb § 3, 4, 7, 9, 41, 42,
 Adjfraser § 10, 14, Advbfraser § 4, 9, Subjn-
 fraser § 9, 10, Satsbaser § 3, Annex § 3, 5,
 Bisatser § 41, 86, 106, 107, 113, 143
lika fullt Satsadvl § 43
lik(a) förbannat Satsadvl § 43
lika gärna Inffraser § 19
lika lite Satsadvl § 66
lika litet (...) som Subjnfraser § 9
lika väl Inffraser § 19
lika väl som Bisatser § 112
likadan Adj. § 71, Pron. § 7, 10, 54, 111, 118, 203,
 204, 205, 206, 208, 211, 212, Nomfraser § 41,
 49, Subjnfraser § 9, 10, Bisatser § 41, 86,
 106, 107, 109
likadant Advb § 41, 42; se också *likadan*
likaledes Advb § 8, 20, Satsadvl § 37, 39
likartad Pron. § 203
likaså Advb § 20, Satsadvl § 2, 37, 39
likaväl Advb § 10

likgiltigt Adjfraser § 26, Bisatser § 66, 115, 128, 145
likgiltigt Flerl. fraser § 4
likgiltigt om Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 128
likmätigt Prep. § 28, 33
likna Pcp § 14, Passiv § 4
liknande Pron. § 203, Pcp § 41, Bisatser § 86
liksom Konjn, subjn, infm. § 8, Eg. subj. § 2, Subjnfraser § 3, 10, Bisatser § 14, 92, 106, 108, 111, 143, Anf. men. § 11
likt Adj. § 40, Prep. § 28, Subjnfraser § 3, 10; se också *lik*
likväl Advb § 15, 20, Satsadvl § 2, 43, Bisatser § 104, 128
lila Adj. § 57
lilla Adj. § 36, Pron. § 32, 155, Icke satsf. men. § 18; se också *liten*
-ling (substbildande) Subst. § 34, 45
-ling (egennbildande) Egenn. § 7
linje Subst. § 45
lite av Pron. § 165, Nomfraser § 61
lite av varje Pron. § 138
lite varstans Advb § 37
liten Adj. § 3, 44, 54, Nomfraser § 24, 38, Adjfraser § 63, 66; se också *lilla*
liter Subst. § 54
lite(t) (pron.) Subst. § 3, 71, Adj. § 71, Pron. § 10, 12, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 180, Advb 53, Nomfraser § 23, 24, 26, 109, 115, Obj. § 29, Predv § 3, Satsadvl § 84
lite(t) (advb) Pron. 161, 165, Advb § 5, 12, 37, 53, Adjfraser § 12, 15, 18, Obj. 29, Advl § 78, Prepfraser § 15
lite(t) {*grand/grann*} Pron. § 157, 165
littera Nomfraser § 73
livs Prepfraser § 4
livsandar Subst. § 45
livsförnödenheter Subst. § 48
livsmedel Subst. § 51
ljuda Vb § 58, Anf. men. § 12
ljuga Vb § 58
ljuta Vb § 58
lo Subst. § 45
-log Subst. § 46
loss Adj. § 38, 57, Advb § 50
lova Nomfraser § 75, Infraser § 28, Subj. § 13
luder Subst. § 40

lukta Pcp § 14, Obj. § 29, Advl § 55, Passiv § 4
lumpor Subst. § 44
-lunda Advb § 9
lupen Vb § 64
-lupen Pcp § 10
lurt Adj. § 38, 57
lus Subst. § 51
lusta Subst. § 44, 45
lustigkurre Egenn. § 4
lux Subst. § 54
lyckas Vb § 48, Mod. hjälpvb § 4, Passiv § 28
lycklig Icke satsf. men. § 46, Ellips § 17
lyckligtvis Advb § 8
lyda 'låta, vara formulerad' Vb § 57, 64, Anf. men. § 12
lyda 'vara lydig' Vb § 57, 64
lydig Adjfraser § 26
lyss Vb § 53
lytt 'lyhört' Adj. § 38, 57
låg Adj. § 44
lågmäld Pcp § 23
låna Pcp § 8, Passiv § 5, 15
lånad Pcp § 11
lång Adj. § 44, Pron. § 226, Advb § 9, 12, Adjfraser § 16
långs Prep. § 26
långsefter Prep. § 29
långs(ut)med Prep. § 29
långt Konjn, subjn, infm. § 12, Advbfraser § 3, Prepfraser § 15
långt ifrån Infraser § 16, Advbfraser § 3, Satsadvl § 66
lånt Pcp § 11
låss, se *låtsas*
låt höra Huvudsatser § 37
låt mig se Huvudsatser § 37
låt oss Huvudsatser § 36, 41, 51
låt se Huvudsatser § 37
låt vara Huvudsatser § 46, Samordn. § 37, 44
låt vara att Konjn, subjn, infm. § 8
låta 'höras' Vb § 58, Predv § 22, Advl § 55, Subj. § 21, Satsadvl § 77, Bisatser § 47, Anf. men. § 12
låta 'tillåta, förlåta' Vb § 10, 40, 58, Infraser § 8, 9, 11, 25, Passiv § 3, 10, Huvudsatser § 36
låta bli Vb § 10, Infraser § 9, 25, Subj. § 27, Huvudsatser § 33, 37, 48, 49, 50

- låta förstå* Vb § 10
låta höra av sig Inffraser § 9
låta sig Satsens struktur § 6
låta sig { *göra(s)/höra(s)/säga(s)* } Inffraser § 9
låtsas Vb § 48, 53, Tempus § 48
lägga Vb § 11, 21, 55, Obj. § 19, Advl § 27, 34, 51,
 Inffraser § 6, 13, 25 Bisatser § 85
läkas Vb § 49
lämna Passiv § 5
lämplig Adjfraser § 40
länder- Subst. § 34
längd Advb § 9
länge Advb § 3, 5, 9, 12, 34, 37, 49, Nomfraser
 § 62, Advl § 104, 109, Prepfraser § 8, 15,
 Tempus § 20, Bisatser § 105
-länges Advb § 9
längesedan Advb § 5, 19, 49
längre (adj.), se *lång*
längre (advb) Advb § 12, 41, Advl § 109, Sats-
 advl § 79, 85
längs Prep. § 18, 26, 34, 35
längsefter Prep. § 18, 29, 31
längsmed Prep. § 18, 29
längst, se *lång*, *länge*
längsutmed Prep. § 18, 29
lär (hjälpvb) Vb § 8, 33, 62, Pcp § 30, Vbfraser:
 Allm. § 21, Inffraser § 8, 25, Satsadvl § 21,
 86, Tempus § 25, 33, Mod. hjälpvb § 2, 16,
 21, Passiv § 4, Huvudsatser § 40
lära (vb) Vb § 9, Inffraser § 8, Tempus § 40,
 Passiv § 15
lära känna Vb § 9
lärld Pcp § 23
löfte Nomfraser § 75
löjtnantshjärtan Subst. § 50
lönt Adj. § 38, 57
löpa Vb § 64, Pcp § 10
löpa risk Vb § 9
löpt (pcp) Vb § 64
-lös Subst. § 35
lösen Subst. § 66
lövas Vb § 49

majestät Subst. § 40
maka (adj.) Adj. § 57
makaroner Subst. § 48
makro- Subst. § 23
mala Vb § 66, Pcp § 10

mald Pcp § 10
malen Pcp § 10
mamelucker Subst. § 48
mamma Pron. § 27
mammalier Subst. § 48
man (subst.) Subst. § 51, 54, 60
man (pron.) Pron. § 5, 7, 9, 11, 12, 16, 25, 26, 44,
 45, 102, 144, 152, 153, 154, Nomfraser § 25,
 110, Eg. subj. § 10, Prepfraser § 3, Bisatser
 § 23
maner 'andar' Subst. § 48
-mang Subst. § 40, 46, 51
-mans Adj. § 57
manus Subst. § 67
-marker Subst. § 48
maroniter Subst. § 48
marter Subst. § 48
massavskedanden Subst. § 50
-massor Subst. § 44
mast Subst. § 47
materia Subst. § 44
mattas Vb § 49
maxi- Subst. § 23
maximal Nomfraser § 48
med (advb) 'också' Satsadvl § 33, 38
med (prep.) Adj. § 16, 19, 20, 23, 65, Pron. § 91,
 95, 185, Räkn. § 10, Vb § 9, Pcp § 16, Prep.
 § 25, 26, 34, Interj. § 14, Nomfraser § 19, 24,
 58, 60, Adjfraser § 30, 34, 36, 40, 53, 54, 57,
 Predv § 9, 28, Advl § 2, 40, 41, 42, 45, 65,
 76, 78, 79, 81, 113, Inffraser § 13, 14, Prep-
 fraser § 10, 15, Flerl. fraser § 5, 6, 7, 8, 10,
 Subj. § 13, 20, 23, 31, Bisatser § 49, 142, 146,
 150, Huvudsatser § 38, 92, Icke satsf. men.
 § 44, Samordn. § 15, Ellips § 5
-med Prep. § 29
med andra ord Nomfraser § 70
med anknytning till Prep. § 30
med anledning av Prep. § 30, Bisatser § 15
med anledning av att Konjn, subjn, infin. § 8
med avseende på Prep. § 30
med beaktande av Prep. § 30, 35
med bortseende från Prep. § 30
med flera Samordn. § 2
med hjälp av Prep. § 30
med hänsyn till Prep. § 30, 35, Bisatser § 15
med hänvisning till Prep. § 30
med ledning av Prep. § 30, Bisatser § 15

med mera Samordn. § 2

med mindre Konjn, subjn, infm. § 8, Satsadvl § 66

med mindre (än att) Bisatser § 92, 141

med nöd och näppe Satsadvl § 66

med påföljd att Konjn, subjn, infm. § 8

med stöd av Prep. § 30

med tanke på Prep. § 30, Bisatser § 15

med tanke på att Konjn, subjn, infm. § 8

med tillhjälp av Prep. § 30

med tonvikt på Prep. § 30

med undantag av Prep. § 30, 35, Bisatser § 15

med undantag för Nomfraser § 78

med utgångspunkt i Prep. § 30

medan Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Advl § 94,

104, 114, Satsadvl § 42, Tempus § 36,

Aktionsarter § 5, Bisatser § 2, 14, 15, 99,

100, 101, 102, 104, Samordn. § 34

medans Konjn, subjn, infm. § 8

med(det)samma Advb § 19

medels(t) Prep. § 26, 35

medelålders Adj. § 57

medföra Passiv § 4

medhinna Passiv § 4

medikus Subst. § 53

medio Prep. § 26, 35

medräknad Flerl. fraser § 4

medsols Advb § 3

mej Pron. § 19; se också *mig*

melerad Adj. § 72

mellan Räk. § 9, Prep. § 6, 12, 17, 18, 23, 26, 27,

34, 36, Nomfraser § 60, Advl § 8, 52, 100,

Prepfraser § 15

mellerst(a) Pron. § 226

memoarer Subst. § 48

memorandum Subst. § 53

men Interj. § 6, 8, Konjn, subjn, infm. § 2, 3,

Satsadvl § 29, 41, 42, 43, 44, 74, 78, Bisatser

§ 4, 58, 98, 104, 128, 129, 142, 145, 149, Icke

satsf. men. § 5, 8, 25, Kompl. men. § 9,

Samordn. § 2, 3, 4, 26, 36, 38, 39, 40, 41

men väl Samordn. § 40, 41

mena Vb § 52

menad Pcp § 11

mens (subjn) Konjn, subjn, infm. § 8

ment (pcp) Pcp § 8, 11

-ment Subst. § 34, 35, 40, 51

mer än Subjnfraser § 11

mer(a) (pron.) Subst. § 3, Pron. § 9, 10, 113, 155, 156, 157, 159, 161, 177, Advb 12, 153, Nomfraser § 23, 24, Predv § 3

mer(a) (advb) Adj. § 9, 42, 45, Pron. 161, Pcp § 23, Advb § 5, 12, 41, 53, Adjfraser § 14, 18, 19, 20, 21, Advbfraser § 3, 4, 9, Subjnfraser § 4

merendels Advb § 37

mest (pron.) Pron. § 9, 10, 155, 157, 158, 161,

Advb 12, 53, Nomfraser § 23, 24, 45, 46

mest (advb) Adj. § 9, 42, Pron. 161, Pcp § 23,

Advb § 5, 12, 53, Adjfraser § 14, 19, Advbfraser § 3, 4

mestadels Advb § 3, 37

meter Subst. § 54

midsomras Prepfraser § 4

mig Pron. § 9, 11, 19, 23, 53, Obj. § 16, 23;

se också *jag*, *mej*

mikro- Subst. § 23, Vb § 17

mil Subst. § 54

-mila Adj. § 57

mildras Vb § 49

miljard Subst. § 54, Räk. § 6, 10, 16, 21,

Nomfraser § 24

miljon Subst. § 54, Räk. § 6, 10, 16, Nomfraser § 24

millibar Subst. § 54

min (pron.) Pron. § 10, 11, 19, Nomfraser § 47,

Annex § 5, Icke satsf. men. § 17

mindre (pron.) Subst. § 3, Adj. § 44, Pron. § 10,

155, 156, 157, 161, Advb § 12, 53, Nomfraser

§ 23, 24, Predv § 3

mindre (advb) Adj. § 44, 46, 48, Pron. § 161,

Advb § 5, 12, 41, 53, Adjfraser § 10, 14, 18,

19, 20, 21, Advbfraser § 4, 9

mindre än Subjnfraser § 11

mini- Subst. § 23, 24

minimal Nomfraser § 48

minnas Vb § 45, Pcp § 13

minns, se *minnas*

minsann Satsadvl § 20, Huvudsatser § 99

minskas Vb § 49

minst (pron.) Adj. § 44, Pron. § 10, 137, 155, 157,

158, 161, Advb § 12, 53, Nomfraser § 23, 24

minst (advb) Adj. § 44, 46, Pron. § 161, Advb

§ 5, 12, 53, Adjfraser § 14, 19, Advbfraser § 4

minst av allt Satsadvl § 66

minus Subst. § 67, Prep. § 26, Konjn, subjn,

infm. § 2

- minut* Subst. § 54, Advl § 97
minuter Räkn. § 14
miss- Adj. § 32, Subst. § 23, 24, Vb § 17,
 Pcp § 15, 33, Satsadvl § 66
misshaglig Adjfraser § 26
misslyckas Mod. hjälpvb § 4, Passiv § 28
missnöjd Pcp § 23
mist (pcp) Vb § 66, Pcp § 11
mista Vb § 66, Passiv § 15
mistad Vb § 66, Pcp § 11
mitt (pron.), se *min*
mitt (advb) Prep. § 12, 36, Prepfraser § 15
mitt för Prepfraser § 15
mitt i Advb § 45
mittemellan Prep. § 8, 12, 27, 29, Prepfraser § 15
mittemot Prep. § 6, 8, 27, 29, 34, Prepfraser § 15
mitterst(a) Pron. § 226
mittför Prep. § 8, 29
mitti Prep. § 8, 29
mittibland Prep. § 8, 27, 29
mittigenom Prep. § 18, 27, 29, Advl § 52,
 Prepfraser § 15
mittpå Advb § 45, Prep. § 8, 29
mittre Pron. § 226
mittunder Prep. § 8, 29
mittåt Interj. § 8
mittöver Prep. § 8, 29
mixer Subst. § 52
mm Interj. § 6, 7, 13
mo Subst. § 45
mobilier Subst. § 48
moder Subst. § 35, 45, 66, Nomfraser § 73
mods Subst. § 52
modus Subst. § 67
mogen Adjfraser § 40
mol allena Adjfraser § 13
moln Subst. § 17
monster Subst. § 40
mor Pron. § 27, Subst. § 66
morbid Adj. § 56
morbror Pron. § 27, Icke satsf. men. § 13
-mord Subst. § 35
morfar Pron. § 27
mormor Pron. § 27
mors Interj. § 10
moster Pron. § 27, Icke satsf. men. § 13
mot Adj. § 18, 23, Prep. § 6, 15, 26, 27, 34, Adj-
 fraser § 14, 24, 35, 38, Advl § 8, 39, 42, 47,
 54, Inffraser § 16, Prepfraser § 15, Ellips § 5
mot ... till Prep. § 30
motbjudande Pcp § 3, Adjfraser § 26, Pcpfraser
 § 6
motor Subst. § 66
motsatt Pcp § 3, Pcpfraser § 6
motsvarande Pron. § 203, Pcp § 41, Nomfraser
 § 6, 30
motsvaras Passiv § 8
motvalls Adj. § 57
muffins Subst. § 52
multer Subst. § 48
multi- Subst. § 23, Vb § 17
mus Subst. § 51
musa Subst. § 44, 46
musei- Subst. § 34
musikalier Subst. § 48
-muskler Subst. § 48
mustascher Subst. § 63
mycken Pron. § 10, 155, Nomfraser § 23
mycket (pron.) Subst. § 3, 71, Adj. § 71, Pron.
 § 5, 9, 10, 12, 155, 156, 157, 159, 161, 163, 185,
 Advb 37, 53, Nomfraser § 23, 24, 26, Obj.
 § 29, Predv § 3, Satsadvl § 69, 84
mycket (advb) Pron. § 161, Advb § 5, 12, 37, 53,
 Adjfraser § 12, 18, Obj. § 29, Advl § 78,
 Prepfraser § 15, Passiv § 20
myckna Pron. § 10, 155, 157
myrten Subst. § 66
mysko Adj. § 57
må (hjälpvb) Vb § 33, 36, 42, 61, 62, Pcp § 30,
 Vbfraser: Allm. § 21, Inffraser § 8, 25,
 Tempus § 40, 46, Mod. hjälpvb § 2, 3, 5, 17,
 Bisatser § 126, 149, Huvudsatser § 2, 40,
 103, 106, 109
må 'känna sig' Vb § 53, Advl § 55
måhända Satsens struktur § 9, Satsadvl § 12,
 18, Satsbaser § 8, Huvudsatser § 2, 10, 17
mån (adj.) Adj. § 38
månad Subst. § 54, Nomfraser § 73, Advl § 97
måndag Egenn. § 17
många Subst. § 61, Adj. § 71, Pron. § 5, 9, 10, 12,
 155, 156, 157, 159, 161, 163, 164, 185, Nom-
 fraser § 4, 23, 26, 38, Predv § 3, Satsadvl
 § 69, 84
mångahanda Pron. § 8
mången Subst. § 3, 61, Pron. § 10, 155, 163,
 Advb § 34, Nomfraser § 23, 26

- mångenstans* Advb § 37
mångenstädes Advb § 37
mångnet, se *mången*
månne Satsens struktur § 4, Satsadvl § 18,
 Satsbaser § 3, 7, Bisatser § 65, Huvudsatser § 2, 55, 68, 73, 115
månnro Satsadvl § 18
måst, se *måste*
måsta Vb § 62; se också *måste*
måste Vb § 33, 36, 61, 62, Pcp § 30, Vbfraser:
 Allm. § 16, 21, Advl § 10, 50, Inf Fraser § 8,
 25, Satsadvl § 19, 86, Mod. hjälpvb § 2, 3, 5,
 6, 8, 17, 18, 23, Passiv § 4, Huvudsatser
 § 40, Ellips § 7; se också *måsta*
måtro Satsadvl § 18
måtte Vb § 61, 62, Pcp § 30, Vbfraser: Allm.
 § 16, 21, Inf Fraser § 8, Tempus § 40, 46,
 Mod. hjälpvb § 2, 3, 5, 17, 18, Huvudsatser
 § 2, 103, 106, 109
mähä Subst. § 40
mäkta Mod. hjälpvb § 4
mäktig Adjfraser § 24, 40
mäla Vb § 36, 52
-män (interjbildande) Interj. § 6
människa Subst. § 40, Adj. § 68, Pron. § 37
märka Predv § 41
-mässig Adj. § 28, 29
mästartakter Subst. § 48
mäster Nomfraser § 7
mäta Passiv § 4
mö Subst. § 49
-möbler Subst. § 48
mödra- Subst. § 34
möjlig Adj. § 50, Pron. § 123, 124, Nomfraser
 § 23, 45, 47, Adjfraser § 26
möjligen Advb § 8, Mod. hjälpvb § 12,
 Huvudsatser § 48, 49
möjligtvis Advb § 8

-na 'henne' Pron. § 28
-na (vbbildande) Vb § 16, Aktionsarter § 17
-nad Subst. § 34, 46
nalkas Passiv § 28
narkotika Subst. § 53
natt Subst. § 47
nattetid Subst. § 34
naturalier Subst. § 48
naturligtvis Advb § 3, 8, 9, Satsadvl § 19

-nde (adjbildande) Adj. § 45
-nde (ordningstalsbildande) Räkn. § 21
ned Advb § 45, Prep. § 29; se också *ner*
nedan Advb § 9, 45
nedanför Advb § 45, Prep. § 6, 8, 10, 29, 36,
 Advl § 8, Prepfraser § 15, Ellips § 5
nedanifrån Advb § 45
nedannämnd Pcp § 41
nedanom Prep. § 8, 29
nedanstående Pcp § 41
nedantill Advb § 45
nedeft Prep. § 18
nederst(a) Pron. § 226
nedför Prep. § 18
nedigenom Prep. § 15
nedom Prep. § 8
nedra(ns) Adj. § 39, 57
nedre Pron. § 226
nedströms (advb el. prep.) Advb § 45, Prep.
 § 28
nedåt Prep. § 15, 18
nehej Interj. § 6, 7
nej Interj. § 3, 6, 7, 8, Nomfraser § 70, Satsadvl § 17, 20, 22, 81, Huvudsatser § 8, 78, 79, 84, Icke satsf. men. § 5, Samordn. § 26, Ellips § 19
nej men Huvudsatser § 82
nej visst Interj. § 6
ner Advb § 10, 45, 46, Prep. § 29, Advl § 12; se
 också *ned*
ner- Prep. § 29
ner Advb § 9, 45, 46
ner Prep. § 18, 29
neremot Prep. § 29, 34
ner(e)vid Advb § 10, Prep. § 8, 29
nerför Prep. § 18, 29, 36
neri Prep. § 8, 29
nerifrån Advb § 11, 45, Prep. § 16, 29, Advbfraser § 8, Prepfraser § 15
nerigenom Prep. § 18, 29
nerikring Prep. § 8, 29
nerom Prep. § 8, 29
neromkring Prep. § 8, 29
nerpå Prep. § 8, 29
ner till Advb § 45
nerunder Prep. § 8, 29
neruti Prep. § 29
nero Subst. § 47

- nervid* Prep. § 29
neråt Advb § 45, Prep. § 15, 18, 29
neröver Advb § 45, 52, Prep. § 8, 29
netto Advb § 6, 49
newton Subst. § 54, Egenn. § 17
ni Pron. § 7, 9, 11, 16, 19, 21, 25, 27, 53, Vb § 37, 40, Nomfraser § 18, 98, Vbfraser: Allm. § 14, Predv § 14, Annex § 5, Huvudsatser § 35, Icke satsf. men. § 11
niga Vb § 58
-ning Subst. § 20, 21, 34, 45, 56, 69
nipper Subst. § 47, 48
nix Interj. § 6
nja Interj. § 6
njuta Vb § 58
nog 'antagligen' Advb § 6, Satsadvl § 5, 7, 11, 12, 18, 20, 22, 26, 71, Ellips § 18
nog 'tillräckligt' Advb § 6, Nomfraser § 24, 53, 78, Adjfraser § 3, 4, 8, 15, Inffraser § 15, 24, Advbfraser § 4, 9, Satsadvl § 2, 22, Bisatser § 126
nog för att Satsadvl § 26
noga Adj. § 43, Advb § 9, 12, 50, Advbfraser § 4
nogsamt Advb § 8
noll Pron. § 191, Räkn. § 5, 10, 14
nollte Räkn. § 21
nomen Subst. § 53, 67
non- Subst. § 23
nonstop Advb § 35
nord Advl § 54
nordan Advb § 9, Advl § 54
nordanom Prep. § 8, 29
nordpå Advb § 45
nordvart Advl § 54
nordöver Advb § 45
normanner Subst. § 48
norr (advb el. prep.) Prep. § 28, Advl § 54
norr om Pron. § 225, Prep. § 6, 8, 30
norra Pron. § 10, 225
norrifrån Advb § 45, Advl § 54
norrpå Advb § 45
norrut Advb § 45, 46, Advl § 54
norröver Advb § 45
noter Subst. § 48
nu Advb § 3, 15, 18, 20, 23, 26, 27, Nomfraser § 98, Advl § 93, 97, 98, Tempus § 10, 17, 31, Satsbaser § 18, Annex § 5, Bisatser § 114, 116, Huvudsatser § 101
nu för tiden Advb § 26, Advl § 97
nu genast Advbfraser § 7
numer(a) Adj. § 5, Advb § 26, Advl § 97, Aktionsarter § 20
nummer Nomfraser § 73
nupen Vb § 64
nutilldags Advb § 26, Prepfraser § 4
ny- Passiv § 29
-nycklar Subst. § 45
-nyheter Subst. § 48
nyligen Advb § 8, 19, Tempus § 23
nypa (vb) Vb § 57, 64
nypas Vb § 45, 49, Passiv § 28
nypt (pcp) Vb § 64
nysa Vb § 57, 64
nyss Advb § 5, 15, 19, 49, Tempus § 23
nyssnämnd Pcp § 41
nyår Egenn. § 17
nå (vb) Vb § 53, Passiv § 15
nå (interj.) Interj. § 7, 13
nåda-/nåde- Subst. § 34
nåde Interj. § 3, 14, Huvudsatser § 104
nådig Adjfraser § 26
någon Subst. § 71, Pron. § 5, 7, 8, 9, 10, 12, 109, 111, 171, 176, 177, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 190, 191, 194, 195, 237, Räkn. § 22, Advb § 34, Nomfraser § 23, 24, 26, 108, Obj. § 15, Predv § 5, Advbfraser § 6, Satsadvl § 69, 79, Bisatser § 22, 62; se också *något*
någon annanstans Advbfraser § 6
någon som helst Subj. § 29
någon vart Advb § 38, Advbfraser § 6
någon vidare Satsadvl § 79, 84
någondera Pron. § 9, 176, 177, 178, 182
någonsin Pron. § 8, Advb § 4, 38, Nomfraser § 45, Satsadvl § 79, Huvudsatser § 61
någonstans Pron. § 8, Advb § 3, 4, 8, 9, 38, Advl § 50, Satsadvl § 79, Bisatser § 18, 36
någonstans ifrån Prepfraser § 11
någonstades Advb § 9, 38
någonting Pron. § 7, 8, 16, 176, 177, 178, 179, 181, 182, Nomfraser § 25, Satsadvl § 69, 79, Bisatser § 22
någorlunda Pron. § 8, Advb § 8, 9, 37, Adjfraser § 12
något (pron.) Pron. § 105, 179, Advb § 53, Vbfraser: Allm. § 10, Bisatser § 37, 44; se också *någon*

något (advb) Pron. § 179, Advb § 53, Adjfraser § 12, 18, Advl § 78, Prepfraser § 15
något av Pron. § 178, Nomfraser § 61
något lite(t) Pron. § 157, 165
något så när Advb § 37, Adjfraser § 12
någotdera Pron. § 9, 176
några, *se någon*
några få Pron. § 157
nåja Interj. § 7
nånstans Advb § 9
nånå Interj. § 7
nåväl Interj. § 7
nå Interj. § 3, 6, 7, 8, 13
näck Adj. § 57
näe Interj. § 6
nähä Interj. § 6, 7, 8
nämen Huvudsatser § 82
nämligen Advb § 3, 8, 20, Nomfraser § 69, Satsadvl § 46, 47, Bisatser § 146, 148, Samordn. § 45
nännas Vb § 45, 48, Vbfraser: Allm. § 21, Mod. hjälpvb § 5, Passiv § 28
nänä Interj. § 7, 8
nänämän Interj. § 6
näppeligen Satsadvl § 13, 18, 66
när Advb § 3, 28, 29, 30, 31, 33, 36, 50, Konjn, subjn, infm. § 8, Obj. § 4, Advl § 94, Prepfraser § 9, Tempus § 14, 36, Satsbaser § 3, 11, Bisatser § 2, 18, 20, 35, 42, 78, 81, 85, 87, 89, 92, 99, 101, 102, 103, 104, 106, 114, 115, 139, 142, 144, 146, 149, Huvudsatser § 61
när det gäller Prep. § 30
när (...) *någon gång* Huvudsatser § 61
när som helst Advb § 36, Bisatser § 115
nära (adj., advb el. prep.) Adj. § 43, 57, 73, Pron. § 226, Advb § 5, 12, 50, Prep. § 6, 8, 10, 28, 34, 37, 38, Adjfraser § 24, 40, Prepfraser § 15
närhelst Advb § 36, Bisatser § 115
närm(a)re (adj., pron., advb el. prep.) Pron. § 226, Advb § 12, Prep. § 28
närm(a)st (adj., pron. advb el. prep.) Pron. § 226, Advb § 12, Prep. § 28, Prepfraser § 15
närmare bestämt Nomfraser § 70
närsluten Pcp § 41
närstående Pcp § 3
närvara Vb § 63
närvarande Pcp § 41

näst (pcp) Vb § 66, Pcp § 11
näst (advb el. prep.) Pron. § 220, Advb § 35, 43, 53, Prep. § 10, Adjfraser § 13, 14, Inffraser § 16
näst efter Adjfraser § 14
nästa (subst.) Adj. § 68, Pron. § 37
nästa (pron.) Subst. § 71, Adj. § 62, Pron. § 10, 221, 222, Nomfraser § 6, 38, 49, Advl § 95, 98
nästa (vb) Vb § 66
nästad Vb § 66, Pcp § 11
nästan Adj. § 9, Räk. § 9, Advb § 3, 6, 9, 35, 37, Adjfraser § 13, 14, Prepfraser § 15, Subjnfraser § 8, Bisatser § 94
nästintill Adjfraser § 13
nästkommande Pcp § 41
nätt och jämnt Satsadvl § 66, Bisatser § 84, 100
nää Interj. § 6, 7
nödgas Vb § 48, 49
nödsakas Vb § 48, 49
nödvändigtvis Ellips § 18
nöjd Pcp § 23
nöt (neutr.) Subst. § 40
nöt (utr.) Subst. § 47
o Interj. § 3, 13
o- Subst. § 23, 24, Adj. § 11, 31, 32, Vb § 17, Pcp § 15, 33, Advb § 7, Satsadvl § 12, 66, 73, 80, Passiv § 29
-o (advbbildande) Advb § 9
oaktat (prep.) Pcp § 42, Prep. § 28, 33, 35, 38, Flerl. fraser § 4, Bisatser § 15
oaktat (att) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Bisatser § 129
oaktat det att Konjn, subjn, infm. § 9
oansett Pcp § 42, Prep. § 28, 35, Flerl. fraser § 4
oavlätligen Advb § 35
oavsett Pcp § 42, Prep. § 28, 34, 35, Flerl. fraser § 4, Bisatser § 66, 115, 128, 145
oavsett det att Konjn, subjn, infm. § 9
oavsett om Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 128
obegriplig Adjfraser § 26
oberoende av Prep. § 30, Bisatser § 145
obetagen Pcp § 3, Pcpfraser § 6
oboe Subst. § 49
obs. Interj. § 11

- observandum* Subst. § 53
observera Huvudsatser § 46
och Räk. § 8, 14, 15, 17, 18, Prep. § 39, Konjn, subj. infm. § 2, 3, Nomfraser § 70, Vbfraser: Allm. § 16, Satsadvl § 37, 41, 74, Bisatser § 58, 98, 143, Huvudsatser § 15, 33, Kompl. men. § 5, 9, Samordn. § 2, 3, 4, 10, 16, 20
och dylikt Pron. § 203
och så vidare Samordn. § 2
ock Advb § 15
också Pron. § 34, Advb § 3, 10, 20, 23, 47, Konjn, subj. infm. § 8, Interj. § 14, Flerl. fraser § 3, Satsadvl § 4, 32, 33, 36, 37, 38, 48, 49, 51, 85, Annex § 10, Bisatser § 128, 131, 134, 136, 149, Huvudsatser § 13, 15, Ellips § 17, Samordn. § 26, 27, 41, 42
också ifall Konjn, subj. infm. § 8
också om Konjn, subj. infm. § 8, Bisatser § 129, 136
odds Subst. § 52
odjur Subst. § 40
oense Adj. § 38, 57
oerhörd Pcp § 23
officer Subst. § 56
offside Advb § 45
ofrälse Adj. § 57
ofta Adj. § 5, Advb § 4, 5, 12, 34, 37, 49, Nomfraser § 62, Advl § 102, Aktionsarter § 20, 21, Samordn. § 27
oftare Advb § 41
oförskämd Pcp § 23
ogärna Advb § 7, 11
oherrans Adj. § 39, 57
ohm Subst. § 54
ohoj Interj. § 7
okej Adj. § 57, Interj. § 6, 7
okänd Pcp § 23
olaga Adj. § 57
olika Adj. § 57, Pron. § 215, Advb § 7, 11, 41, Adjfraser § 14, Advbfraser § 4
olämpor Subst. § 44
om (prep.) Adj. § 16, Prep. § 5, 6, 9, 11, 18, 22, 23, 26, 33, 34, Nomfraser § 58, 60, 77, Adjfraser § 36, 37, 40, 41, 57, Advl § 37, 43, 94, 96, 98, 102, Inffraser § 13, Subj. § 23, Bisatser § 55, 67
om (subj.) Konjn, subj. infm. § 7, 8, 9, Nomfraser § 77, Adjfraser § 41, Obj. § 4, Prepfraser § 5, 9, Tempus § 45, 46, Bisatser § 2, 4, 55, 67, 70, 89, 90, 92, 97, 114, 131, 134, 136, 137, 138, 141, 149, Huvudsatser § 7, 55, 69, 89, 95, 102, 105, 106, 107, 109, 110, Icke satsf. men. § 28, Anf. men. § 4, Samordn. § 9
-om Prep. § 29
om icke Satsadvl § 48
om inte Satsadvl § 78, Bisatser § 97, Ellips § 13
om intet Advb § 50
om möjligt Bisatser § 97, Ellips § 13
om någonsin Bisatser § 97
om nödvändigt Bisatser § 97, Ellips § 13
om också Konjn, subj. infm. § 8, Tempus § 44, Bisatser § 14, 129, 136
om så Konjn, subj. infm. § 8
om vartannat Pron. § 98
om än Konjn, subj. infm. § 8, Subjnfraser § 18, Bisatser § 14, 129, 136, 149
omaka Adj. § 57
ombedd Pcp § 8
ombord Advl § 17, 50
omedelbart Advbfraser § 3, Prepfraser § 15
omen Subst. § 53, 67
omfatta Passiv § 4, 8
omge Passiv § 8, 15
omgående Advb § 51
omigen Advb § 3, 43
omkring Räk. § 9, Prep. § 5, 6, 11, 18, 27, 29, 31, 34, Advl § 8
-omkring Prep. § 29
område Prep. § 5
omsams Adj. § 57, Advb § 50
omstridd Pcp § 10
omvitnad Pcp § 17
omvänt Satsadvl § 41, 42
omöjligen Satsadvl § 66
omöjligtvis Satsadvl § 66
ond Adj. § 43, 44
onekligen Advb § 49
onus Subst. § 53
opaliserande Pcp § 32
operera sig Vb § 10
opp Advb § 45
oppe Advb § 45
optimal Nomfraser § 48
optimum Subst. § 53
opus Subst. § 67

- or Subst. § 20, 46
- orange Adj. § 57
- ordalag Subst. § 51
- orden Subst. § 66
- order Subst. § 45, 51
- ordinarie Adj. § 57
- ordna Vb § 13
- original Subst. § 40
- orka Vb § 11, 33, 62, Vbfraser: Allm. § 16, 21,
Inffraser § 8, Mod. hjälpvb § 4, 10, 19,
Passiv § 4
- orka med Inffraser § 25, Mod. hjälpvb § 4, 19
- orsakad Passiv § 15
- orsakas Passiv § 8
- oräknad Flerl. fraser § 4
- osa Obj. § 29, Passiv § 4
- osams Adj. § 38, 57
- oskyldig Adjfraser § 38
- oss Pron. § 9, 11, 19, 53, Obj. § 16; se också *vi*
- oss emellan sagt Prepfraser § 11
- ost (väderstreck) Advl § 54
- ostvart Advl § 54
- osäker Adjfraser § 57
- otalig Pron. § 155
- otalt Adj. § 57
- otillfreds Adj. § 38
- otvivelaktig Adj. § 39
- oupphörligen Advb § 35
- ovan (advb) Advb § 9, 10, 45, Prep. § 34
- ovan (prep.) Prep. § 8, 26, 34
- ovan- Advb § 10
- ovanför Advb § 11, 45, Prep. § 6, 8, 10, 29, 34,
36, Prepfraser § 15, Ellips § 5
- ovanifrån Advb § 45
- ovannämnd(a) Pcp § 41, Nomfraser § 6, 30
- ovanom Prep. § 8, 29
- ovanpå Advb § 10, 45, Prep. § 6, 8, 29, 31
- ovanstående Pcp § 41
- ovantill Advb § 45
- ovetande Flerl. fraser § 4
- ovillkorligen Advb § 3
- oviss Adjfraser § 57
- ovisst Bisatser § 145
- ovärdig Adjfraser § 40
-
- paktum Subst. § 53
- paltor Subst. § 44
- panorama Subst. § 44
-
- pantalonger Subst. § 48
- pappa Pron. § 27
- papper Subst. § 67, 68
- pappersmeriter Subst. § 48
- papperspelle Egenn. § 4
- partner Subst. § 51
- pascal Subst. § 54
- pass (advb) Advb § 42, Adjfraser § 12
- pass (interj.) Interj. § 10
- passa Passiv § 4
- passé Adj. § 38
- passionerad Pcp § 12
- pastor Nomfraser § 73
- pax Interj. § 10
- pekunier Subst. § 48
- pellets Subst. § 52
- penater Subst. § 48
- pengar Subst. § 45
- penséer Subst. § 48
- pensum Subst. § 53, 67
- per Prep. § 26, 35, Nomfraser § 60, Advl § 102
- perfid Adj. § 56
- periodvis Advb § 37
- personal Subst. § 51, 54, 60
- personalier Subst. § 48
- petitum Subst. § 53, 67
- pickels Subst. § 52
- piggelin Adj. § 57
- pin färsk Adjfraser § 13
- pingst Egenn. § 3, 17
- pingstas Prepfraser § 4
- pipa (vb) Vb § 58
- pirum Adj. § 26, 57
- planer Subst. § 48
- plans Adj. § 57
- plasma Subst. § 46
- plats Pron. § 66
- platt (advb) Satsadvl § 76
- plenum Subst. § 53, 67
- pluralis Subst. § 66
- plus Prep. § 26, 39, Konjn, subjn, infm. § 2,
Bisatser § 14, 62
- plågor Subst. § 44
- plåga Vb § 9, Inffraser § 8
- pojke Icke satsf. men. § 16
- pojkvask(er) Subst. § 45
- polisonger Subst. § 48, 63
- politikus Subst. § 53

- poly-* Subst. § 23
ponny Subst. § 46
poppis Adj. § 57
post- Adj. § 32, Vb § 17
pratas vid Passiv § 28
pre- Subst. § 24, Adj. § 32, Vb § 17
precis Advb § 19, 35, 37, Adjfraser § 14,
 Advl § 98, Advbfraser § 3, Prepfraser § 15,
 Subjnfraser § 8, Satsadvl § 60, 66,
 Bisatser § 94, Ellips § 18
precis som Bisatser § 92
predikan Subst. § 66
preliminärer Subst. § 48
pressrosor Subst. § 44
prestanda Subst. § 53
prima Adj. § 57
primus Adj. § 26
primärt Satsadvl § 61
prins Pron. § 27, Nomfraser § 73, Icke satsf.
 men. § 14
prinsessa Pron. § 27, Icke satsf. men. § 14
-priser Subst. § 48
prisma Subst. § 44, 46
pro Prep. § 26, 35
pro- Subst. § 23, 24, Adj. § 32
procent Subst. § 54
professor Nomfraser § 73
proffs Subst. § 40
promille Subst. § 54
pronomen Subst. § 53, 67
pryd Adj. § 55, 56
präglas Passiv § 8
pseudo- Subst. § 23, 24, Adj. § 31
pst Interj. § 7, 13
ptro Interj. § 13
pumps Subst. § 52
pur Adj. § 39
purpur Subst. § 66
purpurne Adj. § 57
pussas Vb § 49
pust Subst. § 17
pyjamas Subst. § 52
pyton Advb § 50
pytte Adj. § 57
pytt(san) Interj. § 3
på Adj. § 16, 19, Advb § 10, 45, Prep. § 5, 6, 7, 8,
 14, 20, 22, 23, 26, 34, 36, Interj. § 14, Nom-
 fraser § 58, Adjfraser § 32, 33, 36, 37, 39, 40,
 51, 57, Obj. § 7, 28, Advl § 40, 44, 47, 94, 96,
 98, 105, 106, Prepfraser § 15, Satsadvl § 79,
 Aktionsarter § 5, Ellips § 5
-på Prep. § 29
på alla de {sätt/vis} Pron. § 123
på andra sidan (av/om) Pron. § 213, Prep. § 9,
 30
på avstånd från Prep. § 30
på baksidan av Prep. § 6, 8
på basen av Prep. § 30
på basis av Prep. § 30
på ... bekostnad Prep. § 30, 33, Prepfraser § 3
på bekostnad av Prep. § 30
på {båda/bägge} sidor(na) om Prep. § 12
på den andra sidan (av/om) Prep. § 9
på den här sidan (av/om) Prep. § 9, 30
på den tiden Advl § 94
på denna sidan (av/om) Prep. § 9
på det (att) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Nom-
 fraser § 19, Mod. hjälpvb § 17, Bisatser § 61,
 126
på framsidan av Prep. § 6, 8
på grund av Prep. § 30, 35, Nomfraser § 55,
 Adjfraser § 30, Passiv § 3, Bisatser § 61
på grund av att Konjn, subjn, infm. § 8
på {höger/vänster} sida om Pron. § 224
på insidan av Prep. § 6, 8
på ... konto (t.ex. på slumpens konto) Nom-
 fraser § 9
på nivå med Prep. § 30
på nytt Advb § 43, Advl § 103
på ... när Prep. § 30, 33
på ... område (t.ex. på fysikens område) Nom-
 fraser § 9
på ovensidan av Prep. § 6, 8
på samma gång Satsadvl § 42, Bisatser § 112
på tal om Prep. § 30, 35
på undersidan av Prep. § 6, 8
på uppdrag av Prep. § 30
på utsidan av Prep. § 6, 8
på villkor att Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser
 § 51, 92, 141
på ... vägnar Prep. § 30, 33, Nomfraser § 9,
 Prepfraser § 3
påfallande Passiv § 20
påföljande Pron. § 221, Pcp § 41
påminna Vb § 52
påsk Egenn. § 3, 17

påskas Prepfraser § 4

påstå Pcp § 8

påstådd Pcp § 8

-ra (vbbildande) Vb § 16

radian Subst. § 54

radio Subst. § 49

rakt Prep. § 36, Advbfraser § 5, Prepfraser

§ 15, Satsadvl § 76

rand Subst. § 47

randas Passiv § 28

rang Nomfraser § 50

re- Vb § 17

-re Prep. § 31

reda (adj.) Adj. § 57

redan Pron. § 34, Advb § 4, 6, 47, Advl § 66,

III, Satsadvl § 53, 63, Tempus § 23,

Bisatser § 57

redo Adj. § 38, 57

reds Prepfraser § 4

regalier Subst. § 48

regelbunden Pcp § 23

reinkarneras Vb § 49

reko Adj. § 57

rektor Nomfraser § 7

rekviem Subst. § 67

rekvisita Subst. § 53

relativt Prep. § 28, Passiv § 20

remi Adj. § 57

rena (rama) Subst. § 71, Nomfraser § 5

renons Adj. § 38, 57

rent ut Advb § 10

representeras Passiv § 8

repressalier Subst. § 48

reseffekter Subst. § 48

respektive (pron.) Pron. § 86

respektive (konjn) Konjn, subjn, infm. § 2, 3,

Samordn. § 3, 10

restantier Subst. § 48

-rester Subst. § 48

resterande Pron. § 218, Pcp § 41

-restriktioner Subst. § 48

-resurser Subst. § 48

retas Vb § 49

retro- Adj. § 32

retrograd Adj. § 56

rida Vb § 58

rigid Adj. § 56

rik Adjfraser § 37

rike Subst. § 33

riks- Subst. § 33

riktigt Adj. § 9

rimligen Mod. hjälpvb § 7

rimligtvis Advb § 8, Mod. hjälpvb § 18

ringa (adj.) Adj. § 43

rinna Vb § 57

riskera Vb § 9, Infrraser § 8

rist (pcp) Pcp § 11

rista Vb § 66

ristad Vb § 66, Pcp § 11

riva Vb § 58

rivas Vb § 45, 49

ro (vb) Vb § 53

rododendron Subst. § 66

ros (utr.) Subst. § 44

rosa (adj.) Adj. § 57

rosen- Subst. § 34

rot Subst. § 47

royalty Subst. § 52

rudis Adj. § 57

-rums Adj. § 57

runt Prep. § 5, 6, 9, 11, 18, 28, 33, Prepfraser

§ 11

runtikring Prep. § 27, 29

runtom Prep. § 29

runtomkring Prep. § 11, 27, 29

rutinerad Pcp § 12

rycka Vb § 64

ryckas med Vb § 49

ryka Vb § 57, 64

ryktas Vb § 49, Passiv § 28

rymma 'ha rum för' Pcp § 14, Obj. § 29,

Passiv § 4

rymmas Passiv § 4

rysa Vb § 64

ryta Vb § 57

rå (subst.) Subst. § 40, 49

rå (vb) Vb § 53

råd Subst. § 40

råka Vb § 9, 33, 62, Vbfraser: Allm. § 9, 16, 21,

Infrraser § 8, 25

räcka Advl § 57, Passiv § 15

rådas Vb § 48

rädd Adj. § 55, 56, Adjfraser § 25

räkenskaper Subst. § 48

räkna Predv § 40, Prepfraser § 7

- räls* Subst. § 52
ränker Subst. § 48
rännil Subst. § 45
rätt (pron.) Pron. § 227, Advb § 45, Nomfraser § 30, 49
rätt (advb) Advb § 37, Prep. § 36, Advbfraser § 5, Prepfraser § 15
rätt (om) Konjn, subjn, infm. § 8
rätt som Konjn, subjn, infm. § 8
rätt (så) Adjfraser § 12
rätta (pron.) Pron. § 227
-rättigheter Subst. § 48
rättskaffens Adj. § 57
rödja Vb § 55
röna Vb § 52
rörande (prep.) Pcp § 42, Prep. § 28, 35
röta (vb) Vb § 66
rötad Vb § 66, Pcp § 11
rött (pcp) Vb § 66, Pcp § 11

-s (advb- och prepbildande) Prep. § 31
-s (advbbildande) Advb § 9
-sa (vbbildande) Vb § 16
sabla Adj. § 39, 57
sablar Interj. § 3, 11
sagd(a) Pcp § 9, 41
sagt och gjort Flerl. fraser § 4
sak Nomfraser § 19, 26
-saker Subst. § 48
sakna Pron. § 47, 96
saknas Passiv § 28
sakta Adj. § 43, 57, Advb § 12, 49, 50, Advbfraser § 4
sakören Subst. § 50
salig Ellips § 17
salt Subst. § 46
sam- Subst. § 23, Vb § 17
-sam Adj. § 28
same Subst. § 45, 49
samlas Vb § 49
samma Subst. § 8, 71, Adj. § 62, Pron. § 10, 28, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 212, 215, Konjn, subjn, infm. § 8, Nomfraser § 6, 49, Eg. subj. § 11, 12, Subjnfraser § 6, 9, Bisatser § 86, 106, 107, 109, 110
samma en Pron. § 201
samma sak Pron. § 201
sammalede Advb § 42

sammalunda Pron. § 8, Advb § 9, 42, Subj. § 10
samman Advb § 3, 6, 9
samman med Prep. § 30
sammanfattningsvis Satsadvl § 37
sammansvuren Adj. § 68
sammastädes Pron. § 8
sams Adj. § 38, 57
samt Konjn, subjn, infm. § 2, 3, Samordn. § 2, 3
samtidig Samordn. § 15
samtidigt Satsadvl § 42
samtidigt med Bisatser § 15
samtidigt med att Konjn, subjn, infm. § 8
samtidigt som Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 14, 100, 101, 104, 112
samtlig Subst. § 71, Pron. § 7, 10, 121, 122, 123, 126, 127, Räkn. § 10, 11, Nomfraser § 8, 23, 38, Predv § 3
samvetsbetänkligheter Subst. § 48
-sa(n) (egennbildande) Egenn. § 7
-san (interjbildande) Interj. § 11
sannerligen Satsadvl § 20
sannskyldig Adj. § 39
satan Interj. § 13, Huvudsatser § 60
satt Pcp § 9
saturnalier Subst. § 48
sch Interj. § 13
schah Subst. § 66
schema Subst. § 53
se (vb) Vb § 11, 53, 59, Pcp § 8, Obj. § 19, Predv § 40, Advl § 10, Inffraser § 9, 13, 25, Aktionsarter § 15, Satsbaser § 13, Bisatser § 61, 65, 77
se (interj.) Interj. § 7, 11, 16, Huvudsatser § 46, 91, Icke satsf. men. § 5
se till Vb § 10
se ut Vb § 33, 62, Predv § 22, 26, 27, Inffraser § 8, 25, Subj. § 21, Satsadvl § 77, Mod. hjälpvb § 2, Bisatser § 85
sebu Subst. § 52
sedan (advb) Advb § 6, 19, 20, 23, 52, Prep. § 34, 37, Satsadvl § 32, 37, 39, Bisatser § 114, 116
sedan (prep.) Pron. § 55, Advb § 52, Prep. § 22, 23, 26, 34, 35, 37, 39, Advl § 100, 104, Prepfraser § 5, 8, 15, Tempus § 20, Bisatser § 105
sedan (subjn) Prep. § 39, Konjn, subjn, infm. § 8, 9, 12, Advl § 95, 100, 104, Prepfraser § 5, Tempus § 20, 37, Bisatser § 2, 15, 92, 94, 96, 99, 101, 102, 105, 142

- sedan* dess Prepfraser § 4
sedan ... *tillbaka* Prep. § 30, 33
seende Pcp § 30
sej se *sig*
sekel Subst. § 54, Råkn. § 4
sekund Subst. § 54, Advl § 97
sekunda Adj. § 57
selfmade Adj. § 57
semi- Subst. § 24
sen (advb) Huvudsatser § 15, Ellips § 15; se också *sedan* (advb)
sen (prep.) Prep. § 23; se också *sedan* (prep.)
senare Advb § 8
senast(e) Pron. § 220, Advb § 8, Advl § 95
serum Subst. § 53, 67
ses Vb § 45
setat Vb § 57, Pcp § 10; se också *sitta*
shit Interj. § 11
shorts Subst. § 52, 63
si (interj.) Interj. § 7, Icke satsf. men. § 5
sicken Pron. § 203, 206, 207, 210, Nomfraser § 36, Bisatser § 79, Huvudsatser § 92
-sides Advb § 9
-siffror Subst. § 44
sig Pron. § 11, 26, 27, 83, 84, 97, 153, Nomfraser § 18, Obj. § 13, 16, Prepfraser § 3, Samordn. § 14
signum Subst. § 53
silverne Adj. § 57
simma Vb § 63
simmad Vb § 63
simsalabim Interj. § 10
sin Pron. § 11, 26, 83, 85, 86, 87, 97, 142, 144, 153, Samordn. § 14
singularis Subst. § 66
-sion Subst. § 20
sist (subj) Konjn, subj, infm. § 8
sist(a) (pron.) Pron. § 10, 220, 226, Nomfraser § 4, 31, 61
sistliden Pcp § 41, Advl § 95
sitt se *sin*
sitta Adj. § 5, Pron. § 231, Vb § 9, 11, 44, 57, Pcp § 10, Predv § 24, Eg. subj. § 13, Advl § 49, Aktionsarter § 6, 15, Bisatser § 85, Samordn. § 18; se också *setat*
sjask(er) Subst. § 45
sjuda Vb § 58
sjunga Vb § 58
sjunka Vb § 58
sjutton Pron. § 114
själv Subst. § 71, Pron. § 10, 11, 21, 30, 54, 83, 84, 86, 153, 230, 231, 232, 234, 235, Nomfraser § 8, 9, 17, 18, 25, 53, 79, Vbfraser: Allm. § 8, Obj. § 13, Predv § 5, 15, Subjnfraser § 6, Flerl. fraser § 9, Satsbaser § 5, Samordn. § 14
självaste Pron. § 230, 232
självsläckas Vb § 49
sjö Subst. § 45, 66
sjöss Prepfraser § 4
-sk Adj. § 28, 29
ska se *skall*
-ska (substbildande) Subst. § 44, Egenn. § 13
-ska (vbbildande) Vb § 16
skadas Vb § 49
skakis Adj. § 57
skall (vb) Vb § 61, Vbfraser: Allm. § 21, Inf-fraser § 8, Tempus § 3, 30, 31, 33, 40, Mod. hjälpvb § 2, 16, 21, Bisatser § 126, 148, Huvudsatser § 51, Anf. men. § 3; se också *skola*
skank Subst. § 44
-skap Subst. § 20, 21, 30, 40, 46, 51, Vb § 24, Pcp § 18, 35
skapa Vb § 66, Pcp § 11
skapad Pcp § 11
skapt Pcp § 11
ske Vb § 11, 42, 53, Eg. subj. § 13, Inffraser § 25, Bisatser § 47, 61, Ellips § 17
skilja Vb § 55
skiljas Passiv § 28
skil(j)d Pcp § 9
skina Vb § 58
skingras Vb § 49
skita Vb § 58
skjuta Vb § 58
sko (subst.) Subst. § 49
sko (vb) Vb § 53
skogs Prepfraser § 4
skogsrå Subst. § 40
skola (vb) Vb § 33, 38, 61, 62, Nomfraser § 76, Vbfraser: Allm. § 16, 21, Advl § 10, 50, Inffraser § 8, 13, 25, 32, Satsadvl § 19, 21, Tempus § 28, 29, 30, 33, 36, 39, 40, 42, 43, Mod. hjälpvb § 3, 5, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, Passiv § 4, Bisatser § 126, 148, Huvud-

- satser § 40, 50, Ellips § 7; se också *skall*,
skulle
skolande Pcp § 30
skolat se *skola*
-skop Subst. § 40, 51
-skor Subst. § 49
skrida Vb § 58
skridsko Subst. § 49
skrika Vb § 58
skriptum Subst. § 53
skriva Vb § 58
skrofler Subst. § 48
skrupler Subst. § 48
skrynklas Vb § 49
skryta Vb § 57
skrå (adj.) Adj. § 26
skrä(da) Vb § 53
skulla se *skola*
skullat se *skola*
skulle Vbfraser: Allm. § 21, Tempus § 3, 15, 17,
 30, 40, 42, 43, 46, 47, 48, Mod. hjälpvb § 2,
 13, 15, 21, 22, 23, 24, 26, Bisatser § 126, 129,
 133, 135, 141, 148, Icke satsf. men. § 46,
 Anf. men. § 3; se också *skola* (vb)
skulor Subst. § 44
skumraskmetoder Subst. § 48
skvätta Vb § 64
sky (subst.) Subst. § 45
sky (vb) Vb § 53
skylä Vb § 36; se också *skylar*
skyldig Adjfraser § 3, 27, 38, 40, Infrraser § 28,
 Satsens struktur § 6, Subj. § 13
skyler Vb § 52; se också *skylä*
skymmas Passiv § 8
skynda Infrraser § 14
skål (interj.) Interj. § 10, 16
skälla Predv § 41, Prepfraser § 7
skälva Vb § 64
skämmas Vb § 49, Passiv § 28
skänka Passiv § 15
skära Vb § 57
skörde- Subst. § 34
-sla Subst. § 44
slacks Subst. § 52
slag 'sort' Subst. § 5, 41, Pron. § III, Nom-
 fraser § 50
slagen Pcp § 8
slagit Vb § 59; se också *slå* (vb)
slags Pron. § III, 118, 121, Nomfraser § 50
slammas igen Vb § 49
slaro(er) Subst. § 45
-sle Subst. § 50
slik Pron. § 203, Bisatser § 86
slinka Vb § 57
slinta Vb § 57
slippa Pron. § 47, 96, Vb § 33, 57, 62, Vbfraser:
 Allm. § 21, Infrraser § 8, 25, Mod. hjälpvb
 § 3, 18, 25
slippers Subst. § 52
slita Vb § 49, 58
sliten Pcp § 23
slogan Subst. § 52
slogs Vb § 45; se också *slåss*
sluka Vb § 63
slut (subst. el. interj.) Interj. § 7
slut (adj.) Adj. § 38, 57
sluta Vb § 9, 58, 63, Vbfraser: Allm. § 21, Obj.
 § 19, Advl § 41, 51, Infrraser § 8, 13, 25,
 Aktionsarter § 6, 18, Bisatser § 61,
 Huvudsatser § 33, Samordn. § 20
sluten Pcp § 23
slå (subst.) Subst. § 45
slå (vb) Vb § 53, 59; se också *slagit*, *slått*
-slå (subst.) Subst. § 49
slående Pcp § 30
slåss Vb § 45, 49, Passiv § 28; se också *slogs*
slått Vb § 59, Pcp § 8; se också *slå*
släkt (adj.) Adj. § 38, 57
smaka Pcp § 14, Obj. § 29, Advl § 55, Passiv § 4
smaskens Adj. § 57
smekas Vb § 49
smita Vb § 58
smord Pcp § 9
smulten Pcp § 10
smyga Vb § 57
små Adj. § 44, 53, 54, Adjfraser § 63, Icke
 satsf. men. § 18
små- Subst. § 44, 45, 48
smårum Subst. § 51
småstycken Subst. § 50
småsyskon Subst. § 51
smått Adj. § 44
smälla Vb § 64
smält Vb § 64, Pcp § 10
smälta Vb § 64
smärre Adj. § 44, 48

- smörgåsnisse* Egenn. § 4
smörja Vb § 55
smörjd Pcp § 9
snar Advb § 8
snarare Adj. § 9, 45, Advb § 8, Nomfraser § 70, Subjnfraser § 4, Satsadvl § 42, Bisatser § 110, Samordn. § 26
snarast Adj. § 9, Advb § 8, Satsadvl § 2, 42
snart Advb § 5, 8, 19, 23, 49
snett Prep. § 36, Advbfraser § 5, Prepfraser § 15
snika Vb § 58, 64
snille Subst. § 40
snipp snapp snorum Interj. § 10
sno Vb § 53
snubbor Subst. § 34
snyta Vb § 57
snälla Huvudsatser § 44, Icke satsf. men. § 18, 24
snö Subst. § 66
snöd Adj. § 55, 56
socken Subst. § 66
-sockor Subst. § 44
-sof Subst. § 46
solid Adj. § 55, 56
solo (subst.) Subst. § 53
solo (adj.) Adj. § 57
solochvåra Vb § 16
solokvist Adj. § 57
som Adj. § 46, 63, Pron. § 54, 105, 106, 158, 200, Advb § 28, 30, 42, Prep. § 39, Konjn, subjn, infm. § 7, 8, 9, 11, Nomfraser § 35, 52, 53, 54, 58, 69, 70, 112, Adjfraser § 14, 62, Vbfraser: Allm. § 20, Obj. § 25, Predv § 4, 6, 9, 16, 22, 23, 25, 26, 29, 32, 36, 39, 40, 41, 46, 47, 49, 51, 55, Eg. subj. § 2, Advl § 93, Pcpfraser § 7, Advbfraser § 4, Subjnfraser § 3, 4, 6, 9, 10, 16, 17, Satsens struktur § 4, 5, Subj. § 6, 9, 10, 15, Satsadvl § 37, Tempus § 45, Satsbaser § 6, 7, 11, 13, Bisatser § 2, 3, 4, 18, 19, 22, 24, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 44, 71, 72, 74, 79, 80, 85, 86, 90, 95, 105, 106, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 121, 122, 123, 130, 131, 134, 146, Huvudsatser § 2, 69, 91, 92, 96, Icke satsf. men. § 28, Anf. men. § 4, Samordn. § 9
som det heter Nomfraser § 70
som en följd av Prep. § 30, Bisatser § 15
som helst Pron. § 5, 147, 177, 182, 192, Advb § 32, 36, Bisatser § 30, 115
som om Konjn, subjn, infm. § 9, Subjnfraser § 4, 10, Subj. § 21, Satsadvl § 77, 78, Bisatser § 47, 90, 112, 131
som synes Satsadvl § 2
somlig Subst. § 71, Pron. § 10, 186, 187, Nomfraser § 38, Eg. subj. § 10
sommar Subst. § 66
somras Prepfraser § 4
somt Pron. § 186
son Subst. § 47
-son (egennbildande) Egenn. § 7
Sonen Egenn. § 17
sopor Subst. § 44
-sor Subst. § 20
sorge- Subst. § 34
sort Subst. § 5, 41, Pron. § 66, 111, Nomfraser § 50
sorters Pron. § 111
sorts Pron. § 111, 118, Nomfraser § 50
sova Vb § 41, 58
spann Subst. § 47
spara Vb § 66
sparad Vb § 66, Pcp § 11
spard Vb § 66, Pcp § 11
sparkas Vb § 49
spasm Subst. § 47
specerier Subst. § 48
speciellt Satsadvl § 61
speciellt som Konjn, subjn, infm. § 8, Bisatser § 95
specimen Subst. § 53
spela Vb § 66
spelad Pcp § 11
spelevink(er) Subst. § 45
spelt (pcp) Pcp § 11
spinna Vb § 57
spirituosa Subst. § 53
spjälka Vb § 66
splitter ny Adjfraser § 13
spolieras Vb § 49
spor Subst. § 47
spord Pcp § 9
sportler Subst. § 48
spricka (vb) Vb § 57
sprida Vb § 58, 64
springa (vb) Vb § 57, Samordn. § 18

- spritta* Vb § 57, 64
spy Vb § 53
spå Vb § 53
spån Subst. § 44
spång Subst. § 47
spä(da) Vb § 53
spänd Pcp § 23
spöke Subst. § 40
spörja Vb § 55
ssss Interj. § 13
-st Prep. § 31
stackare Subst. § 45
stackars Adj. § 39, 57, Pron. § 21, 32, 54, Interj. § 3, 14, Nomfraser § 50
stackot Adj. § 26
stad Subst. § 47
stadd Pcp § 9
stadgar Subst. § 45
stadsprivilegier Subst. § 48
stall Subst. § 45, 51
stamlokus Subst. § 67
stanna Aktionsarter § 15
stans Advbfraser § 6
-stans Advb § 9, 34
stark Adjfraser § 16
starkdrycker Subst. § 48
statsfinanser Subst. § 48
steroider Subst. § 48
sticka (vb) Vb § 57
sticks Vb § 45
stiga Vb § 58
stigma Subst. § 53
still Adj. § 57, Advb § 12, 50
stilla Adj. § 43, 57, Advb § 12, 50, Advbfraser § 4
stimulantia/stimulantier Subst. § 48, 53
stinga Vb § 57
stinka Vb § 57, Obj. § 29, Passiv § 4
stinn Adjfraser § 30
stjåla Vb § 57
stjärna Subst. § 33
sto Subst. § 40
stog Vb § 59; se också *stå*
stolts Adj. § 57
stor Adj. § 3, 8, 10, 12, 44, 55, Nomfraser § 24, Adjfraser § 16; se också *större*, *störst*
storslagen Pcp § 23
strand Subst. § 47
strax Advb § 5, 6, 15, 19, 23, 49, Advbfraser § 3, Prepfraser § 15
strida Vb § 58, 64, Pcp § 10
stridd Pcp § 10
-strumpor Subst. § 44
stryka Vb § 57
strypa Vb § 64
strö Vb § 53
strömt Adj. § 57
-studier Subst. § 48
stundande Pcp § 41
-stundande Advl § 95
stundom Advb § 37
stundtals Advb § 37
stundvis Advb § 37
stupa Vb § 63
-stupa Advb § 9
stupid Adj. § 56
styck Subst. § 54, Räkn. § 9
stycken Subst. § 54, Pron. § 157, 177, 188, Räkn. § 9
styckna Räkn. § 9
styrman Nomfraser § 7
styv Nomfraser § 23, Adjfraser § 13
stå Adj. § 5, Pron. § 84, 231, Vb § 9, 11, 53, 59, 60, Pcp § 8, Predv § 16, 24, 29, Eg. subj. § 11, 13, Advl § 25, 49, Inffraser § 5, 13, 24, 25, Subj. § 21, Aktionsarter § 6, 15, Bisatser § 47, 85, Anf. men. § 12, Samordn. § 18; se också *stog*
stå ut Mod. hjälpvb § 4
stående Vb § 60, Pcp § 30
stålar Subst. § 45
stånd Subst. § 47
stånda Vb § 60
stånden Pcp § 8
stång Subst. § 47
stångas Vb § 49
-städes Advb § 9, 34
städja Vb § 55
städsla Vb § 13
ställa Vb § 3, 11, Prep. § 14, Obj. § 19, Predv § 39, Advl § 51, Inffraser § 13, Bisatser § 85
stället Pron. § 50
ställföreträdande Pcp § 41
ständig Adj. § 39
stödd Pcp § 9
stödja Vb § 55

större Adj. § 48; se också *stor*
störst Nomfraser § 45; se också *stor*
stört- Adj. § 32
-stövlar Subst. § 45
sub- Adj. § 32, Vb § 17
subsidiär Subst. § 48
-subventioner Subst. § 48
suga Vb § 58
sugen Pcp § 23
sulten Vb § 64
summen Vb § 63
sunnan Advb § 9, Advl § 54
sunnanom Prep. § 8, 29
supa Vb § 58
super- Subst. § 23, 24, Adj. § 32
sutten Pcp § 10
svald Pcp § 9
svan Subst. § 44
svara Vb § 52
svear Subst. § 45
svida Vb § 58
svika Vb § 58
svin Subst. § 40
svulten Vb § 64, Pcp § 10
-svårigheter Subst. § 48
svälja Vb § 55
sväljd Pcp § 9
svält (pcp) Vb § 64, Pcp § 10
svälta Vb § 57, 64
svära Vb § 57
svärja Vb § 57
sy Vb § 53
syd (advb el. prep.) Prep. § 28, Advl § 54
sydpå Advb § 45
sydvärt Advl § 54
sydöver Advb § 45
symboliseras Passiv § 8
synas Vb § 33, 45, 52, 62, Eg. subj. § 13, Inf-
 fraser § 8, 28, Subj. § 23, Aktionsarter § 15,
 Bisatser § 61, 65; se också *syntes*
synbarlig Adj. § 39
synd (adj.) Adj. § 38, 57
synnerlig Adj. § 39
synnerligen Advb § 3
synops(is) Subst. § 47
syntes Vb § 45; se också *synas*
-syror Subst. § 44
syskon Subst. § 40

-sysslor Subst. § 44
syster Pron. § 27, Nomfraser § 7, 73, Icke
 satsf. men. § 13, 16
så (subst.) Subst. § 45
så (vb) Vb § 53
så (advb) Adj. § 46, Pron. § 156, 209, Advb
 § 3, 17, 20, 41, 42, Konjn, subjn, infm. § 8,
 Nomfraser § 36, Adjfraser § 12, 14, 15, 18,
 Predv § 3, 5, 11, Advl § 1, 4, 71, 113, Advb-
 fraser § 4, 9, Subjnfraser § 9, Satsens
 struktur § 4, Subj. § 6, 10, Satsadvl § 12, 37,
 48, 59, 79, Tempus § 17, Satsbaser § 2, 7, 18,
 23, Annex § 3, 5, 9, 13, 14, Bisatser § 2, 4, 7,
 33, 41, 52, 63, 79, 80, 84, 85, 86, 92, 93, 100,
 106, 107, 109, 111, 112, 114, 115, 122, 123, 124,
 128, 130, 131, 134, 136, 147, 149, Huvudsatser
 § 13, 15, 16, 44, 45, 91, 92, 96, Kompl. men.
 § 9, Samordn. § 11, 26, 27, 39, Ellips § 15, 17
så (konjn) Advb § 42, Konjn, subjn, infm. § 2,
 3, 8, Satsadvl § 46, Bisatser § 4, 124, 146,
 148, Kompl. men. § 9, Samordn. § 2, 3, 46
så (subjn) Advb § 42, Konjn, subjn, infm. § 8,
 Bisatser § 63, 124
så att (konjn) Konjn, subjn, infm. § 8
så att (subjn) Advb § 42, Konjn, subjn, infm.
 § 8, 9, Satsadvl § 78, Tempus § 39, Bisatser
 § 2, 4, 63, 84, 85, 96, 124, 126, Samordn. § 46
så där Advb § 37
så där ja Interj. § 5
så fort (som) Konjn, subjn, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 112
så gott (som) Adjfraser § 13, Bisatser § 112
så här Advbfraser § 8
så klart Huvudsatser § 42
så länge (som) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Advl
 § 104, Bisatser § 2, 112
så mycket Bisatser § 86
så mycket hellre som Konjn, subjn, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 95
så mycket mer som Konjn, subjn, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 2, 95
så mycket mindre som Konjn, subjn, infm. § 8,
 Bisatser § 95
så mycket som Subjnfraser § 11
så många som Subjnfraser § 11
så och så Samordn. § 16
så ofta (som) Konjn, subjn, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 102, 112

- så pass* Advb § 10, Adjfraser § 12
så sant (som) Konjn, subj, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 112, 141
så sent som Satsadvl § 63
så snart (som) Konjn, subj, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 112
så ... som helst Advb § 36
så tidigt som Satsadvl § 63
så värst Adjfraser § 12
sådan Subst. § 71, Adj. § 71, Pron. § 7, 10, 17,
 60, 111, 118, 203, 204, 205, 206, 207, 208,
 209, 210, 212, 215, Nomfraser § 26, 28, 36,
 41, 49, Eg. subj. § 12, Subjnfraser § 9,
 Passiv § 4, Annex § 5, Bisatser § 2, 41, 52,
 63, 79, 80, 85, 86, 92, 106, 107, 109, 110, 112,
 123, 124, Huvudsatser § 91, 92, 96, Ellips
 § 2; se också *sån*
sådan där Pron. § 203, 212, Advbfraser § 8
sådan här Pron. § 203, 212, Advbfraser § 8
såframt Konjn, subj, infm. § 8, Bisatser § 92,
 141
såld Pcp § 9
således Advb § 9, 20, Satsadvl § 46
sålunda Advb § 8, 9, 15, 20, Satsadvl § 46
sån Pron. § 203; se också *sådan*
såsom Konjn, subj, infm. § 8, Nomfraser
 § 70, Subjnfraser § 3, 10, 16, 17, Bisatser
 § 85, 106, 111
såt (adj.) Adj. § 55
såttillvida som Bisatser § 112
såvida Konjn, subj, infm. § 8, Bisatser § 92,
 141, Huvudsatser § 102
såvitt (som) Konjn, subj, infm. § 8, Bisatser
 § 92, 141
såväl Advb § 48, Konjn, subj, infm. § 2,
 Subjnfraser § 9, 10, Satsadvl § 37,
 Samordn. § 12
såväl som Konjn, subj, infm. § 2, Subjn-
 fraser § 9
så(å) Interj. § 7
säg Icke satsf. men. § 8
säg (mig) Huvudsatser § 46
säga Vb § 55, Passiv § 5, Bisatser § 77; se
 också *säger, säja*
sägen Subst. § 45, 66
säger Räkn. § 9; se också *säga*
säja Vb § 55; se också *säga*
säker Adjfraser § 57
säkerligen Advb § 8, 9
säkert Satsadvl § 2, Huvudsatser § 20
sälja Vb § 55
säljes Vb § 45
sällan Advb § 3, 5, 34, 37, 49, Advl § 102,
 Satsadvl § 66, Aktionsarter § 21
sämre Adj. § 43, 44, Advb § 12
sämst Adj. § 43, 44, Advb § 12
sär- Vb § 17
särdeles Adj. § 38, 57, Advb § 9
särskild Pron. § 182
särskilt Nomfraser § 70, Satsadvl § 53, 56, 61,
 Bisatser § 57, Samordn. § 41, 42
särskilt som Konjn, subj, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 95
sätta Vb § 9, 10, 11, 20, 21, 55, Obj. § 19, Predv
 § 39, Advl § 9, 27, 34, 51, Inffraser § 25,
 Bisatser § 85
söcken (adj.) Adj. § 55
söder (advb el. prep.) Prep. § 28, Advl § 54
söder om Pron. § 225, Prep. § 6, 8, 30
söderifrån Advb § 45, Advl § 54
söderpå Advb § 45
söderut Advb § 10, 45, 46, Advl § 54
söderöver Advb § 45
södra Pron. § 10, 225
sökes Vb § 45
sökt (pcp) Pcp § 23
sönder Advb § 50

-t (substbildande) Subst. § 46
-t (adjbildande) Adj. § 28
-t (pcpbildande) Vb § 52, Pcp § 8, 12, 23
-t (advbbildande) Advb § 8
ta Pron. § 84, 85, Vb § 2, 9, 10, 11, 20, 53, 58,
 59, 60, Pcp § 30, Obj. § 19, 24, 29, Predv
 § 40, 53, Advl § 9, 10, 27, 34, 36, 38, 39, Inf-
 fraser § 5, 6, 14, 24, 25, Prepfraser § 7,
 Aktionsarter § 9, Passiv § 4, Huvudsatser
 § 33, 42, Samordn. § 20; se också *taga, tatt*
-ta (vbbildande) Vb § 16
ta sig ut Predv § 26
ta till vara Prepfraser § 4
tabu (adj.) Adj. § 38, 57
tabu (subst.) Subst. § 50
tack (interj.) Interj. § 10, 16
tack vare Prep. § 30, 35, Bisatser § 61, Huvud-
 satser § 104, Ellips § 5

- tack vare att* Konjn, subjn, infm. § 8
tacka för det Huvudsatser § 32
tacksam Adjfraser § 26, 35
taga Vb § 60; se också *ta*
tagande Vb § 60, Pcp § 30
tagen Pcp § 8
tak Prep. § 7
taka (adj.) Adj. § 57
-takts Adj. § 57
-tal Räkn. § 4, 16
tala Vb § 52, 66
tala om ... Huvudsatser § 32
talad Vb § 66, Pcp § 11
tald Pcp § 9
-talet Räkn. § 4, 22
talrik Pron. § 155
-tals (pron.) Pron. § 7
-tals (räkn.) Räkn. § 10, 16, Nomfraser § 4
-tals (advb) Advb § 9
talt (pcp) Vb § 66, Pcp § 8, 11
tamd Pcp § 9
tand Subst. § 47
-tankar Subst. § 45
tanks Subst. § 52
tankspridd Pcp § 23
tant Pron. § 27, Icke satsf. men. § 13, 14
tarvas Vb § 49
tas Vb § 45
tatt Vb § 59, Pcp § 8; se också *ta*
taxi Subst. § 45
te (subst.) Subst. § 46
te (vb) Vb § 53
te sig Predv § 40
-te (ordningstalsbildande) Räkn. § 21
tegat Vb § 58; se också *tiga*
-tek Subst. § 40, 51
tema Subst. § 53
tempo Subst. § 53
tendera Vb § 9, 33, 62, Vbfraser: Allm. § 21,
 Inffraser § 8, Passiv § 4
tentamen Subst. § 53
term Subst. § 47
termer 'romerskt bad' Subst. § 48
terrier Subst. § 51
test (pl. -ar) Subst. § 17
-tet Subst. § 34, 35
textilier Subst. § 48
ticks/tics Subst. § 52
tid Pron. § 66, Advl § 94
-tida Adj. § 57
tide- Subst. § 34
tideböcker Subst. § 48
tidender Subst. § 48
tidigare Advb § 8
tidigast Advb § 8
tidpunkt Advl § 94
tidtals Advb § 37
tidvis Advb § 37
tiga Vb § 44, 58; se också *tegat*
till (advb) 'ytterligare' Räkn. § 9, Pron. § 177,
 Satsadvl § 36
till (prep.) Adj. § 16, 21, 55, Pron. § 55, Advb
 § 10, 45, Prep. § 14, 22, 23, 26, 32, 34, 39,
 Interj. § 14, Nomfraser § 58, 60, 76, 112,
 Adjfraser § 32, 38, 40, 51, 60, Vbfraser:
 Allm. § 20, Obj. § 7, 10, Predv § 6, 16, 20, 21,
 23, 25, 29, 32, 35, 36, 37, 38, 39, 41, Advl § 25,
 45, 46, 54, 55, 56, 98, 100, 104, Inffraser
 § 13, 15, 17, 20, 24, Pcpfraser § 7, Prepfraser
 § 4, 8, 15, 19, Mod. hjälpvb § 9, Aktions-
 arter § 4, Bisatser § 89, 94, 105, Icke satsf.
 men. § 43, 44, Ellips § 5
till (subjn) Prep. § 39, Konjn, subjn, infm. § 8,
 9, Advl § 100, Bisatser § 94, 102
till (att) (infm.) Konjn, subjn, infm. § 13
-till Prep. § 29
till buds Advb § 50
till den grad Nomfraser § 77, Bisatser § 124
till den grad att Konjn, subjn, infm. § 8, 9,
 Bisatser § 51
till dess Advb § 22, Prepfraser § 4
till dess (att) Konjn, subjn, infm. § 8, 9, 12,
 Nomfraser § 19, Prepfraser § 5, Tempus
 § 38, Bisatser § 2, 61
till exempel Prep. § 35, Nomfraser § 70, Sats-
 advl § 64
till fromma för Prep. § 30
till fulla Prepfraser § 4
till fånga Advb § 50, Prepfraser § 4
till föga Prepfraser § 4
till följd av Prep. § 30, 35, Bisatser § 15
till förmån för Prep. § 30
till gengäld Satsadvl § 42
till godo Advb § 10, 50, Prepfraser § 4
till handa Vb § 19
till hands Advb § 50

- till hjälp för* Prep. § 30
till höger om Pron. § 224, Prep. § 6, 8, 30
till känna Advb § 50, Prepfraser § 4
till mötes Advb § 50
till och med Advb § 47, Prep. § 23, 30, 36,
 Konjn, subjn, infm. § 8, Advl § 100, 104,
 Prepfraser § 8, Satsadvl § 52, 53, 56, 63,
 Bisatser § 57, 61, 89
till och med (det) att Konjn, subjn, infm. § 8
till och med om Konjn, subjn, infm. § 8
till pass Advb § 50
till reds Prepfraser § 4
till rors Prepfraser § 4
till salu Prepfraser § 4
till skillnad från Prep. § 30, 35, Prepfraser § 8,
 Subjnfraser § 3
till spillo Advb § 50, Prepfraser § 4
till trots Prep. § 33
till tåls Prepfraser § 4
till vara Advb § 50, Prepfraser § 4
till viljes Advb § 50
till väga Advb § 50
till vänster Prep. § 30
till vänster om Prep. § 6, 8, 30
till yttermera visso Prepfraser § 4, Satsadvl § 37
till övers Advb § 50
tillbaka Advb § 45, 46, Advl § 100, Prepfraser
 § 4
tillbakabildas Vb § 49
tillbaks Advb § 45, Prepfraser § 4
tillbedd Pcp § 8
tillbringa Obj. § 29
tillfreds Adj. § 38
tillfälligtvis Advb § 8
tillgiven Pcp § 3, Adjfraser § 24, Pcpfraser § 6
-tillgångar Subst. § 45
tillgänglig Nomfraser § 30, Adjfraser § 44
tillhöra Passiv § 4
tillhörande Pcp § 41
tillhörig Adj. § 19, Adjfraser § 24
tillika Advb § 15, 20, Satsadvl § 37
tillkomma Passiv § 4
tillryggalägga Prepfraser § 4
tillräcklig Nomfraser § 53, 78, Adjfraser § 3, 4,
 8, 10, Bisatser § 126
tills (prep.) Pron. § 55, Advb § 10, Prep. § 23,
 26, 31, 34, 35, 39, Advl § 100, Prepfraser § 5,
 15
tills (subjn) Prep. § 39, Konjn, subjn, infm.
 § 8, 9, 12, Advl § 56, 100, 104, Prepfraser
 § 5, Tempus § 38, Aktionsarter § 4, Bisatser
 § 2, 92, 94, 99, 102, 105
tills vidare Advb § 3, 19
tillsamman(s) Advb § 3, Advl § 79, Advbfraser
 § 4, Prepfraser § 15, Samordn. § 15
tillsammans med Prep. § 30
tillstadd Pcp § 9
tillstädja Vb § 55
tilltro (vb) Passiv § 15
tillåta Anf. men. § 10
tillåten Pcp § 3, Pcpfraser § 6
tillönska Passiv § 15
timid Adj. § 56
timma se *timme*
timme Subst. § 44, 45, 54
tio Räkn. § 8
-tion Subst. § 20, 34, 35
tipptopp Adj. § 57
tips Subst. § 52
titt och tätt Advb § 37
titta (interj.) Interj. § 11, 16, Huvudsatser § 46,
 91
-tiv Adj. § 28
tja 'hej' Interj. § 10
tjej Icke satsf. men. § 14
tjock Adjfraser § 16
tjog Subst. § 54, Räkn. § 6, Nomfraser § 24
tjugo Räkn. § 5, 8
tjugu se *tjugo*
tjusa Vb § 66
tjusad Pcp § 11
tjust Pcp § 11
tjuta Vb § 58
tjäna (vb) Vb § 66
tjäna (interj.) Interj. § 10
tjänad Pcp § 11
tjänare (interj.) Interj. § 10, 16
tjänis Adj. § 57, Interj. § 10
tjänste- Subst. § 34
tjänsteförrättande Pcp § 41
tjänt (pcp) Pcp § 8, 11
toddy Subst. § 45
toffel Subst. § 44
tok(er) Subst. § 45
tolv Räkn. § 8
-ton Räkn. § 5, 8, 21

- topless* Adj. § 57
topp (interj.) Interj. § 10
-tor Subst. § 20
torde Vb § 8, 33, 62, Pcp § 30, Vbfraser: Allm. § 16, 21, Infrraser § 8, 25, Satsadvl § 18, 86, Tempus § 25, 47, Mod. hjälpvb § 2, 16, Passiv § 4
tornado Subst. § 52
totaliter Advb § 35
trailer Subst. § 52
trallor Subst. § 44
trans- Subst. § 24, Adj. § 32, Vb § 17
-trasor Subst. § 44
trauma Subst. § 53
trefaldighet Egenn. § 17
trema Subst. § 53
trenne Räk. § 5
tricks Subst. § 52
trio Subst. § 52
-tris Subst. § 20
trivas Vb § 45, Passiv § 28
tro (subst.) Subst. § 32, 35
tro (vb) Vb § 11, 53, Obj. § 19, Predv § 40, Infrraser § 9, 25, Satsadvl § 77, Tempus § 13, Mod. hjälpvb § 22, Aktionsarter § 15, Bisatser § 61, 77, Anf. men. § 10, Ellips § 11; se också *trodde*
tro (interj.) Interj. § 16, Icke satsf. men. § 5
tro det Huvudsatser § 32
trodde Tempus § 23; se också *tro* (vb)
trogen Adjfraser § 24
troll Subst. § 40
tror {*du/ni*} Anf. men. § 10
trosa Subst. § 63
trosor Subst. § 44, 63
trots Prep. § 26, 34, 35, Bisatser § 61, 149, Ellips § 5
trots allt Satsadvl § 43
trots att Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Bisatser § 129, 149
-trupper Subst. § 48
tryckfelsnise Egenn. § 4, 9
tryta Vb § 57
trång Adj. § 44
trä(da) Vb § 53
träffas Passiv § 28
trängas Vb § 49
tröttas Vb § 49
tsar Subst. § 47
tsss Interj. § 13
tu Räk. § 5
tum Subst. § 54
tung Adj. § 44, Adjfraser § 16
tungomål Subst. § 33
tunn Adj. § 44
turkos Adj. § 57
tusan Pron. § 114
tusen Subst. § 69, Räk. § 6, 8, 16
tusenbröder Subst. § 48
tvenne Räk. § 5
tvi Interj. § 14
tvinga Vb § 57, 63
tvingad Vb § 63, Pcp § 10
tvungen Vb § 63, Pcp § 10
två (räkn.) Pron. § 129, 130, 131
två (vb) Vb § 53
tvåflingor Subst. § 44
tvär Adj. § 55
tvärsigenom Advbfraser § 8
tvärsöver Prep. § 9, 29
tvärt Advbfraser § 4
tvärt emot Satsadvl § 41, 42
tvärtom Satsadvl § 41, 42
ty (vb) Vb § 53
ty (konjn) Konjn, subjn, infm. § 2, 3, Satsadvl § 47, Bisatser § 4, 118, 146, 148, Kompl. men. § 9, Samordn. § 2, 3, 45
ty åtföljande Pcpfraser § 6
tycka Satsadvl § 77, Anf. men. § 10, Ellips § 11
tyckas Vb § 33, 48, 62, Vbfraser: Allm. § 21, Infrraser § 8, 25, 28, Mod. hjälpvb § 2
tydiligen Advb § 3, 8, 9, 49
tyg Subst. § 46
typ Konjn, subjn, infm. § 8, Anf. men. § 11
typisk Adjfraser § 25
tyvärr Satsadvl § 22, Ellips § 18
tå Subst. § 49
tåla Vb § 33, 52, 62, Infrraser § 8, Mod. hjälpvb § 4
tång Subst. § 47
-tårar Subst. § 45
tåras Passiv § 28
tår(e)floder Subst. § 48
täcka Passiv § 4
täckas Vb § 45, Passiv § 8
tälja Vb § 55

- täljd* Pcp § 9
tämja Vb § 55
täm(j)d Pcp § 9
tämligen Advb § 8, 37, Adjfraser § 12, Passiv § 20
tänk (interj.) Konjn, subjn, infm. § 7, Interj.
 § 7, 11, 16, Huvudsatser § 2, 46, 50, 69, 91,
 96, 98, 99, 102
tänk om Huvudsatser § 102, 108
tänka Vb § 33, 62, Vbfraser: Allm. § 16, Inf-
 fraser § 8, 13, 25, Tempus § 30, Mod.
 hjälpvb § 5, Passiv § 4
tänka sig Huvudsatser § 91, 99, Icke satsf.
 men. § 36
tänkbar Adj. § 50, Pron. § 123, 124, Nom-
 fraser § 23, 45
tänkbara Nomfraser § 47
tätt Prepfraser § 15
tör Vb § 62, Tempus § 47
-tör Subst. § 20
töras Vb § 33, 45, 48, 55, 62, Inffraser § 8, 25,
 Mod. hjälpvb § 4, Passiv § 28
törhända Satsadvl § 18
- udda* Adj. § 57
-uell Adj. § 28
ultimatum Subst. § 53, 67
ultra- Adj. § 32
-um Subst. § 46, 47
umgås Passiv § 28
umgälder Subst. § 48
und- Vb § 17
undan (advb) Advb § 9, 46, 52, Prep. § 37
undan (prep.) Advb § 52, Prep. § 16, 26, 37
undan för undan Adjfraser § 20
undantagandes Pcp § 42, Prep. § 28, 35
undantagsvis Advb § 37
under Räkn. § 9, Advb § 10, Prep. § 6, 8, 10, 18,
 20, 23, 26, 31, 34, 36, Advl § 52, 94, 97, 98,
 102, 104, Prepfraser § 15, Subjnfraser § 11,
 Ellips § 5
-under Prep. § 29
under den förutsättningen att Konjn, subjn,
 infm. § 9
under det (att) Konjn, subjn, infm. § 8, 9,
 Nomfraser § 19, Advl § 94, 104, Prep-
 fraser § 5, Bisatser § 2, 14, 51, 61, 99, 100,
 102, 104
under förutsättning av Prep. § 30
under förutsättning (av) att Konjn, subjn, infm.
 § 8, 9, Bisatser § 51, 141
under loppet av Prep. § 30
underdånig Adjfraser § 24
underfund Advb § 50
undergiven Pcp § 3, Adjfraser § 24
underhand Advb § 49
underifrån Advb § 45
underlägsen Adjfraser § 24
underst(a) Pron. § 226, Prep. § 31
understundom Advb § 37
undertiden Konjn, subjn, infm. § 8
undertill Advb § 45
undfalla sig Inffraser § 9
undfå Pcp § 8
undfådd Pcp § 8
undgå Vb § 9
undre Pron. § 226, Prep. § 31
undslippa Vb § 9
undslippa sig Inffraser § 9
undvara Vb § 63
ung Adj. § 44; se också *yngre*
unge man Icke satsf. men. § 18
ungefär Pron. § 110, Advb § 37, Adjfraser § 14,
 Subjnfraser § 8, Bisatser § 94, Anf. men.
 § 11
uni- Adj. § 32
unna Pcp § 8
unnad Pcp § 11
unt Pcp § 11
up-to-date Adj. § 57
upp Advb § 10, 45, 46, Prep. § 16, 29, Advl § 12
upp- Prep. § 29
upplåst Pcp § 23
uppe Advb § 8, 45, 46
uppefter Prep. § 29
uppemot Prep. § 29
uppfyllas Passiv § 8
uppför Advl § 52, Prep. § 18, 29, 36
upphöjd Pcp § 23
upphöra Inffraser § 8, Vb § 9
uppiifrån Advb § 10, 45, 52, Prep. § 16, 29
uppigonom Advb § 10, Prep. § 18, 29, Advl § 52
uppkirring Prep. § 8, 29
upplyst Pcp § 23
uppnå Passiv § 15
uppomkring Prep. § 8, 29
uppspelt Pcp § 8, 11

- uppströms* (advb) Advb § 45
uppströms (prep.) Prep. § 28
uppta Passiv § 4
upptas Passiv § 8
upptill Advb § 3, 10, 45
uppå Prep. § 6, 29
uppå Advb § 45, Prep. § 15, 29
uppå Prep. § 8, 29
ur Prep. § 16, 26, 34
ur- Subst. § 23, 24
-ur Prep. § 29
urbota Adj. § 57
urminnes Adj. § 38, 57
ursäkt (interj.) Interj. § 10
usch Interj. § 3
ut Advb § 10, 11, 45, 46, Prep. § 16, 29, Predv § 26, Advl § 12, 54
ut- Prep. § 27, 29
ut över Advb § 52
utan (prep.) Pron. § 91, 95, Prep. § 25, 26, 29, 34, 39, Advl § 76, 79, 81, 113, Inffraser § 16, Prepfraser § 15, Flerl. fraser § 5, 8, Subj. § 13, Satsadvl § 66, Satsbaser § 17, Bisatser § 61, Ellips § 5
utan (konjn) Prep. § 39, Konjn, subjn, infm. § 2, 3, Satsadvl § 42, 74, 79, 81, Bisatser § 58, 98, Samordn. § 2, 3, 4, 40
utan att Konjn, subjn, infm. § 9
utan och innan Advb § 9
utan tanke på Bisatser § 15
utanför Advb § 45, Prep. § 6, 8, 29, 36, Advl § 8, Prepfraser § 15, Ellips § 5
utanom Prep. § 8
utanpå Advb § 45, Prep. § 6, 8, 29
utantill Advb § 45
utav Advb § 10, Prep. § 27, 29
ute Advb § 4, 9, 11, 45, 46
utefter Prep. § 18, 29
utensilier Subst. § 48
uteslutande Satsadvl § 59
utför Prep. § 18, 29, 36
-utgifter Subst. § 48
utgöra Obj. § 27, Passiv § 4, 8
uti Advb § 10, Prep. § 5, 27, 29
uti- Prep. § 29
utifall att Konjn, subjn, infm. § 8
utifrån Advb § 45, 52, Prep. § 16, 29, Prepfraser § 15
utigenom Prep. § 18, 29
utikring Prep. § 29
utlösas Passiv § 8
utmed Prep. § 18, 29, 34
utmärkas Passiv § 8
utmärkt Pcp § 23
utom (prep. el. konjn) Pron. § 54, 122, Prep. § 8, 26, 29, 30, 34, 35, 39, Konjn, subjn, infm. § 3, 5, Nomfraser § 78, Inffraser § 16, Prepfraser § 3, 8, Satsadvl § 66, Bisatser § 14, 62, 66, Samordn. § 3, 47
utomkring Advb § 45
utomlands Advb § 45, Advl § 50
utrikes Adj. § 57, Advb § 45
-utsikter Subst. § 48
utskylder Subst. § 48
utsocknes Adj. § 57
uttrycklig Adj. § 39
utur Prep. § 29
utvärtes Adj. § 57
utåt Advb § 45, 52, Prep. § 15, 18, 29, Advbfraser § 8
utöver Prep. § 29, Inffraser § 16, Bisatser § 14, 15, 62
-uös (adjbildande) Adj. § 28
va Pron. § 113, Interj. § 3, 7, 9, 13, Huvudsatser § 22, 44, 87, Icke satsf. men. § 5, 8
vad (subst.) Subst. § 44
vad (pron.) Pron. § 16, 17, 105, 106, 107, 109, 111, 113, 114, 118, 119, 124, 125, 216, Vb § 31, Advb § 31, 50, Prep. § 33, Nomfraser § 33, 35, 36, 88, Adjfraser § 8, 12, Vbfraser: Allm. § 10, Obj. § 4, Predv § 5, 11, 16, 31, 55, Inffraser § 6, Prepfraser § 5, Subjnfraser § 14, Subj. § 11, 15, Satsbaser § 2, 3, 5, Bisatser § 2, 6, 20, 31, 34, 42, 48, 49, 79, 80, 109, 114, 115, 141, Huvudsatser § 61, 74, 92, 96
vad allt Pron. § 126
vad anbelangar Prep. § 30, 33
vad angår Prep. § 30, 33, 35
vad beträffar Prep. § 30, 33, 35, Bisatser § 15
vad (det) gäller Prep. § 30, 35, Nomfraser § 77, Advl § 115, Bisatser § 15
vad för Subst. § 71, Pron. § 109, 111, 118, Nomfraser § 33, 88, Subj. § 32, Huvudsatser § 61
vad för en Pron. § 109, 111, 118, Nomfraser § 32, 33, Huvudsatser § 61

- vad för ena* Pron. § 109
vad för någon Pron. § 109, III, II3, II8, Nomfraser § 32, 33, Huvudsatser § 61
vad för någon som helst Pron. § 145, 147
vad för någonting Pron. § 109, II3
vad för någonting som helst Pron. § 145
vad för slags Pron. § III
vad gäller Prep. § 30, 35
vad med Pron. § III
vad som helst Pron. § 7, 16, 145, 149, Nomfraser § 25, II0, Satsbaser § 3, Bisatser § II5
vadan Advb § 9
vadhelst Pron. § 145, Satsbaser § 3, Bisatser § II5
vaktstående Pcp § 41
vakuum Subst. § 53
vald Pcp § 9
vallmo Subst. § 49
vampyränder Subst. § 48
van Adjfraser § 25
van- Subst. § 23, 24, Adj. § 32, Vb § 17, Pcp § 15, Satsadvl § 66
vand Pcp § 9
vankas Passiv § 28
vanligen Advb § 37
vanligtvis Advb § 37
-vanor Subst. § 44
vantrivas Passiv § 28
var (pron.) Pron. § 5, 135, 138, 140, 141, 142, 143, Advl § 102
var (advb) Advb § 3, 4, 10, 30, 31, 32, 33, 36, 50, Satsbaser § 3, Bisatser § 2, 18, 36, II5
var- Advb § 10, 28, 29, 30, 31, 33, Prep. § 33, Satsbaser § 3, Bisatser § 2, 20, 21, 30, 35, 36, 37, 42
var (...) (*för*) *någonstans* Huvudsatser § 61
var för sig Pron. § 25, 84, 135, 142, Predv § 3
var och en Pron. § 5, 7, 9, 16, 135, 137, 138, 139, 140, 218, Nomfraser § 25, Predv § 3, 13, Subj. § II, Bisatser § 28
var och varannan Pron. § 135
var sin Pron. § 7, 25, 140, 142, 143, 144
var som helst Advb § 4, 36, Bisatser § II5
var så god(a) Interj. § 10, 16, Huvudsatser § 33, 42, 44, 52
vara 'räcka' Advl § 24, 57
vara (pres. är) Adj. § 66, Pron. § II7, 201, 231, Räk. § 12, 14, Vb § 2, 9, II, 29, 32, 36, 37, 40, 41, 58, 62, 63, Advb § 13, 50, Pcp § 4, 8, 20, 21, 28, Nomfraser § II2, Adjfraser § 16, Vbfraser: Allm. § 9, 10, Predv § 5, 7, 10, 16, 20, 22, 26, 29, 31, Eg. subj. § 13, 17, Advl § 21, 24, 49, 55, 57, 84, Infiraser § 5, 9, II, 13, 14, 24, 25, Prepfraser § 19, Subj. § 20, Flerl. fraser § 8, Subj. § 23, Tempus § 16, 20, 43, 46, Aktionsarter § 6, 13, 15, Passiv § 14, 15, 19, 24, 25, 27, 28, 29, Bisatser § 38, 47, 52, 81, 85, 86, 105, II8, 121, 122, 126, 130, Huvudsatser § 104, Samordn. § 18, Ellips § 16, 17; se också *vore*, *är*
vara föremål för Vbfraser: Allm. § 9
vara i färd Vb § 9
vara i gång Vb § 9, Samordn. § 20
vara i stånd Mod. hjälpvb § 4, 14, 19
vara med Samordn. § 18
vara meningen Anf. men. § 12
vara nära Vb § 9
vara på (god) väg Infiraser § 8
vara på håret Vb § 9, Infiraser § 8
vara på vippen Vb § 9, Infiraser § 8
vara sin egen Pron. § 234
vara sysselsatt Vb § 9
vara tvungen Infiraser § 8
varande Subj. § 17
varandra Subst. § 73, Pron. § 16, 25, 98, 99, 100, 103, Nomfraser § 18, Prepfraser § 3, Bisatser § 23
varandras Pron. § II
varann Pron. § 98
varannan Subst. § 71, Pron. § 9, 135, 137, 141, Advl § 102
varav Advb § 10, 30, 33, Flerl. fraser § 2
-vard (egennbildande) Egenn. § 7
varda Vb § 58, 62, Pcp § 4, 8; se också *varder*, *vart* (vb)
varder Vb § 62
vardera Pron. § 9, 135, 137, 138, 140, 141, Nomfraser § 53
vare sig Pron. § 84, Advb § 10, 48, Konjn, subj., infm. § 2, 8, Satsadvl § 48, 66, 74, 79, Bisatser § 95, 128, 131, 145, Huvudsatser § 104, Samordn. § 12, 30
varefter Advb § 30, 33, Bisatser § 37, 100
varellan Advb § 30
varemot Advb § 30, 33
varenda Pron. § 7, 8, 9, 135, 137, Bisatser § 28

- varenda en* Pron. § 7, 135, 137, 138, 139
varendaste Pron. § 135
varest Advb § 3, 30, Satsbaser § 3
vareviga Pron. § 135
varför Advb § 3, 29, 30, 33, Inffraser § 20,
 Satsadvl § 78, Bisatser § 2, 37, 85, 118, 120,
 126, 146, 149, Huvudsatser § 8, 60, 66,
 Icke satsf. men. § 45, Samordn. § 3,
 Ellips § 14, 18
varförinnan Advb § 10, 30
varförutan Advb § 10, 30
varförutom Advb § 10, 30
vargatider Subst. § 48
varhelst Advb § 11, 36, Bisatser § 115
vari Advb § 30, 33
variabel Subst. § 45
varibland Advb § 30, 33, Flerl. fraser § 2
varifrån Advb § 3, 4, 30, 32, 33, Bisatser § 20,
 36
varifrån (...) (för) någonstans Huvudsatser
 § 61
varigenom Advb § 30, 33
varikring Advb § 30, 33
varinom Advb § 30
varintill Advb § 10
varinvid Advb § 10, 30
varje Subst. § 3, 71, Pron. § 5, 10, 121, 135, 137,
 138, 141, 143, 151, 195, 218, Nomfraser § 8, 23,
 38, 54, 61, Predv § 13, Advl § 102, Subj. § 29,
 Bisatser § 28
varjehanda Pron. § 121
varjämte Advb § 10, 29, 30, 33
varken Advb § 48, Konjn, subjn, infm. § 2,
 Satsadvl § 4, 48, 66, 74, Bisatser § 95,
 Samordn. § 12, 30, 31
varken det ena eller det andra Pron. § 213
varkunna Vb § 61
varm Adjfraser § 16
varmed Advb § 10, 30, 33
varmedels(t) Advb § 30
varom Advb § 30, 33, Advl § 20
varom icke Advb § 20, 30, Satsadvl § 48, 78,
 Bisatser § 97
varomkring Advb § 10, 30, 33
-varor Subst. § 44
varpå Advb § 10, 29, 30, 33, Bisatser § 37, 100
vars Pron. § 11, 16, 105, Nomfraser § 35, Sats-
 baser § 3, Bisatser § 2, 20, 22, 106, 112
vars en Pron. § 142
vars och ens, se *var och en*
varse Adj. § 38, 57
varstans Advb § 37
vart (pron.) Pron. § 135
vart (vb) Vb § 58, 62, Passiv § 14; se också
 varda
vart (advb) Advb § 3, 10, 30, 31, 33, 36, Sats-
 baser § 3, Bisatser § 2, 18, 36, 114, 115
vart- Advb § 10, 28, 31
-vart Advb § 34
vart (...) (för) någonstans Huvudsatser § 61
vart och ett se *var och en*
vart som helst Advb § 36, Bisatser § 115
var(t) annat se *varannan*
vardera se *vardera*
vartefter (som) Konjn, subjn, infm. § 8,
 Bisatser § 144
vardenda, se *varenda*
var(t)enda ett, se *varenda en*
varthelst Advb § 36, Bisatser § 115
varthän Advb § 33
vartill Advb § 30, 33
vartåt Advb § 10, 30, 33
varunder Advb § 29, 30, 33, Advl § 94,
 Bisatser § 37, 100
varur Advb § 30, 33
varuti Advb § 30, 33
varutinnan Advb § 30
varutöver Advb § 10, 30
varvid Advb § 29, 30, 33, Advl § 94, Flerl.
 fraser § 8, Bisatser § 37, 100
varåt Advb § 30, 33
varöver Advb § 3, 30, 33
vask(er) Subst. § 45
watt Subst. § 54
ve Pron. § 21, Interj. § 3, 14
vecka Subst. § 54, Advl § 97
veder- Vb § 17
vederbörande Pron. § 28, Pcp § 41
vederbörlig Adj. § 39
vegetabilier Subst. § 48
vem Pron. § 16, 109, 111, 113, 114, 118, 119,
 Nomfraser § 33, Predv § 31, Eg. subj. § 10,
 Subj. § 11, Satsbaser § 3, Bisatser § 2, 31, 34,
 80, 115, Huvudsatser § 74; se också *vems*
vem som helst Pron. § 7, 16, 145, 149, Nom-
 fraser § 25, 110

- vem som helst (som)* Bisatser § 114, 115
vem som helsts, se vem som helst
vemhelst Pron. § 145, Bisatser § 114, 115
vems Pron. § 11, 111, Nomfraser § 33; se också *vem*
vems som helst, se vem som helst
veritabel Adj. § 39
verka 'förefalla' Vb § 33, 62, Vbfraser: Allm. § 16, 21, Predv § 16, 22, 31, Inffraser § 8, 25, Subj. § 21, Satsadvl § 77, Mod. hjälpvb § 2, Bisatser § 47, 90, Anf. men. § 4, 12
verkan Subst. § 66
verkligen Advb § 8, 49, Satsadvl § 12, 20, 28, 29, Huvudsatser § 99, Ellips § 18
-verkningar Subst. § 45
verkställande Pcp § 41
vermiceller Subst. § 48
vet jag Interj. § 11, Huvudsatser § 44
veta Pron. § 117, Vb § 2, 11, 61, Inffraser § 9, 25, Tempus § 13, Aktionsarter § 15, Passiv § 4, Satsbaser § 13, Bisatser § 61, 65, 77, Ellips § 11; se också *visste*
vetande Pcp § 30
veterlig Adjfraser § 23
veterligen Adjfraser § 23
veterligt Flerl. fraser § 4, Satsadvl § 2, 21
vetja Interj. § 11, Huvudsatser § 44
vetta Vb § 44, 52
vi Pron. § 7, 9, 11, 16, 19, 21, 25, 26, 27, 53, Nomfraser § 18, 98, Annex § 5; se också *oss*
via Prep. § 18, 26, 35
vice Adj. § 57
vice- Subst. § 23
vid Räkn. § 14, Prep. § 6, 8, 23, 26, 34, 36, Adjfraser § 40, Advl § 94, 98, 101, 102, Inffraser § 16, Prepfraser § 15, Ellips § 5
vid sidan {av/om} Prep. § 8, 30, 34, 36, Prepfraser § 15
vid tiden för Prep. § 30, Advl § 94
vidare Pron. § 182, Advb § 8, 20, Satsadvl § 32, 37, 39
vidkommande Pcp § 42, Prep. § 28
vidsträckt Pcp § 23
vidstående Pcp § 41
vika Vb § 58, 64
vikarie Subst. § 45
viken Vb § 64
vikt (pcp) Vb § 64
viktigpetter Egenn. § 4
viktualier Subst. § 48
vilja (vb) Pron. § 44, Vb § 8, 11, 30, 33, 38, 55, 61, 62, Vbfraser: Allm. § 10, 16, 21, Advl § 10, 50, Inffraser § 8, Satsadvl § 77, Tempus § 47, Mod. hjälpvb § 5, 22, 23, 26, Passiv § 4, Bisatser § 61, 115, 135, Huvudsatser § 40, 48, 49, 50, 83, 101, 102, 106, Anf. men. § 10, Ellips § 9, 11; se också *vill, ville*
viljande Pcp § 30
vilka se vilken
vilken Subst. § 71, Pron. § 7, 9, 10, 17, 105, 106, 109, 111, 113, 118, 119, 147, 203, 210, Advb § 28, 30, Prep. § 33, Nomfraser § 32, 35, 36, 61, 118, Satsbaser § 3, Bisatser § 2, 20, 21, 22, 23, 32, 34, 35, 36, 37, 42, 48, 49, 79, 80, 106, 112, 115, Huvudsatser § 74, 92; se också *vilket*
vilken som helst Pron. § 9, 145, 147, 149, Nomfraser § 53, 110, Bisatser § 115
vilkendera Pron. § 109, 111, 113, Nomfraser § 32
vilket allt Pron. § 126
vilket Vb § 31, Advb § 29, Nomfraser § 88, Vbfraser: Allm. § 10, Predv § 5, 16, 32, Satsadvl § 2, Satsbaser § 2, Bisatser § 30, 37; se också *vilken*
vill Huvudsatser § 106; se också *vilja*
vill säga Satsadvl § 46
ville Huvudsatser § 105; se också *vilja*
vilse Advb § 50
vin Subst. § 46
vina Vb § 58
vinna Vb § 57, Passiv § 15
vintras Prepfraser § 4
-vis Adj. § 35, 40, 57, Advb § 9, 34
visa sig Predv § 40, Inffraser § 9, Tempus § 42
visavi Prep. § 26, 35
vise män Adj. § 68
viss (adj.) Pron. § 190
viss (pron.) Pron. § 190, Adjfraser § 57
visserligen Advb § 8, 48, Satsadvl § 2, 42, 78, Samordn. § 37, 44
visst (advb) Pron. § 190, Interj. § 6, Satsadvl § 12, 19, 21
visste Tempus § 23; se också *veta*
vistas Passiv § 28
visum Subst. § 53, 67
vittne Subst. § 40

volt Subst. § 54
vorden Vb § 58, Pcp § 4, 8, Pcpfraser § 7
vore Vb § 41, Tempus § 42; se också *vara*
votum Subst. § 53, 67
vov Interj. § 13
wow Interj. § 11, 13
ured Adj. § 55, 56
uredgas Passiv § 28
vrida Vb § 58
vrå Subst. § 49
vuxen Vb § 64, Pcp § 3, 10, 23, Adjfraser § 24,
 Pcpfraser § 6
vy Subst. § 46
våg Subst. § 44
våga Vb § 33, Vbfraser: Allm. § 16, Infrraser
 § 8, Mod. hjälpvb § 4
vållas Passiv § 8
våndas Passiv § 28
-våningars Adj. § 57
våp Subst. § 40
vår (pron.) Pron. § 11, 19, 21, Annex § 5, Icke
 satsf. men. § 17
våran Pron. § 19
våras (subst.) Prepfraser § 4
vårat Pron. § 19
vädur Subst. § 45
väga Pcp § 14, Obj. § 29, Passiv § 4
-vägar Subst. § 45
vägförhållanden Subst. § 50
vägnar Subst. § 45
väl (modal betydelse) Satsadvl § 5, 7, 11, 12,
 13, 18, 25, 26, 71, Mod. hjälpvb § 18,
 Huvudsatser § 20, 22, 48, 87, Ellips § 18
väl 'bra' Advb § 5, 12, 49, Advbfraser § 4
väl så Adj. § 46
väldans Adj. § 57
välja Vb § 55, Prepfraser § 10
välsignad Ellips § 17
vämjas Vb § 55
vän (subst.) Icke satsf. men. § 18
vänja Vb § 55
vänjd Pcp § 9
vänster Pron. § 224, Nomfraser § 30, 49,
 Advl § 54
vänstra Pron. § 10, 224, Nomfraser § 38
värd (adj.) Adj. § 38, 45, 55, Adjfraser § 16, 24,
 40
värdes Vb § 48

värdig Adjfraser § 24, 40
-värkar Subst. § 45
värme Subst. § 41
värre Adj. § 43, 44, Advb § 12, Adjfraser § 8
värst Adj. § 43, 44, Advb § 12
vårt se *vård*
-vårtes Advb § 9
väsen Subst. § 69
väsentligen Satsadvl § 61
väsna Passiv § 28
västan Advb § 9, Advl § 54
västanom Prep. § 8, 29
väst(er) (advb el. prep.) Prep. § 28, Advl § 54
väster om Pron. § 225, Prep. § 6, 8, 30
västerifrån Advb § 45, Advl § 54
väst(er)på Advb § 45, Advl § 54
västerut Advb § 3, 45, 46, Advl § 54
väst(er)över Advb § 10, 45, Advl § 54
västra Pron. § 225
västvärt Advl § 54
växa Vb § 64
växt (pcp) Vb § 64, Pcp § 10

yinglingaår Subst. § 51
yngre Adj. § 48; se också *ung*
ynka (adj.) Adj. § 39, 57
ypperst Adj. § 42
ytterlig Adj. § 39
ytterligare Adj. § 46, Pron. § 177, Satsadvl § 36
yttre Satsadvl § 37
yttre Prep. § 8
yttre(a) Pron. § 226
yttre Pron. § 226, Nomfraser § 43

å (subst.) Subst. § 45
å (prep.) Prep. § 26, 34, 35
å (interj.), se *å(h)*
å- Vb § 17
å andra sidan Satsadvl § 37, 41, 42, Bisatser
 § 104
å det (i uttryck som *å det gruvligaste*) Adj. § 50
å ena sidan Satsadvl § 37, 41, 42
å sin sida Satsadvl § 41, 42, Bisatser § 104
å ... vägnar Prep. § 30, 33, Prepfraser § 3
åder Subst. § 44
å(h) Interj. § 3, 7, 13
åhå Interj. § 7
åja Interj. § 6

- åjo* Interj. § 6
åldras Vb § 49, Passiv § 28
åligga Passiv § 4
ångra Anf. men. § 10
ångström Subst. § 54, Egenn. § 17
åno Advb § 3, 4, 43, Advl § 103, Prepfraser § 4, Satsadvl § 36
år Subst. § 54, Adjfraser § 16, Advl § 94, 102
-åra Adj. § 57
åratal Subst. § 34
århundrade Räk. § 4
åstad Advb § 46
åstadkomma Passiv § 15
åsyna Adj. § 57
åt Advb § 10, Prep. § 15, 26, 34, Obj. § 10, Advl § 45, 46, 47, 54, 83, Icke satsf. men. § 44
-åt Advb § 10, Prep. § 15, 29
åt gången Pron. § 177, Räk. § 12
åt ... till Prep. § 15, 30, 33
åter Advb § 3, 6, 43, 45, 46, Advl § 103, Satsadvl § 36, 42, Samordn. § 16
återigen Advb § 3, 43, Advl § 103, Satsadvl § 39
återstående Pron. § 218, Pcp § 41
åtföljas Passiv § 8
åthävor Subst. § 44
åtkomlig Adjfraser § 44
åtminstone Advb § 47, Satsadvl § 2, 53, 56, 62, Bisatser § 57, Huvudsatser § 83, 106
åtskillig Subst. § 71, Pron. § 185, 187, Nomfraser § 23, 26, Adjfraser § 18, Predv § 3
åvila Passiv § 4

ä, se ä(h)
äckel Subst. § 40
äcklas Vb § 49, Passiv § 28
äga Inffraser § 8, Mod. hjälpvb § 3, Passiv § 15
äga rum Advl § 9, Bisatser § 47
ägas Passiv § 8
äggoiteämnen Subst. § 50
-ägor Subst. § 44
ä(h) Interj. § 13, Icke satsf. men. § 8
äkta Adj. § 43, 57
äldre Adj. § 43, 44, 48
äldst Adj. § 43, 44, 68
älskade Icke satsf. men. § 24
ämma Vb § 33, 62, Vbfraser: Allm. § 21, Inf-fraser § 8, 25, Mod. hjälpvb § 5

än (advb) Advb § 47, 48, Adjfraser § 19, Advl § 110, Satsadvl § 32, 37, 79, 85, Tempus § 23, Bisatser § 114, 115, 128, 131, 134, 136, 149, Kompl. men. § 5, Samordn. § 27
än (subjn) Pron. § 54, 215, Prep. § 39, Konjn, subjn, infm. § 7, 8, 9, 11, Adjfraser § 14, 42, Subjnfraser § 3, 4, 7, 9, Satsadvl § 79, Bisatser § 2, 3, 90, 106, 109, 112
än att Adjfraser § 15
än i dag Advbfraser § 7
än mindre Satsadvl § 66
än sen då Icke satsf. men. § 45
ända (subst.) Subst. § 44, 45
ända (advb) Advb § 3, 35, Prep. § 36, Konjn, subjn, infm. § 12, Adjfraser § 19, Advbfraser § 3, Prepfraser § 15, Satsadvl § 41, 43, Bisatser § 94, 104, 128, 135, Samordn. § 35
ändas Vb § 49
ändock Satsadvl § 43
ändå Advb § 10, 20, Huvudsatser § 50, 83, 91, 106
änna Anf. men. § 11
ännu Adj. § 10, Pron. § 177, Advb § 47, Adjfraser § 19, 21, Advl § 103, 110, Satsadvl § 36, 63, 79, 85, Tempus § 23, Aktionsarter § 5
änskönt Konjn, subjn, infm. § 8
äniligen Advl § 112, Huvudsatser § 83
är Vb § 36, 58, 63; se också *vara*
-är (adjbildande) Adj. § 28, 35, 36
är du {hygglig/snäll} Huvudsatser § 44
ärgas Vb § 49
äril Subst. § 45
ärke- Subst. § 23, 24
ärt(a) Subst. § 44
-ärter Subst. § 48
äsch Interj. § 3
äta Vb § 58
ätpinna Subst. § 45
även Advb § 20, 23, Konjn, subjn, infm. § 8, Satsadvl § 32, 33, 37, 38
även fast Konjn, subjn, infm. § 8
även ifall Konjn, subjn, infm. § 8
även om Konjn, subjn, infm. § 8, 9, Tempus § 44, Bisatser § 2, 14, 128, 129, 131, 136, 145, 149, Samordn. § 35
ävenledes Advb § 8, 20, Satsadvl § 33, 37
ävenså Advb § 10, Satsadvl § 33, 37

- ö* Subst. § 45
öde (adj.) Adj. § 57
öga Subst. § 50, 53, 68
ögon- Subst. § 33
ögonblick Subst. § 40
ögonpåsar Subst. § 45
ögonskenlig Adj. § 39
ökas Vb § 49
öken Subst. § 66
ömse Subst. § 71, 72, Adj. § 39, Pron. § 129
ömsom Advb § 48, Satsadvl § 32, 37, Kompl. men. § 5
önska Inffraser § 11, Passiv § 15
önskas {hyra/köpa} Inffraser § 11
ör- Subst. § 33
-ör Subst. § 20, 46
öra Subst. § 50, 53, 68
öron- Subst. § 33
örta- Subst. § 34
-ös (adjbildande) Adj. § 28, 35
östan Advb § 9, Advl § 54
östanom Prep. § 8, 29
öst(er) (advb el. prep.) Prep. § 28, Advl § 54
öster om Pron. § 225, Prep. § 6, 8, 30
österifrån Advb § 45, Advl § 54
österut Advb § 45, 46, Advl § 54
öst(er)på Advb § 10, 45
öst(er)över Advb § 45
östra Pron. § 225
över Adj. § 16, Räkn. § 9, 14, Pcp § 3, Advb § 10, 45, Prep. § 6, 8, 10, 14, 18, 23, 26, 31, 34, 36, Adjfraser § 39, 40, Advl § 39, 44, 47, 52, 104, Prepfraser § 15, Subjnfraser § 11, Passiv § 3, Ellips § 5
-över Prep. § 29
över huvud (taget) Pron. § 192, Advb § 35, Nomfraser § 45, Satsadvl § 76
överallt Pron. § 8, Advb § 4, 35, Advl § 50, Bisatser § 36
överens Advb § 10, 50
överlag Advb § 35
överleva Aktionsarter § 15
överlägsen Adjfraser § 24
överbaga Adj. § 57
övermäktig Adjfraser § 23
övernog Advb § 10
överst(a) Pron. § 10, 226, Prep. § 31
överste Nomfraser § 73
övervara Vb § 63
överbäggande Satsadvl § 61
övre Pron. § 10, 226, Prep. § 31
övrig Pron. § 7, 10, 157, 213, 216, 218, Prep. § 31, Nomfraser § 38, Eg. subj. § 10

Xenia Huldéniana, 1986. En vänskrift tillägnad Lars Huldén på hans 60-årsdag 5.2.1986. Red. av M. Saari, A.-M. Londen & K. Nilsson. (Meddelanden från Institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. B 10.) 337 s. Helsingfors.

Xenia Thorsiana, 1980. En vänskrift tillägnad Carl-Eric Thors på hans 60-årsdag den 8 juni 1980. Utg. av M. Saari & H. Solstrand. (Meddelanden från institutionen för nordiska språk och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. B 5.) 445 s. Helsingfors.

Övriga namn, 1994. Handlingar från NORNA:s nittonde symposium i Göteborg 4–6 december 1991. Utg. av K. Jóhannesson, H. Karlsson & B. Ralph. (Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning 18.) 369 s. Göteborg.